DÜNYA KAZANILACAK

獲得的將是整個世界 МИР ВЫИГРАТЬ

UN MUNDO QUE GANAR जीतने के लिए सारा विश्व है UN MONDE A CONQUISTARE

NEPAL'DEKİ DEVRİMİN SORUNLARI VE OLASILIKLAR

Yoldaş Prachanda ve Diğer NKP (Maoist) Önderlerinin Makalelerinin Bir Derlemesi

عالم برای فتح EINE WELT ZU GEWINNEN विश्व विजय़

UN MONDE A GAGNER A WORLD TO WIN عالم برای بردن

Kazanılacak Dünya Yayınları

NEPAL'DEKİ DEVRİMİN SORUNLARI VE OLASILIKLAR

KAZANILACAK DÜNYA YAYINLARI: 1

NEPAL'DEKİ DEVRİMİN
SORUNLARI VE OLASILIKLAR
Yoldaş Prachanda ve Diğer NKP (M)
Önderlerinin Makalelerinin Bir Derlemesi

Türkçesi
Kazanılacak Dünya Kolektifi

Mizanpaj
Aristan

Kapak
Hayati Güngören

Kapak ve İç Baskı
Berdan Matbaacılık
0 (212) 613 12 11

KAZANILACAK DÜNYA YAYINLARI
Kuloğlu Mah. Sadri Alışık Sok. No: 30/5
Beyoğlu/İstanbul
Tel: 0 212 249 93 86

Bu kitabın yayın hakkı
Kazanılacak Dünya Yayınları'na aittir.

NEPAL'DEKİ DEVRİMİN SORUNLARI VE OLASILIKLAR

Yoldaş Prachanda ve Diğer NKP (Maoist)
Önderlerinin Makalelerinin
Bir Derlemesi

İÇİNDEKİLER

İngilizce Basıma Önsöz 7
Türkçe Basıma Önsöz 9

Maoizm Üzerine
Yoldaş Prachanda 13
Nepal Halk Devriminde İdeolojik Sapma Sorunu
Yoldaş Prachanda 21
Marksizm-Leninizm-Maoizm mi Yoksa Revizyonizm mi?
Yoldaş Prachanda 51
Halk Savaşı'nın Ortaya Çıkardığı İdeolojik Mücadele Sorunu
Yoldaş Prachanda 59
Prachanda Yolunun Felsefi Anlayışı
Yoldaş Kiran 67
Nepal'deki Halk Savaşı'nın Politik–Ekonomik Temeli
Yoldaş Baburam Bhattarai 101
Kahrolsun Parlamentarizm! Yaşasın Yeni Demokrasi!
Yoldaş Prachanda 151
UML Hükümeti: Kriz Sürecinde Feodalizm ve Emperyalizmin Yeni Bir Kalkanı
Yoldaş Prachanda 173
Tasfiyeciliğe ve Reformizme Karşı Mücadelenin Önemi
Yoldaş Prachanda 181
Yeni Demokratik Devrim ve Halk Savaşı Teorisi
Yoldaş Prachanda 187
Devrimci Dönüşümün Önemli İki Yılı
Yoldaş Prachanda 193

Halk Savaşı'nın Üçüncü Çalkantılı Yılı:
Genel Bir Değerlendirme
Yoldaş Prachanda 211
Evrensel Halk Savaşı Teorisinin Gelişimine
Mao Zedung'un Katkısı
Yoldaş Prachanda 231
Halk Savaşı'nın Gündeme Getirdiği
Bazı İdeolojik ve Askeri Sorunlar
Yoldaş Prachanda 245
21. Yüzyılda Halk Savaşı ve Prachanda Yolu
Yoldaş Ananta 257
Örgütsel Problemlerin Bazı Teorik Yönleri
Yoldaş Prachanda 271
Yeni Tipte Bir Parti İnşa Etme Sorunu
Yoldaş Baburam Bhattarai 279
Kadınların Bağımsızlık Sorunu ve Bugünün İhtiyacı
Yoldaş Prachanda 309
Nepal'deki Halk Savaşı'ndna Kadınların Önderlik Sorunu
Yoldaş Parvati 313
Halk Savaşı ve Birleşik Cephenin Gelişim Sorunu
Yoldaş Prachanda 331
Nepal'de Ulusal Sorun
Yoldaş Hisila Yami ve Yoldaş Baburam Bhattarai 337
Nepal Devrimi: Dünya Devrimi İle Nasıl İlişkilendirilir?
Yoldaş Gaurav 353
Yeni Tipte Bir Devlet İnşa Etme Sorunu
Yoldaş Baburam Bhattarai 367
EK
Prachanda İle Yapılan Mayıs 2005 Tarihli Röportaj 409

İNGİLİZCE BASIMA ÖNSÖZ

Son 8 yıldır enternasyonal proletaryanın ayrılmaz parçası ve Nepal proletaryasının şanlı öncüsü NKP (Maoist) önderliğinde emperyalizme ve feodalizme karşı verilen Halk Savaşı hızlı adımlarla ilerlemektedir. Nepal feodal devleti kuzeydeki ovalardan güneydeki yüksek Himalaya'lara kadar uzanan bütün kırsal alanlardan süpürülerek atılmış olup bunun yerine yeni iktidarın inşa edilmesi süreci hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Halk Savaşı'nın bu büyük gelişimi üzerine NKP (Maoist) şimdi stratejik denge aşamasından stratejik saldırı aşamasına geçiş için askeri yönden hazırlanmaktadır.

Yabancı gericilik ve özellikle de Amerikan emperyalizmi, 21. yüzyılda Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ve Halk Savaşı'nın yenilmezliğini ispatlayarak ve dünya emperyalizminin çete başlarını dehşet içinde bırakarak zafere yürüyen bu büyük devrim sürecini kesintiye uğratmak için müdahale ve komplolarını saldırganca uygulamaya sokmaktadır. ABD önderlikli yabancı gerici güçler, tüm kitle desteğini ve güvenilirliğini kaybeden ve ölüm

döşeğinde soluyan otokratik feodal monarşiyi ayakta tutmak için sözde kraliyet ordusunu açıkça silahlandırmaktadırlar. Sadece bu kadar da değil, ABD, kitlelerin geniş katılımı ile Demokratik Devrim'i tamamlamayı hedefleyen bu büyük harekete karşı doğrudan emperyalist müdahale planının bir parçası olarak partimizi ve Nepal halkını sözde uluslar arası terörizm listesine koymuştur.

Askeri gücü üzerinden dünya çapında talan, saldırı ve terör saltanatı yaratan ve dünya halklarının çoğunluğunu bir kriz girdabına iten bir dünya emperyalist sistemine karşı kitleler için yeni bir dünya yaratmaya çalışan Nepal Halk Savaşı doğal olarak enternasyonal proletaryadan ve anti-emperyalist kitlelerden daha fazla destek beklemektedir.

Yeni dünyanın bir üs alanı olarak Nepal devrimini tamamlamak için Nepal halkının yüksek bağlılığı ve fedakarlılığını ve bu bağlığın ve fedakarlılığın arkasındaki partinin resmi fikirlerini dünya kamuoyuna duyurma ihtiyacı ve bu konuda zorluklar olduğunu kabul etmekteyiz. Partinin bazı resmi belgeleri ve farklı konulardaki bazı güvenilir makalelerin toplamı bu bağlamda İngilizce yayınlanmaktadır. Bu sürecin devam edeceğini umut ediyorum.

İç savaşın böyle bir baskısına rağmen bu yayını çıkarmayı başarma konusundaki çabalarından dolayı Enternasyonal Büro'daki ve Merkezi Basım Bürosu'ndaki yoldaşlara ve çevirmenlere candan teşekkürlerimi sunuyorum. Bu tür yayınların, emperyalizme karşı 21. yüzyılı büyük bir proletarya enternasyonalizmi ruhuyla halkın ve Halk Savaşı'nın bir yüzyılı haline getirme tarihsel zorunluluğuna katkı sunacağından eminim.

24 Aralık 2003

Prachanda, NKP (Maoist) Başkanı

TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZ

Dünyayı komünizm doğrultusunda dönüştürmenin aracı olarak Nepal'de yükseltilen devrim, dünya komünizminin hizmetinde yol almaya devam ediyor. Türkiye-Kuzey Kürdistan proletaryası sürdürdüğü mücadelesinde uluslararası proletaryanın deneyimlerine ilgisiz kalamaz. Nepal devriminden öğrenmek Türkiye-Kuzey Kürdistan proletaryasının önemli görevlerinden biridir. Nepal'de kazandıran MLM ideoloji ve onun hizmetindeki doğru siyasal çizgidir. İdeoloji ya da siyasal çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi belirlemektedir. Nepal'de iktidarlaşmakta olan devrim burjuva liberal, revizyonist yalanları da tuz buz etmektedir.

Yeni Dünya Düzeni'nde ideolojilerin öldüğü, sınıf mücadelelerinin ve savaşların sona erdiği, devletlerin ortadan kalktığı, tarihin sonunun geldiği iddia edilmekteydi. Burjuvazinin sahip olduğu dünya görüşü kendisine bunu söylettirmektedir. Burjuvazinin sınıf çıkarları bunu emretmektedir. Burjuvazinin, siyaseti, ekonomisi, felsefesi, kültürü defalarca denenmiş ve iflas etmiştir.

Burjuvazinin son söylemleri de dünya gerçekliği tarafından bir kez daha çürütülmüştür.

Burjuvazinin, ideolojiler öldü derken bahsettiği kendi ideolojisi değildir. O kendi ideolojisini değişen koşullara ustaca uyarlarken proletaryaya, ezilen ulus ve halklara ideolojileri terk etmeleri gerektiğini söylemektedir. Burjuvazi sınıf mücadelelerinin bittiğini söylerken, proletaryanın, ezilen ulus ve halkların mücadeleden vazgeçmelerini kastetmektedir. Yoksa kendisi sınıf mücadelesini terk etmek niyetinde değildir. Son yılların en büyük silahlanmasını gerçekleştirerek kanlı savaşlar yürütmesi bunu göstermektedir. Burjuvazi devletlerin ortadan kalktığını söylerken de, proletaryanın, ezilen ulus ve halkların iktidar mücadelelerini yürütmekten, devlet kurmaktan vazgeçmelerini kast etmektedir. Kendisine gelince, devletini daha da güçlendirerek pekiştirmektedir.

Nepal'de yükselen bayrağı enternasyonal proletarya, ezilen ulus ve halklar önemsediği gibi dünya gericiliği de önemsemektedir. Dünya gericiliği Nepal'deki devrimi boğmak için bu ülkedeki uşaklarına ekonomik, askeri, ideolojik vb. her konuda yardımda bulunmaktadır. Onlar, dünyanın çatısındaki bu küçük ülkenin ezilen halklarının yürüttüğü mücadelenin önemini geçmiş deneyimlerden yola çıkarak kavramaktadırlar.

Nepal devrimi sadece ulusal değil uluslararası alanda da çok önemli etkilere yol açmıştır/açacaktır. Bu, Nepal devriminin bağrındaki mücadelenin uluslararası niteliğinden kaynaklanmaktadır. Enternasyonal proletaryanın bir kolu olan Nepal proletaryasının yürüttüğü bu savaşın enternasyonal niteliği iyi kavranmalıdır. Bu nitelikten dolayı dünya gericiliği onu boğmaya, sesini duyurmamaya çalışmaktadır. Tüm dünyanın gözünün Nepal'in üzerinde olduğu böyle hassas bir dönemde Nepal ile ilgili böyle kapsamlı bir kitabın Türkçeye çevrilerek Türkiye-Kuzey Kürdistan halklarına kazandırılması hem Nepal devrimine uygulanan tecritin kırılması anlamında hem de Nepal'deki deneyimlerin anlaşılıp kavranmasında çok önemli bir yer tutacaktır.

2004 yılında İngilizceye çevrilerek yayınlanan bu kitabın Türkçe baskısına bazı yeni eklemelerde bulunuldu. Bu bağlamda, kitabın Türkçe baskısına ayrıca Baburam Bhattarai'nin "*Yeni Tipte Bir Devlet İnşa Etme Sorunu*" makalesi ve yine Prachanda ile 2006 yılında yapılan bir röportaj eklendi.

Kazanılacak Dünya olarak Nepal'deki deneyimleri ve birikimleri Türkiye-Kuzey Kürdistan halklarıyla paylaşmanın vermiş olduğu haklı gururu yaşıyoruz.

Mayıs 2006

Kazanılacak Dünya

Maoizm Üzerine

Yoldaş Prachanda

Marksizm, sınıf mücadelesinin gelişimi ve tarihsel deneyimi içerisinde enternasyonal proletaryanın devrim bilimi olarak sentezlendi. Çok iyi bilinmektedir ki Karl Marx tarafından kesintili bir mücadele içinde ve büyük bir dahilikle temeli atılan Marksist bilim felsefe, politik-ekonomi ve bilimsel sosyalizm olmak üzere üç bileşenden oluşmaktadır. Bir bilim olarak Marksizm'in sürekli gelişimi doğal bir süreçtir. Sınıf savaşımının sorunlarının ve yeni deneyimlerin ışığında Lenin, Marksizm'i yeni bir gelişim aşamasına, Leninizm aşamasına çıkarmıştır. Bugün bu bilim mücadele içerisinde yeni, daha yüksek üçüncü bir gelişim aşamasına varmıştır. Bu yeni, üçüncü ve daha yüksek aşama Mao Zedung tarafından geliştirilen Maoizmdir. Böylece uluslararası proletaryanın elinde ortak teorinin en önemli toplamı ve mevcudu Marksizm-Leninizm–Maoizm vardır. Günümüz dünyasında Maoizmi, bugünün Marksizm-Leninizm'i olarak kavramayan hiç kimse gerçek bir komünist olamaz. Günümüz dünyasının Marksizm-Leninizm'i olması nedeniyle, gericiler ve revizyonistler acımasızca Maoizme ve Maoistlere saldırıyorlar. Aynen Marksizm-

Leninizm'in her türden gericiliğe, reformizme ve revizyonizme karşı komünist devrimciler tarafından mücadele sürecinde inşasında olduğu gibi, Maoizm de bu acımasız mücadelenin ortasında inşa edilecektir.

Mao'nun katkılarını Marksizm-Leninizm olarak kavrama ruhuna rağmen hareketimizde bu katkılar "Mao Zedung Düşüncesi" terminolojisiyle ifade edilmektedir. Bizler Mao'nun katkılarını proletaryanın ortak teorisi olarak kabul ederek gericiliğe ve revizyonizme karşı savaşıyoruz ve diyoruz ki; "Mao Zedung Düşüncesi günümüzün Marksizm-Leninizm'idir." Bununla birlikte, Mao'nun ölümü ve Çin'de revizyonizmin inşasından sonra sağ revizyonizmin uluslararası komünist hareket içerisindeki hakimiyeti ile birlikte durum değişime uğramıştır. Bugün revizyonist Deng kliği, "Mao Zedung Düşüncesi" formülasyonunu kullanarak, Mao'nun devrimci öğretisinin ruhunu katletmektedir. Son dönemde, "Mao Zedung Düşüncesi" kavramı bir yandan "düşünce" kelimesinin güncel önemine uygun olarak bir varsayım anlamında reformistler tarafından ve diğer yandan evrensel bir ilke anlamında komünist devrimciler tarafından kullanıldı. Bu yüzden, "Maoizm" tanımlamasını kullanmak, bugünün Marksizm-Leninizm'i olarak "Mao Zedung Düşüncesi"ne sarılan her komünist devrimci için gereklidir. Çin'deki karşı-devrimden sonra, Mao'nun katkılarına karşı sağ saldırıların etkisiyle yılgınlığa kapılan pek çok eski devrimci Maoizm'i Marksizm-Leninizm'in üçüncü aşaması olarak kabul etmeyip bunun yerine "Mao Zedung Düşüncesi" tanımlamasını kullandılar. Burası sorunun en can alıcı noktasıdır. Bu tarz eğilimler sonunda revizyonizme ve reformizme götürür. Bu durumdan dolayı, Marksizm'in üç bileşeninin Mao tarafından geliştirilmesinin teorik yorumlanması ve "Maoizm" terminolojisinin kullanımı daha da önemli hale gelmiştir. Bu nedenle Marksizm'i yeni bir aşamaya taşıyan Mao'nun felsefe, politik ekonomi ve bilimsel sosyalizm alanlarındaki katkılarını kısaca açıklamak önemlidir.

A- Felsefe Alanında

1. Mao çelişki yasasını, diyalektik materyalizmin özü olarak tanımladı ve onu doğa, toplum ve insan bilgisinin tüm alanlarında diyalektiğin temel yasası olarak ele aldı. Çelişkinin evrenselliğinin analizi ve baş çelişkiyi belirlemenin süreci ve önemi, diyalektik kavrayışın gelişimini yeni bir aşamaya çıkarmıştır. Devrimin strateji ve taktiklerini belirlemede temel çelişki yasasının oynadığı önemli rol aşikardır.
2. Bilgi teorisi alanında Mao'nun analizinin, sınıf mücadelesini, üretim faaliyetini ve bilimsel deneyi bilginin kaynağı olarak tanımlayarak ve algısal bilginin rasyonal bilgiye dönüşüm sürecinin ve teori ile pratik arasındaki ilişkinin analizi yoluyla önemli katkılarda bulunduğu tartışmasızdır.
3. Anti-revizyonist mücadele sürecinde diyalektiğin başlıca ilkesi olarak birin ikiye bölüneceği sorununun analizi ve uygulanması, revizyonizme karşı savaşmak için devrimcilere keskin bir silah sunmuştur.

4. Belirli somut koşullarda belirleyici rol oynayan bilinç ve üstyapının analizi, bir taraftan revizyonistlerin "üretici güçler teorisi" hakkındaki burjuva düşüncelerine ve "ekonomizm"in altyapı ile üstyapı arasındaki iç ilişki sorunu üzerine metafizik ve tek yanlı yaklaşımına saldırırken diğer taraftan sahte burjuvaziyi teşhir etmiştir.
5. Mao'nun, felsefeyi kütüphanelerden ve felsefecilerin okuma odalarından çıkararak yenilmez bir silaha dönüştürme süreci ve ihtiyacı üzerine deneyimleri, diyalektik materyalist felsefeyi kudretli bir fiziki güce dönüştürmenin temelini oluşturmuştur.

B. Politik Ekonomi Alanı

1. Bu alanda bürokratik kapitalizmin doğasının analizi Mao'nun önemli bir keşfidir. Ezilen ülkelerde feodalizm ile ittifak içerisinde halkı yağmalamada tekelci kapitalizmin bir aracı olarak bürokratik kapitalizmin teşhiri, bir taraftan emperyalizmin yeni-sömürgecilik biçimindeki vahşi karakterini teşhir etmeye, diğer yandan ezilen ülkelerde devrimin hedefinin netleştirilmesine yardım etti. Sadece bürokratik kapitalizmin yıkılması ve elindeki mülkiyete el konması yoluyla emperyalizmin ezilen ülkelerden sürülebileceği ve sosyalizmin temelinin atılabileceği tespiti oldukça açıktır.

2. Mao, sosyalist aşamada ekonominin temel ilkelerinin sağlam bir temelini atmada (Sovyetler Birliği'nin deneyimlerinin eleştirel bir incelemesi ile) önemli bir rol oynadı. Bürokratik yönetimle değil, fakat kitlelerin artan inisiyatifiyle (doğru ekonomik politikanın yoğun bir şekilde propagandası yoluyla) sosyalist ekonominin kesinlikle geliştirilebileceği bakış açısıyla beraber ileri sürülen "*Devrimi Kavra, Üretimi Arttır*" ve "*Kızıl ve Uzman*" sloganlarının devrimci önemi oldukça açıktır.

3. Yeni Demokratik Devrim koşullarında, "*toprak işleyene*" zemininde feodalizmi ortadan kaldırmak, tekelci karaktere sahip tüm yabancı ve yerel ekonomik kuruluşlara el koymak ve kamu yaşamını kontrol altına almayan özel sermayeyi sınırlamak, kontrol altında tutmak ve yönlendirmek için uygulanan bu ekonomik politikaların ne kadar rasyonal oldukları pratikte kanıtlanmıştır. Yukarıda bahsedilen gerçekler ışığında ekonomi politik alanında Mao tarafından yapılan katkılar oldukça açıktır.

C. Bilimsel Sosyalizm Alanı

1. Mao'nun, ezilen ülkelerde Yeni Demokratik Devrim görüşünün bir bütün olarak geliştirilmesinde tarihi katkısı herkes için açıktır.

2. Emperyalizm çağındaki sınıf mücadelesinin deneyimleri temelinde Marksist askeri bilimin doruğu olarak Halk Savaşı teorisinin geliştirilmesi ile birlikte uluslararası proletarya güçlü bir silah ile donatıldı. Bu teori güçlü bir düşmanı yenmenin bilimsel yöntemini netleştirdi. Mao'nun, "*iktidar namlunun ucundadır*" sözünün önemi ortadadır.

3. Tüm sosyalizm dönemi boyunca sınıf mücadelesini sürdürme teorisi ve buradan hareketle, Sovyetler Birliği'ndeki karşı-devrimi göz önünde bulundurarak Mao tarafından geliştirilen proletarya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme teorisi, sosyalist dönemde kapitalizmin restorasyonunu önlemek için güçlü bir teorik silah oldu. Proletaryanın önderliği altında sürdürülen üçüncü büyük devrim olarak Büyük Proleter Kültür Devrimi planının başarılı bir şekilde uygulanması dünya proletaryası için tarihi bir fener oldu.

4. "*Emperyalizm ve tüm gericiler kağıttan kaplandır*" ve "*50-100 yıl içerisinde dünya büyük ayaklanmalardan geçecek*" gibi Mao tarafından söylenen sözler eşsiz öneme sahip sözlerdir. Bu, dünya proletaryası için devrim stratejisinin formüle edilmesinde büyük katkı sağlamıştır. Rus revizyonizmine ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadelede Mao bizzat bunu kullanmıştır.

Bu yüzden felsefe, ekonomi politik ve bilimsel sosyalizmin her üç bileşeninin toplamında Mao Marksist bilimi niteliksel olarak yeni bir aşamaya çıkarmıştır. Bu koşullarda proletarya kendi

özgürlük teorisini tek bir Marksizm-Leninizm-Maoizm silahı biçiminde edinmiştir.

Nepal Komünist Hareketi içerisinde, 'Maoizm' terminolojisinin kullanılmasına karşı argümanlar Mao'nun katkılarını zayıflatmak amacıyla dahi öne sürülmektedir. Bunları çürütmeksizin ilerlemek imkansızdır. Bunların başlıcaları şöyledir:

1. "Çağ teorisi": Bazı insanlar bir "izm" teşkil edebilmesi için onun bir bütün çağı temsil etmesi gerektiğini söylemektedirler. Onlara göre Marksizm kapitalizm döneminin ürünüdür. Leninizm emperyalizm döneminin ürünüdür. Fakat Mao'nun bir dönemi yoktur ve bu yüzden Maoizm olamaz, vs. Bunu ileri süren insanlar ya bilimin gelişim sürecinin basit yasasını anlamamışlardır veya Marksizm'i bir bilim olarak kavramamışlardır. Bilimin gelişimini bir çağın gelişim hızıyla sınırlamaya çalışmak kesinlikle anti-bilimsel ve gülünçtür. Tek bir dönemde bilim birçok aşamada gelişebilir. Eğer toplumun gelişimi açısından bir çağdan bahsedilecekse emperyalizm de yeni bir çağ değil, kapitalizmin en son ve can çekişen aşamasıdır. Bu yüzden 'Leninizm' demek uygun olmaz. Bu yüzden çağ argümanını ileri sürenlerin iflası açıktır.

2. Bazıları Mao'nun orijinal katkıları olmadığından dolayı 'Maoizm' terminolojisinin kullanılmasının uygun olmadığını söylemektedirler. Onlara göre Mao'nun söylediği her şey zaten daha önce Lenin tarafından söylenmişti. "Düşünce" terminolojisinin kullanılmasını destekleyenler bu şekilde tartıştıklarında durum daha da ciddi bir hal alır. Meseleyi bu şekilde tartışanların "Mao Zedung Düşüncesi"ni bile terk etme ve sağ oportünizme doğru ilerleme yolunu benimsediklerinden şüphe yoktur. Mao'nun katkıları zaten kısaca tartışıldı. Bununla beraber, meseleyi bu şekilde tartışan birinin, Lenin'in de Marksizm'i yeni bir bağlamda yorumladığını neden söylemediği sorusu gündeme gelebilir. Neden bu insanlar o zaman Mao Zedung Düşüncesi'ni rehber ilkeleri olarak kabul ettiler. Cevap basittir, sadece insanları yanlış yöne sevk etmek için. Eğer böyle değilse, bunlar ya

partinin rehber ilkesi olarak Mao Zedung Düşüncesi'ni reddetmek zorundadırlar veya Mao'nun katkılarının altını kazıma hareketinden vazgeçmelidirler.

3. Bazı insanların, acele ile Maoizm söylemini kullanmamamız gerektiğini söyledikleri görülüyor; "Bu kadar büyük bir meselede kimse sesimizi duymaz ve bu terminoloji kabul görmez, ayrıca bu sadece gereksiz tartışmaya neden olur." Meseleyi bu şekilde tartışan birçok insanın niyetinde dürüstlük olsa bile argümanların kendisi Marksist yönteme uymamaktadır. Burada sorun doğru veya yanlış sorunudur, acele olup olmaması sorunu değil. Bu tür argümanlar sonunda gereksiz uzlaşmaya götüreceği ve sadece yanılsamanın sürdürülmesine hizmet edeceği için yanlıştır.

Sonuç olarak daha yüksek bir düzlemde anti-revizyonist bir mücadele sürdürmek, yeni bir tipte bir militan Komünist Partisinin gelişim sürecini hızlandırmak, devrimci mücadeleyi ve Halk Savaşı'nı geliştirme faaliyetine yeni bir hız vermek için "Mao Zedung Düşüncesi" terminolojisi yerine bilimsel "Maoizm" terminolojisini kullanmak kesinlikle zorunludur.

Aralık 1991

Nepal Halk Devriminde İdeolojik Sapma Sorunu

Yoldaş Prachanda

Feodal ve emperyalist baskı ve sömürüden bitap düşmüş yarı-sömürge, yarı-feodal Nepal'deki Yeni Demokratik Devrim'in tarihsel ihtiyacına rağmen on yıllardır devrim süreci neden doğru bir şekilde gelişmemektedir? Bu sık sık Nepalli devrimcilerin kafalarını meşgul eden sorulardan biridir. Her ne kadar genel anlamda ülkede demokratik devrim için objektif durum mevcut ise de, devrim için sübjektif koşulun mevcut olmadığı bahanesinden hareketle Halk Savaşı'ndan kaçınma eğilimi Nepal komünist hareketi içerisinde hakim oldu. Bu eğilim devrimci sloganlar önermek ve önderlik sunmak yerine, gerici rejim ne kadar kritik bir aşamada olursa olsun ve halkın değişim istemi ne kadar güçlü olursa olsun, sadece şu veya bu gerici kliğin takipçisi olan bir gelenek oluşturdu. Bunun temel nedeni komünist hareketin proletarya sınıfının devrimci ideolojisinden sapmasıdır. Lenin tekrar tekrar şunu vurgulayacaktı, "*Devrimci bir teori olmadan devrimci hareket olamaz.*" Lenin, Marksizm adına reformizmi ve revizyonizmi dile getiren İkinci Enternasyonal revizyonistlerine karşı

ölüm kalım savaşı sürecinde bu vurguyu yapmıştı. İkinci Enternasyonal revizyonistleri, devrimci bir teori için tarihi mücadele boyunca Lenin'e karşı "dogmatik", "solcu lafazan", "mantıksız", "bürokratik", "mekanik düşünceli", "çocukça" vs. gibi bir dizi suçlamada bulunacaklardı. Bugün UML'den Mohan Bikram'a kadar tüm unsurlar, Nepal halk devrimi için mücadele eden Nepal Komünist Partisi (Maoist)'e karşı tekbir ağızdan aynı iddiaları kullanmaktadırlar. Bu sadece bir tesadüf ve peşin hükümlülük sorunu değil, fakat ciddi ideolojik öneme sahip bir sorundur. Bu yüzden Nepal devriminin destekleyicileri açısından bunun üzerinde ciddi ve bilimsel bir şekilde düşünmek tarihsel sorumluluktur.

Devrim mi yoksa Reformizm mi?
Devrimci İdeolojinin Temel Sorunu

Marksizm bir devrim bilimidir. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in dünya görüşü diyalektik materyalizm, her madde ile ilişkili karşıtların göreceli birliğinde bile geçerli olan mücadelenin mutlak karakterini her doğa olayının, toplumun ve insan düşüncesinin gelişiminin ve yok olmasının nedensel faktörü olarak görür. Birbirleriyle bağlantılı ve sürekli değişimin dinamik akışı içerisinde olan her madde ve olayın gelişim diyalektiğinin, Lenin'in dediği gibi, basit ve düz bir çizgide değil, fakat zikzaklı bir tarzda olduğu görülmektedir; bu kendiliğinden ve bilinmez bir tarzda tedrici (*gradual* -çev.) olarak değil, fakat bir süreklilikten kopuş, bir sıçrama, altüst oluş (*calamity* -çev.) ve devrim, nicelikten niteliğe dönüşüm ve yadsımanın yadsınması biçiminde meydana gelir. Bu, Marksist diyalektiğin gelişim konusundaki anlayışının özüdür.

Bu bilimsel tespit toplumsal yaşamın gelişim sürecine uygulandığında, üretici güçler ile üretim ilişkisi arasındaki çelişkinin bir bütün olarak topluma devinim kazandırdığı açık hale gelir. Her tarihsel dönemde, sınıf mücadelesinin düzeyini ve niteliğini üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin niteliği

belirledi. Fakat üretici güçlerin gelişim düzeyi ne olursa olsun, her tarihsel dönemde sınıf mücadelesinin gelişimi geleceğe yönelen sınıfın gerici sınıfa karşı süreklilikten kopuşu, bilinçli zorlaması veya devrimi biçiminde oldu. Bu toplumsal devrim süreci ne spontane biçimde veya kendi kendine tedrici bir biçimde, ne de gelişimin objektif durumu karşısında birilerinin sübjektif istemi ile gerçekleştirildi. Buna karar veren ve sınırlarını belirleyen şey üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin gelişim düzeyidir. Marksizm işçi sınıfına 'devrimci rol'ün bilimsel bir metodunu sundu. Ki işçi sınıfı çelişkinin sınırı çerçevesinde bu rolü oynayabilir ve oynamalıdır. Dünyayı değiştirecek bu bilimsel metot Marksizm olarak keşfedildiğinde, dünya proletaryasının ve emekçi halk kitlelerinin bilinçli ve devrimci rolü niteliksel olarak büyüdü. Marksizm, dünyayı sarsan sınıf mücadelesinin fırtınası içerisinde tarihe ivme kazandırdı. Bu, Marksizm'in gerçekte devrimcileştirme olduğunu ifade etmektedir. Reformizm Marksizm'i öyle çarpık bir biçimde tarif etmektedir ki orada diğer tüm şeyler kabul edilir fakat devrime karşı çıkılır. Reformistlerin 'Marksizm'inde nicelik hiçbir zaman niteliğe dönüşmez; sadece nicelik, nicelik ve yine nicelik vardır. Devrimin bakış açısından, reformistlerin niceliğinin yükselmediği, fakat düşmeye devam ettiği ve sonunda çıplak gericiliğe dönüştüğü, gerçek yaşamda açık hale gelmiştir. Nepal'de UML grubu bunun uygun örneğidir. Bu, reformistlerin devrimin niceliğini yükseltmeyeceği, fakat reformizmin niceliğini yükselteceği ve niceliksel olarak gericiliğe dönüşeceğinden kaynaklıdır. Reformistlerin 'Marksizm'i herhangi bir sarsıntıya ihtiyaç duymaz; onların 'Marksizm'inde süreklilikten kopuş yaşanmaz ve altüst oluş durumu hiçbir zaman meydana gelmemelidir. Reformistlerin 'Marksizm'inde uzlaşmaz karşıtlar hiçbir zaman birbirleriyle çatışmazlar. Fakat her iki karşıt mutlaka karşılıklı bir koordinasyon ve mutabakat aşamasına varırlar. Sözlü olarak ne derlerse desinler reformistlerin 'Marksizm'inde karşıtlar arasındaki mücadele geçici, anlık ve göreceli iken birlik sürekli, kalıcı ve mutlaktır.

Reformizm, mücadelesi devrim üzerine değil de reformlar üzerine odaklandığı için her zaman kendiliğindenciliğin bir tapınıcısıdır. Hareket içerisinde proletaryanın önderlik rolünü tesis etmeye ve halkı sınıf bilinçli hale getirmeye teşebbüs etmez, sürekli olarak hareketi ve halkı takip eder ve, şaşırtıcı olarak, bunu Marksizm olarak ifade eder. Bugünlerde reformizm oldukça kurnaz bir şekilde reform tohumları ekmekte, fakat kadrolar ve halk arasında, devrimin mahsullerini biçebileceği yanılsamasını yaymaktadır. Ve Nepal'de on yıllardır Marksizm olarak ifade edilen şey gerçekte reformizmdir ve reformizm izlenerek devrimci hareket ne başarıya ulaştırıldı ne de yaratılabildi.

Başka bir nokta ise, Marksizm bizlerin, doğru, iyi ve güzelin yanlış, kötü ve çirkine karşı mücadele içerisinde gelişeceği gerçeğini özümsememizi sağladı. Kendisi bizzat mücadele felsefesi olduğu için Marksizm çeşitli bilimsel ve devrimci olmayan eğilimlere karşı mücadele içerisinde gelişmiştir. Ayrıca Marksizm bir bilim olduğu için, daha yeni koşullar içerisinde ortaya çıkan yeni türden problemleri çözmenin ve onun üzerinden gelişmenin kendisinin doğası olduğunu açık hale getirmiştir. Buna paralel olarak Marksizm mücadele süreci içerisinde Marksizm-Leninizm-Maoizm düzeyine yükselmiştir. Böylece toplumsal devrim biliminin bir bütünlüğü ve bölünmez bir birliği haline gelmiştir. Bugünün reformizminin karakteristik özelliklerinden biri Maoizm'e karşı olması ve Marksist bilimin gelişim üstünlüğünü reddetmesidir. Reformizm Maoizm'i Marksist bilimin toplamının bölünmez bir birliği olarak görmez ve onu parçalamaya çalışır. Bunu yaparken ki niyeti Marksist bilimin devrimci özünü öldürmek ve onu reformist çıkarlar uğruna kullanmaktır. Bugünün dünyasında proletarya tarafından ulaşılan devrimin en yüksek doruğunu yadsıyan veya Maoizm'in evrensel karakterini küçümseyen hiç kimse devrimci olamaz. Genel anlamda reformizm komünist hareketin tarihinde sürekli olarak devrimci ideolojinin gelişim üstünlüğünü reddederek kendi reformist görevini işletmektedir. Reformizm, Marx döneminde Marksizm'e karşı çıkarak, Lenin

döneminde Marksizm'i "destekleyip" Marksizm-Leninizm'e karşı çıkarak ve bugünün dünyasında Marksizm-Leninizm'i "destekleyip" Maoizm'e karşı çıkarak karşı-devrimci özünü gizlemeye çalışmaktadır. Sözde Mao Düşüncesi'nden bahseden fakat Mao'nun katkılarını Marksizm'in gelişiminin yeni, üçüncü ve daha yüksek bir aşaması olarak kabul etmeyenlerin hepsi bu kampa girmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz bakış açısı doğrultusunda reformizm her zaman statükoyu hedef alan isyana karşı çıkar. Bu, reformistlerin her tarihsel dönem ve aşamada devrimci Marksistlere karşı getirdikleri "dogmatik", "aşırıcı" suçlamalarının arkasındaki devrim karşıtı, isyan karşıtı özellikleridir. Çağdaş 'sosyalistler'in Marksizm'e karşı olmaları, İkinci Enternasyonal'in çoğu partisinin Leninizm'e karşı olmaları ve modern revizyonistlerin Maoizm'e karşı olmaları bunu teyit etmektedir. Bu yüzden devrimci hareketi geliştirme probleminin reformizme karşı mücadele problemi olduğu açıktır. Bunun, devrimci özün (*principle* -çev.) genişletilmesi, kullanılması ve geliştirilmesi problemi olduğu anlamına gelir. Bunu bir tarafa bırakarak ne dünyada herhangi bir devrimci hareket geliştirilebilir ne de Nepal'de bu mümkün hale gelebilir.

Nepal Komünist Hareketinin Tarihi Üzerine Maoist Bir Eleştiri

Devrimci hedeflerden ilham alınarak elverişli ulusal ve uluslararası koşullar içerisinde Nepal'de komünist partisinin kurulması kesinlikle tarihsel öneme sahip bir olaydır. Kuruluş aşamasında, Marksizm'in evrensel doğrularını Nepal toplumunun tarihsel özgüllüklerine uygulamada belli oranda devrimci yetersizlik olmasının doğal olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Fakat 6 yıllık kuruluş dönemi içerisinde parti, devrimci hedeflerini yerine getirme görevinde ciddi bir şekilde ilerleme yerine, kötü bir şekilde reformizm ve legalizm batağına saplandı. Bu dönemden sonra

Marksizm reformistler tarafından o kadar bayağılaştırılıp tahrif edildi ki, yozlaştırılarak genel anlamda küçük burjuva reformizmi haline sokuldu. Bu çerçevede politik ve taktiksel sorunlarda liberal burjuva sınıfın gerici politikasını izleyen fakat ideolojik ve stratejik meselelerde Marksizm ve demokrasiden bahseden bir gelenek yaratıldı. Reformizm Proletarya sınıfı, Komünist Partisi ve Marksizm adına parlamentarizme tapınmaya başladı. Komünist Partisi ile burjuva parlamenter partiler arasında politik çizgi, mücadele biçimleri, pratik tavır ve tutum gibi önemli meselelerde farklılıklar ortadan kayboldu. Proletaryanın bağımsız politikasını bastırarak ve nispeten 'ileri' mantığını öne çıkararak burjuva parlamenter politikayı izleme eğilimi hakim hale geldi.

Parlamentarizm dışındaki politik çizgi hakkında konuşmak anti-Marksist olarak değerlendirilmeye başlandı. Proletarya ile burjuvazi arasındaki karşılıklı antagonist iki dünya görüşü pratik politik harekette kullanıldı. Komünist ile Kongre (Partisi -çev.) arasındaki fark, liberal burjuvazi ile radikal burjuvazi arasındaki fark boyutuna düşürüldü. Komünist partisi ve Marksizm adına feodalizme ve emperyalizme dalkavukluk yapmak reformizmin doruğudur. Küçük burjuva reformizmi tohumları ekerken bir devrim meyvesi beklemekten daha büyük bir hata ne olabilir ki? Bu yüzden Nepal Komünist Partisi (Maoist), proleter devrimci öz temelinde küçük burjuva reformizmi ile arasına tamamıyla mesafe koymadıkça devrimci bir hareketin geliştirilemeyeceğini düşünmektedir. Uzun zamandır Nepal komünist hareketinde devam eden politik tartışma ve, devrimci ve reformistler biçimindeki tartışmalar özünde gelişmiş (*developed* -çev.) reformizm ve gelişen (*developing* -çev.) reformizm arasındaki münakaşadan başka bir şey değildir. Bugün Mohan Bikram-Nirmal Lama eğilimlerinin UML reformizmine muhalefetlerinin başka bir özü olamaz. Maoistler hatanın Marksizm'i reformizm olarak ele almaktan kaynaklandığı görüşünü savunmaktadırlar. Bunu düzeltme süreci hemen oradan başlatılmalıdır. 1957'den beri var olan reformizmin kökü kazınmalı ve bunun yerine devrimci Marksizm tohumu ekilmelidir.

Reformizmin zehiri ile zehirlenmiş olan ve devrimci Marksizm'i aşırıcılık olarak görenler bu görevi yerine getiremezler. Bunun için reformizme karşı kararlı bir mücadele zorunludur.

Bu bağlamda Lenin'in, İkinci Enternasyonal döneminde hakim olan revizyonizme karşı mücadelesini ve Mao'nun Kruşçev revizyonizmine karşı mücadelesini hatırlamamıza ihtiyaç vardır. İkinci Enternasyonal'in çoğu partisinin ve önderlerinin yaklaşık 100 yıl önce Marksizm olarak yorumladıkları şey aslında komünist hareketin içine nüfuz etmiş kapitalizmdi. Bu Marksizm'e karşı Marksizm adına ihanetti. Bu proletarya sınıfına ve emekçi halk kitlelerine karşı büyük bir ihanet ve Marksizm'in bayağılaştırılmasının küçük burjuva bir doruğuydu.

Ancak, tarihin diyalektiğine baktığımızda, her bir sürecin gelişimi içerisinde daha başka çelişkili yönün kaçınılmaz olarak boy vermekte olduğunu görebiliriz. Olumsuzun içinde olumlu unsurun varlığı veya tam tersi, insan isteminden bağımsız olarak çelişkinin evrensel bir yasasıdır. Buna paralel olarak Lenin, proletaryanın devrimci ideolojisini tahrif eden ve yanlış yorumlayan ve emperyalizme uydurmak için ona biçim veren döneklere karşı canlı mücadele süreci içerisinde sadece Marksizm'i savunmakla kalmadı, ayrıca onu Marksizm-Leninizm düzeyine çıkardı. Lenin, bu döneklere karşı ölüm kalım savaşı devam ederken "*devrimci bir ideoloji olmadan devrimci hareket olmaz*" gerçeğine özel bir vurgu yapmıştı. Bu, modern revizyonistlere karşı Mao tarafından verilen mücadeleye de uygulanır.

Nepal komünist hareketinin tarihi de evrensel çelişki yasasının bir istisnası olamaz. Nepal komünist hareketinin liderlerinin çoğu, Marksizm adına Marksizm devrimci ideolojisine ihanet ettiler. Dünyanın diğer tüm revizyonistleri ve reformistleri gibi Nepal'dekiler de Nepal proletarya sınıfına ve emekçi kitlelere ihanet etmektedirler. Onlar, Marksizm adına reformizme ve parlamentarizme tapınarak gerici sınıfın kendi politik krizini çözmesi için fren rolünü oynamaktadırlar. Fakat burada da diyalektik gelişim yasasına göre Marksist-Leninist-Maoist bir parti kaçınılmaz

şekilde partinin ve devrimin eski önderlerine ve döneklerine karşı mücadele içerisinde komünist hareketin içinden çıktı ve şimdi devrim sancağını dalgalandırmaktadır. Bu gelişmenin, reformizme karşı uzun erimli ideolojik mücadelenin ve sınıf mücadelesinin bir sonucu olduğu hiçbir zaman unutulmamalıdır. Nepal'in tarihsel gelişimi bağlamında devrimci özü devrimci harekete uygulama süreci başladığı zaman gelişmiş (*developed* -çev.) reformist UML'den gelişen (*developing* -çev.) reformist Mohan Bikram'a kadar tüm unsurlar Kautsky ve Kruşçev'in aynı mantıklarını aynı dilden ileri sürerek gerçek karakterlerini gizlemeye başladılar ve onlar halen böyle yapmaktadırlar.

Reformizmin Gelişiminin Arkasındaki Tarihsel Nedenler

Bununla beraber, Nepal komünist hareketinde reformizmin gelişmesinin arkasında özel bir grup veya kişi tarafından işlenen bir suç kesinlikle yoktur. Sonuçta farklı politik eğilimlerin kökleri, belli ülke, zaman ve koşullar içerisinde buna yol açan halkın ekonomik üretimi, yaşam tarzı ve karşılıklı ilişkileri ile doğrudan bağlantılı olduğu için tarihsel materyalizm bizlere, bunun için somut tarihsel nedenler aramayı öğretir. Marksizm bizlere, farklı sınıfların bu koşullarda biçimlenen eğilimlerini ve fikirlerini öğrenmeyi ve, toplumun son ve devrimci sınıfı proletarya sınıfının çıkarlarını özümseyerek bilinçli bir öncüsü olarak komünist partisini kurmayı ve tüm diğer sınıfların ideolojik eğilimlerine karşı mücadele yürütmeyi öğretti. Uluslararası komünist hareketin deneyimleri, komünist partisi içerisinde oportünizmin en büyük kaynağının küçük burjuva ekonomik temel olduğunu gösterdi. Bu küçük burjuva ekonomik faaliyetlere katılan insanların istikrarsız ve dalgalı yaşam tarzları politik olarak komünist hareketin sağ ve "sol" sapmalarında ifadesini bulur. Doğallığında çatışan iki sınıf –proletarya ve burjuvazi- arasında bulunan küçük burjuva sınıf hemen hemen hiç faaliyet alanına sahip değildir. Küçük

burjuvazi, bir taraftan yaşam biçimi her gün onu daha da aşağıya iterken, diğer taraftan kapitalist olma hayali ile avunur. Küçük burjuvazinin bir bölümü şimdiden ekonomik olarak proletaryaya dönüşmüştür, fakat bilinci ne pahasına olursa olsun kapitalist bir bilinçtir. Bu nedenle küçük burjuva sınıfının bu kesimi doğal olarak hayal kırıklığı içinde, kızgın ve sabırsızdır. Diğer kesimi bir biçimde belli oranda kazanç elde etmekte ve kendisini burjuva sınıf katına yükseltme ihtimalini ufukta görmektedir. Bu kesim doğal olarak statükonun bozulmasını istemez. Küçük burjuva sınıfının bu tutucu, istikrarsız, kararsız yaşam biçimi ve doğası ideolojik sapmanın ve bozulmanın nedenidir.

Nepal'de bu sınıftan oldukça büyük bir kesim mevcuttur. Dikkat etmemiz gereken bir şey de şudur ki, bugün feodaller ve emperyalistler genel anlamda bu sınıfın ve özelde 'eğitimli' olarak adlandırılan kesimlerin yaşam standartlarının orta sınıf statüsünden daha aşağı düşmeyeceğinin bilincindedirler ve buradan hareketle dünya proleter devrimlerinin deneyimlerinden 'dersler' çıkarmaktadırlar. Gericiler küçük burjuva aydınlarını, karşı-devrime ve faaliyetlere katmak için, onlara para dağıtıma planları hazırlamak suretiyle harekete geçirmektedirler. Emperyalist ülkeler Üçüncü Dünya Ülkeleri'nde genel olarak küçük burjuvaziyi ve özelde 'eğitimli' insanları hükümet dışı örgütler (NGO) adına karşı-devrimci faaliyetlere katma kampanyası sürdürmektedirler. Böylece esas olarak Nepal'in yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik ve toplumsal gelişim durumu ve yine gerici sınıfın bilinçli taktikleri küçük burjuva düşünüş için güçlü bir maddî temel oluşturmuştur. Örneğin UML grubu, küçük burjuva sınıf bakış açısı temelinde komünist hareketin sağcı eğiliminin, reformizm sürecini tamamladığı ve emperyalistlerin parasına satılmakta olduğu ve hızla gericileştiği gerçeğine bir örnek olarak alınabilir.

Ne olursa olsun Nepal komünist hareketinde sağ reformizmin en büyük sınıfsal kökeni küçük burjuva sınıfıdır. Proletarya sınıfı bizimki gibi bir yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede buna

karşı zorunlu olarak uzun erimli bir devrimci mücadele yürütmelidir. Büyük şehirlerde yoğunlaşmış modern işçi sınıfı güçlerinin olduğu ülkelerin proletaryası gibi farklı mücadele biçimlerini kullanarak bu küçük burjuva eğilimi yenmek ve hareket içerisinde kendi önderliğini tesis etmek Nepal'de proletarya için imkansızdır.

Nepal komünist hareketinde rerormizmin hakim olmasının arkasında bir neden daha vardır. Yani uluslararası komünist hareket içerisindeki çeşitli ideolojik eğilimlerin etkisi. Bu bağlamda, Nepal komünist hareketinin o dönemki önderlerinin Hint 'özgürlük mücadelesi'ne katılan Hint önderleri ve esas olarak Hint komünist hareketinin görüşleri ile gelişen ilişkilerinin önemli bir rol oynadığı söylenmektedir. Telengana silahlı mücadelesinin geri çekilmesinden sonra Hindistan komünist hareketinde hakim olan parlamentarizm ve Nepal komünist hareketinin o dönemki önderlerinin parlamenter önderlerle birlikteliklerı Nepal'de de parlamentarizmin kolay bir şekilde kabul edilmesi için bir ortam yarattı. Benzer şekilde, uluslararası komünist harekette Kruşçev revizyonizminin ortaya çıkışı Nepal'de küçük burjuva reformizmi için zemin yarattı. Her ne kadar bu uluslararası etki reformizmin gelişmesi için sadece ikincil bir neden olsa da bunun rolünü unutmamalıyız.

Ayrıca Hindu köktenci kültürün etkisi reformizm için doğrudan veya dolaylı olarak bir nedensel faktör oldu. Bu kültürün bir sonucu olarak feodaller, toprak ağaları vs. gibi üst sınıftan bazı insanlar ve feodal kültüre göre akıllı ve kibar olarak görülen bazıları kolaylıkla önderliğe geldiler. Doğal olarak bunlar Marksizm'i kendi sınıfsal çıkarlarına uygun bir şekilde yorumladılar ve partiyi kendi tımarlıkları ve parti üyelerini kendi hizmetçileri olarak ele alan aşağılık bir çalışma tarzı oturttular. Tıpkı köy dolandırıcıları gibi çeşitli türden ahmakça düşüncelerle Marksizm'i yanlış yorumlamak onların karakteristik özellikleri haline geldi. Bunlar, komünistlerin devrimci güzergahta ilerlemelerini engellemek ve gerçek devrimcilerin kafalarını karıştırmak için kurnaz

bir mantığı olan şaşaalı bir çalışma tarzını hayata geçirdiler. Kendi çürümüş ve feodal kültür ve özelliklerini gizlemek için dinden ve mitolojiden destek alan Hindu alimler gibi onlar da Marksizm'i uygulamada ikiyüzlü bir tarz izlediler. Dışarıda oldukça kibar gözükmek fakat içerde feodal, aşağılık, yoz faaliyetler sürdürmek onların uzmanlık alanıydı. Bu türden sahtekâr ve ikiyüzlü karakter, Ramajhi'den Mohan Bikram'a kadar birçok liderde fazlasıyla görülebilir. Bu liderlerin sadece Marksist devrimi tahrif etmek derdinde olmaları doğaldır. Bu faktörün komünist harekette reformizmi kolay bir şekilde geliştirdiği görülmektedir. Dahası bu, komünist harekette proleter bir kültür yaratmak için sert bir ölüm kalım mücadelesi başlatma ihtiyacını da gündeme getirmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz faktörlerin dışında, komünist hareketin devrimci eğiliminin temsilcileri, ideolojik inceleme eksikliğinden dolayı ta başından itibaren Marksizm-Leninizm-Maoizm'in evrensel doğrularını doğru bir şekilde özümseyemediler ve, hareket içerisinde hızlı bir şekilde büyüyen reformizme karşı mücadeleyi geliştiremediler.

Nepal Reformizmin İdeolojik ve Politik İfadeleri

1. Devrimci Strateji, Reformist Taktikler

Everest dağına tırmanan bir strateji fakat Hint Okyanusu'na kadar düşen taktikler benimsemek Nepal reformizminin özelliğidir. Bu tam da, Yeni Demokratik Devrim'in stratejisini, liberal burjuva sınıfın taktikerini benimsemek demektir. Genel anlamda Nepal komünist hareketi içinde, Nepal toplumunu yarı-sömürge ve yarı-feodal olarak değerlendirme ve Yeni Demokratik Devrim politik stratejisini kabul etme konusunda bir uyuşmazlık yoktur. (her ne kadar şu anda UML bu süreçten ayrılmışsa da). Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ideolojik zaferinden kaynaklı mevcut reformizmin, politik çizgisini Yeni Demokratik Devrim karşıtı

olarak ilan etmesi ve halkın ve kadroların kafasını karıştırması imkansızdır. Bu yüzden Marksizm-Leninizm-Maoizm, taktiksel meselede her ülkenin komünistlerini "somut durumun somut bir analizini" yapma ve o ülkenin koşullarına uygun olarak politikalar üretme konusunda yönlendirdiği için reformizm kendisini taktiksel meselelerde gösterir. Burası reformizmin kendisini gizlemek için bulduğu bir alandır.

Herkes strateji ile taktikler arasındaki ilişkilerin, parça ile bütün arasındaki ilişkilerde olduğu gibi, bölünmez olduğunu ve böyle olması gerektiğini bilir. Feodalizmi ve emperyalizmi yıkmaya ve onun yerine Yeni Demokratik bir devlet kurmaya yönelik bir strateji benimsediğiniz zaman doğal olarak ona uygun taktikler de benimsemelisiniz. Fakat herkesin şaşkınlığına karşın ilk olarak Nepal reformizmi taktikler adına proletaryanın değil liberal burjuva sınıfının stratejisini benimsemektedir. 'Çok partili sistemin restorasyonu için mücadele', 'Monarşi altında kurucu meclis talebi', 'Parlamentonun restorasyonu talebi', 'Yurtsever ve demokratik güçlerin hükümeti', 'Devlet iktidarının halka devredilmesi', 'Çok partili sistemin korunması için mücadele' vs. taktiklerini benimsemek bunun bazı örnekleridir. Bu sadece, taktikler adına Yeni Demokratik Devrim'e paralel bir stratejinin benimsendiğini göstermektedir. İkinci olarak, Nepal reformizmi taktikler adına her zaman devrimci devlet iktidarı meselesini hareketten ayırmıştır. Lenin şöyle demişti - "*Eğer birileri reformizme ideolojik olarak karşı çıkar fakat devrimci sloganı hareketten sakınırsa bu bizzat reformizmdir.*" Nepal'de Mohan Bikram, Nirmal Lama ve benzerlerinin reformizmi bu kategoriye girer. Onlar ideolojik olarak reformizme karşılarmış gibi hareket ederler, fakat acil manevra adına sürekli olarak devrimci devlet iktidarı sloganına karşı çıkarlar.

Reformistler, liberal burjuvazinin politik sloganlarını kendi taktikleri olarak benimseyen birinin Yeni Demokratik Devrim'in değil, gericilerin stratejilerine hizmet edeceği gerçeğini kurnazlıkla gizlemeye çalışırlar.

Bütün bir süreci başarıya ulaştırmak için parçayı kazanmaya yönelik girişimde bulunulmalıdır. Fakat Nepal reformizmi, bir sürecin bütününden bahsederek, diğer bir farklı sürecin parçasını kazanmaya çalışmaktadır. Özel bir çelişkiyi çözmede uygun olanı uygulamak yerine, niteliksel olarak farklı olan bir çelişkiyi çözmede farklı bir yöntem uygulamak anti-bilimsellikten başka bir şey değildir. Bu, doğuya gitmekten bahsederken pratikte batıya gitmektir. Nepal reformizmi sürekli olarak, silahlı ayaklanmanın uzun süreci içerisinde Yeni Demokratik Devrim stratejisini başarıya ulaştırmak için daha başından itibaren yerel halk iktidarının inşa edilmesinin taktiklerinin benimsenmesi gerektiği gerçeğini reddetmektedir. Reformizm devrimci mücadelenin taktiklerine oldukça ince bir şekilde karşı çıkar. Kadrolara ve halka karşı Yeni Demokratik Devrim'den bahsederek ve yoldaş Lenin'in sosyalist devrim bağlamında uyguladığı taktikleri ileri sürerek kafa karışıklığı yaratmaktadır. Yoldaş Lenin'in tarihsel gelişmenin özel bir durumunda uyguladığı devrim taktikleri ile gelişimin farklı tarihsel koşullarına sahip ezilen yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde yapılacak devrimin taktiklerinin benzer olamayacağı açıktır. Dahası, Yeni Demokratik Devrim stratejisini bir bütün olarak başarıya ulaştırmanın taktiksel ilkeleri, Mao'nun Çin devrimi sürecinde geliştirdiği ve nesnelliği kanıtlanmış olan taktiklerdir. Yeni Demokratik Devrim stratejisinden bahsetmek ve fakat buna ilişkin taktikler konusunda Çin devriminin değil Rus devriminin sentezini izlemek. Çelişik değil mi?

Nepal reformistleri gerçekten de Lenin'den öğrenmek için, fakat Lenin'i kendi reformist ve parlamenter karakterlerini gizlemenin örtüsü yapmak için böyle yapmaktadırlar. Az biraz dürüst olan herkes, köylülüğün çoğunlukta olduğu doğu ülkelerinde proletarya devriminin nasıl gerçekleştirileceği sorununu bizzat Lenin'in gündemleştirdiğini kolaylıkla anlayabilir. Mao, uzun ve sert mücadele sürecinde işçi-köylü ittifakı temelinde ve proletaryanın önderliğinde şehirleri kırsal alandan kuşatma stratejisi doğrultusunda Halk Savaşı yoluyla Yeni Demokratik Devrim'i

tamamlayarak bu tarihsel soruyu cevapladı. Nepal reformistleri o kadar hilekarlar ki, bir taraftan yeni Demokratik devrimden bahsederler, fakat izlenmesi gereken taktikleri hiçbir şekilde duymak istemezler ve her zaman parlamenter mücadelenin taktikleri hakkında konuşurlar. Geçen bunca yıl içerisinde gerici sınıflar büyük politik krizler yaşadılar ve halk tekrar tekrar mücadeleye kalkıştı, fakat reformistlerin taktikleri hiçbir şekilde değişmedi. 50 yıldan sonra bile bazı taktiklerden bahsetmektedirler ve gerici seçimler içerisinde boğulmaktadırlar ve bazen barışçıl halk hareketine katılmaktadırlar. Bazen taktik adına çıplak gericiliğe karşı liberal gericiliği izlemektedirler. Taktiklerden bahsetmektedirler ve yaşamın her alanında reformlar için mücadeleye saplanmaktadırlar ve devrimci devlet-iktidar sloganına karşı gerici devlet-iktidar sloganını gündeme getirmektedirler. Meselenin özü, bu türden taktikleri benimseyen insanların Yeni Demokratik Devrim'den bahsetmeye hakları yoktur. Fakat tam tersine reformizm gayri ahlaki girişimlerde bulunmaktadır. Bu şekilde reformizm, benimsenmesi gereken Yeni Demokratik Devrim'in devrimci taktiklerini "aşırıcı" olarak ilan etmek suretiyle gericiliğe hizmet etmektedir.

2. Mücadele Yöntemlerini Belirlemede Reformizm

Marksizm-Leninizm-Maoizm, Yeni Demokratik Devrim için temel mücadele biçiminin savaş olduğunu söyler. Fakat Nepal reformizmi tam tersi olarak temel mücadele biçiminin barışçıl halk hareketi olduğunu söyler. Marksizm-Leninizm-Maoizm halk arasında örgütlü bir şekilde silahlı mücadelenin gerekliliğinin propagandasını, öğretilerinin özü olarak düşünür. Fakat reformistler için silahlı mücadele hakkında konuşmak ve hele de halk arasında silahlı mücadelenin zorunluluğunu yaymak "aşırıcılık"tır. Onlar için barışçıl halk hareketi ve parlamenter mücadele her zaman temel mücadele biçimidir.

Reformistler Mao'nun, 'Yeni Demokratik Devrim için silahlı mücadele başlayana kadar tüm faaliyetler silahlı mücadelenin başlatılması üzerinde merkezileşmeli ve başlatıldıktan sonra ise silahlı mücadelenin hizmetinde olmalıdır' görüşünü reddetmektedirler. Halkın kafasını karıştırmak için, silahlı mücadeleden yana olduklarını, fakat şu anda zamanı olmadığı için barışçıl hareketler yürüttüklerini ve silahlı mücadeleye hazırlandıklarını söylerler. Reformistler, silahlı mücadele için halkın reformist ve barışçıl mücadelelerle hiçbir zaman eğitilemeyeceği gerçeğini gizlerler. "*Bugün nakit, yarın kredi*" onların ilkesidir. Bu, parlamenter barışçıl mücadelede halka önderlik etmenin ve onlara yarın silahlı mücadelede bulunacaklarını söylemenin ifade ettiği anlamdır. Batı Avrupalı partilere dair Mao şöyle demişti, "*Onlar devrimci sınıf mücadelesi yürütmediler. Bu yüzden, onlar ektiklerini biçecekler.*" Aynı şekilde Nepal reformizmi devrimci mücadele tohumlarını ekmeyi "aşırıcılık" hareketi olarak görmekte ve barışçıl mücadele tohumlarını ekmektedir. Bu yüzden şu anda gerici meyvelerini toplamaktadır. UML de dahil olmak üzere reformistler bunun örnekleri değiller mi?

Mücadele biçimleri konusunda reformistler halkı ve kadroları devrimcilere karşı provake etmek için bir mantık sunarlar. Yani, "Silahlı mücadele bir propaganda sorunu değildir, bu içte yapılan bir şeydir. Fakat Maoistler 'solcu laf tüccarları', 'aşırıcı' ve 'çocukça' oldukları için bunun böyle bir ahmakça propagandasını yaparlar." vs. Eğer derinlikli bir şekilde düşünülürse reformistlerin bu mantığı oldukça tehlikeli görülür. İdeolojik bilgi düzeyi düşük olan halkı devrimci mücadeleden saptırma niyetiyle sundukları bu mantık onların, silahlı mücadelenin halk tarafından değil de parti içerisinde bir avuç insan tarafından sürdürülen bir şey olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Bu mantığa göre onların hazırlandıkları şey Halk Savaşı değil terörizmdir. Eğer onlar gerçekten bu mantığın gösterdiği şekilde bir silahlı mücadeleye hazırlanıyorlarsa, bu hiçbir biçimde Marksizm değil terörizmdir. Fakat sevgili okuyucular! Lütfen endişelenmeyin!

Gerçek şudur ki 'bizim' reformistler terörizm için de hazırlanmıyorlar. Burada söylemek istediğim şey, eğer silahlı mücadele siyaseti halktan gizlenir ve silahlı mücadeleye yönelik girişimler gerçekleştirilirse bu teorik olarak terörizmdir. Bu bağlamda Lenin'in "*Ne Yapılmalı*" adlı ünlü çalışmasında yürüttüğü, ekonomistler ile terörizm arasındaki benzerlikler hakkındaki tartışmaları incelemek uygun olurdu. Mantığın gerçek özü halkın silahlı mücadele siyaseti ile eğitilmesini önlemek, devrimcileri halktan izole etmek ve kadroların ve halkın kafasını karıştırmaktır. Tüm dünyadaki reformistler bu mantıkla, emperyalizm ve proleter devrim çağında Halk Savaşı'nın devrim için tek yol olduğu ve Halk Savaşı'nın hazırlanmasına, başlatılmasına ve geliştirilmesine bütünüyle katılmanın komünist devrimcilerin tarihsel görevleri olduğu gerçeğini reddetmektedirler. Nepal reformizmi, Nepal'de başından itibaren üzerinde yoğunlaşılması gereken şeyin silahlı mücadele olduğu tarihsel zorunluluğunu reddetmektedir. Halka barışçıl, parlamenter ve legal mücadele zehirini sunmak ve içte silahlı mücadeleden bahsetmek reformizmin ikiyüzlü karakterinin göstergesidir.

Maoistler halk arasında, uzun süreli Halk Savaşı'nın hazırlanması ve başlatılmasının bugün zorunlu olduğunun propagandasını yaptıklarında ülkenin tüm reformistleri aşırıcılık tehlikesinden bahsederler. Gece gündüz demeden çeşitli türden mücadelelere ve esas olarak kırsal sınıf mücadelelerine binlerce insan ile birlikte tüm kalpleriyle katılmanın; onların sevinçlerini ve acılarını doğrudan paylaşmanın; halkın desteğini, halkın farkındalığını, emek faaliyetlerini, kültürel programlarını örgütlemenin; özellikle ülkenin eşitsiz durumuna göre uygun yerlere odaklanmış mücadeleler yürütmenin; bunun için tüm ulusal ve küresel düzeydeki programlarda tümden değişimin ve uzun süreli Halk Savaşı'nın kaçınılmazlığı mesajlarının halka ulaştırılmasının "aşırıcılık" olarak görülmesi ne anlama gelir! Bu sadece, halk ile birleşmemek ve onlara devrimci politika sunmamak anlamına gelir. Sevgili okuyucular! Buradaki önemli bir nokta, reformistlerin

uzun süreli Halk Savaşı'nı silahlı ayaklanmaymış gibi düşünmeleri veya hareket etmeleri ve ona karşı çıkmalarıdır. Bu konuda açıklığın olmayışı birçok samimi devrimcide de yanılsamalar yaratmıştır. Silahlı ayaklanma ile uzun süreli Halk Savaşı aynı şey değildir. Nepal'in mevcut ekonomik, sosyal ve politik gelişmişlik durumundan kaynaklı silahlı ayaklanma ile aynı anda merkezi devlet iktidarını ele geçirme ihtimali yoktur. Bu yüzden eğer birileri Silahlı Ayaklanma Stratejisi doğrultusunda silahlı mücadeleye başlamaktan bahsederse bu basit anlamda maceracılık, aşırıcılık ve aptallık olur. Maoistler bunun tamamen farkındadırlar. Şehirleri kırlardan kuşatma stratejisi doğrultusunda uzun süreli Halk Savaşı süreci içerisinde ilerlemeliyiz dememiz Nepal'in tarihsel koşullarından kaynaklanmaktadır. Gerilla savaşının başta stratejik bir rol oynayacağı söylendi. Maoistler, Nepal'in özgüllükleri üzerinde ciddi bir şekilde düşünerek şöyle demektedirler;

- Köylerde çalışmaya öncelik ver, fakat şehirlerde çalışmayı da terk etme!

- İllegal mücadeleye öncellik ver, fakat legal mücadeleyi de terk etme!

- Belli stratejik alanlara öncelik ver, fakat diğer alanları da terk etme!

- Savaş faaliyetine öncelik ver, fakat kitle hareketi faaliyetini de terk etme!

- Gizli faaliyete öncelik ver, fakat açık faaliyeti de terk etme!

- Kırsal alanlardaki sınıf mücadelesine öncelik ver, fakat ülke çapındaki mücadeleyi de terk etme!

- Gerilla eylemlerine öncelik ver, fakat politik teşhir ve propaganda faaliyetlerini de terk etme!

- Ülke içindeki faaliyete öncelik ver, fakat dünya çapında propaganda faaliyetini de terk etme!

- Askeri örgüt faaliyetine öncelik ver, fakat cephe örgütlenmeleri faaliyetini de terk etme!

- Kendi örgütlerine ve kendi gücüne dayanmaya öncelik ver, fakat taktiksel birlikteliği, uluslararası kamuoyundan yardım ve destek alma meselelerini de bir tarafa bırakma!

Aşırıcılık bunun neresinde? Reformistlere, bunu ideolojik olarak ispatlamaları için meydan okuyorum!

Maoistlerin bugün tüm ilkede yaptıkları her şey bu politika çerçevesindedir. Az biraz içtenliğe ve devrim hakkında bilgiye sahip olan herkes açısından bunun aşırıcılık değil Marksizm-Leninizm-Maoizm olduğu oldukça açıktır. Ayrıca reformistlerin aşırıcılık olarak damgaladıkları şeyin gerçekte sadece devrimci Marksizm olduğu gün gibi ortadadır.

Reformistlerin, stratejik savunma altında gerilla savaşı sürdürmekten bahsetmemize rağmen, Maoistlerin herhangi bir hazırlık olmaksızın silahlı ayaklanma gerçekleştirmeye çalıştıkları asılsız suçlamalarının arkasında devrim karşıtı özleri vardır. Onların, seçim çıkarlarının gereğini yaparak ve bu amaçla reformizm zehirini yayarak halkın ve kadroların kafalarını karıştırmak ve kendi alçakça egolarını tatmin etmekten başka bir amaçları yoktur.

3. Gerici Seçim Konusunda Reformizmin Tezahürü

Bugün parlamento seçimlerine yönelik politika hangi partinin devrimci ve hangi partinin reformist olduğuna karar vermek için önemli bir araç haline gelmiştir. Nepal bunun istisnası değildir. 1955'ten beri partiyi parlamentonun kirli bataklığına çekmekte olan ve Nepal devriminin boğazını sıkan reformizmdir. Bu gerçeği derinden anlamak büyük bir önem taşımaktadır.

Tarihte halkın sesinin parlamentoda yükseltilebildiği bir dönem vardır ve bu belli oranda politik anlama sahipti. Genel anlamda bu dönem Birinci Dünya Savaşı öncesidir. Fakat kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşmasından, proleter devrim çağının başlamasından ve dünyanın Birinci ve İkinci Dünya Savaşı felaketleri içerisinde ilerlemesinden sonra parlamenter sistem tamamıyla, halka savaşları empoze etmek için emperyalizmin bir

aracına dönüştü. Geçmiş kapitalizm doğrudan savaş ile eş anlamlı bir sözcük olmamakla beraber emperyalizm savaş demektir. Bu koşullar içerisinde proletarya açısından, parlamenter sistem içerisinde devrimci politikalarının propagandasını yapma ihtimali sadece az gelişmiş ülkelerde değil, gelişmiş ülkelerde de sona erdi. Bu gerçek kavranmadığı için proletarya sınıfı Şili'de, Endonezya'da vs. ölümcül kayıplar almak zorunda kaldı. Bu yüzden, feodalizm ve emperyalizmin prangası ile bağlı Nepal gibi bir ülkede proletaryanın parlamenter sistem içerisinden devrimci mücadele için herhangi bir hazırlık yapabileceğini düşünmek büyük bir tarihsel yanılsama olacaktır.

Parlamenter sistem daha fazla faşistleştikçe ve daha çok gereksiz hale geldikçe, gerici sınıfların onu evrensel olarak ilan ettikleri herkesçe biliniyor. Komünist hareketin reformizminin işlediği hata, onun da parlamenter sistemi evrensel olarak kabul etmesidir. Bu, dünya hangi aşamaya varırsa varsın, parlamenter sistem ne kadar çıplak gelişmiş olursa olsun, devrimci mücadele için ne kadar uygun ortam olursa olsun, ülke, dönem, koşullar ne kadar farklı olursa olsun ve devrimin doğası ne olursa olsun reformistlerin, parlamentodan yararlanmanın taktiksel bir mesele olduğunu söylemeleri, fakat bütün yaşamları boyunca parlamenter sisteme katılmaya yönelik bir strateji benimsemeleri gerçeği ile kanıtlanmaktadır. Ve reformistler parlamentoda daha az sandalye kazanabildiklerinde sistemi teşhir etme adına muhalefet rolünü oynarlar, fakat daha fazlasını kazandıklarında feodalizm ve emperyalizm kuklalarının merhametiyle ve onlarla birlikte hükümet dahi kurarlar. Bugünün dünyasında parlamentodan yararlanmanın bundan başka bir sonuç ortaya çıkarmayacağı evrensel olarak kanıtlanmıştır. Parlamentodan yararlanmanın 'taktik' olduğunu ilan eden fakat pratik olarak bütün yaşamı boyunca seçimlere katılmaya yönelik bir strateji tasarlamakta olan Nepal reformizmini 40 yıldan fazladır izlemekteyiz. Sevgili okuyucular! Bu ayrıca reformizmin parlamenter sistemi dolaylı olarak evrensel olarak kabul ettiğinin bir delili değil midir?

Nepal reformizmi Yeni Demokratik Devrim'den bahseder fakat, bunun için başından itibaren uzun süreli Halk Savaşı'na vurgu yapılması gerektiği şeklindeki Mao'nun öğretisini reddetmiş ve bunun yerine parlamentarizmi tesis etmiştir. Sonuç olarak tüm bu gruplar ve alt gruplar dolandırıcılar, komplocular ve kişisel çıkarlarla dolu parlamenter kirli çeteler haline gelmişlerdir. Bazı samimi insanlar olabilir fakat Engels'in dediği gibi tarih bu insanların daha tehlikeli olduklarını kanıtlamıştır.

Bu bağlamda Maoistlerin söyledikleri şey, Nepal'deki silahlı mücadeleden, yani uzun süreli Halk Savaşı'ndan bağımsız olarak parlamentodan yararlanmanın mümkün olamayacağıdır. Taktik adına parlamentoyu kullanmak yoluyla Nepal'de ne devrimci bir parti inşa etmek ne de devrimi gerçekleştirmek mümkündür. Eğer bir parti Halk Savaşı'nı bırakır ve gidişata katılırsa, kaçınılmaz olarak parlamentarizm tuzağına düşeceği ve eğer Halk Savaşı yolunda yürürse parlamentodan yararlanma ihtimalinin ortadan kalkacağı bugünün dünyasının gerçeğidir. Yaratıcılık bahanesiyle Lenin örtüsü altında parlamentoya giren reformist dönüşlere karşı bir ölüm kalım mücadelesi verilmeden Nepal'de devrimci hareketin gelişimi ve halkın özgürlüğü imkansızdır. Bunun, Halk Savaşı yolunu terk eden ve parlamenter sistemi teşhir etme bahanesiyle parlamentoya giren reformistler tarafından gerçekleştirilmesi de mümkün değildir. Bu yolu benimseyen tüm bu reformistler UML gibi kaçınılmaz olarak gericileşeceklerdir.

4. Devlet İktidarı Sloganı Üzerine Reformizmin Tezahürü

Marksizm-Leninizm-Maoizm, proletarya sınıfının, devlet iktidarı devrimci sloganını sadece stratejik olarak ve ideolojik olarak değil fakat ayrıca doğrudan, pratik olarak ve taktik olarak ileri süreceği ve sürmesi gerektiğini bizlere öğretmiştir. Eğer devrimci slogan bu bakış açısıyla ileri sürülmezse veya gerici sınıfın reformist devlet iktidarı sloganı herhangi bir bahane ile benimsenirse

bu, devrimci hareketin geliştirilmesine yardım edemez. Stratejik olarak devrimci fakat taktiksel olarak reformist bir devlet iktidarı sloganından bahsetmek aslında proletaryanın davasına ihanet etmeye ve gerici sınıfın çıkarlarına hizmet etmeye denktir. Marx ve Engels'in ta başından itibaren proleter devrim taktiklerini izledikleri dönemin koşullarını, Lenin'in geçici devrimci hükümete vurgu yapmasını ve işçi-köylü-askerlerin demokratik devletine Mao'nun vurgusunu hatırlamak uygun olacaktır.

Fakat Nepal reformizmi hiçbir zaman devlet iktidarı sloganını devrimci bir tarzda gündeme getirmedi. Burada bir, stratejik olarak demokratik devrimden bahsetme fakat pratik olarak ve taktik olarak gerici devlet iktidarını savunma ve onun için mücadele etme geleneği yaratıldı. Bu hastalık, o zamanki parti genel sekreteri Manmohan Adhikari'nin 1955 yılında krala, partinin sadece barışçıl bir şekilde sosyalizmin propagandasını yapacağını söylemesinden ve, parlamenter sistemi destekleyecek ölçüde partiyi legalleştirmesinden beri yaygınlaşarak büyümektedir. Bu, stratejik olarak cumhuriyetten bahsedilmesine rağmen, pratikte parlamentoyu desteklemeye ve tereddütsüz bir şekilde seçimlere katılmaya yol açtı. Bundan sonra parti, devlet iktidarı taktik sloganı adına hep liberal burjuvazinin arkasından gitti. 1960 yılındaki Darbhanga oturumunda sunulan sloganların tamamı reformist devlet sloganlarıydı. Sunulan tüm sloganlar proletaryanın bağımsız devrimci davasının sloganları değil, liberal burjuvazinin davasının sloganlarıydı. Bu sürecin devamında, anayasal meclisin monarşik düzen altındaki biçimi ile egemen parlamenter düzen altındaki biçimi arasında bir kıyaslamaya giderek bunlardan ikincisini devrimci bir slogan olarak öne sürme ve bunun sonucunda kadrolar ve halk arasında uzun süren kafa karışıklıklarına yol açma tavrı, bizzat reformistlerin gerçekleştirmiş oldukları bir komplo hareketinden başka bir şey değildi. Nepal reformizmi daha sonra, devlet iktidarı sloganı bağlamında, halk iktidarı sloganına paralel stratejik bir sloganı taktik adına öne sürdü ve halkı yanlış yöne saptırmak için bir komploya başvurdu.

Yurtsever ve demokratik güçlerin hükümeti sloganı ve iktidarın benzer nitelikteki halka devredilmesi sloganı bu kategoriye girer. Yeni demokratik devlet yerine başka bir devlet iktidarı sloganı sunmak ve farklı mücadele biçimleri ileri sürmek Nepal reformizminin özeliği oldu. Bu özellikten kaynaklı reformizm sözde sol cephe adına 1990'daki tarihsel harekette devlet iktidarı konusunda çok partili sistemi kurmayı kendi taktiği haline getirdi. Şimdi ise taktikleri bunu savunmaktır. Devlet iktidarı sloganına ilişkin bu bakış açısı Nepal komünist hareketinin reformizmini, kendi politik krizini çözmesi için feodal ve bürokratik ve komprador burjuvazinin bir silahına dönüştürdü. Dahası halkın değişim istemlerine tekrar tekrar ihanet edildi.

Bu açıdan Maoistler, herhangi bir bahane ve mantık ile yeni demokratik devlet sloganı yerine başka bir devlet iktidarı sloganını ileri sürmenin Marksizm'e ve devrime ihanet etmek olduğunu söylerler. Yeni demokratik devleti bir bütün olarak tesis etmek için onu taktik olarak ve pratik olarak tesis etme sürecine yoğunlaşmak gerekir. Bunun için, yerel sınıf mücadelesini yoğunlaştırarak ve yerel halk iktidarlarını tesis ederek merkezi devlet iktidarını tesis etme doğrultusunda ilerlemekten başka Nepal'de devrimci taktik slogan olamaz. Reformizmin, devlet iktidarına ilişkin, Marksizm-Leninizm-Maoizm karşıtı, Yeni Demokratik Devrim karşıtı ve özünde kapitalist olan kapitalist bir slogan ileri sürme geleneğine karşı kararlı bir mücadele olmaksızın devrimci hareketin gelişmesi imkansızdır.

5. Birlik, Bölünme ve İki-Çizgi Mücadelesi Üzerine Reformizm

Marksizm-Leninizm-Maoizm, ideolojik mücadele ve sınıf mücadelesi yoluyla devrimci ilke temelinde komünist partiyi proletaryanın militan bir öncüsü haline getirmemizi sağladı. Marx ve Engels parti içindeki küçük burjuva unsurlara karşı sert bir şekilde çatışmışlardı. Burjuva demokratik devrim sürecinde militan

bir partinin, ancak burjuva yol arkadaşlarına karşı etkin bir mücadele yürüterek ve bu tür unsurlardan birkaç bölünme sürecinden geçerek inşa edilebileceğine vurgu yaptı. Mao bizlere, oportünizme karşı bir ölüm kalım mücadelesi vermemiz gerektiğini ve Halk Savaşı fırtınasında devrimci bir parti inşa etmemiz gerektiğini öğretti. Komünist partisinin Marksist-Leninist-Maoist bilim temelinde inşa edilmesi ve geliştirilmesi gerektiği ve partinin hiçbir zaman küçük burjuva idealist düşünüş temelinde kalabalıkların bir araya toplandığı bir yer haline getirilmemesi gerektiği meselesi tartışmaların özüdür.

Fakat Nepal reformizmi partiyi, bilimsel bir temelde mücadelenin bir aracı değil, küçük burjuva idealizmi temelinde uzlaşmanın ve uyumun aracı haline getirmektedir. Reformizm birlik ve bölünmeyi, devrimci ideoloji ve politika temelinde diyalektik bir bakış açısından değil, aynı ilkesiz uyum temelinde yorumlamaktadır. Burada devrimci temelde oportünizme karşı kararlı mücadele bölücülük, sekterizm ve dogmatizm olarak adlandırılmaktadır. Kim birlikten yana ve kim bölücüdür? Bunun başlıca kriteri devrimci temel ve proletarya sınıfının politikasıdır, fakat Nepal reformizmi bu bilimsel bakış açısını reddetmektedir. Reformizm, kendisini bölünme karşıtı ve birlik yanlısı olarak göstermek için parti içerisinde uzlaşma ve uyum felsefesini öne çıkarmaktadır. Bugün bu anlayış daha da ilerletilmiş ve parti doğru-yanlış her türden unsurla doldurulmuş ve feodalizmin ve emperyalizmin kuklası haline getirilmiştir. Ve bu süreç hâlâ sürmektedir. Nepal'in tüm reformist partilerine feodal, dolandırıcı, kaçakçı unsurlar kolay bir şekilde girmekle kalmamakta ayrıca bu unsurların buralarda hakim oldukları görülmektedir. Nepal reformizmi, tüm halkın partisi yapma bahanesiyle proletarya sınıfının devrimci partisini öldüren modern revizyonist bir eğilime tutulmuştur. Devrimci özü, devrimci mücadeleyi ve devrimci partiyi savunan Maoistlere karşı "sekterizm", "dogmatizm" ve "aşırıcılık" suçlamalarını getirmek (tıpkı dönek Kautsky, Kruşçev ve Deng Şiao-ping gibi) UML'den Mohan Bikram'a kadar reformistlerin de

meslekleri haline geldi. Bu reformistler ile Maoistler arasındaki temel fark; Maoistler oportünizme karşı olup devrimcilerin birliğine vurgu yaparlarken, reformistlerin devrimci Marksizm'e ve devrimcilere karşı olmaları ve oportünistlerle birleşmeleridir. Nepal'de reformizm o kadar geniş bir etkiye sahiptir ki, reformizm tarafından beyinleri yıkanmış geniş bir aydın kesimin, Marksizm adına komünist partiyi bir eşgüdümcü partiye (*co-ordinationist party* -çev.) dönüştürmeye çalıştıkları ve Marksist bilimi izleyen Maoistlere karşı çıktıkları görülmektedir.

Reformistlerin anlayamadığı veya reddettiği şey, devrimci partinin gerici seçim partisi olmadığı, fakat proletaryanın savaşçı bir müfrezesi olduğudur. Proletarya partisinde birlik ve devrimci öz uzlaşma yoluyla değil mücadele yoluyla başarılır; devrimci öze ters düşen ve parlamentarizm ve reformizmi savunan bölücüdür.

Reformistler parti içi mücadeleyi dışarıdaki sınıf mücadelesinin yansıması olarak görmezler ve ilkesel temelde diyalektik tarzda değil, fakat diplomatik manevra temelinde ilkesiz tarzda mücadele ederler. Bu yüzden iki-çizgi mücadelesini ele almada açık ve net proleter yöntem yerine burjuva hile ve komplolara başvururlar. Tüm bu faktörlerden kaynaklı bu sözde komünist gruplar ile Pancha*-Kongre grupları arasında pratik anlamda fark göremezsiniz.

Bugün Maoist parti idealist düşünceye karşı bölünme, birlik ve iki-çizgi mücadelesi sorunları üzerinde kararlı bir mücadele yürütmekte ve Marksizm-Leninizm-Maoizm öğretilerini sağlam bir şekilde uygulamaktadır. Bu nedenle ülkenin tüm reformistleri, Maoistleri dogmatist olmakla suçlamakta ve gerçek bölücü ve devrim karşıtı karakterlerini gizlemektedirler.

---

* Burada '*Pancha*' genel olarak kral ve eski sistem yanlısı feodaller anlamında kullanılmıştır. -çev.

6. Reformizmin Gelişiminin Yarattığı Tahrifatlar

Reformizm Nepal komünist hareketinde çeşitli türlerin büyük bir çöp yığınını yarattı. Bunun en büyük kesimi Marksizm ve komünist partisi adına açıkça feodalizm ve emperyalizme, yani çıplak gericiliğe hizmet aşamasına kadar soysuzlaştı. Bu, muhtemelen devrimcileşecek bir kısım insan arasında sapma, düş kırıklığı ve zihinsel teslimiyete neden oldu.

Reformizmin hakimiyetinden kaynaklı komünist harekette reformist günahın bir ürünü olarak ortaya çıkan küçük burjuvazinin bir kesimi "sol" tasfiyecilik yolunda yozlaşmaktadır. Tamamıyla hayal kırıklığına uğramış küçük burjuvazinin bu kesimi aceleciliğin son ifadesi olarak ideolojinin, politikanın, örgütün ve mücadelenin usandırıcı ve uzun yolunda yürümeye meydan okumakta ve objektif koşullara denk düşmeyecek tarzda devrimci gürültü koparmakta ve sonunda devrimci mücadeleden uzaklaşmaktadır. Bu türden eğilim Nepal'deki harekette örgütlü bir şekilde ortaya çıkmamasına ve büyük bir problem teşkil etmemesine rağmen, bireyler ve küçük yerel gruplar biçiminde kendisini göstermektedir. Bu anlayış revizyonizme karşı çıkma adına "sol"dan devrimci Marksizm'e dahi saldırmakta ve devrimci harekete zarar vermektedir. Bugünlerde Nepal'de bu illete tutulan insanların sol tasfiyeciliği savunmakta oldukları ve "hepsi dönektir", "kimse devrimci değildir" vs dedikleri görülmektedir. Bu ayrıca aslında Nepal komünist hareketindeki reformizmin hakimiyetinin neden olduğu bir çarpıklıktır. Devrimciler, şu anda büyük bir problem olmasa da, yarın örgütlenerek Halk Savaşı sürecinin gelişmesine karşı bir tehdit oluşturmasın diye bu anlayışa karşı uyanık olmalıdırlar.

Komünist harekete katılan başka bir aydın grubu, tüm problemlerin temel çözümünün kültürel dönüşüm olduğunu ilan ederek çöküş yolunu tutmuşlardır. Birbirleriyle sonsuz etkileşim faaliyetine giren bu insanlar kendilerini ideolojinin, politikanın, örgütün ve proleter disiplinin üzerine koymakta, kendilerinin önemli oldukları görüntüsü takınarak aşağılık kompleksli

zihniyetlerini gizlemeye çalışmaktadırlar. Esasında komünist hareketin ideolojik mücadele alanından kaçan bu unsurlar halka öğütler ve öğretiler sunan rahipler gibi davranmaktadırlar. Reformizm, idealist bir tarzda kültürel dönüşümden bahseden bu çarpıklıktan daha az sorumlu değildir. Fakat Marksist bilim, ideolojik ve politik çizginin her şeyi belirlediğini savunur. Bu kesimlerin anlayışın felsefi açıdan nihilizm olarak değerlendirebiliriz.

7. Reformizme Karşı Mücadele ve Şimdiki Durum

Yukarıda, Marksizm'i reformizm olarak kavrayan Nepal küçük burjuva eğiliminin tezahürü ve bunun sonuçları hakkında kısaca bahsettik. Fakat bu, devrimci eğilimler olmadığı anlamına gelmez. Gerçekte komünist harekette başından itibaren devrimci bir eğilim vardır ve kendi gelişim süreci içerisinde çeşitli türden oportünizme karşı farklı yollardan mücadele yürütmektedir. Fakat uzun bir dönem bu eğilim Marksizm'i doğru bir biçimde kavramayı başaramadı, daha sonra Nepal toplumunun tarihsel gelişim süreci içinde onu uygulama ve oportünizme karşı kararlı bir mücadele sürdürme seviyesine çıkamadı. Sonuç olarak hareket içerisinde çeşitli türden oportünizm hakim hale geldi ve gerici sınıf şu veya bu şekilde halk hareketini bastırmada ve ona ihanet etmede başarılı oldu.

Tam da burada demek istediğimiz şey, gerici sınıfa karşı halkın mücadelesinin ve oportünizme karşı devrimcilerin mücadelesinin niteliksel bir atılım halini aldığıdır. Diğer bir deyişle, gerici rejim korkunç kriz içerisindedir, halk değişim doğrultusunda ilerlemektedir ve devrimci bir parti bu çelişki koşullarında, sürece önderlik etmesi için yaratıldı. Bu gelişme hem sınıf mücadelesinin hem de 'solcu' ve esas olarak sağcı küçük burjuva eğilime karşı Marksist devrimcilerin yürüttükleri uzun ve sert ideolojik mücadelenin bir sonucudur. Refromistler ve çeşitli türden oportünistler devrimci özün ve devrimci partinin yaratılmasını

çarpıtmak ve kafa karışıklığı yaratmak için çaba göstermektedirler ve devrimci hareketin büyümesini kontrol altında tutmaktadırlar. Fakat bizler sınıf mücadelesinin ve ideolojik mücadelenin uzun bir süreci içerisinde halk tarafından Marksizm-Leninizm-Maoizm olarak başarılan devrimci özün ve bu temel üzerinden geliştirilen Marksist-Leninist-Maoist partinin reformist çöp yığınını tutuşturarak küle çevireceğini ve gerici sınıfa karşı halkın devrimci mücadelesini zafere taşıyacağını iddia ediyoruz. Bu iddia esas olarak, oportünistlerin çarpıtmaya çalıştıkları aşağıdaki nedenlere dayanmaktadır:

> Proletarya sınıfının devrim bilimini Marksizm-Leninizm-Maoizm olarak kavramak ilk ve esas şart ve zemindir. Oportünizme karşı mücadele sürecinde Nepal Komünist Partisi (Maoist) bu devrim bilimini kendi bütünlüğü içinde, yani Marksizm-Leninizm-Maoizm olarak başarılı bir şekilde özümsedi. Parti ayrıca, bugünün dünyasında Maoizm'i Marksizm-Leninizm'in gelişiminin daha yüksek bir aşaması olarak kabul etmeyen hiç kimsenin devrimci olamayacağı gerçeğini de özümsedi. Bugün, yeni bir parti, yeni bir hareket ve yeni bir toplum inşa etmenin çıkış noktası olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm'i sağlam bir şekilde kavrama zorunluluğunu bilince çıkarmaksızın hiç kimse gerçek bir devrimci olamaz. Nepal Komünist Partisi (Maoist), Marksizm-Leninizm-Maoizm'i proletarya sınıfının bir ideolojik silahı olarak kabul ettikten sonra Nepal komünist hareketinde hakim olan çeşitli türden oportünizme karşı mücadele etme ve oportünizm ile yollarını ayırma konusunda devrimcilere önderlik etti ve devrimci mücadele sürecine doğru halka önderlik etmektedir. Gerçekte Marksizm-Leninizm-Maoizm bugün Marksistler ile revizyonist reformistler arasındaki farkı ortaya koymak için bir ölçü oldu.

* Marksizm-Leninizm-Maoizm'in rehber ilke olarak özümsenmesi, Nepal toplumunun doğal ve tarihsel gelişimini inceleme konusunda NKP (M)'ye ilham verdi. Tarihin incelenmesi NKP'nin, bugünün yarı-sömürge, yarı-feodal toplumunun objektif bir ekonomik, politik ve kültürel durumunun değerlendirmesini yapmasını mümkün kıldı. MLM partinin, Nepal'de feodalizm ve emperyalizm ile koalisyon ile birlikte ortaya çıkan bürokratik kapitalizmin gelişimini doğru bir şekilde tahlil etmesini sağladı. Ayrıca partiye, Nepal'de zorunlu olan tümden değişimin teorik ve pratik yollarını derinden özümsemeyi nasıl mümkün kılacağını öğretti. İnceleme, Nepal komünist hareketine hakim olan reformizmin öngördüğü yoldan başka bir yolla Yeni Demokratik Devrimin neden ve nasıl gerçekleştirileceği sorularına devrimcilerin cevap bulmasını mümkün hale getirdi.

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in özümsenmesi Nepal'deki devrimcilerin, politik iktidarın ve mücadelenin reformist kısır döngünün doğası sorununda var olan kafa karışıklığını ve belirsizliği kavramalarını ve gerici devlet iktidarına karşı mücadele ederek onun yerine Yeni Demokratik Devlet iktidarı kurmak için devrimci bir politik çizgi geliştirmelerini mümkün kıldı. Dahası bu özümseme, niteliksel olarak farklı bir çizgiyi, yani Nepal'li reformistlerin ve gerici sınıfın amacına hizmet eden reformist devlet için mücadele geleneğinin tersine, yerelde Yeni Demokratik Halk İktidarı inşa ederek merkezi devlet iktidarını ele geçirme politik çizgisini kabul etmeleri için Maoistlere ilham verdi. Bu ayrıca herhangi bir devlet, -hem teorik hem de pratik anlamda Yeni Demokratik Devlet iktidarı ve onun için mücadele hariç- hakkında konuşmanın Nepal'deki revizyonistlerin aşağılık komplosundan başka bir şey olmadığı gerçeğini açıklığa kavuşturdu.

* Bu yüzden, tarihin incelenmesi ve revizyonist yanılsamalara karşı mücadele içerisinde Maoistlerin, sınıf dost ve düşmanlarının gerçek durumunun ve bugünkü Nepal toplumun özgüllüklerinin bir değerlendirmesini yapmalarını ve Nepal'deki Yeni Demokratik Devrim'in askeri taktiklerine ve stratejisine yönelik teoriyi kavramalarını mümkün kıldı. Bu özümseme Maoistlerin, böyle bir askeri ilke temelinde silahlı mücadeleyi başlatmak için askeri plan tasarlamalarına yol açtı. (...)

* Devrimci içeriği kavrama süreci, esas olarak geniş alanlarda yaşayan ezilen köylüler ile birleşerek Yeni Demokratik Devrim için kırsal sınıf mücadelesini sürdürmeye doğru Maoistleri ilerletti. Bu özümseme süreci Maoistlerin, Nepal köylülerinin sınırsız enerjilerinin farkına varmasını ve onların acılarına ve sevinçlerine ortak olmalarını ve onların gerçek sorunlarını öğrenmelerini sağladı. Bu öz, Maoistlerin, legal ile illegal, kentsel mücadele ile kırsal mücadele arasında gerçek anlamda bir denge oluşturabilmelerini sağladı. Ek olarak bu özümseme Maoistlerin, proletaryanın militan bir öncüsü olarak partinin gelişim sürecini kavramalarını ve işçi-köylü birliği temelinde bir Birleşik Cepheyi ve partinin önderliği altında Halk Ordusu'nu inşa etmelerini sağladı.

* Bir bütün olarak bu inceleme Maoistleri, 'devrimci ideoloji olmadan devrimci hareket olmaz' biçimindeki Lenin'in görüşünü ve 'ideolojik ve siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder' şeklindeki Mao'nun görüşünü kavrayarak ve her türden oportünizmi teşhir ederek Halk Savaşı'nı başlatarak Yeni Demokratik Devleti kurma sürecini başlama aşamasına kadar götürdü. Kim gerçek devrimci ve kim oportünist? Şimdi buna, Halk Savaşı'na karşı takınılacak tutum ve benimsenecek politika üzerinden karar verilecek.

Marksizm-Leninizm-Maoizm mi Yoksa Revizyonizm mi?

Yoldaş Prachanda

Marksizm, toplumsal gelişimi bilimsel yoldan inceleyerek, sosyalizmin kurulması ve sağlamlaştırılmasıyla birlikte komünizmin gelişiminin, tarihin son ve devrimci sınıfı proletarya sınıfının sert ve acımasız mücadelesi sürecinde modern kapitalizmi ortadan kaldıracağını çürütülemez gerçeklerle kanıtlamıştır. Bu bilimsel sosyalizm düşüncesi, işçi sınıfının mücadelesini yenilmez bir silah ile donattı. İnceleme ve onun pratikte uygulanması kapitalist sınıfın cennetini sarstı. Marksizm çalışması ve emekçi sınıfın mücadelesi, kapitalist sınıfa ve onun uşaklarına ve çeşitli türden proleter olmayan sınıf eğilimlerine karşı bir ölüm kalım mücadelesi oldu. Kapitalist sınıf ve onun yardakçıları, Marksizm'in kökünü kazımak için proleter sınıf hareketine karşı içerden ve dışardan birçok sabotaj, komplo, baskı ve müdahalede bulunarak kendi talan cennetlerini şiddetle kurtarmaya çalışmaktadırlar. Proleter devrimci sınıfı hayal kırıklığına uğratmak için binlerce defadır Marksizm'in "eski" ve yararsız olduğunu ilan etmektedirler. Fakat her seferinde bunu yaptıktan sonra,

Marksizm'in ve proleter sınıf hareketinin daha da güçlendiği, aydınlatıcı hale geldiği, genişlediği ve onlara darbe indirdiği dünya tarihinin bir gerçeğidir. Marksizm'in Leninizm'e ve Maoizm'e doğru sıçramalı gelişimi bunun somut kanıtıdır.

Marksizm-Leninizm-Maoizm dünya üzerinde zaferler kazandığında kapitalist ve emperyalist unsurlar, içtenlikle olmasa bile, Marksizm'i desteklemeye mecbur bırakıldılar. Bu bağlamda Lenin'in "*Tarihin diyalektiği öyle bir şeydir ki Marksizm'in zaferi düşmanları, Marksizm maskesi takmaya zorlar*" belirlemesi oldukça düşündürücüdür. Lenin, emperyalizmin gelişimi ile birlikte revizyonizmin, ulusal çerçeveyi kırarak uluslararası bir nitelik kazandığını yeterli delillerle kanıtlamıştı. Bugün emperyalizm, milyonlarca işçinin fedakarlıkları ile inşa edilen sosyalist sistemin önderliğini ele geçirmiş, tahrif etmiştir ve bir kez daha emperyalizm, Marksizm'in başarısızlığa uğradığını ilan etmekte ve bunu kutlamaktadır. Fakat onların kutlamaları yine de, ölüm döşeğindeki birinin kendisini tatmin etmesi gibidir ve bu belirlememiz, tarihsel gerçekler, dünyayı sarsabilecek dünya çapındaki mücadele ve dünya çapındaki ekonomik kriz ile kanıtlanmaktadır.

Tarih, modern revizyonistlerin kargaşa ağlarını parçalama sorumluluğunu bir kez daha proleter savaşçıların omuzlarına yüklemiştir ve dünya çapında zafere doğru ilerleme konusunda onlara ilham vermektedir. Bunun için, öznel (*subjective* -çev.) bir hazırlık olarak revizyonizm ve emperyalizmi teşhir etmek ve onların gerçek yüzlerini ezilen halka göstermek ve halkın gerçeği anlamasını sağlamak devrimci Marksistler için birincil önemdeki bir görev haline gelmiştir.

Revizyonizm nedir? Gerçekte, proletaryanın sınıf mücadelesinin hedefi ile bütünleşmiş Marksizm'de reformlar yapmak ve proleter olmayan hedefe uydurmak için ona biçim vermek revizyonizmdir. Revizyonizm modern toplum içerisindeki kendi sınıf tabanından beslenir. Belli bir yerde ne kadar proleter olmayan, özellikle de küçük burjuva sınıflardan unsur varsa, o yerde

revizyonizm için o kadar uygun zemin vardır. Doğrusu revizyonizm, işçi sınıfı hareketi içerisine sızmış kapitalizm ve emperyalizmdir. Bu yüzden, herhangi bir bahaneyle revizyonizme karşı mücadeleyi zayıflatan herhangi bir girişimin kendisi revizyonizmdir. Bu kısa makalede revizyonizmin ve revizyonizme karşı devrimci Marksistlerin sürdürdükleri mücadelenin geniş bir tahlilini yapmak imkansızdır. Burada bizim yapmaya çalıştığımız devrimci Marksizm'in belli sorunlarını saptamak ve revizyonizmin kendisini dışa vurduğu çeşitli biçimleri göstermektir.

1. Sınıf Mücadelesi

Marksizm'in önemli bilimsel özelliklerinden biri, sınıf mücadelesinin rolünü tarihin itici bir gücü olarak kabul etmesidir. Marx ve Engels'ten Lenin, Stalin ve Mao'ya kadar tüm devrimci Marksistlerin, sınıf mücadelesinin hedefini kendi faaliyetlerinin ve dünya görüşlerinin bir sonucu olarak ele aldıkları görülmektedir. Bu bağlamda Marx-Engels 40 yıl boyunca, "*Kapitalist sınıf ile proleter sınıf arasındaki sınıf mücadelesine tarihin bir itici gücü, özellikle de modern toplumsal devrimin büyük bir tertipleyicisi olarak vurgu yapmaktayız; bu yüzden, sınıf mücadelesini hareketten dışlamak (pull out* -çev.*) isteyenlere yardım etmek imkansızdır.*" demektedirler. (...) Anahtar sınıf mücadelesi teorisidir. Aynı şekilde Mao, sınıf mücadelesini anahtar olarak ele almaya önemli oranda vurgu yaptı.

Revizyonizmin önemli özelliklerinden biri, çeşitli bahanelerle sınıf mücadelesini bırakmak, zayıflatmak veya köreltmektir. Lenin'in dediği gibi, Marksizm'in veya sınıf mücadelesinin temellerinde reformlar yapma girişimidir. Geçmişte İkinci Enternasyonal döneği Kautsky, teknoloji ve silahların muazzam orandaki gelişmesinden bahsederek sınıf mücadelesini reddetmişti. Benzer olarak Kruşçev ve Gorbaçov, değişen dünya durumu bahanesiyle barışçıl dönüşüm, barış içerisinde bir arada yaşama ve barışçıl rekabetten bahsederek proletarya diktatörlüğü yerine

faşist diktatörlük uyguladılar. Çin'de Deng kliği, sınıf mücadelesinin sona erdiğini ilan etti, kapitalist ekonomi ilkelerini uyguladı ve halen faşist diktatörlüğünü sürdürmektedir. Bu yüzden, revizyonistlerin çeşitli bahanelerle sınıf mücadelesini reddettikleri veya zayıflattıkları ve sınıfsal eşgüdüm bayrağı altında burjuva diktatörlüğünü uyguladıkları evrensel olarak açıktır. Bizim ülkemizde de, UML olarak adlandırılan Jhapa kliği de dahil olmak üzere birkaç revizyonist grup aynı Kruşçev, Gorbaçov ve Deng kliklerini desteklemekte ve sınıf mücadelesini zayıflatmaktadırlar. Burada revizyonizm, barışçıl ve legal hareketlere sürekli vurgu yaparak, Panchayat sistemine dahil olarak, halkı yanlış yöne sevk ederek, militan mücadeleyi geleceğe erteleyerek, çeşitli gerici ve yoz unsurlarla birliğe, koalisyona ve ortaklığa vurgu yaparak sınıf mücadelesini zayıflatmaktadır.

2. Parti

Bir komünist partisi nedir ve nasıl olmalıdır? Marx, Engels, Lenin, Stalin ve Mao gibi devrimci Marksistlerin partiyi proletaryanın militan, disiplinli ve sınıf bilinçli ve buna uygun bir pratik içerisinde olan bir öncüsü olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Devrimci Marksizm, bu tür bir partinin her türden proleter olmayan eğilim ve özelliklere karşı ideolojik-politik ve pratik mücadele sürdürülerek işletilmesi gerektiği gerçeğine sürekli olarak vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda Marx-Engels şöyle demektedirler, "*Şayet değişik sınıflardan insanlar proletarya hareketine girmek isterlerse, onlar için en baş koşul, proleter bakışı açısını sımsıkı ve yürekten içselleştirerek burjuva ve küçük-burjuva önyargılarını birlikte getirmemeleridir.*" Ve sürdürmektedirler, "*Fakat parti önderliği, şu ya da bu ölçüde bu tür insanların eline geçerse, parti en hafifinden iğdiş edilmiş olur ve bu da partinin proleter ruhunun ölmesi demektir.*" Lenin proletarya partisi üzerine kapsamlı, derin ve somut bir teori formüle etti. Lenin, proletarya sınıfının disiplinli ve militan öncüsünün kurulmasında engeller çıkaran parti içerisindeki oportünistlere karşı acımasız,

uzlaşmaz bir ölüm kalım savaşı başlatarak Bolşevizm'i ileri sürdü. Mao sürekli olarak, Marksist-Leninist ilke ve çizgi tarafından yön verilen devrimci çalışma tarzı temelinde bir komünist partisinin inşa edilmesine vurgu yapmıştı.

Revizyonistlerin, farklı tipte proleter olmayan unsurlarla bile koalisyon yoluyla gevşek ve geniş bir parti inşa etmeye vurgu yaptıkları görülmektedir. Ki bu, proletarya sınıfının önderi olarak partinin rolünün sona ermesi demektir. Bu bağlamda Kruşçev-Gorbaçov'un, "tüm halkın partisi" teorisi dikkate değerdir. Revizyonizm partiyi bir ideolojisiz ve bencil unsurlar yığını haline getirmeye çalışır. Revizyonistler böyle yaparak bir taraftan proletaryanın davasına ihanet etmektedirler, diğer taraftan, bazı kurnaz liderler halkı yanlış yöne sevk ederler ve onları kendi kişisel ekonomik çıkarlarını gerçekleştirmenin aracı haline getirirler. Bu revizyonistler daha büyük kalabalıklara ve seçmenlere ihtiyaç duydukları için sözde partinin bölünmemesi için onun ilkeleri üzerinde ölçüsüzce pazarlık yaparlar, halbuki devrimci Marksistler, eğer ilkenin savunulması için gerekliyse, birçok kez bölünmeye karşı hazırlıklıdırlar. Ancak bu, proletaryanın davasına ihanet eden unsurlara karşı amansızca bir kavga yürütmeksizin bölünmenin doğru olduğu anlamına gelmez; fakat gerektiğinde onlara karşı isyana kalkışmak kesinlikle doğrudur. Lenin'in bu konudaki bakış açısı ciddi bir şekilde ele alınmalıdır. Dünyada hiçbir sosyal demokrat parti, özellikle burjuva devrim dönemi boyunca burjuva yol arkadaşlarıyla sert mücadele ve birkaç bölünme yaşamadan varlığını sürdüremedi.

Marksistler, partiyi proletaryanın bir öncüsü olarak geliştirmek için her türlü proleter olmayan eğilime karşı sert mücadeleye önem verirlerken revizyonistlerin partiyi, çeşitli proleter olmayan eğilimlerin bir platformu olarak geliştirmeye vurgu yaptıkları, dikkat edilmesi gereken bir gerçektir. Devrimci Marksistler iki çizgi mücadelesini partinin dinamizmi ve enerji kaynağı olarak görürlerken revizyonistler ideolojik olmayan uzlaşmalara yönelirler ve partiyi devinimsiz ve cansız yığın olarak geliştirirler.

Devrimci Marksistler partinin gelişimi konusunda diyalektik bakış açısını esas alırlarken revizyonistler metafizik bakış açısını esas alırlar. Bu yüzden devrimci Marksistler proletarya sınıfının davasına hizmet ederlerken revizyonistler kapitalist ve emperyalist unsurların davasına hizmet ederler.

3. Mücadele Biçimleri

Devrimci Marksistler ile revizyonistler arasında mücadele biçimlerine bakış konusunda da temel bir farklılık vardır. Marksizm-Leninizm-Maoizm, devrimin evrensel bir ilkesi olarak şiddete dayalı devrim ihtiyacının halk arasında yayılmasından ne pahasına olursa olsun vazgeçilmemesi gerektiği gerçeğine vurgu yapar. Gerçek devrimciler, halkı devrime hazırlamak için bir önkoşul olarak mevcut yasaları ve sistemi ihlal etmeye dönük mücadelelere vurgu yaparlar. Lenin, bu şiddete dayalı devrim anlayışının halk içerisinde örgütlü bir şekilde yayılması zorunluluğunun Marx ve Engels'in tüm öğretilerinin özü olduğunu söylemektedir. Lenin, şiddete dayalı devrim anlayışının (Marx ve Engels'in tüm öğretilerinin özü) yaygınlaşmasını önleyen veya halka götürülmesini önlemeye çalışan unsurlara karşı sürekli mücadeleye vurgu yapmıştır. Stalin şöyle demişti, "*Eğer birileri bu tarzda bir devrimin burjuva demokrasisi içinde barışçıl bir şekilde başarıya ulaşabileceğini düşünüyorsa, bu onun zihnen iflas ettiği ve sağduyusunu yitirdiği, veya tamamen ve göstere göstere proleter devrimi terk ettiği anlamına gelir.*" Bu konuda Mao şöyle demektedir, "*Emperyalist çağdaki sınıf mücadelesinden almakta olduğumuz ders; emekçi sınıf ve ezilen halk kitlelerinin sadece silahların gücü ile silahlı kapitalistleri ve feodaliteyi yenebilecekleridir. Bu yüzden tüm dünyanın silahlarla değişeceğini söyleyebiliriz.*" Bu yüzden devrimci Marksistlerin, halkı ayaklanmaya hazırlamak amacıyla başından itibaren mücadelenin devrimci biçimlerine öncelik verdikleri gün gibi açıktır.

Fakat revizyonistlere gelince, onlar devamlı olarak barışçıl ve yasal mücadele biçimlerine vurgu yaparlar. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in evrensel doğrusuna aşina olan modern revizyonistler içerde, şiddete dayalı devrimin zorunluluğunu gelecek için veya stratejik olarak kabul ettiklerini söylerler, fakat bunu taktiksel olarak reddederler. Revizyonistler derhal barışçıl ve legal hareketin dışına çıkmaya hazır değiller, fakat şiddete dayalı devrimi gelecek süreç için kabul etmiş gibi görünürler. Nepal'de UML dahil revizyonistler aynı yöntemi uygulamaktadırlar.

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bize öğrettiği şu nokta üzerinde düşünülmelidir; günümüz proleter devrim çağında proleter devrimciler halkı militan bir ruhla eğitmelidirler ki burjuvazi, emperyalistler saldırdığında halk silahsız olmasın. Bunun için, şu anda doğrudan rejime darbe vuran, hüküm süren yasalara ve sisteme karşı gelerek ilerlemeye yardımcı olan ve gelecekte tüm kırsal alanda ayaklanma için zemin yaratabilecek olan devrimci mücadele biçimlerine (gücümüz ve koşullara uygun olarak) vurgu yapmak zorunludur. Tam da burada ülkemizin revizyonistleri, mücadeleyi legal ve barışçıl bir alana hapsederek ve ihtiyaç duyulduğu anda halkı silahsız bırakarak gericilere hizmet etmektedirler.

Haziran 1990

Halk Savaşı'nın Ortaya Çıkardığı İdeolojik Mücadele Sorunu

Yoldaş Parachanda

Halk Savaşı'nın başlatılması ve sürdürülmesi süreci devrimci hareket içerisindeki ideolojik mücadelenin bir dönemini sonra erdirerek yeni bir ideolojik mücadele sürecini başlatmıştır. Komünist hareket içerisinde hakim olan reformist ve parlamenterist çevre alt edildi ve bugün yeni bir tartışma ve dönüşüm süreci gündeme geldi. Lenin'in dediği gibi, "*Buz kırılmış, yol açılmıştır; yöntem gösterilmiş ve aydınlatılmıştır, şimdi tarih lokomotif hızında ilerlemektedir.*" Parti ve hareket içindeki eski çelişkiler çözüldü ve yeni çelişkiler doğdu. Aslında eski temel üzerinden Parti, hareket ve belli bir dereceye kadar Nepal toplumu içerisinde inşa edilen birlik bozuldu. İdeoloji, siyaset ve kültür alanında yeni tartışma, kutuplaşma ve birlik dönemi başladı. Esasında geniş çaplı bir öneme sahip olan Halk Savaşı'nın başlatılması ve sürdürülmesi tarihsel bir başarıdır.

Proletaryanın yenilmez öğretisi MLM bizlere, ideolojik mücadelenin sınıf mücadelesinin yansıması olarak meydana geldiğini

ve onun sentezlenen biçiminin maddî güce dönüşmeye devam ettiğini öğretmiştir. Sınıflı toplum mevcut oldukça, sınıfsal çatışma ideolojik çatışma içerisinde ifadesini bulur ve ideolojik çatışma sınıf çatışmasının yeni bir düzleminde ifadesini bulur. Bu çatışma toplumun ileri doğru devinimini sağlar. Deneycilik (*Amprisizm* -çev.) ile mücadele sürecinde Marx, cehaletin halka asla hizmet etmediğini ve de edemeyeceğini kararlıca gösterdi. O halde, halka hizmet edecek gerekli bilgi nereden gelecek? Marksist bilime göre bilgi mücadele içerisinde ortaya çıkar. Mao, sınıf savaşımını, üretim faaliyetini ve bilimsel deneyi bilginin kaynağı olarak doğru bir şekilde formüle etmiştir. Özünde, Nepal Halk Savaşı sınıf mücadelesinin, üretim faaliyetinin ve bilimsel deneyin somuttaki ifadesidir.

Halk Savaşı'nın başlatılmasıyla öne çıkan bazı insanlar ideolojik mücadeleye değil, Halk Savaşı'nın gelişimine dikkatin yoğunlaştırılması gerektiğini düşünmektedirler. Hangi bakış açısından kaynaklı olursa olsun bu düşünce Marksist bilime karşıdır ve bizzat Halk Savaşı'nın kendisi ile ters düşmektedir. Halk Savaşı'nın bizzat ideolojik mücadelenin gelişiminin sonucu olduğu ve Halk Savaşı'nın gelişimi için daha fazla, sert, yoğun ve kapsamlı ideolojik mücadele gerektiği bir gerçekliktir. Halk Savaşı, ideolojik mücadeleyi askıya almayı değil fakat daha aktif bir şekilde ona katılmayı gerektirir. Marksizm-Leninizm-Maoizm, ideolojik mücadele içerisinde ne kadar berraklık ortaya çıkarsa aynı boyutta gelişmenin meydana geleceği gerçeği konusunda proleter devrimcileri kararlı kalmaları noktasında yönlendirdi. Bu bağlamda, ideolojik mücadelenin etkisinin ve çelişkinin Halk Savaşı'nın başlatılmasından önceki düzeyde olmadığı doğrudur. Fakat Halk Savaşı'nın bizzat kendisi daha yeni ve daha yüksek nitelikteki çelişkileri doğurmuştur. Bunları çözmek için daha yüksek bir ideolojik mücadele seviyesi kaçınılmazdır.

Bazı insanlar Halk Savaşı'nın ortaya çıkardığı yeni çelişkileri kabul etmenin ve çözmek için yeni düzlemden yararlanmanın gerekliliğini anlamamaktadırlar. Onlar eski şeylere saplanıp

kalmaya devam etmektedirler. Bu, eski çelişkiler eski denklem, eski yakınlık vs. temelinde çaba göstermek biçiminde ortaya çıkmaktadır. Halk Savaşı nitel bir sıçramadır. Halk Savaşı eski çelişki, denklem, yakınlık ve uzaklığı ortadan kaldırmıştır. Böyle bir düşünüş tarzı, Halk Savaşı'na yönelik ilgi ve inanç temelinde yeni bir birliğin başarıldığı büyük gerçekliğini kavrama konusundaki yeteneksizlikte kendisini göstermektedir. Barış zamanında kendisini devrimci olarak sunan ve bize yakın olan insanların Halk Savaşı başlatıldıktan sonra oportünistler olarak teşhir oldukları gerçekliğimizdir. Fakat geçmiş barış döneminin politik manzarasında hesabımızda olmayan ve daha az önem atfedilen binlerce devrimci savaşçı bugün gerçek nitelikte roller oynamaya başlamışlardır. Halk Savaşı'nın dalgasıyla tüm geçmiş klik ve denklemler bozulmuştur. Bugün Nepal devrimcilerinden tarihin gördüğü şey, Halk Savaşı'nın yeni zemin ve arkaplan üzerinden yeni bir birliği geliştirdiğidir.

Bu koşullarda eski grup ve denklem üzerinden ilerleneceği düşüncesi geri bir düşüncedir. Böyle bir düşüce Halk Savaşı'nın büyük başarılarına karşı olduğu için devrimciler böyle bir düşünceye karşı kararlıca mücadele etmelidirler. Burada sorun sadece devrimcilerle oportünistler arasındaki sorun değildir, Halk Savaşı'nın geliştirdiği yeni durum temelinde devrimciler arasındaki ilişkiyi canlandırmak zorunludur. Eğer iki devrimciden biri, Halk Savaşı'nın zorunluluğuna ve sonuçlarına uygun olarak kendisini değiştiremez veya bunu göz ardı ederse ilişki tahrip olur ve eğer bu devrimcibirey geçmiş yakınlık temelinde bu ilişkiyi sürdürmek için gereksiz çabalar göstermeye devam ederse kendisi de devrimci kalmaz. Şeyler yeni devinim ve değişim dalgaları içindedir. Devinim ve değişim dalgasını yakalamak için eski devrimciler yeni devrimcilerden birkaç kat daha sıkı çalışmalıdırlar. Eğer biri geçmişteki iyi çalışmalarının bazılarından yararlanmaya (*avantaj olarak kullanmaya* -çev.) çalışırsa bu, devrim ve Halk Savaşı için tolere edilebilir bir şey olmayacak. Savaşın gerektirdiği şey, eskilerin yeni yoldaşların ruhunu yakalamak için

çaba göstermeleri ve yenilerin de eskilerin deneyimlerinden öğrenmek için çaba harcamalarıdır. Hepsiden daha önemlisi devrimci, yeni düzlemde yeni bir birlik yakalamak için sürekli tetikte olmalıdır. Bunun için her türden sekter, dogmatik ve ampirik düşünceye karşı daha yoğun ideolojik mücadeleyi gündeme getirmek zorunludur.

Halk Savaşı devrimci düşünceleri daha da keskinleştirmek ve düzeltmek için objektif bir ortam yaratmaktadır, fakat Halk Savaşı'nın bizzat ve otomatik olarak devrimci düşünceleri geliştireceği düşüncesi diyalektik olmaktan ziyade mekanik materyalist düşüncedir. Bu tarz mekanik materyalist düşünce bazı insanlarda bulunmaktadır. Partimizdeki büyük dönüşümün Halk Savaşı olmaksızın meydana gelmeyeceği kesindir. Fakat bu, ideolojik çaba olmaksızın düşüncelerin düzeltileceği anlamına gelmez. Dahası, Halk Savaşı ideolojik ilerleme için daha fazla bilinçli çabayı gerektirmektedir. Parti, hareket ve bütün toplum içerisinde hüküm süren feodal, burjuva, küçük burjuva eğilim ve geleneklere karşı mücadelenin çok uzun ve sert olacağı tarihsel olarak kanıtlanmış bir gerçektir. Bu doğrultuda Halk Savaşı ilk adımdır. Halk Savaşı'nı başlatma sürecinde özel bir önemle, Marx, Lenin ve Mao'dan, sadece düşmanla savaşma ve iktidarı ele geçirme aracı olarak değil fakat aynı zamanda yanlış düşünceleri ortadan kaldırmanın bir aracı olarak devrimci savaşın öneminin anlaşılmasına vurgu yapan bu alıntıları kavratmaya çalışmıştık. Eğer Halk Savaşı sadece düşman ile savaşmanın ve iktidarı ele geçirmenin aracı olarak anlaşılırsa, içimizdeki yanlış anlayışlar atılmayacaktır. Bu koşullarda düşmanı yenmek ve iktidarı ele geçirmek imkansızdır, ikincisi, eğer bir şekilde iktidar ele geçirilse bile içsel yanlış fikirler (*garbage* -çev.) dışsal düşmana karşı zafer kazanmanın önünde (*engel olarak* -çev.) düşmanlaşır. Rusya ve Çin de dahil olmak üzere çeşitli ülkelerde meydana gelen karşı-devrim olayları bugünün devrimcileri üzerindeki sorumlulukların ağırlığını arttırmıştır. Bugün ne tür bir tohum ekersek, yarın onu biçeriz.

Halk Savaşı'nın, sınıf mücadelesinin en yüksek ifadesi biçiminde gelişimi doğrudur, fakat bununla birlikte eğer parti, hareket ve kitleler içerisindeki yanlış düşünceleri ortadan kaldırmanın bilimsel bir yöntemi bilinçli bir şekilde geliştirilemezse gelişim tamamlanmamış olacaktır. Bu yöntem nedir? Bu yöntem tartışma, eleştiri ve özeleştiriyi kapsayan iç mücadele yöntemidir. Başka bir deyişle bu yöntem, her türden proleter olmayan eğilimlere karşı ideolojik mücadeleyi devamlı olarak geliştirme yöntemidir.

Bu bağlamda Partimiz tüm devrimcilere, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin mesajını, düşünce tarzlarının ve faaliyetlerinin başlangıç noktası olarak almaları gerektiğini vurgulamaktadır. Bu, proletarya önderliğinde insanoğlu tarafından sömürü ve zulmün olmadığı bir dünya yaratma yolunda ve bilimsel ve ideal bir toplum inşa etme doğrultusunda başarılan doruktur. Bununla birlikte düşmana karşı bir savaşta bir dizi strateji ve taktiğin geliştirilmesi gerekir, bugün bir devrimci, Kültür Devrimi anlayışını kavrama konusunda kararlı olmalı ve onun ilerisine geçmek için çaba göstermelidir. Bu iç-mücadele (*self struggle* -çev.) sürecinin bilinçli bir şekilde geliştirilmesi başarılamazsa proleter olmayan eğilimlerin düşünüş tarzları bugün veya yarın parti ve hareket içerisinde hakim hale gelecektir. Devrimciler, Halk Savaşı içerisinde kendilerini dönüştürme çabalarından nasıl dersler çıkarmalıdırlar? Bu sorun üzerinde ciddi bir şekilde düşünmek zorunludur.

Kültür Devrimi'nin tüm tarihsel dersleri içerisinde önemli bir ders, kişisel çıkara karşı savaş ve revizyonizmi alt etmedir. Parti ve hareket içerisinde revizyonizmin kökü kişisel çıkara dayanmaktadır. Kişisel çıkarların sayısız biçimlerine karşı acımasızca mücadele etmeksizin revizyonizmi ezmek imkansızdır. Kişisel çıkarların farklı görünümlerine karşı Halk Savaşı ile beraber iç mücadelede bilinçli bir şekilde ilerlenmeksizin sonunda partinin UML'ye dönüşme tehlikesi ortaya çıkar. (...) Eğer endişenin çoğu kişisel prestije yönelik olursa ve örneğin dünyanın kendisi

olmadan hareket etmeyeceği gibi bir fikir ortaya çıkarsa bu revizyonizmdir. Halk Savaşı'na katıldıktan sonra bu gibi düşünüşlerin ortadan kalkacağını düşünmek doğru değildir. Bunun için sürekli bir bilinçli mücadele dalgası kaçınılmazdır. Halk Savaşı kesinlikle böyle bir objektif durum yarattı.

Sınıf mücadelesi sürecinde meydana gelen şey şudur ki; önderlik ve iktidar, kadro ve kitleleri bilimsel, demokratik ve bağımsız düşünürler ve inisiyatif sahipleri olarak geliştirmek yerine, sessiz takipçiler ve köleler yetiştirmektedir. İlkesel olarak buna karşı olmamıza rağmen bunun etkisi doğrudan veya dolaylı olarak partimiz içerisinde de kendisini göstermektedir. Oportünizm önderlik düzeyinde ortaya çıktıktan hemen sonra partinin ve hareketin kendi rengini değiştirdiğine ilişkin birkaç örnek vardır. Marksizm-Leninizm-Maoizm ve esas olarak Büyük Proleter Kültür Devrimi bu düğümü çözmeye yönelik bilimsel bir yönelim sağlamıştır. "*Karargahları bombalayın!*", "*İsyan etmek meşrudur!*" ve "*Kızıl ve uzman*" sloganları bunun ifadesidir. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin büyüklüğü, devleti ve önderliği kontrol altında tutma kabiliyetine sahip bir güç olarak tüm kitle ve kadroları geliştirmek için bilimsel bir bilinçli devrim yöntemi sunmasında yatar. Partimizin, hareketimizin, kitlelerin kapasitesinin Halk Savaşı yoluyla geliştirilmesine, karargahları bombalama ehliyetine, devlet iktidarına tüm kitlelerin bağımsız ve aktif katılımının arttırılmasına ve önderlik içerisinde ortaya çıkan oportünizme karşı bağımsız bir şekilde savaşmaları için tüm kadroların eleştirel ve devrimci bilinçlerinin geliştirilmesine vurgu yapmalıyız. "Kültür Devrimini başlangıç noktası yaparak ilerlemeliyiz" dememizin arkasındaki esas öz budur. Önderler ölebilir, önderler dejenere olabilir, fakat eğer bir "devrimci halefler geliştirme süreci" varsa devrimci hareket ilerler. Bu ayrıca Kültür Devrimi'nin can alıcı (*crux* -çev.) noktasıdır.

Önder, parti ve kitlelere ilişkin tüm gerici ve revizyonist düşüncelere karşı savaşarak proleter bilinci geliştirme sorunu bir ideolojik mücadele sorunu olmalıdır. Bu bağlamda bir taraftan

diktatoryal, bürokrat ve köle zihniyetine karşı savaşmak zorunlu iken, önderliğin ve devletin gerekliliğinin ve öneminin altını oyan anarşist eğilime karşı savaşmak yine aynı derecede zorunludur. Yoldaş Mao'nun önder, parti ve kitlelere ilişkin aşağıdaki sentezini derinlemesine anlamak zorunludur; "*Marksizm-Leninizm, önderlerin tarihte büyük bir rol oynadıklarını kabul eder. Halk ve partileri önderlere ihtiyaç duyar. Kitlelerin çıkar ve özlemlerini temsil eden ve tarihi mücadelenin ön safında duranlar, önderler olarak halka hizmet etme kapasitesine sahiptirler. Fakat herhangi bir parti ve devlet önderi kendisini kitlelerin içindeki bir üyeden yukarda kabul etmeye başladığı zaman kendisini kitlelerden uzak tutar ve gerçek bilgiden yoksun kalır.*" Bu koşullarda eğer kadroların ve halkın bilinci geliştirilmezse o zaman parti ve hareketin büyük kayıplarla yüz yüze geleceği bir durum ortaya çıkar.

Kısacası Halk Savaşı düşmana karşı bir ölüm kalım savaşıdır. Halk Savaşı'nı başarılı bir şekilde nihaî hedefine ulaştırmak ve ondan sonra bile partinin kendi rengini değiştirmesine izin vermemek için devrimciler bugünden itibaren ciddi bir şekilde inisiyatifi ele almalıdırlar. Bunun için devrimciler daha derinlikli bir şekilde çalışmalı, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bilimsel teorilerini kavramalı ve onları kullanarak sınıf mücadelesini pratikte geliştirmelidirler. İdeolojik olarak dogmatizme ve deneyciliğe (*amprisizm* -çev.) karşı mücadele daha da ayıntılandırılmalı ve genişletilmelidir. Mao'nun dediği gibi, tüm devrimciler partinin ve devrimin zehirli mikroplarını görmede uyanık olmalı ve Marksizm-Leninizm'i bir mikroskop olarak kullanarak onları yok etmelidirler. Halk Savaşı'nın zaferi kaçınılmazdır!

Prachanda Yolunun Felsefi Anlayışı

Yoldaş Kiran

1. Giriş

Prachanda Yolu, MLM'nin Nepal devriminin özgülüne uygulanması içerisinde ortaya çıkan düşünceler dizisidir ve dünya devrimine hizmet etme gücüne sahiptir. Prachanda Yolu'nun rehberliğinde büyük Halk Savaşı'nın hızlı gelişimine sahne olan Nepal bugün dünya proleter kitlelerin, ezilen ve sömürülen kitlelerin ilgi ve umut odağına dönüşmüştür.

İngiltere ve Fransa'ya kıyasla geri olan Almanya Marksizm'i doğurdu. Avrupa ülkelerine ve diğer ülkelere kıyasla geri olan Rusya Leninizm'i doğurdu. Azgelişmiş olan ve emperyalizm tarafından baskıya uğrayan Çin Maoizm'e yol açtı. Bugün, Prachanda Yolu doruğu biçiminde yeni firikler doğurma itibarı, dünyanın üçüncü en yoksul ülkesi Nepal'e gitmektedir. Bu bir onur meselesidir.

Küçük bir ülke olan Nepal eski çağlarda dünyaya yeni fikirlerin ve felsefenin mesajını vermişti. Dünyaya ateizm, diyalektik

ve federalizm mesajı veren büyük düşünür Gautam Buddha bir Nepalliydi. Keza, dünyaya materyalizm ve diyalektik mesajı veren ve Gautam Budha'nın doğduğu il olan Kapilvastu'nun kurucusu olarak farz edilen Shankhya felsefesinin bir rahibi Kapil de Nepal'in büyük bir felsefecisidir. Prachanda Yolu, dünyaya yeni fikirlerin mesajını ve felsefesini sunmuş olan bu tarih bağıntısı ile bağlanma süreci içerisinde mükemmel bir şekilde ilerlemektedir.

Marksizm üç bileşenden meydana gelir, bunlar felsefe, politik ekonomi ve bilimsel sosyalizmdir. Bir dizi MLM fikri geliştiren Prachanda Yolu da bu üç bileşeni kapsayarak oluşturuldu. Burada bu üç bileşenden biri ile ilişkili olarak 'Prachanda yolunun felsefesi' üzerine kısa bir tartışma yapmak için çaba gösterildi.

2. Teori Konusundaki Anlayış

Bir bütün olarak Prachanda yolunun ve onun felsefi anlayışının gelişimi MLM'yi, Nepal devriminin sınıf mücadelesinin tarihsel zorunluluğunu, Nepal komünist hareketi içerisinde hüküm süren her türlü yanlış düşünce ve eğilimlere karşı mücadeleyi ve uluslararası komünist hareketin olumlu ve olumsuz deneyimlerinin sentezini kavrama zemininde meydana geldi.

Yoldaş Prachanda MLM teorisini bir devrim bilimi olarak kavradı. Prachanda, Mao'nun teorik katkılarını ciddi bir şekilde kavrayarak Nepal komünist hareketi içerisinde her şeyden önce "Mao Düşüncesi" yerine "Maoizm" terminolojisini kullanma fikrini öne sürdü. Prachanda, Birlik Kongresi'ne sunduğu ve kabul edilen Maoizm başlıklı dökümanda anlayışını daha da net hale getirerek Mao'nun katkılarını MLM biçiminde bilimsel olarak sentezledi. Prachanda, devrim bilimini kavrayarak onu savunmak, uygulamak ve geliştirmek için Nepal komünist hareketi içerisinde derin köklere sahip reformizme karşı mücadele bayrağını daha da yükseltti. Prachanda şöyle dedi; "*Marksizm, bir bilim olmasından dolayı, yeni koşullarda ortaya çıkan yeni türden sorunlarla mücadele ederek gelişmeye devam etmesi gerektiği*

yönlü (kendi -çev.) özelliğini açıklamıştır. Buna paralel olarak Marksizm mücadele sürecinde MLM aşamasına varmıştır. Reformizmin bugünkü özelliklerinden biri, Maoizme karşı çıkarak Marksist bilimin gelişiminin doruğunu reddetmesidir. ... Devrimci hareketin gelişim problemi reformizme karşı mücadele problemidir, yani bu, devrimci teoriyi savunma, geliştirme ve uygumla problemidir."[*] Yoldaş Prachanda, devrimci özün savunulması, uygulanması ve geliştirilmesi anlayışına özellikle vurgu yapmaktadır.

NKP (M)'nin tarihi İkinci Ulusal Konferans'ında Prachanda Yolu, büyük Halk Savaşı'nın 5 yılının zengin deneyimlerinin ideolojik bir sentezi olarak tanımlandı. Bu konferansta parti Prachanda Yolu'nu, muhteva ile ulusal ifadesinin, evrensellik ile özgüllüğün, bütün ile parçanın, genel ile özelin ayrılamaz diyalektik birliği olarak ele aldı ve Nepal devriminin bu bilimsel deneyimlerinin dünya proleter devrimine ve proletarya enternasyonalizmine hizmet edeceğini kavradı.

Yoldaş Prachanda, Prachanda Yolu'nun gelişim süreci ve safhası ile ilgili şöyle demektedir; "*Diyalektik materyalizmin bilgi teorisine göre bu deneyimlerin sentezi, pratik, bilgi, tekrar pratik ve tekrar bilgi sürecinden edinilmiştir. MLM bize, bu döngünün sonsuza kadar devam edeceğini öğretmiştir.*"[**]

Prachanda Yolu'nun gelişimi, üçüncü aşamasında ilerlemektedir. Bu aşama şöyle ifade edilebilir:1995 tarihinde gerçekleştirilen NKP (Maoist)'in Üçüncü Genişletilmiş Toplantısı'nda kabul edilen Nepal devriminin politik ve askeri çizgisi ilk aşamadır; 2001 yılında gerçekleştirilen NKP (M)'nin tarihi İkinci Ulusal Konferans'ında yapılan, büyük Halk Savaşı'nın beş yılının zengin deneyimlerinin ideolojik sentezi ikinci aşamadır ve bu konferanstan sonraki gelişme süreci üçüncü aşamadır. Yoldaş Prachanda

---

[*] Nepal Devriminin Problemleri, (Nepalce) Bölüm-1, s.3.

[**] Büyük İleri Atılım: Tarihin Kaçınılmaz Bir İhtiyacı, s.79.

ayrıca, Prachanda Yolu'nun gelişim sürecinin, diyalektik materyalizm bilgi teorisine göre pratik, bilgi, tekrar pratik ve tekrar bilgi süreci içerisinde sürekli olarak gelişmeye devam edeceği konusunu da aydınlattı. Bu açıdan Prachanda Yolu'nun, Nepal devriminin ve Halk Savaşı'nın hızlı gelişimi ile birlikte, üçüncü aşamada hızlı bir şekilde ilerlediği görülmektedir.

Prachanda Yolu, MLM'nin kavranması ile birlikte, MLM'nin savunulması, uygulanması ve geliştirilmesi süreci içerisinde gelişmektedir ve bu anlayış, devrim teorisinin gelişim süreci konusunda ayrıca özel uluslararası önem taşımaktadır.

Prachanda Yolu'nun felsefi görüşü temel olarak aşağıdaki gibi incelenebilir.

3. Diyalektik Materyalizm

Yoldaş Prachanda diyalektik materyalizm felsefesini, bir komünist partisinin mücadele felsefesi olarak tanımladı ve bunun gelişiminin de mücadele içerisinde meydana geleceğini söyledi. Prachanda Yolu'nun felsefesi, proletarya sınıfının ve ezilen kitlelerin çıkarına ve büyük komünizm davasına adanmaktadır.

a) Diyalektik Materyalist Sistem

Felsefe tarihinde, hareket halindeki her madde, olay ve süreci tahlil eden iki çeşit dünya görüşü; diyalektik ve metafiziktir. Yoldaş Prachanda metafiziğe karşı diyalektik materyalizmi savunmaktadır.

Materyalist dünya görüşü yanında ve, Nepal komünist hareketi çerisinde hakim olan metafizik dünya görüşünün karşısında yer alan yoldaş Prachanda şöyle demektedir; "*Diyalektik materyalizm, her doğa olayının, toplumun ve insan düşüncesinin ortaya çıkışının ve yok olmasının arkasındaki nedenin, mücadelenin mutlak karakterinde yattığını söyler. Ki bu bir maddenin veya ilgili meselelerin karşıtlarının göreceli birliğinde de mevcuttur.*

Birbirleriyle ilişkili ve sürekli olarak varolan, dalgalı bir dinamik değişim içinde olan şeylerin gelişim diyalektiği ve onun görüngüsü, Lenin'in de söylediği gibi, düz bir yol izlemez. Bu helezonik bir biçimde gelişir. Bu, fark edilmeden kendiliğinden ve dereceli bir yol izlemenin tersine, bir süreklilik içinde, sıçramalı bir kopuş ile şiddetli bir değişim ve devrimi içinde, nicelden nitele ve yadsımanın yadsınması biçiminde meydana gelir. Bu, gelişme Marksist diyalektiğin gelişme konusundaki anlayışının özüdür."[*] Bu noktada, şeylerdeki gelişme meselesine ilişkin karşıtların birliği, nicelden nitele geçiş ve yadsımanın yadsınması Marksist anlayışına karşı, meseleye dışsal bir olgu olarak bakan ve onun doğasında varolanı görmeyen, şeylerdeki gelişmeyi altüst oluş biçiminde ilerleme olarak değil de, düz bir yol izleyen gelişme olarak gören ve nitel gelişme yerine, tedrici gelişmeye inanan metafizik düşünce iyice anlaşılmalıdır.

"Hareket içerisinde MLM'yi hakim hale getirecek mücadelenin özel bir felsefi öneme sahip olduğu açıktır. Parti, Nepal komünist hareketinde hakim olan reformist ve evrimsel gelişme anlayışına karşı mücadele sürecinde özellikle çatışma, kopuş, sıçrama ve altüst oluş (calamity -çev.) konusundaki Marksist diyalektiğin gelişim bilimini keskinleştirdi. Bu düşünce, niceliksel ve niteliksel gelişme konusunda mekanik bir bakışı muhafaza ederek nicelik adına reformizmi besleyen oportünizme büyük bir darbe vurdu ve devrimi başlatmak için güçlü bir zemin sağladı. Halk Savaşı'nın başlamasından bugüne kadar partinin politika, plan ve programındaki bu oldukça devrimci "çatışma, kopuş, sıçrama ve altüst oluş" kavrayışının özel direktifi sınıf mücadelesine ve iki-çizgi mücadelesine sürekli hayat enerjisi sağladı. Çelişki yasası konusundaki Maoist diyalektiğin uygulanması yoluyla sınıf mücadelesinin ve iki-çizgi mücadelesinin sorunlarını çözme sürecinde tipik deneyimler elde edildi. Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin derslerinden olan "bir ikiye bölünür"

[*] Nepal Devriminin Sorunları, (Nepalce), Bölüm-2, s. 1-2.

biliminin ve "karşıtların birliği-mücadelesi-dönüşümü"nün uygulanması süreci, sürekli gelişim biçiminde yegane bir zenginliğin gelişmesine ve geniş çaplı demokrasi temelinde parti içerisinde her türden proleter olmayan eğilimleri alt ederek devrimci akımın tesis edilmesine yol açtı. Ki bu gericiliğin ve revizyonizmin komplolar zincirini parçalamayı mümkün hale getirdi. Bu özel anlayışın rehberlik ettiği, şu dönemde sürdürülen partinin rektifikasyonu kampanyası, birlik-mücadele-dönüşüm süreci içinde partiyi, yeni bir temelde eşi görülmemiş yeni bir birlik doruğuna çıkardı. "Kitaptan kitaba", "düşünceden düşünceye" ve "reformdan reforma" revizyonist anlayışa karşı mücadele sürecinde sınıf mücadelesinin uygulanması, ayırıcı (distinctive - çev.*) bir "diyalektik materyalist bilgi teorisini kavrama" düşüncesinin gelişimine yol açtı. Parti ayırıcı devrimci düşünceleri, objektif ve sübjektif koşullar arasındaki, bütün ile parça arasındaki, nitelik ile nicelik arasındaki diyalektik ilişkileri işleterek geliştirmektedir. Ayırıcı bir düşüncenin yukarıda bahsettiğimiz uygulanmalar ile birlikte felsefe alanında, Halk Savaşı'nın beş yıllık kendine has (archetypal -*çev.*) gelişiminden sonra şekillenmekte olduğu açıktır."*[•]

Diyalektik materyalizmin aşağıdaki özelliğinden kaynaklı, Nepal'de uygulanmasının somut zemini ve bu uygulanma süreci içerisinde ayrıca felsefe alanında özel fikirlerin gelişmekte olduğu gerçeği bu alıntılarda güçlü bir şekilde ifade edilmektedir. Oldukça özlü bir şekilde sunulan bu fikirler felsefi olarak oldukça sağlam ve köklere sahiptirler.

b) Diyalektik Materyalizmin Temel Yasası

Yoldaş Prachanda zıtların birliği yasasını -bir ikiye bölünür yasası ve çelişki yasası- diyalektiğin tek temel yasası olarak derinden kavradı. Yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Karşıtların*

[•] Nepal Devriminin Sorunları, (Nepalce), Bölüm-2, s. 192-193.

birliği ve mücadelesi diyalektiğin temel yasasıdır".* Bu anlayış Maoizme dayanmaktadır.

Keza, karşıtların birliği ve mücadelesinin niteliğini aydınlatan yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Birlik göreceli ve geçidir, buna karşın mücadele sürekli ve mutlaktır.*"** Burada bir taraftan, karşıtların birliğinin göreceli ve geçici ve karşıtların mücadelesinin mutlak olduğunu savunan anlayış kavranmış, diğer taraftan Nepal komünist hareketinde uzun zamandan beri hakim konumda bulunan ve karşıtların birliğini mutlak ve karşıtların mücadelesini göreceli ve geçici olarak varsayan reformizm ve revizyonizme saldırılmıştır.

Yoldaş Mao, birisi zıtların birliğini yekparelik anlamında savunan ve diğeri bu tip birliği çoğulculuk biçiminde parçalayan her iki türden metafiziğe karşı mücadele başlatmıştı. Mao'nun felsefi görüşünü esas alan yoldaş Prachanda'nın, bu mücadeleyi etkili bir şekilde daha da ilerletme görevindeki rolü dikkate değerdir. Prachanda şöyle demektedir, "*Yoldaş Mao'nun Stalin değerlendirmesi, bir taraftan Stalin'i tamamıyla reddeden sağ revizyonist döneklere ve diğer taraftan Stalin yoldaşın hatalarını dahi olumlu gören sekter dogmato-revizyonizme karşıdır. Uluslararası komünist harekette Troçki, Tito, Kruşçev vs. ilk kategoriye ve Arnavutluk'un Enver Hoca'sı ikinci kategoriye girer. Dikkat edilmesi gereken başka bir nokta ise, Stalin'in monolitik birlik ve bürokrasi anlayışına karşı çıkma bahanesiyle Marksizm'in bütünsel (integrated* -çev.*) diyalektik materyalist bilimine burjuva anarşist çoğulcu bir bakış açısıyla karşı çıkmaya başlayan Avrupa Marksizmi'dir.*"*** Bütünsel diyalektik materyalizmi zenginleştirme ve geliştirme sürecinde modern, dogmatik, çoğulcu revizyonizme yönelen bu fikirler, etkin ve evrensel öneme sahiplerdir.

---

* Nepal Devriminin Sorunları, (Nepalce), Bölüm-2, s. 76.

** Nepal Devriminin Sorunları, (Nepalce), Bölüm-2, s. 76.

*** Büyük İleri Atılım ..., s. 9-10.

Yoldaş Prachanda, diyalektiğin temel yasalarından bahsetme bağlamında niteliksel ve niceliksel değişimleri aydınlatmıştır. Prachanda Yolu'nun, niceliksel ve niteliksel değişimlere ilişkin anlayışı Leninizm'e dayanmaktadır. Bu bağlamda Prachanda bir taraftan tedrici (*gradual* -çev.) değişimin önemini kabul etmiş, diğer taraftan, niteliksel değişimin "çatışma, kopuş, sıçrama ve altüst oluş" biçimine özellikle vurgu yapmıştır.

Diyalektik materyalizmden bahsederken yoldaş Prachanda'nın tez-antitez ve senteze veya yadsımanın yadsınmasına gerekli önemi verdiği görülmektedir. Parti tarihinin gelişim sürecinin değerlendirilmesi bağlamında Prachanda aynı dökümanda şöyle demektedir, "*Nepal komünist hareketinin sentezini yaparken, hareketin, birlik-mücadele-dönüşüm veya tez-antitez ve sentez diyalektik yasasına uygun olarak yeni bir temelde yeni birliği başararak ilerlemekte olduğu söylenebilir. ... Nepal komünist hareketi, bütün bir süreci yadsımanın yadsınması biçiminde de anlaşılabilir. Revizyonizm partinin başlangıçtaki doğru çizgisini yadsıdı ve devrimci çizgi yeniden revizyonizmi yadsıdı. Bunun bir sonucu olarak, büyük Halk Savaşı süreci ortaya çıktı. Fakat, sürecin burada tamamlandığı ve sona erdiği anlamında anlaşılırsa veya ifade edilirse bu, diyalektik gelişim yasasına uygun düşmeyecektir. Bu birlik-mücadele-dönüşüm süreci aralıksız bir şekilde devam edecektir.*" Burada yoldaş Prachanda, yadsımanın yadsınması temelinde, Marksizm ile revizyonizm arasında Nepal komünist hareketindeki sürüp giden diyalektik gelişim sürecini mükemmel bir şekilde ifade etmiştir. Prachanda Yolu, gelişime ilişkin üçcü (*triplistic* -çev.) anlayış veya görüşe karşı, tez-antitez ve sentez ve yadsımanın yadsınması hakkındaki bu anlayışı diyalektiğin temel -karşıtların birliği- yasasına dayanmaktadır.

Diyalektik materyalizmin temel yasaları konusunda Prachanda Yolu'nun ortaya koyduğu görüşten bahsederken iki noktaya dikkat çekmek zorunludur. Birincisi: Prachanda Yolu, zıtların birliği yasasını diyalektiğin temel yasası olarak kabul ederek nicelik ve niteliğin karşılıklı dönüşümü ve yadsımanın yadsınması

yasasını bu temel yasanın kapsamına almıştır. İkincisi: tekliğe (*monolithism* -çev.) ve çoğulculuğa (*pluralism* -çev.) karşı mücadele süreci içerisinde karşıtların birliği yasasını zenginleştirmiş ve geliştirmiştir.

c) Diyalektik Materyalizmin Epistomolojisi

Diyalektik materyalizm idealizme karşı çıkar. Diyalektik materyalizm temelinde böyle bir idealizme karşı mücadele eden yoldaş Prachanda, devrimci teorinin gelişiminin büyük Halk Savaşı içerisinde sağlandığı gerçeğini mükemmel bir şekilde açıklamıştır. Prachanda şöyle demektedir, "*Nepal komünist hareketinde hakim olan burjuva idealist "düşünce, düşünce ve düşünce" döngüsü devrimci pratik yoluyla devrimci teori tarafından kırıldı. Gerçek devrimci pratik yoluyla devrimci teoriyi geliştirme bilimsel sürecinin kapısı açıldı.*"* Burada Prachanda bir taraftan, düşünceden düşünceye giden ve Nepal komünist hareketinde hakim olan idealizme güçlü bir şekilde saldırmakta, diğer taraftan devrimci teoriden devrimci pratiğe dönen diyalektik materyalizm bilgi teorisini muazzam şekilde kavramaktadır.

Madde ile bilinç arasında başlıca role sahip olan hangisidir? Objektif ve sübjektif durumdan hangisi önemlidir? Bu sorulara cevap içerisinde Prachanda bir taraftan, nesnenin ve nesnel durumun belirleyici olduğunu savunan materyalist anlayışı sağlam bir şekilde savundu, diğer taraftan, bilinç veya sübjektif faktörün de maddeyi veya objektif yönü etkilemekte olduğunu söyleyen diyalektik anlayışı kavradı. Prachanda şöyle demektedir, "*Objektif durumun mekanik ve mutlak bir tarzda otomatik olarak sübjektif durumu hazırlayacağını düşünmek Marksist diyalektiğe terstir. Madde ile bilinç arasındaki iç ilişkide madde nihayetinde esas yön olmakla beraber, bilinç belli durumlarda temel rolü oynar ve bu ikisi arasında birinin diğerini etkilediği diyalektik*

---

* Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 40.

ilişki mevcuttur. Bu, Maoist Halk Savaşı'nın gelişimi için de doğrudur. Bu yüzden, partinin vurgulamakta olduğu şey; Nepal'deki Halk Savaşı bir taraftan uzun sınıf mücadelesinin sonucudur, diğer taraftan Nepal komünist hareketi içerisinde on yıllardır meydana gelen şiddetli ideolojik mücadelenin gelişimidir. Tarihi Halk Savaşı'nın başlatılması ancak, ilk faktör objektif durumu ve ikinci faktör sübjektif durumu hazırladığında mümkün oldu."[*] Burada bir taraftan devrimin sübjektif hazırlığını önemsemeyen mekanik ve kendiliğindenci düşünceye güçlü bir şekilde saldırılmakta ve diğer taraftan objektif ve sübjektif faktörler, madde ile bilinç arasındaki diyalektik ilişki iyi bir şekilde aydınlatılmaktadır.

Bilginin kaynağı nedir ve bilgi nerden edinilir? Maoist bilgi teorisini sağlam bir şekilde kavrayan yoldaş Prachanda şöyle demektedir, *"Marksist bilime göre bilgi mücadeleden edinilir. Mao doğru bir şekilde sınıf mücadelesini, üretim faaliyetini ve bilimsel deneyi bilginin kaynağı olarak formüle etti. Özünde Nepal Halk Savaşı sınıf mücadelesinin, üretim faaliyetinin ve bilimsel deneyin somut ifadesidir."*[**]

Yoldaş Prachanda diyalektik materyalist bilgi teorisinden bahsederken birkaç yerde, pratik, bilgi, tekrar pratik, tekrar bilgi sürecinin sonsuz olduğunu söyledi. Prachanda bu yönlü fikirlerinde bir taraftan pratiği bilginin ölçütü olarak ele almış, diğer taraftan, pratikten bilgiye ve bilgiden pratiğe doğru meydana gelmekte olan bilgi teorisindeki "iki sıçrama" anlayışını sağlam bir şekilde kavramıştır.

Yoldaş Prachanda devrimci teoriyi kavrama, uygulama ve geliştirme sorununu ciddi bir şekilde ele almaktadır. Prachanda sürekli olarak, bu sürece engel olmakta olan dogmatizme ve deneyciliğe (*empiricism* -çev.) karşı mücadelenin zorunluluğuna vurgu yapmaktadır. Prachanda şöyle demektedir, *"Bunun için*

---

[*] Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 59-60.

[**] Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 114.

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bilimsel teorileri daha da derinden incelenmeli ve kavranmalı ve bu teoriler sınıf mücadelesinin pratiğinde kullanılarak geliştirilmelidirler. Dogmatizme ve deneyciliğe karşı mücadele ideolojik olarak geniş çaplı ve dikkatli bir şekilde daha da yükseltilmelidir."[*] Dogmatizm, teoriyi savunma adına teorinin uygulanmasına ve geliştirilmesine engel olmaktadır. Keza deneycilik, teoriyi geliştirme adına teorinin devrimci içeriğini yok etmektedir. Prachanda Yolu'nun bilgi teorisi her iki düşünce biçiminin karşısındadır. Prachanda Yolu, devrimci teorinin asıl ruhunu savunarak onu pratik yoluyla geliştirme sorununa vurgu yapmaktadır.

Prachanda, bilgi teorisi alanında analiz ve sentezi, bilimsel bir tarzda uygulanmasının metodu ile birlikte sağlam bir şekilde kavradı. Prachanda şöyle demektedir, *"Senteze vurgu yapmalıyız ve analize yoğunlaşmalıyız. Senteze vurgu yapmamızın özü, bir bütün olarak duruma vurgu yapmaktır, devrime vurgu yapmaktır ve analize yoğunlaşmanın anlamı bir nesneyi ve olayı parçalara ayırmak ve onlar üzerinde gerçek durumu incelemeye yoğunlaşmaktır. Eğer analize vurgu yapılırsa bu deneycilik, bölümcülük (departmentalizm* -çev.*), bölgecilik tehlikesini doğurur. Senteze vurgu yaparak ve analize yoğunlaşarak sadece parça ile bütün arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde anlamakla kalmayıp, ayrıca dünyayı değiştirme fikrini pratik olarak uyguluyor olacağız."*[**] Prachanda Yolu'nun bilgi teorisinin bu yöntemi, dünyayı anlamaya ve temelden değiştirmeye yardım eden diyalektik materyalizmin özüne dayanmaktadır.

d) Zenginleştirme ve Geliştirme

Diyalektik materyalizm alanında yoldaş Prachanda tarafından geliştirilen temel görüşler:

---

[*] Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s.118.

[**] Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 46.

Birincisi, *diyalektiğin temel yasası*: Maoist anlayışın izinden giden yoldaş Prachanda zıtların birliği - diyalektiğin temel yasası – yasasını bir taraftan sınıf savaşı ve iki-çizgi mücadelesi sürecinde, diğer taraftan Stalin'in zayıflıkları ile birlikte modern, dogmatik ve çoğulcu (*pluralist* -çev.) revizyonizme karşı ideolojik mücadele sürecinde zenginleştirdi ve geliştirdi. Bu anlayış diyalektik materyalist birciliği (*monism* -çev.) yeni bir aşamaya çıkarmıştır ve bu evrensel öneme sahiptir.

İkincisi, *niceliğin niteliğe dönüşümü*: Yoldaş Prachanda, nicelikten niteliğe dönüşüm konusundaki Leninist anlayışı, onu kopuş, devrim, çatışma, niteliksel sıçrama ve altüst oluş biçiminde sunarak daha da keskinleştirerek zenginleştirdi.

Üçüncüsü, *bilginin iki sıçraması teorisi*: Yoldaş Prachanda madde ve bilinç ve objektif ve sübjektif faktörler konusunda "bilginin iki sıçraması" teorisini daha da rafine edip ve zenginleştirmiştir. Zorunluluğun ve olasılığın, gerçekliğin ve olabilirliğin, içeriğin ve biçimin, bütünün ve parçanın, teori ve pratiğin, analizin ve sentezin canlı bir diyalektik birliğinin Prachanda Yolu'nun bilgi teorisinde ifade edildiği görülmektedir.

4. Tarihsel Materyalizm Üzerine

Yoldaş Prachanda tarihsel materyalizmin temel görüşleri üzerine şöyle demektedir, "*Her tarihsel dönemde sınıf mücadelesinin düzeyini ve niteliğini üretici güçler ile üretim ilişkisi arasındaki çelişkinin niteliği belirledi. Fakat üretici güçlerin gelişim düzeyi ne olursa olsun her tarihsel dönemde sınıf mücadelesinin gelişimi süreklilikten kopuş biçiminde, geleceğe yönelen sınıfın gerici olana karşı bilinçli bir çarpışması biçiminde, yani devrim biçiminde meydana gelmiştir. Bu toplumsal devrim süreci ne kendiliğinden ve tedrici (gradual* -çev.*) bir şekilde nede birilerinin isteklerine uygun olarak objektif durumun gelişiminin tersine meydana geldi. Bu süreç üretici güçler ve üretim ilişkisi arasındaki çelişkinin gelişim düzeyi tarafından belirlendi*

ve sınırlandı."*

Burada üretici güçler ile üretim ilişkisi arasındaki çelişki ve sınıf mücadelesi tarihin itici gücü olarak ele alınmakta ve tarihi, materyalist nitel sıçrama biçiminde ele alan diyalektik ve tarihi materyalist bakış açısı izlenmektedir. Buna ek olarak, tarihin gelişim sürecini tedrici biçimde düşünen kaba evrimciliğe ve, tarihi sübjektif istemin bir nesnesi olarak kabul eden tarihsel idealizme güçlü bir şekilde karşı çıkılmaktadır.

a) Nepal Toplumunun Tarihsel Gelişiminin İncelenmesi

Nepal toplumunun tarihsel gelişim sürecine ilişkin yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Nepal, merkezi feodal iktidarın kurulmasından önce birkaç küçük hükümdarlığa ve farklı aşiret devletlerine bölünmüştü. O dönemde monarşinin ve devletin biçimi bugünkü gibi değildi. Nepal toplumunun uzun bir, gerektiğinde kralı değiştirme, yozlaştığında kralı seçme ve cezalandırma sürecinden geçtiği gerçeği bugünkü Nepal toplumunun psikolojik yapısını daha fazla anlamaya yardım etmektedir. ... Toplumun sınıflara bölünmesi ile birlikte, oldukça güçlü kralların kendilerini tanrının bir inkarnasyonu (vücut bulmuş hali* -çev.*) olarak tanımladıkları görüldü.*"

Nepal toplumunun gelişim sürecinin anaerkilden ataerkile doğru meydana geldiği, kral seçme geleneksel aşiret süreci yoluyla monarşinin doğduğu, monarşinin gücünün başta çok zayıf olduğu fakat sınıflara bölünme süreci içinde güçlendiği gerçekleri mükemmel bir şekilde sunulmaktadır. Bunun dışında, kralın ilahi menşeine ilişkin inkarnasyonist anlayış da burada güçlü bir şekilde çürütülmektedir.

---

* Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-1, s. 2.

** Büyük İleri Atılım ....., s. 25-26.

Nepal toplumu nasıl gelişti? Yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Nepal tarihi, tarihi materyalist bir bakış açısıyla tahlil edildiğinde, Nepal halkının kendi kurtuluşu ve gelişimi için doğal güçlerin ve çeşitli insan-kaynaklı sorunların yarattığı güçlüklerle mücadele etmekte olduğu kolaylıkla görülebilir. Modern Nepal, toplumu barış içinde yaşama mücadelesi veren sıradan masum insanların, bir taraftan, kabile kültürü ve karmaşık eğilimli doğal ekonomik sistem ile ve diğer taraftan, özellikle Müslümanlar tarafından yenilgiye uğratıldıktan sonra yaklaşık 1000 yıldan bu yana, yüksek teknolojik üretim ve savaş sanatıyla ve periyodik zor yoluyla güneyden bu ülkeye giren Hindular ile olan çeşitli mücadelelerinin seyri içerisinde gelişti. Bu tarihsel süreçte prenslerin ve kabile reislerinin ortaya çıkışı ve onlar arasında devam eden mücadele halkın şiddetli mücadele içinde gelişmesini sağladı. Kendi tarihsel gelişim süreçleri içerisinde askeri ve savaşma yeteneklerini ilerleten Nepal halkı daha sonraki dönemde, modern bilgi, teknik ve silahlarla iyi donanmış İngilizlere karşı güneyde ve Çinlilere karşı kuzeyde cesurca savaşabildi. Kendi bağımsızlıkları için savaşlarında çocuklar, yaşlılar, kadınlar, gençler kendi ülkelerinde yaptıkları silah ve mühimmatlar temelinde eşi görülmemiş özveri, cesaret ve beceri sergilediler. Bu, büyük emperyalist orduları ve onların komutanlarını bile korkuttu ve yıldırdı ve Nepal (Gorkhali) halkını dünyanın en büyük savaşçı halklarından biri olarak tanıttı. Bugün bile bağımsız Nepalliler geçmiş tarihte Nepal halkının savaşma yeteneğini, cesaretini ve özverisini hatırladıklarında gurur duyarlar. Komünist ideolojinin öğretmeni, dünya proletaryasının önderi Karl Marx'ın bile bu savaşlarda Nepal halkı tarafından gösterilen özveriyi, cesareti ve yeteneği takdir etmiş olması daha az bir gurur meselesi değildir.*"*

Burada, Nepal tarihinin yaratılması sürecinde kitlelerin sadakati, özverinin, cesaretin ve sınıf mücadelesinin rolü, şiddetin

---

* Maoist, Aralık 1995, s. 1.

kullanımı, farklı savaşların durumu mükemmel bir şekilde hesaplanmıştır.

Yoldaş Prachanda tarihsel materyalizm temelinde merkezi feodal iktidarın kurulması sorununu derin ve objektif bir şekilde sundu. Prachanda şöyle demektedir, "*İlk üretici güçlerin gelişimine ihtiyaç duyan yeni üretim ilişkisinin zorunluluğu ülkede küçük kralların ve aşiret cumhuriyetlerinin varlığını gereksiz hale getirdi. Bu objektif zorunluluk güçlü ve merkezi bir feodal iktidarın gelişmesine yol açtı. Prithvi Narayan Shah'ın, feodal iktidarı (yeni ortaya çıkmış ve zayıf bir devlet olsa da) genişletme seferberliğinin başarıya ulaşmasının arkasındaki tüm objektif nedenleri küçümsemek sadece tarihi materyalizmi anlamamak anlamına gelir. Burada, feodal mutlak monarşinin gelişimi ile ilgili Nepal sürecinin, Frederick Engels'in "Aile, Özel Mülkiyet ve Devletin Kökeni" adlı kitabındaki araştırması ve sentezleriyle uyumluluk göstermesi dikkate değerdir.*"[*]

Burada yoldaş Prachanda, merkezi feodal iktidarın kurulmasını, Nepal toplumunun tarihsel gelişim sürecinin bir zorunluluğu olarak ele almaktadır. Fakat bununla birlikte Prachanda merkezi feodal iktidarın kurulmasının olumsuz yönüne de eşit derecede dikkat çekmektedir. Dahası Prachanda şöyle demektedir, "*Nepal'deki merkezi feodal devlet, farklı ırkların, yerli halkların ve bölgelerin dilsel, dinsel, kültürel ve geleneksel demokratik düşünceleri ve hakları üzerinde Hindu feodal ve Brahmanik ırkçı milliyetçiliği uygulayarak gerçek ulusal birliğin ve ulusal gücün gelişmesini engelledi ve bugün mevcut Yeni Demokratik Devrim koşullarında kendi kaderini tayin hakkına göre eşitlik temelinde güçlü bir ulusal birliğin temelini oluşturmak zorunludur.*"[**] Yoldaş Prachanda, Prithvi Narayan Shah tarafından Hindu feodal ve Brahmanik ırkçı milliyetçilik temelinde gerçekleştirilen

---

[*] Büyük İleri Atılım ..., s.26.

[**] Büyük İleri Atılım ..., s.33.

birleştirmenin gerçek ulusal birliğe engel olduğunu savunmakta ve tam tersine, Yeni Demokratik Devrim yoluyla kendi kaderini tayin hakkı temelinde yeni bir tarzda gerçek ve güçlü bir ulusal birliği inşa etmeye vurgu yapmaktadır.

Prachanda Aynı dökümanda şöyle demektedir, "*Nepal görünüşte bağımsız olarak düşünülse bile gerçekte hemen hemen 200 yıldır yarı-sömürge bir durumda bulunmaktadır. İngilizlerle yapılan yüz kızartıcı Sugauli Anlaşması ile izlenen bu süreç Nepal'de kapitalizmin, doğallığında feodalizmin rahminden gelişmesini engellemiştir. Tarım, iktisadi faaliyet ve değiş tokuş üzerinden, kendine dayanma (self-reliance* -çev.*) yolunda ilerleyen ekonominin karışıklığa sürüklenmesi yabancı sermayenin girmesi yoluyla o dönemden itibaren başlamıştır. Yabancı sermayenin çıkarına uygun olarak inşa edilen bazı küçük sektörlere sahip hale gelen Nepal, feodal durumdan hızlı bir şekilde yarı-feodal bir duruma dönüşmüştür. Böylece Nepal bugüne kadar, yarı-sömürge, yarı-feodal bir durumda olmaya devam etmektedir.*"[*] Burada, Sugauli Anlaşması'ndan sonra yabancı sermayenin nüfuzunun Nepal'in kendi kendisine yeten ekonomisini yıktığı ve bu süreç içerisinde Nepal'in yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkeye dönüştüğü gerçeği mükemmel bir şekilde ortaya konmuştur.

Nepal'de bürokratik kapitalizm bu süreçte doğdu. Bu, Nepal tarihinin başka bir dönüm noktasıydı. Yoldaş Prachanda bürokratik kapitalizmi, feodalizm ve emperyalizmin bir şer ittifakı yoluyla doğan melez bir çocuk olarak adlandırmaktadır. Nepal'de feodalizm ile emperyalizm arasında bürokratik kapitalizm temelindeki böyle bir koalisyon sürecinde bir taraftan teslimiyetçi hainler öne çıkarken, diğer taraftan büyük yurtseverler de ortaya çıktılar. Bu ittifak bir taraftan, halk arasında ulusal mesele ve demokrasi sorunu konusunda yanılsama yaratmaya çalıştı, diğer taraftan,

---

[*] Büyük İleri Atılım ..., s.25.

1949'dan 1990'a kadarki kitle hareketlerini hilekâr bir uzlaşma içerisinde bitirmek için sayısız komplolar tertipledi. Halkın kafasını karıştıran bu kesimlerin karakterlerini açıklayaran yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Feodalizm sadece kitlelerin kafalarını karıştırmak için yurtseverlikten bahsetmekte ve emperyalizm de demokrasi konusunda aynı şeyi yapmaktadır. Emperyalizm ve proleter devrim çağının özelliğinden ve Nepal'deki kendi deneyimlerimizden hareketle, feodalizmin emperyalizme karşı olmadığı (veya tam tersi) bizim için açıktır.*"*

Yurtseverlik ve demokrasi sorunları üzerine bu fikirler fazlasıyla ciddi fikirlerdir. Yurtseverlik adına kralı izleyen ve demokrasi adına emperyalizmin/yayılmacılığın peşinden giden kuyrukçuluğun etkisi Nepal komünist hareketinde ölümcül oldu. Burada yoldaş Prachanda'nın ifade etmek istediği temel öz, devrimcilerin, emperyalizm ve feodalizm tarafından halk arasında yayılan bu yanılsamaları parçalayarak ve kuyrukçuğa karşı çıkarak kendi bağımsız inisiyatiflerinde ulusal ve demokrasi savaşını örgütlemek ve geliştirmek için yoğun gayret göstermeleri gerektiğidir. Emperyalizm ve proleter devrim çağında sadece komünist partisinin, yurtseverliği ve demokrasiyi hedefleyen devrime önderlik edebileceği ve sadece bu yolla kitlelerin emperyalizm ve feodalizm ile olan çelişkilerini çözülebileceği, bunun muhtevasıdır.

Nepal toplumunun tarihsel gelişim sürecini inceleme bağlamında yoldaş Prachanda tarafından yazılan "Tarihsel Gelişimi Bağlamında Nepal Yeni Demokratik Devriminin Savaş Politikası" başlıklı yazı özel önem taşımaktadır. Bu makalede 1949'dan beri Nepal toplumunun tarihsel gelişim sürecinde meydana gelen silahlı ayaklanmaların ve farklı kitle hareketlerinin ve devam eden sınıf mücadelesinin ve savaşının bilimsel bir incelemesi yapıldı. Bu incelemenin bir tespiti olarak Prachanda şöyle demektedir,

---

* Büyük İleri Atılım ..., s.30.

"Tarihin deneyiminden hareketle söyleyeceğimiz şey şudur ki, kırdan şehirleri kuşatmanın taktikleri sadece Marksist-Leninist-Maoist uzun süreli Halk Savaşı teorisiyle değil, aynı zamanda Nepal'in tarihsel gelişim süreciyle de uyuşmaktadır. Halk Savaşı'nın uzun süreci olmaksızın bizim gibi ülkelerde yeni bir parti ve yeni toplum sorunu söz konusu olamaz. Sınıf mücadelesi deneyimi, bugünün dünyasında Halk Savaşı'nın herhangi bir alternatifinin olmadığını göstermektedir. Kitle hareketinin ve parlamenter mücadelenin belirleyici olduğunu söyleyerek halkı aldatmakta olan oportünist yanılsamayı parçalayarak Halk Savaşı sürecine başlamak şu anda tarihsel bir zorunluluk haline gelmiştir. Halk tarihin yaratıcısıdır. Şanlı bir kahramanlık tarihine sahip Nepal halkına önderlik sunmak komünistlerin bugünkü görevidir."[*]

Halk Savaşı'nın sadece MLM temelde değil, tarihin ve şimdiki Nepal toplumunun özelliği temelinde de kaçınılmaz olduğu gerçeği burada mükemmel bir şekilde izah edilmektedir. Ayrıca, kitle hareketi ve parlamenter mücadelenin belirleyici olduğunu söyleyerek Halk Savaşı'na karşı çıkan oportünizm teşhir edilmektedir.

Yoldaş Prachanda tarafından sunulan Nepal toplumunun tarihsel gelişimi süreci ile ilgili bu çalışmasında netliğe kavuşan şey şudur ki, Nepal toplumu, aşiretsel döneminden, yani anaerkil ve ataerkil dönemden şu anki yarı-sömürge, yarı-feodal koşullara doğru üretim faaliyeti, sınıf mücadelesi ve farklı türden savaşlar süreci içinde ve küçük feodal devletler tarafından feodal merkezi iktidarın kurulması sürecini yaşayarak gelişmiştir. Nepal devriminin birkaç özgün yasası ve anlayışı bu tarih çalışmasında izah edilmiştir.

b) Dünya Devrimi Bağlamı

Prachanda, Nepal toplumunun ve devriminin özgüllüğünü inceleme sürecinde Güney Asya ülkelerindeki devrim koşullarına

---

[*] Maoist, s. 15.

da yeterince yoğunlaşmıştır. Yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Bu bölgenin belirgin koşullarından kaynaklı, devrimci komünistlerin Hindistan tekelci burjuva yönetici sınıfına ve farklı ülkelerdeki temsilcilerine karşı tümleşik bir strateji tasarlamalarının kaçınılmaz olduğu açığa çıkmıştır. Bu kaçınılmazlık, bu bölgeyi yirmibirinci yüzyılın yeni bir Sovyet Federasyonu'na dönüştürme zorunluluğunun kapısını çalmıştır.*"[•]

Burada Hindistan yayılmacılığına karşı mücadelelerinde devrimci komünist partilerin ortak bir sorumlulukları olarak birleşik bir strateji geliştirme zorunluluğuna özel bir önem verilmektedir. Birleşik strateji ve yeni bir Sovyet Federasyonu anlayışı özel bir önem taşımaktadır.

Yoldaş Prachanda bu süreçte, şimdiki emperyalizm ve proleter devrim çağının bütün özgünlüklerini incelemeye özel önem vermiştir. Günümüz emperyalizminin özelliklerini ve emperyalizmin devrim için ortaya çıkardığı olumlu ve olumsuz koşulları tartışan yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Günümüz dünyasında emperyalizmin, kazancı gasp etme (grabbing of profits* -çev.*) kötü niyetiyle yarattığı sonraki belirgin duruma ciddi bir şekilde yoğunlaşmalıyız. Birincisi emperyalizm, yüksek teknoloji ile kitlelerin büyük kesiminin ucuz emeği arasında bağ kurarak halkın bilincinin zorunluluk dünyasından özgürlük dünyasına doğru gelişmesinin hızlanmasını sağlamıştır. İkincisi, kazancı gasp etmenin küreselleşmesi ile birlikte bilgi teknolojisi alanındaki ve esas olarak elektronik bilimindeki eşi görülmemiş gelişme dünyayı küçük bir birliğe dönüştürmüştür. Bu yüzden herhangi bir yerdeki bir olayın bir bütün olarak dünyayı etkileyeceği, veya tam tersi, oldukça muhtemeldir. Üçüncüsü, silah üreten ve dağıtan dünya çapındaki emperyalizm sistemi dünya ölçeğinde Halk Savaşı'nın teknik hazırlığı için dolaylı bir rol oynamaktadır. Dördüncüsü, sınırsız üretim ve üretimin toplumsal sürecinin küreselleşmesi, yeteneğe göre iş ve ihtiyaca göre dağıtım komünist*

[•] Büyük İleri Atılım ..., s. 24.

ilkesi için hızlı bir şekilde maddî bir temel yaratmıştır. Beşincisi ve esas olarak emperyalizm, sınıf mücadelesini , özellikle de emperyalizm ile ezilen ülkeler ve halklar arasındaki çelişkiyi azami ölçüde şiddetlendirerek dünya halklarının %80'i için objektif bir devrimci durumu hazırlamaktadır."[*]

Burada, emperyalizmin kazancı gasp etme hedefine uygun küreselleşme ve, elektronik teknolojisi de dahil üretici güçlerin şiddetli gelişimi içerisinde, dünya Halk Savaşı'na hazırlık ve komünizmin kuruluşu için objektif bir zeminin oluştuğu gerçeği mükemmel bir şekilde sunulmuştur. Lenin ve Mao'dan sonra, emperyalizm ve proleter devrim çağı ekonomisinin özellikleri oldukça dikkatli, derin ve mükemmel bir şekilde açımlanmıştır.

Küreselleşme sürecinde dünyanın küçük bir birliğe dönüştüğü bugünün yeni koşullarında devrimci bir savaşın teorik kavramlarını tasarlamak nasıl olacaktır? Prachanda bu soruya cevabında şöyle demektedir, "*Bugün, Silahlı Ayaklanma Stratejisi ile uzun süreli Halk Savaşı stratejisini birbiri ile kaynaştırmak zorunlu hale gelmiştir. Bunu yapmaksızın herhangi bir ülkede gerçek bir devrimin imkansız olduğu görülmektedir.*" (Büyük İleri Atılım ..., s. 20) Devrimci savaşın teorik anlayışı konusundaki, iki stratejinin kaynaştırılması yeni teorisi evrensel öneme sahiptir.

Bugünün emperyalist tek kutuplu dünya düzeni ve bunun Nepal'e artan müdahalesi koşullarında devrimi doğru bir biçimde geliştirmek için devrime rehberlik eden ideolojik ve politik çizginin geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Yoldaş Prachanda, böyle bir gelişime engel olabilecek dogmatizm ve deneyciliğe karşı mücadelede partinin ihtiyatlı olması gerektiğini özellikle vurgulamıştır. Yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Bugün, karşımızda durmakta olan, emperyalist müdahaleye ve ulusal teslimiyetçiliğe göğüs gererek devrimi zafere ulaştırma sorunu sonuçta doğru bir ideolojik ve politik çizgi geliştirme sorunudur.*

---

[*] Büyük İleri Atılım ..., s. 19-20.

Somut şartların somut tahlili temelinde yeni koşullara uygun yeni bir ideolojik ve politik çizgi geliştirmeyi başaramayan bir parti eğer dogmatizm veya deneycilik salgınına yakalanırsa, o zaman devrimi zafere ulaştırmak imkansız olacaktır." (Mevcut Durum ve Tarihsel Görevimiz, s. 5). İdeolojik ve politik çizginin geliştirilmesi üzerine burada ileri sürülen bu fikirler teorik olarak geniş kapsamlı öneme sahiptir. Bu, ideolojik ve politik çizgiyi geliştirme sorunu devrimi tamamlama ve karşı-devrimi önleme büyük hedefi ile yakından bağlantılıdır.

Yoldaş Prachanda uluslararası komünist hareketi değerlendirme ve modern, dogmatik ve çoğulcu revizyonizme karşı çıkma sürecinde "*Büyük İleri Atılım: Tarihin Kaçınılmaz Bir İhtiyacı*" isimli çalışmasında, Komintern tarihi, Stalin'in rolü ve karşı-devrim üzerine yeni merak (*curiosity* -çev.) ve araştırma temelinde sosyalist ülkelerdeki birkaç önemli sorunu gündeme getirdi. Bu, tarihte diyalektik materyalizmi uygulama konusunda kendine has bir mikroskopik görüş (*vision* -çev.) olarak değerlendirilmelidir.

Yoldaş Prachanda bu süreç ile bağlantılı olarak, yirminci yüzyıldaki devrimleri ve karşı-devrimleri incelemenin seyri içerisinde oldukça ciddi bir şekilde şöyle demektedir, "*Sağ, sol ve merkezci sapmalara karşı mücadele döneminde içerde ve dışarıda mücadele ederek, kitlelerin gereksinimleriyle ve çıkarlarıyla bütünleşerek, düşmana karşı sınıf savaşımında yeri-göğü sarsan eşi görülmedik kahramanlık ve özveri örnekleri sergileyerek büyük zafer kazanan tüm bu partiler, iktidarı ele geçirdikten sonra kısa bir süre içerisinde oldukça kolay bir şekilde neden tüm dünya üzerinde bürokratik, revizyonist, kitlelerden kopmuş, karşı-devrimci partilere dönüştüler? Kesinlikle MLM, Büyük Proleter Kültür Devrimi seviyesine ulaşırken buna temel bir teorik cevap sundu. Fakat karşı-devrimi önlemede uygulamak amacıyla bu temel teorilerde örgütsel ilkenin, metodolojinin ve anlayışın geliştirilmesinin zorunluluğu halen gündemdedir. Bu, iki-çizgi mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü altında*

sürekli devrim teorisinin bilimsel uygulanması ve geliştirilmesi sorunudur."[*]

Yoldaş Prachanda tarafından ortaya atılan bu fikirler Büyük Proleter Kültür Devrimi temel alınarak gündeme getirildi, fakat onun çok daha ilerisine geçti. O halde iki-çizgi mücadelesi ve proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrim teorisi bilimsel bir şekilde nasıl uygulanabilir ve geliştirilebilir? Yoldaş Prachanda, tarihsel deneyimlerin özünü kavrayarak, bu soruya cevap olarak, Yirmibirinci Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi anlayışını ileri sürdü. Bu anlayış parti, ordu ve devlete ilişkindir

c) Temel Anlayış

Yoldaş Prachanda'nın, diyalektik materyalist dünya görüşü temelinde Nepal toplumunun tarihsel gelişimi, günümüz dünyasının politik özelliği ve dünya komünist hareketinin deneyimleri üzerine yaptığı çalışma, tarihi materyalizmin bazı anlayışlarını açıklamış ve zenginleştirmiştir. Bu görüşler kısaca şöyle sunulabilir:

1. *Tarihi yapmada kitlelerin rolü:* Yoldaş Prachanda tarih yaratmada kralların ve kahramanların oynadıkları role ve inkarnasyonist teoriye karşı Nepal halkını tarihin yaratıcısı olarak sundu. Yoldaş Prachanda sınıf düşmanlarına ve emperyalizme karşı tarihte kitlelerin oynadıkları rolü sağlam bir biçimde kavramaktadır. Yoldaş Prachanda, eğer kitleler birleşirlerse durum ne kadar olumsuz ve çetin olursa olsun devrimin zaferinin mümkün olduğu konusunda sağlam bir inanca sahiptir. Prachanda Yolu'nun kitle çizgisi bu anlayışa dayanmaktadır.

---

[*] Mevcut Durum ve Tarihsel Görevimiz, s. 9.

2. *Sınıf mücadelesinin rolü ve güç kullanılması:* Yoldaş Prachanda, üretici güçler ile üretim ilişkisi arasındaki mücadelenin, sınıf mücadelesinin, farklı türden savaşların ve şiddete dayalı devrimin rolünü Nepal tarihinin itici gücü olarak oldukça parlak bir şekilde açıklamıştır. Bu bağlamda Prachanda uzun süreli niteliğe sahip gerilla savaşının Nepal toplumunun tarihsel gelişim sürecinde rol oynadığı gerçeğini aydınlığa kavuşturmuştur. Prachanda ciddi bir şekilde şiddete dayalı devrimin evrensel önemini benimsemiştir. Prachanda, Halk Savaşı teorisini tarihsel özgünlük ve MLM temelinde kavrayarak şiddete dayalı devrimi geliştirmektedir.

3. *Nepal devrimi ile dünya devrimi arasındaki ilişki:* yoldaş Prachanda Nepal Yeni Demokratik Devrim'ini dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçası olarak ele almaktadır. Prachanda, günümüz emperyalizm ve proleter devrim çağında emperyalizm ile feodalizm arasında şer ittifakının meydana gelmiş olması nedeniyle uluslararası durumda yükselen inişlerin ve çıkışların, uygunluğun ve güçlüğün etkisinin nitelik olarak arttığı ve bunun da ötesinde, bilim ve teknolojinin yoğun gelişiminden kaynaklı dünyanın daraldığı gerçeğini mükemmel bir biçimde aydınlatmıştır. Prachanda Nepal'i dünya devriminin bir üs alanı olarak ele almaktadır. Tüm bu faktörler parti çizgisinin belirlenmesinde ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

4. *Tarihte bilinçli çabanın önemi ve devrim:* Yoldaş Prachanda, tarihin gelişiminde kitlelerin ve devrimcilerin oynamaları gereken niteliksel çabanın ve bilincin rolü hakkındaki anlayışı keskinleştirmiştir. Prachanda tarafından ileri sürülen ve devrim için zorunlu olan, proletarya sınıfının önder rolü, bağımsız inisiyatif, yaratıcılık, sübjektif hazırlık, niteliksel çaba vs. gibi tüm görüşler bu gerçeğe dayanmaktadır.

5. *Sürekli devrim teorisi:* Bu, sınıf mücadelesinin uzun süreli niteliğine uygun olarak iki–çizgi mücadelesinin doğasının uzun süreli olduğu görüşünü ifade etmektedir. Bu, devrim ve karşı-devrim deneyimlerini ve Büyük Proleter Kültür Devrimi sürecinde yoldaş Mao tarafından geliştirilen proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrim teorisini ciddi bir şekilde kavrama anlayışına dayanmaktadır.

5. Dünya Görüşü ve Devrim Çizgisi

Dünya görüşü ile çizgi arasında diyalektik bir ilişki vardır. Bir taraftan devrimci dünya görüşü, bir partinin devrimci çizgisinin yaratılmasında ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynarken, diğer taraftan devrimci çizgi böyle bir dünya görüşünün geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi görevinde özel bir enerji sağlar. Yoldaş Prachanda, diyalektik ve tarihi materyalizmin uygulanması temelinde Nepal devriminin politik ve askeri çizgisini belirleme ve geliştirme görevinde başlıca rolü oynadı. Bu çizgi, düşünce, politika, plan ve programın kapsamlılığına dayanmaktadır.

a) Sınıf Mücadelesi Sorunu

Yoldaş Prachanda çelişkiyi tanımlama ve ele alma üzerine şöyle demektedir, "*Halk Savaşı sürdürmek ve devrimi tamamlamak, toplumda mevcut olan uzlaşmaz çelişkileri çözmek demektir. Herhangi bir toplumda ve yine yarı-sömürge, yarı-feodal toplumumuzda sadece bir çelişki değil, birçok çelişki mevcuttur. Tüm anti-feodal, anti-emperyalist sınıflar, düzlemler ve kesimler (örneğin işçiler, köylüler, zengin köylüler ve küçük burjuvazi ve ulusal burjuvaziye kadar) bu kategoriye girer. Onlar arasında da birçok çelişki vardır. Keza, yönetici sınıflar içerisinde, feodal, bürokratik ve komprador sınıflar arasında birbirleriyle ve her sınıf içerisinde de çelişkiler vardır. MLM bizlere, bu çelişkiler ağını anlamak ve onları bir bir çözerek toplumu ilerletmek için bir*

anahtar sunmuştur. Bu bizlere, sınıfları tahlil etme, düşmanı olan ile müttefik olanı ayırt etmek, eski ile olan çelişkileri çözerek temel düşmana karşı sınıf müttefikleri ile birleşmek, ittifak ile düşman sınıf arasındaki baş çelişkiyi tespit etmek, düşman sınıflar arasındaki çelişkileri bilinçli bir şekilde kullanmak, tek yumruk halinde bir anda bir hedefe vurmak ve eğer mümkünse diğer düşmanı geçici bir müttefik yapmak, eğer mümkün değilse bir hedefi vururken diğerini nötralize etmek için çaba göstermenin bir yöntemini sundu. Bu şekilde, belli bir zamanda dünya, ülke, bölge, il, köy ve alan bağlamındaki ve ayrıca özel bir hadisedeki çelişkilerin doğru tanımlanması ve ele alınması devrimci hareketi geliştirmek ve halkı zafere taşımak için komünist devrimcilerin elinde sağlam bir Marksist silahtır."[*]

Burada, çelişkinin yasaları temelinde sınıf mücadelesinin problemlerini anlama ve onları çözmenin felsefi bir anlayışı sunulmaktadır. Saldırıyı temel düşman üzerinde merkezileştirmenin ve diğerlerini kendi tarafına çekmenin veya onları tarafsızlaştırmak için çaba göstermenin ve somut şartların somut tahlilini yaparak müttefikler arasındaki çelişkileri doğru bir şekilde çözmenin felsefi bir rehberliği burada mükemmel bir şekilde sunulmuştur.

Prachanda Yolu, politik ve askeri çizgi arenasında süreklilikten kopuş, devrim, niteliksel sıçrama ve altüst oluş materyalist diyalektiğini etkili bir şekilde uygulamakta ve yerleştirmektedir. Halk Savaşı'nın başlatılması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi süreci sayısız halk ayaklanmaları ve sarsıcı askeri hareketler içerisinde meydana geldi. Prachanda Yolu, orijinalliği, özgünlüğü ve görkemi ortaya çıkarma görevinde oldukça fazla militan, devrimci ve soyludur.

Prachanda Yolu'nun ideolojik, politik ve askeri çizgisi kitle çizgisine dayanmaktadır. Bu konuda Prachanda şöyle demektedir,

---

[*] Nepal Devriminin Problemleri, Bölüm-2, s. 50-51.

"Parti, ünlü "kitleler tarihin yaratıcılarıdırlar" Marksist-Leninist-Maoist ilkesini kavrayarak Napal'in somut durumuna uygun olarak geniş kapsamlı bir kitle çizgisini geliştirmektedir. Parti, kitlelerin tarihsel ayaklanma sürecini sentezleyerek halkın ayaklanma düşlerini örgütleme sorununa yoğunlaşmaktadır. Halk Savaşı yoluyla halk iktidarı hedefi olmaksızın kitlelerin harekete geçirilmesinden ve kitle çizgisinden bahsetmek revizyonizmdir." Bu kitle çizgisi ezilen ulusların, yerli halkların, aşağı kastların ve yerinden edilen halkın ve kadınların özlemlerini örgütleme ve halktan halka vizyonu ve halkın yardımıyla halkı politik iktidarın yönetenleri haline getirme hedefiyle Halk Savaşı'nı geliştirme anlayışına dayanmaktadır. Burada, halkı aldatan revizyonizme güçlü bir şekilde karşı çıkılmaktadır.

Yoldaş Prachanda özellikle, emperyalist müdahale tehlikesinin artmakta olduğu mevcut koşullarda Halk Savaşı'nı geliştirmek için ideolojik ve politik çizgiyi geliştirmeyi zorunlu hale getiren soruna yoğunlaşmıştır. Bu zeminde hangi tür strateji ve taktiklerin geliştirilmesi ve planlanması gereklidir? Bu soruya cevap veren Prachanda şöyle demektedir, *"MLM'nin evrensel ilkeleri ve tarihin deneyimleri tarafından kanıtlanan inkâr edilemez bir gerçek şudur ki, emperyalizme karşı başarı kazanmak ancak Halk Savaşı yoluyla mümkündür. Nepal Halk Savaşı'nın, dünya kamuoyunun emperyalizm karşısında ayağa kalktığı günümüz koşullarında yeni bir dünya devrim dalgası yaratarak tarihsel önemde bir rol oynama ihtimali öne çıkmaya başlamaktadır. Eğer Nepal Halk Savaşı, sağ teslimiyetçilik veya sol maceracılık hastalığına yakalanarak bir gerilemeye uğrarsa bu durum dünya devriminin geliştirilmesinde şu veya bu şekilde büyük oranda olumsuz bir rol oynayacaktır. Geçmiş yedi yılın şiddetli muzaffer mücadelelerinden ve şu anki stratejik denge aşamasından kaynaklı emperyalist düşman Halk Savaşı'na karşı yeni bir strateji*

---

* Büyük İleri Atılım ..., s. 71-72.

benimsemek zorunda kaldı. Endonezya, Şili, Vietnam, Nikaragua ve en son Peru deneyimlerini hesaba katan emperyalizm Nepal Halk Savaşı'nı yok etmek amacıyla açık ve gizli stratejiler geliştirmek için çaba göstermektedir. Bunlar içinde, terörizm suçlamasını gündemleştirerek yoğun askeri saldırıları hazırlama stratejisi en etkili yol olacaktır. Bu koşullarda Nepal toplumunun gelecekteki gelişimi o kadar kolay ve düz bir şekilde olmayacaktır. Fakat bir taraftan doğru strateji ve taktikler temelinde ilerlerken, diğer taraftan dünya kamuoyunun emperyalizme karşı harekete ve saldırıya geçmesini sağlayarak devrimi zafere ulaştırmak tamamıyla mümkündür. Kesinlikle bunun için parti taktiklerde birkaç değişim, dönüşüm yaşamak zorunda kalacak. Burada temel sorun, 21. yüzyılda devrim bayrağının aşağıya düşmesine izin vermeme stratejik amacında sağlam durmaktır."[•] Bu ifadeler hem devrimci iyimserlik hem de devrimci bilim açısından zengin ifadelerdir. Halk Savaşı'na karşı emperyalizmin tüm komplocu faaliyetlerine vurgu yapılarak, devrimi başarıya ulaştırmak için emperyalizme karşı doğru strateji ve taktikleri araştırmaya ve geliştirmeye özel olarak yoğunlaşılmaktadır. Bu, Halk Savaşı çizgisinde ve yönteminde gelişmenin yeni bir kapısını açtı.

b) İki-Çizgi Mücadelesi Sorunu

Yoldaş Prachanda'nın anlayışına göre komünist partisi bir "*birin ikiye bölünmesi*"dir. Prachanda parti içerinde mevcut olan çelişkileri ve iki-çizgi mücadelesini, parti canlılığının ve gelişiminin arkasındaki temel neden olarak ele almaktadır. Prtachanda parti içinde diyalektik materyalizm temelinde çelişkiyi doğru bir şekilde tanımlama ve çözme sorununa vurgu yapmaktadır. Bu süreç içerisinde iki-çizgi mücadelesi üzerine birkaç ders kavrandı ve anlayış geliştirildi.

[•] Mevcut Durum ve Tarihsel Görevimiz, s. 5-6.

Yoldaş Prachanda şöyle demektedir, "*Komünist devrimcilerin, bir bütün olarak deneyimlerden ve mücadeleden çıkarmaları gereken temel ders, ideolojik berraklığa vurgu yapmak, politikayı merkeze yerleştirmede sağlam durmak, küçük taktiksel ve pratik sorunlarda olabildiğince fazla esnek olmak, oportünizmi tecrit ederek devrimcileri birleştirmeye tüm dikkati göstermek.*"* İki-çizgi mücadelesini doğru bir şekilde anlama ve ele alma sorunu üzerine bu ders parti içerisinde uzun zamandan beri kavranmıştır.

Büyük Proleter Kültür Devrimi döneminde Mao'nun yönetimi altında sınıf mücadelesi ve iki-çizgi mücadelesi üzerine önemli bir sentez meydana gelmişti. Bu sentezde bahsedilen şey şudur; toplum içerisindeki sınıf mücadelesinin uzun süreli bir doğaya sahip olmasına uygun olarak, iki-çizgi mücadelesi de uzun süreli bir doğaya sahiptir. Bu mücadeleler ortadan kalkmaz, fakat okyanustaki dalgalar gibi bazen üst düzeyde bazen de alt düzeyde kendisini gösterirler ve ancak böyle bir durum ve bu durumu açıklayan yasalar anlaşılarak devrim zafere doğru ilerletilebilir. Yoldaş Prachanda sentez sorunu üzerine böyle bir anlayışı aktarırken şöyle demektedir, "*İki-çizgi mücadelesinin doğası hakkında yukarıda bahsettiğimiz sentez MLM'nin sentezidir. İki-çizgi mücadelesinin zaman içerisinde ortaya çıkan ve ortadan kaybolan bir süreç olmadığı, fakat bazen yüksek düzeyde ve bazen düşük düzeyde sürekli olarak var olan bir süreç olduğu gerçeği açıktır. İki-çizgi mücadelesi daha yüksek bir biçimde gelişmediğinde ve tarif edilmediğinde o zaman antagonist olmayan mücadele sınırı içerisindedir ve eleştiri, özeleştiri ve disiplin uygulanması yöntemiyle çözülür. Fakat eğer iki-çizgi mücadelesi daha yüksek bir biçimde gelişir ve ortaya çıkarsa o zaman, antagonist biçimde ifade edilir. Ki bu niteliksel bir yöntem ile çözülür.*"**

---

* Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 32.

** Maoist, Şubat 1999, s. 22.

Yoldaş Prachanda tarafından Büyük Proleter Kültür Devrimi'nden ve partimizin deneyimlerinden sentezlenen bu anlayış önemli ve anlaşılabilirdir. Bu sentez, bütün bir uluslararası harekette var olan iki-çizgi mücadelesini doğru bir şekilde anlayarak ve bunun olumlu ve olumsuz deneyimlerinden öğrenerek ilerleme sorununda partiyi eğiten yeni enerjiyi sağlamıştır.

Prachanda Yolu'nun diyalektiği partiyi karşıtların birliği olarak düşünür. Parti yaşamında diyalektik materyalizmi uygulayarak iki-çizgi mücadelelerinin problemlerini çözmek, hizipçiliğe, bölücü ve proleter olmayan her türden düşünce, eğilim ve çalışma tarzına karşı mücadele yürütmek, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin doruğuna ulaşarak ve birlik-mücadele-dönüşüm içerisinde yeni bir dorukta yeni birliği başarmak suretiyle BPKD'nin ilerisine geçerek partiyi devrimci bir güzergahta ileri götürmek, partiyi canlı, dinamik, sağlıklı ve militan vs. yapmak bu bağlamda dikkate değerdir. Burada özellikle dikkate değer olan şey, Prachanda Yolu'nun materyalist diyalektiğinin, bölücülüğe ve hizipçiliğe başvurarak parti birliği önünde engel çıkaran Nepal'li Hocacı Mohan Bikram Singh'in pratiğini ve monolitik feodal dünya görüşünü parçalama görevinde başarıya ulaşmasıdır. Bunun dışında, Prachanda Yolu'nun diyalektiği ayrıca, tasfiyeciliğe, anarşizme, bireyciliğe, (yani Alok eğilimine* ve çoğulculuğa) karşı mücadelelerde mükemmel derecede başarılı oldu. Bu, örgüt ve mücadele de dahil olmak üzere tüm fikir, politika, plan, idare ve faaliyet alanlarında birleşik ve merkezi önderliğin lehinedir.

Sosyal devim, sınıf mücadelesi ve iki-çizgi mücadelesi alanlarında diyalektik materyalizmi uygulama Prachanda Yolu'nun özelliğidir. Sınıf mücadelesin ve mevcut ulusal ve uluslararası yönün tarihsel gelişimi sürecinde Prachanda Yolu, Nepal Yeni Demokratik Devrim'inin askeri ve politik çizgisini belirlemede

---

* Parti içerisinde bir Alok tarafından temsil edilen ve 2000 yılında teşhir edilen ve alt edilen küçük burjuva bir eğilim.

ve sınıf mücadelelerinin ve iki-çizgi mücadelelerinin problemlerinin çözümü yoluyla ilerlemede fazlasıyla mütevazidir.

6. Bilimsel Sosyalizm Alanında Gelişme

Yoldaş Prachanda, tarihsel materyalist dünya görüşünü uygulama temelinde toplumsal yaşamı, devrimi ve partiyi kavrayarak emperyalizm ve bürokrat kapitalizmin politik ekonomisinin incelenmesi ve Nepal'deki sınıf tahlili üzerinden bazı önemli teorik anlayışlar geliştirmiştir. Bu teorik görüşler kısaca aşağıdaki gibi özetlenebilir.

a) Taktik Teorilerin Geliştirilmesi

Nepal devriminin taktik teorilerinin geliştirilmesinin Halk Savaşı içerisinde Prachanda Yolu biçiminde meydana geldiği gerçeğinden ideolojik analiz sürecinde bahsedilmiştir. Prachanda'ya göre bu teoriler şunlardır; "*Askeri ve politik saldırı arasında denge, yerel ve merkezi müdahale arasında denge, Halk Savaşı ile kitle hareketi arasında denge, temel ve ikincil kuvvet arasında denge, temel bölgeler ile ikincil bölgeler arasında denge, merkezileştirme ile ademi merkeziyetçilik (decentralization - çev) arasında denge, bağımsız inisiyatif ile taktik birlik, diyalog ve manevra arasında denge, yerel ile merkezi birleşik cepheler arasında denge, ülke içi ve ülke dışı faaliyet arasında denge, mücadele ile iki-çizgi mücadelesi arasında denge vs.*"[*] Bu taktik teoriler fikir, politika, plan ve programa dayanmaktadır. Buna ek olarak Prachanda tarafından ileri sürülen ve geliştirilen politik slogan, halkın yönetimi, yeni halk iktidarı, anti-emperyalist strateji ve taktikler, farklı çelişkileri ele alma vs. bu taktik teoriler kategorisine girmektedir ve bunların da çoğu stratejik öneme sahiptir.

[*] Nepal Devriminin Sorunları, Bölüm-2, s. 195.

b) Proleter Hareket İle Ulusal Özgürlük Hareketini Kaynaştırma Anlayışı

Proleter devrimci hareket ile ulusal özgürlük hareketini birbiri içerisinde kaynaştırma anlayışı Leninizm'e dayanmaktadır. Bu anlayış kendi kaderini tayin hakkı ve yerel özerkliği proletarya enternasyonalizmi ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılandırmıştır.

c) Uzun süreli Halk Savaşı Teorisi İle Ayaklanmayı Birbiri ile Kaynaştırma Teorisi

Her ne kadar Ayaklanma yolu esas olarak gelişmiş ülkeler için ve uzun süreli Halk Savaşı yolu geri kalmış ülkeler için gerekli ise de, bugünün koşullarında uzun süreli Halk Savaşı içerisinde ayaklanmanın özellikleri, veya tam tersi, birbiri ile yakından bağlantılıdır. Bugünün koşullarında uzun süreli Halk Savaşı ve Ayaklanma Stratejisinin birleştirilmesi ile geliştirilen teori özel bir öneme sahiptir ve bu teori evrensel hale gelmiştir.

d) Güney Asya Yeni Sovyet Federasyonu

Bu anlayış, Güney Asya bölgesindeki farklı ülkelerin devrimci komünist partilerinin ve ezilen kitlelerinin ortak düşmanı haline gelen Hindistan yayılmacılığına karşı beraber savaşma tarihsel zorunlulundan doğmuştur. Bu, bölgedeki farklı ülke halkları arasında uzun zamandan beridir gelişen ortak tarihsel dostluk duygusunun ve özgürlük özleminin teorik yansımasıdır.

e) 21. Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi Teorisi

Bu teori, parti, ordu ve halk iktidarı içerisinde demokrasinin geliştirilmesi sorunu temeline dayanmaktadır. Bu teori, parti, ordu ve iktidarın halkın kontrolünde ve denetiminde tutulmasını, halkın hizmetinde kullanılmasını, sürekli olarak demokratikleştirilmesini ve devrimcileştirilmesini garanti eden ve bu üç alanın tümünde isyan hakkını güvence altına alan bir anlayış sunmuştur.

Burada hesaplanan şeyler; komünist partisinin sürekli olarak proleterleşmesini devam ettirmek, eğer yanlış yöne kayarsa başka bir komünist partisinin kurulması hakkını güvenceye almak, partinin bir kesimini iktidara katmak ve diğer kesimi halkın hizmetine vermek, iki-çizgi mücadelesinde güç kullanılmasını engellemek, orduyu kışlalara kapatmak yerine halka ulaştırmak ve kitleleri silahlandırmak, tüm sınıfların iktidara rekabetçi bir tarzda katılmasını ve sadece eşgüdüm rolü ile sınırlanmamalarını sağlamak vs. Bunu kurumsallaştırmak için belli teorileri, yöntemleri ve anlayışları oluşturmaya ve geliştirmeye özel vurgu yapılmıştır.

Birileri bu büyük süreci şüphe ile karşılayabilir. Yoldaş Prachanda buna vurgu yaparak şöyle demektedir, "*Burada gündeme getirdiğimiz sorunun, halkın demokratik diktatörlüğüne veya proletarya diktatörlüğüne karşı çıkarak kendilerini burjuvazinin şekilsel demokrasisine hapseden dünyanın farklı renkten revizyonistlerinin ve tasfiyecilerinin ihanetiyle herhangi bir ilişkisi yoktur. Burada bizim sorunumuz, devrimin sürekli akışını örgütleyebilecek bir araç olarak devlet iktidarını geliştirme hedefinde merkezileşmektedir. Gerçek demokratik diktatörlük veya proletarya diktatörlüğü eninde sonunda iktidara el koymanın geniş ve canlı bir şekilde demokratikleştirilmesi sürecinde güçlendirilebilir. Büyük bilimsel teori demokratik merkeziyetçiliğin bundan başka bir anlamı olamaz. İktidara gelmeden önce demokratik merkeziyetçiliği doğru bir şekilde uygulayarak iktidarı ele geçiren partiler neden daha sonra şekilsel demokrasinin ve bürokratik merkeziyetçiliğin kurbanlarına dönüştüler? Revizyonizmin parti içerisinde hakim hale geldiği açıklaması, buna tümden bir cevap vermemektedir. Diyalektik materyalizmin uygulanmasında ortaya çıkan şu veya bu biçimdeki zayıflıklar ayrıca bundan sorumludur.*"*

* Mevcut Durum ve Görevlerimiz, s. 10.

Devrim tarihi, sınıf mücadelesi ve iki-çizgi mücadelesi alanlarında diyalektik materyalizmin uygulanmasının gerçek önemi ve değeri burada oldukça derin ve ağırlıklı bir şekilde izah edilmiştir. Burada, karşı-devrimi revizyonizme yükleyerek (sorumluluktan) kaçmaya çalışan ve şekilsel demokrasiyi ve bürokratik merkeziyetçiliği uygulamaya devam eden eğilim ve düşünceye saldırılarak, diyalektik materyalizmi uygulama sürecinde Marksistlerden kaynaklı zayıflıkların olduğu gerçeği güçlü ve etkili bir şekilde ifade edilmiştir. Burada diyalektik materyalizmin eleştirel ve devrimci özünden oldukça yaratıcı ve militan bir şekilde esinlenilmiştir. Yoldaş Prachanda'nın devlet iktidarı üzerine yeni fikirlerinin özü, devrimin sürekli akışını örgütleyebilecek bir kurum olarak devlet iktidarının geliştirilmesi ve geniş çaplı demokratikleştirilmesi temelinde proletarya diktatörlüğünün güçlendirilmesi anlayışı ile bağlantılıdır.

Yoldaş Prachanda tarafından geliştirilen "*Yirmibirinci Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi*" üzerine bu anlayış bir bütün olarak bilimsel sosyalizm alanında MLM'nin en son teorik buluşudur. Bu anlayış uluslararası komünist hareketin tarihinde geniş kapsamlı ve çığır açıcı bir öneme sahiptir. Bu yeni buluş, Prachanda Yolu'nun gelişimine nitelik yükleyerek, onu evrensel aşamaya çıkarmak için güçlü bir teorik temel rolünü oynamıştır.

7. Sonuç

Bu çalışma Prachanda Yolu'nun felsefi anlayışı üzerine yapılan kısa bir çalışmadır. Bu geniş kapsamlı felsefi görüş, Halk Savaşı'nın temel gelişimi ile Prachanda Yolu'nun temel fikirleri arasındaki diyalektik birliğe dayanmaktadır. Yoldaş Prachanda, diyalektik materyalizmi uygulama içerisinde bilimsel sosyalizmin teorilerini geliştirme görevinde üstün bir rol oynamıştır. "*Yirmibirinci Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi*" anlayışı bir taraftan sosyalist toplumda ortaya çıkan tüm engelleri parçalayarak komünizme varmanın açık bir güzergahını çizmiş, diğer yandan,

büyük demokratlar gibi davranırlarken ve devrimci komünistleri dogmatizm, totalitarizm ve tek particilik ile suçlarlarken aslında halk demokrasisinin gerçek katilleri olan revizyonistlere ve sınıf düşmanlarına güçlü bir teorik darbe indirmiştir. Bizler, yirminci yüzyılın devrim ve karşı-devrimlerini ciddi bir şekilde özetleyerek, Prachanda Yolu tarafından öne sürülen yeni ve zengin demokrasi teorileri temelinde yirmibirinci yüzyılda oldukça yeni tipte bir Halk Savaşı'nı başarıya ulaştıracağız.

Prachanda Yolu, Nepal toplumunun "zorunluluk dünyasından özgürlük dünyasına doğru sıçrama yapma" tarihsel sürecinde büyük Halk Savaşı yoluyla bu sürece kuvvetli ve hızlandırıcı devinim vermektedir. Prachanda Yolu ayrıca sınıf savaşımının aynı hızlandırıcı devinimi ile birlikte gelişmektedir. Bu, devrimi başarma ve karşı-devrimi önleme büyük hedefine ve idealine dayanmaktadır. Yirmibirinci yüzyılda MLM'nin doruğunu temsil eden Prachanda Yolu, yeni olasılıkları keşfetmek için mücaoele sürecinde, proleter devrimin ve emperyalist egemenliğin karşımıza çıkardığı keskin sorunlara cevap olabilmek için, birkaç yeni teorik anlayış geliştirmiştir. Yoldaş Prachanda'nın teorik katkıları teorik gelişme süreci içerisinde yeni içerikler yoluyla zenginleştirildi ve yeni buluşlar buna uygun olarak yeni bir biçimde ifade edilmeyi gerektirmektedir. Bu koşullarda Prachanda Yolu şu anda, evrensel olma (yerel değil) sürecinde niteliksel bir sıçrama yapmak için tarihin yeni bir dönüm noktasında durmaktadır. Yeni bir biçimde yeni içeriği anlatma konusuna ciddiyetle yoğunlşmalıyız.

Aralık 2003

Nepal'deki Halk Savaşı'nın Politik–Ekonomik Temeli

Yoldaş Baburam Bhattarai

"*Gelişmelerinin belli bir aşamasında, toplumun maddî üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine ya da, bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan, mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar*". Karl Marx

1. Genel Durum ve Teorik Önceller

Nepal'de 13 Şubat 1996 yılında, mevcut sosyo-ekonomik sistemi ve devleti yıkarak yeni demokratik bir sistem ve devlet kurmak hedefiyle Nepal Komünist Partisi (Maoist) önderliğinde silahlı Halk Savaşı başlatıldı. Bu, fiziki ve kültürel açıdan Nepal'in dünyanın ikinci en fakir ülkesi haline gelmiş olması zemininde anlaşılmalıdır; ülke nüfusunun %71'i mutlak yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır; ulusal gelirin %46.5'i nüfusun en zengin %10'unun elindedir; nüfusun %60'ı okuma yazma bilmemektedir,

nüfusun %90'dan fazlası kırsal bölgelerde yaşamaktadır ve işgücünün %81'i geri tarımla ilgili işlerde meşguldür; nüfusun %10'u tamamıyla işsizdir ve %60'ı kısmi işsizdir. Yine, ülkenin en önemli üretimi olan hububat üretiminin büyüme hızı son 30 yıldır düşüş göstermektedir; dış borç bütün yerli üretimin %60'dan fazlasını oluşturmaktadır ve bu oran yıllar geçtikçe daha da yükselmektedir. Yukarıdaki zorlu problemleri Halk Savaşı'nın ve Yeni Demokratik Devrim'in nasıl çözeceğini herkesin bilmek istemesi bundan dolayı doğaldır.

Son elli yıldır mevcut gerici devletin, çeşitli çekici sloganlar üzerinden 5 yıllık kalkınma planlarıyla bu sorunları çözeceğini tekrarlamakta olduğu, ancak her 5 yılın sonunda problemlerin daha da ağırlaştığı ve ülkenin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durumun diğer ülkelerle kıyaslandığında daha da geriliediği bir sır değildir. Bu bağlamda, sorunun sadece görünen sonuçlarına bakmak ve onu dar anlamda çözmek yerine, bu durumun köklerine inmek ve nedensel faktörlerini anlamak ve bilimsel bir çözüm sunmak gereklidir. Bunun için tarihsel materyalist bir yöntem veya Marksist-Leninist-Maoist politik-ekonomi anlayışıyla sorunu tahlil ederek çözüm üretmek zorunludur ve bugün Nepal'de Maoist Halk Savaşı sadece bunun çabasını göstermektedir.

Halk kendi kültürel ve maddî taleplerini karşılamak için gerekli olan malları üretme sürecinde belli araçları ve teknolojiyi (yani üretici güçleri) kullanmakta ve bu süreç içerisinde halk arasında farklı bir ilişki (yani üretim ilişkisi) oluşmaktadır. Özel bir sosyal sistemin (yani üretim biçimi) doğuşu üretici güçler ile üretim ilişkilerinin etkileşimli kombinasyonu yoluyla olur. Benzer olarak, sürekli değişen üretici güçler ve üretim ilişkileri arasındaki ilişki, toplumun gelişimi için devinimi sağlar. Genel olarak üretici güçlerin gelişimi daha hızlı ve üretim ilişkileri daha yavaş bir hızda meydana geldiği için toplumun gelişiminin bazı aşamalarında üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişimini engeller ve bu, toplumda yavaşlamaya ve çarpıklığa götürür. Böyle

bir durumda, eski üretim ilişkilerini ortadan kaldırmak ve bunun yerine yeni üretim ilişkilerini geliştirmek zorunlu hale gelir. Mevcut çarpıklıkları ve engelleri ortadan kaldırmak ve bunun yerine yeni üretici güçleri geliştirmek ve toplumun ileri doğru yürüyüşüne hız kazandırmak ancak bu yolla mümkün olur. Bu, toplumsal devrimin süreci ve yoludur. Buna karşın toplumun gerici yöneten sınıfları ve onların müttefikleri, gelişim sürecinin önünde engel haline gelen eski üretim ilişkilerini ortadan kaldırmaksızın çeşitli reformist adımlar atarak üretici güçleri geliştirmeye girişmektedirler. Bu nedenle tarihte devrimci yol esas gelişim yolu ve reformist yol ikincil gelişim yolu olarak bilinir. Bu yüzden sadece eski üretim ilişkileri içinde üretici güçleri geliştirme imkanı olduğu sürece "reformist" yol geçerli kalacaktır ve bu ihtimalin tüketilmesi üzerine "devrimci" yol gerekli ve kaçınılmaz hale gelir. Burada yarı-sömürge, yarı-feodal sistem içerisinde reform girişimlerinin uzun dönemli kriz ile başarısızlığa uğramasından sonra, NKP (Maoist) önderliğinde uzun süreli Halk Savaşı yoluyla eski sistemi yıkarak Nepal'de bir yeni demokratik sistem yaratma teşebbüsüne girişildiğini anlamak önemlidir. Benzer olarak, dünyadaki her nesnenin durumunda olduğu gibi, toplumun gelişimindeki başlıca faktörün kendi içindeki (yani üretici güçler ve üretim ilişkileri arasındaki) iç çelişkinin ortaya çıkardığı devinim olduğuna ta baştan dikkat edilmelidir.

Bununla beraber özgül koşullar altında dış güçlerin müdahalesi önemli yollardan iç gelişim sürecini etkiler. Özellikle kapitalizmin ve onun en yüksek aşaması olan emperyalizmin gelişmesinden sonra, kapitalist gelişme sürecinde içkin olan merkezileşme ve yoğunlaşma sürecinden kaynaklı, yani sermayenin yeniden üretiminin büyümeye ihtiyaç duymasının bir sonucu olarak, büyük sermayenin yaygın geniş kolları tarafından küçük sermayenin tümünün hırsla yutulma sürecinden kaynaklı bugün ne dünyadaki herhangi bir sosyal sistem emperyalizmin müdahalelerinin etkisinin dışındadır ne de bu mümkündür. Benzer

olarak, sosyal düzenler ne kadar ilkel ve geri durumda olurlarsa, bu düzenlerin kendi iç gelişim süreçlerinde emperyalist müdahalelerin etkisi o kadar zarar verici olur. Özellikle feodalizmden kapitalizme geçiş arifesindeki toplumlarda emperyalizme dayanma durumu, sanayi kapitalizmi yerine komprador ve bürokratik kapitalizmin (yani yabancı tekelci kapitalizmin bir acentası olarak çalışan, üretici faaliyetler yerine mali ve ticari faaliyetlerle uğraşan ve ta başından itibaren devlete dayanarak tekelci bir karakter taşıyan sahte bir kapitalizm) büyümesini sağlayarak iç üretim ilişkilerini çarpıklaştırmaktadır. Bu nedenle, devrimci araçlarla iç üretim ilişkilerinde ilerici dönüşümler meydana getirirken dış emperyalizm ile olan ilişkileri ortadan kaldırmak zorunludur.

Bunun yanında, toplumun gelişim süreci ile mekansal (*spatial* -çev) yapı arasındaki diyalektik iç ilişkiyi anlamak önemlidir. Bu, toplumsal gelişim süreci ile birlikte mekansal yapıda da değişimler meydana geleceği içindir. (her ne kadar değişimin doğası ve niteliği toplumsal yapıdakinden farklı ve daha düşük düzeyde olsa da) İki süreç arasındaki ilişkiye gelince; mekansal yapıyı toplumsal yapının daha çok "yansıması" olarak ve daha düşük bir dereceye kadar "nedensel faktörü" olarak görmek daha bilimsel olacaktır. Toplumsal ve mekansal yapının dönüşüm sürecinin kendi iç ilişkililiği içerisinde, düz olmayan bölgesel gelişim vs. yoluyla bölgesel yapıda toplumsal sürecin çarpıklığı ve hastalıklılığı olarak yansımasını bulduğunu anlamak zorunludur. Kırlardan şehirleri kuşatma stratejisine dayanan uzun süreli Halk Savaşı'nın önemi sadece bu bakış açısından hareketle anlaşılabilir.

Kavramsal öncellerin yukarıdaki kısa değerlendirmesi üzerinden Nepal toplumunun iç ve dış sınıf ilişkileri ve ortaya çıkan sosyo-ekonomik ve mekansal problemler tahlil edilebilir ve bu problemleri çözecek olan Halk Savaşı yolu değerlendirilebilir.

2. Dış İlişkiler ve Süreçler: Emperyalizm ve Yayılmacılık

2.1. Emperyalist Baskı

Çağımız emperyalist ya da tekelci kapitalizm çağıdır. Kapitalizmin özelliği olan eşitsiz ve çarpık gelişmenin doğasından kaynaklı, Doğu ve Güney ülkelerinin çoğu (yani Asya, Afrika ve Latin Amerika) az gelişmişliğin ve yoksulluğun acısını çekerken dünya sermayesinin ve servetinin çoğu Batı ve Kuzey'in birkaç emperyalist ülkesinin ellerinde merkezileşmiştir. İnsanoğlunun tarihinde zengin ve yoksul arasındaki açıklık şimdiye kadar hiç bu oranda geniş olmamıştı ve bunun daha da genişlemekte olduğu bizzat emperyalist organizasyonların istatistiki bulguları tarafından da kabul edilmektedir. Örneğin, emperyalist ülkelerin 200 ulus ötesi şirketinin yıllık satışının toplamı, 9 büyük ülke dışında (yani ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, Rusya, İtalya, Kanada ve Avustralya) tüm ülkelerin üretimlerini geçmektedir ve bu şirketler tek başlarına dünya servetinin üçte birine sahiptirler. Yine benzer olarak dünyanın en zengin ve en fakir ülkeleri arasındaki gelir farkı artarak 1990'larda 60 katı geçmişken, bu fark 1960'larda 30 kattı. Dünya ölçeğinde ezilen ülkelerden emperyalist ülkelere servet akışı; endüstrideki sermaye yatırım karları, finansal kredi faizleri, mal ve hizmet alanında elde edilen ticari karlar vs. biçiminde gerçekleşmektedir. Bu nedenle ezilen ülkelerde emperyalist güçler; Dünya Bankası, uluslararası Para Fonu (İMF) gibi çok taraflı araçlar aracılığıyla ve kendi ülkelerinin ulus ötesi şirketleri veya hükümetleri gibi tek taraflı araçlar aracılığıyla yaptıkları yatırımlara karşılık, ezilen ülkelerden çeşitli yollarla bunun 10 kat fazlasını emperyalist merkezlere götürmektedirler. Bunun yanında emperyalist ülkeler bilim, teknoloji, iletişim ve sermaye alanlarındaki tekelleri aracılığıyla ezilen ülkelerin gelişim süreçlerinin tamamıyla çarpık ve bağımlı olmasına neden olmuşlardır. Diğer yandan, emperyalistlerin

"*büyük balık küçük balığı yutar*" mantığına ve kuralına uygun olarak tekelci kapitalist gruplar arasında, kendi hegemonya alanlarını genişletmek için sert rekabet olacaktır ve kendi ekonomik etki (veya topraksal) alanlarını elde tutmak veya eski ekonomik pazarları yeniden bölüşmek için savaş olacaktır. Bu durum, 20. yüzyılda emperyalizmin gelişmesinden sonra iki dünya savaşının çıkması (İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra 160'tan fazla savaş çıktı) ve 19. yüzyıldakilere kıyasla 20. yüzyıldaki savaşlarda 6 kat fazla insanın yaşamlarını kaybetmesi gerçeğiyle ispatlandı. Benzer olarak emperyalizmin her yıl silahlanma için 1 trilyon ABD doları harcadığı (bunun yarısı ABD tarafından harcanmaktadır) gerçeği, emperyalizm ile savaş arasındaki bağı ispatlamaktadır. Bu yüzden emperyalizm ayrıca "savaş kapitalizmi çağı" olarak ifade edilmektedir. Bu yüzden, bir taraftan emperyalizm ile geri kalmış ülkeler arasındaki çelişki ağırlaşarak keskinleşirken diğer taraftan emperyalizm, tüm dünyayı savaşın eşiğine sürüklemektedir. Bu koşullar altında ezilen ulusların, sermayeye ve silahlanmaya dayanma stratejisi temelinde değil, ezilen kitlelere dayanma stratejisi temelinde özgürlük savaşına tutuşmaları sadece doğal değil ayrıca kaçınılmazdır.

Dünyanın ezilen halkları arasında Nepal en çok ezilenler arasında yer alır. 1970'lerde üçüncü en yoksul ülke konumunda olan Nepal'in bugün ikinci en yoksul ülke konumuna gerilemesi gerçeğinin kendisi ülkenin hazin durumuna işaret etmektedir. Ülkenin bu fakir ve azgelişmişlik durumunun, emekçi kitlelerin tembelliğinden veya doğal kaynakların yetersizliğinden değil, iç ve dış gerici sınıf ilişkilerinden kaynaklandığı, yarı-sömürgeci 1816 tarihli Sugauli anlaşmasından önce ve sonraki Nepal'in durumu dünyanın çağdaş ülkeleri ile kıyaslanarak ispatlanabilir. Nepal iki dev devlet, Çin ve Hindistan, arasında sıkışmıştır ve Himalayalar'ın eteklerinde güney, batı ve kuzeyden Hindistan ile çevrelenmiştir, tarihinde ilk olarak İngiliz sömürgeciliği tarafından baskı altına alınmış ve 1950'lerden sonra öncelikle Hindistan yayılmacılığı olmak üzere çeşitli emperyalist güçlerce ezilmiştir.

Sugauli anlaşmasından günümüze kadar Nepal'in içsel gelişim süreci, dış emperyalist ve/veya yayılmacı güçlerin yıkıcı etkisiyle geri ve çarpık kalmıştır. Tüm ekonomik ve ekonomik olmayan göstergeler bunu kanıtlamaktadır. Özellikle Nepal'in emperyalizme ticari, mali ve diğer yollarla bağlandığı 1950'lerden sonraki yıllarda azgelişmişlik, çarpıklaşma ve bağımlılık süreci daha da yoğunlaşmıştır. Bugün dış borçların 150 milyar Ruppee'yi aştığı, yıllık ticari bütçe açığının 50 milyar Ruppee'yi geçtiği (ki yıllık bütçeye eşdeğerdir), ekonomi alanında bağımlılığın arttığı vs. gerçekleri, emperyalizmin baskısına ilişkin yeterli belirtileri ortaya koymaktadır. Uluslararası Para Fonu (IMF)'na göre, dış borçları toplam ihracatının %200-250'sinden fazla olan ve dış borçlara yapılan ödemeleri ihracatının %20'sinden fazla olan herhangi bir ülke "kritik" bir aşamada olarak değerlendirilir. Bununla beraber her iki parametre de 1994-95 sürecinde sırasıyla yüzde 600 ve 35'e fırlamıştır. Bu yüzden Nepal'in durumunun, emperyalist ağ içerisindeki zor durumundan (*entanglement* -çev) dolayı kritik ve trajik bir aşamaya vardığından şüphe yoktur. Bu yüzden Nepal'i emperyalizmin baskısından özgürleştirmek ve bağımsız gelişim yolunda ilerletmek için Halk Savaşı vermek zorunlu hale gelmiştir. Bu açıdan Nepal'deki Halk Savaşı dünya anti-emperyalist ulusal özgürlük hareketinin parçasıdır.

2.2 Yayılmacı Baskı

Emperyalist baskı ve sömürünün Nepal'deki en büyük doğrudan kanıtı Hindistan'ın yayılmacı sömürü ve baskısıdır. Yayılmacılık, emperyalizm aşamasına gelememiş fakat gücünü kendisine yardım eden dış emperyalist güçlerden ve kendi devletinden alan daha güçlü bir ekonominin, daha küçük ve daha zayıf ekonomiyi baskı altına alması ve sömürmesi yoludur. Benzer olarak yayılmacı güç, egemenliğini sadece kapitalist rekabet yoluyla elinde tutamayacağı için, ekonomik etki alanlarını veya pazarı elinde tutmak için ekonomiye ek olarak diğer baskı araçlarına (yani askeri, politik, kültürel vs.) başvurur. Bu yüzden bizzat kendisi

çeşitli ezilen uluslar için hapishane olan Hindistan yayılmacılığı, ABD, İngiltere, Japonya, Fransa, İtalya, Almanya, Rusya vs. gibi emperyalist güçlerin veya Delhi'de konumlanan kendi merkezi devletiyle işbirliği içinde olan ulus ötesi şirketlerin desteği ile Güney Asya'nın çeşitli komşu ülkeleri ve diğer Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri üzerinde baskı ve sömürü uygulamaktadır. Hindistan yayılmacılığı Nepal'i üç yönden kıskaca almıştır ve Nepal'in dünyanın geri kalanı ile ulaşımı, iletişimi ve ticari bağlantısı sadece Hindistan üzerinden mümkündür. Hindistan yayılmacılığı çeşitli dönemlerde Nepal'e zorla dayattığı anlaşmalar sayesinde Nepal'i kapalı pazarı haline getirmiştir. Tarihsel olarak Nepal'e İngiliz Hindistanı tarafından dayatılan 1816 Sugauli anlaşması Nepal'i bir yarı-sömürgeye dönüştürmüştür ve Nepal'in bağımsızlık yolunun ve kendi kendisine yeter (*self-sufficent* -çev.) gelişmesinin engellenmesi, bir sosyo-ekonomik geri bırakılma ve az gelişme (yani çarpık ve bağımlı gelişme) sürecinin başlaması bundan sonra olmuştur. Eğer Sugauli anlaşmasından hemen önce ve sonraki sosyo-ekonomik gelişme verilerine bakılırsa bu gerçeklik açıkça görülür. Örneğin o dönemden önce Nepal temel endüstriyel üretimde, yani pamuk fabrikaları, bakır ve madeni eşyalar, yerli edavatlar, askeri teçhizat (modern tüfek dahil), şeker vs. ve tahıl konusunda kendi kendisine yeten konumundaydı. Fakat bu anlaşmadan sonra Hindistan'dan gelen fabrika-yapımı malların yaygınlaşmasıyla ve buna eşlik eden Nepal endüstrisinin gerilemesi ile birlikte Nepal tümü ile bağımlı bir duruma düştü. Bu süreç birden bire meydana gelmedi, fakat Sugauli anlaşması ile beraber başladı. Daha sonra, özellikle de 1923'teki Nepal-Hindistan ticaret anlaşmasıyla (Nepal'i Hindistan'ın 'ortak pazar'ı yapan) derinleşti ve sözde "özgür" Hindistan ile 1950 tarihinde yapılan yarı-sömürgeci sözleşmeden sonraki onyıllarda doruğuna ulaştı. Şu anda Hindistan yayılmacılığı esas olarak 1950'deki anlaşma yoluyla Nepal üzerindeki yarı-sömürgeci ve endüstriyel, finansal ve mali tekelini sürdürmektedir ve farklı alanlardaki yayılmacı baskı ve sömürü, 1950'deki anlaşmadan

kaynaklanan eşitsiz ilişkiler temelinde periyodik olarak yapılan ticari ve geçiş anlaşmaları, diğer anlaşmalar ve mutabakatlar yoluyla devam ettirilmektedir. Yarı-sömürgeci ilişkilerin ekonomik, politik, askeri, kültürel vs. çeşitli boyutları vardır ve Nepal'deki Hint yayılmacı sömürü ve baskı da çok yönlü karaktere sahiptir. Bununla beraber tüm farklı biçimler sonuçta Nepal'de ekonomik baskı ve sömürü içindir, ekonomi Hindistan yayılmacılığının baskı ve sömürüsünün temel ve en göz kamaştıran cephesidir.

Geleneksel olarak Hindistan yayılmacılığı Nepal'i endüstriyel malları için bir kapalı pazar olarak kullanmaktadır. Bu yüzden 1950'lere kadar Nepal dış ticaretinin %95'i Hindistan ile yapılmaktaydı. Sonraki onyıllarda diğer emperyalist güçlerin Nepal'e nüfuz etmeleri ile birlikte Hindistan'ın ticaretteki payı %30'a kadar düştü, fakat ticari yapı bütünüyle Nepal'in aleyhinedir. Buna ek olarak, Hindistan ile Nepal arasındaki açık sınırdan dolayı, toplam ticaretin hemen hemen üçte birinin kayıt dışı ve illegal meydana geldiğine ve bu yüzden Hindistan ile olan ticaret hacminin resmi istatistiklerde belirtilenden her zaman daha yüksek olduğuna dikkat etmek önemlidir. Ticari yapıya bakıldığında şöyle bir durum ortaya çıkmaktadır; Sugauli anlaşmasından önce Nepal'in Hindistan ile olan ihracat/ithalat oranı Nepal'in lehine olarak 5 kat fazla idi ve bu 1923 ticari anlaşması döneminde bile 2 kattı, 1950 anlaşmasından sonra bu oran Hindistan'ın lehine olmak üzere 2 kat oldu ve bugün 1990'larda bu oran Nepal aleyhine 7 kat olmuştur. Böylece gittikçe yükselen ticari açık ile birlikte Hindistan yayılmacılığının, Nepal'in ekonomisini kurtarmak yerine, daha da karışıklığa sürüklediği açıktır. İkincisi, eğer meta ithalat ve ihracat durumu analiz edilirse; Nepal'in esas olarak daha az mal -işlenmemiş mallar veya yarı-işlenmiş tarımsal ürünler (%64.14)- ihraç ettiği, buna karşın daha fazla mal -Hindistan'dan gelen endüstriyel ürünler (yaklaşık %75)- ithal ettiği ve bu oranın Nepal aleyhine her yıl daha da yükseldiği görülecektir. Böylece "eşitsiz değişim" yoluyla emperyalist sömürü ve baskı sürecinin Nepal'de de işlediği görülmektedir. Üçüncüsü; 1950 tarihli yarı-

sömürgeci sözleşme Hindistan tekelci kapitalistlerine, Nepal'de yerleşme ve Nepal'li vatandaşlarla eşit haklara sahip olarak ekonomik faaliyetler yürütme konusunda "vatandaşlık muamelesi" sağladığı için bu kesimler Nepal ekonomisini tamamıyla tekelleştirebilmektedirler. Şu anda bir düzine Hindistan merkezli milyarder kapitalist (esas olarak Marwari'ler) Nepal endüstrisini ve ticaretini kontrollerinde bulundurmaktadır. Bir süre önce bir Hindistanlı araştırmacının yaptığı tahmine göre, Nepal endüstri ve ticaretinin %80'i Hindistanlı veya Hindistan kökenli kapitalistlerin elindedir. Hindistan yayılmacı devleti, topraksal olarak dışa kapalı Nepal gibi bir ülkenin sahip olmaya hakkının olduğu uluslararası transit olanaklarını engellemektedir. Bu şekilde Hindistan Nepal'e aykırı ve eşitsiz ihracat-ithalat koşullarını dayatarak Nepal ekonomisine hakim olma konusunda ek avantaj sağlamaktadır. Bu, ticaret ve transit anlaşmalarının yenilendiği ve buna karşı Nepal halkının protestolara giriştiği, her on yılda bir periyodik olarak ortaya çıkan çatışmada yansımasını bulmaktadır. Nepal'i Hindistan yayılmacılığının kapalı bir pazarı yapma mekanizmasının önemli bir başka cephesi, ABD, İngiltere, Japonya, Almanya vs. gibi çeşitli emperyalist ülkelerin ulus-ötesi şirketlerinin Hindistan da bulunan şubelerinin ürettikleri malları Nepal'e satmaları, veya Hindistan'daki şubelerinin alt şubelerini Nepal'de açmalarıdır. Örneğin, Bata (çorap), Hoecht (ilaç), Proctor and Gamble (sabun, çikolata vs.), Nestle (kahve, süt ürünleri vs.), Brook Bond (çay), vs. gibi Hindistan'da bulunan ulus-ötesi şirketlerin ürünleri ve Maruti-Suzuki (otomobil), Hero-Honda (motorsiklet) gibi Hindistan'ın ulus-ötesi şirketlerle ortak girişimlerinin ürünleri Nepal'de satılmaktadır. Benzer olarak Hindustan Lever (sabun) vs. gibi ulus-ötesi şirketler Hindistan'daki şubelerinin alt şubelerini Nepal'de açmışlardır. Bu yolla dünya emperyalizmi Hindistan yayılmacılığını kullanarak Nepal'e girmektedir. Emperyalizm ve yayılmacılığın bu işgal ve baskısı sadece Nepal'in ulusal endüstrisinin geri bırakılmasına neden olmamış, fakat ayrıca sabun, çay, ayakkabı, bisküvi, kağıt vs. gibi daha önce kendi kendisine

yeten endüstrilerin şimdi birbiri ardına tasfiye olmasına neden olmuştur. Benzer olarak 1980'li yıllardan itibaren gelişen ve üçüncü ülkelere (*yani Hindistan dışındaki ülkelere* -çev.) yönelik ihracatın başlıca ihracatçısı olan (toplam ihracatın %92'den fazlası) yünlü halı ve giysi gibi endüstriler, Hindistan yayılmacılarının ham madde, işgücü, sermaye ve ticaret üzerindeki hegemonik kontrolünden kaynaklı açıkça veya gizli bir şekilde Hindistan yayılmacılığı tarafından kontrol edilir hale gelmiştir. Benzer olarak temel yabancı gelir endüstrisi olan turizm sektörü de Hintli kapitalistlerin kontrolü altındadır. Bu, dört tane beş yıldızlı otelden, başta tamamının, şimdi ise üçünün Hindistanlı kapitalistlerle ilişkili (tamamen onlara ait olan biri de dahil olmak üzere) olması ve turizm endüstrisinin ileri ve geri bağlantılarının Hindistan ekonomisi ile ilişkili olması gerçeği tarafından kanıtlanmaktadır.

Nepal'i kendi endüstriyel malları için kapalı bir pazar haline getirmenin yanında, Hindistan yayılmacılığının baskı ve sömürüsünün diğer özelliği, esas olarak zengin su kaynakları olmak üzere Nepal'in doğal kaynakları üzerindeki kontrolüdür. Nepal'den akarak en fazla nüfus yoğunluğuna sahip olan kuzeydeki Gangetic ovalarını sulayan ve Hindistan'ın gelecekteki endüstrileşme ve genel tüketim için ihtiyaç duyduğu en ucuz ve en kolay enerji kaynağı olan nehirlerin çoğu Nepal için geleceğin büyük su kaynakları olabilir. (ki Nepal dünyanın ikinci büyük su kaynakları potansiyeline sahiptir- tahmin edilen 83000 Megawatt'lık hidro elektrik gücü potansiyelinin şimdiye kadar yalnızca %0.5'i değerlendirilmiştir.) Bu nedenle Hindistan yayılmacıları geçmişten beri 1920 Sharada Dam anlaşması, 1954 Kosi anlaşması ve 1959 Gandaki anlaşması yoluyla esas olarak sulama amacıyla Nepal'in su kaynaklarını gasp etmektedirler. Bununla beraber Hindistan yayılmacılığı 1996 sözde "Birleşik Mahakali Gelişim Projesi Anlaşması" (*Integrated Mahakali Development Project Agreement* -çev.) yoluyla sulama ve enerji amacıyla Mahakali nehrinin tüm kontrolünü eline geçirmiştir. Daha önce imzalanan Kosi ve Gandaki anlaşmaları, sınırın hemen Nepal tara-

fında barajlar inşa etmek yoluyla sulama suyunu tamamen Hindistan'a yönlendirerek Nepal'in tahıl ambarı Terai'yi sulamadan yoksun bıraktığı (sadece cüzi bir miktar suyun Nepal'e akışına izin veren ve belli bir mesafeye kadar nehrin üzerinde diğer barajların inşasını yasaklayan) için çıplak bir şekilde yarı-sömürgeci anlaşmalardı. Şimdiki Mahakali anlaşması, teoride eşitlikten bahsetmekle beraber pratikte Hindistan yayılmacılarının su ve elektriği kullanma tekelini sağlamlaştırarak ve trilyonlarca Ruppee'lik dış borcu Nepal'in sırtına yükleyerek yarı-sömürgeci baskı ve sömürünün daha ölümcül bir biçimini kabul ettirmiştir. Bunun yanında 10 Haziran 1990 tarihli "Ortak Tebliğ" (*Joint Communiqué* -çev.) yoluyla Hindistan yayılmacıları, Nepal'in tüm nehirlerinin Hindistan için de "ortak nehirler" olduğunu ilan ederek Nepal'in gelecekteki en önemli su kaynakları üzerinde de tekel kurmanın yolunu açmışlardır.

Hindistan yayılmacılığının baskı ve sömürüsünün başka bir öldürücü biçimi Nepal'in çalışkan, militan gençlik yığınlarının ucuz işgücü olarak paralı askerlikte ve diğer sektörlerde kullanılmasında ve bu yolla Nepal'in yarı-feodal tarımının sürekli bir şekilde kendisine bağımlı kılınmasında görülebilir. Bu işgücü sömürü süreci ve Sugauli anlaşmasından hemen sonra başlayan geçici ve "yedek" (yani çocuğun babasının yerini alması) göç Nepal'de endüstri proletaryasının ve yerli kapitalizmin tarihsel gelişimi üzerinde yıkıcı bir etkiye sahiptir.

Benzer olarak 1923 tarihli ticaret anlaşması ve 1950 tarihli "Barış ve Dostluk Anlaşması" ile yürürlüğe sokulan ortak pazar ve açık sınır, Nepal finansal ve parasal sistemini tamamen Hindistan finansal ve parasal sistemine bağımlı hale getirmiş ve bu, Nepal'deki ulusal kapitalizmin ve endüstrileşmenin gelişimi üzerinde oldukça olumsuz bir etkide bulunmaktadır.

Bu bağlamda Hindistan yayılmacılığı ile olan 180 yıllık yarı-sömürgeci sürekli ilişkinin, Nepal'de iç (*internal* -çev.) sınıf ilişkilerinin ve sosyo-ekonomik yapının ve esas olarak ulusal kapitalizmin gelişimi üzerinde oldukça olumsuz ve yıkıcı bir etkiye

sahip olduğundan şüphe yoktur. Bu yüzden, yarı-sömürgeci baskı ve sömürünün tüm biçimlerinden zarar gören tüm kesim ve sınıflardan halkı seferber ederek yarı-sömürgeciliğin zincirlerini kırmak ve yeni tipte bir ulusal kapitalizmin (veya Yeni Demokrasi) önünü açmak Maoist Halk Savaşı'nın en önemli hedeflerinden biridir.

3. İç Toplumsal ve Mekansal (Bölgesel) İlişki

Toplumun gelişimi emperyalizm ve yayılmacılığın müdahalesinden etkilenmekle beraber, gelişimin asıl nedeni ve temeli, iç "sınıf ilişkilerinde" ve "üretim ilişkilerinde" aranmalıdır, Nepal'in azgelişmişliğinin, yoksulluğunun, sosyo-ekonomik-bölgesel eşitsizliğinin, kültürel bozulmasının temel nedenini iç toplumsal ve mekansal (*spatial* -çev.) ilişkilerde aramak ve bu yolla Nepal'in ilerici dönüşümünün yoluna kalkışmak zorunludur. Genel anlamda Nepal'in mevcut durumu feodalizmden kapitalizme geçiş sürecidir, fakat dış emperyalist/yayılmacı müdahale ve iç gerici sınıf ilişkilerinden kaynaklı ülkenin gelişimi yarı-sömürge, yarı-feodal durumun ilerisine geçememiştir. Ayrıca Nepal, topraksal alanının %79'unun dağlık bölgelerden oluşması ve sadece %21'inin ova olması gerçeğinde yansımasını bulan kendi coğrafi ve tarihsel özgüllüklerine sahiptir; çok büyük coğrafi ve etnik farklılık söz konusudur; tarihte doğrudan sömürgeci bir deneyim yoktur; son 225 yıldır Nepal aynı gerici sınıfların kesintisiz merkezi bir devletine sahiptir vs. Bu bağlamda Nepal'in şu anki sosyo-ekonomik yapısını ve bazı temel toplumsal ve coğrafik ilişkiler ışığında ortaya çıkan problemlerini tahlil etmek yararlı olacaktır.

3.1 Yarı-Feodal İlişkiler ve Tarımdaki Gerilik

Nepal toplumunun şu andaki ekonomik temeli tarıma dayanmaktadır. Bu, ülkenin işgücünün %81'den fazlasının tarım alanında kullanılmasından ve toplam yerel üretimin yaklaşık yarısının tarım sektöründe gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır. Bu

yüzden üretici güçlerin gelişim düzeyi ve tarımdaki üretkenlik bir bütün olarak ekonominin gelişimi üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir ve tarımdaki mevcut üretim ilişkisi bütün toplumsal yapının niteliğinin belirlenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır.

Nepal tarımında üretici güçler fazlasıyla geridir ve nitelik olarak hemen hemen ilkeldir. Her şeyden önce üretim araçlarının niteliği üretici güçlerin gelişim düzeyini yansıtmaktadır. Tarım, gelişim düzeyi ne kadar geri ve düşük olursa o kadar ilkel üretim araçlarına (toprak, insan ve hayvan emeği ve ilkel aletler vs.) dayanmak zorundadır. Genel anlamda bugün bile Nepal tarımındaki yatırımın yaklaşık %99'u toprağa, insan ve hayvan emeğine ve ilkel araçlara yapılmaktadır ve yatırımların sadece %1'i modern üretim araçlarına (örneğin makina, gübre, tarım ilacı, yüksek cinsten tohum vs.) yapılmaktadır. Üstelik, tarımda istihdam olunan %81'den fazla işgücü fazlası, gizli işsizlik ve kısmi işsizlik biçiminde israf edildiği ve bu durum eninde sonunda bir bütün olarak ulusal üretim üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğu için, bu durum ekonominin oldukça ilkel bir aşamasına işaret etmektedir. Bu yüzden, ekonomi ne kadar gelişmişse tarımda istihdam edilen işgücünün yüzdesi o kadar azdır ve işgücü fazlası sanayi ve hizmet gibi daha verimli sektörlerde istihdam edilir. (Örneğin ABD'de toplam işgücün %7'den daha azı tarımda istihdam edilmektedir.) Nepal'de ortalama olarak bir hektarlık toprakta üç kişi istihdam edilirken dağlık bölgede bu oran bir hektara 6 kişi şeklindedir. Benzer olarak tarımdaki üretici güçlerin gelişiminin diğer önemli kanıtı sulama olanaklarının mevcudiyetidir. Nepal'de 1991/92 yıllarına kadar, Terai bölgesindeki %18'lik kısım ve dağlık bölgedeki %8'lik kısım dahil olmak üzere toplam işlenen toprağın (yani 2.6 milyon hektarın) sadece %13'ü devamlı sulama olanaklarına sahipti. Bu durum, su yokluğundan veya dağlık yapıdan değil, sadece toplumsal nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu, Asian Development Bank (Asya Gelişim Bankası -çev.) tarafından daha önce hazırlanan bir rapor tarafından doğrulanmaktadır. Ki buna göre Terai'de %80 ve dağlık bölgede %25 ol-

mak üzere Nepal'in işlenen toplam toprağının %60'ı sulama olanaklarına kavuşturulabilir. Esas olarak sulamanın olmamasından kaynaklı Nepal'deki mahsul yoğunluğunun %90 (veya bir yılda bir mahsulden daha az) olduğu tahmin edilmektedir. Ki bu, tarımdaki üretici güçlerin oldukça düşük bir gelişim düzeyine işaret etmektedir. Benzer olarak tarımsal üretimin ilkel yapısı ve üretimin küçülme oranı tarımdaki üretici güçlerin düşük düzeyine işaret etmektedir. Toplum ne kadar geri olursa, kullanım mallarının (*use value* -çev.) üretim oranı o kadar yüksek olur. Bu açıdan Nepal'de, Nepal'deki toplam tarımsal üretimin %80'i tüketime dönük hububat alanındadır ve piyasaya yönelik ürün üretimi önemsiz derecededir, ki o da Doğu Terai bölgesinin sınırlı alanlarında merkezileşmiştir. En sinir bozucu yön tarımsal üretimin azalma oranıdır. 1984/85'ten 1994/95'e kadarki on yıllık dönem için hazırlanan istatistiklere göre bütün tarımsal üretimin büyüme oranı %(-) 0.68 iken bu oran tahıl için % (-) 7.23 ve hatta bunlar içerisinde başlıca ürün olan pirinç için % (-) 16.17 idi. Bu yüzden bir dönemler hububat ihraç eden bir ülke olan Nepal şimdi hububat ithal eden bir ülke durumuna gerilemiştir. Hindistan ve diğer ülkelerden 1994/95 yılında 3.5 milyar Ruppee'yi bulan hububat ithalatı bunu göstermektedir. Hububat açısından geleneksel olarak kendi kendisine yeten durumundaki dağlık bölgelerin çoğunun yiyecek sıkıntısı çeken bölgelere dönüşmeleri dağlık bölgelerdeki tarımın durumuna ilişkin yeterince veri sağlamakta ve alarm vermektedir. Tarımdaki üretici güçlerin gelişiminin en önemli işareti toprak ve işgücünün verimliliği ve bunların büyüme oranlarıdır. Bununla birlikte toprağa düşen nüfus oranının oldukça yüksek ve üretimde sulama ve modern girdilerin oldukça düşük olduğu Nepal'de hem toprak hem de işgücünün verimliliğinin son derece düşük olmasını anlamak zor değildir. (...) Bu oldukça düşük üretkenlik her yıl daha da azalmaktadır ve batı Terai bölgesinin birkaç ili dışında tarımın durumu, özellikle dağlık bölgelerde olmak üzere, oldukça geridir ve tüm ülke çapında alarm vermektedir.

O halde ülke ekonomisinin ve toplumsal yapının belkemiği olan tarımda üretici güçlerin aşırı düşük düzeyinin ve yükselen krizin arkasındaki temel neden nedir? Bunun için tarım sektöründeki üretim ilişkilerini analiz etmek zorunludur. Tarımdaki en önemli üretim araçları; toprak ve üretim fazlasının örgütlenme, ortaya çıkarılma ve kullanılma biçimini (yani üretim ilişkisini) belirleyen ekilebilir toprak mülkiyetinin durumudur. Nepal'de toprağın bölüşülmesi ile ilgili bilimsel kayıtların ve güvenilir verilerin yokluğunda toprak ilişkisine yönelik objektif bir tahlil yapmak oldukça zor bir hale gelmiştir; hükümetten, hükümet benzeri veya hükümet dışı kaynaklardan toplanan verilerden hareketle bazı genelleştirmeler yapılabilir. Genel anlamda Nepal'in toprak ilişkisine bakıldığında görülecek ilk şey, toprak dağılımının oldukça eşitsiz olduğu ve nüfusun büyük bir çoğunluğunun topraksız, yarı topraksız ve yoksul köylü statüsünde bulunduğudur.

Nepal'deki ekilebilir toprağın mevcudiyeti ve onun verimliliği üzerinden göreli olarak, 1 hektardan daha az toprağa sahip olanlar "yoksul köylü", 1 hektardan 4 hektara kadar toprağı olanlar "orta köylü" ve 4 hektardan fazla toprağa sahip olanlar "zengin köylü" olarak tanımlanırsa, o zaman hükümete dayanan istatistikler bile köylülüğün yaklaşık %70'lik kesiminin sadece yaklaşık %25 oranında toprağa, %25'lik orta köylünün yaklaşık %45 oranda toprağa ve yaklaşık %5'lik zengin köylünün %30 toprağa sahip olduğunu söyler. En çok propagandası yapılan 1964'teki toprak reformunun etkilerini değerlendirmek için Nepal'e gelen Birleşmiş Milletler bünyesindeki FAO (Food and Agriculture Organisation)'dan bir uzman tarafından sunulan daha güvenilir bir rapora göre Nepal'deki toprak ilişkilerinin durumu daha da eşitsizdir. Bu rapora göre Nepal nüfusunun %8'i tamamen topraksızdır. Toprağa sahip olanların %65'ini oluşturan yoksul köylüler toplam toprağın sadece %10'una, %25'ini oluşturan orta köylüler toprağın %25'ine ve %10'unu oluşturan zengin köylüler toprağın 65'ine sahiptirler. Ve Terai'de, her biri 10 hektardan fazla toprağa sahip olan toprak ağaları toplam toprağın %50'sini ellerinde

tutarlarken, dağlık bölgelerdeki yoksul köylüler nüfusun %80'ini oluşturmaktadırlar. Bu yüzden Nepal tarımındaki üretici güçlerin gelişiminin düşük olmasının arkasındaki başlıca nedenin, çalışan köylü çoğunluğunun toprağa sahip olmamasına karşın, toprağın ezici çoğunluğunun çalışmayan bir avuç kişinin ellerinde merkezileşmesi olduğu kolaylıkla fark edilebilir.

Üretim araçlarına sahip olmaktan başka, işgününün nasıl örgütleneceği ve ürünlerin nasıl paylaşılacağı ve tüketileceği sosyal sınıf ilişkilerini belirler ve sonunda üretim ilişkilerini belirleyecektir. Nepal tarımında bu konuda güvenilir istatistikler yoktur. Bununla beraber Nepal tarımındaki sınıf ilişkilerinin geniş bir özeti hükümet, yarı-hükümet ve hükümet dışı kaynaklardan gelen verilerin genelleştirilmesi yoluyla çıkarılabilir.

Küçük toprak parçalarına sahip olan ve kendi topraklarında çalışanların, bir "toprak sahibi-toprağı işleyenler" (*owner-cultivators* -çev.)'in çoğunluğunun söz konusu olduğunda şüphe yoktur. Bununla beraber onlarca hektarlık topraklara sahip olan ve hiçbir zaman topraklarına adım atmayanlar bile resmi tarımsal sayımlara göre "toprak sahibi-toprağı işleyenler" olarak ifade edilmektedirler, bu açıdan "toprak sahibi-toprağı işleyenler"in oranının "1961'de %60'tan 1971'de %80'e yükseldiği" değerlendirmesine inanmak imkansızdır. Bu, kullanım yasasını boşa çıkarmak için toprak ağalarının çoğunun, kendi topraklarını işledikleri şeklinde yanlış beyanda bulunmalarından kaynaklanmaktadır ve bu yüzden "toprak sahibi-toprağı işleyenler"in sayısı şişmiştir. Bugün bile sadece toprak ağaları değil, ayrıca orta köylüler de çeşitli nedenlerden dolayı (örneğin hastalık, yaşlılık ve diğer aile üyelerinin başka işlerle meşguliyetleri vs. gibi fiziki imkansızlıklar dolayısıyla) kendi topraklarını kendileri işlemek yerine başkalarının işlemesi için kiraya vermişlerdir, fakat hükümet kayıtlarında kiralayanlar kiracı olarak değil "toprak sahibi-toprağı işleyenler" olarak kaydedilmişlerdir. Bu açıdan FAO'dan bir uzmanın raporunda belirtilen rakamlar (ki bu rapora göre "toprak sahibi-toprağı işleyenler"in oranı %65 ve bunlar tarafından işlenen toprak %49)

doğruya daha yakın olarak kabul edilebilir. Kendi ailelerinin emeği ile kendi topraklarını işleyenlerin dışındaki diğerleri ya topraklarını kiracılara kiraya vermektedirler veya bağımlı emeğin (*bonded labour* -çev.) veya ücretli emeğin farklı biçimleri ile topraklarını işletmektedirler. Ülkede şimdiye kadar kiracıların hakları güvenceye alınmadığı ve kayıtsız kiracıların sayısı kayıtlı kiracıların sayısını fazlasıyla aştığı için, kiracıların sayısını ve onlar tarafından işlenen toprakların miktarını tahmin etmek kolay değildir. 1961'den 1991'e kadar her on yılda bir yapılan tarımsal sayımlara dayanan hükümet kayıtlarında, toprağı işleyen hane olarak kiracıların yüzdesinin azami %40'dan asgari %10'a kadar değişiklik gösterdiği ve toplam işlenebilir toprak içerisinde bu kesimler tarafından ekilen toprağın azami %25'ten asgari %6'ya kadar değişiklik gösterdiği görülmektedir. FAO temsilcisinin raporu kiracı ailelerin sayısını %30 ve onlar tarafından işlenen toprağı %24 olarak göstermektedir; buna karşın hükümet dışı örgütler tarafından yapılan diğer araştırmalarda göre kiracı sayısı %40 ve onlar tarafından işlenen toprak %30 olarak gösterilmektedir. Kendi pratik deneyimimize dayanarak, sonraki tahminlerin doğruya daha yakın olduğunu düşünmekteyiz. Coğrafi farklılık nedeniyle dağlık bölgelerde "toprak sahibi-toprağı işleyenler"in oranı ve yine Terai ve iç Terai'de "kiracılar"ın oranı daha yüksektir. Ki ekilebilir toprağın durumu ve nüfus yoğunluğu düşünüldüğünde bu oldukça doğaldır. Kiracılık koşullarına uygun olarak kiracıların üçte ikisi toprağı mahsulden pay alma (*share-cropping* -çev.) temelinde ve geri kalanı peşin para veya oran üzerinden belirlenmiş bir para karşılığı işlemektedir. Mahsulden pay almaya dayanan kira ilişkisinde kiracılar ürettikleri mahsulün yarısını toprak sahibine teslim etmektedirler, halbuki dünyanın diğer yerlerinde kiracılar ürünün sadece üçte birinden altıda birine kadar olan kısmını toprak sahibine teslim etmektedirler. Kiracılık sistemi kapitalist üretim biçiminde de mevcut olmasına karşın, Nepal'in kiracılık sisteminde, özellikle de mahsulden pay alma sisteminde, kiracılar kapitalist kâr elde

etmekten ziyade, asgari geçim ihtiyaçları için diğer toprakları işlemeye zorlanmaktadırlar, kiracıların hakları güvence altında değildir, kira ücretleri yüksektir, kiracılar toprak kirasının yanında yüksek kredi faizleri ve diğer iş, hizmet koşullarıyla toprak ağalarına bağlıdırlar. Tüm bunlardan kaynaklı bu iş-ilişki yarı-feodal tipte ve geri nitelikte bir iş-ilişkidir.

Bu yüzden, Nepal tarımında (ve ilgili tüm ekonomi sektörlerinde) başlıca artı-değer (*surplus* -çev.) elde etme biçiminin yarı-feodal ilişki olduğu ve aynı ilişkinin Nepal tarımının (tüm ekonomiyi etkileyerek) az gelişmesinde ve geriliğinde başlıca rolü oynadığı açıktır. "Toprak sahibi-toprağı işleyenler" ve kiracıların dışındaki %5'lik kesimi oluşturan toprak ağaları, kalan %20'lik topraklarını işletmek için bağımlı çalışmayı ve ücretli emeği kullanmaktadırlar. Bunlar arasında Harwa, Kamaiya vs. olarak bilinen bağımlı emek sistemi (*bonded labour system* -çev.) merkez ve batı Terai bölgelerinde ve, mevsimlik ücretli emek ile toprağı işleme sistemi batı Terai'de ve şehir merkezleri çevresindeki bölgelerde mevcuttur. Bağımlı emek ile işçilerin serfler olarak kontrol altında tutulmaları ve toprakta çalıştırılmaları ortaçağ feodal sisteminin sürekli bir biçimidir ve bu açıdan bu sistem, Nepal tarımında mevcut olan en ilkel ve en geri iş ilişkisidir. Her ne kadar ücretli emek sistemi esas olarak kapitalist nitelikteki bir çalışma biçimi olsa da, Nepal koşullarında bunun niceliksel olarak oldukça düşük olduğu görülecektir ve yine derinden tahlil edildiğinde birçok durumda bunu ileri kapitalist ilişki olarak kabul etmek zor olacaktır. Bu, bu yolla toprağı işleyenlerin çoğunun bunu bizzat tarımsal sektörde sermayenin yeniden üretimi için yapmamaları, ya asgari geçim için veya tarımsal karları kentsel alanlarda ticarete veya finansa yatırmak için yapmalarından kaynaklanmaktadır. Sonuç olarak tarımda üretici güçlerin gelişiminde bunun önemli bir rol oynadığı görülmez. Bir bütün olarak her ne kadar Nepal tarımında farklı iş ilişkileri mevcut ise de, yarı-feodal ilişkinin hem niteliksel hem de niceliksel anlamda esas ve belirleyici ilişki olarak

kalmakta olduğundan şüphe yoktur. Burada, sayısal olarak küçük "toprak sahibi-çiftçiler" çoğunlukta olsalar da toprak ağalarının, tefecilerin ve feodal tiranların çeşitli ekonomik ve ekonomik olmayan sömürü zincirleri ile bağlı oldukları için bu kesimler "özgür" değildirler ve görünenin aksine, bağımsız duruşa sahip değillerdir ve yarı-feodal üretim ilişkilerinin yasalarıyla yedeklenmeye zorlanmaktadırlar.

Toprak mülkiyeti ve iş-ilişkinin yanında üretim sürecinde tefeci sermayesinin karakteristik gerici rolü de Nepal tarımının yarı-feodal bir duruma saplanmasına neden olmuş ve gelişim sürecini geciktirmiştir. Köylüler üretim ve tüketim için sürekli olarak kredi ihtiyacı içerisindedirler. Bu zor durumdan yararlanan feodal tefeciler köylülere yüksek faizli krediler sağlamakta ve baskıcı koşullarla beraber ve onları şiddetli bir borç batağında sıkıştırarak faiz ve iş-hizmet ödemeleri yoluyla yarı-feodal sömürüyü sürdürmektedirler. Bu uygulama uzun zamandan beridir kırsal alanlarda devam etmektedir. Son dönemlerde bu sömürünün çekim merkezi, köylülere yönelik hem niteliksel hem de niceliksel baskıyı hiçbir şekilde azaltmaksızın feodal tefecilerden tüccar tefecilere doğru kaymaktadır. Tefeci sermayesinin geleneksel bu biçiminin yanında birkaç on yıldan beridir emperyalist mali sermaye, devletin desteği ile bürokrat sermaye biçiminde tarım sektörüne girmiştir. Bürokrat kapitalizmin temel aracı, emperyalist mali sermayeyi geri Nepal tarım sektörüne yüksek faizlerle (yani %19) şırınga etmekte olan Tarım Gelişim Bankası (*The Agriculture Development Bank* -çev.)'dır. Bu, sözde kurumsal kredilerin %85'ini ifade etmektedir. Bununla beraber Nepal Rastra Bank tarafından yürütülen bir kredi yoklamasına göre bugün bile kırsal alandaki kredinin %80'i geleneksel tefecilerin kontrolü altındadır ve kurumsal bürokratik sermaye sadece %20'lik bir payı elinde toplayabilmektedir. Aynı kredi yoklamasına göre köylülerin üçte ikisinden fazlası "geleneksel" ve "kurumsal" tefecilerin borç batağına batmışlardır ve köylüler, "kurumsal" tefecilere oranla daha yüksek faizlerle kredi sağlayan

"geleneksel" tefecilere (pratikte üç veya dört kat fazla) daha fazla bağımlı durumdadırlar. Benzer olarak Tarım Gelişim Bankası tarafından ödenen kredilerle hedeflenene bakıldığında, üretici güçlerin gelişimini hızlandıracak sulama vs. gibi sektörlere yatırım yapılmak yerine, daha çok Nepal tarımını sadece dünya emperyalizmine eklemleyecek olan "tarımsal pazarlama" gibi sektörlere yatırım yapıldığı görülür. Bu şekilde, Nepal tarımında yeni bürokratik kapitalist ilişkilerin eski yarı-feodal ilişkilere eklemlendiği ve tarımda üretici güçleri geliştirmek yerine sadece çarpıklaştırdığı ve bağımlılaştırdığı açıktır.

Nepal tarım sektöründeki yarı-feodal ilişkilerin geriliğinden kaynaklı, bir taraftan, üretim alanındaki işgücü fazlası engelinin bir sonucu olarak yaygın gizli işsizlik ve kısmi işsizlik mevcuttur ve diğer taraftan, kırsal kesimden başta Hindistan olmak üzere kentsel alanlara, çiftçilikte ortaya çıkan gelir açığını çiftçilik dışı kazançlarla kapatmak amacıyla mevsimlik veya geçici iş göçü durumu ve bu yolla geri yarı-feodal ilişkilerin yeniden üretilmesi gerici sürecini sürdürme durumu söz konusudur. Belli bir süre önce Nepal Planlama Komisyonu (*Nepalese Planning Commission* -çev.) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, kırsal alanlardaki toplam çalışma gününün yaklaşık %63'ü işsiz geçirilmektedir. Sonuç olarak işgücünün yaklaşık üçte ikisi çiftçilikten elde edilen kazanca katkı olması için mevsimlik veya geçici işgücü olarak Hindistan'a akmaktadır. Bu yaygın gizli işsizliğin ve eksik istihdamın varlığı geri tarımın hem nedeni hem de sonucudur ve bu büyük ölçekli işgücü fazlasını tarımsal olmayan sektörlere transfer etmeksizin tarım ekonomisini ve bütün ekonomiyi geliştirmek imkansızdır.

1950'lerden itibaren, temel sınıf ilişkilerini yok etmeksizin Nepal tarımında reformlar yapmak veya mevcut üretim ilişkilerini koruyarak üretici güçleri geliştirmek için birçok girişimde bulunuldu. İkinci Dünya Savaşı'ndan ve özellikle Rana yönetiminin sona ermesinden sonra mevcut devlet yapısı altında 1950 ve 1960'larda, eski feodal yapıyı ortadan kaldırmaksızın kademeli

reformlar meydana getirmeye ve emperyalist mali sermayenin nüfuzunu kolaylaştırmaya çalışan "toprak reformu" uygulamalarına yönelik girişimlerde bulunuldu. Benzer olarak emperyalist ülkeler tarafından ayrıca, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) aracılığıyla Üçüncü Dünya Ülkeleri'nde kendilerine yol açmak için düzenlenen "yeşil devrim" modeline dayanan büyümeye dönük farklı "gelişim" planlarını uygulamak için girişimler oldu. Bu modelin başarısızlığa uğramasından sonra ve ezilen ülkelerde artan köylü devrimi tehlikesi endişesi ile 1970'lerde emperyalistler tarafından Dünya Bankası aracılığıyla gündeme getirilen "Küçük Çiftçi Gelişim Programı" (*Small Farmer Development Programme* -çev.) gibi programlar da ayrıca Nepal'de uygulamaya kondu. 1980'lerden sonra "küreselleşme" ve "liberalizasyon" sloganı ile birlikte, tarımı "ihracata dönük" ve "teşebbüse dönük" hale getirmenin politika ve programları bir kez daha devlet aygıtları yoluyla uygulamaya kondu. Fakat emperyalistlerin yönlendirmesi altınd feodal ve bürokratik kapitalistlerin doğrudan önderliğinde feodalizm ve emperyalizm tarafından baskı altına alınan ekonominin geliştirilmesi ve dönüştürülmesi imkansızdır ve bu Nepal'de de böyle olmadı. Sonuç olarak Nepal'de yaygın yoksulluğun, gizli işsizliğin ve kısmi işsizliğin, oldukça düşük üretkenliğin, gerileyen büyüme hızının ve genel geriliğin damgasını vurduğu bir tarımsal ekonomi mevcuttur. Yönetici sınıflar ve onların planlayıcıları, dağlık coğrafyayı, olumsuz havayı vs. bahane göstererek tarım ekonomisinin bu hazin durumunu gizlemeye çalışmaktadırlar. Fakat gerçek tam da bunun tersidir. Toprak, su, uygun iklim, işgücü gibi tarım için gerekli olan koşullar, başka yerlerde seyrek olarak Nepal'de olduğundan daha iyidir. Bu yüzden Nepal'deki Halk Savaşı'nın başlıca amacı ve mantıksal temeli, tarımda üretici güçleri geliştirmek ve gerici devlet tarafından desteklenen yürürlükteki gerici üretim ilişkilerini ortadan kaldırdıktan sonra yeni ve ilerici üretim ilişkilerini yerleştirerek ekonominin her yönlü gelişiminin temelini atmaktır.

3.2 Endüstrinin Gerilemesi ve Komprador ve Bürokratik Sermayenin Büyümesi

Ekonominin ve toplumun her yönlü gelişiminin ölçütü sanayileşmenin niteliği ve niceliğidir. Çünkü, daha çok doğal üretim araçlarına bağlı olan tarımdan farklı olarak, üretim sürecinin büyük ölçekte ve esnek bir tarzda örgütlenebildiği ve böylece toplumsal verimliliğin hızlı büyümesinden kaynaklı her yönlü toplumsal gelişmenin daha hızlı olduğu sanayi alanı daha çok insan yapımı üretim araçlarına dayanır. Toplumun gelişim düzeyi ne kadar yüksek ise toplam iş gücünün endüstriye katılımı, o endüstrinin toplumsal üretimdeki payı o kadar büyüktür. Her ne kadar ilkel toplumdan beri, tarımın bir devamı ve parçası olarak küçük ev sanayinin varlığına rastlanmakta ise de, modern büyük ölçekli fabrika endüstrisinin ortaya çıkışı kapitalist toplumun tarih sahnesine çıkışına rastlamaktadır. Tarihsel olarak sanayi kapitalizminin doğuşuna, bir arada bulunan birkaç süreç; yani, eski feodal tarımdan elde edilen sosyal ürün fazlasının sermaye olarak birkaç tüccar kapitalistin ellerinde merkezileşmesinden kaynaklanan ilkel sermaye birikimi süreci; eski feodal toplumun küçük üreticilerinin kendi üretim araçlarından yoksun kalmaları ve işgücünü satan özgür işçilere dönüşmeleri süreci; ve özgür pazarda meta olarak işlem görecek asgari geçim araçları ve üretim araçlarının üretilmesi süreci eşlik etti. Diğer bir deyişle sanayi kapitalizmi için, üretim sürecinde sürekli olarak yükselen karlar elde etmek için sermaye yatırımında bulunan "kapitalist sınıf", kendi işgücünü satmak için herhangi bir engel olmaksızın istediği yere gidebilen bir "özgür proleter sınıf" ve geçim için gerekli malların ve üretim araçlarının satılabildiği ve sadece lüks malları tüketen küçük üst sınıfın sınırlı pazarından farklı olarak endüstriyel üretim için ihtiyaç duyulan ham maddelerin satın alınabildiği bir "özgür pazar"ın bir arada bulunması zorunludur. Çeşitli nedenlerden kaynaklı bunlardan biri veya tümü yetersiz veya eksik olursa sanayi kapitalizmini geliştirmek imkansızdır. Tam tersi ticari sermayenin doğuşu ve gelişimi, farklı topluluklardaki

üretimin eşitsizliğinden ve farklılığından dolayı zorunlu mal değişimi süreci içerisinde, insan toplumunun başlangıcından beri meydana gelmekteydi. Benzer olarak aynı topluluk içerisindeki farklı üreticilerin üretimlerindeki eşitsizlik o dönemler kredileri zorunlu hale getirmiş ve tefeci sermayenin (veya, modern bankaların doğuşundan sonra mali sermaye olarak adlandırılan, faiz getiren sermaye) doğuşuna yol açmıştır. Bu her iki sermaye, üretim sürecine katılmaz; bununla beraber ticari sermaye, ürünü tüketiciye ulaştırarak sermaye değerinin gerçekleşmesine yardım eder ve bu nedenle üretici sermayenin karlarının bir bölümüne el koyar ve mali sermaye, yatırımı ilerletmeye yardım ettiği için üretici sermayenin karlarının bir bölümüne faiz biçiminde el koyar. Bu nedenle kapitalist üretim biçimi içerisinde ve sanayi sermayesinin egemenliği altında çalıştıklarında ticari sermaye ve mali sermaye çok fazla bağımsız güce sahip değillerdir ve toplumda ilerici rol oynarlar. Ancak kapitalizm öncesi (*pre-capitalist* -çev.) feodal veya yarı-feodal toplumda her iki sermaye biçimi kendilerini bağımsız aktörler olarak sunarlar ve tıpkı bir ağaçtaki parazitler gibi, toplumun gelişmesi üzerindeki etkileri daha büyük çapta, daha yıkıcı ve olumsuzdur. Dünya emperyalizminin doğuşundan sonra yarı-sömürge ve yarı-feodal Üçüncü Dünya'nın ticari sermayesi ve, tefeci veya mali sermayesi emperyalist sermayenin acentası olarak kendisini komprador ve bürokratik sermayeye dönüştürdü. Bu kesimlerin büyümesi, bir yandan özgür sanayi kapitalizminin gelişimini engellemesi ve diğer yandan Üçüncü Dünya'nın sermayesini ticarette yüksek karlar ve faizler biçiminde dünyanın emperyalist merkezlerine transfer etmesi nedeniyle ezilen uluslarda iki kat olumsuz rol oynamaktadır. Bu arkaplan içerisinde Nepal'deki geleneksel endüstrilerin gerileyişini ve ulusal sanayi sermayesinin büyümesinin geri bırakılmasını ve, komprador ve bürokratik sermayenin genişlemesini tahlil etmek yararlı olacaktır.

3.2.1. Bir önceki bölümde bahsedildiği gibi 20. yüzyılın başına kadar Nepal'deki geleneksel endüstrinin durumu oldukça

cesaret vericiydi, fakat İngiliz Hindistanı'ndan fabrika yapımı mallar herhangi bir kısıtlama olmaksızın Nepal'e ihraç edilmeye başlandığında yerel endüstriler yavaş yavaş ölmeye başladı. 1930'lardaki global emperyalist ekonomik kriz döneminde ve İkinci Dünya Savaşı'nın neden olduğu endüstriyel mallara yönelik talep ile birlikte 1936'da Biratnagar Jute Mills (*Biratnagar Elyaf Fabrikaları* -çev.) kuruldu ve bununla birlikte Nepal'de modern fabrika endüstrisinin önü açıldı. Buna rağmen, o dönemden bugüne kadarki 60 yıllık süreçte Nepal'deki endüstrilerin gelişim durumunu incelediğimizde, bu endüstri dallarının sürekli bir gerileme durumu içerisinde olduğunu ve şu anda ülke ekonomisinde endüstrinin rolünün çok önemsiz olduğunu görürüz. Bu, endüstri alanındaki toplam işgücü oranının ve toplam ulusal üretim içerisinde endüstrinin payının oldukça düşük olması ve bunun yükselmek yerine küçülme eğiliminde veya hareketsiz olması gerçeği tarafından kanıtlanmaktadır. Örneğin, çeşitli ekonomik faaliyetlerde istihdam edilen toplam işgücü içerisinde endüstrideki işgücünün payı 1952/54'te %2.19, 1971/72'de %1.32 ve 1991/92'de sadece %1.25 idi. Benzer olarak toplam yerel üretim içerisinde sanayi sektörünün payı 1964/65'te sadece %15.63, 1974/75'te %9.60, 1984/85'te %6.01 ve 1994/95'te %10.33 oldu. (halbuki gelişmiş ekonomilerde her ikisinin payı da %40'ın üzerindedir). Sanayi sektörünün küçük ve önemiz çapının yanında endüstriyel yapı veya üretilen malların kalitesi ve kullanım cinsi Nepal endüstrisinin oldukça geri ve çarpık durumuna işaret etmektedir. Nepal'de ekonominin bir bütün olarak gelişimi için zorunlu olan temel malların (yani çimento, elektrik vs.), yatırım mallarının (yani tarımsal ekipmanlar, makineler vs.) ve ara malların (yani inşaat maddeleri, iplik, kağıt vs.) üretimi oldukça düşük düzeydedir. Halbuki tüketime yönelik malların üretimi ve üstelik dayanıklı olmayan malların üretimi (örneğin gıda maddeleri, alkollü içki, sigara vs.) tüm üretim ile kıyaslandığında oldukça yüksektir. (Toplam sermaye yatırımlarının %80'den fazlası ve toplam endüstri ve işçi oranının %60'ı). Dayanıksız mallar

içerisinde, oldukça sınırlı bir üst sınıf tarafından tüketilen lüks malların üretimi oldukça yüksek olup bu yönlü üretim ve tüketim daha da yüksek bir hızda büyürken, orta ve aşağı sınıfların çoğunluğu tarafından kullanılan asgari tüketim mallarının üretimi düşük olup daha da gerileme sürecindedir. Örneğin 1994/95 yıllarında bira ve alkolsüz içecek (Coca cola, pepsi cola) üretimi öyle bir noktadaydı ki, tüm Nepal nüfusu için her kişiye bir litre düşecek şekilde dağıtılabilirdi, halbuki pamuk fabrikası ürünleri öyle bir noktadaydı ki, her üç kişiye sadece bir metre (pamuk mamulü -çev.) düşmekteydi ve her 30 kişiye sadece bir çift ayakkabı düşmekteydi. Üstelik son 10 yıl içerisinde bira üretimi beş kat artarken, pamuk fabrikalarının üretimi ve ayakkabı üretimi üçte bir oranında düşmüştür.

Benzer olarak, hızlı kâr getiren ve istikrarlılığı olmayan sanayiler (örn. 1960'larda paslanmaz çelik, 1980'lerde halı ve giysi sanayiî), yerli hammaddeye, emeğe ve pazara dayanan, veya ülke içerisinde daha fazla değer biçilen sanayilere kıyasla çok kısa zaman içerisinde mantar gibi bitmekte ve yok olmaktadır. Uluslararası soğuk savaş döneminde 1960'larda dış yardım ile devlet düzeyinde ülkede kurulan bu temel endüstriler ihmal ve suistimalden dolayı ya kötü durumdadırlar, veya çok ucuz bir fiyata komprador burjuvaziye satılmaktadırlar. Endüstrinin çoğu ya hammadde yokluğundan veya yabancı mallarla rekabet edemediklerinden dolayı kapanmaktadırlar ve bu endüstrilerin toplam kapasitelerinin yaklaşık %50'sinden faydalanılmaktadır. Dünya emperyalizmi tarafından çokça propagandası yapılan "liberalizasyon" kampanyasının başlatıldığı 1980'lerden sonra bile ulus ötesi şirketlerin, yönetici sınıfların bekledikleri oranda sermaye yatırımı yapmadıkları, bunun yerine bu şirketlerin daha çok hızlı ve büyük kâr getiren bira, içki ve alkolsüz içecekler (Pepsi-cola, Coca-cola) gibi sektörlere yatırım yaptıkları görülmektedir. Benzer olarak, sadece ithal parçaları montajlayan (örn. Televizyon, Radyo vs.) veya sadece yerel etiket yapıştıran sahte endüstriler artmaktadır. Genel anlamda, ulusal sanayi sermayesi

güdük bırakılmıştır ve sadece çarpık ve bağımlı sahte ve köksüz sanayiler belli bir dereceye kadar gelişmektedir. Nepal endüstrilerinin geri kalmasının arkasındaki nedenleri anlamak zor değildir. Bunun arkasındaki başlıca faktör, bir taraftan yarı-feodal ilişkilerin mevcudiyeti ve geri tarım iken, diğer taraftan, emperyalizm ve yayılmacılığın müdahalesinden kaynaklı olarak, sanayi kapitalizmini geliştirmek için gerekli olan sermaye, işgücü ve pazarın bir arada bulunmayışıdır.

Her şeyden önce tarihsel olarak Nepal'de tarımdan ve ticari sektörden ilkel sermaye birikimi büyük feodal yönetici sınıfların ve Hindistan merkezli komprador burjuvazinin ellerinde merkezileştiği ve bugüne kadar bu kesimlerin ekonomideki hakimiyetleri devam ettiği için, ulusal endüstriyel kapitalist sınıfın gelişimi sakatlanmıştır. Örneğin ilk modern endüstri Biratnagar Jute Mills (Biratnagar Elyaf Fabrikaları), Hint Marwari topluluğundan Radha Kishen Chamaria ve Rana başbakan Juddha Shamsher'in ortak işbirliğiyle kuruldu ve bugün bile büyük sanayi ve ticaretin çoğunda Rana-Shaha yönetici ailesi ve Marwari'lerin ortak yatırımları sürmektedir. Hindistan yayılmacılığı ile aynı çizgide olan bu komprador sınıf, ulusal sanayi kapitalizmini geliştirmekten ziyade, dış ticarete yatırım yapmayı veya yabancı sermayenin temsilcisi gibi çalışmayı daha verimli görmektedir. Bu sınıf devletin hamiliğine soyunduğu için başka herhangi bir ulusal kapitalist sınıfın ortaya çıkması imkansızıdır. İkinci olarak; yarı-proleter işçiler geri yarı-feodal tarıma bağımlı oldukları için, kırsal alanlardaki artık işgücü Hindistan şehirlerine aktığı için ve Hindistan'dan işçiler ve emekçiler ülke içinde ve özellikle de Terai'de sanayide çalıştıkları için özgür işçi sınıfının gelişimi sağlanamamıştır. Ve üçüncü olarak; geri tarım ve geniş yoksulluktan kaynaklı mallar ve hammaddeler için uygun iç pazar geliştirilemedi; ve var olan iç pazar da emperyalizm ve yayılmacılık tarafından ele geçirildi. Ülkedeki aşırı ekonomik eşitsizlikten kaynaklı halkın çoğunluğu satın alma gücüne sahip değildir ve bu yüzden açık olan sınırlı sayıdaki endüstri sınırlı zengin kesimin

tüketimine yönelik lüks mallar üretmektedir ve, bu endüstriler de büyüme konusunda sınırlılığa sahip oldukları için gelişememektedirler. Düşük üretkenlikten kaynaklı Nepal endüstrisi dış pazar ile kolay bir şekilde rekabete girememektedir, diğer taraftan Hindistan yayılmacıları bir sürü ticari engel ve geçiş engeli koyarak Hindistan pazarına girişe izin vermemektedirler ve yine bu kesimler üçüncü bir ülke pazarına girmeyi de engellemektedirler. Mevcut iç ve dış sınıf ilişkileri ve yapısı içerisinde bu yolla Nepal'de ulusal sanayi sermayesini geliştirmek ve ülkeyi sanayileştirmek imkansızdır. Ki bu, son 60 yıldır ülkede endüstrileşme sloganının kofluğu ve tam başarısızlığı ile kanıtlandı.

3.2.2. Ülkedeki, üretim ile meşgul olan ulusal sanayi sermayesinin durgunlaşması ve gerilemesine karşın, sadece ulusal sermayenin yabancı ülkelere ticari karlar ve faizler yoluyla akmasını kolaylaştırmakla meşgul olan tüccar, tefeci ve mali sermayenin genişlemesi son onyıllarda komprador ve bürokratik sermaye biçiminde büyük bir hızla devam etmektedir. Her ne kadar yarı-feodal tarım ve geçim ekonomisinin hakim olduğu bir toplumda ticari ve mali sermayenin mutlak çapı henüz önemli boyularda değilse de, son yıllarda daha hızlı şekilde bir büyüme gerçekleşti. Örneğin farklı ekonomik sektörlerde istihdam edilen işgücü içerisinde, ticaret ve "hizmet sektörü"ndekiler (sadece mali hizmetler değil, diğer sosyal hizmetler de dahil olmasına rağmen) 1952/54'te %4.51, 1970/71'de %4.97 ve 1990/91'de %8.32'lik bir oranı oluşturmaktadır. Benzer olarak, toplam ulusal üretim içerisinde ticari ve hizmet sektörlerinin payı 1964/65'te % 12.81, 1974/75'te %14.34, 1984/85'te %27.23 ve 1994/95'te 31.38 idi. 1980'lerden sonraki hızlı büyüme oranı sözde "libralizasyon" politikasına bağlanabilir ve bu büyümenin esas olarak dışardan esin alan ve gerici olan doğasını anlamak zor değildir.

Nepal'deki ticari sermayenin durumuna bakıldığında, tarihi oldukça eski olmasına rağmen tüm ekonomi içerisindeki yerinin ve etkisinin o kadar büyük olmadığı görülecektir. Fakat Nepal'deki ticari sermayenin temel özelliği, başından itibaren iç ticaretten

çok dış ticarete yönelmiş olduğudur. Bu yüzden, ticari sermaye ülkenin üretim süreci ile ilişkili olmadığı için, tarihsel olarak ulusal sanayi sermayesine dönüşmek yerine komprador sermayeye dönüştü. Bunun arkasındaki temel neden, Nepal'in Tibet ve kuzey Hindistan arasındaki ticaret yolu üzerinde bulunması ve bu nedenle 20. yüzyılın başında Sikkim yoluyla Tibet'e giden yolun açılmasından hemen önce ve sonra burada transit ticaretin (*entrepot trade* -çev.) hakim olması ve Nepal pazarlarının Hindistan'ın fabrika kaynaklı malları tarafından istila edilmesinden sonra Nepal ticari sermayesinin Hindistan ile ticarete yoğunlaşmasıdır. Bugün bile, tarım sektöründeki üretimin yalnızca %30'u pazara taşınabildiği için ülkedeki iç ticaretin boyutu küçüktür, bir süre önce yapılan bir araştırmaya göre ülkede bir kişinin yaptığı aylık iç ticaret sadece 15 Rupi(*Rupi: Hindistan para birimi* -çev)'dir. Fakat buna karşın esas olarak ithalat üzerine olan dış ticaret niceliksel olarak hızla artmaktadır. 1964/65 yıllarında toplam ulusal hasılat içerisinde yabancı ticaretin payı % 16.75 idi (bunun içinde ithalatın payı %11.32 idi), 1994/95'te dış ticaretin payı iki buçuk kat artarak % 40.13'e ulaştı. (bunun %31.52'si ithalattı). Benzer olarak devletin yıllık bütçe gelirinin üçte biri dış ticaretten gelmektedir ve bu da esas olarak ithalata yönelik ticaretin gümrük gelirlerindendir ve satış vergileri de eklendiğinde, devletin bütçe gelirinin yaklaşık yüzde 60'ı ticaret sektörüne dayanır. Buradan bakıldığında şu anki devletin artan bir şekilde ticari sermayeye dayanmakta olduğu ve bürokratik sermayenin büyümesinden bizzat devletin sorumlu olduğu açıktır. Yabancı döviz getiren temel alanlardan biri olarak değerlendirilen turizm bir "hizmet endüstrisi" olarak tanımlanmasına rağmen, bu sektörde kullanılan materyallerden çoğu yabancı ülkelerden ithal edildiği ve toplam gelirin % 50'si yabancı ülkelere geri gittiği için, turizmin bugünkü biçimi sadece bürokratik kapitalizmin bir biçimi olarak düşünülmelidir.

Bir bütün olarak Nepal'in ticari sermayesinin dokusu incelendiğinde, emperyalistlerin ve yayılmacıların endüstriyel mallarını

satarak yabancı sermayenin kazanç elde etmesine yardımcı olduğu için ticari sermayenin niteliğinin "komprador" olduğunun görüleceğinden şüphe yoktur. Benzer olarak ülkedeki üretim sürecinden bağımsız olarak kaldığı ve içteki sermayenin ticari kâr biçiminde yabancı ülkelere akmasına yardım ettiği için ticari sermayenin genişlemesinin, ulusal ekonominin gelişmesi üzerinde olumsuz ve yıkıcı bir etkiye sahip olduğu açıktır. Tarihsel olarak Hindistanlı tüccarlar ve Nepal'in toprak sahibi feodalleri Nepal ticari sermayesi üzerinde tekele sahip oldukları için (Örn. Kathmandu ve Terai'deki toptan ticaretin %75'i bu kesimlerin ellerindedir, tüm büyük turistik otellerde Rana-Shaha aileleri ve Hindistanlıların ortak yatırımları vardır vs.) ticari sermaye, iç üretim süreci ile bütünleşmek yerine, dış ticarette merkezileşmektedir, dış ticaret, bir avuç daha zengin sınıfın vs. tüketim malları taleplerinin karşılanması ile sınırlanmıştır, Nepal ticaret sermayesi, ulusal sanayi sermayesine evrilmek yerine komprador sermayeye dönüşmüştür. Bu yüzden komprador sermaye ortadan kaldırılarak ve ulusal sermaye geliştirilerek bu süreç düzeltilmediği sürece ülke ekonomisini geliştirmek imkansızdır.

Mali sermaye sorununa gelince, yüksek faizler ve diğer servis ücretleri talep eden tefeci sermaye geleneksel olarak uzun zamandan beri mevcuttur ve bugün bile kırsal alanlarda geniş bir ağ-etki alanına sahiptir. Bununla beraber modern tarzda örgütlenmiş mali sermayenin doğuşu 1937'de Nepal Bank Limited'in kuruluşundan sonra meydana geldi. Yine de 1960'lı yıllara kadar bir yandan yabancı para Hindistan Merkez Bankası (*Reserve Bank of India* -çev.)'nın kontrolü altında iken, içerde tüm kredilerin ana kaynağı bireysel tefecilerin sermayesiydi. Farklı mali şirketlerin ve ticari bankaların (örneğin Nepal Industrial Development Corporation, Agriculture Development Bank vs.), 1950'lerin sonunda ve 1960'larda devletin ve yabancı sermaye yatırımlarının himayesi altında kurulmalarından sonra bürokratik sermayenin mali sermaye biçiminde büyümesi daha büyük bir hızda gerçekleşti. 1960'larda tüm mali şirketlerin toplam malvarlığı,

toplam ulusal gelirin %14'üne eşdeğerdi, fakat 1990'larda bu oran yaklaşık %50'ye yükseldi. 1980'lerden sonra yabancı bankalar ülkeye girmeye başladılar ve son iki yıl içerisinde 8 yabancı banka kuruldu ve bununla birlikte ticari bankaların malvarlıkları yaklaşık 10 kat artarak 7.7 milyar Rupee'den 75.99 milyar Rupee'ye yükseldi. Bununla beraber mali sermayenin bu hızlı büyümesinin biçimi araştırıldığında bunun gerici niteliğinin anlaşılması zor olmayacaktır. Her şeyden önce toprak sahibi feodaller ve komprador tüccar kapitalistler üretime-dönük endüstriyel teşebbüslere yatırım yapmak yerine, tarımdan edindikleri fazlaları ve ticaretten edindikleri karları, hızlı karlar ve geri dönüşler edinebildikleri bu yeni tefecilik biçimine yatırmaktadırlar. Bu durum tarım ve endüstrinin gelişimini geciktirmektedir. İkincisi; bu mali kuruluşların yatırımlarının çoğu (yaklaşık %50) ticarete, tüketim kredilerine ve daha azı tarım ve sanayinin üretken sektörlerine yapıldığı için bu durum, ekonominin uzun erimli gelişimi üzerinde olumsuz etkilerde bulunmaktadır. Üçüncüsü; bu mali kuruluşlar emperyalist mali sermayenin uzantıları oldukları için, bu kuruluşlar aracılığıyla ülke sermayesi ülke dışına götürülecek ve böylece ülkedeki sanayi sermayesinin gelişimine engel olunacaktır. Mali sermayenin şu anki hızlı büyümesinin, ülkedeki tarım ve endüstrinin gelişimi ile pozitif bir ilişkisinin olmadığı, bunun kesinlikle bu mali sermayenin gerici niteliğini kanıtladığı bir gerçektir.

Emperyalist mali sermayenin nüfuzuna ve bürokratik sermaye biçimindeki yıkıcı faaliyetlerine yönelik başka bir örnek sözde dış yardımdır. Dış yardım adı altında emperyalist ve yayılmacı mali sermaye girişinin başladığı 1950'lerden sonraki onyıllar içerisinde bu sermaye girişi niceliksel olarak artmaktadır ve bununla birlikte ülkenin toplam dış borcu ve bağımlılığı artmıştır. Sonuç olarak ülke, dış borçların ödenmesinin daha fazla dış borcu gerektirmesi karşısında, şiddetli borç batağı içerisinde ne yapacağını şaşırmıştır. 1970/71 yıllarında kişi başına düşen dış borç 15 Rupi'ydi, fakat 25 yıllık "gelişme"den sonra, yani 1994/95'te,

kişi başına düşen dış borç 400 kat artarak 6000 Rupi'ye ulaştı ve yıllık bütçe gelirinin dörtte biri dış borç ödemelerine harcanmak zorunda kalındı. Benzer olarak ülkenin dış bağımlılığının nasıl arttığı, 1975/76 yıllarında toplam kalkınma bütçesinin %40.8'i dış borç ve yardıma dayanmakta iken 1994/95 yıllarında bu bağımlılığın %61'e yükselmesi gerçeğinde ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yabancı yardımın başlıca amacı, faiz gelirlerinden başka, emperyalist ve yayılmacı pazarları genişletmek olmuştur. Bu, son 40 yıldır "dış yardım"ın %60'dan fazlasının taşıma ve iletişim alanlarında kullanıldığı gerçeği ile ispatlanmaktadır. Benzer olarak 1970'lerden sonra, ezilen ülkelerde tırmanan krizlerin devrimci ayaklanmalara yol açmasını engellemeye yönelik emperyalist "kontrol altında tutma planı" ile birlikte Nepal'de de kırsal bölgelere, NGO/INGO adları altında milyarlarca Ruppee şırınga edilmektedir.

Bu nedenle, komprador ve bürokratik sermayeyi yok ederek ulusal sanayi sermayesini geliştirmek ve bağımlılığı kırarak kendi kendine yeten gelişim yoluna girmek için, toplumun devrimci dönüşümü ve Halk Savaşı süreci kaçınılmaz hale gelmiştir.

3.3. Bölgesel Eşitsizlik ve Ulusal Sorun

Toplumsal ilerlemeler coğrafik alanda meydana gelir. Bu nedenle toplumsal işbölümü kendisini coğrafik işbölümünde gösterir. Tarihte kent ile kır arasındaki bölünme işbölümü ile başladı. Bu yüzden toplumun tarihsel gelişim süreci ile birlikte coğrafik alanın örgütlenme ve dönüşüm süreci ilerledi. Başka bir deyişle toplumda malların üretim, dağıtım ve tüketim biçimine uygun olarak insanın yerleşim, taşınma ve iletişim biçimi ve bir bütün olarak bölgesel yapı da belirginleşir. Kapitalizm öncesi toplumlarda, özellikle de esas olarak tarıma dayanan ve pazar mübadelesinin önemsiz bir role sahip olduğu feodal üretim biçiminde (ki bu sistemde toprak, temel üretim araçları bir yerden başka bir yere taşınamaz), son derece düşük coğrafik bölge

farklılıkları söz konusudur. Askeri kaleler ve politik-idari merkezler olarak ve toplumun bir avuç parazit sınıfının tüketim merkezleri olarak sadece birkaç şehir bulunur ve halkın üretici güçlerinin geri kalanı kırsal bölgelerde veya geniş bir şekilde dağılmış köylerde yaşamaktadırlar. Sonuç olarak, merkezde büyük bir başkentin ve çevresinde türdeş küçük kırsal yerleşim alanlarının bulunduğu tek merkezli yapı, feodal toplumun özelliğidir. Ancak kapitalist üretim biçiminin ilerlemesi sonrasında üretim, dağıtım ve tüketim merkezi olarak büyük modern şehirler gelişmiş ve bölgesel yapıda eşi görülmemiş değişimler meydana gelmeye başlamıştır. Bununla birlikte, merkezileşme sürecinden ve kapitalizmde içkin olan tekelleşme eğiliminden kaynaklı, toplumsal eşitsizliğin coğrafik bir tezahürü olarak bölgesel eşitsizlik ve eşitsiz gelişme meydana gelir. Sömürgeci veya yarı-sömürgeci bir ilişki içerisinde uluslararası tekelci kapitalizm (yani emperyalizm) ile bağlı olan feodal veya yarı-feodal toplumun bölgesel yapısı, feodal ve kapitalist yapının bir melezi gibidir. Diğer bir deyişle bir yandan geniş tarımsal alanlar geri bir aşamada iken, diğer taraftan geri bölgelerden sosyal fazlayı toplayan ve bunu yabancı ülkelere aktaran ve kırsal alana dağıtmak için yabancı ürünleri ithal eden sınırlı kentsel merkezler ve dışa dönük "gelişim" adaları vardır. Bu eşitsiz gelişim durumu baskı altına alınmış ve geri bıraktırılmış bölgeler içerisinde bir bölgesel kimlik ve özerklik veya bağımsızlık kimliğini doğurur ve bu genellikle bir ulusal sorun biçimini alır. Geri ve ezilen bölgelerde yaşayanlar genellikle yerli halk oldukları ve buralar ortak toprak, dil, ekonomi, kültür kavşağı oldukları için, böyle bir bölgesel baskı kendisini ulusal baskı olarak gösterir ve bu yolla ulusal ve bölgesel sorun ayrılmaz bir şekilde iç içe geçer. Bu (bölgesel eşitsiz gelişme), kapitalizm veya emperyalizmin gelişmesinden sonra ulusal sorunun neden daha da şiddetlendiğinin arkasındaki temel nedendir. Feodalizmden kapitalizme geçiş aşamasında olan Nepal'deki ulusal soruna bu pencereden bakmalıyız.

Bugün bile toplam nüfusun %90'ı kırsal alanlarda yaşamaktadır ve sadece %10'luk bir kesim kentsel alanlarda yaşamaktadır. Bu, tarıma dayalı yarı-feodal bir toplumun (halbuki gelişmiş toplumlarda nüfusun %80-90'ı şehirlerde ve sadece %10-20'si kırsal alanda yaşamaktadır) düşük düzeydeki toplumsal işbölümüne tekabül eden, düşük coğrafik işbölümünün açık göstergesidir. 1953/54'te Nepal'deki kent nüfusu %3 idi ve 40 yıl sonra bu oran %10'a ulaştı, ki bu oran genel anlamda çok fazla bir önem arz etmemektedir. Buna rağmen son 40 yıl içerisinde Nepal'deki kentleşme süreci, taşınma ve iletişim sistemlerinin gelişim biçimi bazı önemli değişimlere işaret etmektedir. 1952/54'te 5000'den fazla nüfusa sahip 10 şehir merkezinden 5'i Kathmandu Vadisinde ve 5'i Terai'deydi ve kent nüfusunun dağılımı açısından Kathmandu vadisi %83 ve Terai % 17'lik bir orana sahipti. 19. yüzyılın sonuna doğru Nepal'in Terai sınırına kadar Hindistan demiryollarının uzamasıyla Terai'de bazı ticari merkezlerin kurulmasından önceki tarihe bakıldığında, şehir merkezi olarak adlandırılabilecek yerleşim yerlerinin sadece Kathmandu, Lalitpur ve Bhaktapur olduğu ve bu şekilde, Nepal'in toplam kentli nüfusunun Kathmandu vadisinde toplandığı görülmektedir. Bu kent-kır yapısı ve bunun dağılım biçimi feodal toplumun tek merkezli yapısına uymaktadır. Bununla beraber, 1991 yılında resmiyette belediye biçiminde "kentsel merkez" olarak gösterilen 33 yerleşim yerinden 3'ü Kathmandu vadisinde, 22'si Terai'de ve 8'i dağlık bölgelerdedir ve buralardaki kentli nüfus dağılımı sırasıyla %35, %53, %12'dir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, 1950'lerden sonra Nepal ekonomisinin - bunun fiziki göstergesi olarak "kent" merkezleri Hindistan sınırı boyunca kurulduğu ve Nepal'in bir bütün olarak bölgesel yapısı dışa dönük hale geldiği için - gittikçe emperyalizm ve yayılmacılık ile bütünleştiği açıktır. Yine de merkezi bölge olarak Kathmandu vadisinin önceliği, kısmen düşen orana rağmen, korundu. Bu durum, yol ve hava trafiği ve iletişim sistemlerinin esas olarak Kathmandu'ya ve daha sonra Terai'deki şehirlere yöneldiği ve ülkedeki toplam taşıt araçları trafiğinden

Kathmandu vadisine doğru olanların %40'ı oluşturduğu gerçeğiyle daha da kanıtlanmaktadır. Böyle bir tek merkezli ve dışa dönük bölgesel yapı yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumsal yapıyı ve ülkedeki eşitsiz ve çarpık gelişme sürecini yansıtmaktadır.

Ülkenin temel coğrafik bölgelerinin gelişim durumu ve hızı değerlendirildiğinde, bir taraftan alarm veren bir mutlak gerilik resmi ve diğer yandan artan oranda eşitsiz ve çarpık gelişim görülür. Fiziki olarak Nepal; Himalaya dağları, kuzeyden güneye ve Koshi'nin içine kadar Dağlar ve Terai ovaları (iç Terai de dahil), doğudan batıya doğru Gandaki ve Karnali nehir çizgileri ve tarihsel gelişim özelliğinden kaynaklı ayrı bir bölge olarak dağlık bölge ortasında bulunan Kathmandu vadisi şeklinde bölünebilir. Tarih öncesi dönem bir tarafa bırakılarak son üçbin yılın tarihi incelendiğinde, ortadaki merkez dağlık bölgenin, doğu-batı omurgasının temel yerleşim alanı olduğu ve Kathmandu vadisinin en gelişmiş alan olduğu görülecektir. Ancak, Terai'nin yoğun olarak ormansızlaştırılmasının söz konusu olduğu 19. yüzyılın bitiminden itibaren (Terai'nin ormanlık ve verimli arazisinin önemi, Hindistan demiryollarının sınıra kadar uzaması ile birlikte arttığı için) ve daha çok 1950'lerde sıtmanın önlenmesinden sonra Terai'de yerleşim artmaya başladı. Merkezi devletin kurulmasından önce dağlık bölgelerdeki gelişim düzeyi hemen hemen her yerde aynıydı; fakat daha sonra orta kesimdeki Gandaki bölgesi, merkezi devletin yönetim merkezine daha yakın olduğu ve esas askeri ve askeri-olmayan bürokrasinin doğuş yeri olduğu ve ayrıca merkezi devletin yönetim merkezine uzak olan Kosi ve Karnali ile kıyaslandığında tarım için daha uygun platolara ve ırmak havzalarına sahip olduğu için daha fazla gelişti. 1950'lerden önce ülkenin toplam nüfusunun %60'ının dağlık bölgelerde (Himalayalar dahil), %5'inin Kathmandu vadisinde ve %35'inin Terai'de yaşadığı gerçeği dağlık bölgenin bugüne kadar temel yerleşim yeri olduğuna açık bir şekilde işaret etmektedir. Bununla birlikte 1990'lı yıllara kadar farklı bölgelerdeki nüfus dağılımı değişime uğradı ve 1990'a gelindiğinde bu oran dağlık

bölgede %42, Kathmandu vadisinde %11 ve Terai'de %47 oldu. Devam eden tarım temelli ekonominin niteliği ve her yerde sanayileşme düzeyinin önemsizliği koşullarında bu nüfus transferinin bir dikey transfer (yani tarımdan, tarihsel olarak ilerici olan endüstriye doğru) olmadığı, sadece yatay biçimde bir transfer (yani tarımdan tarıma) olduğu açıktır. Bu yüzden dağlık tarımdan Terai tarımına göç uzun vadede problemi çözmez, sadece problemi bir yerden başka bir yere taşır ve problemi belli bir süre erteler. Bu aslında, geniş bir topraksal alanı kapsayan (yani toplam yüzölçümünün %79'u) dağlık bölgenin gelişimini daha da geriletmektedir. Kathmandu vadisinin merkezine doğru göçün yükselen trendi beli bir dereceye kadar tarımsal olmayan iş olanaklarının varlığından ve esas olarak da yarı-proleter köylülerin 'gayri resmi mülteciler' olarak zorunlu kaçışlarından kaynaklanmaktadır. Bunun yanında, merkezi idare ve buna bağlı fiziki olanaklar da dahil olmak üzere hemen hemen tüm ekonomik ve sosyal hizmetlerin merkezileşmesinden kaynaklı ülkenin her yerinden kırsal feodaller ve yeni zenginler, tarımsal karlarını mali ve ticari faaliyetlere veya emlak işlerine yatırmak için Kathmandu'ya akın etmektedirler. Ülkenin her yerinden Kathmandu'ya sermaye akışının nasıl meydana geldiğine ve 'gelişme'nin en önemli payından Kathmandu'nun yararlandığına ilişkin bazı işaretler aşağıdaki rakamlarla kanıtlanmaktadır: Ticari bankaların yatırımlarının % 60'ı ve kredilerinin % 50'si Kathmandu'da merkezileşmektedir; ülkenin iç ticaretinin üçte biri Kathmandu'da meydana gelmektedir; turistik otellere yönelik yatırımların % 69'u Kathmandu'da yapılmaktadır; ülkedeki motorlu araçların % 60'ı Kathmandu'da kayıtlıdır; ülkedeki endüstrilerin % 60'ı Kathmandu ve çevresinde bulunmaktadır vs. Buna karşın dağlık bölge ve kırsal alanların çoğu yol, su, elektrik vs. gibi en temel altyapılardan ve eğitim, sağlık vs. gibi sosyal hizmetlerden yoksundur. Tarım, sanayi, finans, sosyal hizmet, fiziki altyapı gelişimi göstergelerini kapsayan bir kent bileşik gelişim endeksi hazırlanırsa, Kathmandu vadisindeki kentlerin (yani Kathmandu,

Lalitpur ve Bhaktapur) birinci sırada geldikleri; uzak-doğu Terai kentlerinin (yani Morang, Sunsari ve Jhapa) ikinci sırada geldikleri; büyük il merkezlerine sahip Parsa, Kaski, Banke, Chitwan vs. gibi şehirlerin üçüncü sırada geldikleri; Terai'nin diğer şehirlerinin dördüncü sırada geldikleri; ve dağlık bölge şehirlerinin en alt basamakta durdukları görülecektir. (Bkz. Bhattarai, B., The Nature of Underdevelopment and Regional Structure of Nepal, CSRD/SSS, JNU, New Delhi, 1986) Dağlık bölgelerdeki şehirler içerisinde Karnali nehir çizgisindeki şehirler en geri kalanlardır. Bu yüzden bütün ülkenin geri kalmışlığı ve azgelişmişliği ile birlikte bölgeler arasındaki eşitsizlik, mevcut yarı-sömürge, yarı-feodal ayrımcılık içerisinde daha da artmaktadır ve bu tek merkezli süreç ve dışa dönük gelişim tasfiye edilmeksizin bölgesel eşitsizliğin gelecekte daha da şiddetleneceği kesindir.

Ülkede baskı gören bölgeler esas olarak eskiden beri yerli halk tarafından yerleşilmiş bölgelerdir. Bu yerli halkların hakim olduğu ve 18. yüzyılın ikinci yarısında merkezi devletin kurulmasından önce bağımsız kabile devletleri olan bu bölgeler, iç feodal sömürü ve dış yarı-sömürgeci baskıdan dolayı şu anki en geri ve en çok ezilen durumlarına geriledi̇ler. Bu bölgeler, bağımsız gelişme yollarının engellenmesinden ve devletçe desteklenen dışardan gelen güçler tarafından ekonomik baskı ile birlikte sosyo-kültürel baskıya uğramalarından kaynaklı, tarihsel gelişim sürecinin gerisinde bırakıldılar. Bu yüzden Moğol'ların hakim oldukları doğu, merkez ve kuzey dağlık bölgelerine ve Austro-Dravid ırkının hakim olduğu iç Terai ve Terai bölgelerine yönelik bölgesel baskının ulusal baskı biçiminde ortaya çıkması oldukça doğaldır. Birbiri ile iç içe geçmiş bölgesel ve ulusal sorun vardır. Bunun yanında, Khas'ların hakim oldukları uzak-batı Karnali bölgesi problemi bir ulusal sorun olarak değil de bölgesel sorun olarak ortaya çıkabilir ve bu soruna yaklaşılırken bu durum göz önünde bulundurulmak zorundadır. Bu yüzden somut koşullara uygun olarak, bölge ve uluslara özerklik vererek baskı altına alınan bölgeler ve uluslar sorununu çözmek zorunludur.

4. Yeni Demokratik Devrim'in Ekonomik Politikası, Programı ve Yolu

Yukarıdaki, toplumsal ve bölgesel gelişim durumunun ve sürecinin tahlilinden bakıldığında, toplumsal üretici güçlerin gelişmesinin önündeki asıl engelin iç ve dış sınıf ilişkileri, veya hüküm süren yarı-sömürgeci, yarı-feodal yönetim altında mevcut toplumsal üretim ilişkileri olduğu açıkça görülür. Bu yüzden sadece üstyapıdaki reformlar ve değişimler yoluyla veya eski toplumun temeline dokunmaksızın Nepal toplumunu ilerletmek imkansızdır. Emperyalizm ve yayılmacılığa zincirlenmiş eski yarı-feodal üretim biçimini ortadan kaldırarak kapitalist, veya yeni demokratik üretim sistemine yönelmiş yeni tipte bir sosyalizm kurmak tarihsel bir gereklilik haline gelmiştir. Bunu daha açık bir şekilde ortaya koymak için tarih, toplumun gelişiminde engelleyici bir rol oynayan feodal, komprador ve bürokratik kapitalist sınıfları Nepal tarihi arenasından gönderme ve, yeni ve daha yüksek biçimdeki bir toplumsal sistem (yani Yeni Demokratik) örgütleme sorumluluğunu yeni ilerici sınıflara (yani işçiler, köylüler, küçük burjuvazi ve ulusal burjuvazi) vermeye mecbur bırakılmıştır. Halk Savaşı bu tarihi Yeni Demokratik devrimci dönüşümün kaçınılmaz bir aracıdır. Nepal Komünist Partisi (Maoist) önderliğinde ve toplumun tüm ilerici sınıflarının ortak katılımı ile yürütülen Halk Savaşı, eski yarı-feodal ve yarı-sömürge toplumun temelini ortadan kaldırdıktan sonra bir Yeni Demokratik temel inşa etmeyi ve sonunda sınıfsız ve sömürüsüz bir toplum yaratmayı hedeflemektedir. Böyle bir Yeni Demokratik Devrim'in ekonomik gelişim politikası, programı ve yolu aşağıdaki gibi ifade edilebilir.

4.1. Ekonomik Gelişim Politikası

Nepal'deki Yeni Demokratik Devrim'in temel ekonomik gelişim politikaları aşağıdaki gibi olacaktır:

a) Üretim İlişkilerinin Devrimci Dönüşümü

Nepal'deki Yeni Demokratik Devrim'in temel ekonomik politikası, üretici güçleri geliştirmek için eski üretim ilişkilerini değiştirmek ve genel anlamda toplumun gelişimine hız vermektir. Her ne kadar üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında etkileşimli bir ilişki var ve birindeki değişme diğerini de etkilemekte ise de Nepal toplumunun bugünkü tarihsel aşamasında yine de yarı-feodal, yarı sömürgeci geri ilişkiler kapitalist üretim biçiminin yeni ve daha yüksek bir tarzda gelişmesinde temel engel haline gelmişlerdir. Bu koşullarda, sadece üretici güçlere (veya sermayeye, teknolojiye, ki bunlar da yabancı kökenlidir!) vurgu yapmaya ve eski üretim ilişkilerini korumaya yönelik girişimler tamamıyla gerici olmakla kalmayıp ayrıca pratikte başarısızlıkları kanıtlanmış girişimlerdir. Bu yüzden devrimin esas politikası, gerici sınıfların ellerinde (asıl olarak feodallerin ellerinde olan toprak ve komprador ve bürokratik sınıfların ellerinde olan sermaye) olan üretim araçlarına el koymak ve daha sonra onları ilerici güçlere (yani işçiler, köylüler, küçük burjuvazi ve ulusal burjuvazi) teslim etmek ve yeni bir tarzda üretim biçimini örgütlemektir. Sadece emekçi ve diğer ilerici kitlelerin çoğunluğunun devrimci inisiyatiflerinin harekete geçirilmesi ile Nepal'deki gibi geri bir ekonominin devrimci dönüşümü mümkün olur. Bu yüzden, Mao tarafından geliştirilen "*Devrimi kavra, üretimi arttır*" sloganının Nepal'e de uygun olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, Nepal'deki geri yarı-feodal durumdan ve üretici güçlerin gelişiminin oldukça düşük bir düzeyde olmasından kaynaklı yeni üretim ilişkilerinin başlıca biçimi başlangıçta sosyalist değil, kapitalist bir tipte olacaktır ve ancak geçiş aşaması aşıldıktan sonra sosyalist bir dönüşüm yürütülecektir. Yeni Demokratik aşamada büyük temel sanayiler ve mali şirketler devletin toplumsal mülkiyeti altında olacaktır, daha büyük üretim araçlarının bazıları birey ve devletin ortak mülkiyetinde olacaktır ve ekonominin en büyük sektörü olan tarımda köylülerin özel mülkiyeti olacaktır ve küçük ve orta ölçekli sanayi ve ticarette sanayici ve tüccarların mülkiyeti söz konusu olacaktır.

b) Bağımsız ve Kendine Dayalı Gelişim

Yeni demokratik ekonomide başlıca diğer gelişim politikası, emperyalizmin ve yayılmacılığın baskı ve sömürüsünden özgürleşmiş bağımsız ve kendine dayalı gelişim olacaktır. Nepal'in ağır gelişme süreci, dünya emperyalizmi ve özellikle de Hindistan yayılmacılığı ile eşitsiz ve sömürücü ilişki içerisine girildikten sonra daha da ağırlaştığı ve ülke şu anda yabancı kapitalistler ve ulus ötesi şirketler tarafından telafisi olmayan bir borçlandırmaya, dayanılmaz ticari açığa, her yönlü bağımlılaştırmaya ve yağmaya maruz bırakıldığı için, emperyalizmden özgürleşmeden ülkenin gelişimi imkansızdır. Bu yüzden, şu andaki dışa dönük ve bağımlı gelişim politikası yerine, kendi doğal kaynaklarına, sermayesine, işgücüne, teknolojisine ve pazarına dayanan içedönük ve kendine dayalı bir gelişim politikası izlenecektir. Bu hiçbir şekilde, emperyalistlerin ve temsilcilerinin yanlış olarak iddia ettikleri gibi, yabancı ülkelerle ekonomik bağlar olmayacağı veya modern bilim ve teknolojiden yararlanılmayacağı anlamına gelmez. Tüm ülkelerle eşitlik, karşılıklı çıkar, ulusal ihtiyaçlar temelinde ticaret ve diğer ilişkileri sürdürme ve mümkün olduğu oranda modern teknolojiyi kullanma politikası izlenecektir. Buna rağmen bu politikanın uygulanabilirliği, dış güçlerin devrimci devlete karşı politikasına bağlıdır.

c) Planlı Gelişme

Önemli diğer politika, ülkenin hazırdaki ve potansiyel kaynaklarının ve toplumun fiziki ve kültürel ihtiyaçlarının bilimsel bir değerlendirmesi yoluyla ekonomin planlı bir şekilde geliştirilmesini sağlamaktır. Şu anda, sözde açık pazar adına emperyalistlerin/yayılmacıların kontrolü altında az sayıdaki tekelci kapitalist ve sayısız pazar için veya toplumun sınırlı bir üst sınıfının gereğinden fazla tüketimi için, kâr etme açısından bakan anarşik bir tarzda mal üretme ve dağıtma eğilimi hüküm sürmektedir. Bundan dolayı bir taraftan, toplumun kaynaklarının

ve üretken araçlarının büyük bir bölümünün israf edilmesi ve diğer taraftan, halkın büyük çoğunluğunun en asgari yaşamsal ihtiyaçlarından bile yoksun bırakılması söz konusudur. Bu yüzden hem ekonomik mantık ve hem de toplumsal fayda açısından böyle bir anarşik, savurgan ve insanlık dışı üretim biçiminin tersine, toplumun ihtiyaçlarına göre bilimsel ve planlı bir tarzda ekonomiyi örgütlemek doğrudur. Buna rağmen planlı gelişme hakkında konuşulurken eski Sovyetler Birliği'nin olumsuz tecrübelerinden (özellikle 1956'dan sonra) bahsetmekten ve bir komuta ekonomisi tasavvur etmekten kaçınılmalıdır. Burada planlı gelişim, Mao döneminde büyük oranda uygulanan, merkezi bir önderlik ve rehberlik, merkezi olmayan (*decentralized* -çev.) inisiyatif ve idare altında işleyen, gerçek kitlelerin önderlik ettiği, verimli bir ekonominin yaratılması anlamına gelmektedir.

d) Dengeli Gelişme

Yeni Demokratik Devrim'in diğer önemli ekonomik politikası, kır ile kent arasında, dağlık bölge ile Terai arasında, tarım ile sanayi arasında, küçük ölçekli pamuk sanayi ile büyük modern sanayi arasında vs. doğru bir denge ve uyumu sağlayarak hem ekonomik hem de coğrafik olarak dengeli gelişimi sağlamaktır. Şu anda farklı ekonomik ve coğrafik bölgeler arasında artan oranda eşitsizlik ve dengesizlik söz konusudur. Ülkedeki dengeli gelişme, ülkedeki pre-kapitalist ve bürokratik kapitalist tekele son vererek, baskı altında olan uluslara ve bölgelere ve coğrafik bölgelere ulusal ve bölgesel özerklik vererek ve tüm alanlarda planlı gelişme stratejisini izleyerek başarılabilir. Dengeli gelişmenin ana stratejisi, ülkenin gelişiminde sanayii başlıca sektör ve tarımı temel sektör olarak ele alma ve bölgesel gelişme bağlamında "kırın şehirleştirilmesi" (kentin kırsallaştırılması değil) politikasını izleme temelinde olacak.

4.2. Ekonomik Gelişim Programı

Ülkede mevcut olan büyük ekonomik çarpıklıkları ve sorunları çözmek için, Yeni Demokratik Devrim süreci boyunca ve devrimin tamamlanması için, yukarıdaki temel politikaları sürdürmede aşağıdaki ekonomik programlar samimiyetle ve ulusal bir kampanya olarak yürütülecektir.

a) Devrimci Toprak Reformları

Nepal gibi yarı-feodal ve tarıma dayalı bir ülkede Yeni Demokratik Devrim esas olarak toprak devrimi demektir. Bu yüzden devrimci toprak reformu Yeni Demokratik Devrim'in en büyük ve en önemli ekonomik programıdır. Toprak reformunun başlıca amaçları:

1) Toprak sahibi olmayan köylüleri toprak sahibi yaparak ve yoksul köylülere uygun üretim araçlarını sağlayarak köylülerin çoğunluğunun kapasitelerinin verimli kullanımını azamiye çıkarmak ve toplumsal üretici güçlerin gelişimini hızlandırmak,

2) Feodallere ait kullanılmayan veya düşük oranda kullanılan üretim araçlarının (toprak, parasal sermaye vs.) kullanımını azamiye çıkararak toplumsal üretimi arttırmak,

3) Tarımsal üretimi arttırarak ve tarımı çeşitlendirerek ülkenin sanayileşmesi için sermaye ve hammadde yaratmak,

4) Ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunu oluşturan köylüleri zenginleştirerek sanayi için uygun iç pazar sağlamak vs.

Toprak reformunun başlıca stratejisi, tarımda hakim olan feodal, yarı-feodal, bürokratik kapitalist ilişkileri tamamen ortadan kaldırarak kapitalist ilişkilerin önünü açmak olacaktır. Bu esas olarak "toprak işleyene" politikası temelinde olacaktır. Başka bir deyişle, kendi emek ve sermayelerini kendi topraklarına koymayan feodallerin (ve ayrıca Guthilerin) topraklarına, karşılık verilmeksizin el konacak ve bu topraklar topraksız ve yoksul köylülere dağıtılacak ve toprağı işleyenler toprağın sahipleri olacaklar.

Buna rağmen, orta ve zengin köylülere (çeşitli nedenlerden dolayı topraklarını diğerlerine kiraya verenler) ait topraklara el konulmayacak, fakat toprak mülkiyetine, kullanım hakkına ve kira ücretine ilişkin bir tavan sınır belirlenecek ve uygulanacak. Yine bununla birlikte topraksızlar ve yoksul köylüler tarafından alınan her çeşit borç ve bu kesimlere dayatılan iş-hizmetler ve diğer çeşit ödemeler tamamıyla iptal edilecektir. Tarım üretimini ve verimliliğini arttırmak ve geri tarımsal sektörü endüstriyel, ticari ve mali sektörlerin rekabetine karşı korumak için köylülere, sulamaya, modern üretime (örn. gübre, tohum, makine, araç vs.) yönelik uygun kurumsal olanaklar, krediler ve pazar sağlanacak ve tarımsal ürünler için uygun fiyat garantisi için gerekli izleme ve fiyat politikası devlet düzeyinde uygulanacaktır.

Toprak reformlarının uygulanması süreci en önemli, en bilimsel ve en devrimci süreç olacaktır. Uzun süreden beridir baskı ve sömürüye uğradıkları ve kültürel olarak oldukça geri oldukları için köylüleri bilinçlendirmeksizin ve örgütlemeksizin devrimci toprak reformunu hayata geçirmek imkansızdır. Bu yüzden, mülk sahipliğinin güncel kayıtlarını hazırlamak, köylülerin sınıfsal konumunu (yani topraksız, yoksul, orta ve zengin köylüler ve feodaller) ve köydeki rollerini tespit etmek, toprağın gerçek sahiplerini belirlemek ve köy düzeyinde toprak reformlarını uygulamak için yerel köylü birliği ile işbirliği yapmak ve genel köylü kitlelerini harekete geçirmek zorunludur. Benzer olarak toprak reformu programı aşamalı olarak ve yerel özgüllükler (yani hem sosyal sınıflar hem de coğrafik bölgeler açısından) tamamıyla hesaba katılarak uygulanacak. Bu süreçte hem "sol" hem de "sağ" hatalardan kaçınmak için azami dikkat gösterilecektir. Toprak reformu programını uygularken, %70'den fazla bir kesimi oluşturan topraksız ve yoksul köylülerin faaliyetlerinin devrimci toprak reformlarının lehine seferber edilmesine, %25'lik bir kesimi oluşturan orta ve zengin köylülerin toprak reformunu savunur bir noktaya taşınmalarına veya bu kesimlerin programa karşı çıkmalarına izin vermemeye ve %5'lik bir kesimi oluşturan feodallere

ve bürokratik kapitalistlere karşı toprak reformunu titizlikle uygulamaya özel dikkat gösterilecektir. Ülkede şu anda işlenebilir durumda olan ve nüfusun %5'ini oluşturan feodallere ve bürokratik kapitalistlere ait 2.6 milyar hektarlık toprağın sadece % 40'ına el konulursa, 1 milyon hektarlık toprak fazlası ortaya çıkar. Eğer bu topraklar nüfusun % 70'ini oluşturan topraksız ve yoksul köylü ailelerine dağıtılırsa, her aileye 0.5 hektar toprak düşer, eğer bu topraklar nüfusun % 44'ünü oluşturan topraksız yarı-proleterlere (yani 0.5 hektardan daha az toprağa sahip olanlara) dağıtılırsa, her bir aileye bir hektar düşer. Benzer olarak şu anda toprağın sadece 0.25 milyon hektarlık bölümü sürekli sulama olanağına sahiptir, halbuki teknisyenlerin tahminlerine göre toprağın 1.4 milyon hektarlık bölümü sulanabilir. Eğer mevcut büyük orandaki artan işgücü, ek 1.15 milyon hektarlık toprağa sulama olanakları getirmek için seferber edilirse, şu anki üretimin teknik seviyesi içerisinde dahi tarımsal üretim birkaç katına kadar arttırılabilir. Bu yüzden, ülkedeki devrimci toprak reformları yoluyla tarım sektöründe ve bir bütün olarak ekonomide çarpıcı dönüşümlerin meydana geleceğinden şüphe yoktur.

b) Ulusal Endüstrileşme

Yeni Demokratik Devrim'deki önemli diğer ekonomik program, ülkede endüstriyi başlıca sektör olarak kabul ederek hızlı bir şekilde ülkenin sanayileşmesini sağlamaktır. Sanayileşmenin başlıca hedefi:

1) Geri yarı-feodal tarım sektöründe sıkışmış işgücü fazlasını verimli bir şekilde değerlendirerek genel toplumsal üretimi ve emeğin ve bir bütün olarak ekonominin verimliliğini arttırmak;

2) Tarımsal sektör için yatırım malları yaratarak, tarımsal ürünler için pazarlar sağlayarak ve tarım sektöründe işgücü fazlasına üretken istihdam sağlayarak tarımda ve sonunda tüm ekonomide daha yüksek üretim biçiminin (yeni ve sosyalist üretim biçiminin) önünü açmak;

3) Zorunlu yatırım mallarını, temel malları, ara malları ve tüketim mallarını üreterek sermayenin ülkeden akıp gitmesini engellemek ve bağımlılığa son vermek;

4) Uluslararası işbölümünün mukayeseli avantajıyla mal üretmek yoluyla ihracatı yükseltmek;

5) Toplumun maddî ve kültürel ihtiyaçlarına cevap vermek; vs.

Ulusal sanayileşme için zorunlu olan sermayenin, işgücünün ve pazarın koordinasyonu esas olarak mevcut toplumun devrimci dönüşümü süreci içerisinde sağlanacaktır. Sermayenin ilkel birikimi için, tarımda ortaya çıkan ve feodallerin ellerinde kullanılmadan duran veya gereğinden fazla tüketim için harcanan veya tefeci faaliyetler için dolaşımda olan sermaye ve komprador ve bürokratik kapitalistlerin ellerinde olan sermayeye el konacak ve devlet kontrolüne alınacak. Bunun yanında, büyük miktardaki küçük sanayici ve yerel sanayiciler, küçük ve orta düzeydeki tacirler, az sayıdaki ulusal burjuvazinin sermayesi korunacak ve cesaretlendirilecek ve tarım sektöründen azami miktarda bir sermaye birikimi ve bunun sanayiye yatırılması teşvik edilecek. Sonuç olarak, sanayileşme için asıl sermaye kaynağı tarım sektörü olacaktır. Benzer olarak, öteden beri vaki olan sermaye ve artı değerin ölümü olacağı için temel vurgu emek-yoğunluklu (*labour-intensive* -çev.) sanayiye olacaktır. Yerli teknolojinin gelişimine ve kullanımına özel önem verilecektir. Temel vurgu, gerekli endüstriyel enerjiyi sağlamaya ve, kendine dayanan, havayı kirletmeyen ve sürdürülebilir gelişim için küçük hidroelektrik projeleri yoluyla ülkenin geniş su gücü potansiyelinin harekete geçirilmesine yapılacaktır. Başından itibaren, endüstrileşme süreci ile birlikte gittikçe ihtiyaç duyulacak olan vasıflı işgücü ve teknik insan gücünün yetiştirilmesi için ilk ve orta derece eğitime yeterli dikkat gösterilecektir. Hammaddeler ve tükenmiş mallar için pazar konusunda öncelikle iç pazara dayanma politikası izlenecektir. Bir taraftan, coğrafi çeşitlilikten tam anlamıyla yararlanarak şifalı bitkilerin üretimini arttırmak, hayvancılığı ve bahçeciliği geliştirmek, ticari tarım üretimini arttırmak, madenlerin

işlenmesini arttırmak yoluyla ihtiyaç duyulan hammaddelerin sağlanması garanti altına alınacak, diğer taraftan, var olan sosyo-ekonomik eşitsizlikleri ortadan kaldırarak ve genel kitlelerin alım güçlerini arttırarak sanayi ürünleri için gerekli pazar yaratılacaktır. Böylece, halkın sınırlı üst kesimlerine yönelik lüks mallar için şimdiki dar pazar yerine, genel kitlelere yönelik üretim ve geçim araçları için büyük bir pazarın yaratılması sanayileşme sürecini hızlandıracaktır. Benzer olarak, ulusal endüstriyi dünya emperyalizminin ve özellikle de Hindistan yayılmacılığının müdahalesinden ve hegemonyasından korumak için eşitsiz anlaşmaların iptali, açık sınırın kontrolü, doğru gümrük-finans-para politikalarının kabulü gibi tedbirler alınacaktır.

Ülkenin yarı-sömürge ve yarı-feodal koşullarından kaynaklı ve yine üretici güçlerin son derece geri oluşu nedeniyle Nepal'in sanayileşme sürecinde devletin özel bir rol oynamak zorunda olduğu açıktır. Yine de yeni demokratik aşamadaki sanayileşme sosyalist bir nitelikte olmaktan ziyade kapitalist bir nitelikte olacaktır. Devlet, temel endüstrilerin ve mali kuruluşların mülkiyeti vasıtasıyla ve merkezi planlama ve mali/parasal politikalarla bir bütün olarak sanayileşmeye önderlik ve rehberlik edecektir. Diğer taraftan, diğer modern sanayilerde, küçük ve yerel sanayilerde ve, küçük ve orta düzeydeki ticarette özel mülkiyet ve özel teşebbüs mevcut olacaktır. Böylece ancak ilerici bir devletin önderliğinde ve rehberliğinde Nepal'de emperyalist ve yayılmacı baskıdan kurtularak endüstriyel kapitalizmin gelişimi mümkün kılınabilir ve daha üst seviyedeki bir toplumun temeli hazırlanabilir.

c) Bölgesel Denge ve Bütünsel Gelişim

Yeni Demokratik Devrim'in önemli diğer gelişim programı ve politikası, ta başından itibaren ekonomik gelişmeyi bölgesel gelişme ile eşgüdümlü hale getirmek ve tüm ülkede dengeli ve bütünsel gelişmeyi sağlamaktır. Bunun için başlıca strateji şöyle olacaktır:

1) Farklı coğrafi bölgelerin üretim potansiyellerinden azami derecede faydalanarak toplumsal gelişmeyi hızlandırmak;

2) Ekonomik ve coğrafi anlamda sorumluluğun dağıtılması (*ademi merkeziyetçilik* -çev.) yoluyla ekonomiyi kendine yeter getirmek ve onu dış müdahale ve baskı tehlikesinden korumak;

3) Sosyal ve coğrafi kutuplaşmayı engelleyerek toplumu daha gelişmiş ve demokratik aşamaya yönlendirmek;

4) Farklı sosyal sektörler ve coğrafik bölgeler vs. arasında dayanışma yoluyla sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak. Bölgesel dengeli ve dayanışık (*interdependent* -çev.) gelişme için aşağıdaki programlar uygulanacaktır: kır ile kent arasındaki kutuplaşmayı engellemek; yerleşim sistemini büyük, orta ve küçük kasaba ve köylerin dayanışması temelinde geliştirmek;

Dağlık kesim ile Terai arasında işbölümü sağlayarak bu bölgeler arasındaki etkileşimli ilişkileri geliştirmek; büyük ve küçük endüstrinin ve tarımın bütünsel gelişimi temelinde üretim alanları kurmak; ezilen ulusların yaşadıkları alanlarda ulusal özerkliği uygulamak; baskı gören ve uzak olan alanlarda bölgesel özerkliği ve özyönetimi *(self-government* -çev.) uygulamak; vs. Eski sosyal sistemlerde, özellikle de temel ekonomik, sosyal ve maddî hizmetlerin ve altyapının sadece birkaç şehir merkezinde merkezileşmesinden dolayı, büyük şehirlerde "şehirlerin köyleşmesi"ne neden olan kontrolsüz bir nüfus, yoğunlaşma meydana gelir. Buna karşın yeni demokratik sistemde, ekonomik, sosyal ve maddî hizmetler ve altyapılar (örn. sanayi, bankalar, üniversiteler, hastaneler, elektrik, otoyollar, vs.) kırsal alanlara sağlanacak ve bir "kırların şehirleştirilmesi" politikası izlenecektir. Bu politikalar ve programlar, bütünsel gelişimi planlama yoluyla ve diğer ekonomik ve politik tedbirler üzerinden uygulanacaktır.

4.3. Devrimci Dönüşüm Süreci

Bir sosyal sistemin diğerine dönüşmesi ve eskinin yenisi tarafından yadsınması her zaman zorla veya devrimci bir sıçramayla

olur: Halk Savaşı, yeni zor ile eskiyi yadsımanın ve yeni sıçramayı yeni ve daha yüksek bir (sosyal) sisteme doğru yapmanın böyle bir aracıdır. Nepal uzun süreli Halk Savaşı yoluyla yeni demokratik dönüşüm sürecinin iki önemli özelliği olacaktır:

a) Diyalektik Yıkma ve İnşa Süreci

Şimdiki Nepal toplumu yarı-feodal, yarı-sömürge bir aşamada olduğu ve eşitsiz gelişme hüküm sürdüğü ve, maddî ve kültürel gelişim oldukça düşük olduğu için, en zayıf noktalarından başlayarak eski üretim biçimini parça parça yok etmek ve aynı yerde sistematik bir şekilde yeni üretim biçimini yaratmak (yani uzun süreli Halk Savaşı stratejisi) zorunludur. Bunu somutlamak gerekirse, kırsal alanlarda çelişkiler en keskin noktada olduğu için eski yapıyı yıkma ve yeniyi yaratma süreci buradan başlamalıdır. Bu yüzden Nepal'deki Halk Savaşı'nın gelişimiyle birlikte eski üretim ilişkilerini yıkma ve yeni ilişkileri yaratma süreci bir arada ve aşağıdan gelişecektir. Buna paralel olarak, kırsal alanlardaki mevcut yarı-feodal ilişkiler ortadan kaldırılacak ve bunun yerine Yeni Demokratik bir temelde devrimci tarım reformu, sanayileşme ve dengeli gelişme politikası uygulanacaktır. Bununla birlikte, yeni devlet iktidarını güçlendirmeksizin ekonomik inşanın uygulanması imkansızdır, uygulansa bile bunun sürdürülmesi imkansız olacaktır. Bu nedenle, Yeni Demokratik üretim sistemini örgütleme politikası, yeni devlet iktidarının gelişim aşamasına bağlı kalınarak aşağıdan başlatılacaktır ve ancak tüm ülkede devlet iktidarına el konduğunda Yeni Demokratik sistem tüm ülkede uygulanabilecektir.

b) Geçiş Kapitalizmi ve Sürekli Devrim

Yeni Demokratik sistem esas olarak bir kapitalist sistemdir. Bununla beraber, günümüz emperyalizm çağında ve Nepal'de olduğu gibi üretici güçlerin oldukça geri olduğu bir durumda, kapitalist sistemi eski biçimde geliştirmek ve ona istikrar kazan-

dırmak imkansızdır. Özellikle küçük toprak parçası ve küçük sermaye sahipleri açısından, bireysel çalışarak üretkenliği arttırmak ve büyük sermayenin tekelci saldırılarından korunmak imkansızdır. Bu yüzden, sadece tarımın kademeli kooperatifletirilmesi ve sanayinin devlet tarafından korunması yoluyla, veya sosyalizm güzergahında sistemli bir şekilde ilerleyerek büyük orandaki küçük üreticiler varlıklarını sürdürebilir ve verimliliklerini arttırabilirler. Bu anlamda Yeni Demokratik sistem yalnızca bir geçiş kapitalizmi (*Transitional Capitalism* -çev.) sistemidir ve bu sistemin çelişkileri, daha yüksek biçimdeki bir sosyalist sistem tarafından çözülmek zorundadır. Bu yüzden, sadece bilinçli bir devrim süreci ile birlikte toplumda daha yüksek bir düzlemde yeni ortaya çıkan çelişkileri ve problemleri çözmek mümkün olacaktır. Nepal'deki Halk Savaşı süreci, toplumun problemlerini çözmek için böyle bir sürekli devrim zincirinde bir halkadır. Nepal'deki Halk Savaşı'nın başlıca amacı ve mantığı; altyapıda ve üstyapıda sürekli bir devrim yoluyla veya "siyaseti kumandaya koyarak" toplumsal üretici güçleri geliştirmek ve toplumun daha yüksek bir biçimini yaratmaktır.

Kahrolsun Parlamentarizm! Yaşasın Yeni Demokrasi!

Yoldaş Prachanda

1. Giriş

Bugün Nepal dünyanın en fakir ülkesi haline gelmiştir. Demokrasi, gelişme ve barış ağır sloganlarını öne çıkaran yönetim Nepal'de ellinci yılına yaklaşmaktadır. Bu süre boyunca Nepal toplumu demokrasi ve gelişme sloganı altında pek çok seçim, değişik isim ve biçimlerde pek çok hükümet gördü. 1990 yılında kurulan meşruti monarşi ve çok partili sistem içerisinde 5 yıl tamamlanmadan 3. parlamento seçimi yapılacak. Son 50 yıl içerisinde dünyanın yoksullaştırılan bazı ülkeleri gelişmeler kaydettiler. Fakat Nepal 50 yıl önceki pozisyonundan daha da geriye kaydı. Çekici sloganlarla oluşturulan her yeni hükümetin Nepal'i olduğu yerden daha kötüye götürdüğüne tarih tanıktır. Halkın kanından ve terinden alınan on milyonlarca para harcanarak yapılan yıllık seçimler sadece hükümetleri daha fazla harcama yapmaya, ihanete ve güvenliksizliğe sevk etmektedir.

Nepal deyişi ile "Bütün münzeviler delinmiş kulak gibidir"

yani bütün Pancha'lar, Kongre (Partisi -çev.) ve UML ekonomik bağımlılığı, siyasi anarşiyi ve kültürel yozlaşmayı kışkırtmaktadırlar. Hepsi, mücadeleyi ve Nepal'in ilerici halkını tatlı reform sözcükleri ile boğmak için komplo hazırlayan, Nepal halkını her açıdan krizlerin karanlığına itekleyen Hintli yayılmacı hakim sınıfların ve batı emperyalizminin menfaatleri ile uyum içinde bulunan feodalizme ve onun temsilcisi monarşiye hizmette yarışmaktadırlar. Bugün böyle bir görevde Pancha'ları ve Kongre'yi sollayan ULM halkın kafasını karıştırma ve kralın ve yabancı sömürgecilerin güvenini elde etmede başarılı olmaktadır. Şeker kaplı mermilerle halkın mücadeleci ruhunu öldürmek, yerli ve yabancı halk düşmanlarına hizmet etmek için dönemin ortasında UML'nin talebiyle kralın seçim ilan etmesi bu gerçeğin delilidir.

Halk dünya ve Nepal tarihinden öğrenmiştir ki parlamento seçiminde oy atmakla problemin çözümü mümkün değildir. Parlamento seçiminde oy kullanmanın gerçekte ulusal hainlere ve halk karşıtı unsurlara, halk üzerinde adil olamayan, zalim, sömürgeci hareketlerde bulunmaları hakkı verdiği gerçeği en geri kitleler tarafından da anlaşılmıştır. Nepal halkı için kendi kaderlerine hükmetmek için mücadeleye atılmaktan başka yol yoktur. Bu yönlendirme altında Nepal halkının bilinci farklı mücadele biçimlerinin ortaya çıkarak ilerlemesine yol açtı, fakat halka güvenmeyen halk düşmanları ve oportünist siyasi gruplar kendi gerici ve fırsatçı menfaatleri doğrultusunda halkı tuzağa düşürecek komplolar hazırlamaktadırlar.

Bu bağlamda Nepal'in küçük burjuva sınıfı ve entelektüellerin büyük bir bölümü, yıkılmanın eşiğinde olan bu gerici sistemi ayakta tutmaya yarayan küçük kişisel menfaatleri için ahlak ve prensiplerini satmayı yeğlediler. Teorik olarak parlamenter sistemin iki yüzlülük , ahlaksızlık, gösteriş merakıyla dolu, para çantalarını gizleyen bir sistem olduğunu bile bile bu sistemi korumaktan daha aşağılık ne olabilir? Birçok sözde iyi eğitimli kimse bugün utanmazlık göstererek, emperyalizm ve feodalizmin savunucusu gerici fırsatçı gruplara, kitlelerde kafa karışıklığı yaratmak

için yardım etmektedirler. Halka sonsuz güven duyan, geçmişten dersler çıkaran partimiz Nepal Komünist Partisi (Maoist)'in gericilere ve oportünistlere karşı duyduğu nefretle halkı özgürlüğüne kavuşturma yönünde ortaya koyduğu azim her türden gerici eğilimlere karşı bir cephe oluşturmuştur. Partimiz halkın kurtuluşu büyük perspektifine ulaşmak düşüncesi ile "Yeni demokratik cumhuriyet, meşruti monarşinin tek alternatifi" sloganı altında ikiyüzlü ve komplocu seçimleri boykot etmektedir.

Bugün boykot siyasetimize karşı çıkan bütün gerici ve oportünist unsurlar bütün güçlerini değersiz parlamenter sistemi savunmak maksadıyla halkı parlamento seçiminin lağımına çekmeye harcamaktadırlar. Bu durumda parlamenter sistemin, seçimlerin ve partilerin gerici karakterini, seçimlerin boykot edilmesini ve devrimci mücadelenin halkı kurtuluşa götürecek tek yol olduğunu anlamak ve başkalarının anlamasını sağlamak en acil gereksinimdir.

2. Devlete ve Parlamenter Sisteme Genel Bakış

Gerici sınıfın bilinçli temsilcileri kitleler arasında parlamenter sistemle devlet iktidarının aynı şey olduğu yönünde kafa karışıklığı yaratmaya çalışmaktadırlar. Burjuva sınıfın temsilcileri parlamenter sistemin devlet var oldukça devam edebileceği düşüncesini kabul etmeyerek parlamenter sistemin ebedi bir sistem olarak sonsuza kadar süreceği düşüncesini ispat etmek için enerji harcarlar. Burjuvazinin bu yöndeki propagandası küçük burjuvalar üzerinde oldukça etkili olmaktadır.

Cehalet ve bilimsel kavrayışın yokluğu, toplumun gelişim sürecinde devlet ve yönetim biçimlerinin diyalektik, dinamik ve hep değişen özellikleri konusunda son derece karmaşık durum yaratmıştır.

Peki Gerçek Nedir? Doğa, toplum ve insan bilinci dinamik bir devinimle daima değişim içindedir. Hiçbir şey sonsuz ve kalıcı değildir. Buna göre tarihin belli bir evresinde ortaya çıkan

devletin, başka bir gelişme evresinde ölümü kaçınılmazdır. Çünkü doğan her şey aynı zamanda yok olur. Toplumun gerici unsurları bu bilimsel düşünceyi asla kabul etmemektedirler. Bilimsel bilinç yerine batıl inançları koymak, toplumun gerici kesimi tarafından uzun süreden beri başvurulan bir yoldur. Devlet daima varolmuş (ezeli) ve sonsuza kadar sürecek bir şey midir? Hayır burada Engels'in dile getirdiği hususa dikkat etmekte yarar vardır; "*Devlet ezeli değildir. Devlet kavramı ve devlet iktidarının olmadığı, işlerini devlet olmaksızın yürüten böyle bir toplum vardı. Ekonomik gelişimin belli koşulları zorunlu olarak toplumun sınıflara bölünmesi ile birleşince devlet gereklilik haline geldi. Artık biz üretim sürecinin hızla gelişmesi sonucu bu sınıfların gerekli olmadığı, hatta üretim süreci önünde engel teşkil ettikleri bir noktaya ilerliyoruz. Sınıflarla beraber devlette kaçınılmaz olarak yok olacaktır. Toplum, üretimi üretenlerin eşitliği ve özgürlüğü zemininde yeniden organize edecektir ve bütün devlet mekanizması daha önce ait olduğu yere, iplik eğirme tekeri ve bronz baltanın yanına eski eserler müzesine gönderilecektir.*" (Alıntı orijinal değildir)

Bugün tüm dünya üzerinde gericiler ve revizyonistler Marksizm'in bu büyük bilimsel yargısını çarpıtmanın peşine düşmüşlerdir. Toplumun başlangıç döneminde sınıf ayrımları olmadığı gibi devlet de yoktu. Devletin ortaya çıkmasıyla beraber ordu, polis, hapishane, bürokrasi, mahkemeler vs. gibi kurumlar da ortaya çıktı. Marx'a göre "*Devlet sınıf egemenliğinin mevcudiyetidir, bir sınıfın diğer sınıf üzerindeki baskı silahıdır, sınıf savaşını zayıflatarak hegemonyayı meşrulaştırma ve güçlendirme aracıdır.*" (alıntı orijinal değil) Fakat daima sınıf işbirliğine vurgu yapan, sınıfsal çatışmayı zayıflatmaya çalışan gericiler ve oportünistler toplumdaki baskıcı sistemi güçlendirmek için çalışmaktadırlar. Dikkat edilmesi ve iyice anlaşılması gereken diğer bir nokta da yönetim biçimi ile devlet iktidarının ne şimdi ne de tarih boyunca aynı şey olmadığıdır. Devlet ortaya çıktıktan sonra birçok yönetim sistemi ortaya çıkmış ve toplum geliştikçe ortadan

kaybolmuştur. Devlet iktidarı altında hiçbir yönetim biçimi sonsuz değildir ve olamaz. Tüm dünya, köleci toplumda yönetim sisteminin biçiminin köle sahipliği olduğunu, mutlak monarşinin feodal toplumda yönetim sisteminin biçimi olarak kaldığını ve burjuva toplumda parlamenter sistemin yönetim sisteminin biçimi olarak ortaya çıktığını bilir. Bugünkü yarı-feodal, yarı-sömürge toplumda da mutlak monarşi ve parlamenter sistemin bir tür karışımı yönetim sisteminin biçimi olarak bulunmaktadır. Keza sosyalist sistemde de proleter demokrasi, yönetim sisteminin biçimi olacaktır. Netice itibarıyla devlet iktidarı ve yönetim biçiminin aynı şey olmadığı açıktır. Sınıf ayrımı var olduğu sürece devlet vardır fakat sınıf savaşımına bağlı olarak yönetim biçimleri değişir. Tekrarlamak gerekirse sınıf savaşımının yeni merhalesinde sınıf ayrımının ortadan kaldırılmasıyla beraber devlet otomatik olarak ortadan kalkacaktır.

Nepal'de sadece bilinen gericiler değil, kendilerine Marksist diyen revizyonist hainler de bu sosyal bilimsel hakikati çarpıtma peşinde koşmaktadırlar. Sınıf mücadelesini feda etmek suretiyle sınıf işbirliğinden bahsetmek, parlamentarizm melodileri ile devrimin boğazını sıkmaya çalışmak, tekelci kapitalistlerin ve feodal monarşinin menfaatleri doğrultusunda meşruti monarşi parlamenter sisteme tapınmak revizyonist döneklerin çarpıtma yöntemleridir

Parlamenter yönetim biçiminin kapitalist toplumun gerekliliği olduğu açıktır. Parlamenter sistem tarih sahnesinde kapitalizmin feodalizme karşı savaşında kesinlikle ilerici bir rol oynamıştır, fakat kapitalizmin tekelci karakteri uluslararası arenaya dev gibi modern proletaryayı da çıkarmıştır. Bugün tarihin yarattığı son sınıf, proletarya sınıfı kendisini burjuva sınıfa karşı, burjuvaziye karşı dünyayı-sarsan mücadele sürecinde, insan düşüncesinin doruk noktasını temsil eden Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimsel-devrimci silahıyla donatmıştır. Kapitalizmin içsel çelişkisi ve proletaryanın gelişimi burjuva sınıfının fazlasıyla gericileşmesini getirmiştir. Burjuva sınıfın gericileşmesine paralel olarak

parlamenter sistem de otomatik olarak gerici, ikiyüzlü bir hal almıştır. Parlamento burjuvazi için bir dedikodu merkezi, halkın gözünü boyayarak hükümranlıklarını sürdürdükleri bir sahne haline gelmiştir. Belli aralıklarla yapılan seçimler, yöneten sınıftan kimin halkı aldatacağını ve yağmalananları dağıtacağını tespit etmeye yarayan bir araca dönüşmüştür. Parlamento bu kadarla da kalmamış, devletin faaliyetini yürütmeyi de terk etmiştir. Kapitalizmin geliştirdiği büyük daimi ordu ve bürokrasi bu görevi yerine getirmektedir. "*Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e dek herhangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz, asıl devlet işleri hep kulislerde görülür; bu işler hep devlet daireleri, bakanlar, kurmay kurullar tarafından yürütülür. Parlamentoda sadece "saf halk"ı aldatma ereğiyle gevezelikten başka bir şey yapılmaz,*" Lenin tarafından söylenen sözler parlamenter sistemin özünü gayet güzel açıklamaktadır. Parlamentonun tek görevinin halkı aldatmak olduğu gerçeği, Nepal'de parlamentonun 5 yıllık faaliyeti dikkate alındığında da görülmüştür. Lenin'in bu konuya daha fazla açıklık getirmek için dediği gibi; "*Sadece halkı parlamento vasıtasıyla yönetici sınıftan kimin ezeceğine her 5 yılda bir karar vermek sadece parlamenter-anayasal monarşilerde değil, aynı zamanlarda en demokratik parlamenter cumhuriyetlerde de parlamentonun gerçek özüdür.*" Ki bu parlamentoya yönelik Marksizm'in bakış açısıdır. Fakat gerek Nepal'de gerek tüm dünyada revizyonistler Marksizm'in bilimsel tespitine sırt dönerek, gericilerden artakalanları yalamak için parlamenter sisteme şeytani dualar okumaktadırlar.

3. Yeni Dünya Krizi Aşamasında Parlamenter Sistem

Bugün tüm dünya çapında parlamenter sistem ciddi bir kriz sürecinden geçmektedir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kısa bir süre istikrarlı olduğu kabul edilen emperyalist ekonomi 1970'lerden sonra genel bir krize girmiş ve 1990'lara gelindiğinde bu kriz aşırılaşmıştır. Emperyalist ülkeler bakımından bu krize karşı ayakta kalabilmenin tek ve zorunlu yolu 3. Dünya Ülkeleri'nin

acımasızca yağmalanmasıdır. Buna ek olarak emperyalist gruplar arasındaki rekabet dünyanın yeniden bölüşülmesini zorlamaktadır. Bir yandan emperyalist yağmacı gruplar GATT gibi sözleşmeler üzerinde anlaşarak endüstri, ticaret, tarım ve telif hakları üzerinde daha fazla tekel oluştururken diğer yandan da bölgesel ve ulusal savaşları şiddetlendirerek ve dünya savaşına hazırlanarak etki alanlarını genişletmek için silahlı güçlerini daha da kuvvetlendirmektedirler. Dolayısıyla emperyalistler Üçüncü Dünya Ülkeleri'ne ekonomik liberalizasyon ve özelleştirme politikalarını kabul ettirmek için açıkça komplolar kurmakta ve tüm dünyada yükselen sosyalist, demokratik ve ulusal kurtuluş hareketlerini ezmek için azami güçlerini kullanmaktadırlar. Dünyadaki temel çelişki gittikçe keskinleşmektedir. Emperyalizm Afrika'nın Asya'nın ve Latin Amerika'nın güçlü halk hareketleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Kendi tekelci karakterinden ve halkın mücadelesinin durmadan hızlanmasından kaynaklı emperyalist düzen kaçınılmaz bir kriz tuzağına hapsolmuştur. Yeni bir dünya devrim dalgası ufukta gözükmektedir. Emperyalist ülkelerde dahi halkın öfkesinden saçılan kıvılcımlar çoğalmaktadır. Emperyalizmin siyasi maskesi olan parlamenter sistem içinde yukarıda dile getirilen ekonomik kriz tüm çıplaklığıyla görülebilir. İnsanların parlamenter sisteme ve seçimlere güvensizliği gittikçe artmaktadır, Amerika, Japonya, Fransa, Almanya ve Hindistan dahil olmak üzere bütün dünyada yapılan seçimlerden çıkan sonuç bu artışı doğrulamaktadır. Parlamentonun istikrarından bahseden emperyalist ve gericilerin halkta yarattıkları kafa karışıklığı cennetindeki tatlı uykuları, tüm ülkelerde yaygınlaşan halkın hoşnutsuzluğu, kızgınlığı ve isyanıyla bölünmeye başlamıştır. İşin en tuhaf yanı ise yıkılmak üzere olan sistemi, halkı artık parlamento yanılsaması ile kandıramayan malum gerici sınıfların yerine, kendilerine Marksist diyen revizyonist döneklerin yıkılmaktan alıkoymasıdır.

Bugün Komünizm adı altında parlamentoyu savunma sorumluluğunu üstlenen revizyonistlerin, feodal beyler ve kapitalistler

tarafından satın alınmış uşaklar olduğunu halka ısrarla anlatmak gereklidir. Parlamento seçimlerinde onların zaferi, kapitalistlerin ve feodallerin korudukları, çökmek üzere olan sistemin zaferi olacaktır. Onları biraz olsun ilerici görmekten daha büyük aptallık olamaz. Lenin'in söylediği gibi "*Devrim çağının gerekleri ancak devrimci örgütlenmeye geçilebilirse karşılanabilir ve bu da ancak devrimci enerjinin boğazını sıkan eski parti ve önderlerden kurtulmakla mümkündür.*"

4. Parlamento Üzerine Devrimci Marksizm ve Revizyonizm Arasındaki Mücadele

Marksizm'in doğuşundan itibaren uluslararası komünist harekette parlamenter sistem ve parlamentarizm üzerine şiddetli mücadeleler olmuştur. Marksizm'in teorik zaferinden sonra revizyonizm aynı eski revizyonist özünü bizzat Marksizm kisvesi altında sürdürmektedir. Sayısız biçimdeki revizyonizm parlamentarizmi savunmakta ve halkı aldatmaktadır. Aslında devrimci Marksizm ile revizyonizm arasındaki temel fark, parlamentarizmin kabulü veya reddi noktasındadır. Ve böylece devrimci Marksizm ile revizyonizm arasındaki mücadele gerçekte devrim ve karşı devrim arasındaki mücadele haline gelmiştir. Bu gerçek bugün revizyonist ULM grubunun yozlaşarak karşı-devrimci bir hal almasında ve Maoistlerin bunlara karşı mücadelesinde açıkça görülmektedir. Bugün revizyonist ULM grubunun parlamentarizm konusunda anlattıkları geçmişte Marksistlerin şiddetli mücadelesine maruz kalmış hainlerin anlattıklarının geliştirilmiş halinden başkaca yeni bir şey değildir. Bugün Nepal'de UML açıkça ve utanmazca Bernstein, Kautsky, Kruşçev, Gorbaçov, Liu Şao-şi ve Deng'lerin karşı devrimci hattını izlemektedir ve biz buna karşı Marks, Engels, Lenin, Stalin,ve Mao'dan kalan devrimci mirası sürdürmekteyiz.

Kısaca Bernstein'in ifade ettiği tarihsel mücadele sürecine bakalım, "*Kapitalizm barışçı yöntemlerle sosyalizme dönüşür*".

Bernstein, burjuva sınıfının parlamenter sisteminin ortadan kaldırılmaması, fakat daha da geliştirilmesi gerektiğini söyleyerek "*Yüz yıl evvel şiddete dayalı bir devrimi gerektiren reformlar şimdi oy verme, gösteriler ve baskı uygulama yöntemleri ile elde edilebilir*" şeklinde propaganda yapmaktaydı. O dönem Bernstein şöyle demişti; "*Gelecekte İşçi sınıfı sayısal olarak o kadar güçlü ve tüm toplum için o kadar önemli hale gelecek ki bu saraylar bu güçün baskısına karşı koyamayacak ve kendiliğinden çökeceklerdir.*" Lenin Bernstein'in bu tür saçmalığının gerici özü ile alay etmektedir. Tarih Lenin'in görüşünün haklılığını parlak bir şekilde ispatladı. Fakat sevgili okuyucular! ULM de dahil olmak üzere revizyonist hainlerin Bernstein'in görüşlerini yaratıcılık cilasıyla kaplayarak halen savundukları gerçeğinde bir şüphe var mıdır? ULM'nin Marksizm-Leninizm adlandırmasını telafuz etmeye en küçük bir hakkı var mıdır? Hayır. Onlar bu büyük isimleri devrimi ve halkı boğmak için istismar etmektedirler. Biraz daha ilerleyelim, Dönek II Enternasyonal'in dönek Kautsky'i de "*Politik mücadelemizin hedefi, parlamentoda çoğunluğu sağlama yoluyla onu hükümetin efendisi katına yükselterek devlet erkini ele geçirmektir*" diyerek kendisini çıplak bir şekilde Berstein'in aynı karşı-devrimci geleneği ile sundu. Kautsky İngiliz tipi parlamenter sistemi överek açıkça proletaryanın menfaatlerine ihanet etmiş ve burjuva sınıfının adi bir uşağı olduğunu ispat etmiştir. Lenin, bu türden karşı devrimci Kautsky karakterini çürüterek Marksist–Leninist literatürün birikimini geliştirmiştir. Lenin Kautsky'in parlamentarizmine karşı çıkarak "*Burjuva diktatoryası veya ücretli kölelik altında yapılan bir seçimde proletaryanın çoğunluğu elde ederek iktidara ulaşacağını sadece salaklar ve dolandırıcılar düşünebilir. Eski sistem ve eski iktidar altında iktidar ancak sınıf mücadelesinin ve devrimin seçimlerin yerini almasıyla mümkündür*" der. (Alıntı orijinal değil) Bu bağlamda Stalin de şöyle demektedir, "*Böyle bir devrimin barışçı yoldan, burjuvazinin yönetiminin ihtiyaçlarına uygun düzenlenmiş burjuva demokrasisi çerçevesi içerisinde gerçekleştirilebi-*

leceğini düşünmek için insanın ya aklını kaybetmesi lazım ya da proletarya devrimini açıkça reddetmesi gerekir."

Bugün Nepal'de parlamentoda monarşinin kontrolü altında çoğunluk oyu ile bir hükümet kurulabileceği sloganını öne çıkaran UML de dahil olmak üzere revizyonistler neden "çılgın" veya hain diye adlandırılmasınlar? Bernstein ve Kautsky'in geleneğini takip eden, Marx'ın, Lenin'in isimlerini kullanan yalancı ve ahlaksızların samimi olduklarını düşünmek insanın hem kendini hem halkı kandırmasından başka ne olabilir?

Modern revizyonizmin lideri Kruşçev de Bernstein ve Kautsky'in tam da aynı geleneğini sürdürdü. Kruşçev ayrıca "*Parlamentoda çoğunluğu ele geçirip onu bir halk gücüne dönüştürmek*"ten bahsetti. Kruşçev 40 yıl önce barışçıl mücaleden bahsetti. Kruşçev, Brejnev ve Gorbaçov hepsi şiddete dayalı devrime karşı çıktılar. Bu anlayışın, sonunda Rusya'da Yeltsin faşizmini doğurduğu dünya kamuoyunun hafızasında hala tazedir. Mao parlamentoda çoğunluğun elde edilerek sosyalizmin kurulabileceği propagandasını yapan Kruşçev revizyonizmine karşı tarihsel bir mücadele başlatmış ve bu düşünceyi tamamen çürütmüştür. Mao, "*siyasi iktidar namlunun ucundadır*" bilimsel tespitini açık ve net olarak ortaya koyarak ve "*Emperyalizm çağında sınıf mücadelesi bize, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin sadece silah gücüyle silahlı toprak ağalarını ve burjuva sınıfını alt edebileceğini öğretmiştir. Dolayısıyla bütün dünyanın sadece silahlarla değiştirilebileceğini söyleyebiliriz*" diyerek revizyonizme karşı Marksist mücadele geleneğini takip etmiştir.

Parlamentarizm konusunda revizyonizm ve devrimci Marksizm arasındaki kadim mücadeleye şahit olduğu halde hâlâ parlamentoda çoğunluğu elde ederek halka "faydalı" olunabileceği saçmalıklarını geveleyerek Marksizm'in yaratıcılığını kavramış gibi gözüken UML dahil olmak üzere revizyonistlere ne söylenebilir? İşte tam burada "solcu" küçük burjuvalara, devrim ve halk düşmanlarını selamlamaya koşarak kendilerini kirletmekten alı koymaları için ne önerebiliriz? Gözleriniz olduğu halde kör

olmaktan, kulaklarınıza rağmen sağır olmaktan, beyin sahibi olmanıza rağmen aptal olmaktan kurtulun. Feodalizmin ve emperyalizmin zırvalarından uzak durun. Anlık menfaatleriniz için körce ahlakınızı satmayın. Aksi takdirde tarihin güçlü elleri kimseyi affetmeyecektir.

5. Parlamento Seçimleri ve Komünist Taktikler Üzerine

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in, yukarıda bahsettiğimiz parlamentarizm biçimlerini teşhir etmesinden sonra, başka biçimde bir neo-revizyonizm parlamentarizmi teşhir etme bahanesiyle ortaya çıkmıştır. Tanımlamak, anlamak ve teşhir etmek aynı ölçüde zorunludur. Marksizm-Leninizm-Maoizm devrim yararına seçimleri veya boykotu kullanma meselesinin parlamentarizmin teşhiri bakımından bir taktik meselesi olduğunu, çünkü her ikisinin de verili koşullarda uygulanabileceğini belirtmektedir. Bu bağlamda uluslararası komünist hareket içinde iki düşünce egemendir. Taktik olarak her zaman seçimlere katılımı savunan sağ revizyonizm, diğeri ise seçimlerden hiçbir zaman yararlanılamayacağını, dolayısıyla stratejik olarak boykot edilmesi gerektiğini savunan eğilim. Bu iki eğilimden biri, daima seçimlere katılan sağ aşırıcılık bugünün komünist hareketinde daha fazla zararlı olmuştur.

Bugünün dünyasında esas olarak iki çeşit ülkenin kaldığının anlaşılmaya ihtiyacı vardır. Bir yanda endüstriyel olarak gelişmiş kapitalist ülkeler diğer tarafta köylülüğün baskın olduğu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkeler. Proletaryanın iktidarı elde etme stratejilerinin bu iki çeşit ülkede farklı olduğu tarihsel olarak ispatlanmıştır. Gelişmiş ülkelerde proletarya ayaklanma stratejisi altında büyük şehirleri ele geçirerek buradan kırsala yayılma hattını izler. Fransa'da Paris komünü ve asıl olarak da Lenin önderliğinde büyük Ekim Devrimi bu strateji altında başarılmıştır. Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde ise uzun süreli Halk Savaşı yoluna

uygun olarak önce kırların daha sonra kentlerin ele geçirilmesi yöntemini kabul etmek gereklidir. Mao önderliğinde Çin devriminde ve bazı diğer ülkelerde zafer bu yol takip edilerek kazanılmıştır.

Yukarıda bahsettiğimiz farklı iki tip ülkede devrimi tamamlamak için benimsenen taktikler de aynı olamaz. Silahlı Ayaklanma Stratejisi altında proletaryanın benimsediği seçim taktiğini uzun süreli Halk Savaşı stratejisi altında bir prototip olarak kabul etmeye çalışmak Marksizm değil onun kör mekanik bir taklidi olur. Bu tür mekanik düşünceler hiçbir koşulda devrime fayda sağlamaz. Buna ek olarak, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalist aşamada parlamenter sistem ve partilerin faşizanlaşmasındaki yükseliş süreci ve ayrıca Büyük Proleter Kültür Devrimi deneyimi ve kapitalist ülkelerde de seçimlerin devrim yararına kullanılmasının pratik olarak sona ermesi dikkate alındığında, seçimlerden faydalanmanın taktik olarak değerini yitirmiş olduğu görülmektedir. Mesele ciddi bir probleme dönüşmüştür ve bunun teorileştirilmesi acil hale gelmiştir.

Bu durumda, uzun süreli Halk Savaşı stratejisi altında bu taktikleri Silahlı Ayaklanma Stratejisine tabi hale getirerek benimsemeye çalışan hatalı yaklaşımın ciddiyeti daha da büyümektedir. Savaş stratejisini ve devrimin doğasını görmezden gelerek parlamento seçimlerine ilişkin taktiklerin uygulanmasında ısrar eden sağ oportünist eğilim Nepal komünist hareketi içinde baskın hale gelmiştir. Bu tür unsurların Yeni Demokrasi'den, Mao Düşüncesi'nden, silahlı mücadeleden ve hatta bazen uzun süreli Halk Savaşı'ndnan bahsetmelerinin bir kıymeti harbiyesi yoktur. Silahlı ayaklanmanın taktiklerini benimseyerek Yeni Demokrasi'den bahsetmek "Kuti (yani Çin) yolunu takip ederek Kashi'ye (yani Hindistan) gitmek istemek" mantığına benzer. Gözlerini kapatarak, seçimlerden yararlanılanma taktiğini benimseyenler, seçimi strateji sorunu haline getirerek mekanik düşünüş örneği sergilemektedirler. Bunların, Yeni Demokratik Devrim'i tamamlamak için uzun süreli Halk Savaşı çizgisi doğrultusunda seçimleri boy-

kot etme çizgisini benimseyen devrimci partilere karşı dogmatizm, mekanik düşünce suçlamalarının ve devrimci söylem tüccarlıklarının arkasında sağcı bir özden başka bir şey yoktur. Burada izah etmeye çalıştığımız şey, savaşın niteliği inkâr edilerek taktik adına seçimlerden devrim lehine istifade edilebileceğini savunmanın, bir şey giyineceğim diye insanın ayakkabısını kafasına geçirmesi ile aynı olduğudur. İşte Nepal'de de MB-Lama eğilimlerinin unsurları ayakkabısını kafasına geçiren eğilimin temel temsilcileridir. Bir başka deyişle Kuti'ye gitmek için Kashi'den geçme rotası belirleyerek insanlarda kafa karışıklığı yaratmak bunların taktiğinin özüdür.

Kralın ve Kongre (Partisi -çev.)'nin kuyruğuna yapışarak gerici bir güç haline gelen UML'yi model alıp onların ardından giderek güç elde edebileceği hayallerini kuran bu unsurların tasfiyesi kaçınılmazdır. Bu günlerde devrimci partiye ve mücadele eden kitlelere karşı gerici ve revizyonistlerin kuyruğuna takılarak gerçek neo-revizyonist yüzlerini ortaya koymaktadırlar. Kendi merkezi düşünceleri doğrultusunda devrim ve karşı-devrim arasında oynamaya çalışan bu grupların varlığı "ne evde ne de krematoryumda olmayanlar"ınkine benzemektedir. Dünya ve ülkemiz pratik tecrübesinin de açığa kavuşturduğu gibi, burada görülmesi gereken şey, büyülü seçim tuzağına kapılan bu grupların nihaî sonlarının gericilik olduğudur. "*Emekçi kitleler içinde nefret yaratan çıplak oportünizm, Marksist formülleri kendi oportünist pratiklerini mazur göstermek için kullanan ve farklı mantık yöntemleri ile devrimci eylemlerin zamansız olduğunu ispatlamaya çalışan orta sınıf teorisi kadar zararlı ve dehşet verici değildir.*" Lenin'in bu anlatımı tam olarak Nepal'deki MB-Lama eğiliminin durumu ile örtüşmektedir.

Sonuç olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm'in seçim meselesini, genel olarak yapılanın ötesinde, daha fazla stratejiyi etkileme gücüne sahip taktik bir mesele olarak ele almaktadır. Böylesi ülkelerde tüm mücadele yöntemlerini ve örgütlerini başından itibaren savaş üzerinde merkezileştirmek için kullanmak zorunludur,

bu anlamda Yeni Demokratik Devrim'i gerçekleştirmek için uzun süreli Halk Savaşı güzergahını takip etmek kaçınılmazdır. Meseleye bu noktadan bakınca seçimlerin boykot edilmesi taktiği karşısında seçimlerden istifade etme taktiğinin baskın bir öneme sahip olmadığı görülecektir. Seçimlerden istifade etme taktiği böyle ülkelerde ancak belli durumlarda bir istisna olarak uygulanabilir. Moham Bikram ve Lama'nın izaha ve uygulamaya çalıştığı seçimlerden silahlı kalkışmaya hazırlık için istifade taktiği, Maoizm ve Yeni Demokrasi ile hiçbir alakası olmayan, gericiliğe eğilimli neo-revizyonizmdir.

6- Nepal'in Tarihi Arkaplanı ve Bugünkü Parlamenter Sistem

Nepal'de yakın zamanda kurulan anayasal monarşi ve çok partili sistem Nepal toplumunun tarihsel gelişiminin gerektirdiği bir sonuç değil, iç-dış gericilerin kitlelerin zihinlerini karıştırmak, kendi düzenlerini sürdürmek için yaptıkları ittifakın ve komplonun bir sonucudur. Nepal toplumunun gelişiminin tarihsel ihtiyacı Yeni Demokratik Devrim olarak adlandırılan yeni bir tip burjuva demokratik devrimdir. Bu gerçeği doğru anlamanın önemi çok büyüktür. Bütün gerici ve revizyonistler gerçekle uyuşmadığı halde kendi menfaatleri doğrultusunda Nepal'in tarihini ve gerekliliklerini, Nepal halkının mücadele ruhunu çarpıtan propagandalar yapmışlardır.

Bu sorunda dikkatimiz Nepal toplumunda var olan iki tür çelişkiye yoğunlaşmalıdır. Birincisi Nepal halkının feodalizm ve emperyalizmle çelişkisi, ikincisi ise gerici farklı grupların iç çelişkileri, yani feodal, bürokrat ve komprador kapitalizm arasındaki çelişki. İlk çelişkinin neticesi olarak Nepal halkı değişik biçimler altında feodalizme ve emperyalizme karşı uzun süreden beri mücadele vermektedir. Nepal halkının gerçek mücadele eğilimi gelişiyor, fakat baskılar, iç ve dış düşmanların komploları, aldatmaları Nepal halkının mücadelesini sık sık engellemektedir.

Bu mücadele nicel bir büyüme eğiliminin ötesinde artık nitel sıçrama yapma noktasındadır. İkinci çelişki ise gericiler arasında defalarca iktidarın bölüşümünü gerektiren bir durum yarattı ve bu halen yaşanmaktadır. Gerici iktidarın çeşitli kesimleri, bir uzlaşmaya varmak ve bu iktidar bölünmüşlüğünü hafifletmek amacıyla halkın kafasını karıştırmak için halkın mücadelesini sık sık kullanmaktadırlar. Bugün herkes tarafından gayet iyi bilindiği üzere Nepal'de devlet feodal, komprador ve bürokrat kapitalistleri temsil etmektedir. Burada, her sorunda ve sonsuza değin bu üç kesimin tek, özdeş ve eşit çıkarlarının olduğu kastedilmemektedir. Feodal unsurlar, iktidardan daha büyük pay almak için mutlak monarşiye önem vermeye vurgu yapılmaktadırlar; bürokrat kapitalistler, koşulların gelişimine bağlı olarak emperyalist ve feodal unsurlar arasındaki işbirliğini sürdürmeye ve bu işbirliği içinde daha büyük pay elde etmeye önem vermektedirler; komprador burjuvalar ise, doğrudan emperyalist çıkarları temsil ederek, parlamenter demokrasi maskesini kullanarak ve faşist yönetimi işleterek iktidardan daha fazla pay almayı garanti altına almaya önem vermektedirler. Fakat emperyalizmin ve proleter devrimin özgüllüğüne göre bu kesimlerin kendi aralarında temel menfaatler konusunda aynılıkları her zaman vardır.

Nepal toplumunun gelişim sürecini ve bugünkü koşulları yukarda dile getirilen çelişkiler üzerinde yoğunlaşarak anlayabiliriz. Politik olarak, kral milliyetçilik diye çığlık atmaya başladığında gerçekte istediği feodal otokrasidir; Kongre (Partisi -çev.) demokrasiden bahsetmeye başladığında gerçekte emperyalist işbirlikçileri ifade etmektedirler; milliyetçilik ve demokrasinin uyumlu hale getirilmesi probleminin gündeme gelmesi bürokrat kapitalizmi ifade eder. 1949'dan bu yana meydana gelen olayların gidişatına dikkatlice bakıldığında, bürokrat kapitalistlerin rolünün esas ve belirleyici olduğu görülür. Emperyalizm ve feodalizmin bağlaşması yoluyla ortaya çıkan bürokrat kapitalizmin bu tip rolü ile dünyanın baskı altına alınmış tüm ülkelerinde karşılaşılır. Önderliğin Nepal devrimini yönetmek, geliştirmek ve zafere taşımak

için kilit meselesi, bürokrat kapitalizmin gericileşen karakterini anlamakta ve onun gelişim yönünü doğru olarak tespit etmekte yatmaktadır. Ne yazık ki Nepal komünist hareketinde baskın olan sağ oportünizm Nepal'de ulusal mesele gündeme geldiğinde kralın, demokrasi meselesi yükselişe geçtiğinde Kongre (Partisi -çev.)'nin kuyruğuna takılmakta ve ikisi arasındaki eşgüdüm meselesi ortaya çıktığında ise bürokrat kapitalizme yardım etmektedir. Sonuç olarak doğru önderlikten yoksun olan tekrarlanan halk mücadeleleri hile ve komplolar içinde bitirilmeye çalışıldı. Bu sağ oportünizmin en tepesindeki UML zümresi gelinen süreçte bürokrat kapitalizmin menfaatlerini temsil etmektedir. Bu gün ulusal politikada tartışılan aşırı kriz ve belirsizlikler gerçekte bürokrat kapitalizmin krizinin tezahürüdür. Bu da açıkça Nepal'de Feodalizmin ve emperyalizmin kriz içinde olduğu anlamına gelir. Buradan bakıldığında Nepal halkının radikal değişimlerin eşiğinde olduğu açıkça görülmektedir. Devrim dışında Nepal halkını tasfiye olmaktan kurtaracak başka bir yol yoktur. Bu bağlamda iddiamız şudur ki, Nepal'deki gelişim sürecine Marksizm-Leninizm-Maoizm'in tarihsel materyalist bakış açısı temelinde bakıldığında ortaya çıkan bu tespit büyük öneme sahiptir. Yine ayrıca bizim iddiamızdır ki bu tespit, gerici iktidarın krizini yatıştırmak için sürdürülen küçük reformlardan ve komplolardan zevk alan Nepal komünist hareketinin sağ oportünizmine kararlı bir şekilde saldırarak devrime öncülük etme proleter sorumluluğunu yerine getirmeye kapıyı açmıştır.

Şimdi yukarıdaki bakış açısı temelinde tarihi kısaca değerlendirmeye çalışalım.

Halkın ticari faaliyetlerinin, büyüyen ekonomik faaliyetlerinin ve güvenlik ihtiyaçlarının önünde engel olan küçük Baise ve Chaubise devletlerinin birleştirilerek merkezi feodal devletin kuruluşu ve ayrıca bu devletin yayılmacı faaliyetleri, Hindistan'daki binlerce feodal krallığı yutarak tamamen sütliman bir sömürge elde etmeye çalışan İngiliz emperyalizmi açısından çekilmez bir noktaya varmıştı. Bunun da dışında, Nepal'de kurulan feodal

devlet, kuruluşunun ilk döneminde açıkça ve otomatik olarak İngiliz karşıtı olduğu için İngiliz emperyalizmi açısından Nepal'i kendi denetimine almak çok daha önemliydi.

Feodal devletin kuruluşundan itibaren, saray görevlileri, kendi aralarında mevki, prestij ve mülk için iğrenç komplo ve cinayetlere başvururken diğer yandan, lüks yaşam yaşamaya, gelecek jenerasyonları için mülkiyet edinmeye ve biriktirmeye başladılar. İngilizler ile Nepal arasındaki savaş ortamı bu tarihi arkaplan zemininde gelişti.

Kendilerinden çok daha güçlü İngilizlere karşı savaşta Nepal halkının gösterdiği emsalsiz kahramanlık, fedakarlık, cengaverlik dünya üzerinde nam saldı. Fakat güçlü İngiliz sömürgeciliğine karşı feodal iktidarın uzun süreli niteliğe sahip bir savaşı sürdürmesi mümkün değildi. Sonuç olarak daha sonraki güç dengesi ortamında toprak savaşında Nepallilerin yenilecekleri açıktı. Sonuç olarak yurtsever Nepallilerin ve az sayıdaki görevlinin muhalefetine rağmen kral ve memurlar büyük bir toprak parçasını bırakarak utanç verici Sugauli anlaşmasını imzaladılar.

Nepal'in doğal gelişim hızı Suagili anlaşması ile engellenmiştir. Bu anlaşmadan sonra Nepal doğrudan sömürge olmaya daha fazla yaklaşmıştır. Bu tarihten itibaren Nepal'in her iç meselesinde açık müdahale süreci başladı. Bu tarihten itibaren Nepal'in feodal yöneticileri emperyalizmin adeta kölesi gibi çalışmaya başladılar. Bir başka değişle bu tarihten itibaren emperyalizm ve feodalizmin ikili sömürüsü Nepal halkını kurbanlaştırmaktadır. Suaguili anlaşmasından ileriye doğru birçok alt üst oluş ve politik değişiklik yaşanmasına rağmen anlaşmanın oluşturduğu sosyo-ekonomik yapı halen devam etmektedir. Ekonomik bağımlılık, kültürel çarpıklık ve politik belirsizliğin kurbanı olan Nepal bugün yine o dönemde oluşturulan ekonomik-toplumsal yapının köklerine sahiptir. Sistemin ve hükümetin şekli, ismi ne olursa olsun bu yapı içinde bağımsız toplumsal, ekonomik ve siyasal gelişim olamaz. Tek parti, çok parti, partisiz, Kongre, Pancha veya UML, kim iktidara gelirse gelsin halkın ve

ülkenin geleceğinin daha da karanlığa gideceği tarih tarafından ispatlanmıştır. Bu yapının imhası demek feodalizmin ve emperyalizmin imhası demektir. Bugünün gerçekliğinde bu yapının imhası Yeni Demokratik Devrim'in gerçekleştirilmesi demektir.

Bu anlaşmayla kendini aşağılanmış hisseden Bhimsen Thanpa gibi samimi yurtseverler Afganistan, Pencap ve hatta Çin ile Britanyalı soygunculara karşı birleşik cephe kurarak yeni bir savaş başlatmaya çalıştıklarında Nepal'in teslimiyetçi kralı ve diğerleri farklı komplolar planlayarak Bhimsen Thanpa ve diğerlerini yok ettiler. Bundan sonra sarayı tamamen Britanya ajanları hiç muhalefetle karşılaşmaksızın yönetmeye başladılar. Bu süreçte Janga Bahadur'un ortaya çıkışı, Nepal'de emperyalizm ve feodalizmin işbirliğini ileriye taşıyan güçlü bir temsilci ihtiyacını karşıladı. O tarihten bu yana feodal yöneticiler Nepal halkının yurtsever duygularını toptan baskı altında tutmaktadırlar.

Uluslararası arenada proletaryanın rolünün yükselmesini takiben, Rusya'da yaşanan büyük proleter sosyalist devriminin tüm dünyaya yaydığı mesaj, Çin'de ve diğer ülkelerde Yeni Demokratik Devrim'lerin başarılı ilerleyişleri, II Dünya Savaşı'nda faşistlerin yenilmesi, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da benzeri görülmemiş bir kitle bilinçlenmesine yol açtı. Hindistan'da Britanya'ya karşı başlayan kitle mücadelesi alev alev parladı. Artık Britanya'nın Hindistan'da eski moda sistemle kalmasına imkan vermeyen bir durum oluştu. Britanya doğrudan sömürge olarak yönetme yerine yarı-sömürge sistemini ikame ederek Hindistan'dan çekilmek zorunda kaldı. Britanya'nın çekilmesine rağmen Hindistan'da oluşan hükümetin sınıfsal karakteri feodal, komprador ve bürokratik kapitalizm olarak kaldı. Hindistan halkı, bağımsızlık yanılsaması yaratarak kitlelerin mücadelesini durdurmak için İngilizlerin desteği ile ayakta duran gerici yönetim ile karşı karşıyaydı.

Nepal de yukarda dile getirilen uluslararası politik ortamdan bağışık kalamazdı. Sonuçta Nepal'de de halk feodal kralların ve Rana'ların işbirliği altında sürdürülen zulme karşı kızgınlığını

dile getirmeye başladı. Hindistan'ın yeni yöneticileri Nepal'de İngilizlerin değil doğrudan kendi ajanlarının olmasını istediler. Nepal halkını demokrasi adına yanlış yöne sevk eden Hindistan yönetici sınıfı Nepal Kongre (Partisi -çev.)'sini kendisine hiçmet eden sadık bir hizmetçi olarak adım adım geliştirmeyi başardı.

Bu arada Nepal halkının feodal vahşete karşı mücadelesi de değişik şekillerde gelişiyordu. Kral ve Rana birlikte mücadeleyi bastırmak için Nepal halkının kahraman oğullarını ve kızlarını vahşice öldürmeye başladılar. Burada unutulmaması gereken şeylerden biride kral Tribhuwan'ın bizzat Gangalal'ın katledilmesini onaylamasıdır. Rana despotizmine karşı savaşma sözü veren gençlerin katledilmesini onaylayan kralı demokrasinin babası olarak savunmaktan daha komik ve iki yüzlü (halka karşı) ne olabilir? Bu tür totaliter baskı ve cinayetler halkın öfkesini daha fazla artırdı. İç ve dış gerici güçler halkın öfkesini dahi kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmak için uğraşı vermekteydiler. Kısa bir süre önce kurulmuş ve daha emekleme aşamasında olan Komünist Parti halkın öfkesini yönetmekten pratik olarak uzaktı. Hintli yayılmacı yönetici sınıfın emrinde çalışan ve demokrasiyi savunma iddiasında olan Nepal Kongre (Partisi -çev.) o ortamda ciddi bir oranda demokratik olduğu izlenimini halk arasında yaymayı başardı.

Olayları yakından takip eden kral bu vesileyle Ranalar'ın ellerine bırakılan güçten bir kısmını kapmaya çalıştı. Bu işi başarmak Hindistan'ın yeni yöneticilerinin yardımını almaksızın imkansızdı ve demokrasi sloganı onların desteğini gerektiriyordu. Halka sempatik görünmek ve timsah gözyaşları akıtmak için hazırlıklı olmak da gerekliydi.

Tüm bu rüyalar bitti ve Nepal halkının mücadelesinin ve feodal tiranlıktan kurtulma özleminin yazgısını belirlemek için Hindistan'ın gözetiminde Delhi sarayında kral, Rana ve Nepal Kongre (Partisi -çev.)'si arasında üçlü aşağılık Delhi Anlaşması imzalandı. Bu anlaşma "demokrasi" politik aracını kullanarak halkta kafa karışıklığı yaratma görevini yerine getirdi ve değişen

dünya koşullarına uygun olarak feodal, komprador ve bürokratik kapitalist sınıflar arasındaki yeni iktidar bölüşümünü sağladı. Nepal halkının ihtiyaçları ve istemleri hiçe sayıldı.

Kendisini demokrasi mesihi ilan eden kral, kitlelerde zihni karışıklık yaratmak, öfkelerini dindirmek için, Kurucu Meclis seçimini ve bu meclis tarafından kabul edilecek anayasaya göre ulkenin yönetileceğini kabul etti. Fakat bu kararı uygulamaya koymaya asla niyetlenmedi. Neden? Çünkü kral halka otokrasiyi dayatmak istedi. Sonuç olarak kral 1950'den 1960'a kadar halka totaliter yönetimini uygulamak için muhtelif oyunlar denedi. 1960'tan 1990'a kadar kral "devrimci toprak reformu" , "yeni medeni kanun", "köye dönüş" , "barış sahaları" ve "Asya standardı" gibi çekici sloganlar kullanarak mutlak iktidarını dayattı. Nepal halkı bu dönem boyunca kralın yalan ve komplolarına karşı sürekli olarak mücadeleye devam etti. Bu mücadele boyunca Nepal halkının binlerce evladı şehadete koştu. Nihayet 1990'da halk, "monarşiye son" sloganları ile sarayı çembere aldı. Kitle mücadelesinde ifade edilen özgürlük tutkusuna, slogana, duyguya karşı sarayda başka bir komplo hazırlandı. Kral, Kongre (Partisi -çev.) ve sözde sol cephe arasında ittifak oluştu. Gericiler monarşi altında çok partili sistem ilan ederek ve gerici devlet iktidarı altında birkaç reform başlatarak halkın mücadelesinin yönünü çarpıtmayı başardılar. Değişen dünya durumu, Nepal halkının yükselen bilinci ve mücadelenin geldiği aşama dikkate alınarak feodal, komprador ve bürokratik kapitalizm arasında yeniden bir iktidar bölüşümü yapıldı. Feodal unsurların otokrasisinin küçük bir bölümü elinden alındı, iktidarın küçük bir bölümü komprador burjuvaziye verildi ve bürokratik kapitalizm, mevcut duruma uygun olarak bu ikisi arasında belirleyici bir eşgüdüm rolünü oynayarak iktidardaki konumunu daha da güçlendirdi. Bizim gibi ülkelerde anayasal monarşi ve çok partili sistem feodalizm ve emperyalizm arasındaki uzlaşma sisteminden başka bir şey değildir. Çok partili sistem, Panchayat dönemi ile mukayese edildiğinde sınıf mücadelesini keskinleştirmek için daha fazla imkan sağ-

ladığından dolayı, sadece bir adım ilerde sayılabilir. Ülkenin veya halkın problemlerini en asgari düzeyde dahi çözmeyeceği için değil, yapabileceği şey varolan bu problemleri daha da korkunç ve dehşetli hale getirmek olduğu için. Son altı yıllık hareketlilik bu durumu pratik olarak daha da netleştirerek önümüze koydu.

İşte tam bu noktada gericiler ve revizyonistlerin halk içerisinde yaratmaya çalıştıkları kafa karışıklığı, komprador ve bürokrat kapitalizmin ulusal kapitalizm olduğu, anayasal monarşi ve çok partili sistemin ulusal sermayeyi geliştiren Avrupa burjuva devrim döneminin anti-feodal burjuva cumhuriyet sistemi ile aynı olduğu noktasındadır. Onların saklamaya çalıştıkları şey, birincisi, bugünün dünyasında parlamenter sistemin tamamen gerici ve faşist sistem haline geldiğidir. Bu sistem emperyalizmin soykırım ve yağmasını meşrulaştırmak için onay veren ikiyüzlü bir sistem haline gelmiştir. İkincisi Nepal gibi geri kalmış bir ülkede parlamenter sistem emperyalizmin hizmetinde çalışan ve feodalizmle birlik oluşturan melez ve suni bir sistemdir. Kapitalizmin tekelci kapitalizm, yani emperyalizm aşamasına girdiği ve emperyalizm ve proleter devrim çağında eski tarzda burjuva demokratik devrimlerin yaşanamayacağı tarihsel gerçeğini tamamıyla gizlemektedirler. Nepal gibi bir ülkede herhangi bir biçimdeki anayasal monarşiyi ve çok partili sistemi desteklemenin anlamı, sadece halkı kandırmak ve emperyalizme ve feodalizme hizmet etmektir. Bütün gericiler, revizyonistler ve oportünistler bu gerçeği ört bas etmek için tüm güçlerini kullanmaktadırlar.

Bu genel manzaradan çıkaracağımız sonuç şudur; birincisi, Sugauli anlaşmasından sonra oluşturulan yarı-sömürge, yarı-feodal politik yapı halen hakimdir. Bu yapı tamamen çürümüştür. Ulusal sorun, demokrasi sorunu ve halkın geçim sorunu bu çürümüş sistemden dolayı daha da ağırlaşmıştır. İkincisi, Sugauli anlaşmasından itibaren tohumları atılan ve 1950'den itibaren hızla büyüyen bürokrat kapitalizm, bugün ciddi bir devlet krizinden geçmektedir. Bu durum devrim için koşulları olgunlaştırmaktadır. Üçüncüsü, Nepal'de parlamenter sistem Nepal toplumunun

gelişiminin açık bir ihtiyacı olarak değil, toplumun yükselen bilinç ve mücadelesini saptıma ve boşa çıkarmaya yönelik emperyalizmin komplosu olarak gelişmektedir. Dördüncüsü, gerici, revizyonist ve oportünist politik gruplar doğrudan veya dolaylı olarak emperyalist komploya yardımcı olmakta ve onun birer kuklaları gibi çalışmaktadırlar. Beşincisi, Nepal halkında anayasal monarşiye ve seçim oyununa karşı derin bir tiksinti gittikçe gelişmektedir. Ve radikal değişikliklere yönelik istek, bilinç ve zorunluluk yoğun bir şekilde artmaktadır. Altıncısı, Nepal halkının bilinç, istek ve ihtiyaçlarını temsil eden partimiz NKP (Maoist), uzun ideolojik mücadele ve sınıf mücadelesi süreci içerisinde gelişmektedir.

UML Hükümeti: Kriz Sürecinde Feodalizm ve Emperyalizmin Yeni Bir Kalkanı

Yoldaş Prachanda

Parlamento ara-seçimini takiben Majesteleri'nin UML Hükümeti'nin oluşturulduğu ortam genel anlamda Nepal siyasetinde ve özelde Nepal komünist hareketi içerisinde bazı yeni sorun ve tartışmalar ortaya çıkarmıştır. Yerli ve yabancı gerici medya ve siyasi temsilciler kendi destekleri ve yardımları ile oluşturulan UML Hükümeti'nin, bir taraftan Nepal'deki "komünist kızıl yıldız"ın yükselişi olduğunu yayarken, diğer yandan bu adımla "demokratik akım"larını koruma görevini üstlendiği için hükümeti tebrik etmekle meşguldürler. Ne ironi! Nepal'de bir "komünist kızıl yıldız"! Ve tüm dünyadaki komünizm düşmanları onu (UML hükümetini -çev.) çelenklerle tebrik etmek ve kutlamak için sıraya girmişler! UML Bakanları, büyük başarılarının vermiş olduğu mutlulukla rengarenk reform şekerlerini dağıtarak özellikle Nepal küçük burjuvazisinin "aydın" kesimini hayrete düşürdüler. Küçük burjuva entelektüellerinin bu kesimi bu sefer de,

devlet iktidarı ile ilgili Marksist ideolojik sorumlulukları ve ideali ve Marksizm'in abc'sini unutarak ve iktidarlarını korumak için komplocu ve dönek taktikler uygulayan feodalizmin ve emperyalizmin önderlerinin doğal tarihi özelliklerine gözlerini kapayarak, Lenin'in dediği gibi, "*liderlerinin başbakanlıklarının görkemli aydınlığında tersyüz olmaktan*" mest olmuş "*cahil insanlar*" haline gelmişlerdir.

UML'nin bu başarısı karşısında ağızları sulanan fakat o "şerefli" başbakanlığı kendi başına ele geçirme gücüne sahip olmayan ve hatta Mao'nun ismi ile piyasaya çıkan bazı politik gruplar bu sefer de UML hükümetinin, yurtsever ve demokratik güçlerin sol hükümeti olduğuna inanmayı reddedenlere karşı çıkmakla meşguller. Diğer yandan kral Birendra'nın, yüzünü sayısız Nepal çocuğunun kanıyla yıkama görevine katılmalarından dolayı UML önderleriyle gurur duyacağı aşikardır. Bu durumda, soruna teorik ve pratik bir cevap bulmak gerekli hale geldi: Nihayetinde UML hükümeti nedir?

Marksizm, devlet ile ilgili tüm esrarengiz ve idealist tanımlara şiddetle saldıran tarihi materyalist bilimsel bakış açısına dayanarak devletin, bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki baskı aracından başka bir şey olmadığını, sınıf mücadelesinin inkâr edilemez maddî deneyimi ile açıkladı. Aynı anda iki karşıt sınıfı temsil eden bir devlet ne tarihte mümkün oldu ne de gelecekte mümkün olacaktır. Marksizm, burjuva ikiyüzlülüğünün tüm bu reform ve sınıf işbirliği zırvalarını tümüyle reddeder ve bu zırvalardan nefret eder. Devlet ya proletaryanın ya da sömürücü sınıfın değişik biçimlerdeki diktatörlüğüdür. Bu iki sınıf arasında hareket eden bir iktidar tasavvur etmekten daha aptalca bir şey olamaz. Bu gerçek ayrıca demokrasi ve özgürlük için de aynı oranda doğrudur. Kapitalist ile işçinin, feodal ile köylünün, ezilen ulus ile emperyalizmin mutabık olduğu özgürlük ve demokrasiden bahsetmenin, Marksizm'e ve sınıf mücadelesinin tecrübelerine ihanet ederek sömürücü sınıfa hizmet etmekten başka bir anlamı olamaz. Aslında tüm bunlar Marksizm'in abc'sidir. Lenin der ki,

"*Devlet, özel bir şiddet örgütüdür; herhangi bir sınıfı bastırmak için bir şiddet örgütüdür.*"[•] Peki şimdi UML, hükümetin bir parçası olduktan hemen sonra devlet bir şiddet örgütü olmaktan çıkacak mıdır? Modern merkezi devletin temel organı ile hükümet arasındaki ilişki nedir? Bu soruna özel bir önem vermek gereklidir. Bunu açıklamak için Lenin şöyle der; "*İki müessese devlet mekanizmasının en önemli özelliğidir: bürokrasi ve sürekli ordu.*" Devlet iktidarının iki ana unsuru olan bürokrasi ve varolan ordunun direktifleri doğrultusunda hareket etmeye zorlanan herhangi bir hükümetin, en azından halkın yanında olması imkansızdır.

Lenin, bunu daha fazla vurgulayarak şöyle der; "*Emperyalizm, banka sermayesi çağı, dev kapitalist tekeller çağı, tekelci kapitalizmin tekelci devlet-kapitalizmine gelişimi çağı, 'devlet mekanizması'nın olağanüstü bir güçlenişini, gerek monarşist gerekse de en özgür, cumhuriyetçi ülkelerde proletaryaya karşı baskı önlemlerinin arttırılmasıyla bağıntı içinde onun bürokratik ve askeri aygıtının görülmedik bir büyümesini gösterir.*"[••] Bundan hareketle, modern devlet ile ilgili asgari bir fikri olan bir kişi için, hükümetin, devletin bir parçası olduğunu, fakat baş aktörü olmadığını anlamak zor değildir. Asıl faktör sürekli ordu ve bürokrasidir. Temel devlet organına karşı çıkmak, şiddetli bir yüzleşmeyi göze almaktan başka bir anlama gelmez. Bu durumda Majestelerinin UML Hükümeti için, merkezi modern devlete hizmet etmekten başka herhangi bir teorik ihtimal var mıdır? Marksizm doğrudan ve açık sözlülükle bunun mümkün olmadığını söyler ve böyle düşünenlerin aptallığıyla alay eder.

Bir kimsenin, kendisini aldatmaması ve küçük çıkarı için emekçi kitlelere ihanet etmemesi koşuluyla, UML Hükümetinin bu gerici karakterini anlaması için Marksizm'in o ünlü önermesine dikkat etmesi yeterlidir: "*Yöneten sınıfın hangi üyesinin halkı*

[•] Türkçesi, *Devlet ve Devrim*, s. 35, İnter Yayınları.

[••] Lenin, *Devlet ve Devrim*, s.44, İnter Yayınları.

parlamento yoluyla bastıracağına ve ezeceğine karar vermek, sadece parlamenter-anayasal monarşilere değil aynı zamanda en demokratik cumhuriyetlerde de, burjuva parlamentarizminin gerçek özüdür." (Lenin). Sevgili okuyucular! UML hükümetini ve önderlerini halktan yana düşünen Marksist entelektüeller Marksizm'in bu bilimsel önermesini red edebilirler mi? Nepal'de gerici devletin sınıf karakterinin değişimine neden olan herhangi bir özgünlük var mıdır? Hayır, değişim ne devlet ve Marksizm'in sınıf mücadelesi ve parlamentarizme ilişkin önermesinde ne de Nepal gerici sınıfı ve onun iktidarında meydana geldi, fakat değişim feodalizm ve emperyalizme hizmet doğrultusunda gericileşen UML grubunun yozlaşmasında meydana geldi. Değişime, küçük burjuva entelektüellerin bir bölümünün gerici iktidar karşısındaki soytarılık karakterlerinde tanık olundu. Değişim, Marksizm'e ve kitlelerin çıkarlarına ihanette gözlemlendi.

Marksizm-Leninizm-Maoizm'e karşı dürüst olan herhangi bir politik kadro açısından açık olan şey, UML grubunun uzun yıllardan beridir Marksist ideolojiye ihanet ederek revizyonizme doğru yozlaşmakta olduğudur. UML, parlamentarizm şarkıları söylemekteydi. UML, mücadeleye ve halkın gerçek çıkarına karşı gerici sınıfın politik temsilcileriyle birlikte dolaplar çevirmekte ve onlarla uzlaşmaktaydı. UML, gericiliğe doğru niceliksel olarak ilerliyordu. Tüm dünyada sayısız örnekte gördük ki, revizyonizm eninde sonunda çıplak gericiliğe dönüşmeye zorlanır. Tüm bunlara, Birinci Enternasyonal döneklerinin şahsında, parlamentarizme tapan dönek Kautsky'ci İkinci Enternasyonal'in Kruşçev, Gorbaçov ve Yeltsin'e, Deng'in ihanetine doğru gelişiminde ve komşumuz Hindistan'daki revizyonizmin karşı-devrimci karakterinde zaten tanık olduk. Sadece bunlar değil, halkın çıkarlarına karşı dürüst olduğunu iddia eden oportünistlerin parlamento ağına düştüklerinde nasıl halkın katledilmesine başvurduklarını gözlemledik. Fakat, bundan farklı olarak Nepal revizyonizmi gericiliğe doğru hızlı ve çıplak bir şekilde evrildi. Eğer biraz derin düşünülürse, normlar ve değerler açısından bu derece yozlaşmış

ve oportünist bir hükümete Nepal tarihinde çok az rastlandığı gerçeğinin görüleceğinden şüphe yoktur.

Nepal'de böyle bir "ikiyüzlülük" neden birden açığa çıkmıştır ve neden şimdi? Nepal ekonomisi uzun yıllardan beri emperyal ve feodal sömürü ve baskı tarafından işletilmektedir ve şimdi yıkıma daha da yaklaşmaktadır. Nepal toplumu ve kültürü sapkınlığa, anarşizme ve çözülmeye sürüklenmiştir. Kıtlık ve güvensiz ortam Nepal yaşamını bozmuştur. Birçok emperyalist ve yayılmacı baskı ve müdahale Nepal halkının ulusal itibarını zedelemiştir. Nepal halkı bu duruma karşı uzun zamandan beri sürekli mücadele vermektedir. Nepal halkı ülkenin ve halkın sorunlarının daha korkunç bir hale geldiği çok partili sisteme geçildikten sonra dahi etkili mücadele yolunu takip etmiştir. Bunun bir sonucu olarak, gerici sınıf tarafından ilan edilen politik kurumlar halk arasında o kadar nefretle karşılandı ki, hakim sınıfın buna karşı durması imkansızlaştı. Hükümet dönekleşti. Gerici sınıfın işleyen iktidarının meşruiyeti tehlikeye düştü. Bu durumda yeni taktikler benimsemek gerekliydi. Bu bağlamda, yerli ve yabancı gericilerin komplosunun sonucu olarak, ara seçim taktiğine başvuruldu.

Diğer yandan UML kliği reformist sloganlarla halkı yanıltarak, kitle mücadelesine ve Marksizm'e ihanet ederek ve bilinen gericilerle koltuk için dolaplar çevirerek ve uzlaşarak uzun zamandan beridir kendisini feodalizmin ve emperyalizmin yeni ve yetenekli hizmetkarı olarak hazırlamaktaydı. Her ne kadar devrimciler bu süreci teşhir ettilerse de; o dönem koşullar uygun ve etkili olarak değerlendirilebilecek kadar iyi değildi. Feodalizm ve emperyalizmin temsilcileri tüm sistemlerinin tehlikede olduğu koşullarda, halkı yanıltma yoluyla sistemlerini savunabilecek yeni bir unsur olarak UML kliğini düşündüler. Bugün UML'nin ihanetinin ve gericilerin zorlamalarının buluşma noktası olarak Majestelerinin UML Hükümeti oluşturuldu. Olayların bize gösterdiği şey; batılı emperyalistler ve kralın böyle bu denklemi yaratmada özel rollerinin olduğudur. Diğer yandan bu denklem, ABD emperyalizminin Hindistan yayılmacılığı üzerindeki hegemonyasının

artması bağlamında Hindistan için problem oluşturmadı. Olayların gelişim sürecine ilişkin bu analizin doğruluğunu kanıtlamak için, devrimin dersleri bağlamında yoldaş Lenin'in sözlerini aktarmak isterim; "*Siyaset ve sınıf mücadelesi meselesinde herhangi bir başkasından daha deneyimli ve daha iyi organize olan Kapitalistler, derslerini diğerlerinden daha çabuk öğrendiler. Hükümetin durumunun ümitsiz olduğunu kabullenerek, diğer ülkelerdeki kapitalistler tarafından on yıllardır, 1848'den beri, işçileri aldatmak, bölmek ve güçsüzleştirmek için uygulanan bir yönteme baş vurdular. Bu yöntem "koalisyon" hükümeti olarak bilinir, yani. sosyalizmden dönenler ile burjuva üyelerden oluşan birleşik bir kabine.*" Lenin, bunu, Menşeviklerin de ayrıca hükümetin bir parçası olduğu Çarlık rejiminin sona ermesinden sonrası koşullarda söylemişti. Farklı duruma ve arkaplana rağmen bu ifade Nepal'de şu anda kral, Kongre (Partisi -çev.) ve UML'den oluşan "Ulusal Birlik Hükümeti" bağlamında tamamıyla uygun düşmektedir.

Nepal'de, krize düşen Kongre (Partisi -çev.) hükümetinin dağıldığına, UML kliğinin sosyalist ilkeleri terk ederek burjuva kampa katıldığına ve "Ulusal Birlik Hükümeti" gerici sloganıyla emperyalizme ve feodalizme tapan bir aşamaya vardığına şüphe yoktur. Sadece Marksist teoriyi gerçek devrimci anlamda anlamayan küçük burjuva entelektüelleri günümüz emperyalizm çağının sınıf mücadelesinin karmaşıklığından dolayı mücadeleden uzaklaşırlar ve meselenin temel özünü bir tarafa bırakarak görüneni izlerler, akılsızca UML hükümetinin halkın hükümeti olduğu propagandasını yapabilirler. Nepal halkının gerçek kurtuluşu için kendini adamış bir Marksist-Leninist-Maoist, bir devrimci, Feodalizm ve emperyalizmi tamamen yıkarak yeni bir Nepal kurmak için kendilerini feda eden binlerce şehidin ardından ilerlemeye kendini bütünüyle adamış savaşçılar açısından UML, feodalizmi ve emperyalizmi savunan tamamıyla gerici bir hükümettir. Çapulcu ve yağmacıların rızasıyla hareket eden ve halkı Komünizm ve Marksizm-Leninizm'e sahte bağlılık gösterileriyle

aldatan bozuk bir hükümettir. UML'nin çıplak bir şekilde tüm teorik, politik ve pratik görüşlerinden uzaklaştığı bir durumda UML hükümetini solcu, yurtsever ve demokratik bir hükümet olarak tanımlayan hiç kimse Marksist olamaz. Yetişmiş bir Marksist olduğunu iddia eden bazı liderler tarafından UML'nin savunulması pratikleri (nin niteliği -çev.) zamanla ortaya çıkacak ve onlar tarihin aynı çöplüğüne atılacaklardır.

Bu bağlamda, Çarlık Rusyası'nın devrilmesinden sonra Rusya'daki 1917 Şubat devriminin ardından oluşan burjuva koalisyon hükümetine yönelik Lenin'in değerlendirmesi değinilmeye değerdir: "*İşçilere, mücadelenin faydası için Çarcı gericiliğe karşı yeni hükümeti desteklemeleri gerektiğini söyleyenler (ve açıkça Potresovlar, Gvozdyovlar Chkhenkeliler ve ayrıca, her ne kadar kaçamakça da olsa Chkheidze tarafından tarafından bu söyleniyor), işçilere, proletaryanın davasına, barış ve özgürlük davasına ihanet etmektedirler. Aslında, bu yeni hükümetin elleri ve kolları kesinlikle emperyalist politikalar tarafından, emperyalist sermaye tarafından şimdiden bağlanmıştır*". (Lenin: Afar'dan mektuplar). Bizim içerisinde bulunduğumuz koşullar ile bağdaşmayan Lenin'den bu alıntıyı bilerek yaptım. Lenin, Çarlık monarşisinin parçalanmasının ardından ve devrim sonucu oluşan hükümeti desteklemek gerektiğini iddia edenleri dönek olarak adlandırmıştı. Burada ise UML, monarşiye kulluk bağlamında oluşturuldu. Bu yüzden bu hükümetin, Rusya'da çarlık rejiminin yıkılmasından sonra kurulan hükümetten kat be kat daha aşağılık olduğu açıktır. Hatta böyle çıplak bir durumda, bu hükümeti gerici olarak adlandırmayı yanlış bulan ve krala ve Kongre (Partisi -çev.)'ne karşı desteklemek gerektiğini iddia eden Mohan Bikram Singh ve Nirmal Lama gibi liderleri, Nepal'deki işçi hareketinin hainleri olarak adlandırabilir miyiz? Okuyucuları bu sorun üzerinde ciddi bir şekilde düşünmeye davet ediyorum. Leninizm'den bahseden "yetkin liderlerimizin" bu teorik ve politik durumu gerçekten çok dokunaklıdır. Bu yetkin liderler, NKP (UC)'nin (*Nepal Komünist Partisi/Birlik Merkezi* -çev.) Marksizm-

Leninizm-Maoizm'e dayanarak doğrudan, açıkça ve tereddüt etmeden UML hükümetinin gerici olduğunu söylemeleri üzerine Birlik Merkezi'nin önderlerini çocuksu ve saçma davranmakla suçlamışlardır. Bu bağlamda yoldaş Mohan Chandra Adhikari'nin dediği gibi Birlik Merkezi'nin önderleri, "İmparatorun Yeni Kıyafeti" hikayesindeki "kral çıplak" diye bağıran çocuğun şanslı konumunu elde etmiş olmanın gururunu yaşayacaklardır. Aksine, bu sefer soru onlara yönelecektir, kralı çıplak gördükten sonra dahi ağızlarını açmaya cesaret etmeyenlerin yetkinliklerindeki bu gizem nedir?

Son olarak, bu kısa makalede Marksist bakış açısı çerçevesinde anlatılmak istenen, Nepal'deki sınıf mücadelesinin gelişiminin içinde bulunduğu şu anki durumda UML hükümetinin, krizdeki feodalizm ve emperyalizmin yeni bir kalkanı gibi hareket ettiğidir. Bu, mücadele eden Nepal kitlelerine ve komünist devrimcilere karşı feodalizm ve emperyalizmin stratejik bir saldırısıdır. Nihayetinde UML kliğinin, mevcut devlet ve yapı içerisinde feodal, komprador ve bürokrat kapitalizmi koruması mümkün olmayacaktır. Nepal toplumunun radikal değişime doğru gittikçe hareketlenen dinamizmini durdurmaya çalışan UML de dahil olmak üzere bütün gericilerin, kralın ve Kongre (Partisi -çev.)'nin çabaları hiçbir zaman başarıya ulaşmayacaktır. Halkın devrimci coşkusu kral, Kongre, UML dahil tüm gerici klikler ve alt klikleri feodalizm ve emperyalizmin sömürücü sistemi ile birlikte tümden parçalayacak ve Yeni Demokratik Nepal Cumhuriyeti'ni kesinlikle kuracaktır.

Tasfiyeciliğe ve Reformizme Karşı Mücadelenin Önemi

Yoldaş Prachanda

Devrimin yenilgi, devrime karşı geniş çaplı gerici saldırı, kriz ve gerileme dönemlerinde komünist harekette reformist ve tasfiyeci akımların ortaya çıktığına ilişkin dünya üzerinde birçok örnek bulunmaktadır. Günümüzün dünya ölçeğindeki karşı-devrimi, dünya üzerinde komünist hareket içerisinde reformizm ve tasfiyecilik için bir kere daha verimli zemin sağlamıştır. Bu bağlamda, geçmiş yılların devrimcileri Nepal'deki küçük burjuva anlayış temelinde günümüzde reformizm tapınıcılarına dönüşmüşlerdir. Binlerce yoldan emperyalizm ve feodalizm ile iç içe geçmiş burjuva parlamenter sistemin tesis edilmesi, reformizm ve tasfiyeciliğin gelişimine yardım etmiştir. Devrimci Marksizm'i kuvvetle benimsemeye ve dolayısıyla Nepal devrimini dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçası olarak ileri götürmeye istekli olan her komünist tarafından, bugünün zorunlu, önemli ve kaçınılmaz bir görevi olarak reformizm ve tasfiyeciliğe karşı ideolojik mücadeleyi yaymak, yoğunlaştırmak ve derinleştirmek zorunludur.

Eğer devrimciler reformizmi alt etmezlerse Nepal devriminin uzun yıllar ertelenmesi tehlikesi vardır. Partimiz bu tehlikenin ayrımına vararak, komünist devrimcilerin reformizme karşı mücadeleyi yükseltmeleri gereğinin önemini kesinlikle öne çıkarmaktadır.

Sağ revizyonizmin genel pratik ifadesi reformizmdir. Tasfiyecilik, hareketin özel bir iniş ve çıkış durumunda ortaya çıkan, reformizmin bir biçimidir. Burada reformizmin ve tasfiyeciliğin diyalektik materyalist proleter bakış açısını yansıtmadığı açıktır. Reformistler ve tasfiyeciler, Marksizm'in kapitalizm karşısındaki teorik zaferinden kaynaklı olarak bu gerçeklik ile çelişmeyi göze almazlar. Marksizm karşıtı görüşlerini Bernstein'in yapabildiği gibi ortaya koymazlar. Şu an durum öyle bir aşamaya vardı ki reformistler, Kautsky ve Troçky dahil tüm oportünistlere karşı çıkarak reformizm ve tasfiyeciliğin yeni biçimlerini izlemeye mecbur kaldılar. Sağ revizyonizm, eski eğilimleri yeni ve farklı tarzlarda sunarak zaman, mekan ve duruma uygun olarak burjuva sınıf çıkarını icra etme özelliğine sahiptir. Bu yüzden devrimciler Marksist teori temelinde sınıf mücadelesinin gelişiminin özel koşullarında ortaya çıkan reformizm ve tasfiyeciliğin değişik biçimlerinin maskelerini düşürmeye devam etmelidirler. Oportünizm bir biçimde yenilgiye uğratıldığında, zorunlu olarak diğer bir şekilde ortaya çıkar.

Reformistler, bugünkü komünist hareket içerisinde teorik olarak reformizme karşıymış gibi görünürler. Marksizm ile mutabıklarmış gibi görünürler. Sadece bu kadar da değildir. Marksizm'i yaratıcı bir şekilde geliştirdiklerine ve somut durumu doğru bir şekilde değerlendirdiklerine vurgu yaparak üstlendikleri rollerini icra ederler. Bu durumda reformistleri, tasfiyecileri Marksistlerden nasıl ayırabiliriz? Bunun için onlara teoriden pratiğe doğru bakmalı ve pratikten teoriye doğru geri gelmeliyiz. Her ne kadar reformistler devrimci teorinin şu veya bu parçasını savunurlarsa da pratikte bunu uygulayamazlar. Bu yüzden onların teorileri en doğru şekilde pratik yaşam ve gündelik faaliyetlerinde ifadesini

bulur. Reformizmi doğru anlamayı başaramadıkça oportünizmi anlayamaz ve onu alt edemeyiz. Reformizm her meselenin, olayın ve sürecin gelişimindeki niteliksel değişimin gerekliliğini ve önemini kabul etmez. Hareket içindeki reformistlerin, toplumsal gelişme koşullarında (*yani sürecinde de* -çev.) bunu teorik olarak kabul etmedikleri daha önce zaten söylendi. Bunu pratikte reddederler. Bu nasıl meydana gelir? Reformistler bunu, devrimci talep ve sloganların yükseltilmesine sürekli karşı çıkarak, devrimci mücadele biçimlerine karşı çıkarak nihaî hedefi ortadan kaldırmak veya hareketten uzak tutmak yoluyla yaparlar. Lenin'in bize öğrettiği gibi, eğer bir kişi reformizme karşı olduğunu söylüyor fakat devrimci hedef, talep ve sloganları hareketten uzak tutuyorsa, asıl kendisi reformisttir. Bugünün çıkarları adına geleceği feda edenler reformisttirler.

Reformistler silahlı devrimin gerekliliğine yönelik örgütlü propagandaya karşı durarak, devrimci hazırlığı sürekli olarak geriye iterek daima barışçıl, yasal ve parlamenter mücadelenin önemine vurgu yaparlar. Silahlı devrim sorununu sadece "boş hayal" ve "devrimci söz tüccarlığı" olarak görürler.

Reformistler, her zaman reformist ve parlamenter bir mücadeleye vurgu yaptıkları için, disiplinli ve militan bir parti yerine gevşek ve anarşist bir kitle partisi oluşturarak daha fazla seçmen çekmek isterler. Proletarya disiplinini bürokratik olarak değerlendirirler. Ayrıca o kadar bireycidirler ki, eğer parti ile mutabık değillerse tüm partiye meydan okur, gözdağı verir ve pasif kalırlar. Devrim için aktif olarak çalışan dürüst ve disiplinli kadrolar, reformistlerin gözünde itaatkâr ve kör taraftarlar olarak görülürler. Böyle kurnaz, geveze olan ve reklam yapmak isteyenler bu bakış açılarında yeteneklidirler. Halkı, birkaç akıllı ve kurnaz insan tarafından yönetilebilecek bir kalabalık sanan kişiler böyle yaparak, aynı burjuva bakış açısını ve çalışma tarzını izlemeye devam ederler.

Nepal komünist hareketinin 44 yıllık tarihinde reformist hastalık hareket içinde egemen oldu. Proletarya sınıfının devrimci

taktiklerini öne çıkarmak yerine gerici sınıfın çıkarlarına hizmet eden çok partili sistemin tesisine yönelik 1990'daki hareket içerinde reformist taleplere hapsolmak, gerici bir anayasa oluşturarak ilerici olmak, gerici kabineye katılmaya heveslenmek ve halkın üzerine ateş etmek, Marksizm'i Nepal'de bu şekilde uyguladıklarını söylemek ve parlamenter sistemin ilerici olduğu söylemi üzerinden hareket etmek; tüm bunlar çıplak reformizmin tezahürleridir.

1990'dan sonra Nepal'deki reformistler tasfiyecilik biçiminde yaygın olarak ortaya çıktılar. Bunun farklı belirtileri açıkça gözlemlendi. Tasfiyeciliğin en belirgin özelliklerinden biri, partinin gizli örgütüne son vererek, partiyi gerici sistem içerisinde yasallaştırma sürecidir. Aşırı-sağ revizyonistler sorunu bir tarafa, devrimci olduklarını iddia edenler, her ne kadar yasal bir statü vermedilerse veya veremedilerse de, partiye genel olarak açık ve yasal bir biçim verdiler. Parti, emperyalizm ile kuşatılmış bir ortamda ve gerici yönetim altında açık hale geldiğinde silahlı devrim, illegal mücadele ve radikal değişim ile ilgili her şey bir yalan olur. Reformistler, partiyi açık hale getirerek ve yasallaştırarak ve tüm faaliyetleri buna uygun yürüterek veya yürütmeye çalışarak tasfiyecilerin yolunu izlemektedirler.

Bugün, emperyalist saldırının ve proletarya devriminin yenilgisinin dehşetine kapılan geçmişin belli sayıdaki devrimcisi, genel sağduyularını kaybetmiştir. Partiye, devrime ve halka olan güvenlerini yitirmişlerdir. İnceleme ve araştırmanın bilinmeyen okyanusuna dalarak ve bunu parti ve devrimden daha öncelikli hale getirerek karşı-devrimin nedenlerini bulmaya çabalayan bu tür eğilimlerin insanları reformizmi ve tasfiyeciliği temsil etmektedirler.

Kendilerini Marksist papazlar gibi gören bu entelektüellerin bir kısmı açısından parti, disiplin, sınıf mücadelesi ve halkın içinde çalışmak faydasız hale gelmiştir. Onlar için bugünün ihtiyacı, bir çalışma grubu oluşturmak, parti mekanizmasını dağıtmak, bir gazete çıkarmak ve binlerce farklı yoldan sağ revizyonistlerle

ilişkiler geliştirmektir. Bazı kızıl papazlar şu şekilde fikir yürütürler: Bu da doğru değil, o da doğru değil; Ayrıca ben de doğru değilim ve hiç kimse neyin doğru olduğunu bilmez. Onlar bu şekilde gericileri beslemekte ve onlara yardım etmektedirler. Bu da Nepal komünist hareketi içerisinde görülen aşırı ve açık tasfiyeciliğin bir örneğidir. Felsefi açıdan bunun doğrudan bilinemezcilik (*agnosticism* -çev) ile ilgili olduğu açıktır. Kültür ve ahlak sorununu sınıf mücadelesinin gelişimi ile olan ilişkisinden koparak ve onu dinsel hatiplik düzeyine çıkarak manastır baş rahibi gibi politik bir öğretmen hayatı sürdüren biri de hemen hemen bu kategoriye girer.

Yukarıda bahsettiğimiz tüm bu reformizm ve tasfiyecilik akımları ile savaşmak için devrimciler tüm ilkesel, siyasal ve pratik cephelerde ilerlemelidirler. Bunun için reformizmin teorik özgüllükleri, uluslararası komünist hareket içinde reformizme karşı verilen mücadelenin tarihi süreci ve günümüz dünyası ve ülkemiz bağlamındaki özellikleri üzerinde kapsamlı incelemeler ve tartışmalar sürdürerek devrimci mücadeleyi pratikte geliştirmeye devam etmek kaçınılmazdır.

Yeni Demokratik Devrim ve Halk Savaşı Teorisi

Yoldaş Prachanda

Herhangi bir devrimci hareketin gerçek ilerleyişi ideolojik netlik olmadan imkansızdır. Tarihten bugüne bütün hareketlerde ideoloji meselesi, başarıyı ve başarısızlığı belirleyen temel neden olarak görülür.

Mao'nun, ideolojik ve politik çizginin doğruluğunun veya yanlışlığının her şeye karar verdiği meselesine vurgusu buna işaret eder. Sonuçta, açık bilimsel ve devrimci ideolojinin gelişimi nasıl meydana gelir? Kısacası bu gelişme, yanlış ideolojiye karşı savaş sürecinde meydana gelir. Binlerce yıllık tarihte insanoğlunun başardığı gelişimler bu mücadelenin sonucudur. Bugün Marksizm-Leninizm-Maoizm, insanoğlunun ideoloji alanında sürdürdüğü mücadelenin yansıması olarak net, bilimsel ve devrimci bir ideolojiyi ifade etmektedir. Bu bağlamda, insan bilgisinin ve bunun sonucu olarak toplumsal yaşamın; bilimsel deneyin, üretim faaliyetinin ve sınıf mücadelesinin sıçraması biçiminde geliştiği gerçeğine Mao'nun vurgusunun bilimselliğini

anlamak zorunludur. Bugün gericiler ve revizyonistler tarafından yapılan en sert saldırılar bu devrimci ve bilimsel ideolojiye karşı gerçekleştirilmektedir. Günümüz koşullarında gericiler ve revizyonistler kampından, anarşizmi, kuşkuculuğu, tasfiyeciliği ve teslimiyetçiliği geniş bir şekilde hakim hale getirmek için güçlü bir denemeye kalkışıldığında, devrimci hareketin kaçınılmaz olduğunu düşünenler tarafından bu gerici eğilim ve düşüncelere karşı daha kararlı ve cesur bir şekilde mücadele etmek zorunludur. Bu mücadele bayrağı insanoğlunun ilerleme ve kurtuluş bayrağıdır.

Yeni Demokratik Devrim ve Halk Savaşı teorisi üzerine tartışırken yukarıdaki düşüncelerde ve bağlamda net olmak büyük önem taşımaktadır. Çünkü bugün gericilik ve reformizm saflarından yapılan en yakıcı saldırılar Yeni Demokratik Devrim'i, Halk Savaşı teorisini ve esas olarak Maoizm'i hedef almaktadır. Bu, günümüz dünyasındaki sınıf mücadelesinde Maoizm'in Marksizm'i temsil etmesinden kaynaklanmaktadır. Maoizm'in değeri-

ni düşürmek gerçekte bizzat Marksizm-Leninizm'in değerini düşürmektir ve bu şekilde Halk Savaşı çizgisinin değerini düşürmektir. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ideolojik rehberliği olmaksızın Yeni Demokratik Devrim ve Halk Savaşı'ndna net olmak imkansızdır.

Yeni Demokratik Devrim görüşü devrimin somut tarihsel zorunluluğu ile birlikte gelişmiştir. Tarihsel olarak kapitalizmin tekelci kapitalizm veya emperyalizm aşamasına varmasından önce ve uluslararası politik arenada proletaryanın rolünün güçlü bir şekilde artmasından önce, özellikle dünya çapında büyük tarihsel öneme sahip olan Lenin'in önderliği altında 1917'deki Rusya Sosyalist Ekim Devrimi'nden önce burjuvazi ortaçağ feodal baskısına karşı ilerici bir rol oynadı. Fakat yukarıda bahsettiğimiz tarihsel koşulların gelişiminden kaynaklı burjuva sınıf ilerici anti-feodal ve yabancı müdahale karşıtı karakterini yitirdi. Proleter devrimin gelişimi, burjuvazinin hızla gericileştiğini kanıtlamaya devam etti. Burjuva sınıf tekelci kapitalizm aşamasına

ulaştı. Burjuva sınıf feodalizm ile işbirliğine giderek en devrimci sınıfa karşı cephe aldı. Burjuvazi, geri kalmış ülkelerde bir imparatorluk tesis etmek için sabotaj, sömürü, baskı ve zulmünü genişletti. Böylece, ortaçağ feodal baskısından kurtulma konusunda ağır ağır ilerleyen dünya halklarının ve uluslarının büyük bir kesimi önünde, emperyalizme ve feodalizme karşı bir mücadele ortamı kendiliğinden gelişti. Bu tip geri ülkelerdeki gelişim yarı-sömürge, yarı-feodal koşullarda çarpık kapitalizm biçiminde meydana geldi.

Bununla birlikte, bu tür ülkelerde ortaya çıkan burjuva sınıfın aynı zamanda feodalizm ve emperyalizm ile çelişkileri vardı. Ancak kararlı mücadeleye önderlik etme konusundaki yeteneğini kaybetmesi ile birlikte burjuvazinin oldukça iktidarsız ve kararsız olduğu kanıtlandı.

Bu koşullarda, bir taraftan yukarıda bahsettiğimiz ülkelerde mücadelenin önderliğinin burjuvaziye bırakılmasını savunan, bocalayan ve yeteneksiz, şimdiden gericileşen sağ kuyrukçu bir anlayış, diğer taraftan toplumsal gelişmenin tarihsel seyrini atlayarak derhal sosyalist devrim yapılmasını savunan mekanik, sekter ve dogmatik bir anlayış uluslararası komünist hareket içerisinde hakim durumdaydı. Lenin, bu her iki sapmaya karşı mücadelenin önemini güçlü bir şekilde gündeme getirerek, burjuva karakterli devrimlerde de proletaryanın önderliğinin kaçınılmaz olduğu gerçeğini ileri sürdü. Buna uygun olarak Lenin yoldaş şehirlerde önemli bir endüstriyel gelişmenin olduğu feodal emperyalist koşullarda Çar'a karşı mücadelede proletaryanın bağımsız strateji ve taktiklerini geliştirerek devrimci hareketin zaferine önderlik etti. Fakat bizzat Lenin'in kendisi açıkça, endüstriyel gelişmenin geri olduğu ve ortaçağ feodal üretim sistemi temelinde köylülüğün baskın olduğu ve emperyalist baskının hüküm sürdüğü ülkelerde devrimin gerçek strateji ve taktiklerini geliştirmenin komünist devrimcilerin tarihsel görevi olduğunu belirtti.

Buna rağmen dünyadaki komünist partilerin çoğu Marksizm-Leninizm'in evrensel ilkeleri temelinde bu gerçekliği kendi

ülkelerinde ciddi bir şekilde irdeleyerek devrimci hareketi yaratıcı bir şekilde geliştirmeyi başaramadılar. Kuyrukçuluğun veya mekanik materyalizmin kurbanı oldular. Fakat Çin Komünist Partisi bu tarihsel sorumluluğu Mao'nun önderliğinde yerine getirdi. Mao, dünya devriminin bir parçası olarak bu tip ezilen ülkelerde proletaryanın önderliği altında yeni tipte bir burjuva demokratik devrimi gerçekleştirmek uretiyle sosyalist devrim hedefine doğru ilerlemenin kaçınılmaz olduğu gerçeğini izah ederek her şeyden önce Yeni Demokratik Devrim'in taktiklerini ve stratejilerini geliştirmek suretiyle Yeni Demokratik Devrim'in zaferine önderlik etti. Mao, komünist partisi önderliğinde yeni tipte bir burjuva demokratik devrim olmaksızın sömürge ve yarı-sömürge, yarı-feodal yapı üzerinde bir sosyalist toplum inşa etme çabasına girişmenin sadece bir hayalden ibaret olduğunu söyledi. Böylece Mao'nun Yeni Demokratik Devrim'e ilişkin geliştirdiği tüm görüşleri, emperyalizm ve feodalizmin eşzamanlı ikili baskı ve sömürüsünün kurbanı olan tüm ulusların evrensel özgürlük rehberi haline geldi. Marks ve Engels sınıflı toplumlarda şiddete dayalı devrimin evrensel bir karaktere sahip olduğu gerçeğini açığa çıkardılar. Lenin bunu sistematik bir şekilde daha da fazla açıkladı ve Rus devriminde uygulanması sürecinde silahlı mücadelenin gerekliliğine ilişkin teorik anlayışları geliştirdi. Mao, Marksizm-Leninizm'in şiddete dayalı devrimin teorik savlarına ve bunların pratik uygulamalarından elde edinilen deneyimlerine dayanarak Çin'de Yeni Demokratik Devrim'i gerçekleştirmek için verilen keskin uzun süreli savaş sürecinde kapsamlı Halk Savaşı teorisini geliştirdi. Mao tarafından getirilen Halk Savaşı teorisi Marksist-Leninist askeri bilimin zirvesini ifade etmektedir ve bu teori evrensel olarak her tür ülkede koşullara uygun olarak uygulanacaktır. Bu anlamda, Halk Savaşı'na karşı olanlardan hiçbirinin gerçek anlamda Marksist-Leninist devrimci olması mümkün değildir. Bugün devrimci hareketin gelişimi, hem gelişmiş hem de geri kalmış ülkelerde ülkenin somut koşullarına uygun olarak Halk Savaşı'nı sürdürme

sürecinde birleşmekle mümkündür. Şimdiki emperyalizm çağında devrim yapmak, gericiliği Halk Savaşı yoluyla somutta ezmek demektir.

Mao'nun Halk Savaşı teorisini, Yeni Demokratik Devrim'i gerçekleştirme sürecinde geliştirdiği gerçeği, bunlar arasındaki yakın ilişkiyi açıklar. Bizimki gibi yarı-sömürge, yarı-feodal koşullara sahip ülkelerde bir devrimin başarısı için, şehirleri kırlardan kuşatma strateji ile stratejik savunma, denge ve stratejik saldırı aşamalarının geçirilmesi zorunludur. Bu varsayımlar geniş çapta uygulanabilir ve sadece bu uygulama içerisinde her ülkenin özgüllüğü ortaya çıkarılabilir. Halk Savaşı'nın bu temel görüşlerini reddeden bu unsurların Yeni Demokratik Devrim'den bahsetmesi somutta (bunun -çev.), halkın kafasını karıştırmaya yönelik oportünist bir hareketten başka bir şey olmadığını ispatlar. Sağ oportünizm uzun dönemden beri hakim olarak kaldığı için, bir Komünist Partisi'nin Yeni Demokratik Devrim'in başarısı için başından itibaren uygulamaya ihtiyaç duyduğu Halk Savaşı'nın zorunlu strateji ve taktikleri üzerinde ciddi bir şekilde düşünülmemekteydi. Bugün durum o kadar ciddi bir hal almıştır ki, kitle hareketini geliştirerek silahlı ayaklanmayı savunan fakat sadece Yeni Demokratik Devrim ve Mao Düşüncesi'nden bahseden kişiler şimdi kıdemli komünist önderler olarak ünlenmişlerdir. Devrimci komünistler, askeri ve politik strateji arasındaki ilişkiyi birbirinden ayırarak devrimden bahseden bu oportünistleri ancak Halk Savaşı yoluyla teşhir edebilirler. Uzun zamandan beridir Yeni Demokratik Devrim'e ilişkin oportünistler tarafından yapılan yanlış yorumdan kaynaklı yukarıda bahsettiğimiz oportünizm ile ilgili birçok kadro, destekçi ve sempatizan kafa karışıklığı yaşamaktadır. Yeni Demokratik Devrim'den ve Mao Düşüncesi'nden bahseden bazı grupların önderlikleri, Halk Savaşı'nın bugün değil yarın uygulanması gerektiğini söyleyerek onyıllardır kitlelerin kafalarını karıştırmaktadırlar. Tüm renkten oportünistler için Maoizm'e, Yeni Demokratik Devrim'e ve esas olarak Halk Savaşı'nın hazırlanmasına vurgu yapan parti, önder

ve aktivistler kendi sapmalarının önündeki temel engeller haline gelmiş durumdadırlar. Bu yüzden böyle bir partiye karşı çeşitli türden propaganda ve entrikalar için bunlar arasında bir birleşik cephe inşa edildi.

Eylül 1999

Devrimci Dönüşümün Önemli İki Yılı

Yoldaş Prachanda

1. Giriş

Halk Savaşı yoluyla yarı-sömürge, yarı-feodal Nepal toplumunu dönüştürme süreci iki yılını tamamladı. Bu dönem içerisinde parti Halk Savaşı'nın başlatılması ve sürdürülmesi stratejik planlarını başarılı bir şekilde uyguladı ve şu anda üçüncü planı uygulamaktadır. Bugün parti, gericilerin ve revizyonistlerin sayısız baskı çemberini kırarak kendisini Nepal'deki tek alternatif olarak ortaya koymuştur. Halk Savaşı, eski devlet iktidarını yıkma ve yenisini inşa etme süreci içerisinde bugün yerel demokratik devlet iktidarını uygulama aşamasına ulaşmıştır. Askeri açıdan Halk Savaşı, ulusal yaşamın her alanında önemli etkiler yaratarak gerilla bölgesi geliştirme aşamasına ulaşmıştır. Halk Savaşı farklı sınıf, ulus ve yüzyıllardır ezilen bölgelerden kitlelerin bir devrimci Birleşik Cephe'si biçiminde yeni tipte bir devlet yapısının kapılarını pratik olarak açarak gelişim süreci içerisinde kendisini koruma-nın, geliştirmenin ve zaferin yolunu göstermektedir. Halk Savaşı,

eski devletin bozulmuş, ahlaksız, hilekâr ve aşırı derecede bireyci anarşist kültürünün yerine feda, sorumluluk, özveri temelinde yeni bir kolektif ve mağrur kültür geliştirmiştir. Bir bütün olarak Halk Savaşı, son iki yıldaki şiddetli bastırma ve direnme süreci içerisinde devrimci dönüşümde unutulmaz bir rol oynamıştır.

Bu tarihi başarıyı gerçekleştirmek için şimdiye kadar Nepal halkının en iyi 90 erkek ve kız çocuğu hayatlarını feda etmiştir. Binlerce devrimci savaşçı gerici rejim tarafından uygulanan hücrelere kapatmaya, zulümlere ve korkunç işkencelere cesaretle karşı koymaktadırlar. Yüz binlerce insan fedakarlık, bağlılık ve özverinin sayısız örneği ile bu tarihi süreci beslemektedirler.

Devrimin gelişim ve zafer yolu hiçbir yerde düz, kolay ve olağan olmadı. Gelişimin diyalektik yasası öyle bir şey ki, her yerde ve her zaman devrim, yoğun karşı koymayı ve karşı-devrimi doğurarak ve iniş-çıkışlar ve kayıplar-kazanımlar içerisinden ilerler. Nepal'deki Halk Savaşı'nın son iki yılının deneyimi de bu kuralın istisnası değildir. Bugün, Halk Savaşı'nın iki şanlı yılını tamamlama ve üçüncü zorlu yıla girme vesilesiyle geçmiş deneyimleri kısaca değerlendirmek uygun olacaktır.

2. Halk Savaşı'nın İki Yılı ve Gerici Devletin Durumu

Tarihi Halk Savaşı'nın hazırlık aşamasında Nepal gerici sınıfları da dünyadaki gerici sınıflar gibi halkın muazzam rolünü küçümsemeye çalıştılar. Sınıfsal bakış açılarından kaynaklı gericiler her yerde ve devamlı olarak halkın gücünü küçümsemeye meylettiler. Nepal gerici yönetici sınıfları bu bakış açısı temelinde, halk güçlerini bir buçuk-iki ay içerisinde silip atacaklarını "ilan ettiler" ve kitlelerin tutuklanması, işkence ve soykırım yolu ile devlet terörüne başvurdular. Kitleler, parti ve devrimci savaşçılar, tarihsel bağlılık ve fedakarlık örnekleri sergileyerek buna karşı direnişi sürdürdüler.

Sonuç ne oldu? Sonuç, dünyadaki tüm gerçek devrimci hareketlerde olanın aynısıydı. Sonuç, Marksizm-Leninizm-Maoizm

yenilmez ideolojisinin tahminine uygundu. Gerici sınıflar soykırım, baskı ve teröre başvurarak Halk Savaşı'nın ateşini kolaylıkla söndürebileceklerini düşünmüşlerdi. Fakat bilim yasasının ve tarihsel deneyimin kanıtladığı gibi, kitlelerin öldürülmesi devrim ateşini söndürmedi, tam tersi ateşi daha da harlandırdı. Devlet terörizminin olumsuz etkisi, halk devriminin gelişimi olumlu sonucuna dönüştürüldü. Tam tersi devlet terörizmi, gerici devlet tarafından takılan sözde demokrasi, anayasa ve insan hakları maskesini düşürdü ve devletin faşist niteliğini anlamaları noktasında kitlelere yardım etti. Bütün yıl boyunca sürdürülen faşist terör sadece yönetici sınıflar arasındaki krizi gözler önüne sermedi, fakat ayrıca mevcut krizi daha da derinleştirdi. Bir yıllık baskıdan sonra yönetici sınıflar, Halk Savaşı'na yönelik halkın daha büyük bir sempati dalgasının ve Halk Savaşı için işbirliğinin olduğunu anladılar. Binler yüzlerin yerini alıyor ve yüz binler binlerin yerini alıyordu! Yönetici sınıflar Halk Savaşı'nın kolayca bastırılamayacağını, bunun yeni tipte bir savaş olduğunu anladılar.

Gerici sınıfların çürümüş devleti içinde krizin derinleşmesi ile beraber Halk Savaşı'nın bu büyük süreci farklı politik hizipler arasındaki çelişkiyi keskinleştirdi. Farklı emperyalist ve yayılmacı talancılara uşak olarak hizmet eden çeşitli parlamenter klikler arasında iktidar için manevra süreci keskinleşti. Yukarıda dile getirdiğimiz kriz temelinde ve Halk Savaşı'nın birinci yılının kutlanması ve ikinci yılının başlamasının hemen ertesinde gerici devlette, çıplak sapkınlık, ahlaksızlık, sahtekarlık ve uşaklık örneği sergileyen yeni bir koalisyon oluşturuldu. Dönek UML (*Unified Marxist Leninist-Birleşik Marksist Leninist* -çev.)'nin katılımı ile ve Panchayat kasaplarının önderliğinde kurulan yeni hükümet, 1990'daki tarihi halk hareketinin sınırlı başarılarının bile bir alaya alınmasıydı. Yeni hükümet Halk Savaşı'na karşı, diplomatik entrikayı da içeren yeni bir bastırma stratejisini kabul etti. Bu yeni strateji doğrultusunda başta, Halk Savaşı'nın bir "politik problem" olduğu ve "diyalog" yoluyla çözülebileceği

ilan edildi. Fakat pratikte, farklı komiteler, özellikle de istihbarat komiteleri oluşturularak daha da şiddetli bastırma için hazırlıklar yapıldı. Halk, yeni hükümet anti-terörizm yasasını çıkarmaya ve objektif koşullarda herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen orduyu halka karşı harekete geçirmeye karar verdiği zaman yeni hükümetin tüm komplosunu anladı.

Parti, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in öğretilerini ve devrimci savaşın evrensel gelişim ilkesini ve Nepal'deki Halk Savaşı'nın gelişim özgüllüklerini düşünerek, Halk Savaşı'na karşı düşmanın ordusunu harekete geçirme ihtimalini zaten öngörmüştü. Buna karşı direnmek için parti, bir dizi politik ve askeri strateji-taktik ile birlikte belli bir dereceye kadar üyelerini, savaşçılarını ve kitleleri hazırlamıştı. Halk Savaşı'na karşı ordunun harekete geçmesini, askeri açıdan Halk Savaşı'nın zaferinin bir işareti olarak varsayan parti ciddi sorunlar ve büyük olasılıklar karşısında zaten kendisini hazırlamıştı.

Nepal'li kitleler, hükümetin sözde anti-terörizm yasasını yürürlüğe sokma ve Halk Savaşı'na karşı orduyu seferber etme kararına karşı tüm ülke çapında protesto kampanyası başlattılar ve böylece belli bir süre için hükümeti atıl durumda bıraktılar. Bir buçuk aylık kısa bir dönem içerisinde yeni hükümetin faşist niteliği ortaya çıktı. Daha da önemlisi, ilk kez geniş halk kitleleri revizyonist dönek UML kliğinin gerici niteliğini tanımlama ve anlama fırsatı buldu. Halkın öfkesine karşı hükümet geri adım atmaya zorlandı. Nepal halkı doğru olarak belli bir dereceye kadar bunu kendi inisiyatiflerinin bir zaferi olarak yaşadı. Bu tür gelişmelerden dehşete kapılan feodaller ve emperyalistler kendi devletlerini devam ettirmek için başka bir formül aramaya başladılar. Bu bağlamda, esas olarak Hindistan yayılmacılarının müdahaleleriyle ve onların çıkarları doğrultusunda parlamenter satın alma ve satma, kaçırma ve hapse atma en nefret edilen süreci başladı! Parlamenter demokrasinin ikiyüzlülüğü daha da fazla teşhir oldu. Parlamentonun emperyalizm ve feodalizmin ahırından başka bir şey olmadığı herkes açısından daha da açık hale geldi.

Sonunda vatan hainleri, kitle katliamcıları ve Hindistan yayılmacılığının uşakları olarak adı çıkmış eski faşist Pancha'lar ve Kongre (*Nepal Kongre Partisi* -çev.)'den oluşan yeni bir koalisyon hükümeti kuruldu. En çok nefret edilen ve korkulan bu yeni hükümet kamuoyuna yönelik ilk açıklamasında Halk Savaşı nı kontrol altına alma politikasını açıkladı. Yeni hükümet, Halk Savaşı'nı üç aylık bir dönem içerisinde "bitireceğini" ilan etti. Yeni hükümet, Halkın Savunma Komitesi adı altında hükümet tarafından desteklenen ve beklenmedik saldırılarla devrimci kadroları öldüren, Halk Savaşı'nın önderliğine karşı kötü ve yalan propaganda yapan, ilan edilmemiş ülke çapındaki bastırma, tutuklama ve işkence kampanyası ile büyük çapta polis gücü ve askeri gücü harekete geçiren ve farklı kitle örgütlerinin barışçıl programlarına karşı silahlı müdahaleler düzenleyen çeteleri kullanma stratejisi ile ilerlemektedir. Bu yolla yoldaş Dhanraj Pun, Suk Bahadur Rokka, Prem Bahadur Rokka, Bhim Prasad Gharti, bir kadın yoldaş Kamala Bhatt, yoldaş Padam Bahadur Rokaya da dahil olmak üzere dokuz devrimci savaşçı Hindistan'ın uşakları tarafından katledildiler (Ocak 1998'e kadar).

Fakat en önemli şey, hükümetin bu tür açıklama ve faaliyetleri ile birlikte Halk Savaşı'na yönelik yeni ve beklenmedik ölçüdeki halkın destek dalgasıydı. Binlerce köylü, kadın, öğrenci, aydın militan mücadele sürecinde daha büyük bir hızla öne çıkıyorlar. Halk gerillasının askeri faaliyetleri sadece geniş bir alana yayılmakla kalmamış, fakat yeni bir aşamaya yükselmiştir. Bu, ülkenin diğer kesimlerinin yanında Rukum ve Dhabing'de gerçekleştirilen gerilla eylemleriyle de doğrulandı.

Halkın bu nefreti, öfkesi ve direnişi içerisinde gerici devlette yeni bir koalisyon oluşturmanın başka bir oyunu sergilendi. Kraliyet sarayı, ABD ve Hindistan arasında, 'bir ara seçim mi yoksa parlamentonun özel bir dönemi mi' anlamsız tartışması üzerinden iktidar mücadelesi meydana gelmektedir. Kendi hakimiyetleri ve talanları için Hint yayılmacıları ve Amerikan emperyalistleri bugün açıkça kraliyet sarayı, Nepal Kongre (Partisi -çev.),

UML ve RPP de dahil olmak üzere gerici grupların içlerine sızmaktadırlar. Ülkenin farklı gerici klikleri arasındaki çelişkilerin ve çatışmaların aslında farklı emperyalist ve yayılmacı kamplar arasındaki iktidar mücadelesinin yansıması olduğu gün gibi açıktır.

Yukarıda bahsettiğimiz Halk Savaşı'nın genel manzarasından bakıldığında, gerici devletin kendi sonuna doğru sürüklendiği ve büyük Halk Savaşı sürecinin zafere doğru ilerlediği açık hale gelir. Şu anki gerici devlet ülkenin ve halkın çöküşünün temel nedenidir ve Halk Savaşı ülkenin ve halkın savunmasının ve özgürlüğünün bayrağını temsil etmektedir.

Bugün feodaller, yayılmacılar ve emperyalistler Nepal halkına ve Halk Savaşı'na karşı daha şiddetli bastırma harekatı düzenlemesi için Nepal'li uşakları Nepal Kongre (Partisi -çev.), UML, kraliyet sarayı, RPP vs. aracılığıyla komplolar düzenlemektedirler. Halk Savaşı'ndna kolay zafere ulaşmak mümkün değildir. Bunun için kitlelerin daha geniş katılımı ve daha birleşik faaliyetleri gerekmektedir. Halk Savaşı'nın önünde büyük olasılıkların yanında ve aynı zamanda ciddi sorunlar da vardır.

Bugüne kadar gerici sınıflar Halk Savaşı'na karşı politik olarak kirli propaganda kampanyası stratejisini ve askeri olarak kuşatma ve bastırma kampanyasını kullanmaktadırlar. Halk Savaşı bunu boşa çıkarmak için politik olarak "kirli propagandanın aslını ortaya koyma" ve askeri olarak "çemberi yarma ve direnişi tırmandırma" stratejisini uygulamaktadır.

Farklı gerici politik grupların başarısızlığını, bir bütün olarak gerici devletin başarısızlığı olarak yorumlamamalıyız. Gerici devlet ihtiyaç duysa, halka karşı aşırı zorbalığa başvurmada başarısızlığa uğradıkları bahanesiyle mevcut politik grupları lağvedebilir. Devrimciler ancak kötünün en kötüsüne karşı kendilerini hazırlayarak tarihi rollerini yerine getirebilirler. Temel nokta, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ilkelerine ve halk uğruna sorumluluklara bağlılık yoluyla ölüm korkusunu yenmeye cesaret etmektir.

Yol ne kadar çetin olursa olsun gerici devletin yıkılması ve halkın zaferi kesindir.

3. Devrimin Üç Silahını Geliştirmede Halk Savaşı'nın Rolü

a) Parti

Yoldaş Mao, Yeni Demokratik Devrim'in üç sihirli silahının parti, birleşik cephe ve halk ordusu olduğunu sentezledi. Teori aynı kalsa bile bu silahların spesifik gelişimi farklı ülkelerin özgül tarihsel gelişimlerine bağlıdır. Burada mekanik düşünceyi pratiğe geçirme sorunu yoktur. Bu üç silahtan, diğer ikisine önderlik eden partinin temel silah olduğu iyi bilinmektedir.

Son iki yıldan beridir ilerleyen Halk Savaşı'nın bizzat kendisi partinin gelişiminde ve dönüşümünde tarihi bir role sahiptir. Bizimki gibi yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülkede ve emperyalizm ve proleter devrim çağında Halk Savaşı'nın uzun süreli niteliği aynı zamanda bir partinin devrimci dönüşüm sürecidir. Onlarca yıllık ideal konuşma ile kıyaslandığında Halk Savaşı'nın iki yıllık deneyiminin partinin devrimci dönüşümünde şaşırtıcı bir rol oynadığını anlıyoruz.

Halk Savaşı, partinin gelişiminde ve dönüşümünde, duygusal birlik yoluyla ideolojik birliği güçlendirerek; Nepal devriminin spesifik özelliklerini göstermek yoluyla ideolojik, politik bilinci ve partinin düzeyini daha önce hiçbir zaman ulaşılmamış bir düzeye çıkararak; halk devrimine önderlik etmek için zorunlu olan proleter devrimci bir vazgeçme, bağlılık, özveri kültürünün gelişiminde önderlik ederek; sınıf mücadelesi ve iç mücadele arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiyi doğru bir şekilde ele alma konusundaki bilinci yükselterek; kitle, sınıf, parti ve önderler arasındaki ilişkiyi niteliksel olarak güçlendirerek ve büyüterek; ulusal ve uluslararası alanda partinin rolünü, sorumluluğunu ve tanınmasını arttırarak vs. önemli bir rol oynadı.

Gerici devletin faşist baskısına karşı direnme sürecinde ve eski ve yeni revizyonistlerin zehirli saldırıları ile yüzleşme içerisinde partinin devrimci dönüşüm süreci hızlandı. Proletarya sınıfının devrimci temsilcisi olarak partinin gelişiminin şiddetli sınıf mücadelesi ve ideolojik mücadele yoluyla meydana geleceği gerçeğinin doğru olduğu Nepal'de de kanıtlandı.

Halk Savaşı'nın deneyimlerinin, başarılarının ve sınırlılıklarının sentezlenmesi temelinde bugün parti, ileride kendi renginin değiştirilmesini önlemek ve gericilerin ve oportünistlerin bastırıcı, komplocu ve ayrılıkçı faaliyetlerine karşı daha gelişkin ve olgun olmak için Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin derslerini kendisine kalkış noktası yapmaya vurgu yapmaktadır. Devrimin önderi olarak partinin sürekli bir dönüşümü için, partinin fiziki ve ideolojik olarak savunulması için ve kitlelerle ilişkilerini genişletmek ve güçlendirmek için bugünün dünyasında BPKD'den daha bilimsel bir yöntem yoktur. Parti karşıtların birliğidir; parti var oldukça karşıtlar arasındaki birlik ve mücadele de var olacaktır. Sınıf mücadelesi ne kadar gelişkin ve ne kadar karmaşık hale gelirse, parti de zorunlu olarak o kadar gelişkin ve karmaşık hale gelir. Bu bağlamda hem parti içerisinde hem de parti dışında demokrasinin azami ve sürekli uygulanması, partinin devrimci niteliğini korumak ve revizyonizmin ve oportünizmin farklı tezahürlerini alt etmek için gerekli hale gelir. Partinin iç işlerine genel kadroların ve emekçi kitlelerin azami katılımını sağlamak, onu revizyonizme karşı korumanın tek garantisidir. Bu yüzden parti, mevcut kadrolardan sayısız halef yetiştiren bir sistem olmadan feodalizm, emperyalizm ve revizyonizmi alt etmenin imkansız olacağını Halk Savaşı'nın iki yıllık deneyimi üzerinden açıkça görebilecek durumdadır. Bugünün önemli başarısı, feodalizm ve emperyalizmin sömürü ve baskısına ve revizyonizmin ihanetine karşı büyük halk devrimine önderlik rolünü yerine getirmek için kadrolar ve kitleler içerisinde oportünizmin "karargahlarını bombalama" bilincinin ve inisiyatifinin geliştirilmesi zorunluluğunun anlaşılmasıdır

b) Devrimci Birleşik Cephe

Teorik olarak demokratik devrimin başarısının, proletaryanın önderliği altında farklı anti-feodal, anti-emperyalist sınıflar, kesimler ve halk kesimleri arasında Devrimci Birleşik Cephe olmaksızın imkansız olduğu açıktır. Benzer olarak, bu biçimdeki bir birleşik cephenin temelinin işçi ve köylülerin birliği olduğu veya olması gerektiği açıktır.

Bununa birlikte, Devrimci Birleşik Cephe'nin oluşturulma ve gelişim süreci her ülkenin koşullarına bağlı olarak farklı olacaktır. Nepal'de oportünizmin en büyük tezahürü Birleşik Cephe üzerine oldu.

Partimiz her ne kadar bu sorunda uzun zamandan beri teorik olarak devrimci çizgiyi ilerletiyorduysa da bunu pratiğe uygulayamadı ve ayrıca da Halk Savaşı'nı başlatmaksızın bunu yapabilmek imkansızdı. Bugün Halk Savaşı'nın deneyimi Devrimci Birleşik Cephe'nin taktik ve stratejik yönlerinin açık bir resmini vermiştir. Nepal'in tarihsel özgüllüklerinden ve Halk Savaşı'nın iki yıllık deneyimlerinden hareket ettiğimizde, ezilen sınıflar ve kitleler, ezilen uluslar ve baskı altına alınan dinlerden halkların geniş bir birleşik cephesi Devrimci Birleşik Cephe'mizin somut tezahürü olacaktır. Bu sonuç çok büyük bir öneme sahiptir.

Bu, sınıfsal, ulusal, bölgesel eşitsizlik temelinde Hindu feodal devleti tarafından dayatılan şimdiki "birlik"i parçalayacak ve demokratik değerler üzerinden yeni bir birliği inşa etmenin kapısını açacaktır. Bugün Halk Savaşı işçi, köylü, kadın vs. ezilen sınıf ve kitleler ve farklı ezilen uluslar ve dokunulmaz Dalit kastları ve baskı altında olan uzak batı ve Terai bölgelerinin halkları üzerinde azami etkiye sahiptir.

Parti, sınıf mücadelesinin ve demokratik devrimin ayrılmaz bir parçası olarak ulusal ve bölgesel baskıya karşı mücadele sorununa azami önem vermeyi Nepal'in tarihsel bir zorunluluğu olarak ele almaktadır. Nepal merkezi feodal devletinin kurulması sürecinde gasp edilen farklı ulusların politik, ekonomik,

dinsel, dilsel ve kültürel hakları demokratik bir şekilde kendilerine yeniden tanınmadıkça ve bu kesimlerin yeni demokratik devlete tam katılımları garantiye alınmadıkça ve demokrasi temelinde ulusal birliğin büyük bir gücü yaratılmadıkça feodalizmi ve emperyalizmi ezmek imkansız olacaktır.

Bu büyük ulusal birliği başarmak için, politik olarak ayrılmak da dahil kendi kaderlerini tayin etme hakkını ezilen uluslara tanımaktan başka proleter bakış açısı yoktur. Bu yüzden partimiz Devrimci Birleşik Cephe'nin gerekli bir parçası olarak farklı ezilen ulusların katılımını sağlamak için kendi kaderlerini tayin hakkını net bir şekilde kabul etti. Buna bağlı olarak partimiz, bugünün somut programı olarak ulusal özerkliği pratiğe geçirme inisiyatifini üzerine almaktadır.

Halk Savaşı'nın şu anki gelişim aşamasında parti, yerel demokratik devlet uygulamasının olduğu her yerde bu yapı içerisinde Birleşik Cephe'yi somutta uygulamaya ve sınıfsal, ulusal ve bölgesel baskıya karşı bir araç olarak merkezi düzeyde Birleşik Cephe'yi inşa etmeye çalışmaktadır. Nepal devriminin zaferini garanti altına almak için, partinin Birleşik Cephe konusundaki anlayışının doğruluğu işçiler, köylüler, farklı uluslar, ezilen kastlar ve baskı altında olan bölgelerin halkları arasında propaganda edilmeli ve Birleşik Cephe'ye mümkün olduğu kadar çabuk ve iyi bir şekilde örgütsel bir biçim verilmelidir.

İdeolojik düzlemde, Birleşik Cephe adına oportünist ittifaklar peşinde koşan sağcı revizyonistlere karşı daha etkin bir mücadele başlatmak gereklidir.

c) Halk Ordusu

"Ordusu olmayan bir halkın hiçbir şeyi yoktur", "Devletin temel aygıtı ordudur", "Demokratik devrimde temel örgüt biçimi ordudur ve temel mücadele biçimi savaştır", vs, Marksist-Leninist-Maoist sloganlarla ilerleyen Halk Savaşı halk ordusunun oluşturulmasında önemli rol oynamaktadır. Bugün silahsız

kitleler, 'savaş savaşarak öğrenilir' devrimci teorisine dayanarak sistematik bir şekilde kendilerini silahlı kitlelere dönüştürüyorlar. Halkın ve düşmanın askeri güçlerinin aşırı dengesiz durumu karşısında Halk Savaşı, topyekün savaşın strateji ve taktiklerini kullanarak Nepal özgüllüklerine uygun olan bir ordu inşa etme sürecinde ilerlemektedir. Açık ve gizli çalışma, kır ve kent faaliyetleri, legal ve illegal mücadele, kitlesel eylemler ve kitlelerin harekete geçirilmesi arasındaki diyalektik ilişkilerin birçok somut yasasını ortaya koyan Halk Savaşı halkın askeri bilincini ve gücünü geliştirmektedir.

4. Devrimci Kitle Örgütü ve Kitle Hareketinin Gelişiminde Halk Savaşı'nın Rolü

Halk Savaşı'nın başlatılması ve başarılı bir şekilde geliştirilmesi, devrimci kitle örgütü ve devrimci kitle hareketinin gelişiminde yeni bir kapı açtı. Her şeyden önce Halk Savaşı parlamentarizmin ve reformizmin sınırlarının ötesinde kitle hareketlerinin ve kitle örgütlerinin gelişme ihtimalini görmeyi reddeden ve Halk Savaşı'nın başlamasından sonra bu alandaki tekellerinin zevk-ü sefasını devam ettiren revizyonist korkakları alaya alarak yeni devrimci kitle örgütü ve devrimci kitle hareketi dalgaları yarattı.

Bugün işçiler, köylüler, kadınlar, öğrenciler, öğretmenler, aydınlar, Dalitler, ezilen uluslar ve kültürel aktivistler Halk Savaşı'nın müttefikleri olarak zevk ve coşku ile örgüt ve mücadelenin ateşini harlamaktadırlar. Devrimci kitle hareketleri ve devrimci kitle örgütleri dalgaları, gerici devlet tarafından uygulanan şiddetli devlet terörizmine ve revizyonist döneklerin korkakça zırvalarına karşı konarak, özellikle mücadelenin birincil bölgelerinde olmak üzere tüm ülke çapında yaratıldı.

Nepal'in modern tarihi, her türlü zorluğa karşı koyarak isyan bayrağını yükselten ülkenin kırsal alanlarının binlerce emekçi kadınının böyle bir şaşırtıcı inisiyatifini daha önce hiç görmüş müydü? Revizyonist korkaklar kadınların, bilinçli ve istekli bir

şekilde ölüme meydan okuyarak gerilla savaşçıları ve komutanlar biçiminde katılımlarını hayal edebilirler miydi? Ordu, polis ve devlet destekli çeteler tarafından estirilen terör ortasında bugün tüm ücra bölgelerden binlerce emekçi kadın yeri göğü sarsan kadın mitinglerine katılıyorlar ve kendi hakları için savaşıyorlar. Bu durum, Halk Savaşı ile kitle hareketi arasındaki yeni ilişkiyi ispatlamıştır. Son iki yılın Halk Savaşı'ndna kadınların en istekli kesim olduğu gerçeğinin kendisi Nepal devriminin kesin zaferine işaret etmektedir.

Bugün tüm ülke çapında köylü mitinglerinin, konferanslarının ve mücadelelerinin yeni bir dalgası ufukta görünmeye başladı. Bugün yoksul köylünün, binlerce kental tahıla, mahsule, toprağa el koymada ve farklı feodal toprak ağalarının zorla dayattıkları senetleri yok etmede aldıkları büyük inisiyatif biçimi tüm bu Halk Savaşı'nın geri planında kesinlikle büyük bir rol oynamıştır. Temel mücadele alanlarından yüz binlerce köylü, düşmanın kitle katliamına, çapulculuğuna, terörizmine direnerek yeni demokratik iktidarı uygulamaya çalışmaktadır. Nepal Komünist hareketi böyle manzaralarla daha önce hiç karşılaşmış mıydı? Ülkenin farklı bölgelerinde devrimci toprak reformları yolunu izleyerek, bilinçli bir şekilde ve planlı bir tarzda devrimci köylü mücadelelerinin ateşinin gelecekte tüm feodal üretim ilişkilerini un ufak edeceği kesindir. Benzer şekilde devrimci gençlik ve öğrenciler düşmanın öldürme, bastırma, tutuklamalarına ve işkencelerine direnerek örgütü ve mücadeleyi tüm ülkeye yaymak suretiyle ilerlemektedirler. Halk Savaşı öğrencilere, onlar arasında ülkelerine ve halka karşı niteliksel bir sorumluluk duygusu geliştirerek, fedakarlık ve inisiyatif için yeni bir enerji vermiştir.

Halk Savaşı'nın gelişimi ile birlikte Magar, Gurung, Tamang, Newar, Tharu, Rai, Limbu ve Madhise gibi birçok ezilen ulus içerisinde, kendi hakları ve özgürlükleri için savaşma konusunda yeni bir bilinç oluşmuştur. Halk Savaşı farklı ulusal özgürlük cephelerinin oluşma ve ulusal örgütlerin genişleme sürecini hızlandırmıştır. Benzer olarak bugün Halk Savaşı'nın gelişimi ile

Dalit kastları içerisinde bir örgüt ve mücadele dalgası geniş ölçekte ve büyük bir hızla yaratılmıştır. Dalitler bugün yüksek üst kast Hindu'ların devleti tarafından kendilerine uygulanan insanlık dışı zorbalığa karşı savaşmaktadırlar.

Benzer olarak Halk Savaşı, ülkelerine ve halka karşı sorumlulukları konusunda öğretmenleri, profesörleri ve aydınları daha bilinçli ve aktif hale getirmiştir. Binlerce aydının, Halk Savaşı'nın büyük tarihi sürecine manevî destek vermek için öne çıkmaları ve fuhuş, dejenerasyon ve devlet zulmüne karşı örgütlenmeleri çok büyük bir değişimdir.

Kültürel cephede Halk Savaşı devrimci kültür aktivistlerine, mevcut kapitalist, revizyonist ve neo-revizyonist ikiyüzlülüğe karşı inisiyatiflerinde ve duruşlarında yardım etmektedir. Edebiyat, sanat ve kültür alanında Halk Savaşı tüm ülke çapında yeni bir kültür ordusunun oluşturulmasına doğrudan yardım etmektedir. Kültürel cephenin, yüz binlerce halkı Halk Savaşı'na katma konusunda oynadığı rol eşi görülmemiş bir şeydir. Sadece ülkede değil, ayrıca yurt dışında da, özellikle Hindistan'da Halk Savaşı gurbetçi Nepal'lilerin örgütlenmeleri ve Nepal'deki Halk Savaşı'na katılmaları konusunda yeni bir ruh ve güven yaratmıştır. Partinin yüz binlerce Nepal'li gurbetçi arasındaki etkisi ve çalışması artmıştır. Benzer olarak Halk Savaşı tarım teknisyenlerinin, doktorların, avukatların, mühendislerin, insan hakları aktivistlerinin vs. dikkatlerini Yeni Demokratik Devrim'e çekme konusunda önemli rol oynamaktadır.

Bu gerçeklerden hareketle bakıldığında Halk Savaşı'nın, kitle hareketini ve kitlelerin örgütlenmesini zayıflatmadığı, tam tersine güçlendirdiği ve bu hareketlerin ve örgütlerin niteliksel olarak genişlemeleri ve gelişmelerinin önünü açtığı daha net hale gelmektedir. Geçmiş iki yılın deneyimlerinin penceresinden bakıldığında, bir taraftan kitle hareketçiliğini papağan gibi tekrarlayarak fakat diğer taraftan reformizme ve parlamentarizme tapınarak kitle örgütlerinin ve kitle hareketlerinin devrimci gelişimlerini engelleyenlerin revizyonistler olduğu açığa çıkmaktadır.

5. Revizyonistleri Teşhir Etmede Halk Savaşı'nın Rolü

Dünya proleter hareketi içerisinde hiçbir yerde devrimin başarısı revizyonizme karşı keskin mücadele yürütülmeden sağlanmamıştır. Nepal devriminin gelişimi ve zaferi için zorunlu koşullardan biri de Nepal halkını revizyonizmin öldürücü zehirinden arıtmaktır. Yoldaş Lenin, sadece teorik tartışma ile revzyonizme karşı savaşmanın ahmakça olduğunu keskin bir şekilde ifade etmişti. Revizyonizm, ideolojik tartışma ile birlikte asıl olarak sınıf mücadelesinin geliştirilmesi yoluyla alt edilebilir. Son elli yılda Nepal komünist hareketinin içerisine derinden işlemiş, yüzlerce samimi insanın beyinlerini zehirlemiş Nepal'deki revizyonizm ile mücadele etmek o kadar kolay ve önemsiz değildir.

Lenin tarafından ifade edildiği gibi ideolojik tartışma ile birlikte ancak esas olarak sınıf mücadelesinin Halk Savaşı biçiminde gelişimi Nepal revizyonizmini (Engels'in deyimiyle; "*Kocaman çöp yığını*") yakmaya başlamıştır. Ki bugün eski ve yeni revizyonistlerin, eski gericilerden bile daha fazla Halk Savaşı'nın hayaletiyle dehşete kapılmaları ve bugün Halk Savaşı'na saldırmaları, revizyonist çöp yığınının tutuşmuş olduğunu kanıtlamaktadır. Halk Savaşı'nın başlamasından hemen sonra eski ve yeni revizyonist alimler sınıf dayanışmasının ortak ahlakını ihlal ettiler ve, feodal ve emperyalist propagandaya bel bağlayarak ve kitlelerin özveri ve inisiyatiflerine güvensizlik duyarak ve leke sürerek gerçek karakterlerini gösterdiler. Seslerini gerici devlete ödünç vererek ve Halk Savaşı'na karşı terörizm ve aşırıcılık suçlamasında bulunarak gerçek özlerini ortaya koydular. Soysuzlaşıp gericileşen sadece UML önderliği değildir, kendilerinin "Yeni Demokrasi" ve "Mao Düşüncesi" savunucusu olduğunu iddia eden yeni revizyonist çetebaşları da ayrıca Halk Savaşı'na karşı gerici devlete hizmet etmektedirler ve böylece gerçek karakterlerini ortaya çıkarmaktadırlar. Bu bağlamda ahlaksız, ikiyüzlü, revizyonist karakterinden dolayı soysuzlaşan ve manjinalleşen, Halk Savaşı'nın 10 ay içerisinde ezileceğini söyleyerek tüm diğerlerini sollayan

Mohan Bikram'ı hatırlamakta yarar vardır. Fakat eski ve yeni revizyonistler kendi istemlerinin aksine Halk Savaşı'nın gittikçe daha çok yaygınlaştığını gördüklerinde, tam da Kongre (Partisi -çev.) ve kraliyet sarayının birbirlerini suçladıkları şekilde, Halk Savaşı'nın gelişmesinde gerici bir el olduğunu tekrarlamaya başladılar. Revizyonistler, gerçekte gerici kıyıma ve devlet terörüne karşı direnmekte olan Halk Savaşı'nı gericilerin bastıramamaları karşısında feveran ettiler. Halk Savaşı bir yılını tamamlayarak ikinci yılına girerken yüz binlerce insanın yaşam tarzına dönüştü, hakim gerici devlete daha güçlü bir şekilde karşı koymaya başladı ve ayrıca revizyonist kamptan samimi kadroların açıkça veya gizliden Halk Savaşı'na katılmaları veya Halk Savaşı'nı desteklemeleri sürecini tetikledi. Bunu gören eski revizyonistler Halk Savaşı'nı bastırmak için gerici devlete açıkça önderlik etme yoluna gittiler. Yeni revizyonist çetebaşları kendi hayatları uğruna savaşmak için gericilik ile açıkça işbirliğine gittiler. Revizyonistler, yerel düzlemdeki önemsiz olaylar konusunda pireyi deve yaparak gericileri Halk Savaşı'na karşı kışkırttılar.

Halk Savaşı iki yılını tamamlayarak şu anda üçüncü yılına girmiştir. Halk Savaşı ülkedeki tek devrimci alternatif olarak kendisini kurumsallaştırmıştır. Gerici devlet için Halk Savaşı bugün temel engel durumuna gelmiştir. Emperyalistler, yayılmacılar, Nepal Kongre (Partisi -çev.), Rastriya Prajatantra Partisi ve Birleşik Marksist-Leninist grup ile birlikte Mashal ve Birlik Merkezi'nin liderlerinin bile Halk Savaşı'nı terörizm olarak damgalamaları ironiktir. Fakat bu bir gerçektir. Hiçbir yerde ve hiçbir zaman ideolojik ve politik olarak soysuzlaşıp reformizm ve parlamentarizm batağına saplananlar hiçbir şekilde devrimci harekete yardım etmediler. Gelecekte halk devriminin başarılmasından sonra bile bu tür insanlar devrime karşı çıkmaya devam edecekler. Devrimden sonra bile Rusya'daki Bolşeviklerin ve Çin'deki Maoistlerin, kendilerine komünist diyen revizyonistlerin saldırılarına uğradıkları iyi bilinmektedir.

Bugün Halk Savaşı bir taraftan eski ve yeni revizyonistlerin

tüm dökümtülerini teşhir ederken diğer taraftan daha büyük doruklara tırmanmaktadır. Marksizm-Leninizm-Maoizm devrimcilere rehberlik ettiği sürece ve devrimciler Nepal halkına bağlı kalarak ülkeyi ve halkı özgürleştirmek için ilerledikleri sürece, revizyonistlerin öldürücü saldırıları Halk Savaşı'nın gelişimini durduramayacaktır. Tam tersi, zaman içerisinde revizyonistler tamamıyla teşhir olacaklardır. Devrim zafere ulaşacaktır. Halk Savaşı'nın iki yıllık gelişimi bunu yeterince kanıtladı.

6. Halk Savaşı ve Uluslararası İlişkilerin Genişletilmesi ve Güçlendirilmesi

Halk Savaşı'nın başlatılmasından önce parti, "Nepal devriminin dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçası olduğu ve bu devrimin dünya devrimine hizmet edeceği" taahhüdünde bulunmuştu. İki yıllık deneyim ışığında bu taahhüdün tamamıyla doğru olduğu kanıtlandı. Partimizin, "Yeni Enternasyonal"i inşa etmek için çaba gösteren DEH'in bir katılımcı üyesi olduğu herkesçe iyi bilinmektedir. Bu dönem içerisinde DEH Komitesi ve katılımcı diğer partiler ile ilişkilerimiz niteliksel olarak canlı ve güçlü hale geldi. Bir taraftan Halk Savaşı'nın başlaması ve başarılı bir şekilde gelişmesi DEH'in katılımcı partilerine yeni bir ilham verdi, diğer taraftan Nepal Halk Savaşı tüm partilerden manevî destek aldı. Gelişim süreci içerisinde bugün partimizin ve devrimci Nepal halkının uluslararası sorumluluğu niteliksel olarak artmıştır.

Bugün ilişkilerimiz sadece DEH'in katılımcı üyeleri arasında değil, ayrıca DEH dışındaki devrimci Marksist parti ve örgütler içerisinde de yayılıyor. Benzer olarak emperyalizm ve yayılmacılığa karşı ulusal özgürlük mücadelesi veren devrimci örgütlerle olan ilişkiler Nepal'deki Halk Savaşı'nın gelişmesi ile birlikte genişlemektedir. Uzun süreli olma niteliğine sahip Nepal Halk Savaşı uluslararası ilişkilerini ve etkisini genişlettiği gibi, bu durum kendi başına Nepal devriminin özgün bir ifadesi haline gelmiştir. Bu kadar kısa bir dönem içerisinde Nepal Halk Savaşı'nın

dünyanın her yerindeki milyonlarca devrimci kitleden sıcak destek, sevgi ve ilham alması gurur verici bir olaydır.

Ayrıca Nepal Halk Savaşı uluslararası devrimcilerle ilişkilerini arttırırken, emperyalistler, yayılmacılar ve farklı gerici kesimler de aynı hızla Halk Savaşı'na karşı komplo ve entrikalar çevirmektedirler. Bu konuda özellikle Hindistan'ın ve dünya jandarması ABD'nin hakim sınıflarının açıklamalarından bahsetmeye gerek yok. Bu güçler tarafından Nepal Halk Savaşı'na ve ona önderlik eden partiye karşı yapılan birçok komplocu ve baskıcı hareket ortaya çıkmıştır. Bu unsurlar Halk Savaşı'nı bastırmak için asıl olarak Nepal hakim sınıfları ve çeşitli gerici grupları kışkırtmaktadırlar. Bu yolla Nepal Halk Savaşı'nın, yeni ekonomik ve politik krizler içerisinde bulunan dünya emperyalist sistemine indirilen bir şamar olduğu kanıtlanmaktadır. Yakın gelecekte yeni bir dünya devrim dalgasının gelişmesinde Nepal Halk Savaşı'nın tarihsel bir role sahip olacağı gelinen aşamada netleşmiştir.

Nepal Halk Savaşı'nın sürekli gelişimi sadece Nepal revizyonizmini değil ayrıca dünya revizyonizmini de teşhir etmiştir. Halk Savaşı reformizmin ve parlamentarizmin kirli sularında yüzmekte olan ve dünyanın her tarafında devrimci halk hareketine ihanet eden eski ve yeni revizyonistlere büyük bir darbe oldu. Bu konuda HKP-M (*Hindistan Komünist Partisi-Marksist* -çev.) ve Hindistan HKP'sinin ve diğer revizyonist döneklerin Nepal'deki Halk Savaşı'na saldırıları özellikle bahsedilmeye değerdir.

Bugün dünyanın diğer birçok ülkesinde Maoist bir Halk Savaşı başlatmaya yönelik son hazırlıklar yapılmaktadır. Nepal'deki Halk Savaşı'nın başlatılması ve sürdürülmesi deneyimlerinin bu hazırlıklara doğrudan yardımcı olduğunu bilmek tüm Nepal devrimcileri için mutluluk verici bir meseledir. Bugün Nepal Halk Savaşı'nı korumak ve geliştirmek ve bu savaştan pratik dersler öğrenmek için Nepal'e gelme ve savaşa katılma konusunda dünyanın farklı yerlerindeki devrimci işçilerden talepler gelmektedir. Bunlar, Halk Savaşı'nın iki yıllık gelişiminin uluslararası etkisinin en büyük kanıtlarıdırlar.

Bu şekilde Nepal Halk Savaşı bir taraftan dünya emperyalizmi ve revizyonizmi için yeni bir sorun, diğer taraftan komünist devrimciler ve halk kitleleri için yeni bir ilham kaynağı haline gelmiştir. Bu durum Nepal Komünist Partisi (Maoist)'in, devrimci savaşçıların ve Nepal'li kitlelerin omuzlarına kesinlikle daha fazla uluslararası sorumluluk yüklemiştir. Nepal'deki Halk Savaşı'nın temel bölgeleri, şehitleri ve tüm devrimci savaşçıları şimdi tüm dünyadaki komünist devrimcilerin ortak değerlerine dönüşmüş durumdadırlar. Nepal devrimcilerini, Halk Savaşı'nı yeni doruklara çıkarma ve yeni fedakarlık ve özveri örneklerini sergileme konusunda harekete geçiren şey bu ciddiyet ve sorumluluk duygusudur.

7. Sonuç

Nepal Halk Savaşı süreci, Nepal toplumunun tüm alanlarında kudretli devrimci dönüşüm güçlerini doğurarak ilerliyor. Ülke içerisindeki ve ülke dışındaki düşmanlar ve revizyonistler bu büyük devrimci dönüşüm sürecini bastırmak ve engellemek için birbirlerine göz yummaktadırlar. Ülke içerisindeki ve ülke dışındaki devrimci komünistler ve halk kitleleri bu büyük süreci korumak ve geliştirmek için her zamankinden daha fazla ve daha büyük ölçekte örgütleniyorlar. Bu yüzden Halk Savaşı'nın iki yılı bir taraftan tarihi sorumlulukların kapılarını açtı, diğer taraftan düşmanlardan ve oportünistlerden kaynaklı daha büyük sorunların mevcut olduğu bir durum ortaya çıkardı.

Devrim herhangi bir kimsenin sübjektif istemlerini değil, kendi gelişiminin diyalektik yolunu izler. Halk Savaşı'nın iki yılı, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in yenilmez ilkelerine bağlı kalırken, büyük sağlamlık, özveri ve sorumlulukla halkı özgürleştirme tarihi sorumluluğunu yerine getirme konusunda partiye ilham verdi. Nepal halkının özgürlüğü için birleşme zamanıdır! Yol ne kadar zorlu olursa olsun halkın zaferi kesindir!

Mayıs 1998

Halk Savaşı'nın Üçüncü Çalkantılı Yılı: Genel Bir Değerlendirme

Yoldaş Prachanda

1. Arkaplan

"Üs alanları yaratma doğrultusunda ilerleme" aşaması için yeni bir plan ile birlikte Nepal Halk Savaşı tarihi süreci çalkantılı üçüncü yılı geride bırakarak dördüncü yılına girdi. Halk Savaşı'nın üçüncü yılı şiddetlilik, etkinlik ve bolluk açısından önceki iki yıl ile kıyaslandığında nitelikli geçti. Nepal Halk Savaşı, Marx'ın dediği gibi, "asi partiyi geliştirme" büyük sürecinde "şiddetli ve güçlü bir karşı-devrime ve büyük muhalefete neden olma ve ona karşı güçlü bir direniş sağlama"nın üç yılını tamamladı. Halk Savaşı'nın bu tarihi ilerleyişi, Lenin'in dediği gibi, "*Kendi gelişimi içerisine kendi başına olağanüstü ve karmaşık durumlar yaratarak*" kendi çizgisinde devam etmektedir. Mao'nun dediği gibi, "*Halk Savaşı'nın dinamizminin kendi diyalektik yasalarıyla ve iniş çıkışlarla, başarılar ve kayıplarla ve med cezirlerle birlikte*" devamlı olarak ilerlemektedir.

Nepal'deki Halk Savaşı, gericilerin ve revizyonistlerin birbiri

ardına baskı ve komplolarını bertaraf ederek, özünde beşyüz şehidin, halk milislerinin ve genel Nepal kitlelerinin, DEH'de dahil olmak üzere dünyanın emekçi sınıflarının ve komünist devrimcilerin ve her şeyden önce Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ve önderlik ettiği Nepal Komünist Partisi (Maoist)'nin sembolü olan büyük başarı ile birlikte dördüncü yılına girdi. Bu tarihi olay vesilesiyle üçüncü yılın deneyimleri temelinde genel bir değerlendirme sunmaya çalışacağız.

2. Halkın Destek Dalgası ve Yerel Halk İktidarının Ortaya Çıkışı

Halk Savaşı, yoksul köylülere dağıtılmak üzere binlerce kentallik tahıla ve toprağa el koyma olayları, kitlelerin seferber edilmesi ve örgütsel genişleme gibi çeşitli faaliyetlerde elde edilen büyük başarılarla, üçüncü planın ikinci kampanyası ile üçüncü yılına girdi. (...) Bu coşkulu zeminde askeri eylemlere öncelik veren üçüncü planın ikinci kampanyası başlatıldı. Ülke çapındaki artan değişik eylemler; özellikle mücadele alanlarının prensipleri içinde pusular ve baskınlar vasıtasıyla düşmanın askeri güçlerine yönelik yoğun askeri saldırılar geliştirildi.

Askeri başarılar ve kitle seferberliği ile birlikte yeni halk iktidarının ilk organları özellikle Batı Nepal'in dağlarında olmak üzere gerilla bölgelerinde açıkça ortaya çıktı. Halk iktidarı pratiği, gerici yerel seçimin kitleler tarafından boykot edilmesinden dolayı politik boşluğun yaratıldığı yerlerde özellikle düşmanın yerel temsilcilerinin ve polis gücünün halkın gerillası tarafından etkisiz hale getirilmesinden sonra açık bir şekilde uygulanmaya başlandı. Halk kooperatifleri, kolektif çalışma ve çiftçilik, kırsal alanda yolların, köprülerin ve şehitler için anıtların inşası, kayıt altına alma, toprağın alınıp satılması, halkın güvenliği, halk kültürü, halk mahkemesi ve işleyen okullar vs. yeni halk iktidarının ilk aşamadaki günlük uygulamaları haline geldiler. Bu bölgelerdeki halk ilk kez kendisini kendi geleceğinin sahibi olarak

hissetti. Üçüncü yılın ilk dört ayında Batı Nepal'in temel alanları fiili bir kurtarılmış alan deneyimini yaşadı. Belli orandaki farklılıklarla birlikte doğu ve merkez dağlık bölgelerde de kabataslak halk iktidarı uygulandı.

Bu dönemde Halk Savaşı lehine başkentten tüm ülkeye kadar daha önce karşılaşılmamış bir halk desteği dalgası ve örgütsel genişleme meydana geldi. Halk Savaşı konusunda "terörizm" yaygaraları koparan ve halkın desteğinden mahrum kalan gericiler ve revizyonistler ilk kez illegal Cephe Komitesi tarafından yapılan 'Nepal Bandh'* çağrısının halk tarafından açıktan kabul edilmesi karşısında şaşkına döndüler. "Nepal Bandh" sürecinde halkın ülke genelindeki desteği, Nepal toplumunda Halk Savaşı'nın tek alternatif olduğu ve kitlelerin desteğine sahip olduğu açığa çıktı.

Bu dönem içerisinde sayısız eylemde halk gerillasının gösterdiği kahramanlık ve beceri halkın askeri gücünde meydana gelen gelişmeyi açıkça gösterdi. Kitlelerin silah ele geçirmek için kendiliğinden polis güçleriyle çatıştığı Batı Nepal'in ikincil bölgelerindeki olaylardan, Üçüncü Plan'ın doruğunu sembolize eden Tanahu Kalikatar gerilla faaliyetlerine kadar yaşananlar bu gerçeği kanıtlamıştır.

Bu yüzden üçüncü yılın ilk dört ayı Halk Savaşı'na muazzam kitle desteğini ve, özellikle de Batı Nepal'in dağlık bölgeleri olmak üzere ülkenin farklı kesimlerinde yeni halk iktidarını hayata geçirmeyi sembolize eden unutulmaz bir dönem olmuştur. Düşmanlar ve oportünistler tarafından yapılan hiçbir ikiyüzlü propaganda Nepal halkının kalbinden bu tarihsel gerçeği silemez.

---

* *Bandh* kavramı Güney Asya ülkelerinde kullanılan ve bir günlük genel protesto eylemleri, grev, kepenk kapatma vs aktivitelerini içeren bir eylem tarzı anlamına gelmektedir -çev.

3. Düşman Stratejisinin Zalim Özelliği

Halk ve ulus karşıtı eski rejimin yöneticilerinin Halk Savaşı'nın başlangıcından itibaren soykırıma ve devlet terörüne başvurarak Halk Savaşı'nın önüne geçmeye çalıştıkları iyi bilinen bir gerçektir. İktidar için şiddetli rekabet içerisinde olan satılık, çürüme içinde debelenen revizyonist klikler Halk Savaşı'na karşı komplo konusunda birbirleriyle rekabet halindeydiler. Bir buçuk yıllık deneyimden sonra Halk Savaşı'nın halk kitleleri içerisinde günden güne geliştiğini ve güçlendiğini gördüler.

Bu bağlamda emperyalistler ve, özellikle de Hindistan yayılmacılığının Hindu fanatik yönetici kliği, her türlü araçla Halk Savaşı'nı "bastırmaları" için kendi uşakları Nepalli parlamenterist klik üzerindeki baskıyı arttırdılar. Kathmandu'daki Amerikan Elçiliği tarafından kamuoyuna yönelik açıklama üzerinden Halk Savaşı'na karşı yapılan bir dizi kirli ve komplocu propagandadan ve Hindistan medyasının Nepal Halk Savaşı'nı Pakistan bağlantılı görme düşüncesinden bahsetmeye gerek bile yok. Maoist Halk Savaşı'nın tek bir kıvılcımının emperyalistleri ve yayılmacıları dehşete düşürebildiği gerçeği, devasa olduğunu iddia ettikleri dünya sisteminin ne kadar içi boş, zayıf ve bozuk olduğunu kanıtlamaktadır. Bu, karmakarışık ve verimsiz, şiddetli ekonomik kriz ve politik ve kültürel yozlaşma içindeki dünya emperyalist sistemin yenilgisinin sonuçlarının gerçekliğidir. Bu, devrimci komünistlerin, dünya devriminin yakın ufukta olduğu şeklindeki analizini daha da doğrulamaktadır. Bu zemine karşın Nepal hakim sınıfının orduyu harekete geçirmek ve Nepal halkına ve Halk Savaşı'na karşı bir sözde anti-terör yasasını parlamentoya sunmak için bir komplo hazırladığı iyi bilinen bir gerçektir. Fakat Nepal halkı derhal bu yasayı terörist bir yasa olarak değerlendirdi ve buna karşı ulusal çapta mücadeleye girişti. Bizzat başkentte sözde terörizm yasasına ve ordunun harekete geçirilmesine karşı halkın baskısı arttı. Gerici hakim sınıf halkın öfkesi karşısında düşüncesini belli bir süre için askıya almaya zorlandı. Halk bu olayda kitlesel katliamlar yapanları ve ulusal

hainleri yenilgiye uğratmak ve kendi zaferini gerçekleştirmek için harekete geçti. Halk Savaşı'na yönelik kitlesel destek dalgası ve yeni halk iktidarının embriyonunun ortaya çıkışı çok daha önceden izah edilmişti.

Sınıf mücadelesinden edindiğimiz deneyimler ve Marksizm-Leninizm-Maoizm bize, grici hakim sınıfların, iktidarlarını tehlikede gördükleri zaman kitlelere karşı kendilerini çok farklı sunduklarını öğretmiştir. Gericilerin farklı yöntemi, şimdiye kadar kendilerinin yüksek sesle dile getirdikleri anayasal kuralları, yasaları, demokrasiyi ve insan hak ve değerlerini ve kurumları parçalayıp bir tarafa atmak ve halkın kan denizinde yüzmekten başka bir şey değildir. Üçüncü Plan çerçevesinde partimiz tüm parti örgütlerini, savaşçıları ve halkı, gerici sınıfların böyle bir deliliğine karşı zaten uyarmıştı.

Sonunda, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bize öğrettiği ve partinin uyardığı şey oldu. Gerçekleştirdiği katliamlar ve ihaneti nedeniyle gözden düşen faşist Nepal Kongre Partisi'nden Girija Prasad Koirala halkı ve Halk Savaşı'nı ezmek için Hindistan yayılmacılarının doğrudan talimatları doğrultusunda başbakanlık koltuğuna oturtuldu. Emniyet Genel Müdürlüğü koltuğuna, 1990 halk hareketi sırasında kitlesel katliamda büyük rol oynamış ve halk düşmanlığıyla tanınan Achyut Krişhna Kharel getirildi. Ordu, polis ve hükümeti temsil eden sözde özel bir güvenlik komitesi gizli komplocu bir tarzda oluşturuldu. Onlar açısından herhangi bir yasaya, veya yasal karara veya parlamenter değerlere veya insan haklarına saygı göstermeye gerek yoktu. Tüm bu gelişmeler, üçüncü yılın dördüncü ayının ikinci haftasından itibaren gerici sınıfın zalim yönetimini başlatması sonucunu doğurdu.

Sözde "*Kilo Sera 2*" operasyonu altında, faşist bir "Herkesi katlet, her şeyi yak ve talan et" kampanyası başlatıldı. En modern iletişim araçları, silahlar ve helikopterlerle donatılan, "komandolar" olarak adlandırılan katillerin saldırılarının önü açıldı. Özellikle Halk Savaşı'nın etkin olduğu bölgelerde halka yönelik katliamlardan sonra halkın en iyi erkek ve kız çocuklarının kaybetme,

veliler gününde silahsız öğretmenlere, öğrencilere ve velilere rastgele ateş ederek sadece tek bir yerde bir düzine kitleyi katletme, bir evlilik töreninde yer alan grubun katledilmesi, halkın sevilen önderlerinin evlerinden alındıktan sonra öldürülmeleri, köylerin çembere alınmasından sonra yağmalanması, kitlesel tecavüz ve katliam suçlarının işlenmesi, Maoist destekçisi öğrencilerin, emekçi kadınların, köylülerin ve ezilen uluslardan insanların ülke çapındaki ve başkentteki barışçıl ve yasal faaliyetlerine ve sınıf örgütlerine doğrudan müdahale etmek, Maoist destekçisi gazetecilere saldırılar, yanlışlıkla öldürmeler, evde uyuyan, yemek yiyen, sokakta yürüyen herkese Halk Savaşı'nı dastekleyenleri teslim edeceklerine ilişkin silah zoruyla imza attırma, yalan propaganda yapma ve Halk Savaşı'nın tüm faaliyetlerinin medyaya yansımasını engelleme ve köylü kulübelerini yakma vs. olgular Mayıs ayının son haftasından itibaren faşistlerin gerici yönetimlerinin günlük rutinleri haline gelmiştir. (1998).

Üçüncü yılın son sekiz ayı içerisinde gerici rejimin faşist Gi-

rija Koirala kliği 500 parti üye, savaşçı ve sempatizanını katletti, yüzlerce kadın tecavüz kurbanı oldu, binlerce köylünün evleri talan edildi ve köylülerin binlercesi hücrelere konularak insanlık dışı işkencelere tabi tutuldu.

Gerici hakim klik bu şiddetli baskı ile birlikte, iç sabotajlar planlama ve Halk Savaşı'na öncülük eden parti ve merkezi önderlik hakkında halkı aldatmak gibi faaliyetleri arttırdı. Bu ahlaksız ve tiksindirici hareket ile birlikte Nepal yönetici kliği katil çetelerini eğitme konusunda sadece ABD emperyalistlerinin ve Hindistan yayılmacılarının yardımlarını almakla kalmadılar fakat ayrıca Peru halkının katili Fujimori'den de yardım aldılar. Peru'nun başkenti Lima'da ve Nepal'in başkenti Kathmandu'da halka ve Halk Savaşı'na karşı soykırım, baskı ve komplo uygulamak için aylar süren eğitim programları yürütüldü.

Bu yüzden dünyanın gerici hakim kliği gibi Nepal'in bugünkü parlamenter faşist kliğinin de, "her şeyi yak ve herkesi öldür" ortak politikası doğrultusunda yanılsama yaratma ve bölme ve

çembere alma ve yok etme taktiğini benimsediği nettir. Son sekiz aydan beridir Nepal halkına karşı da aynı stratejiyi kullanmaktadırlar. "Demokrasi", "parlamenter normlar" ve "insan hakları"nın insanların gözünde saçmalıktan başka şeyler olmadıkları bütünüyle kanıtlandı.

4. Revizyonizm:
Gerici Paranın Diğer Yüzü

Halk Savaşı'nın başlamasından beridir eski revizyonist UML kliği doğrudan ve yeni revizyonistler ise dolaylı bir şekilde gerici rejime yardım etmektedirler. Revizyonistlerin işlevi, halkın büyük devrimci inisiyatifini "aşırıcı", "terörist", "halka dayanmayan Halk Savaşı", "küçük burjuva maceracılığı", "silahlı mücadele bir hataydı" vs. şeklinde damgalayarak vatan haini ve soykırımcı yönetici sınıfı daha fazla baskı ve barbarlık uygulama konusunda kışkırtmak oldu. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında hiçbir devrimci hareketin, gericiliğe karşı mücadelesini revizyonizme karşı mücadele ile ilişkilendirmeden gericiliğe meydan okuyamayacağı biçimindeki Marksizm-Leninizm-Maoizm'in derslerinin bilimsel doğruluğu Nepal halkı tarafından son üç yılın pratiği içinde doğrudan kavrandı.

Bu bağlamda 'çok partili demokrasi' gerici stratejisini izleyen ve Marksizm-Leninizm'in söylemlerini parlamento seçimleri için bir ticari marka gibi açıkça alaya alan UML kliği en gerici olarak ortaya çıktı. Bu, gerici iktidar kırıntıları için Hindistan yayılmacılığının doğrudan bir uşağı gibi hareket ederek Mahakalli Anlaşması'nda ulusa ihanet eden ve sözde terörizme karşı yasa hazırlayan ve geçen yıl ordunun harekete geçirilmesinde hükümet ortağı olarak kapasitesi oranında tam destek sunan aynı revizyonist hain UML kliğidir. Teşekkürler büyük Nepal halkına. Halkın direnişi sadece UML kliğinin komplosunu boşa çıkarmadı, fakat ayrıca milyonlarca insan bu kliğin faşist karakterini anlama fırsatını yakaladı. Sonunda hain UML kliği halkın öfke girdabının

ortasında ikiye bölündü. Özünde bu, Nepal halkının reformizme karşı zaferidir.

Hindistan yayılmacılığının direk talimatları doğrultusunda parlamenter faşist Girija kliğine (parlamentoda azınlıkta olan), hükümet kurması ve halka karşı suç işlemesi için desteğini arttıran yine aynı hain UML kliğiydi. UML kliği, faşist Girija kliğinin sendeleyen hükümetini kurtaran ve ulusal ihanete ve soykırıma bulaşmak için hükümete katılan bir kliktir.

UML'nin ulusal ihaneti meselesinde milliyetçi sloganlar atarak ayrılan ML kliği revizyonistlerinin hem ideolojik hem de pratik anlamda UML'den özünde farklı olmadıkları gerçeğine halk tanıktır. Halk, ulusal ihanete ve devlet terörizmine karşı olanların parlamentarizmin kirli suyunda yüzmeyeceklerini düşünmektedir. Fakat ML kliği, aynı gerici 'çok partili demokrasi' stratejisini izlediği ve parlamentarizmin kirli sloganlarını tekrarladığı için, bu kliğin ulusalcılık sloganı sadece sahte bir slogan haline gelmiştir.

Soysuzlaşarak gericilerin saflarına dahil olan yukarıda bahsettiğimiz revizyonistlerin dışında, kendilerinin "Mao Düşüncesi"nin ve "Yeni Demokratik Devrim'in önde gelen savunucuları olduğunu iddia eden, fakat Halk Savaşı'na karşı zehir kusan ve parlamentarizm etrafında dönüp dolaşan sağcı revizyonistlerin faaliyetleri, sonunda soykırımcı hakim sınıfa hizmet eder hale gelmiştir. Bu bağlamda en esrarengiz olanı, gericilerin yardakçısı Mashal'ın yönetici kliğinin Mohan Bikram Singh'idir. Bu şahsın tüm çabası gericiler safında, Halk Savaşı'nı gözden düşürme üzerine yoğunlaşmıştır. Mashal yönetici kliği (tükenmenin eşiğinde olan) o kadar alçaldı ki kadroları Maoist gerillalara karşı gerici polisin bir ajanı düzeyine kadar düştüler. Mashal tarafından halka karşı birçok aptalca faaliyet gizliden yürütüldü ve Mashal bu faaliyetlerde Maoistleri suçlayarak ahlaksızlığın son haddine vardı. Mashal, bir çift koltuk için dönek UML kliği ile seçim ittifakına girerek bütünüyle gericilerin hizmetine girmektedir. Sonunda Mohan Bikram, gerici rejimin üçbeş kuruşluk parasını kabul ederek ve

Halk Savaşı'na karşı en ağır küfürleri savurarak kendisini gericilerin bir maşası haline getirdi.

Bu yüzden dünyadaki diğerleri gibi Nepal'deki eski ve yeni revizyonistler de, halkın büyük devrimci inisiyatifine karşı durarak gericiliğin diğer yüzü olduklarını kanıtladılar. Bugün Nepal halkı, Marksizm-Leninizm-Maoizm'in kendilerine öğrettiğini inkâr edilemez gerçeklerle ve yine revizyonizmin, gerici ekolün parçası olduğu mantığına kendi günlük yaşamalarında tanık olmaktadırlar. Büyük Halk Savaşı'nın ateşi Nepal'deki revizyonizmin çöp yığınını yakmaya başlamıştır ve onu küle çevirmeye muvaffak olacaktır.

5. Baskı ve Direnişin Ortasında Partinin Dördüncü Genişletilmiş Toplantısı

Partimiz özellikle üçüncü plan sürecinde ve genel anlamda da Halk Savaşı'nın başlamasından itibaren düşmanın faşist tepkisini ve revizyonist grubun ihanetini öngörmüştü. Parti, militanlar ve belli bir dereceye kadar halk kitleleri buna hazırlıklı olmaları konusunda uyarıldıkları için, düşmanın ve revizyonistlerin faşist hareketinden dolayı militanlarda ve halk kitlelerinde hiçbir tedirginlik veya sapma meydana gelmedi. Bu, sınıf savaşımında tüm bunlar beklendiği içindi.

Parti militanları ve halk kitleleri, yalan propagandayı boşa çıkarma, kuşatmayı kırma ve direnişi yükseltme hareketi ile plana uygun olarak mücadeleyi sürdürdü. Parti sert koşullar altında kitlelerle canlı bağlantıları sürdürdü. Sorumlu parti üyeleri ve önemli gerilla savaşçıları tarafından, bir taraftan halk içerisinde iken, diğer taraftan özveri, fedakarlık, cesaret ve kendini feda örnekleri sergilendi. Parti üyeleri ve savaşçılar parti ve devrim için kendini feda etme idealinin yüzlerce örneğini başarılı bir şekilde sergilediler. Mücadelenin esas alanlarında birçok köyde düzinelerce katliam gerçekleştirildiğinde yoksul köylüler, sürekli olarak "uğruna her şeyi feda etmeye hazır oldukları Halk Savaşı'nın

sürdürmesi gerektiği"ni söyleyerek partiye ilham verdiler. Gericiliğin barbarca tecavüzlerinin kurbanı olan yüzlerce kadın Halk Savaşı'na katıldı ve bu, yüzbinlerce emekçi kadının devrimci inisiyatifini yeni doruklara taşımaya katkı sundu. Parti, halk kitlelerinin, parti önderliğinde kendi tarihlerini yaratmak için sahip oldukları dayanma, fedakarlık, özveri ve cesaret düzeyini daha derinden anlama fırsatını yakaladı. Parti ve halk arasındaki ilişki daha da güçlendi.

Baskı ve direniş koşulları içerisinde parti üçüncü yılın ortasında Merkez Komitesi'nin Dördüncü Genişletilmiş Toplantısı'nı topladı. Toplantı, sınıf savaşımının ortaya çıkardığı duyarlılıkları, ciddiyeti ve sorumluluk duygusunu kavrayarak şiddetli tartışmalardan sonra, üs alanları yaratma doğrultusunda sıçrama biçiminde "Yeni Aşama İçin Yeni Plan"ı oybirliğiyle kabul etti. Genişletilmiş Toplantı'da, devrimin üç silahı yani parti, ordu, birleşik cepheyi üs alanları yaratma hedefiyle ilişkilendiren birçok somut ve önemli karar alındı.

Marksizm-Leninizm-Maoizm öğretilerinin sentezi, Nepal toplumunun tarihsel bir özgüllüğü ve Halk Savaşı'nın iki yılının deneyimleri temelinde parti Nepal'de üs alanlarının yaratılması için başlıca koşulları sıraladı. Genişletilmiş Toplantı, gerilla bölgesi ve üs alanı üzerine kapsamlı teorik analiz ile birlikte, askeri alandaki gerillacılık ve reformizm tehlikesine özel vurgu yaptı. Bunlar, uzun bir zaman için partinin devrimci çizgide berrak bir rol oynayabilmesinin analiz ve kararlarıdır.

Genişletilmiş Toplantı, sağ revizyonizminin en büyük tehlike teşkil ettiği bir zamanda devrimin üç silahı içerisinde en temel silah olan partinin, proleter bir çizgi doğrultusunda düşmanların ve oportünizmin komplo ve kirliliğine karşı korunması ihtiyacına uygun olarak, sürekli dönüşüm süreci sorununu en ciddi şekilde değerlendirdi. İki-çizgi mücadelesi anlayışının Çin'in Büyük Proleter Kültür Devrimi sentezi ile ilişkilendirilmesi ihtiyacına vurgu yapılarak parti birliğinin daha da güçlendirilmesine karar verildi.

Burjuva çoğulculuk tehlikesine karşı parti birliğini güçlendirmek ve savaşın mevcut ortamında düşmanlara ve revizyonistlere karşı birleşik tarzda mücadele sürdürmek için önderliğin farklı düzlemlerini daha da merkezileştirmeye, özellikle Genel Sekreter'in rolü merkezde olmak üzere, önderliğin faklı önderlerinin rollerini bilinçli bir şekilde kitleler içerisinde tesis etmeye yönelik bir karar alındı. Partinin, önderliğini kitleler içerisinde daha birleşik ve merkezi bir biçimde tesis etme kararı, üs alanları yaratma doğrultusunda ilerleme kararı ile sağlam bir şekilde bağlı olan, geniş kapsamlı etkiye sahip bir karardır.

Genişletilmiş Toplantı, "*Ordusu olmayan halkın hiçbir şeyi yoktur*" çıkarsamasını daha büyük katılık ile kavrayarak, doğrudan yerel partinin önderliği altında ikincil güç (*secondary force* -çev.) olarak yerel askeri örgütü geliştirmeye ve halkın ana gücü (*main force* -çev.) olarak bölgesel komutanın doğrudan yönetimi altındaki gruplara dönüştürmek hedefiyle askeri müfrezeler oluşturmaya, her bölge komutanlığının altında temel güç (*base force* -çev.) olarak halk milislerini geliştirmeye karar verdi. Bunun yanında, askeri oluşumların savaş yeteneğini geliştirmek için merkezileşmeye, ademi merkeziyetçiliğe ve konumlandırmaya ilişkin önemli kararlar alındı.

Genişletilmiş Toplantı, devrimci Birleşik Cephe'nin daha da genişletilmesine ve yerel düzlemde yeni halk iktidarı için ve merkezi düzlemde propaganda ve devrimci kitle mücadelesi için bir araç olarak daha işlevli hale getirilmesine vurgu yaptı. Bu amaçla, merkezi düzlemde farklı cepheleri, ulusları ve sol, ilerici, yurtsever ve demokratik güçleri kapsayan bir birleşik cephe oluşturulacakken, "*Üçlü-birlik*"* komiteleri ilkesine göre yerel halk iktidarını geliştirmeye başlamak için somut karar alındı.

---

* *Three-in-one*: Büyük Proleter Kültür Devrimi sürecinde oluşturulan, parti, ordu ve kitle örgütleri temsilcilerinden oluşan ve Shanghai Komünü olarak bilinen model -çev.

Yukarıda bahsedilen önemli kararların yanında Genişletilmiş Toplantı ülkenin geçici politik durumunun değerlendirmesini yaptı ve parti tarihine ilişkin bir dizi sorunu toparladı, partiyi rektife etmeye karar verdi ve yeni planın yeni bir detaylı taslağını hazırladı. Genişletilmiş Toplantı ayrıca, patlama (*bang* -çev.) ile belirli bir tarihten itibaren üs alanları yaratma doğrultusunda ilerleme planını uygulamaya karar verdi.

Olumsuz koşullar altında gerçekleştirilen ve beklenen temsilcilerin tamamının hazır bulunduğu Genişletilmiş Toplantı'nın başarılı bir şekilde sonuçlandırılması bir taraftan parti, savaşçılar ve halk kitleleri için zaferin bir sembolü iken, gericilere karşı etkili bir darbeydi.

6. Yeni Kararların İlan Edilmesi ve Bunlara Karşı Tepkiler

Genişletilmiş Toplantı'nın yapılması ve toplantı kararlarının ilan edilmesi, aylardan beridir kitle katliamlarına ve devlet terörizmine başvuran gericiler ve revizyonistler için etkili bir darbeye dönüştü. Maoist hareketin kontrol altında olduğunu haykıran gericiler ve aynı şeyi tekrarlayan revizyonistler bu toplantı kararlarının ilan edilmesiyle şaşkına döndüler. Belli bir sessizlik döneminden sonra gericilerin ve revizyonistlerin medyası saldırılarını Genişletilmiş Toplantı kararları ve özellikle de önderliğin merkezileştirilmesi ve tesisi üzerinde yoğunlaştırdılar. Yeni ve eski revizyonistlerin bu tür saldırılarda oldukça aktif oldukları görüldü. Revizyonstler önderliğin rolü ve tesis edilmesi kararına ilişkin, onu "kişiye tapma", "diktatörlük", "krallığın evrimi", "tanrı yaratılması" vs. olarak yaftalayarak asılsız propagandalar yaptılar ve kitleleri yanlış yöne sevk etmeye çalıştılar. Revizyonistler, parti önderliği içerisinde bölünme yaratma ve birini diğerinin karşısına çıkarma gerici stratejisi doğrultusunda belli bir öndere "iyi" ve diğerine "kötü" damgasını vurarak Goebble'nin ünlü propaganda tarzına başvurdular.

Öyleyse gericilerin ve revizyonistlerin, önderliğin merkezileşmesi ve tesisi meselesi üzerinden saldırıya geçmelerinin arkasındaki gizem nedir? Onlar gerçekten proletaryanın devrimci partisi içerisinde "kişiye tapma"nın, "diktatörlük"ün, "krallık"ın gelişmesine izin vermeme konusunda yeteri kadar ciddiler miydi? Sorunun bu olmadığı kesindir! Çünkü onlar bu tarz kişiye tapınma, diktatörlük ve krallık önünde secdeye durmaktadırlar. Devrimci parti içerisinde tekrarlanan aynı şeyi görmekten dolayı sevinmeliydiler. Fakat o halde proletaryanın devrimci partisi ve onun önderliğine karşı neden fırtına koparıyorlar? Bu tüm devrimciler ve halk kitleleri açısından çok önemli bir sorundur. Birçok dürüst insanın bu meselede kafasının karıştığı görüldü.

Proletarya ve emekçi kitleler gerici devlet mekanizmasına karşı kendi devlet mekanizmasını yaratmaya kalkıştıkları zaman gericilerin, doğrunun anlaşılamaması için kitle katliamına ve devlet terörizmine başvurdukları basit bir gerçektir. Benzer olarak proletarya ve emekçi kitleler feodal ve burjuva önderliğe karşı kendi önderliklerini oluşturmaya kalkıştıklarında bu, onlar için tolere edilemez bir şey olur. Bu yüzden gericiler, proleter önderliği gözden düşürmek ve kitleler içerisinde kurumsallaşmasına izin vermemek için tüm güçleriyle saldırırlar.

Burada bile parti, yeni politik iktidar için üs alanlarını yaratma planını öne sürdüğünde ve önderliği merkezileştirmeye ve onu yeni önderlik biçiminde kurumsallaştırmaya çalıştığında, bu, eski rejim, eski önderlik ve onların revizyonist uşakları açısından tolere edilebilirliğin ötesinde bir meseledir. Önderlik kilit noktadır. Fakat hangi sınıfın önderliği? Tüm devrim tarihi ve sınıf mücadelesi tarihi aslında önderlik için mücadele tarihidir. Tekrar etmek gerekirse; hangi sınıfın önderliği kime karşı mücadele ediyor? Proletarya demokrasisinin gericiler için diktatörlük olduğu ve keza feodal ve burjuva 'demokrasisi'nin proletarya ve emekçi kitleler için diktatörlük olduğu açıktır.

Benzer olarak uluslararası komünist hareket içerisindeki, dünyayı sarsan iki-çizgi mücadelesi tarihi sonuçta önderlik

mücadelesi tarihinden başka bir şey değildir. Birinci Enternasyonal'den Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne kadar, sekterizme, anarşizme ve esas olarak sağ-kanat revizyonizmine karşı Marksist-Leninist'ler tarafından yürütülen mücadelelerin tümü proletarya sınıfının önderliği içindir. Bakunin Marx'ı bir diktatör olarak nitelendirdi, Kautsky Lenin yoldaşı 'komplocu ve diktatör' olarak yaftaladı. Ve tüm dünya Troçki ve Kruşçev'in yoldaş Stalin hakkında ne dediklerini biliyor. Modern revizyonistler yoldaş Mao'ya "kişi kültüne tapan", "diktatör" ve "savaş taciri" yaftalarını yakıştırmamışlar mıydı? Bu yüzden, revizyonistlerin propagandalarından dolayı karışacak herhangi bir yer yoktur? Sınıf mücadelesinden kaçan sağcı bir teslimiyetçi, partiyi, devrimi, halkı bir yana bırakarak sırf kendi kürkünü kurtarmak için feodal monarşinin kucağına girdiği zaman gericilerin ve sağcı revizyonistlerin kucağından, Halk Savaşı'na önderlik eden partiyi "monarşi" olarak yaftalayarak ikiyüzlü kültürünü açığa vurur. Ayrıca teslim olan bir yoldaşı gericilerin ve revizyonistlerin nasıl ortaklaşa ve büyük gürültü koparark omuzlarda taşıdıklarını gördük. Bu yüzden, devrime, partiye ve halka ve Marksim-Leninizm-Maoizm'in devrimci ilkelerine inancı olmayan birilerinin sağcı, teslimiyetçi karakterini gizlemek için ilk olarak parti önderliğine saldıracağı anlaşılırdır. Objektif olarak bu, gerici sınıfın stratejisinin parçası halini alır.

Gericilerin ve revizyonistlerin proleter devrimci partilere karşı düzenlediği komplolar arasında en göze çarpanı, önderliği ideolojiye, politikaya, programa yabancılaştırmak, kadroları önderliğe ve halk kitlelerini partiye yabancılaştırmaktır. Partimize ve onun önderliğine yönelik saldırı, objektif olarak birbirinden ayrılmaz olan bu tür sağlam ilişkileri koparmaya yönelik gerici komplonun sonucudur.

Bir komünist devrimci gericilerin ve revizyonistlerin saldırısını nasıl anlar? Bir komünist devrimci bunu Mao'nun ifade ettiği gibi anlar: "*Eğer düşman saldırırsa iyidir, çünkü bu kendimiz ile düşman arasına net bir çizgi çizdiğimizi kanıtlar: Eğer düşman*

bize çılgınca saldırır ve bizi büsbütün veya tamamen siyah ve bir tek erdeme sahip değilmiş gibi tavsir ederse bu daha da iyidir; bu, kendimiz ile düşman arasına net bir çizgi çizmekle kalmadığımız, ayrıca işimizde büyük başarı elde ettiğimizi gösterir."

7. Halkın Askeri Kapasitesindeki Niteliksel Gelişim Süreci

Halk Savaşı'nın üçüncü yılı halkın askeri kapasitesinin ilerletilmesi açısından nitel gelişimlere sahne oldu. Özellikle Genişletilmiş Toplantı'dan sonra düşman tarafından yürütülen sözde Kilo-sera-2 operasyonu sürecinde halk gerillaları tarafından gerçekleştirilen bir dizi üst düzey askeri harekatın başarısı bunu kanıtlamaktadır. Gerilla savaşçıları, savaşı bizzat savaşarak öğrenme sürecinde düzinelerce zorlukla karşılaşmalarına rağmen savaşma yeteneklerini niteliksel olarak geliştirdiler. Büyük kayıplar vermek, doğal sınırlılıkların ve yetersizliklerin üstesinden gelmek ve her olaydan öğrenmek. Halk gerillasının sergilediği kahramanlık, kendini feda etme cesareti tarihe Nepal devriminin şanlı olayları olarak yazıldı.

Faşist Girija Parsad Koirala başbakanlık koltuğuna oturduğunda, yüzlerce savaşçının ve halkın kanını emdikten sonra bir basın konferansıyla, küstahça, Maoist hareketin kontrol altında olduğunu söylemişti, hemen bir sonraki gün gericiler ve revizyonistler, patlama (*bang* -çev.) biçiminde ülke çapında planlanmış pusu, baskın, sabotaj ve propaganda vs. gibi yüzlerce başarılı eylemden öldürücü bir darbe aldılar. Bu başarılı hamle devlet terörüne kızıl terör olarak cevap oldu ve üs alanları yaratma planına girişmede geniş kapsamlı bir rol oynadı. Bu başarılı patlama (*bang* -çev.) gerici rejim tarafından gerçekleştirilen katliamların devrim ateşini söndüremeyeceğini, fakat daha da harlandıracağını gösterdi.

Bu bağlamda halk gerillaları Dhanusha'daki Laliya polis karakolunu bastı ve orada tutulan silah ve mühimmatı ele geçirdi.

Benzer olarak büyük patlama sürecinde gerillalar, üst düzey ve başarılı askeri eylemlerin parçası olarak, Phalate polis karakolunu basarak oradaki tüm silah ve mühimmata el koydu. Aynı gün gerillalar Parsa'nın Nirman Basti bölgesindeki polis karakolunu bastı ve tüm silah ve mühimmata el koydu. Bundan hemen sonra Rolpa'daki gerilla müfrezesi düşmanın yüzlerce silahlı polis gücü ile cesurca çarpıştı ve bir kısmını bölgeden kovarken diğer bir kısmını saf dışı bırakmayı ve daha sonra helikopterlerle desteklenen daha kalabalık bir polis gücünün kuşatmasını kırmayı başardı.

Silahlı gerilla savaşının usta bir modelini sunan gerillalar Salyan ilindeki Saunepani mıntıkasında bulunan Jhimpe kalesinde konumlanan düzinelerce polis gücüne saldırdı ve büyük miktarda silah, mermi ve diğer teçhizata el koydu. Bu bağlamda gerillalar kendilerine teslim olan 10 polis personelini eğittikten sonra affettiler. Bu olay, Halk Savaşı gerillalarının gerici gangsterler gibi cani değil, savaş tutsaklarına iyi davranan ve kendilerine teslim olanları affeden büyük devrimciler olduklarını gösterdi.

Bundan hemen sonra gerillalar, tarihi Bethan hareketinin devamı olarak Lalitpur'un Bhattedanda bölgesindeki polis karakolunu bastılar ve oradaki tüm silah ve mühimmata el koydular. Birkaç gün sonra, gerilla savaşının başka bir modelini sergileyen gerillalar Jhelneta'da bir polis gücünü pusuya düşürerek teslim olmaya zorladılar ve tüm silahlara ve mermilere el koydular, fakat polis gücünü eğittikten sonra affederek serbest bıraktılar. Karnali bölgesindeki Dolpa'da da gerillalar pusuya düşürdükleri bir polis gücüne saldırarak silahlarını ve mühimmatlarını ele geçirdiler.

Bunlar üçüncü yılın sonraki ayları boyunca meydana gelen yoklama örnekleriydi. Bunlar içerisinde; bankalara ve bankalardaki silahlara el konması, feodallerden silahların ele geçirilmesi, soykırıma katılan suçluların ve muhbirlerin ortadan kaldırılması, bürokratik kapitalistlerin fabrikalarına ve ülkenin değişik yerlerindeki polis karakollarına ve Bakanlık merkezlerine sabotajlar

düzenlenmesi, toprak ağalarına ait tahıllara el konması ve yoksul köylülere dağıtılması gibi yüzlerce eylem başarılı bir şekilde gerçekleştirildi. Bunların dışında, farklı türden propaganda eylemleri de hesaba katıldığında sayı binlerceyi bulacaktır. Genişletilmiş Toplantı'dan sonraki eylemler veya özellikle 17 Ekim 1998 tarihindeki tarihi patlamadan sonra yürütülenler bir taraftan düşmanın sözde *Kilo-sera-2* operasyonlarının başarısızlığını, diğer yandan Halk Savaşı'nın askeri kapasitesinin niteliksel gelişim durumunu kanıtlamaktadır.

8- Parlamento Seçimi; Gerici Komplonun Başka Bir Hilesi

Ulusal çöküş ve kitlesel katliamla adı çıkmış Nepal Kongre Partisi ve Birleşik-Marksist-Leninist (UML)'in koalisyon hükümeti, ülkenin ve halkın sorunlarını çözmek için bir 'sihirli yol' olarak sözde genel parlamento seçimini ileri sürdüler. Onlar gece gündüz, her iki partinin 'seçimden' çoğunluğu sağlayarak çıkmaları durumunda, ülkede politik istikrarın, hukuk ve düzenin, kalkınmanın ve her şeyin yoluna gireceğinin yaygarasını koparmaktaydılar. Bu alçaklar utanmazca tüm bu saçmalıkları dile getiriyorlardı.

Parlamentonun son sekiz yılının dört yılı Girija Parsad Koirala'nın "çoğunluk" hükümeti altında geçti. "Çoğunluk" hükümeti gerçekten ne yaptı? Bu hükümet açıkça Nepal halkını dolandırarak ve Hindistan yayılmacılarının önünde diz çökerek ihanet anlamına gelen Tanakpur Anlaşması'nı imzaladı. Fiyatların yükselmesine ve bozulmanın denetimsiz kalmasına izin veren bu çoğunluk hükümeti tarafından halkın yaşam koşulları daha da kötüleştirildi. Halkın barışçıl gösteri yaptığı bir sırada hükümetin ayrım gözetmeden ateş açması sonucu başkentin kalbinde düzinelerce insan katledildi. İdeolojik olarak farklı düşünen politik işçilere ve halk kitlelerine karşı sahte dosyalar hazırlayan, ayrımsız tutuklamalara girişen ve insanlık dışı işkenceleri yöneten

Girija'nın sözde çoğunluk hükümeti değil miydi? Ülkede ne kadar sanayi varsa özelleştirme adı altında Hindistan bürokratik kapitalistlerine teslim eden ve ülkeyi yoksullaştıran aynı çoğunluk hükümeti değil miydi?

Daha sonraki dört yılda da Nepal hükümeti gerçekte Nepal Kongre Partisi ve UML kliğinin yönetimi altında oldu. Yağma, rüşvet, ulusal ihanet, aşırı dejenerasyon ve bozulmanın dışında ülke ve halka başka şeyler sunmaktan onları kim alıkoydu ki? Bir kemik parçası için kavga eden köpekler gibi boğuşmaya ve kendilerini satılık meta derekesine düşürmeye onları kim zorladı ki?

Bugün aynı ulusal hainler ve kitle katliamcıları parlamento seçimini her türlü soruna karşı yegane çözüm olarak sunmaktadırlar. Bu daha çok gericilerin, halkın bilincini ve bellek gücünü nasıl küçümsediklerinin delilidir.

Gerçeklik nedir? Gerçeklik, Halk Savaşı'nın tarihi ilerleyişinin, gerici devletin krizini şiddetlendirdiğidir. Soykırım, yağma ve devlet terörizmine rağmen ilerleyişini sürdüren Halk Savaşı'na karşı bir komplo olarak emperyalistlerin ve yayılmacıların rehberliğinde seçim oyununun gereken zamanda sahnelenmekte olduğudur. Şurası çok açıktır ki, genel parlamenter normlara ve muhalefete meydan okuyarak meydana getirilen iki partinin oluşturduğu bu koalisyon hükümeti, sadece Halk Savaşı'na karşı bir komplodur. (Gerçekte her ikisi de Hindistan yayılmacılığının bilinen uşaklarıdır). UML kliği sadece Hindistan yayılmacılığına teslim olmakla kalmadı fakat aynı zamanda Nepal Kongre Partisi'nin Girija kliğine de teslim oldu. Bugün Girija, Halk Savaşı'na karşı bir savaş seçimini deklere ederek bunu tasdik etmektedir.

Gerçeklik şudur ki, sözde parlamento seçimi ülkeye ve halka, daha fazla ulusal ihanet ve soykırım, daha fazla enflasyon ve bozulma, daha fazla yoksulluk ve işsizlik ve daha fazla dejenerasyon ve çarpıklık sunacaktır. Aynı sınıf, aynı düşünce sistemi, aynı özellik, aynı klik ve aynı kişilerden başka şeyler beklemekten daha büyük bir yanılsama ne olabilir ki?

Gerçeklik şudur ki feodal ve emperyalist güçler, Halk Savaşı içerisinde yeni halk iktidarının uygulanmasından dolayı dehşete düşmektedirler ve Halk Savaşı'nı izole edebilmek ve ezebilmek için halkın dikkatini başka tarafa çekmek istemektedirler ve bu yüzden de bu stratejiyi izlemektedirler. Gericilerin eski hileleri boşa çıkarıldığı için şimdi bu tür manevralara başvurmaktadırlar. Parlamento seçimlerini "özgürlük savaşı", "muharebe", "turnusol kağıdı", "şiddete ve terörizme karşı kampanya", "yeni devrim" vs. olarak tanımlamaları, seçimin özünün Halk Savaşı'na karşı komplo olduğunu açığa çıkarmaktadır.

Ancak Halk Savaşı onların provakasyonuna uygunluk arz eden bir çatışma içinde gitmeyecektir. Halk Savaşı, gerici parlamenter komployu teşhir ederek ve anlamsız seçimi boykot ederek kendi planlarına göre tarihsel rolünü yerine getirmek için durmadan ilerleyecektir. "*Sen kendi yönteminle savaş, biz kendi yöntemimizle*" bilimsel ilkesinin rehberliğinde Halk Savaşı, gerici iktidar ortadan kaldırılıncaya ve halk iktidarı kuruluncaya kadar kendi seyrinde ilerlemeye devam edecektir.

Gerici kan emici kliklerin Halk Savaşı'na karşı parlamento genel seçimlerini nihaî sınav olarak koymaları onların fiziksel ve zihinsel olarak yılgınlıklarını ve yenilmişliklerini göstermektedir. Dahası, sergiledikleri feryat, büyük Halk Savaşı'nın üç yıl içinde yakaladığı niteliksel başarının düzeyini göstermektedir. Eski gerici unsurlar, Halk Savaşı'nın kendi sistemlerine büyük bir tehdit haline geldiği ve bu yüzden genel seçimlerin Halk Savaşı'na karşı yapılacağı gerçeğini açıkça ve doğrudan söylemektedirler. (...) Halk, çürümüş sistemi omuzlayarak halka ve ülkeye ihanet etmekte olan revizyonistleri teşhir ederek kendi planına uygun olarak ilerlemeye devam edecektir.

9. Sonuç

Yukarıdaki analiz ışığında Halk Savaşı'nın, tarihsel ilerleyişinin üçüncü yılını tamamlanması ve dördüncü yılına girmesi ile

daha da güç kazandığı açıktır. Halk Savaşı düşmanın terör, komplo ve baskısına karşı bugüne kadar başarılı bir şekilde direnmiştir. Bugün emperyalistlerin ve yayılmacıların kuklaları ve revizyonist unsurlar sözde seçim bahanesiyle, dünya devriminin ayrılmaz bir parçası olarak gelişen tarihi Halk Savaşı'na karşı çok daha tehlikeli komplo ve ağır baskı için hazırlanmaktadırlar.

Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ilkeleri temelinde Halk Savaşı'na önderlik eden Nepal Komünist Partisi (Maoist) komployа karşı direnmek için içerde tüm sol, ilerici, yurtsever ve demokratik güçlerle ve dışarıda komünistlerle ve adalete inananlarla daha geniş ve güçlü birliği sağlamaya çaba göstermektedir. Marksizm-Leninizm-Maoizm temelinde dünya devrimini ilerletmek için yeni bir enternasyonal oluşturma konusunda sebatkâr bir şekilde ilerleyen DEH Komitesi ve DEH'e bağlı tüm parti ve örgütlerin proletarya enternasyonalizmi ruhu içerisinde Halk Savaşı'na güçlü desteklerini ve içten yardımlarını büyütmeleri Nepalli tüm devrimci halk kitleleri için önemlidir. Bu yardım süreci ile birlikte bugün partinin ve halkın uluslararası sorumluluğu ve dayanışması yeni bir aşamaya varmaktadır. Benzer olarak Nepal'deki Halk Savaşı'nı desteklemede Hindistan'daki devrimci partiler ve halk kitleleri içerisinde farklı inisiyatifler ortaya çıkmaktadır.

Bu yüzden karşı-devrimci güç ve devrimci güçler çok daha yeni bir aşamada çarpışmaktadırlar. Güzergah çetin olabilir fakat kitlelerin zaferi kaçınılmazdır. Nepal Halk Savaşı ne bedele mal olursa olsun dünya devriminin hizmetinde sürekli olarak ileri ye doğru gelişecektir. Sonuç olarak, insanın insan üzerindeki sömürüsünün ve gaddarlığının ortadan kaldırıldığı büyük komünizm ideali dünya üzerinde gerçekleşecektir.

Yaşasın Marksizm-Leninizm-Maoizm !

Yaşasın Halk Savaşı!

Şan Olsun Dünya Devrimine!

Şubat 1999

Evrensel Halk Savaşı Teorisinin Gelişimine Mao Zedung'un Katkısı

Yoldaş Prachanda

1. Giriş

Tarihin kapsamlı bir araştırmasını takiben Marks ve Engels, sınıf mücadelesinde devrimci müdahalenin ve şiddetin zorunluluğuna ilişkin diyalektik ve tarihi materyalist dünya görüşü temelinde bilimsel bir anlayış ileri sürdüler. Silahlı mücadelenin gerekliliğinin Marks ve Engels'in öğretilerinin özü olduğunu kavrayan Lenin devrimci şiddet üzerine Marksist anlayışı, Büyük Rus Ekim Devrimi'ne başarılı bir şekilde götüren sınıf mücadelesi sürecinde sistematik bir şekilde daha da geliştirdi. Rus devriminin ortaya çıkardığı sonuçları sağlamlaştırma ve geliştirme hazırlık şartları içinde Lenin ve Stalin, özelliklerini açıkladıkları emperyalizmin savaşın kaynağı olduğunu ve buna karşı devrimci savaşın kaçınılmaz olduğunu anlattılar. Bu Marksist-Leninist ilkeleri Çin toplumundaki sınıf mücadelesinin somut pratiğine uygulama sürecinde Mao Zedung, devrimci şiddet anlayışını kapsamlı Halk Savaşı teorisine ulaştırdı ve evrensel bir özelliğe sahip olduğunu

ispatladı. Bu yolla Mao sadece ML askeri bilimini niteliksel olarak yeni, daha yüksek bir aşamaya taşımadı, aynı zamanda emperyalizm çağında Halk Savaşı'nı sürdürmenin, dünyayı değiştirecek olan politik ve felsefi anlayışın odak noktası haline geldiğini açıklığa kavuşturdu.

2. Halk Savaşı'nda Maoist Anlayışın Gelişiminin Tarihsel Arkaplanı

Halk Savaşı'nın tarihsel gelişimine Mao'nun katkılarından bahsederken, bunun tarihsel arkaplanını hatırlamak önemlidir. Lenin Kasım 1919'da "2. Rusya Doğu Halkları Komünist Örgütleri Kongresi"nde yaptığı konuşmada, köylülerin çoğunlukta olduğu ezilen ülkelerde devrim sorununun "zor", "yegane", ancak "özellikle onurlu" olduğunu söylemişti. Lenin bu devrimlerin sorunlarına yönelik çözümleri hiçbir komünist kitapta bulamayacağımızı söyledi ve buradaki görevlerin dünyadaki diğer komünistlerin daha önce hiç karşılaşmamış oldukları görevler olduğunu açıklığa kavuşturdu. Lenin, Doğu'daki bu tip ülkelerin komünistlerine, kendi özgün koşullarına uygun bir şekilde komünizmin genel teorisini uygulamak suretiyle bu görevi yerine getirmeleri gerektiğini önerdi. Mao, sınıf mücadelesinin gereğini emperyalist çağda başarılı bir şekilde yerine getirerek ML'nin teorik mirasını nitel olarak zenginleştirdi. Halk Savaşı'na ilişkin Mao'nun katkıları, tarihte sınıf mücadelesinin gelişiminin zorunluluğu bağlamında anlaşılmalıdır.

1917'deki Rus devriminin başarısı, Marksizm-Leninizm'in tüm dünyaya yayılmasına neden oldu. Bu devrimin politik ve askeri stratejisine ve silahlı ayaklanma taktiklerine yönelik kapsamlı inceleme de yoğunlaştı. Bu devrim ayrıca dünya proletaryasında n, ezilen ve emekçi kitlelerden aldığı büyük moralle birlikte gericiliğe karşı sınıf mücadelesine genel bir yönelim kazandırdı. Lenin önderliğinde gerçekleştirilen bu devrimin tarihsel önemi herkes açısından nettir.

Fakat Rus devriminin deneyimi hem emperyalizmin hem de feodalizmin baskısı altında olan ülkelerde devrimi ilerletme görevinde oldukça büyük öneme sahip olsa da bunu mekanik bir şekilde izlemek ciddi bir hata olur. Çin de dahil olmak üzere uluslararası devrimci hareket içerisinde, Rus Devrim'ini mekanik olarak izleme eğilimi, az zarar vermemiştir. Büyük orandaki sanayi işçileri sanayinin geliştiği Rusya'daki büyük şehirlerde yaşıyorlar ve çalışıyorlardı. İşçilerin şehirlerdeki genel grevi, tüm devlet mekanizmasına doğrudan meydan okuyacak ve köylülerin yardımı ve katılımı ile şehirleri ve merkezi ilk olarak ele geçirmeyi mümkün kılabilecek bir durum yaratacak güce sahipti. Diğer yandan Rusya'nın kendisi ezilen bir ülke değildi, fakat Rusya daha güçsüz devletleri hakimiyeti altına almış bir emperyalist konumunda bulunuyordu. Bu koşullarda, Rus Devrimi sürecinde uygulanan taktik ve stratejileri, sanayi açısından zayıf ve geri kalmış, köylülerin çoğunlukta olduğu ve emperyalizm ve feodalizmin egemenliğinde olan ülkelerde izlemek Lenin'in ifade ettiği şeye ve Leninizm'e ters olurdu. Diğer taraftan, Rusya ile diğer ezilen ülkeler arasında sosyal gelişim farklılığı olduğu bahanesiyle burjuva sınıfın peşinden gitmeye çalışacak eğilim (sağ oportünizm), devrime ve Marksizm-Leninizm'e ciddi ihanet olurdu. Bu tip eğilim dünya komünist hareketi içinde ve Çin'de yaygındı. Bu eğilim komünist harekete fazlasıyla zarar veriyordu.

Mao, yukarıda sözü edilen iki eğilime karşı güçlü mücadele sürecinde, sosyalist devrime hazırlık olarak, dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçası olan Yeni Demokratik Devrim'in kapsamlı strateji ve taktiklerini geliştirdi. Mao, emperyalizm ve feodalizm arasındaki ittifakın ve halktan yana ağır basan bir güç dengesinin tarihi materyalist analizi ile birlikte yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde kapsamlı bir taktik ve strateji zinciri şeklinde genel bir Halk Savaşı teorisi geliştirdi. Bugün, Mao'nun geliştirdiği Halk Savaşı teorisi her tür ülkenin kendi özgün koşullarına göre uygulanabilen evrensel bir teori haline gelmiştir.

3. Halk Savaşı'ndna Maoist İlkeler

Mao'nun Halk Savaşı'na yönelik tüm teorisi "*kitleler tarihin yaratıcılarıdır*" bilimsel tezine dayanmaktadır. Genel olarak halkın ihtiyacına ve duyarlılığına karşı olan ordular tarihte bozguna uğradılar. Başlangıçta hangi yolla silahlanırlarsa silahlansınlar, ne şekilde eğitilirse eğitilsinler ve ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar halkın çıkarlarına karşı durduklarında yenilgi onlar için kaçınılmazdır. Askeri olarak başta güçsüz görünseler de zafer sonunda geniş kitlelerin çıkarlarını savunanlarındır. Eskinin yıkılması ve yeninin inşası, insanların isteklerinin dışında objektif dünyanın kaçınılmaz kuralıdır. Gerçekte MLM'nin bilimsel temeli, tam olarak objektif yasaları bulmada ve buna uygun davranmada yatar. Mao'nun Çin devriminin pratiği içerisinde mükemmel bir şekilde kanıtladığı şey; ne kadar güçlü görünürlerse görünsünler gerici emperyalistler kağıttan kaplandır ve gerçek kahramanlar emekçi kitlelerdir. Mao'nun söylediği gibi, "*Tüm gericiler kağıttan kaplandır. Görünüşte gericiler korkunçturlar, ama gerçekte o kadar güçlü değillerdir. Uzun vadede, gerçekte güçlü,-kudretli- olan gericiler değil, halktır.*"

Kitlelere inanmak, onlara hizmet etmek, her kararda, her politikada, her faaliyette onların refahını esas almak Mao'nun Halk Savaşı teorisinin temelidir. Mao, "*Halka canla başla hizmet etmek, kitlelerden biran bile kopmamak, her durumda bireyin veya küçük bir grubun çıkarından değil, halkın çıkarlarından hareket etmek, halka karşı sorumluluğumuzla partinin yönetici organlarına karşı sorumluluğumuzun aynı şey olduğunu anlamak: İşte hareket noktamız budur*" demektedir. Mao halkın çıkarlarına karşı olan sorumsuzluklara kesinlikle karşıydı ve bu tür hataları düzeltmenin halka karşı sorumluluğun gereği olduğu noktasında güçlü bir inanca sahipti. Mao şöyle diyor; "*Bizim görevimiz halka karşı sorumlu olmaktır. Her söz, her hareket, her politika halkın çıkarlarıyla uyum içerisinde olmalıdır ve eğer hata yapılırsa düzeltilmelidir; Halka karşı sorumlu olmanın anlamı budur.*" Halk Savaşı'nın başarısında anahtar faktör, halka

inanmak ve halka kendini adamaktır. Bu görevin, dünya gericileri, revizyonistleri, oportünistleri tarafından, onların kalkış noktaları bireysel çıkarlardan esinlendiği için, yerine getirilmesi mümkün değildir.

"*İktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi, sorunun savaşla çözülmesi, devrimin başlıca görevi, en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrim ilkesi gerek Çin ve gerekse bütün ülkeler için evrensel olarak geçerlidir*" Mao bu temelde ilerler -Devrimci savaş nedir? Mao şöyle der; "*Devrimci savaş kitlelerin savaşıdır. Bu savaş ancak kitleler seferber edilerek ve ancak onlara dayanılarak sürdürülebilir*" Mao'ya göre kitleler gerçek yıkılmaz kalelerdir ve kitleleri dünyadaki hiçbir güç yenemez. Bu bağlamda Mao şöyle der; "*Gerçekten yıkılmaz olan kale nedir. Kitlelerdir, devrimi gerçekten ve içtenlikle destekleyen ve milyonlarca ve milyonlarca halktır. Ne olursa olsun hiçbir gücün ezemeyeceği gerçekten yıkılmaz kale işte budur. Karşı-devrim bizi ezemez; aksine biz onu ezeceğiz.*" Bu Marksist-Leninist kararlılık ve inanç Mao'nun, üstün silahlarla donatılmış ve iyi eğitilmiş milyonları bulan emperyalist ve gerici orduları püskürtmesini sağladı. Mao, silahların savaşta önemli bir faktör olduğunu fakat belirleyici faktör olmadığını, belirleyici olanın nesneler değil halk olduğunu söyler. Bu inanç, Halk Savaşı fırtınasında Amerikan emperyalistleri ve Japonların yenilmesini sağladı. Bu bilimsel anlayışa dayanan inanç Mao'nun, Halk Savaşı teorisini bir bütün olarak geliştirmesini sağladı.

Bu yüzden Halk Savaşı'na önderlik etmek isteyenler bu Maoist anlayışı kesinlikle halka dönük olarak kavramalıdırlar. Bu, halkın iyiliği uğruna savaşan devrimciler için kendine güvenin hiçbir zaman yıkılmamasına neden olmanın yanında, gericileri yıkmak için bilimsel bir metodolojinin kavranmasını sağladı. Mao, "*Karışıklık çıkarmak, başarısızlığa uğramak, yeniden karışıklık çıkarmak, yeniden başarısızlığa uğramak ... ta ki yok olup gidinceye kadar. Emperyalistlerin ve dünyadaki bütün gericilerin halkın davası karşısındaki tutumlarının mantığı budur*

ve onlar asla bu mantığa aykırı hareket etmezler. Bu Marksist bir yasadır." demektedir. Mao yine, "*Savaşmak, yenilgiye uğramak, yeniden savaşmak, yeniden yenilgiye uğramak, yeniden savaşmak .... ta ki zafere ulaşıncaya kadar. Bu da halkın mantığıdır ve halk asla bu mantığa aykırı hareket etmez. Bu da, başka bir Marksist yasadır*" demektedir aynı yerde. Bu yolla Mao, halkın ve gericiliğin doğası üzerine doğru ve Marksist bir önerme ileri sürdü. Ordu devlet iktidarının temel unsurudur. Devlet iktidarını ele geçirmek isteyen biri kesinlikle ona sahip olmalıdır. Sınıflı toplumda devrimci savaş kaçınılmazdır. Savaşın bu tipi toplumsal gelişmede niteliksel bir ilerlemeye neden olur. Mao 'gerici savaşı önlemek için devrimci savaş gereklidir' tarihsel deneyiminin bilimsel temeli üzerinden basit ve açık bir şekilde şunu ileri sürdü, "*İktidar namlunun ucundadır*" Mao, devrimci savaşın her şeye kadir olduğunu kabul ederek onu bir Marksist ideoloji olarak almaktadır. Mao şöyle demektedir; "*Emperyalizm çağında sınıf mücadelesi tecrübesi bize, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin silahlı burjuvaziyi ve toprak ağalarını ancak silahla yenebileceğini öğretiyor; bu anlamda tüm dünyanın silahlarla değiştirilebileceğini söyleyebiliriz. Bizler savaşın ortadan kaldırılmasından yanayız, savaş istemiyoruz; fakat savaş ancak savaş ile ortadan kaldırılabilir ve silahtan kurtulmak için silaha sarılmak zorunludur.*" Bu açıdan Mao'nun savaş hakkındaki düşüncelerinin, tarihsel diyalektik materyalizme dayanarak inşa edildiği açıktır.

Mao devrimci savaşı, sadece düşmanı yenmenin bir aracı olarak savunmamaktadır, fakat devrimci savaşın devrimcilerin kendisi ve kitleler içerisinde kökleşmiş bazı kötülükleri ayrıştırmada içsel bir role sahip olduğuna vurgu yapmaktadır. Mao şöyle der; "*Devrimci savaş sadece düşmanın konumunu tasfiye eden bir antitoksin değil, fakat ayrıca bizi kendi kirimizden de temizleyen bir antitoksindir. Her haklı, devrimci savaş birçok şeyi dönüştürebilecek veya dönüşümlerin yolunu açacak büyük bir güç ile donatılmıştır.*" Birinci Dünya Savaşı bağlamında Lenin sadece

savaşın negatif rolüne değil fakat ayrıca tarihte oynayacağı pozitif yönüne de ("*savaş geniş kitleleri aktifleştirmiştir. Savaş tarihe devinim vermiştir ve şimdi tarih bir lokomotifin hızlı devinimi içerisinde ilerliyor*" örneğinde olduğu gibi -alıntı orijinal değil-) vurgu yaptı. Mao bu gerçeği yukarıda bahsettiğimiz ifadesinde daha da açıklığa kavuşturmaktadır.

Hiç kimsenin, emperyalizm ve yerel gericiliği yenilmekten kurtaramayacağının bir garantisi olarak Mao "*Strateji ve taktiklerimizin Halk Savaşı temeline dayanmasının gerekçesi; halka karşı olan hiçbir ordunun bizim stratejimizi ve taktiklerimizi kullanamayacağıdır*" demektedir. Bu, Maoist teorinin ana temelidir.

4. Maoist Strateji ve Halk Savaşı'nın Taktikleri

Mao, uzun yılların yoğun savaş deneyimleri üzerinden bir strateji ve taktikler dizisi geliştirdi. Mao'nun önderliği altında Çin Komünist Partisi, askeri olarak güçsüz ve küçük gücün bu strateji ve taktikleri kabul ederek güçlü bir düşmanı nasıl yenebileceğine ilişkin dünyaya parlak bir örnek sundu. Bugün bu strateji ve taktikler dünya üzerinde emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşan devrimci kitleler için paha biçilmez bir niteliğe sahipler. Mao tüm strateji ve taktikleri, tüm askeri faaliyetlerin temel ilkesinin 'kendini savun ve düşmanı yen' olduğu bir anlayışa dayanarak geliştirdi. Düşmanı stratejik olarak küçümsemek, fakat taktik olarak ciddiye almak Halk Savaşı'nın başarısı için inkâr edilemez bir koşuldur. Mao, geçmiş sınıf mücadeleleri üzerinde yürüttüğü inceleme temelinde, tabi ki askeri açıdan, düşmanın yenilgisinin önlenemez ve halkın zaferinin kaçınılmaz olduğunu öngören tarihi materyalist anlayışa dayanarak Halk Savaşı'nın başından zafere kadar düşmanı küçümsemeyi öğretmekte ve bu yolla zafere yönelik kendine güven yaratmaktadır. Fakat acil taktikler bağlamında Mao, düşmanı ciddiye alma, düşmanın tüm faaliyetleri hakkında bilgi toplama ve her cephede düşmanın

gücünden daha fazla gücü merkezileştirmenin gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Mao, düşmanı parçalara bölme, bu savaşta zaferi garantiye almak için düşmanınkine kıyasla daha büyük bir gücü bir araya getirmek suretiyle düşmanın küçük ve zayıf parçasıyla savaşma ve bu yolla taktik zaferler üzerinden stratejik zaferi başarma teorisini ileri sürdü. Bu paralelde Mao şöyle demektedir, "*Bir bütün olarak (sayısal bakımdan) zayıf olduğumuz halde tek tek her kesimde ve tek tek her somut harekatta kesinlikle üstün oluruz ve bu da o harekatta zafere ulaşmamızı sağlar. Zamanla bir bütün olarak üstün duruma geliriz ve en sonunda bütün düşman kuvvetlerini yok ederiz.*" Mücadele içerisinde kendi tarafının zaferini garantiye almak için Mao şöyle talimat verir, "*Her çarpışmada mutlak olarak üstün bir güç (düşman mevcudunun iki, üç, dört ve bazen beş-altı katı bir güç) toplamak, düşmanın kuvvetlerini bütünüyle kuşatmak, onları toptan yok etmeye çalışmak ve hiçbirinin ağdan kurtulmasına izin vermemek.*" Mao sürekli olarak düşmanın büyük bir parçasının dağıtılmasının o kadar önemli olmadığı, halbuki düşmanın küçük bir parçasının bile tamamıyla imhasının özel bir anlam taşıdığı gerçeğini vurgulamaktadır.

Mao, Yeni Demokratik Devrim aşamasında emperyalizm ve feodalizm ittifakı tarafından oluşturulan güçlü bir ordu ile savaşmak ve bu savaşta zafere ulaşmak için, köylüleri devrimin bitmek tükenmek bilmez bir kaynağına ve yenilmez bir orduya dönüştürmek amacıyla kırsal alanlarda merkezileşmeyi, partinin önderliğinde bir stratejik planla gerilla savaşı yürütmeyi öneren bir bütün teorik ve pratik çözümü zorunlu faktörler olarak sunmuştur. Mao, gerilla savaşının hareketli savaşa ve mevzi savaşına dönüştürülmesi ve kırlarda üs alanlarının kurulması suretiyle kuşatma yoluyla şehirlerin ele geçirilmesi meselelerine yönelik bir çözüm olarak uzun süreli Halk Savaşı'nın taktik ve stratejilerini geliştirmiştir. Kendi içerisinde stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı aşamalarını barındıran uzun süreli Halk Savaşı bugün dünyanın tüm ezilen uluslarına teorik bir rehber olmuştur.

Mao tarafından gerilla savaşına ilişkin olarak geliştirilen, halkın gücünün adım adım geliştirilmesinin ve düşmanın parçalara bölünerek adım adım yok edilmesinin taktikleri şöyledir;

"*Düşman ilerleyince geri çekilmek; düşman konaklayınca yıpratmak; düşman yorulunca saldırmak;düşman geri çekilince takip etmek.*"

"*Kitleleri harekete geçirmek için kuvvetlerimizi bölmek, düşmanla çarpışmak için kuvvetlerimizi toplamak.*"

"*İstikrarlı üs bölgelerini genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini uygulamak; güçlü bir düşman tarafından takip edildiğimiz zaman kuşatma siyasetini uygulamak.*"

"*Mümkün olan en kısa zamanda ve en iyi yöntemlerle, en geniş kitleleri harekete geçirmek.*"

Bahsettiğimiz bu taktiklerin bilimselliği açıktır.

Gerilla savaşı hakkında konuşurken Mao, geçmişteki savaş başarısızlıkları tecrübesine dayanarak ciddi bir şekilde üs alanı sorununu gündeme getirdi. Mao, gerilla savaşı içerisinde üs alanı inşası sorunu ile ilgili şöyle der, "*Üs alanları, gerilla güçlerinin stratejik görevlerini yerine getirirken ve kendilerini koruyup geliştirme, düşmanı yok etme ve kovma amacına ulaşırken dayandıkları stratejik üslerdir.*" Mao oldukça ciddi bir şekilde gerilla savaşının bir üs alanı olmaksızın devam edemeyeceği ve ayrıca gelişemeyeceği gerçeğini vurgulamıştır. Mao, gezici çeteler tarafından sürdürülen geçmişteki köylü ayaklanmalarının başarısızlığa uğramasının arkasındaki nedenin, bu çetelerin üs alanlarından yoksun olması olduğunu söylemekte ve, bilim ve teknolojinin bugünkü gelişim aşamasında üs alanından yoksun bir savaşı düşünmeyi yanlış görmektedir. Buradan çıkarılacak sonuç, uzun süreli Halk Savaşı'ndan bahseden fakat üs alanının gerekliliğini veya önemini küçümseyenler ya uzun süreli Halk Savaşı'nı anlamamakta veya bakış açıları "gezici çeteler"in bakış açısına benzemektedir. Her iki koşulda da Halk Savaşı'nın olamayacağı açıktır.

Böyle bir üs alanını inşa etmek için Mao, iyi bir kitle tabanına, militan bir parti örgütüne, yeterli ve güçlü kızıl orduya, faaliyetler için uygun araziye ve yiyecek ve tahıl için yeterli mali kapasiteye sahip olmaya, gerekli koşullar olarak vurgu yapmaktadır.

'Sen kendi yönteminle savaş biz kendi yöntemimizle'; 'sen modern silahlara dayanırsın, biz bilinçli halka dayanırız'; 'biz kazanamayacağımız savaşa girmeyiz; kazanabileceğimiz koşullarda fırsatı kaçırmayız'; 'savaşmamızı istediğin koşullarda seninle savaşma fırsatını sana vermeyiz; savaştığımızda sana hayatta kalma fırsatı vermeyiz; savaş gerektiriyorsa herhangi bir seferberliğe hazırlıklıyız'; 'hiçbir şekilde inisiyatifi gevşetmeye izin vermeyiz'; vs. belirlemelerin Maoist Halk Savaşı'nın strateji ve taktiklerinin en önemli noktaları oldukları açıktır.

5. Parti, Ordu ve Halk Arasındaki İlişki Üzerine Maoist Anlayış

Mao, yeni tip bir militan komünist partisinin, komünist partisi önderliği altında güçlü bir halk ordusunun ve geniş halk kitlelerinin bir birleşik cephesinin devrimin üç önemli silahı olduğunu söyler. Parti üzerine Mao şöyle demektedir, "*Devrim olabilmesi için, devrimci bir partinin olması gerekir. Devrimci bir parti olmadan, Marksist-Leninist devrimci teori temelinde ve Marksist-Leninist devrimci tarzda inşa edilmiş bir parti olmadan emperyalizmi ve uşaklarını alt etmek üzere işçi sınıfına ve geniş halk kitlelerine önderlik etmek imkansızdır.*" Parti ve ordu arasındaki ilişki üzerine oldukça önemli bir ilke olarak Mao şundan bahseder; "*Bizim ilkemiz partinin silahlara kumanda edeceğidir, silahların partiye kumanda etmesine asla izin verilmemelidir.*" Bu yüzden Mao her zaman orduya, partinin direktifleri altında çalışmasını ve bununla gurur duymasını öğretti; "*Tüm komutanlarımız ve savaşçılarımız her zaman akılda tutmalıdırlar ki, bizler büyük Halk Kurtuluş Ordusu'yuz, bizler büyük Çin Komünist Partisi*

önderliğindeki bölükleriz. Partinin direktiflerine sürekli olarak uymak şartıyla kazanacağımızdan eminiz."

Mao, halk ordusunun çalışma tarzı üzerine üç temel rehber kuram saptadı. Bu kuramlar tüm gerici paralı askerlerin tersine halk ordusunu yeni bir ordu tarzında öne çıkardı. Bunlar, "*Birincisi, orduda feodal uygulamaların ortadan kaldırılması, dayağın ve küfürün yasaklanması, bilinçli bir disiplin uygulanması, kederin ve neşenin paylaşılması demek olan 'subaylar ile askerler arasındaki birlik ilkesi',- bu ilkenin sonucu olarak bütün ordu sımsıkı birleşmiştir. İkincisi, halkın en küçük çıkarının bile çiğnenmesini yasaklayan bir disiplin sağlanması, kitleler arasında propaganda yapılması, kitlelerin örgütlenmesi ve silahlandırılması, mali yüklerinin hafifletilmesi, halka ve orduya zarar veren işbirlikçi ve hainlerin ezilmesi demek olan 'ordu ile halk arasındaki birlik ilkesidir'. Bunun sonucu olarak ordu halkla sıkı sıkıya birlemiştir ve her yerde iyi karşılanmaktadır. Üçüncüsü, düşman birliklerini parçalama ve savaş esirlerine iyi davranma ilkesi. Zaferimiz sadece askeri harekatımıza değil, düşman birliklerinin dağılmasına da dayanmaktadır.*" Mao böylece halk ordusunun örgütlü bir şekilde çalışma tarzının esaslarını açıkladı. Mao subayların askerlerle yakın ilişkiler kurması, birinin diğerinden öğrenmesi gerektiği ve askerlerin fiziki yollarla cezalandırılmaması gerektiği gerçeğine vurgu yaptı. Mao orduya, kitlelerle yakın ilişkiler kurması ve sürekli kitlelerin çıkarlarını savunmasının yanında, "bağımsız olduğunu iddia etmeksizin", hiçbir zaman ve ne pahasına olursa olsun sürekli olarak partiye saygı göstermesi konusunda yeterince ders verdi. Bu bağlamda Mao defalarca şu gerçeğe vurgu yapar, "*Kızıl ordu sadece savaşmak adına savaşmaz, fakat kitleler arasında propaganda yürütmek, kitleleri örgütlemek, kitleleri silahlandırmak ve devrimci politik iktidarı kurmak uğruna onlara yardım etmek için savaşır. Bu amaçlar olmaksızın savaş anlamını yitirir ve kızıl ordu varlık nedenini yitirir.*" Halk Savaşı'nın başarısının yukarıda bahsedilen, parti, ordu ve kitleler arasındaki yakın ilişkiye bağlı

olduğu açıktır. Bu yüzden Halk Savaşı'na önderlik eden her parti, üç önemli silah arasındaki ilişki ve çalışma tarzı ile ilgili net bir bakış açısına sahip olmalıdır.

6. Sonuç

İnsanoğlunun binlerce yıllık savaş tecrübesini tarihi materyalist bakış açısıyla inceleyen ve onu analiz eden Mao Zedung, Çin devrimine önderlik etme bağlamında askeri bilimi niteliksel anlamda yeni bir aşamaya çıkardı. Marksist-Leninist dünya görüşü temelinde, bugünün emperyalist çağının çelişkilerini silahla çözmekten başka bir yolun olmadığı gerçeğini açıklığa kavuşturan Mao Zedung, onunla, oldukça küçük bir gücün bile "korkunç" düşmanı yenebileceği Halk Savaşı'nı yarattı. Mao tarafından geliştirilen Halk Savaşı teorisi gerçekte Marksist-Leninist ilke ve politikalarının askeri ifadesidir.

Mao, Halk Savaşı'nın başarısı için gerekli olan tüm ilke, strateji ve taktikleri araştırdı. Bugün bu teori, strateji ve taktikler komünist partiler ve dünya üzerindeki kitleler için emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı savaşta yenilmez ideolojik silahlara dönüştüler. Mao şuna vurgu yaptı, "*Tüm güçsüz ideolojileri saflarımızdan ayıklamalıyız. Düşmanın gücünü abartan ve halkın güçünü küçümseyen tüm bu ideolojiler oldukça yanlış.*" (Alıntı orijinal değil). Bu yolla, onyıllarca süren şiddetli iç ve dış savaşlara dayanarak Mao berrak bir çağrı yaptı, "... *dünya halkları, coşkulu olun, cesaretle savaşın, zorluklarla çekinmeksizin yüzleşin ve dalgalar gibi ilerleyin. O zaman dünyanın tamamı sizin olacak. Her tür iblis ve canavarlar yok edilecekler.*" (Alıntı orijinal değil). Gelecek 50-100 yılın dünyada kargaşa yılları olacağını öngören Mao bize, bunun için hazırlıklı olmamızı öğretti.

Sonuç olarak söylenecek şey; Mao tarafından geliştirilen Halk Savaşı teorisi evrenseldir. Emperyalizm ve her türden gericiliğe karşı mücadelede ilerlemek için bu teoriyi incelemek ve kendi özgün koşulları içerisinde uygulamada aktif olmak ol-

dukça gereklidir. Bunun önemini anlamayı reddeden, onu küçümseyen birinin devrimci bir komünist olması imkansızdır. Halk Savaşı çizgisini kavramak veya kavramamak bugün Marksizm ile revizyonizm arasında bir sınır çizgisi olmuştur.

Aralık 1993

Halk Savaşı'nın Gündeme Getirdiği Bazı İdeolojik ve Askeri Sorunlar

Yoldaş Prachanda

"Devrimci savaş kitlelerin bir savaşıdır; bu savaş sadece kitleler harekete geçirilerek ve kitlelere dayanılarak sürdürülebilir."

Mao Zedung.

Nepal toplumunun sınıf çelişkisinin ortasında doğan ve büyümeye başlayan ve kitleler içerisinde yayılan Halk Savaşı iki yıla yaklaşmaktadır. Diyalektik gelişim yasasına göre sınıf çelişkisi Halk Savaşı'nı doğurdu ve bugün Halk Savaşı sınıf çelişkisini şiddetlendirmekte ve keskinleştirmektedir. Kişilerin sübjektif olarak ne istediklerinden bağımsız olarak Halk Savaşı hem kendisini destekleyenler, hem de kendisine karşı olanlar açısından objektif bir realite haline gelerek ülkemiz politikasının merkezine oturmuştur. Bizzat bu gerçeklik Nepal Halk Savaşı'nın orijinalliğini ve özgünlüğünü ortaya koymaktadır.

Ortaya çıkışından itibaren Halk Savaşı, gericilerin ve revizyonistlerin yoğun baskı, komplo ve muhalefetleriyle karşılaş-

maktadır. Düşman, kitlelerin hayatları pahasına darbe ve karşı darbeler ortasında doğurduğu iki yıllık sağlıklı bir bebeği (yani Halk Savaşı'nı) öldürmeye yönelik daha şiddetli baskı ve komplolara hazırlanmaktadır. Gerçekte Halk Savaşı, gelişim ve özgürlük isteyen halkın güncünün merkezi ifadesi haline gelmişken, faşist baskı gerici unsurların merkezi ifadesi haline gelmiştir. Bu tarihsel koşullarda halktan yana güçlerin Halk Savaşı'na ilişkin ideolojik ve askeri sorunlar üzerinde ciddi bir şekilde çalışmaları gerici güçlere karşı halk güçlerinin zaferini sağlamak için Halk Savaşı'nın gelişimini daha üst bir aşamaya çıkarmaları zorunludur. Bilginin deneyimlerini sentezlemenin sürekli bir süreci olmadan Halk Savaşı'nı zafere ulaştırmak imkansız olacaktır.

Halk Savaşı: Genel Bir Anlayış

İnsan gelişiminin belli bir objektif durumundan çıkan savaş dehşeti bizzat insan gelişiminin başka bir özel durumunda sona erecektir. Tarihsel materyalizm insanlık içerisindeki şiddete dayalı çatışma sürecinin emeğin bölüşüm durumuyla, özel mülkiyetin ortaya çıkışıyla ve sosyal sınıf bölünmesinin gelişimiyle ayrılmaz bir şekilde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Kapitalizm ve emperyalizm toplumsal emek ve üretim ile özel mülkiyet arasındaki çelişkiyi büyütmüş ve keskinleştirmiş ve sınıfsal bölünmenin ve özel mülkiyetin sona erdirilmesi için uygun bir ortam yaratmıştır. Bu yüzden tarihsel materyalizm sentezine dayanan komünistler bugünün dünyasının devrimci savaşını "son savaş" biçiminde sürdürmektedirler.

Özünde gerçek komünistler ve kitleler hiçbir zaman savaşı sevmezler ve isteyerek savaşmazlar, fakat biz komünistler sömürücü sınıf tarafından yürütülen haksız savaşa karşı çıkmak ve insanlık içerisindeki savaşı sonsuza değin sona erdirmek için haklı savaş bayrağını yükseltmenin zorunlu olduğu bilimsel gerçeğinde netiz. Sömürücü sınıf kitlelere karşı haksız savaş uygulamak suretiyle toplumsal gelişimi durdurmak için yoğun çabalar

harcamakta iken, ezilen kitleler devrimci savaş yoluyla toplumsal gelişme doğrultusunda ilerlemektedirler. Bugünün emperyalizm ve proleter devrim çağında, proletarya sınıfı tarafından yürütülen yeri göğü sarsan sınıf mücadeleleri deneyimlerinin sentezlenmesi sürecinde geliştirilen Marksizm-Leninizm-Maoizm halkın devrimci savaşı için Halk Savaşı teorisinin kapsamlı askeri bir yenilmez silahını sunmuştur.

Feodalizm ve emperyalizmi ortadan kaldırmak suretiyle ekonomik, politik ve kültürel olarak ileri ve demokratik bir Nepal kurmak için sürdürülen Halk Savaşı da bu son savaşın bir parçasıdır. Bu yüzden Halk Savaşı'nı başarıya ulaştırmak için kan ve ter akıtmada dünyanın her yerindeki devrimcilerin tarihsel önemi mevcuttur.

Kapsamlı Halk Savaşı İçinde Gerilla Savaşının Rolü

Nepal'in yarı-sömürge ve yarı-feodal koşulları ve Marksizm-Leninizm-Maoizm öğretileri temelinde, Nepal Yeni Demokratik Devrim'inin askeri stratejisi olarak uzun süreli Halk Savaşı stratejisini ve şehirleri kırlardan kuşatma çizgisini benimsedik. Farklı ülke, zaman ve koşullara göre bunun uygulanması ve ifadesi farklılıklar gösterse de bu askeri strateji, emperyalizmin ve yayılmacılığın ikili baskı ve sömürüsüne uğrayan ülkeler için evrensel öneme sahiptir. Uzun süreli Halk Savaşı, belli bir tarihsel aşamada hakim olan antagonist çelişkiyi çözmeye yönelik kapsamlı bir askeri stratejidir. Kendi koşullarımızda proletaryanın önderliğinde uzun süreli Halk Savaşı feodal, bürokrat ve komprador burjuva sınıf ve diğer sınıflar ve kitleler arasındaki çelişkiyi çözmenin askeri bir yöntemidir. Uzun süreli Halk Savaşı terminolojisi, halkın silahlı gücünün başta düşmanın gücü ile kıyaslandığında oldukça zayıf olduğu gerçeğini göstermektedir. Uzun süreli Halk Savaşı, halkın zayıf bir silahlı gücünün düşmanın güçlü silahlı gücünü yenebildiği bir savaş sanatıdır.

Birçok insan bu türden topyekün savaşın üç temel stratejik aşamayı tamamlayarak zafere ulaşacağını zaten öngörmüştür. Bu üç (savunma, denge ve saldırı) aşamadan birinci aşamada gerilla savaşı, ikinci aşamada hareketli savaş (*mobile warfare* -çev.) ve üçüncü aşamada mevzi savaşı (*positional warfare* -çev.) belirleyicidir. Güç dengesinin eşitsizliğinden dolayı ilk aşamada mevzi savaşı veya hareketli savaş imkansızdır ve eğer böyle bir savaş verilirse bu aptallık olur. Politik olarak bu maceracılığın göstergesidir. Keza stratejik denge ve saldırı aşamalarında bile gerilla savaşına öncelik verilirse bu teslimiyetçiliğe veya sağ oportünizme götürür. Bütün bir stratejik savunma aşamasında gerilla savaşının stratejik rolü vazgeçilmezdir. Şu anda stratejik savunma gerilla savaşı aşamasında olan Nepal Halk Savaşı tüm devrimcilerin temel gündemi olmalıdır. Gerilla savaşını geliştirerek hareketli savaş ve mevzi savaşı aşamalarına ulaşacağız. Diğer bir deyişle bizler gerilla savaşını sırf gerilla savaşı vermek adına gerçekleştirmiyoruz, daha ziyade gerilla savaşını mevzi savaşına hazırlık için veriyoruz. Bu açıdan gerilla savaşının stratejik rolü açıktır.

Gerilla Savaşının Öncesi ve Şimdi

Güçlü bir düşmana karşı savaşma sanatı olan gerilla savaşının tarihi, geleneksel savaşın tarihi kadar eskidir. Tarihte halkın, Halk Savaşı yoluyla düşmanın askeri olarak oldukça güçlü ordusunu yendiğinin sayısız örnekleri vardır. Ayrıca Nepal tarihinde gerilla savaşı sanatı sadece efsanevi Mahabharata ve Ramayana hikayelerinde değil, modern Nepal'i inşa sürecinde de yüzyıllarca kullanıldı. İster Kathmandu vadisi halkının 800 yıl önce oldukça güçlü bir Tibet ordusunu gerilla tarzıyla yendiği kovalamaca sürecinde olsun, ister Nepal halkının İngilizlere karşı başvurduğu şaşırtıcı direniş eylemleri sürecinde olsun ve isterse de Prithvi Narayan Shah devletinin bastırma kampanyası sürecinde olsun her yerde gerilla savaşı taktiklerinin etkili bir şekilde uygulandığını görüyoruz.

Böyle örneklerin Çin'de, Rusya'da, Avrupa'da, Amerika'da ve diğer yerlerde mevcut olduğu gerçeğini kolaylıkla görebiliriz. Dünya tarihinde istisnasız olarak görebildiğimiz şey, halktan yana güçler, daha iyi silahlarla ve eğitimle donanmış halk karşıtı bir orduya karşı bir savaş yürüttüklerinde gerilla savaşının etkili olduğu, yani gerilla savaşının askeri olarak zayıf kitleler için her zaman etkili bir silah olduğudur.

Buna rağmen tarihte gerilla savaşı beklenen nihaî başarıyı yakalayamadı. Esas olarak oturmuş politik önderliğin yokluğunun ve gerilla savaşını düzenli savaşa dönüştürmeye dönük askeri stratejinin yokluğunun bunun temel nedeni olduğu görülmektedir. Bu, geçmişteki tüm gerilla savaşları deneyimlerinin temel sonucudur.

Bugün genel anlamda Marksizm'in ortaya çıkış çağı ve özelde emperyalizm ve proleter devrim çağıdır. Marksizm, devrimci savaşın rolünü tarihin tüm deneyimleri temelinde bilimsel bir şekilde tanımladı. Marksizm halk gerilla savaşı için sadece gerekli ideolojik ve politik önderliği sağlamakla kalmadı ayrıca gerilla savaşını düzenli savaşa doğru geliştirmenin bütün bir taktikler ve askeri strateji serisini hazırladı. Kitleler savaşın genel teorileri temelinde feodalizm ve emperyalizme karşı bir kaç başarılı savaş yürüttüler. Gerilla savaşı Birinci ve İkinci Dünya Savaşı sürecinde ve özellikle Rus Devrimi'nde ve Hitler faşizmine karşı savaşta tarihsel bir rol oynadı.

Marksizm-Leninizm genel teorisinden ve sınıf mücadelesi deneyimlerinden hareketle Mao Zedung büyük Çin Devrimi deneyimleri bağlamında kapsamlı Halk Savaşı'nın ayrılmaz bir parçası olarak gerilla savaşını niteliksel olarak daha yüksek bir gelişim aşamasında oturtma görevini yerine getirdi. Mao Zedung, uzun süreli Halk Savaşı'ndna gerilla savaşının stratejik rolünü tanımlama bağlamında, şehirleri kırlardan kuşatma ve üs alanı kapsamlı askeri çizgisini geliştirmek suretiyle savaşa ilişkin Marksist-Leninist teoriyi yeni daha üst bir aşamaya çıkardı.

Böylece bugünün gerilla savaşı geçmişteki ile aynı biçimde kalamaz. Bugünkü gerilla savaşı devrimci savaşın sistematik bir bilimi olarak tesis edildi. Bu bilimi veya Marksizm-Leninizm-Maoizm'in askeri bilimini kavramaksızın bugünün dünyasında gerilla savaşını halkın askeri stratejisi biçiminde başarılı bir şekilde geliştirmek imkansızdır.

Gerilla Savaşında Başarı İçin Bazı Önemli Koşullar

a) Doğru bir ideolojik ve politik çizgiye sahip önderlik bugünkü çağda halkın askeri faaliyeti biçiminde gerilla savaşını başarılı bir şekilde ilerletmek için en önemli koşuldur. Emperyalizm ve proleter devrim çağında askeri strateji ne kadar iyi olursa olsun bilimsel ideolojiye ve politikaya sahip sürekli önderliğin gerçekleştirilmesi başarılamazsa devrim başarıya ulaştırılamaz. Ancak ideolojik olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm'in kavranması ve rehber askeri teori olarak Halk Savaşı stratejinin kavranması yoluyla gerilla savaşı ardı ardına zaferler kazanabilir ve düzenli savaşa dönüşebilir ve nihaî zaferine ulaşabilir.

b) Gerilla savaşı ancak kitleler için ve kitleler tarafından sürdürülürse geliştirilebilir. Tüm kalbiyle halka hizmet etme kararlılığı olmadığında gerilla savaşı kapsamlı Halk Savaşı'nın önemli bir parçası olamaz, daha ziyade bir avuç insanın terörist bir faaliyeti olmaya doğru gider. Bu, ancak gerçek komünistlerin önderliğinde halk iktidarı kurmada düzenli savaşa dönüşebilen ve başarılı olabilen dünya üzerinde yürütülen gerilla savaşının arkasındaki temel içsel nedendir. Gerilla savaşı ancak bencil olmayan bir şekilde halk için yürütüldüğü ve savaşçılar kitlelerin oğulları ve kızları olarak hareket ettikleri zaman kapsamlı devrimci savaşın önemli bir parçasına dönüşür. Gerici sınıf devrimci gerilla

savaşını ezmek için ayrıca kendi paralı askerlerine gerilla eğitimi vermiştir. Fakat ne eğitim verirlerse versinler bu paralı askerlerin halkın güvenini kazanmaları imkansızdır. Onların sınıf karakterinden kaynaklı, çıkarları halkı yağmalamaktan geçer. Bu koşullarda, halkı yağmalayanların gerilla savaşı stratejilerini kullanmaları imkansızdır.

c) Yoldaş Mao'nun dediği gibi gerilla savaşı, daha hızlı ve daha iyi yöntemlerle halkı çok daha fazla ayağa kaldırmanın ve örgütlemenin sürekli bir süreci olmaksızın gelişmez. Burada derinden anlaşılması gereken şey, gerilla savaşının sadece düşmanla savaşmak anlamına gelmediği, fakat kitleler içerisinde propaganda yapmak, onları örgütlemek ve kitleleri kendileri ve halk için üretenler olarak geliştirmeksizin kapsamlı devrimci savaşın bir parçası olamayacağıdır. Açıktır ki gerilla savaşının devrimci savaşın bir parçası haline gelmeden başarıya ulaşması imkansızdır.

d) Belli temel taktikleri izleme sorununu ihmal ederek gerilla savaşını sürdürmek ve geliştirmek imkansızdır. Bu taktikler içerisinde esas olarak vurmanın ve kaçmanın taktikleri önemlidir. Mao'nun dediği gibi, "*Düşman saldırdığında biz geri çekiliriz*" ve diğer noktalar: düşmanla savaşmak için güçlerimizi merkezileştirmek, kitleleri uyandırmak için güçlerimizi dağıtmak, uygun hazırlıkla düşmanın en zayıf noktasını tespit etmek ve zaferi garantiye alarak saldırmak, sağlam coğrafik ve diğer hazırlıkları yapmak, her zaman düşmanı şaşkınlığa uğratmaya çalışmak, düzenli olarak uyanıklığı, hareketliliği, gizliliği sürdürmek vs.

e) Üs alanları inşa etme ve onları geliştirme somut hedefi olmaksızın gerilla savaşını, hareketli savaşı ve düzenli savaşı geliştirmek imkansızdır. Gerilla savaşını, hareketli savaş ve düzenli savaşa doğru geliştirmeksizin uzun

süre devam etmek imkansızdır. Uzun süreli Halk Savaşı'ndna üs alanı anlayışı Mao'nun geliştirdiği tarihsel öneme sahip stratejik bir anlayıştır. Herhangi bir argüman veya bahane ile üs alanlarının gerekliliğini ve önemini küçümsemek gerçekte Halk Savaşı'na karşı çıkmaktır. Bu yüzden gerilla savaşında beklenen başarı için diğer bir zorunlu koşul üs alanlarını geliştirmektir.

Nepal Halk Savaşı'nın Bazı İlk Deneyimleri

a) Gerilla savaşı aynı kalan temel ilkelere rağmen farklı ülke, zaman ve koşullara uygun olarak kendi temel ifadesine sahiptir. Nepal gerilla savaşının başlatılması ve sürdürülmesi kısa sürecinde bir kaç yeni deneyim ortaya çıktı. Birinci olarak; Nepal Halk Savaşı'nın başlatılması süreci dünyanın diğer deneyimlerinden farklı oldu. Halk Savaşı'nın başlangıcında ortaya çıkan orijinalite –Merkezi planlama altında güçlü bir darbe, askeri ve askeri olmayan faaliyetin birleşik bir kampanyası, hem kırsal hem de kentsel alanlarda faaliyet, kitlelerin harekete geçirilmesi ve kitle faaliyeti- gerçekte partinin doğru ideolojik önderliğinin Nepal toplumunun objektif durumu ile uyumluluğunun bir sonucudur. Dikkatlice bakıldığında Nepal Halk Savaşı'nın başlatılmasının özellikleri tamamıyla görülebilir. Gerilla savaşının kitle karakteri, farklı faaliyetlerin uyumunun önemi, kırsal ile şehirler arasındaki ilişki, gizli çalışma sisteminin önemi, askeri faaliyetlerde 'baskın'ın kullanımı, gerilla savaşında silahların konumu vs. gibi sorunlar Nepal devrimci savaşının özelliklerinin bir embriyonunu kapsamaktadır.

b) Bu dönemde, politik üstünlüklerini askeri üstünlüğe dönüştürmek için devrimcilerin yaptığı ve askeri üstünlüklerini politik üstünlüğe dönüştürmek için düşmanın

yaptığı çabalar serisi Nepal'daki politik ve askeri saldırılar arasındaki diyalektik ilişkiyi ifade etmektedir. Düşman askeri üstünğlüğü hakim hale getirmek suretiyle politik saldırı yürütmekte ve tam bunun tersi olarak devrimciler politik üstünlüğü hakim hale getirmekte ve politik teşhir faaliyeti ve askeri faaliyet sürdürmektedirler. Düşmanın politikası "kafa karıştır, çembere al ve imha et" şeklindedir. Çöküş ve kabarma durumlarına uygun olarak politik ve askeri saldırıya vurgu yapma ve ikisi arasındaki diyalektik ilişkiyi ele alma sürecinde edinilen deneyim oldukça canlı ve önemli oldu.

c) Nepal Halk Savaşı asıl olarak ve yoğun bir şekilde ezilen sınıf, kast, ulus ve bölge kitlelerini etkiledi. Doğudan batıya kadar heryerde, ezilen ulus kitlelerinin artan katılımı köylülerin ve işçilerin inisiyatifi, kadınların geniş katılımı ve eski devlet tarafından baskı altına alınan Karnali bölgesi ve uzak alanlar da dahil olmak üzere Terai kitleleri içerisinde ortaya çıkan çekicilik Nepal Halk Savaşı'nın büyük devrimci karakterini açığa çıkarmaktadır. Bu süreç düşman ve oportünistler tarafından sürdürülen sayısız baskıya ve komploya rağmen yoğunlaşmaktadır. Nepal devriminin bu gerçeğe dayandığından şüphe yokur.

d) Nepal Halk Savaşı'nın gelişim süreci oldukça hızlıdır. Gerici devletin özünde var olan şiddetli kriz, sınıf mücadelesinin şiddeti ve partimizin devrimci ideolojik ve politik çizgisi bundan sorumludur. Savaşın hızlı gelişiminin bir sonucu olarak politik iktidar boşluğu ve gerilla bölgeleri koşulları bir buçuk yıl içerisinde ülkenin farklı kesimlerinde ortaya çıktı. Halk Savaşı yüzbinlerce insanın yaşam tarzına dönüştü. Gericiler ve revizyonistler tarafından "halka dayanmayan Halk Savaşı" gibi açıktan suçlamalar yapıldı ve iktidar boşluğu durumu ülkenin yeni bölgelerine doğru genişledi. Parti bunu

Nepal Halk Savaşı'nın oldukça olumlu fakat zorlu bir deneyimi olarak ele aldı.

e) Partinin, kırsal belirleyici kalmakla birlikte kentsel bölgelerin Halk Savaşı'nın gelişimi için rolünün önemli olduğu anlayışı bu süreç boyunca parlak bir şekilde doğrulandı. Halk Savaşı'nın başlangıç döneminde kentsel alanlar ikincil bir rol oynamakla beraber Nepal'in tarihsel özgüllüğünde kentsel alanların olanakları ve anlamı oldukça önemlidir ve bu alanlar gelecek ayaklanmaya hazırlık olarak sürekli bir şekilde geliştirilmelidir. Bu ayrıca Nepal Halk Savaşı'nın özel bir deneyimidir.

f) Kısa bir dönem içerisinde Nepal Halk Savaşı genç öğrenciler, öğretmenler profesörler, avukatlar, insan hakları savunucuları, bağımsız aydınlar ve doktorlardan küçük iş adamlarına ve sanayicilere kadar geniş kesimlerin büyük bir sempatisini kazandı. Halk Savaşı ayrıca ulusal burjuvazinin sempatisini kazandı. Katıksız gericilerin ve revizyonistlerin zehiri ile tamamıyla kirlenmiş sekter ve ön yargılı kişiler dışında şimdiye kadar devrime ve halka karşı dürüst olan farklı diğer politik partilerin üyeleri Halk Savaşı'na yönelik desteklerini artırdılar. Tüm bu gerçekler Nepal halkının ideolojik düzeyini ve ülkede radikal değişimin tarihsel zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

g) Nepal Halk Savaşı kısa bir sürede proletaryanın politik partisinin rektifikasyonu, güçlendirilmesi, genişletilmesi, dönüştürülmesi ve olgunlaştırılması sürecine niteliksel bir hız kazandırdı. Bu süreci daha da kapsamlı ve yoğun hale getirmek Nepal Halk Savaşı'nın başka bir deneyimidir. Halk Savaşı, Amerika, Kanada, Avrupa ve esas olarak Hindistan'daki milyonlarca işçi arasında cazibe merkezi oldu. Göçmen Nepal halkının çeşitli yollarla Halk Savaşı'na olan desteklerinin artması başka bir olumlu deneyimdir.

h) Halk Savaşı proletarya enternasyonalizmi temelinde DEH'de dahil olmak üzere dünyanın samimi komünist devrimcileri arasındaki kardeşçe ilişkileri genişletti ve güçlendirdi. Nepal Halk Savaşı kısa bir süre içerisinde dünyada mücadele eden milyonların sempatisini kazandı. Halk Savaşı partinin uluslararası sorumluluğunu ve rolünü niteliksel olarak arttırdı.

ı) Elbette Nepal halkının en iyi erkek ve kız çocuklarının şehit düşmesi, gerici devletin hücrelerine ve işkencelerine karşı binlerce tutsağın direnişi ve milyonlarca kitlenin fedakarlığı Halk Savaşı'nın bu aşamaya gelmesine büyük katkı sunmuştur. Halk Savaşı iki yıl içerisinde birçok iniş ve çıkış, kayıp ve başarı, zaaf ve zayıflık deneyimleri edinmiştir. Şimdi bile Halk Savaşı'nın önündeki temel problem askeri gelişme ile politik başarı arasındaki uygun dengeyi sürdürmektir. Fakat temin edilebilecek şey şudur ki, tüm bu problemlerle başarılı bir şekilde başa çıkılabilir.

Mevcut Durum: Olasılıklar ve Sorunlar

Nepal Halk Savaşı'nın gelişiminin yukarıda bahsedilen durumundan ve tarihsel ihtiyacından kaynaklı, kendi talan ve sömürü durumlarında deprem sarsıntıları yaşayan yerli ve yabancı gerici sınıflar daha fazla baskı ve komplolara baş vurmaktadırlar. Halk Savaşı'nın daha bir buçuk yılı tamamlanmadan ordunun kullanılması, sert yasaların yürürlüğe sokulması pratiği ve ardı ardına durum denklemini değiştirme oyunu gibi tüm bu gerçekler gerici sınıfların daha büyük faşist baskı uygulama konusundaki niyetlerini ifade etmektedir. Şu anda, yönetmede daha fazla yetenekli hale gelme bahanesiyle Panchayat'cı (yani monarşist) faşist hükümetin oluşturulması gerici komplonun en son hareketidir. Böyle bir hükümetin oluşturulması bir taraftan Nepal Kongre (Partisi -çev.) ve UML gibi ahmak grupların ihanetlerinin ve

köleliklerinin sonucudur, diğer taraftan tüm Nepal halk kitlelerine karşı gerici sınıf tarafından ortaya konan bir politik saçmalık ve askeri meydan okumadır. Bu faşist durum denklemi inşa edildikten hemen sonra Gorkha'da öldürülen genç bir devrimci kadın olan Kamala Bhata'nın taziyesinde bulunmak için toplanan kitlelere hedef gözetmeksizin ateş etme hareketi, bu hükümetin stratejisini gözler önüne sermektedir. Gerici sınıf sürekli olarak, ayaklarına düşürmek üzere bir taş kaldırmaktadır. Kamala Bhata'nın vahşice öldürülmesi bağımsızlık ve eşitlik için savaşan milyonlarca kadına bir darbedir. Bu, Nepal kadınları ve devrimci kitleler açısından tolere edilecek bir şey değildir. Mücadeleyi Halk Savaşı düzeyine çıkaran Nepal halkı her aşamada buna cevap verecektir.

Biz komünistlerin, Halk Savaşı'nı merkezde tutarak baskı ve komployа karşı durmamız Halk Savaşı'nın gelişim düzeyinin sonucudur. Güçlü karşı-devrimlere yol açarak ilerlemek devrimin tarihsel olarak kanıtlanmış bir yasasıdır. Samimi devrimci kitleleri korkutmaya çalışmak onların ahmaklıklarından başka bir şey olmayacak. Bu gerçeği ideolojik olarak kavrayarak her aktiviteyi ciddi bir şekilde ele almak zorunludur. Ayrıca düşmanı taktiksel açıdan ciddi bir şekilde ele almamak başka bir yanlış olacaktır. Halk Savaşı'nı ardı ardına zafere ulaştırmak için devrimcilerin hem "sol" hem de sağ hatalardan sakınarak kendi güçlerini merkezleştirmeleri ve büyütmeleri zorunludur. Feodal sömürü ve emperyalist baskıyı param parça ederek yeni bir çağ başlatma büyük kampanyasında devrimcilerin gayretliliklerini ve kararlılıklarını daha da yükseltmeleri, tüm kitleleri örgütlemeleri ve Halk Savaşı'nın teorilerine daha derinden yoğunlaşmaları ve deneyimleri sentezlemeleri zorunludur. Tarihin yaratıcıları kitleler önünde hiçbir faşist iktidar ayakta kalamayacaktır. Koşullar ne kadar zorlu olursa olsun Halk Savaşı'nın zaferi kesindir.

Yaşasın Halk Savaşı!

Kahrolsun gerici unsurlar!

Yirmibirinci Yüzyılda Halk Savaşı ve Prachanda Yolu

Yoldaş Ananta

"*Zengin devrim ve karşı-devrim deneyimlerine sahip dünya proleter devrimini bilimsel bir şekilde sentezleyerek sürekli devrim güzergahında ilerlemek Marksizm-Leninizm-Maoizm'in dersinin temel özüdür.*" Başkan Prachanda

Giriş

20. yüzyıl devrim ve karşı-devrimin büyük med cezirleri içinde geçti ve insan modernleşmesinin sayısız ihtimalleriyle birlikte 21. yüzyıldayız. 20. yüzyılda insanlık iki dünya savaşı ve, büyük ve küçük sayısız bölge savaşlarını yaşadı. Benzer şekilde, işçi sınıfı bu yüzyılın hemen başında, Marksizm incelemesi (yani işçi sınıfının ideolojisi) temelinde ve, baskıcı ve sömürücülerin cennetini sarsarak Rus Ekim Devrimi ile başarıya ulaştı. Bunla birlikte Çin Devrimi, 22 yıllık bir iç savaş seferberliği ve ulusal özgürlük hareketi ile başarıya ulaştı. Bu yüzyılda eşi görülmemiş devrimler başarıldı, üstün yetenekli şahsiyetler ortaya çıktı, eşi

görülmemiş olaylar meydana geldi ve ayrıca tutucu otokratik yöneticiler ve kana susamış caniler ortaya çıktı. Ayrıca bu yüzyılda sosyalist, demokratik hareketlerin ve ulusal özgürlük hareketlerinin yükselişleri doruğa çıktı ve Rusya ve Çin'dekiler de dahil tüm devrim modelleri (emekçi kitlelerin büyük mirası) bu yüzyılda bir anda çöktü. Bu nasıl mümkündü? Bunun üzerine sayısız araştırma yürütüldü, bu araştırmalar halen devam etmektedir ve daha da devam edecektir. Kapitalistler ve emperyalistler bunu komünizmin başarısızlığa uğraması olarak tahlil ederlerken, revizyonistler, kötümserler ve kaçkınlar bunu tasfiyecilik açısından değerlendirdiler. Fakat devrimciler bunu geçici bir yenilgi ve ciddi bir ders olarak kavradılar. Proletarya nerede yanlış yaptı? Dünya proleter sınıfı, bunun doğru değerlendirilmesi üzerinden işçi sınıfını yenilmez bir güce dönüştürmek için ideolojik ve pratik alan üzerine yoğunlaşıyor. Bu büyük seferberlikte Hindistan, Peru, Filipinler ve Türkiye'dekilerle birlikte partimiz NKP (Maoist), Halk Kurtuluş Ordusu ve Nepal halkı son sekiz yıldır savaş alanındadır. Partimiz, bugünün emperyalizm ve proleter devrim çağında ve Halk Savaşı'nın ortasında, dünya devrimi ve karşı-devriminin derslerinin ruhunu kavrayarak MLM'ye katkı sunmuş ve onu zenginleştirmiştir. Bu Prachanda Yolu biçiminde sentezlendi ve bu bilimsel teori, devrim pratiğine uygulanarak "*Yirmibirinci Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi*" biçiminde daha da geliştirildi. Bu teorinin felsefi, politik-ekonomi, bilimsel sosyalizm ve diğer yönlerine ilişkin derin incelemeler ve izahatlar yapıldı ve bu süreç hale devam etmektedir. Bu makalede, sekiz yıllık büyük Halk Savaşı sürecinde edinilen tüm birikimin bir parçası olan, askeri (bilimsel sosyalizmin bir parçası olarak) bilim alanında Prachanda Yolu'nun temel katkıları ve özellikleri üzerine kısa bir tartışma yapılacaktır.

Bugünün Emperyalizmi ve Askeri Özellik

Lenin, emperyalizmin ekonomik ve politik özellikleri üzerine şöyle demişti, "*Emperyalizm her alanda, özgürlük çabasını*

değil, egemenlik kurma çabasını doğuran bir mali sermaye ve tekel çağıdır" ve "*Politik olarak emperyalizm, genellikle, bir şiddet ve gericilik eğilimidir.*" Aynı zamanda Lenin emperyalizmin, kapitalizmin son ve can çekişmekte olan aşaması ve "*Sosyalist devrimin hemen arifesi*" olduğunu da söylemişti. Lenin, sömürge ve yarı sömürgelerin genişlemesi, endüstriyel ve mali sermayenin ihracı, dünyanın paylaşılması ve zora başvurulmasının emperyalizmin politik, ekonomik ve askeri özellikleri olduğunu tespit eden bir analiz sundu. Bundan başka Mao'nun, bürokratik ve komprador kapitalizmin gelişimi ve tarifi üzerine analizi de doğruydu. Ayrıca, emperyalizmin, ezilen ulusların gerici hakim sınıflarını kendi uşakları olarak kullanarak halkı bastırdığı ve sömürdüğü, bu ülkelerin ekonomilerini kendisininmiş gibi kullandığı, hammaddeleri ve ucuz işgücünü yağmalayarak sınırsız karlar elde ettiği, bu ülkelerdeki halklara karşı politik, askeri, ekonomik ve kültürel baskı ve zulüm uyguladığı, bunun sonucu olarak Asya, Latin Amerika ve Afrika'nın, ulusal demokratik devrimlerin fırtına merkezlerine dönüştüğü şeklindeki Mao'nun analizi bugün için de oldukça geçerlidir. Keza Lenin'in emperyalizm ve proleter devrim çağına ilişkin tanımı ve Mao'nun, emperyalizm ve ezilen uluslar arasındaki çelişkiye ilişkin doğru teşhisinden hareketle vardığı, 'dünyada devrimin ana akım olduğu' şeklindeki önermesi de aynı derecede bilimseldir.

Bugünün dünyasında bir taraftan mali sermayenin hakimiyeti ve aşırı merkezileşmesi söz konusudur, diğer taraftan gelir dağılımının eşitsiz oluşundan, eşitsiz gelişmeden ve işsizlikten dolayı zengin ile yoksul arasında büyük bir boşluk yaratılmıştır. Emperyalistlerin verilerine göre; "dünya nüfusunun %15'ine sahip zengin ülkeler dünya kaynaklarının %80'ine sahipken, dünya nüfusunun %85'i sadece bunun %20'sine sahiptir." Sonuç olarak, iki buçuk milyar insan yoksulluğun kurbanı oldu. Bir milyar insan mutlak yoksulluk sınırının altındadır. Bu aynı zamanda işsizlik, yoksulluk, öfke ve anarşi ve isyanları doğurdu.

1980'lerden sonra bilim ve teknolojinin gelişimi, özellikle

elektronik ve bilgi teknolojisi alanında meydana gelen muazzam gelişme dünyayı oldukça küçük bir birliğe dönüştürdü. Dünyanın süper güçleri arasındaki çekişme ortasında Rus sosyal emperyalizminin çöküşü ve sözde tek kutuplu Yeni Dünya Düzeni'nin küreselleşme ve liberalizasyon kisvesine bürünmüş sloganları altında tekelci kapitalist faşizm dünya çapında askeri işgal, askeri kampların genişletilmesi, ekonomik kaynakların sömürülmesi ve kendisine karşı direniş ve başkaldırılara yönelik ağır baskı biçiminde kendisini göstermiştir. Dünyanın tüm kaynaklarına yönelik Amerika'nın niyetleri, balkan bölgesine yönelik eski Sovyetler Birliği'nin kanlı saldırıları, petrol kaynakları için eski Yugoslavya, Afganistan ve Irak'a yönelik saldırı bunun örnekleridir. Gerçekte bugünün emperyalizmi ve özellikle de ABD emperyalizmi, mali sermayenin ihracı, dünya çapındaki tefecilik, kitle imha silahlarının satışı, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu (İMF) gibi mali kuruluşlar aracılıyla Üçüncü Dünya Ülkeleri'nin doğal kaynaklarının ve emeğinin yağmalanması üzerinden varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle bugün emperyalizm bütün dünya işçilerinin, köylülerinin ve ezilen uluslarının bir numaralı düşmanı haline gelmiştir.

Bugün emperyalistler arasında, yağmadan gelen ganimetin paylaşılmasından kaynaklı çatışma keskinleşmektedir. Irak savaşında Almanya, Fransa ve Rusya'nın ABD ile çekişmesi bunun örneğidir. Emperyalizmin kaçınılmaz özelliğine paralel olarak bu durum dünya savaşına ve bölgesel savaşlara doğru gidişe işaret etmektedir. Aynı şekilde, ABD emperyalizminin açıktan yağmasına ve çıplak saldırısına karşı dünya ülkelerinin ve halklarının muhalefeti ve emperyalist ülkelerdeki kitlelerin öfkesi açıkça dünya devrimine doğru gidişe işaret etmektedir. Marksizm, politikanın ekonomik temele dayandığı ve savaşın politikanın başka bir biçimi olduğunu zaten aydınlattı. Prusyalı bir askeri stratejist olan Karl Marie Von Clause-Witz'ın 1833 yılında "*Savaş Üzerine*" adlı kitabında, emperyalist savaş ve yağma politikası üzerine ifade ettiği "*Savaş politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir*"

formülasyonu şüpheye yer bırakmayacak bir şekilde doğrulandı. Amerika askeri gücünü, ekonomik olarak dünya kaynaklarını yağmalamak, askeri olarak emperyalist rakiplerini çembere almak ve dünya çapında halkın anti-emperyalist öfkesini, muhalefetini, ayaklanmasını ve devrimini kontrol altına almak için kullanmaktadır. Bir rapora göre ABD emperyalizmi Üçüncü Dünya Ülkeleri'ndeki 395 askeri üste "yarım milyondan fazla silah" (Irak hariç) (...) depolamıştır. Dünya nüfusunun sadece %5'ine sahip olan bir ülke kendi müttefikleri de dahil olmak üzere bütün dünya ülkelerinin toplam askeri harcamalarının % 63.36'sını harcamaktadır. Gerek Pasifik Okyanusu'ndaki deniz üsleri veya Arap Denizi'ndekiler, gerek Afganistan'daki yüksek stratejik öneme sahip bir bölgeyi ele geçirmesi, gerekse de Balkan bölgesindeki, Kuveyt'teki, Suudi Arabistan'daki askeri saldırıları veya Güney Asya'daki hareketliliği, tüm bunlar Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki devrimleri bastırmaya, oralardaki doğal kaynaklardan yararlanmaya, emperyalist rakipleri çembere almaya ve etki alanlarını genişletmeye yönelik süper güç ihtirasından ilham almaktadır. Bu açıdan, emperyalizmin yeni stratejisi "libaralizasyon", "küreselleşme" ve "dünyanın askerileştirilmesi" olmuştur. Bu, dünya savaşı ile dünya devrimini karşı karşıya getirmiştir.

Emperyalizmin ve özellikle de ABD emperyalizminin ekonomik, politik ve askeri stratejisinin tahlili temeline partimiz dünyada bugün aşağıdaki dört temel çelişkinin var olduğunu belirlemiştir.

- Emek ile sermaye arasındaki çelişki olarak burjuva sınıf ile proletarya sınıfı arasındaki çelişki
- Emperyalistler arası çelişki.
- Emperyalizm ile ezilen uluslar ve halklar arasındaki çelişki.
- Kapitalist ve sosyalist sistem arasındaki çelişki.

Bunlar arasında, emperyalizm ile ezilen uluslar ve halklar arasındaki çelişki dünyadaki baş çelişkidir. Bugünün dünyasında Üçüncü Dünya'daki küçük bir olay, ayaklanma veya devrim

bile zorunlu olarak doğrudan emperyalizm ile karşı karşıya gelmek zorundadır. Bu gerçek nedeniyle bir taraftan emperyalizme teslim olma problemi, veya korkaklık veya sağ revizyonizm temel öznel problem haline gelmiştir, diğer taraftan emperyalizmin dünya çapındaki stratejisinin, üretici güçlerin şaşırtıcı gelişiminin ve toplumsal üretim biçiminde yoğunlaşmasının olumlu ve olumsuz yönlerinin analizini yapmadan ilerlemeye çalışan dogmato-revizyonist bir akım aynı oranda tehlikelidir. Bu sebeple proletarya açısından, 20. yüzyıldaki Rusya ve Çin devrimlerinin mirasını zenginleştirmek, karşı-devrim olaylarından ciddi dersler çıkarmak ve kendi strateji ve taktiklerini geliştirmek ve zenginleştirmek zorunlu hale gelmiştir. Prachanda Yolu bunu ifade ederek şöyle demektedir; "*Hakim devrim modeli anlayışında 1980'den sonra önemli bir değişim olduğu görülmektedir. Bugün silahlı ayaklanma ve uzun süreli Halk Savaşı stratejilerinin birbiri içerisinde kaynaştırılması (fusion* -çev.*) zorunlu hale gelmiştir. Bunu yapmaksızın herhangi bir ülkede devrimin imkansız oldu görülmektedir.*"

Böylece, askeri, ekonomik ve politik alanlarda küreselleşmiş müdahale emperyalizmin özellikleri haline gelmiştir ve, proletarya tarafından da birleşik ve koordineli saldırı zorunlu hale gelmiştir.

Prachanda Yolu ve Nepal Devrimi'nin Özellikleri

Nepal devriminin bayrağı, Mao'nun öldüğü, Çin'de de dahil olmak üzere tüm dünyada bir karşı-devrim dalgasının söz konusu olduğu, Peru devriminde gerilemenin söz konusu olduğu, ulusal özgürlük hareketlerinin geri çekilmesinin ve sözde "Yeni Dünya Düzeni"nin hakimiyetinin söz konusu olduğu, ABD emperyalizminin tek kutuplu ekonomik ve askeri hegemonyasının var olduğu böyle bir dönemde yükseldi. Bugün emperyalistler arası çelişkinin şiddetlenmesi ile birlikte tek kutuplu bir dünya düzeninin adım adım çok kutupluluğu doğru gittiğinin belirtisi,

tüm dünyada anti-emperyalist düşüncenin yükselmesi, emperyalist baskı, hegemonya ve sömürünün acımasızlığı ve buna karşı muhalefet, dünya proletaryası ve ezilen kitleler cephesinde ortaya çıkan isyan kıvılcımları belli bir dereceye kadar olumlu bir durum yaratmıştır. Bu objektif ve sübjektif koşullar ortasında Nepal devrimi ve Nepal halkı tarafından yükseltilen bu devrim bayrağı hemen hemen sekiz yıldır dalgalanmaktadır. Kendi özgüllüğü, orijinalitesi, görkemi ve dünya çapındaki etkisiyle Nepal devrimi emperyalizm ile ve özellikle de ABD emperyalizmi ile karşı karşıyadır. Kesinlikle, dünya proleter devriminin kötü durumuna ve emperyalizmin tek taraflı hegemonyasına ve hakimiyetine rağmen Nepal devriminin askeri ve politik olarak denge aşamasına ulaşmasını mümkün kılan şey orijinalitesi ve bilimselliğidir.

Nepal devrimi ideolojik olarak sağ revizyonizme karşı uzun bir mücadele yürüttü. Marksizm evrensel teorisini ölü bir şey olarak değil, fakat dinamik ve gelişimsel canlı bir rehber olarak anlayan devrimci diyalektiği kavramayı başardı. Buna ek olarak partimiz, ulusal ve uluslararası alanda oldukça geniş bir etkisi olan dogmato-revizyonizme karşı uzun süreli bir mücadele yürüttü. Dünya emperyalizminin bugünkü özgüllükleri, devrim biçimleri ve yeni strateji ve taktikler üzerine bir bakış açısı geliştirilebildi. Bunlar Nepal Halk Savaşı'nın gelişiminin ve başarısının arkasındaki temel faktörlerdir.

Mao yoldaş şöyle demektedir, "*İdeolojik ve siyasi çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder. Eğer çizgi doğruysa her şey yolunda gider, eğer yanlışsa sahip olunan bile kaybedilir.*" Mao'dan bu alıntı Nepal Halk Savaşı için özelikle doğrudur. Nepal toplumunun analizi, devrim yolunun geliştirilmesi, Halk Savaşı'nın başlatılması, sınıf mücadelesinde ve iki-çizgi mücadelesinde çelişkinin doğru bir şekilde ele alınması, uzun süreli Halk Savaşı'nın özgüllüğü temelinde çalışmanın esas kitleler içerisinde ve kırsal alanlarda merkezileştirilmesi, temel örgüt biçimi olarak ordu, temel mücadele biçimi olarak savaş, küçük

gerilla eylemleri ve merkezi saldırılar, ülke çapında gerilla mücadelesi ve çalışmanın belli stratejik alanlarda merkezileştirilmesi, ülke çapında mücadele, merkezi sarsıcı saldırılar ve, kent işçileri, öğrenciler ve aydınlar arasında çalışma, ayaklanma stratejisi temelinde ülke çapında propaganda çalışması ve genel grevler, işyeri kapatmaları yoluyla ayaklanma provası vs. aynı anda yürütüldü. Yeni bir devrimci pratik doğrultusunda bunlar, MLM'yi zenginleştiren Prachanda Yolu'nun doğmasına yol açmıştır. Prachanda Yolu MLM'nin üç bileşenini, yani felsefe, politik-ekonomi ve bilimsel sosyalizmi zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Askeri bilim alanında ve bir bütün olarak proletaryanın ve demokratik devrimin strateji ve taktiklerinde Silahlı Ayaklanma ile uzun süreli Halk Savaşı stratejisinin birbiri içerisinde kaynaştırılması teorisi MLM'ye yeni bir katkı oldu ve bu teori evrensel bir nitelik kazanma doğrultusunda ilerlemektedir. Kaynaştırma (*fusion* - çev.)'nın *on taktik ilkesi* Prachanda Yolu'nun bu teorisini mükemmel bir şekilde ifade etmiştir.

- Köylerde çalışmaya öncelik ver, fakat şehirlerde çalışmayı da terk etme!

- İllegal mücadeleye öncellik ver, fakat legal mücadeleyi de terk etme!

- Belli stratejik alanlara öncelik ver, fakat diğer alanları da terk etme!

- Savaş faaliyetine öncelik ver, fakat kitle hareketi faaliyetini de terk etme!

- Gizli faaliyete öncelik ver, fakat açık faaliyeti de terk etme!

- Kırsal alanlardaki sınıf mücadelesine öncelik ver, fakat ülke çapındaki mücadeleyi de terk etme!

- Gerilla eylemlerine öncelik ver, fakat politik teşhir ve propaganda faaliyetlerini de terk etme!

- Ülke içindeki faaliyete öncelik ver, fakat dünya çapında propaganda faaliyetini de terk etme!

- Askeri örgüt faaliyetine öncelik ver, fakat cephe örgütlenmeleri faaliyetini de terk etme!

- Kendi örgütlerine ve kendi gücüne dayanmaya öncelik ver, fakat taktiksel birlikteliği, uluslararası kamuoyundan yardım ve destek alma meselelerini de bir tarafa bırakma!

Nepal Halk Savaşı'nın özelliği kısaca aşağıdaki noktalarda tartışılabilir: İlk olarak, "*Politik çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder*" görüşü temelinde doğru çizgiyi geliştirmeye ve bu yolla kitleleri eğitmeye, örgütlemeye ve milyonlarca kitlenin başkaldırısına vurgu. İkinci olarak, MLM'yi rehber ideoloji olarak kabul etmek ve çeşitli türden sapmalara karşı hazırlıklı olmak için "*kitleler tarihin yaratıcılarıdır*" hareket noktasında sağlam olmak. Üçüncü olarak, Halk Savaşı'nı kendi orijinalliğiyle ve ülke çapında sarsıcı darbe ve ayaklanmaya benzer tarzda başlatmak. Dördüncü olarak, baştan itibaren isyanı politik iktidar meselesi üzerinde merkezileştirmek. Beşinci olarak, temel saldırıları, düşman sınıf olarak feodal, komprador ve bürokratik sınıf ve onun hamisi emperyalizm üzerinde merkezileştirmek. Altıncı olarak, her şeyi "*temel örgüt biçimi ordudur ve temel mücadele biçimi savaştır*" anlayışı ile merkezileştirmek ve ele almak. Yedincisi, yerel iktidarı ve üs alanı sorununu temel sorun olarak düşünmek, kitlesel başkaldırı ve merkezi politik müdahale düzenli pratiğini sürdürmek. Bunun örnekleri, iki kez yapılan ateşkes ve barış görüşmeleridir. Sekizincisi, ideolojiyi ve insanı birincil ve silahları ikincil konuma yerleştirmek ve onları diyalektik bir tarzda doğru olarak ele almak. Dokuzuncusu, devrimci şiddet yoluyla iktidarı ele geçirmek için tarihte zor kullanmanın ve kitle çizgisini kullanmamın kaçınılmaz rolünü kabul etmek ve bu anlayış temelinde milyonlarca halktan halk milislerini geliştirerek bir silahlı kitleler denizi geliştirmeye vurgu yapmak. Onuncusu, insanın cesareti ve halkın inisiyatifi yoluyla düşük tekniğin yüksek teknik üzerindeki üstünlüğünü başarmak. On birincisi, saldırı ve savunmayı ve merkezileşme ve ademi merkeziyetçiliği bilimsel bir tarzda uygulamak. On ikincisi,

Halk Savaşı'nın 8 yılı boyunca topyekün savaşın ideoloji, cesaret ve kitlelerin savaşı yoluyla doğru uygulanması, emperyalist silah ve teknoloji savaşı üzerinde göreceli üstünlük ve zafer elde etmiştir. Bu, Nepal Halk Savaşı'nın temel özelliğidir.

21. Yüzyılın Halk Ordusu Üzerine

Prachanda Yolu, proletarya sınıfının ve önderliklerinin tarihte yaptığı hatalardan öğrenerek 21. yüzyılı bir dünya devrimi yüzyılı yapmayı öngörmüştür. Bugün Büyük Rus ve Çin devrimleri, büyük halk ordusu ve proleter iktidarlar bir tarihsel mesele haline gelmiştir. Bu, bu anlayışların yanlış oldukları anlamına mı gelir? Emperyalist gericilerin ve, tarih yazma büyük seferberliğinden sapan revizyonistlerin yaptıklarının aksine proletarya sınıfı ve onun partisi buna olumsuz bir cevap veremez. Bunla beraber bizim üzerinde ciddiyetle durduğumuz sorun, proletarya sınıfının, proletarya iktidarının, proletarya partisinin ve proleter halk ordusunun tekrar tekrar yenilebileceği meselesidir. Fakat kendi hatalarımız ve yetersizliklerimizi kabul ederek ilerlemek için sürekli çaba göstermeliyiz. Tarih dünya proleter sınıfını, kendisini değerlendirme noktasına getirdi. Kendine karşı savaşmak, tarihten öğrenmek için, daha fazla zaferler kazanmak için ve yeni bir tarih yaratmak için kaçınılmazdır, fakat devrimden sapmak için veya tarihi birilerinin çıkarlarına uygun ifade etmek için değil.

Bugün, Büyük Ekim Devrimi'nin müfrezesi Lenin'in Kızıl Ordusu'nun, 23.7 milyon Sovyet insanının kendilerini kahramanca feda etmesine önderlik eden ve Hitler Faşizmi'ni ve Nazizm'ini İkinci Dünya Savaşı'nın ortasında darmadağın eden Stalin'in Sovyet Ordusu'nun, 22 yıllık iç savaş ve ulusal özgürlük savaşı boyunca Çan Kay Şek'in 5.5 milyonluk ordusunu ve milyonlarca Japon, Amerikan ve İngiliz emperyalistini yenen Mao'un Halk Kurtuluş Ordusu'nun ve yine aynı şekilde, yeri göğü sarsan Vietnam devrim ordularının ve Kore devrim ordularının karşı-devrimin araçlarına dönüştüklerini ve bunun engellenemediğini biliyoruz.

Prachanda Yolu yeni tipte bir partiyi, yeni tipte bir iktidarı ve yeni tipte bir halk ordusunu daha üstün bir tarzda nasıl örgütleyeceğimiz konusunda bize rehberlik etti. Bu konuda şöyle denmektedir, "*21. yüzyılda halk ordusu, iktidar ele geçirildikten sonra kışlalarda kalarak özel eğitim ve silahlar yoluyla modernize edilme sürecine girmemelidir, tam tersine onların, tüm kitleleri seferber eden ve yine kitlelere hizmet eden devrimci savaşçılar haline getirilmesi garanti altına alınmalıdır.*" Prachanda Yolu'nun bu gelişimi, Karl Marx'ın silahlanmış kitleler denizi yaratmak için kitleleri silahlandırma ve genel silahlı eğitim verme anlayışıyla bağlantılıdır.

Bu açıdan, MLM temel teorisini geliştirerek karşı-devrimi (...) önleyebilecek yeni bir halk ordusu inşa sorunu başlıca sorundur. Bundan da ötesi, bugünün ihtiyacı ideolojik, örgütsel ve metodolojik temel üzerinden yükselen ve sadece devrim yapmakla kalmayıp, karşı-devrimi önleme kapasitesine sahip bir halk ordusu yaratmaktır. Mao yoldaş partinin, devletin ve ordunun üst mevkilerine sızan revizyonist ve karşı-devrimci çeteleri yenmek için ideoloji, politika, örgüt ve mücadele alanlarında kitle çizgisine (ki tarihte Büyük Proleter Kültür Devrimi olarak bilinen) bağlıydı. Bu devrimde, milyonlarca kişiden oluşan halk milisleri (Kızıl Muhafızlar olarak adlandırılan) yaratarak, halk ordusunda yüksek kademeleri işgal etmiş burjuva sınıfın temsilcilerini, karşı-devrimcileri ve revizyonistleri teşhir etmek ve atmak için bir kampanya başlatıldı. Bununla beraber Kızıl Muhafızlar, modern silahlarla ve koca bir bürokratik yapıyla kışlalara kapatılan "burjuva" halk ordusunu, kitlesel başkaldırıya ve büyük politik ve ekonomik inşa kampanyasına yöneltti. Buradan yola çıkılarak parti, devrimci halk iktidarı ve geniş halk kitleleri arasında büyük ve eşi görülmemiş bir birlik yakalandı. Bu sürekli devrim içerisinde Maoizm, insanlığın komünizme varmasını mümkün kılabilecek bilimsel ideoloji doğdu. Komünizm proletaryanın bir hedefidir; bunu başarmanın araçları parti, ordu ve devlet iktidarıdır. Yeni Demokrasi'nin ve sosyalizmin başarılarını ve

araçlarını kullanarak devrimin üç silahını sürekli devrimcileştirme yöntemi, dünya devriminin daha yüksek bir hedefini başarmak için bugünün zorunlu ihtiyacıdır.

Tarih, iktidar ele geçirildikten sonra, partinin önder ve kadroları iktidarın işleyişine katıldıklarında partinin adım adım bürokratikleşme, ayrıcalıklı bir duruma gelme tehlikesinin objektif ortamdan kaynaklı olarak şiddetli ve hakim hale geldiğini gösterdi. Aynı şekilde, halk ordusu bağlamında görülen şey, devrimden önce savaş cephesinde yenilmez olduğu kanıtlanan ordunun, iktidar ele geçirildikten sonra yavaş yavaş, kışlalarda tutulması ve modern bir burjuva ordusuna dönüşmesi için objektif bir ortam yaratıldı. Bu nedenle halk ordusu ağır modern teknoloji ile silahlandırılarak kışlalara kapatılmamalıdır. Tam tersi Marx ve Engels'in, Paris Komünü deneyimlerini sentezleyerek ileri sürdükleri gibi, halk kitlelerinin örgütlü devletinin kurulması ve bugünün emperyalizminin yıkılması ancak milyonlarca kitlenin devrime katılması ve ayrıca ileri teknoloji ve düzenli ordu ile değil, fakat silahlı kitlelerin engin denizi ve fedakarlıklarının, cesaretlerinin gücü ile mümkündür; (...) Bu konuda Prachanda Yolu, "*21. yüzyılda halk ordusunun temel görevi, isyan etme haklarını kullanma yeteneğine sahip bilinçli silahlı kitleler geliştirme tarihsel sorumluluğunu yerine getirmek olmalıdır*" demektedir.

Bugün emperyalizm ve proleter devrim çağıdır, varlığını büyük bir düzenli ordu ve kitle imha silahları ve cephane üzerinden sürdürebilen dünya düzenini yıkmak ve yeni bir düzen kurmak ancak bu yolla mümkün olacaktır. Ancak bu yolla zorunluluk dünyasını özgürlük dünyası haline getirmek mümkündür. (...) Proleter ideolojiyi ve politikayı esas alan ve kitlelerin denetiminde, kontrolünde ve hizmetinde kalan sürekli devrimin uygulayıcısı bir halk ordusunu 21. yüzyılda inşa ederek bu tarihsel sorumluluğu yerine getirmek kesinlikle mümkündür.

Marksist-Leninist-Maoist Bilime Prachanda Yolunun Katkısı

Prachanda Yolu, Nepal Halk Savaşı'nın özelliği ve orijinalitesi üzerine bir tartışma yapıldı. Halk Savaşı'nın sekiz yılının MLM askeri bilimine katkı sunduğu ve onu geliştirdiği kanıtlandı. Prachanda yolunun bu özellikleri ve orijinallikleri Marksist-Leninist-Maoist askeri bilime bir katkı haline geldi. Özellikle Rus silahlı ayaklanma modeli ile Çin uzun süreli Halk Savaşı modelinin birleşimi olan kaynaştırma modeli hem gelişmiş hem de az gelişmiş ülkelere aynı şekilde uygulanabilir ve bugünün dünyasında herhangi bir ülkedeki bir devrim bu teori olmaksızın hemen hemen imkansızdır. Bugünün emperyalizm ve proleter devrim çağında gericiliğe ve emperyalizme karşı savaşan topyekün Halk Savaşı yöntemi ve 10 taktik ilke de daha az önemli katkılar değildir. Prachanda Yolu 21. yüzyılda halk ordusu anlayışı yoluyla, bugün emperyalizmi yenmek ve karşı-devrimi önlemek için ve halk demokrasisi ve sosyalizm yoluyla komünizme ulaşmanın güvenceli bir örgütsel metodolojisi olarak bilinçli ve silahlı kitlelerin bir devletini inşa ederek isyan etme hakkını uygulamak ve sürekli devrimi sürdürmek için kitleleri tamamıyla silahlandırarak düzenli orduyu tasfiye teorisi üzerinden Marksist-Leninist-Maoist askeri bilime, örgüte ve yöntemlere katkıda bulunmuştur. Bu gerçekler Prachanda Yolu'nun gitgide evrensel bir nitelik kazandığını kanıtlamaktadır.

Sonuç

Emperyalizmin (özellikle de ABD emperyalizminin) dünya egemenliğinin ve şiddete dayalı müdahaleci karakterinin objektif koşullarında yeniden doğan ve devrime doğru ilerleyen sübjektif durum temeline dayanarak Nepal devrimi ve Nepal proleter sınıfı tarihten dersler çıkarma büyük kampanyası başlatmıştır. 21. yüzyılda demokrasinin geliştirilmesi için yeni bir polemik başlatılmıştır; (...) Şu anda bilimde, teknolojide ve insan toplumunda

binlerce kez daha fazla gelişme meydana gelmiştir. Büyük üretim kolları, nakil ve iletişim ve özellikle de elektronik teknolojisi dünyayı küçük bir köye dönüştürmüştür: bu, komünizmi başarmak için gerekli önkoşuldur. Tek sorun, onları emperyalizmden ve bir avuç milyarder acenteden alarak kitlelerin ellerine verme sorunudur. Elbette, proletarya sınıfı yukarıda bahsedilen patlamaya hazır çelişki koşullarında bir bilimsel ideoloji, devrimci örgüt ve doğru önderliğe ihtiyaç duymaktadır. Nepal devrimi ve Prachanda Yolu adımını (kadar küçük olursa olsun) bunu gerçekleştirme doğrultusunda atmaktadır.

Proleter devrim kuraklığında Nepal Halk Savaşı birkaç damla su olmuştur. Dünya halkları Nepal devrimine bir umut ışığı olarak bakmakta ve Nepal devrimi doğrudan emperyalizm ile çarpışmaktadır. Bu, bugünün dünyasında kaçınılmaz bir süreçtir. Bununla birlikte, stratejik denge aşamasında ve silahlı saldırı ve silahlı ayaklanmanın hazırlık noktasında doğrudan karşı olma durumu meydan okuyucu (*challenging* -çev.) bir karşılaşmadır. Bunun için, eğer Nepal halk ordusu, 21. yüzyılda demokrasi düşüncesinden çıkarılan askeri strateji temelinde gerçek Halk Savaşı yürütürse, kitlelerle birleşirse ve Prachanda'nın dediği gibi "*Düşmanın adımladığı yeri bombalarsa*" zafer kaçınılmazdır. Prachanda Yolu yeni anlayışı ile silahlanmış Nepal Kurtuluş Ordusu 21. yüzyılda sadece devrimin bir aracı olmakla kalmayacak, fakat ayrıca karşı-devrimi engellemek için güçlü bir muhafız olacaktır.

Kasım 2003

Referanslar

Bugünkü Durum ve Görevlerimiz, MK, NKP (Maoist), Haziran 2003.

Lenin, Seçme Eserler, Cilt 5.

Büyük İleri Atılım: Tarihin Kaçınılmaz Bir Zorunluluğu. S. 18, NKP (Maoist) Dökümanı, 2000.

Monthly Review, Haziran 2003.

Update, dizi-9, Aralık 2002.

Marx-Engels, Seçme Eserler, Cilt 1.

Örgütsel Problemlerin Bazı Teorik Yönleri

Yoldaş Prachanda

"*İdeolojik ve politik çizginin doğruluğu ya da yanlışlığı her şeyi tayin eder.*" İyi bilinen bu söz bilimseldir. Bu yüzden doğrudur. Fakat eğer bu söz mekanik ve metafizik bir şekilde anlaşılırsa ne orada doğru bir ideoloji gelişir nede gerçek pratik içinde uygulanabilir. Eğer doğru ideolololojiyi pratik içerisinde uygulamak için doğru örgütsel ilke, yapı ve çalışma tarzı geliştirilmezse o zaman beklenen sonucun başarılması mümkün olmaz. İdeolojinin kendisi ve onu kullanacak metodoloji ve savların sürekli devinimin çok yönlü sonsuz seyri içinde gelişimsel ve dinamik olması gereklidir. Fakat gerçek pratikte insanın farkındalığı genellikle bir nesnenin gelişimi ile kıyaslandığında geride kalır. Madde ile bilinç arasındaki bu çelişkiden çeşitli türden sapmalar ortaya çıkar. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in evrensel özü (*Principle* -çev.) tarafından meydana getirilen büyük bir devrim aslında madde ile bilinç arasındaki çelişkiyi çözecek bir metodolojiyi sağlamalıdır. Düşünce ve, diyalektik ve tarihi materyalizm biçiminde sentezlenen bu bilimin uygulayıcıları kesinlikle dinamik, yaratıcı ve bilimsel olmalıdırlar.

MLM'nin bu evrensel teorisini Nepal özgülüne uygulama Halk Savaşı'nın bu altı yılının başarılarına yol açtı. Bu büyük Nepal toplumunu dönüştürme süreci toplumsal yaşamın tüm temel alanlarında geniş kapsamlı ve geniş kesimleri etkileyen bir role sahiptir. Diyalektik gelişme kuralına göre devrimin bu gelişimi açıkça ve ister istemez güçlü bir karşı-devrimci düşünce ve güçü geliştirmektedir. Devrimciler için devrimin zaferinin gerçek anahtarı, gelişmenin bu diyalektik devinimini doğru kavrama ve yeni çelişkileri çözmek için kendilerini ideolojik, örgütsel ve kültürel olarak kazırlamada gizlidir.

Bu bağlamda en önemli sorun, Halk Savaşı tarafından geliştirilen ideolojik problemi çözmektir. Derinden kavranması gereken şey, yegane kendini adama ve fedakarlık örneklerini yaratarak, yüzbinerce kitlenin katılım ve sadakati ile geliştirilen Halk Savaşı'nın dünün düşüncesinin, işleyiş ve hareket tarzının yetersiz ve dar olduğunu kanıtlamaya devam ettiğidir. Sınıf mücadelesinin fırtınasında geliştirilen (temel/ilk biçiminde *-in rudimentary form* -çev.) büyük fikirler ve pratikler dünün fikirlerini ve bizzat önderlerin yaklaşımlarını geride bıraktı. Eğer önderlik kurumu savaşın içerisinde gelişen yeni fikirleri sentezleyerek kendini değiştirme sürecine gereken önemi vermeseydi, hareketin artık belli bir hızda ilerleyemeyeceği yeni bir durum oluşurdu. Nesnel çelişkileri çözmek için uzun ve ciddi bir tartışma-etkileşim çabasından sonra partinin tarihi "İkinci Konferans"ı, mevcut bağlılık içerisinde ideoloji problemini ideolojik sentezlerle çözdü. Bu durum tüm parti saflarında, savaşçılarda ve kitlelerde yeni bir kendine güvene ve enerjiye yol açtı. İdeolojinin gücü maddî güce dönüştü ve bu güç eski devlet iktidarının birçok direğini yok etti. Bu ayrıca yeni bir Nepal'in inşa sürecini niteliksel manada yeni bir aşamaya çıkardı.

Yeni ideolojinin ilk aşamadaki uygulanmasından hareketle elde edilen büyük başarılarla birlikte bu süreç içerisinde bazı ciddi örgütsel ve kültürel problemler de gündeme geldi. Eğer örgütsel ve kültürel problemler zamanında çözülemeseydi, proleter

olmayan ciddi ideolojik problemlere dönüşen bu sorunlar sonunda karşı-devrimci güce hizmet edecekti. Teorik olarak günümüzdeki somut problemimiz, "İkinci Ulusal Konferans" tarafından sentezlenen yeni fikirlerin kavranmamasında, yeni düşüncelerin özüne uygun olarak birinin örgütsel ve kültürel faaliyetini değiştirmemesinde yatmaktadır. Başka bir deyişle bu durum, yeni ideoloji ile örgüt ve kültür arasındaki bir çelişki sorunu olarak anlaşılabilir. Yeni düşünce sürekli olarak yeni bir örgüt gerektirir. Eğer devrimciler zamanında bu talep ile yüzleşmeyi başarmazlarsa o zaman eski örgüt yeni düşünceleri yiyip bitirir. Ve sonuç olarak eski düşünce egemen olur. Bu yüzden, örgütsel problemin ciddi teorik önemi küçümsenirse, bunun ne kadar olumsuz sonuç doğuracağı buradan anlaşılır.

Şu anda iki eğilim parti ve hareket içerisinde bilinçli veya bilinçsiz karşı karşıyadır. Pozitif veya devrimci eğilim yeni düşüncenin gereklerine uygun olarak kendisini değiştirmeye çalışıyor, halbuki negatif veya oportünist eğilim birinin çıkarlarına uygun olarak düşünceler ileri sürüyor. İdeolojiye uygun örgüt ve kültür veya örgüt ve kültüre uygun ideoloji şu anda hareket içerisinde önemli bir sorun haline gelmiştir. Kesinlikle devrimcilerin çabası, yeni düşünceye uygun olarak örgüt ve kültürün dönüştürülmesi için mücadele olmalıdır. Eğer ideolojik düzeltme örgütsel ve kültürel düzeltme ile bağlantılı değilse çelişkinin ortaya çıkması kaçınılmazdır. Şimdi devrimciler dikkatlerini örgütsel ve kültürel düzeltme üzerinde merkezileştirmelidirler.

Basit süreçten karmaşık olana doğru ilerleme, madde ve bilincin genel bir gelişim kuralıdır. Halk Savaşı'nın başlatılması döneminde örgütsel yapı ve faaliyet küçük, basit ve sınırlıydı. Şimdi büyük, hacimli, karmaşık ve kapsamlı hale geldi. Daha önce mevcut olmayan örgütler şimdi aktif ve etkili olarak mevcutturlar. Bugün bir Halk Kurtuluş Ordusu örgütlenmesi ana, karmaşık ve duyarlı bir yapı şekli içerisinde gelişti. Halk komiteleri merkezde olmak üzere farklı aşamalarda iktidar yapıları olarak gelişmişlerdir. Farklı ezilen uluslar, bölgesel cepheler ve Dalit cepheleri

ulusalcılık ve demokrasi için kaçınılmaz bir mücadele yapısı olarak gelişmişlerdir. Farklı kitle örgütlerinin gelişimi hem niteliksel olarak hem de niceliksel olarak genişlemiştir. Geçmişin birkaç düzine profesyonel kadrosunun yeri şimdi binlerce kadronun geliştirilmesi ile doldurulmuştur. Geçmişin birkaçbin Ruppee'si bugün onbinlerce ruppee'ye çıkmıştır. Bu gelişim durumunun kendisi karmaşıklığı ifade etmektedir. Bu gelişim durumundan kaynaklı, geçmişte görülemeyen veya ortaya çıkamayan farklı sorunlar şu anda gündeme gelmiştir. Devrimcilerin üzerinde dikatlerini özellikle yoğunlaştırmaları gereken sorunlar aşağıdadır.

Parti, ordu ve devlet arasındaki karşılıklı ilişkiyi tarif etmek ve ele almak için bilimsel bir metodoloji geliştirme sorunu önemli bir sorundur. Bu mesele, sadece Nepal'deki Halk Savaşı tarafından geliştirilen olumlu bir mesele olarak değil, ayrıca uluslararası komünist harekette iktidar mücadelesinde edinilen olumsuz karşı-devrim deneyimlerinin bertaraf edilmesi anlamında da ciddi bir sorun haline gelmiştir. Hakkında konuştuğumuz sorun parti, ordu ve iktidarı 21. yüzyılda geliştirme sorunudur, bunun anlamı, geçmiş devrimlerin negatif ve pozitif yanlarını sentezleyerek Marksizm'in kendisini yaratıcı bir şekilde geliştirme sorunu olmasıdır. Fransa'daki "Paris Komünü"nden Çin'deki "Büyük Proleter Kültür Devrimi"ne kadarki tecrübeleri ve çağdaş dünya durumunun özgünlüğünü saptayarak, parti, ordu ve devleti ele almak için parti, ordu, devlet ilişkisinin, tüm bu kurumların yapılarının ve yeni ideolojinin tarafımızdan geliştirilmesi gereklidir. Ulusal ve bölgesel özerkliğin esaslı gelişiminin gerekliliğinden kaynaklı bu problem Nepal özgülünde daha fazla keskinleşmiştir. Bununla beraber, tarihi sorunlarla yüzleşme hayati görevi, 21. yüzyılda proleter önderlik altında Nepal özgünlüğü ile yeni enternasyonal ordunun güçlü bir birliğini oluşturma ve dünya devriminin yeni bir üs alanı olarak yeni bir halk iktidarı kurma görevi önümüzdedir. Bu büyük ve karmaşık görevin üstesinden başarılı bir şekilde gelmek için tüm partinin, kendisini bu düzeye çıkarmaya vurgu yapması gereklidir.

Parti, ordu ve devletin örgütsel yapısını ve geniş halk kitleleri ile ilişkisini geliştirme ve bütünleştirme sorunu devrimci hareketin önünde duran başka bir sorundur. Proletaryanın bir politik partisinin ve ona bağlı herhangi bir örgütsel yapının, iktidarı doğru kullanma noktasında kitleleri donatmaktan ve kitelere hizmet etmekten başka bir amacı olamaz. Genel teorik anlamda açık olmasına rağmen, tecrübenin kanıtladığı şey, sadece teorik açıklık ve niyetteki masumiyetin emekçi kitleleri politik ve toplumsal yaşamın yöneticisi yapmaya yetmediğidir. Bunun için sürekli devrim ve ideolojik mücadelenin yanında, benciller ve oportünistlerin başlarını kaldıramamaları için, geniş kitlelerin denetim ve kontrolü altında tüm iktidar organlarını devam ettirecek örgütsel yapının böyle bir objektif ortamının yaratılmasına vurgu yapılmalıdır. Proleter devrimcilerin sürekli önderliği sorunu üzerinde yoğunlaşmak suretiyle örgütsel yapıyı dinamikleştirmeye vurgu yapmaya acil ihtiyaç var. Tarihte, iktidar mücadelesinde zafer süreci ile birlikte devlet, ordu ve parti görevlileri ile geniş kitleler arasındaki ilişkiyi zayıflatan, yeni iktidar içinden yeni bürokrat burjuva sınıfını ortaya çıkaran, burjuvaziyi ve, bireysel egoyu ve kendisini kitlelerin üzerinde ve efendisi olarak düşünme kibirini geliştiren ve, bürokratik düzeni ve aşırılıkları kitlelere dayatan proleter olmayan eğilimlerin birkaç deneyimi vardır. Halk Savaşı'mızın 7 yıllık gelişimi ile birlikte bu tür problemlerin embriyonları daha ileri derecede ve daha açık olarak görüldü. Bu yüzden devrimciler kültürel ve ideolojik dönüşüm için sürekli mücadele ile birlikte kesinlikle, birini kitlelerin kontrolü altında tutacak örgütsel yapının objektif durumuna vurgu yapmalıdırlar.

Devrimin gelişimi ile birlikte maddî proleterleşme sorunu önümüzde duran korkunç bir meseledir. Ki bu sadece genel bir slogan olarak idealist bir önerme olmaya doğru gitmektedir ve gerçek pratikte parti önder ve kadrolarının yaşamları ve günlük işleri kitlelerin maddî koşullarına kıyasla bir kaç kat daha iyi olmaya doğru gitmektedir. (...) Yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlayan

mali anarşizmin yarın devasa boyutta bir bozulma şeklini almaması için partinin proleter düzeltme kampanyasının amansızca ilerletilmesi acil hale gelmiştir. Tüm devrimciler, beslenme ve giyinme, nakil, geçim ve eğitim de dahil olmak üzere tüm cephelerde proleter davranışı hakim hale getirmek için özgül ideolojik tartışmanın ve örgütsel yapının geliştirilmesine dikkat etmelidirler. Sadece önderlerin ve kadroların maddî yaşam tarzlarının genel kitlelerin yaşam tarzlarının daha ilerisine geçmesini engellemeye değil, kişi olarak tümden proleterleşmeye vurgu yapılmalıdır. Adanmışlık, bağlılık ve fedakarlık üzerinden halka hizmet etme amacıyla değil de, maddî araç ve kaynaklardan faydalanmak amacıyla parti içerisinde profesyonelleşme veya parti önderliğini ele geçirme rekabetçi süreci meydana gelirse o zaman büyük ve şanlı partimiz tıpkı UML gibi, bireysel bencil insanlardan oluşan revizyonist bir güruha dönüşecektir. Büyük bir cefa ve tutumlulukla halka hizmete kendilerini adayanlar da dahil olmak üzere kadroların yaşam standartlarındaki yükselme iyi bir duruma işaret etmemektedir. İdeolojik ve örgütsel düzeltmeye ek olarak, bunun çözülmesi için mutemet (*money collection*, para toplama -çev.) sisteminin ve harcamanın idaresi sıkılaştırılmalıdır. Burjuva maddî teşvik normuna karşı, tamamıyla emekçi kitlelerin hizmetine adama proleter normunu geliştirmek için zorunlu bir asgari sistem geliştirmek acil hale gelmiştir.

Hizipçi dar bakış açısı ve ayrılıkçı anarşizme ait eğilimler "İkinci Ulusal Konferans"ın acımasız teşhirinden sonra dahi parti içerisinde şu veya bu şekilde ortaya çıkmıştır. Bu tür eğilimler, ideolojik sentezin tarihsel ruhunu kavrayarak demokratik merkeziyetçilik örgütsel ilkesine göre sağlıklı bir şekilde parti-içi mücadele sürdürmeye vurgu yapmak yerine, Nepal komünist hareketi içerisindeki 'grup disiplini'ni koruma mirasını sürdürmek için çaba göstermektedirler. Bu tür eğilimlerin özellikleri, herhangi bir uyuşmazlık durumunda partinin disiplinini ve gizliliğini ihlal etmek oldu. Bu tip hizipçilik, düşmana karşı ölüm kalım savaşı veren partimizde küçük bir gizlilik veya disiplin ihlalinin ciddi

bir sonuç meydana getireceği noktasındaki hassasiyeti kavrayamaz. Düşmanın heryerde ajan ağı oluşturduğu bugünün koşullarında demirden bir proleter disipline ihtiyacımız var. Partinin ideolojik sentezi, demirden bir disiplini güçlendirmek için temel bir şart olarak, sistematik bir tarzda tam demokrasiyi uygulamaya vurgu yaptı. Fakat hizipçi ve ayrılıkçı eğilim, demokratik merkeziyetçilik bilimsel anlayışına göre açık ve net fikirler ileri sürmek ve belli bir karar alındıktan sonra bunun uygulanmasının gereklerini içtenlikle yapmak yerine, tam tersi davranıyor. Bu anlayış herhangi birine yakınlık veya uzaklığıkta doğru fikirleri kriter olarak almak yerine, kişilerle içli dışlı olmayı veya bireysel çıkarları kendisine kriter olarak almaktadır. Parti, örgütsel düzeltme kampanyası yoluyla bu tür eğilimlerin önüne tamamen geçmeye vurgu yapmalıdır. Her parti üyesi, Mao tarafından bir yaşam felsefesi olarak geliştirilen, "*Üç yap, üç yapma!*" anlayışını ilke edinmek için kendisiyle mücadele etmelidir.

Büyük bir devrime önderlik etme görevi oldukça büyük sorumluluk gerektiren bir görevdir. "Kızıl ve uzman" yeteneklerinin gelişmi kaçınılmazdır. Kızıl ve uzman birbirine engel değildir, tam tersi birbirlerini tamamlayan olmalıdırlar. Bilgisizliğin tarihte hiçbir zaman halka hizmet etmediği bilimsel gerçeği derinden kavranmalıdır. Birkaçyıldan beridir partide klasik teorik çalışmada bir gerileme meydana geldi. Tarihin deneyimini ve insanoğlunun sahip olduğu bilgi düzeyini bilmeksizin hiçkimse büyük bir sosyal devrime önderlik edemez ve karşı devrimin gücünü durduramaz. "Kızıl" hiçbir zaman umursamaz biri anlamına gelmediği gibi, "uzman"da hiçbir zaman burjuva bir entellektüel anlamına gelmez. Sınıf mücadelesinin kurallarını anlayamayan ve ele alamayan bir 'kızıl' gerçek anlamda "kızıl" değildir, bilgisini ve kapasitesini pratik ile bütünleştirmeyen bir "uzman" gerçek anlamda "uzman" değildir. Bu yüzden "kızıl" ile "uzman" arasındaki diyalektik ilişki birbirinden ayrılamaz. Gerçek anlamda büyük bir kızıl ve uzman önder ve kadro zinciri geliştirmek için parti, belli bir örgütsel yapı ile birlikte inisiyatifi sürekli elinde tutmalıdır.

21. yüzyılın mevcut bu zor koşullarında devrime önderlik eden parti içerisindeki önder ve kadroların bakış açılarını genişletmeksizin hareketi başarıya ulaştırmak imkansızdır. Fakat, Nepal toplumunun oldukça geri yarı-sömürge, yarı-feodal parçalı (*fragmented* -çev.) üretim ilişkisinden kaynaklı küçük burjuva dar bakış açısı uzun süredir Nepal toplumunun kültürel özelliği haline gelmiştir. Parti içindeki dar bakış açısı ve anarşizmin sınıf kökeni Nepal toplumunun bu geri üretim ilişkisi ile bağlantılıdır. Küçük burjuvazi proleter bütünlüğün bilimsel önemini kavrayamaz. Küçük burjuvazinin kendi küçük toprak parçasından, kendi küçük dükkanından, kendi küçük görevinden ve kendi küçük ailesinden başka, dışarıdaki diğer dünya ile ilgili özel bir endişesi yoktur. Bunun yansıması, kendi küçük grubunu, küçük bölgesini, alanını veya bölümünü, küçük gazetesini ve kişisel mevkiini ve prestijini her şey gören yanlış düşünüş tarzıdır. Bu tip küçük burjuva eğilimlere karşı uygun örgütsel yapılarla çetin mücadeleler yürütmeliyiz.

Parti yukarıda bahsedilen, örgüte ilişkin teorik ve metodolojik problemleri çözmek için kapsamlı bir örgütsel düzeltme kampanyası sürdürme kararlarını doğru bir şekilde uyguluyor. Bu kararı uygulama bağlamında sınıf mücadelesinin ihtiyacına uygun olarak büyük yapısal değişiklikler gerekmektedir. Bu nedenle yeni bir parti inşa etmek için tüm devrimcilerin sadece ideolojik açıdan değil, fakat ayrıca örgütsel açıdan da kendilerine karşı acımasız davranarak devrimin ihtiyacına uygun olarak aktif bir şekilde katkıda bulunmaları gereklidir. Sürekli olarak proleterleşen parti bu tür sorunlarla başarılı bir şekilde başa çıkabilir.

Şubat 2002

Yeni Tipte Bir Parti İnşa Etme Sorunu

Yoldaş Baburam Bhattarai

"İnsanlar düşüncelerini değişen koşullara uydurmak zorundadırlar. Elbette hiç kimse gerçeği bir yana atıp kendisini hayallere kaptırmamalı, nesnel duruma uymayan eylem planları yapmamalı ya da imkansız olana ulaşmaya çalışmamalıdır. Bununla birlikte, bugün sorun, tutucu sağ düşüncenin hâlâ pek çok alanda mesele yaratması ve çalışmamızın, nesnel duruma ayak uydurmasını engellemesidir. Bugün sorun, biraz kendini zorlamayla başarılabilecek şeylerin çoğu kimse tarafından imkansız olarak görülmesidir. Dolayısıyla, gerçekten var olan tutucu sağ görüşleri eleştirmeye devam etmek tamamen gereklidir."[*]

1. Giriş

Mao da dahil olmak üzere uluslararası komünist hareketin önderleri, proletaryanın örgütlü gücü olarak komünist partiyi ve onun altındaki halk ordusunu ve devrimci birleşik cepheyi

[*] Mao Zedung, Türkçesi; Kaynak Yay. *Seçme Eserler*, Cilt V. s. 259.

"devrimin üç sihirli silahı" olarak tanımladılar. Proleter devrimin hedefi, farklı devrimci aşamalardan, yani Yeni Demokratik Devrim, sosyalist devrim ve Proleter Kültür Devrimi'nden geçerek sınıfsız ve devletsiz komünizme ulaşmak iken, toplumsal gelişmenin farklı aşamalarına uygun olarak bu üç silah "devrimin araçları" ile birlikte "iktidar araçları" olarak görülebilir ve görülmelidir. Diğer bir deyişle, proleter devrim anlamında "devrim", ilk aşamada eski (yani feodal ve burjuva) devletin yıkılması, ikinci aşamada bir geçiş devleti anlamında ve proletarya diktatörlüğü (veya halkın demokratik diktatörlüğü) biçiminde yeni bir devletin inşası ve proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrim biçiminde bütün olarak devletin derece derece sönümlendirilmesi ve üçüncü aşamada komünizmin gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir. Bu üç aşamada bu üç araç, "yıkma", "inşa" ve "yeniden yıkma"nın (veya devrim, devlet ve sürekli devrim) silahları olarak işler veya işlemelidir.

Dünya proleter devriminin şimdiye kadarki üç tarihsel dönüm noktasının, yani Paris Komünü'nün (1871), Büyük Rus Ekim Devrimi'nin (1917) ve Büyük Çin Proleter Kültür Devrimi'nin (1966-76) deneyimleri ordunun, birleşik cephenin ve özellikle de partinin özelliklerinin devrimci kalıp kalmamasının belli bir ülkedeki devrimin başarısını veya başarısızlığını ve sürdürülebilir olup olmamasını belirlediğini kanıtlamıştır. Bu yüzden olumlu ve olumsuz deneyimler, veya son yüz elli yılın uluslararası komünist hareketinin devrim ve karşı-devrim deneyimleri ışığında yeni bir perspektifle yeni tipte bir parti, ordu ve (birleşik) cephe inşa etme sorununu tahlil etmek zorunludur. Şubat 2001 tarihinde gerçekleştirilen tarihi İkinci Ulusal Konferans'ta partimiz NKP (M)'nin, bir taraftan Marksizm-Leninizm-Maoizm'in evrensel ilkelerinin Nepal'in somut koşullarında şimdiye kadarki uygulanmasının bir ideolojik sentezini Prachanda Yolu olarak yaparken, yeni tipte bir parti, ordu, (birleşik) cephenin inşası sorununu merkeze koyması özellikle dikkate değerdir. Fakat yeni tipte bir parti, ordu ve (birleşik) cepheden ne kastediyoruz? Her

şeyden önce, reformizm ve parlamentarizm batağına saplanan o zamanki dünyadaki komünist partilerini (özellikle Avrupa) 21. yüzyılın başındaki silahlı devrimlere önderlik etme kapasitesine sahip militan partilere dönüştürme bağlamında bir "yeni tip parti"den bahseden Lenin'di. Daha sonra Mao yeni tipte bir parti inşa etme sorununu ileri sürdü. (...) Şu anda 21. yüzyılın başında, 1976'da Mao'nun ölümünden sonra Çin'de de dahil olmak üzere dünya çapındaki karşı-devrimden kısa bir zaman sonra proleter devrim dalgası bir kez daha ufukta yükseliyor, MLM temelde yeni tipte bir parti (ordu ve cephe de dahil) inşa etme sorununu yeni bir aşamada gündeme getirmek gerçek komünistler açısından hem doğaldır hem de zorunluluktur. Özellikle komünist partisinin (ve ordunun ve cephenin veya devletin) içerisinden gelişen yeni burjuva sınıf tarafından karşı-devrimin geniş bir şekilde yinelenmesi bağlamında "yeni tipte" parti ve cephe sadece bir devrime önderlik edecek yeteneğe sahip olmak anlamına değil, ayrıca gelecekteki karşı-devrimleri engelleme yeteneğine veya sürekli devrim güzergahı sürecinde önderlik etme yeteneğine sahip olmak anlamına gelecektir.

Bu bağlamda "üç temel silah"tan bahsederken, onları sadece yeni demokratik veya sosyalist devrimlerin silahları olarak değil, ayrıca ta başından itibaren Proleter Kültür Devrimi'nin silahları olarak düşünmeliyiz. Çünkü uluslararası komünist hareketin geçmiş 150 yılı ve MLM bilimi şimdiki emperyalist dünyada yeni demokratik (veya burjuva demokratik), sosyalist devrimlerin ve Proleter Kültür Devrimleri'nin birbirleriyle bağlantılı ve ayrılmaz olduklarını kanıtlamıştır ve Proleter Kültür Devrimi (veya sürekli devrim) yeni demokratik ve sosyalist devrimler aşamasından itibaren kurumsallaştırılabilirse bir proleter devrimi gerçekleştirmek, o devrimi savunmak ve güçlendirmek ve sonunda karşı-devrimi engellemek mümkün hale gelir.

Yeni tipte bir partinin, ordunun ve cephenin inşa edilmesinin tam da başında aydınlatılması gereken başka bir şey de şudur ki, bu üç araç birbirinden bağımsız ve ayrı ayrı değil birleşik

ve birbiriyle ilişkili bir tarzda geliştirilmelidir. Bunu daha açıkça koymak için parti merkeze konmalı, ordu partinin önderliğinde ve rehberliğinde inşa edilmeli ve birleşik cephe ordunun desteğinde veya ordunun gücü üzerinden geliştirilmelidir. (...) Dahası, partiyi, orduyu ve cepheyi ayrı fakat iç ilişkili üç otorite veya iktidar biçimleri, yani ideolojik otorite, fiziki (silahlı) otorite ve yönetimsel otorite olarak kavramak ve ancak bu üçünün birleştirilmesinin istenilen nitelikte (*full-fledged* -çev.) bir otorite oluşturacağını kabul etmek zorunludur. Bu yüzden, yukarıda bahsedilen proletarya devriminin üç aşamasında bu üç otorite ancak bu şekilde yıkma, inşa etme ve yeniden yıkma (sönümlendirme) rollerini yerine getirebilirler ve kendilerini sönümlendirebilirler.

Yeni tipte bir partiden ve devletten bahsederken bu mesele üzerinde uluslararası alanda ve kendi ülkemizde gündeme getirilen sorunların bazılarında net olmak önemlidir. Diğer meselelerde olduğu gibi parti ve devlet meselesinde de temel sapmacı eğilimler anarşizm ve revizyonizmdir (reformizm, veya oportünizm). Küçük burjuva sınıfın alt ve üst kesimlerini temsil eden ve sırasıyla "sol" ve sağ biçimlerde ortaya çıkan bu iki eğilimden anarşizm veya revizyonizm hareketin gelişim aşamasına ve harekete yönelik düşmanın stratejisine bağlı olarak ana problem olarak ortaya çıkar. Anarşizmin başlıca özelliği, sınıflı toplumun gelişim aşamasını ve tarihsel ihtiyacı görmezden gelerek partinin ve devletin gerekliliğini yadsımak ve devletsizlik aşamasına ve özgürlük dünyasına derhal ulaşmayı sübjektif bir şekilde istemektir. Diğer taraftan, toplumun sürekli değişiyor olma özünü çözme yeteneğine sahip olmayan ve eski biçimlere saplanıp kalan revizyonizm zorunluluk dünyasını abartır ve, parti ve devlet meselesinde eski sınıflı toplum sınırlarının ilerisine geçmeye cesaret etmez. Buna paralel olarak revizyonizm proletarya partisinin ve devletinin doğasının, eski burjuva partinin ve devletin doğasından niteliksel olarak farklı olduğunu. (Marx'ın söyleriyle, "gerçek anlamında bir devlet değil"), proletarya partisinin ve devletinin özelliğinin bizatihi geçici ve geçişsel olduğunu ve sö-

nümlenmeye doğru gittiklerini kavrayamaz ve proletarya partisini ve devletini fosilleşmiş bir varlık derekesine düşürür. Sonuç olarak revizyonizm, proletarya partisinin ve devletinin burjuva partisine ve devletine dönüşmesinin ve sonunda karşı-devrimin yolunu açar. Mevcut proleter partilerin ve devletlerin yeni burjuva partilere ve devletlere dönüşmesi küresel bağlamında ve devrimci komünist hareketin yeni bir biçimde yükselişi koşullarında, anarşizm problemi komünist hareket içerisinde izole edilebilmesine rağmen, revizyonizm probleminin başlıca problem olduğu yeterince açıktır. Dahası, ortak sınıfsal temeline ve niteliğine rağmen revizyonizm farklı tarihsel aşamalara ve belli bir ülkenin somut koşullarına uygun olarak farklı biçimlerde ortaya çıkabilir. Buna paralel olarak, bugünün dünyasında ve Nepal'de bir yandan, proletarya partisinin ve devletinin hem içeriğini hem de biçimini dıştalayan Kruşçev'ci çıplak revizyonizm, diğer yandan içeriği dıştalayan fakat sadece biçime saplanan Hocacı dogmato-revizyonizm vardır. Yoldaş Stalin'in önderliğindeki Komintern döneminde geliştirilen hatalı monolitik parti ve devlet anlayışını yücelten deomato-revizyonizmin sağ tutuculuk olarak büyük bir problem haline geldiğini düşünüyoruz. Bu yüzden bugünün başlıca ihtiyacı her türden sapmaya karşı, yoldaş Mao'nun önderliğinde Büyük Proleter Kültür Devrimi (BPKD) sürecinde geliştirilen Marksist-Leninist-Maoist parti ve devlet anlayışını başlangıç noktası olarak kabul ederek yeni tipte bir parti, ordu ve devleti inşa etmektir. Özellikle son yedi yılın büyük Halk Savaşı'nın (HS) bir sonucu olarak 21. yüzyılda Himalayalarda filizlenen yeni halk iktidarını ve üs alanlarını korumak ve savunmak ve komünizme kadar onları sürdürmek fazlasıyla zorunludur.

2. Yeni Tipte Bir Parti İnşa Etme Sorunu

Yeni tipte bir parti inşa etme temel sorununa gelmeden önce uluslararası komünist harekette ve Nepal komünist hareketinde parti inşası deneyimlerinin genel bir değerlendirmesini yapmak önemli olacaktır.

a) Uluslararası Komünist Hareket'in Deneyimi

1848'de yayınlanan *Komünist Partisi Manifestosu*'nda Marx ve Engels, komünistleri; "*İşçi sınıfı partilerinin en ileri ve en kararlı kesimleri*" olarak tanımlamışlardı, fakat *Komünist Partisi Manifestosu*'nda, bir parti inşa etme üzerine somut bir taslak yoktur. Komünist hareketin o ilk döneminde özelikle de Batı Avrupa ve Amerika'da kendiliğinden kurulan komünist partiler küçük mezheplere hapsoldular. 1871'deki tarihi Paris Komünü, komünist partilerinin bilinçli önderliği yerine daha çok anarşist Blankist'ler tarafından yönlendirilen işçilerin kendiliğinden isyanının bir sonucu olarak ortaya çıktı. Bu yüzden, bilinçli ve örgütlü faaliyetler yerine daha çok kendiliğindenci inisiyatife ve komplocu hareketlere vurgu yapan Blanki, Bakunin ve diğer anarşistler o zamana kadar komünist harekette daha fazla etkiye sahiplerdi. Paris Komünü'nün başarısızlığının diğer nedenlerinin yanında Marx ve Engels, bilinçli ve örgütlü parti örgütünün olmayışının en büyük neden olduğunu söylediler ve parti örgütünün önemini işlediler. Bu, Marx ve Engels tarafından önerilen ve 2-7 Eylül 1872'de Lahey'de gerçekleştirilen Birinci Enternasyonal'in Kongresi'nde çoğunluğun kararıyla kabul edilen 7. maddeye eklenen paragrafta bu vurgu açıkça görülmektedir "*Proletarya, mülk sahibi sınıfların kolektif gücüne karşı mücadelesinde, ancak mülk sahibi sınıflar tarafından kurulmuş eski partiler karşısında ayrı bir siyasal parti haline gelirse, bir sınıf olarak davranabilir. Proletaryanın siyasal bir parti haline gelmesi, toplumsal devrimin ve onun nihaî hedefinin, sınıfların kaldırılmasının, zaferinin güvence altına alınması için vazgeçilmezdir.*"*

Böylece proletaryanın, "nihaî hedefini", "sınıfların kaldırılmasını" ve hem de acil "devrimin zaferini" gerçekleştirmek için

---

* Türkçesi; Sol Yayınları, *Marx-Engels-Seçme Yapıtlar*, Cilt II s.347-348.

kendisini bir komünist parti olarak örgütleme ihtiyacı anlayışı Marksist bilimin kurucuları tarafından geliştirildi. Bununla birlikte 19. yüzyılın sonuna kadar devrimci olasılıklar düşük düzeyde kaldı; ve sonuç olarak bir taraftan proletarya partileri küçük kesimler içerisinde sınırlı kaldılar, diğer taraftan Almanya'daki gibi oldukça büyük partiler gevşek ve örgütsüz biçimlere dönüştürüldüler ve bir parlamenter çalışma tarzına uyduruldular.

20. yüzyılın başı ile birlikte emperyalizmin krizi şiddetlendi ve yeni bir devrim olasılığı ufuktaydı. Rusya gittikçe devrimin merkezi haline gelirken Lenin, komünist hareket içerisinde anarşizm, ekonomizm (sendikalizm), burjuva liberalizmi, sağ tasfiyecilik vs. gibi o dönemin hakim eğilimlerine karşı şiddetli bir iç mücadele yürüttü ve silahlı bir devrime önderlik etme kapasitesine sahip yeni tipte bir militan partiyi geliştirdi. Böyle bir yeni tipte parti, sendikalist bir işçi örgütünden farklı olarak, profesyonel devrimcilerin bilinçli ve örgütlü bir politik önderi olacaktı ve büyük ölçekli sosyalist ekonomik inşaya uygun olarak tamamıyla merkezileşmiş bir nitelikte olacaktı. Bunlar Lenin'in ünlü çalışmaları "*Ne Yapmalı*", "*Bir Adım İleri, İki Adım Geri*"de sentezlendi. İkinci Enternayonal'in menşevikleri ve oportünistleri böyle bir merkezileşmiş ve militan parti anlayışına şiddetle saldırırlarken, Rosa Luxemburg gibileri "sol" bir perspektiften, partinin aşırı merkezi yapısının bürokratik bozulmalara yol açma yüksek olasılığı konusunda uyarıda bulundular. (Bkz, Rosa Luxemburg, "Rusya Sosyal Demokrasisi'nin Örgütsel Sorunları", 1904). Yine de Ekim Devrimi'nin başarıya ulaşması ile birlikte Bolşevik Partisi'nin belirtilen örgütsel yapısı dünyadaki tüm komünist partilerin ortak örgütsel yapısı haline geldi. Bu örgütsel anlayışın kısa bir değerlendirmesi Lenin tarafından teklif edilen ve Lenin'in önderliğinde 1919'da kurulan Üçüncü Komünist Enternasyonal (Komintern)'in İkinci Konge'sinde (1920) kabul edilen "Komintern'e Girmenin Koşulları"nda görülebilir. Ki burada "merkezi", "askeri disiplin", "demirden disiplin", "güvenilir parti merkezi" gibi noktalara vurgu vardır.

Lenin'in ölümü üzerine Stalin, ünlü çalışması "*Leninizmin Sorunları*"nda parti üzerine Leninist ilkeleri sistematik bir tarzda sundu ve partiyi "proletaryanın kurmayı" olarak tanımladı. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce ve hemen sonraki dünya çapında şiddetli devrimci ayaklanmalar döneminde devrime önderlik etmenin ve sosyalizmi (ki kendi doğallığında planlıdır ve merkezidir) inşa etmenin objektif bir ihtiyacı olarak bu aşırı merkezi ve askeri parti yapısı bir ihtiyaç ve zorunluluk haline geldi ve Komintern aracılığıyla dünya çapında tartışmasız bir şekilde yerleşik hale getirildi. Bununla beraber Mao'nun daha sonra değerlendireceği gibi, Stalin'deki bazı metafizik zayıflıklardan dolayı parti, karşıtların bir birliği olarak değil, monolitik ve değişmez bir nesne olarak görüldü ve partiyi kitlelerin ve sınıfın katılımı ve denetimi ile birlikte sürekli olarak proleterleştirme mekanizmasının ve sürecinin yokluğunda yeni bir bürokratik kapitalist sınıf parti içerisinde doğdu ve gelişti. Sonuç olarak Stalin'in ölümü üzerine, Komintern ile ilişkili olan veya Komintern'in öngördüğü model temelinde inşa edilen partilerin çoğu büyük bürokratik aygıtlara dönüştüler ve karşı-devrimci Kruşçev buradan doğdu. Böylece "nihaî hedefi" gözden kaçıran, fakat yakın devrime ve sosyalisı inşanın zorunluluklarına tek taraflı vurgu üzerinden inşa edilen parti yapısının sınırlılıkları Stalin ve Komintern deneyimlerinden ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda parti inşası üzerine uluslararası komünist harekette daha üst bir düzlemde bir kez daha tartışma başlatılması oldukça doğaldı. Bir taraftan çıplak sağ revizyonist bir bakış açısıyla ve sınıf temelli parti Marksist anlayışının açıkça reddi ile 'tüm halkın partisi' anlayışı ileri sürüldü ve komünist partilerin burjuva partilerine dönüşmesine objektif olarak katkı sağlandı. Ki bu, 'Avrupa Komünistleri' (*Euro-Communists* -çev.) tarafından bazı değişikliklerle daha sonra sürdürüldü. Diğer taraftan uluslararası komünist harekette Hoca'nın önderliğinde, geçmişin hatalarından ve zayıflıklarından dersler çıkarmayı reddetmekle kalmayıp, fakat ayrıca nesnenin sadece dışsal biçimine sarılarak

zayıflıkları yüceltme eğilimine meyleden ve monolitik bir parti yanlış anlayışı ile devam eden başka bir dogmato-revizyonist veya tutucu eğilim mevcut kaldı. Mao bu her iki sapmaya karşı genel anlamda 1956'dan itibaren ve özellikle de BPKD sürecinde (1966-76) çatıştı ve sadece yeni demokratik/sosyalist devrimin ve sosyalist inşanın bir silahı olarak değil, fakat komünizm 'nihaî hedefi'ne ulaşmak için "sürekli devrim"in bir silahı olarak yeni tipte bir parti anlayışını geliştirdi.

Her şeyden önce Mao, Sovyet partisini ve Stalin'in ileri deneyimlerini sağlam bir şekilde kavrama ve geri deneyimleri atma kararlılığı ile birlikte Stalin'in objektif bir değerlendirmesini yaptı; "*Baştan beri, ileri Sovyet tecrübesinden yararlanma sloganını savunduk. Sovyetler Birliği'nin geri tecrübelerini örnek almanızı size kim söyledi? Bazıları ayrım yapmaktan o kadar acizler ki, Rusların osuruğunun bile güzel koktuğunu söylüyorlar. Bu da öznelciliktir. Ruslar kendileri osuruklarının pis koktuğunu söylüyorlar. Demek ki, tahlilci olmamız gerekiyor. Başka bir yerde söylediğimiz gibi, Stalin'i yüzde 70 başarılı, yüzde 30 hatalı olarak değerlendirmeliyiz.*"*

Daha sonra Mao, Stalin ve Komintern döneminde hakim olan partiye yönelik metafizik anlayışı düzeltti ve bir komünist partisinin "yekpare ve tekdüze"** olmadığı, fakat çelişkilerle dolu olduğu formülasyonunu ileri sürdü. Dahası Mao, parti içerisinde merkeziyetçilik ile demokrasi, disiplin ile özgürlük ve amaçtaki birlik ile kişisel iç rahatlık arasındaki diyalektik ilişkiye büyük önem verdi. Aşağıdaki ünlü söylem Mao ilk kez 1957'de yazıldı ve BPKD sürecinde partiye dahil edildi: "*Hem merkeziyetçiliğin hem demokrasinin, hem disiplinin hem özgürlüğün, hem irade birliğinin hem de kişisel gönül rahatlığının bulunduğu canlı ve*

---

* Mao Zedung, Türkçesi; Kaynak Yay. *Seçme Eserler*, Cilt V. s342-343.

** Bkz. Mao Zedung-Parti İçi Birlik Konusunda Diyalektik Bir Yaklaşım, Türkçesi; Kaynak Yay. *Seçme Eserler*, Cilt V. s.562.

hayat dolu bir siyasi ortam yaratmamız gerekir."*

Mao'nun önderliğinde başlatılan BPKD sürecinde, veya proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrim sürecinde partiye ilişkin tutucu düşüncelerin çoğu tamamıyla yerlebir edildi ve yeni tipte bir devrimci parti inşa etme konusunda tarihsel öneme sahip teori ve pratikler ileri sürüldü. "İsyan etmek haktır", "Burjuva karargahları bombalayın", "Kitleleri uyandırmaya cesaret edin" vs. gibi BPKD sürecinde gündeme getirilen sloganların 'demokratik merkeziyetçiliğin' işlemesine ilişkin oturmuş görüşlere, özellikle de tutucu görüşlere uymadığı açıktır. Benzer olarak geniş bir kampanyada, revizyonist bir güzergahta olan farklı düzlemlerdeki parti komitelerinin yerine, partili olmayan gençliğin ve kitlelerin hakim olduğu 'kızıl muhafız komiteleri'nin ve "devrimci komiteler"in tesis edilmesi olayları parti konusundaki tutucu düşünceye büyük bir darbe vurmaktadır. Daha sonra Rus revizyonistleri ve Liu Şao-şi gibi "Çinlli Kruşçev'ciler" bu büyük kampanyayı "sol" anarşist olarak reddetmeye cesaret ettiler. Fakat bizler bunun parti konusundaki Leninist ilkelerin bir ihmali olmadığını, fakat bu ilkeleri yaratıcı bir şekilde ilerletme ve "Maoist" ilkeleri doğurma tarihi süreci olduğunu kabul etmeliyiz. Bunu kısaca ortaya koymak gerekirse, BPKD proletaryanın önderliğinde "revizyonizme karşı bir kitle hareketi" veya büyük bir kitle çizgisi pratiğiydi, burjuva dünya görüşünü dönüştürmek için kitlelerin tarihi bir inisiyatifiydi. Bu, ilk bakışta 'merkeziyetçilik' genel anlayışının altını oymak gibi görülebilir, fakat gerçeklik tam bunun tersiydi. Partinin yüksek kademelerini işgal etmiş olan revizyonistler bağlamında Mao'nun devrimci otoritesinden yararlanarak parti kadrolarını ve kitleleri uyandırmak ve revizyonizme karşı ayaklanmada onları ileri çıkarmak "demokratik merkeziyetçilik" teorisinin gelişiminde yeni bir dönüm noktasıydı. Bu, diğer şeylerde olduğu gibi demokratik merkeziyetçilik meselesinde de

* Mao Zedung-Bir Genişletilmiş Merkezi Çalışma Konferansı'nda Konuşma, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yayınları, s.117.

içeriğin biçim üzerinde başarı kazandığı devrimci diyalektik yasasının doğrulanmasıydı ve bu demokratik merkeziyetçilik üzerine mekanik materyalist veya metafizik düşüncenin yeni daha yüksek bir aşamadan yadsınmasıydı. Yeni jenerasyon devrimcileri BPKD sürecinde birleşik ve merkezi bir partinin inşasına, Mao'nun devrimci otoritesinin tesis edilmesine ve devrimci bir halefler zincirinin hazırlanmasına büyük bir önem verildiğini sağlam bir şekilde kavramalıdırlar. Bu, bir partinin veya örgütün varlığı için bir neden oldukça 'merkeziyetçilik' yönünün otomatik olarak asıl ve belirleyici olacağı, fakat proleter merkeziyetçiliğin feodal veya burjuva merkeziyetçilikten oldukça farklı olduğu anlamana gelmektedir. Kısacası Mao'nun önderliğinde BPKD'nin, revizyonizme ve gericiliğe karşı parti kadroları ve kitleler içerisindeki isyan ruhunu kurumsallaştırdığı ve proleter devrimden sonra sürekli devrim yoluyla "nihaî hedef"e ulaşmanın yolunu açtığı kavranmalıdır. Mao'nun ölümü üzerine Çin'de bile sürekli devrim zinciri kırıldı ve karşı-devrim meydana geldi. Bu yüzden yeni jenerasyon devrimcileri BPKD'nin ötesine geçmeli ve yeni tipte bir parti inşa etmelidirler.

b) Nepal Komünist Hareketinin Deneyimleri

1949 yılında Nepal Komünist Partisi (NKP) kurulduğunda uluslararası komünist hareket içerisinde Stalin'in devrimci otoritesi doruğundaydı, fakat Mao'nun otoritesi Çin devrimi daha zafere yaklaşırken o kadar gelişmemişti. Bu nedenle NKP açısından başlangıçtan itibaren Stalin'in ve dağılan Komintern'in izlerini taşıması oldukça doğaldı. Böylece NKP, Komintern tarafından öngörülen modele göre inşa edildi.

NKP (Maoist)'in İkinci Ulusal Konferans'ı tarafından yapılan senteze göre, NKP'nin gelişim süreci ve deneyimleri üç aşamaya bölünebilir. Birincisi; 1949 ile 1954-55 arası dönemi kapsayan partinin kuruluş ve ilk gelişim aşaması. İkincisi; çeşitli oportünist akımlara karşı mücadele ve partinin parçalanması aşaması veya

1955-62'den 1990'a kadarki dönem. Üçüncüsü; devrimci kutuplaşma ve HS'nın başlatılması ve geliştirilmesi aşaması veya 1990 sonrası dönem. İkinci Ulusal Konferans bu üç aşamayı tez-antitez-sentez, veya birlik-mücadele-dönüşüm aşamaları olarak adlandırdı. (*Bkz. Büyük İleri Atılım: Tarihin Kaçınılmaz Bir İhtiyacı*) Partiyi inşa deneyimine baktığımızda ilk dönemin, bazı zayıflıklarla beraber, hem ulusal hem de uluslararası arenada mevcut olan oldukça iyi devrimci ortama paralel olarak, örgüt ve mücadele alanlarında daha olumlu başarılara sahip olduğunu görmekteyiz. Buna rağmen partinin, düşünce ve örgüt alanında yerelde, bizzat Komintern geleneği ile şekillenmiş o zamanın Hindistan Komünist Partisi'nin sınırlarının ötesine geçen bir katkıda bulunmadığı görülmektedir.

İkinci aşamada parti, uluslararası komünist hareketteki bölünmenin etkisinin sonucu olarak ve daha önemlisi, sağ revizyonist politik çizgiden ve feodal ve küçük burjuva sekterizmden kaynaklı farklı gruplara ve alt gruplara bölündü. Bunlar içerisinde en hakim olanlar Dördüncü Kongre grubu, M-L grubu ve Puspa Lal grubuydu. Bu üç grup da uluslararası komünist hareketteki tartışmada Çin Komünist Partisi (ÇKP) ve Mao'nun tarafında olmalarına rağmen kendi iç ideolojik ve politik zayıflıklarından kaynaklı Mao'nun, Stalin'in ve Komintern'in hatalarını düzelttikten sonra geliştirdiği parti inşası yeni anlayışını kavrayamadılar. Tam tersi M-L grubu ve Puspa Lal grubu yavaş yavaş yozlaşarak Kruşçev'ci modern revizyonizmin kampına geçerken, 1982'de Çin'deki yönetimi karşı-devrimci olarak ilan eden ve daha sonra DEH'in kurucu üyesi olan birleşik Mashal grubu (yeni adıyla Dördüncü Kongre grubu) 1985'teki beşinci kongresinde, Mao tarafından yapılan objektif Stalin değerlendirmesine karşı çıktı ve parti konusunda Hocacı dogmato-revizyonist çizgiyi ve monolitik anlayışı açıktan izledi. [Bkz. NKP (Mashal)'ın Beşinci Kongre'si tarafından kabul edilen "Uluslararası Komünist Hareket Üzerine Karar"]. Bu koşullarda yoldaş Prachanda önderliğinde genç devrimciler hem Kruşçev'ci sağ reviz-

yonizmden hem de Hoca'cı dogmato-revizyonizmden kararlı bir kopuş gerçekleştirdiler ve Mao tarafından ilerletilen parti inşası diyalektik ilkesi temelinde devrimci kutuplaşma sürecini ileri götürdüler.

1995 yılında NKP (Maoist) olarak yeniden adlandırılan NKP (Birlik Merkezi)'nin 1990'da yeniden örgütlenmesiyle başlayan ve Halk Savaşı'nın 13 şubat 1996'da başlatılması ile bugüne kadar gelen üçüncü dönem Nepal'de yeni tipte bir devrimci parti örgütündeki en önemli ve dinamik dönemdir. Bu süreçte, MLM'nin ideolojik önderliği ve uzun süreli Halk Savaşı politik çizgisi temelinde sekterizmin ve ayrılıkçılığın tüm kalıntılarını ortadan kaldırarak 21. yüzyılda Halk Savaşı'na önderlik etme kapasitesine sahip ve milyonlarca kitlenin desteğini alan birleşik ve merkezi bir parti inşa etmek mümkün hale geldi. Nepal'deki Halk Savaşı sürecinde geliştirilen (parti inşası alanında da dahil olmak üzere) fikirler dizisini Prachanda Yolu olarak sentezleyen ve onu kolektivitenin merkezileşmiş bir ifadesi olarak varsayan 2001 yılındaki İkinci Ulusal Konferans kararından sonra yeni tipte bir parti inşa etmenin Nepal deneyimi proletarya sınıfının ortak bir değeri haline geldi. Bununla beraber halen bir taraftan yeni geliştirilen fikirler dizisi ile, edinilen dogmato-revizyonist düşünce ve, sekter ve ayrılıkçı eğilimler arasında sübjektif olarak ve diğer yandan feodal ve küçük burjuva sınıf temeli ile objektif olarak ciddi çelişkiler mevcuttur. Eğer eski tutucu, sekter ve ayrılıkçı örgütsel yapı yeni geliştirilen ideolojiye uygun olarak dönüştürülmezse yeni düşünceleri yadsıyan eski örgüt tehlikesi yerinde kalır. Bununla birlikte, Halk Savaşı'nın gelişimi ile birlikte partiye ve harekete katılan yüzbinlerce yeni önder ve kadroların varlığı yeni düşünceler temelinde yeni bir örgüt inşa etme olasılığını güçlendirmiştir. Bu yüzden BPKD tarafından geliştirilen yeni ilkeler temelinde sürekli devrim yoluyla problemleri çözmek ve yeni tipte bir parti inşa etmek zorunludur.

2.2. Yeni Tipte Bir Partinin Başlıca Özellikleri

Komünist hareketin uluslararası ve ulusal deneyimleri temelinde mevcut bağlamda yeni tipte bir partinin başlıca özelliklerini formüle etmek önemlidir.

a) Bilimsel İdeoloji İle Donanmış Proleter Öncü

Sınıflı bir toplumda parti sınıf bilincinin merkezi bir ifadesidir. Bu yüzden Lenin ve Stalin tarafından tanımlandığı gibi, sınıflı toplum var oldukça komünist partisi, toplumun en ileri sınıfı ve insanlık tarihinin son sınıfı olan proletaryanın en bilinçli ve örgütlü öncüsü olma rolünü oynamalıdır. Kruşçev'ci revizyonistlerin 'tüm halkın partisi' veya farklı sınıfların ortak bir partisi söylemi sadece bir zırvadır. Çünkü, bir parti sadece belli bir zamanda özel bir sınıfın bilincini taşıyabilir ve 'tüm halkın partisi' için koşullar yaratıldıktan sonra artık herhangi bir partiye ihtiyaç kalmaz.

Bir parti sonuçta bir ideoloji demektir. Bu yüzden proletaryanın öncü partisi en ileri ve bilimsel ideoloji ile donatılmalıdır. Bugünkü emperyalizm çağında MLM böyle bir ideolojiyi meydana getirmektedir ve MLM Nepal'in somut koşullarında Prachanda Yolu biçimini almıştır. Dahası, sürekli devinim ve değişim halinde olan her bilim veya ideoloji gibi yeni tipte bir komünist partisi de görevlerini iyi bir şekilde yerine getirmek için evrensel bilimi somut koşullara ve zamana uygulama ve geliştirme yeteneğine sahip olmalıdır. Bu Lenin'in, sadece en ileri teorinin rehberlik ettiği bir partinin bir öncü rolünü yerine getirebileceği uyarısının özüdür. (Bkz. "*Ne Yapmalı*") Bir zamanların büyük partilerinin bile devrimci ideolojiden ve politikalardan sapar sapmaz burjuva partilerine dönüştükleri ve kağıttan bir ev gibi çöktükleri karşı-devrim deneyimlerinin ışığında yeni tipte parti her zaman ideoloji ve politika sorununu merkeze koymalıdır.

b) Savaşa Önderlik Etme Kapasitesine Sahip Parti

Günümüz emperyalizm çağı ayrıca "savaş kapitalizmi" çağı olarak adlandırılır. Bu yüzden, tarihte hiç olmadığı kadar askerileşen mevcut dünyayı değiştirmek için savaşı başlıca mücadele biçimi olarak kabul etmek proletarya açısından da kaçınılmazdır. Böyle bir savaşa önderlik etme yeteneğine sahip proleter öncünün örgütsel yapısı bu nedenle esas olarak askeri olmalıdır. Bu anlamda yeni tipte bir parti inşa etmek, esas olarak partiyi askerileştirmek anlamına gelir. Askeri bir partinin yapısının son derece birleşik ve merkezi ve disiplin düzeyinin oldukça yüksek olması gerektiği besbellidir. Ayrıca böyle bir partinin yeraltı yapısı ve çalışma tarzı en üst düzeyde olmalıdır. Bununla beraber bu, parti yapısının ve çalışma tarzının sekter, komplocu ve bürokratik olacağı şeklinde yorumlanmamalıdır. Daha ziyade tam tersi olacaktır. Çünkü günümüz çağında savaş, ancak kitlelerin desteği ve aktif katılımıyla sürdürülebilecek olan Halk Savaşı anlamına gelir. Bu yüzden partinin askerileşmesinin diğer bir olmazsa olmazı parti, ordu ve kitleler arasındaki geleneksel farkı en asgariye indirmektir; veya tüm kitleleri askerileştirmek ve tüm orduyu politize etmektir. Eski sosyalist devletlerde ki gibi Parti, daimi ordu ve kitleler arasında yükselen bir Çin duvarı sonunda karşı-devrime götüreceği için kitleleri askerileştirme ve orduyu politikleştirme hareketinin uzun erimli önemi zayıflatılmamalıdır.

Genel anlamda günümüz dünyasında ve özelde Nepal'in somut koşullarında, iki başlıca devrimci strateji, yani uzun süreli Halk Savaşı ile genel ayaklanma arasında bir kaynaşma olmak zorundadır. Bunun için, savaşa önderlik eden parti kendisini tüm askeri ve askeri olmayan strateji ve taktikler alanında ustalaştırmalıdır. Benzer olarak parti, yeraltı ve açık çalışma, kırsal ve kentsel alanlardaki faaliyetler, propaganda savaşı ve silahlı savaş vs. her yerde kendisini bilgi ile donatmalıdır.

Kısacası savaşa önderlik etme yeteneğine sahip yeni tipte bir partinin inşa edilmesinin veya partinin askerileştirilmesinin

anlamı, komünizm 'nihaî hedefi'ne ulaşmak için sürekli devrim güzergahında ilerleyen bir parti inşa etmektir.

c) Parti İçerisindeki İki-Çizgi Mücadelesinin Sürekliliği

Parti konusundaki Marksist-Leninist-Maoist anlayışın başlıca yönü, partiyi monolitik veya değişmez bir nesneden ziyade karşıtların bir birliği olarak veya bir çelişki topluluğu olarak görmektir. Bu yüzden Komintern döneminde işlenen hatalardan dersler çıkaran bugünün yeni tip partisi, sınıflı bir toplumda parti içerisinde sınıfsal bölünmenin yansımaları olacağını, içerisinden yeni sınıfların doğacağını ve parti içerisindeki bireylerin bilinçlerinde farklılıklar olacağını kabul etmelidir. Sonuç olarak parti içerisinde her zaman sağ, merkez ve "sol" eğilimler olacaktır ve onlara karşı mücadele amansız olacaktır. Ayrıca proletarya partisinin nihaî hedefi toplumdaki tüm sınıfları ortadan kaldırmak ve kendisini sönümlendirmeyi sağlamak olduğu için parti içerisindeki farklı eğilimler arasında sağlıklı bir iki-çizgi mücadelesi yürütmek ve birlik-mücadele-dönüşüm yoluyla yeni bir temelde yeni birliği yakalamak için sürekli çaba göstermeliyiz. Diyalektik gelişim yasasına göre özel bir birlik yakalandıktan hemen sonra derhal yeni bir mücadele başlar ve bu birlik ve mücadele zinciri aralıksız olarak sürecektir. Mao'nun dediği gibi, "*Parti içinde çelişmeler ve bu çelişmeleri çözmek için verilen ideolojik mücadeleler olmasaydı partinin hayatı sona ererdi.*"* Bu yüzden amansız bir iki-çizgi mücadelesi tam da partinin yaşamıdır ve iki-çizgi mücadelesinin işlemesi komünizme doğru ilerleyen yeni tipte bir partinin inşasında en önemli role sahiptir.

BPKD sürecinde, revizyonizme karşı savaşmak ve yeni tipte bir devrimci parti inşa etmek için iki-çizgi mücadelesi sorununa azami vurgu yapıldı. '*Üç Yap ve Üç Yapma*' (Yani "*Revizyonizmi*

---

* Mao Zedung-Çelişki Üzerine, Türkçesi; *Seçme Yazılar*, Cilt I, s.402.

değil Marksizm'i uygula; bölünme birleş; hile ve entrikayla uğraşma, açık ve dürüst ol") biçiminde formüle edilen bu metod, ideoloji ve politikayı merkeze koymak suretiyle ve partinin birliğini sürdürme anlayışıyla açık ve samimi bir şekilde mücadele yürütme konusunda bize önderlik etmektedir. Sağ revizyonizm, dogmato-revizyonizm, sekterizm, bölünmecilik ve küçük burjuva maddî zeminden kaynaklı partimiz de, ya iki-çizgi mücadelesinde gevşek kalan bir eğilim ile veya ideolojik ve politik soruna yoğunlaşmak yerine hizipçi, kişisel veya etnik-bölgesel-cinsel sekterizmi kurcalayan ve açık bir mücadele yöntemine karşı komplocu bir yöntem benimseyen Alok eğilimi* ile uğraştı. Bu yüzden, BPKD sürecinde geliştirilen mücadele yöntemini benimseyerek ve yeni sentezlenen Prachanda Yolu'nun düşünceler dizisini merkeze koyarak iki-çizgi mücadelesi yürütmek ve yeni tipte bir parti inşa etmeye güç vermek zorunludur.

Parti içerisinde yeni burjuva sınıfın ortaya çıkması ve karşı-devrimi gerçekleştirmesi tehlikesine karşı kullanılacak temel silah iki-çizgi mücadelesidir. Tarih kanıtlamıştır ki, iki-çizgi mücadelesi yürütmede hem liberalizm hem de yanlış yöntem sonunda karşı-devrime götürür. Bu yüzden ancak ciddi ideolojik ve politik sapmalara sahip olan bu unsurlara karşı sert mücadele yürütmek suretiyle parti düzeltilebilir ve devrim sürdürülebilir. Bugünün devrimcileri, Deng Şiao-ping gibi oportünistlere karşı iki-çizgi mücadelesini başlatmada gösterilen liberalizmden kaynaklı Çin'de ve ayrıca devrimci kamp içerisinde mücadele yürütmede gösterilen anlayışlılıktan kaynaklı meydana gelen yeri doldurulamaz kayıplardan büyük dersler çıkarmalıdırlar. Elbette iki-çizgi mücadelesinin kapsamı hareketin gelişim aşamasına ilişkin olarak genişletilmeli veya daraltılmalıdır. Fakat birçok durumda geçmişte karşı-devrimcilerin parti içerisinde ve hem de merkezi

---

* Partinin merkezi önderliğinde bir Alok tarafından temsil edilen ve 2000'de teşhir edilen ve alt edilen küçük burjuva bir eğilim.

önderlik içerisinde ortaya çıktıkları gerçeği, merkezi önderliği iki-çizgi mücadelesinin merkez sahnesi haline getirme ve merkezi önderlikte sağlam ve verimli olma konusunda bizleri teşvik etmektedir. Gelecekteki karşı-devrimi önleme yeteneğine sahip yeni tipte bir parti inşa etme bağlamında devrimciler bu yöne özel olarak yoğunlaşmalıdırlar. Yüksek önderlik pozisyonunu ve devleti ele geçiren revizyonistleri yerlerinden indirmek için Çin'deki BPKD sürecinde alt düzey kadroların ve partili olmayan kitlelerin harekete geçirilmesi deneyiminden zamanında dersler çıkarmak önemlidir. Kısacası BPKD'nin özü parti içerisinde iki-çizgi mücadelesi yürütmede kitle çizgisi pratiğidir ve bu yüzden yeni tipte bir partinin başlıca özelliği, bunu başından itibaren kurumsallaştırmak olmalıdır.

d) Demokratik Merkeziyetçiliği Doğru Ele Alma

Yeni tipte bir parti inşa etme bağlamında daha dikkatle ele alınması gereken başka bir mesele ise demokratik merkeziyetçilik sistemini doğru ele alma sorunudur. Her şeyden önce, farklı oportünist çevreler tarafından propaganda edilen "demokrasi" ve "merkeziyetçilik" yönlerinin iç ilişkisi ve önemi konusundaki yanlış anlayışlar konusunda net olmak önemlidir. Bu iki yönün aynı paranın iki karşıt tarafı olduğu ve birinin yokluğunda diğerinin de olmayacağı bilimsel doğrusunda netliğin olmayışı uluslararası komünist harekette birçok kafa karışıklığına ve probleme neden olmuştur. Herhangi bir örgütten bahsettiğimizde otorite ve merkeziyetçilik doğallığında gündeme gelir ve sonuçta örgüt merkeziyetçilik demektir. Bu yüzden komünizm şemsiyesi altında tüm toplumun ve insanlığın birliğini amaçlayan proletarya hiçbir zaman merkeziyetçiliğin önemini küçümseyemez, küçümsememelidir. Tek sorun bu merkeziyetçiliğin nasıl başarılacağı ve bunun farklı devrim aşamalarındaki (yani yıkma, yapma ve sönümlenme) rolünün ve özelliğinin ne olacağıdır. Bu yüzden, partinin yerel gruplara bölünmüş, örgütsüz olduğu ve hareketin hâlâ ülke çapında politik bir karakter kazanmadığı dönemde

Lenin'in merkeziyetçiliğe büyük vurgu yaparak öne sürdüğü teoriler mevcut bağlamda oldukça bilimsel ve doğruydu. Ve Lenin'in demokratik merkeziyetçiliği "*tartışma özgürlüğü ve harekette birlik*" olarak tanımlaması fazlasıyla göze çarpmaktaydı. Bununla birlikte Rosa Luxemburg bir taraftan, Almanya gibi daha ileri kapitalist ülkelerin o zamanki daha büyük ve daha deneyimli partilerinin İkinci Enternasyonal'in oportünist liderlerinin önderliğinde büyük bürokratik aygıtlara dönüşmesi deneyimi ışığında ve diğer taraftan büyük modern fabrika üretim sisteminde kollektivite derslerini yaşamamış daha geri Rusya proletaryasının durumunu göz önünde bulundurarak, devrimci sol bir perspektiften, 'aşırı merkezileşmiş' bir parti yapısının gelecekte bürokrasinin doğmasına yol açabileceği görüşünü ileri sürmüştü. Lenin'in ölümünden sonra, savaşın ve sosyalist inşanın 'zorunluluğu'ndan dolayı sosyalizmin ilk aşamasında Stalin merkeziyetçiliğe daha fazla vurgu yaptı. Ki bu doğaldı. Fakat acil zorunluluk evrensel bir ilke haline geldiğinde ve demokrasi ile merkeziyetçilik arasındaki diyalektik ilişki anlayışında metafizik hakim hale geldiğinde sorun ortaya çıkmaya başladı. Komintern dönemindeki ve Stalin'in daha sonraki dönemindeki belli yanlış anlayış ve sapmalar kesinlikle pratikte demokratik merkeziyetçiliğin zayıflığını veya bürokratik merkeziyetçiliğin yükselişini (ki bu halen farklı biçimlerde sürmektedir) gündeme getirdi.

Bu bağlamda Mao tarafından daha sonraki aşamalarda yapılan analiz ve BPKD sürecinde edinilen deneyimler ve ilerlemeler bugünün devrimcileri tarafından doğru bir şekilde kavranmalı ve yeni tipte bir parti inşa etmek için bir temel olarak alınmalıdır. Her şeyden önce Mao'nun, demokratik merkeziyetçiliği bir "*kitlelerden kitlelere*" sistemi olarak ve ikisi arasındaki ilişkiyi "*demokrasi temelinde merkeziyetçilik ve merkeziyetçilik doğrultusunda demokrasi*" olarak tanımlaması tamamıyla doğrudur. Dahası Mao'nun 1962'de demokratik merkeziyetçiliği izah etmesi partinin örgütsel ilkelerinin gelişiminde bir dönüm noktasıdır. Demokrasi ile merkeziyetçilik arasındaki iç ilişkiyi açıklayan

Mao şöyle demektedir: "*Demokrasi olmadan doğru bir merkeziyetçilik olamaz, çünkü insanların düşünceleri farklıdır ve şeyleri kavrayışlarında birlik yoksa, o zaman merkeziyetçilik gerçekleştirilemez. Merkeziyetçilik nedir? Merkeziyetçilik, kavrayış, siyaset, planlama, kumanda ve hareket birliğinin sağlanması temelinde doğru fikirlerin merkezileştirilmesidir. Buna merkezi birleşiklik adı verilir.*"*

Mao bunu daha da özet haline getirerek şöyle demektedir: "*Yüksek derecede bir demokrasi olmadan yüksek derecede bir merkeziyetçiliği başarmak imkansızdır ve yüksek derecede bir merkeziyetçilik olmadan sosyalist bir ekonomi kurmak imkansızdır.*"**

Bu yüzden merkeziyetçiliğin önceliğini kabul eden ve bunun gerçekleştirilmesinde demokrasinin belirleyici rolünü (ki Stalin'in daha sonraki dönemlerinde asgariye indirildi ve idari araçlar yoluyla merkeziyetçilik yaratılmaya çalışıldı) öne çıkaran Mao demokrasi ile merkeziyetçilik arasında uygun denge yaratmaya ve yeni tipte kitle temelli bir partinin inşasına temelden katkı sundu. Ki bu, bugünün devrimcileri tarafından doğru bir şekilde kavranmalı ve uygulanmalıdır. Özellikle demokratik merkeziyetçilik doğru pratiğinin olmayışından dolayı önderliğin kadrolardan soyutlanmasına ve partinin kitlelerden soyutlanmasına neden olan büyük hatalar işlendi. Ki bu sübjektif olarak karşı-devrime katkı sundu. Yeni tipte bir parti inşa ederken bu düzeltilmelidir. Dahası yeni tipte parti, partinin bürokratikleşmesinin sonucu olarak merkezi önderlik tarafından gerçekleştirilen karşı-devrime karşı BPKD sürecinde alt düzeydeki kadroların isyan etme konusundaki geçmiş gevşekliğini düzeltmek için, parti ve kitlelerin

---

* Mao Zedung-Bir Genişletilmiş Merkezi Çalışma Konferansında Konuşma, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yayınları, s.117.

** Mao Zedung-Bir Genişletilmiş Merkezi Çalışma Konferansında Konuşma, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yayınları, s.121.

inisiyatiflerini arttırmaya yönelik çabaları kurumsallaştırmalıdır. Bürokrasi ve anarşi aynı paranın iki ayrı yüzü oldukları için her ikisine karşı amansız bir mücadele başlatılmalı ve demokratik merkeziyetçilik pratiği yoluyla geniş bir demokrasi temelinde yüksek bir merkeziyetçilik düzeyi yaratılmalıdır. Proleter devrimcilerin nihaî hedefi, Losa Luxemburg tarafından tasavvur edildiği gibi "oto-merkeziyetçiliği" (*veya kendiliğinden merkezileşme, self-centralism* -çev.) yaratarak hem demokrasiyi hem de merkeziyetçiliği sönümlendirmek olmalıdır.

e) Önderlik ve Devrimci Haleſler Sorunu

Bilinçli bir öncü olma niteliğiyle Komünist partisi, Lenin'in ifade ettiği gibi, bir önderler partisidir. Dahası, ilk olarak Lenin ve daha sonra Mao tarafından ifade edildiği gibi, sınıflı toplum var oldukça kitle, sınıf, parti ve önderlik arasında hiyerarşik bir fark olacaktır. Komünistler bu gerçeği idealist bir şekilde yadsıyarak değil, fakat onu objektif olarak kabul etmek ve değiştirmek yoluyla komünizm nihaî hedefine ulaşmaya çalışmalıdırlar. Bu yüzden komünist partisi açısından, diğer örgüt ve partiler gibi, oldukça merkezi, güvenilir ve bilimsel düşünce ile donanmış ve, sınıf ve kitleler ile derinden ilişkili bir önderliğe sahip olmak zorunludur. Böyle bir önderlik uzun sınıf mücadelesi ve ideolojik mücadele süreci içerisinde gelişir. Engels'in söylemiş olduğu gibi, tarihsel zorunluluk bir önderi öne çıkarır, fakat bunun kim olacağı sadece şans meselesidir. Bu yüzden proleter devrimciler ne önderliğin zorunluluğunu ve önemini küçümsemelidirler ne de önderleri tarihin ürünü olarak görmek yerine tarihi önderlerin ürünü olarak görme hatasını işlemelidirler. Zira, sonuçta önderlik devrimci düşüncenin ve kollektivitenin merkezi ifadesidir ve bunu yaratan tarihin zorunluluğudur. Dünya komünist hareketinde devrimci bir önderliğin yokluğunda devrimin karşı karşıya kaldığı birçok ciddi yenilgi örnekleri ışığında parti, önderliğin gelişimine ve önderliğin fiziki ve ideolojik güvenliğine sürekli önem vermelidir.

Bununla beraber özellikle de Stalin döneminden sonra uluslararası komünist hareket içerisinde, önderliğin niteliği, tarzı, gelişim süreci ve tesis edilmesi ve önderliğe selefler yetiştirme sorunu üzerine birçok tartışma ve yanlış fikirler ortaya çıktı ve MLM bilimi temelinde bu sorunları objektif olarak çözdükten sonra yeni tipte bir parti inşa etmek zorunlu hale geldi. Dönek Kruşçev, sözde kişisel kült bahanesiyle Stalin'i tamamen yadsımaya çalıştığında bir taraftan, sağ revizyonist ve anarşist bakış açısıyla önderliği önemsemeyen bir eğilim ve diğer taraftan dogmato-revizyonist bakış açısından Stalin'in sınırlılıklarını idealize eden ve eski ve yanlış önderlik sistemine sıkıca sarılan bir eğilim vardı. Ayrıca önderliğin "kolektif" mi yoksa "bireysel" mi olacağı konusunda sorular gündeme geldi. Bir kesim kollektivite adına burjuva çoğulculuğu ve çoklu önderliği savunurken, diğer kesimin feodal idealist tekçiliği savunduğu ve tek merkezcilik bahanesiyle bir kral veya tanrıymış gibi önderliğe taptığı görülmektedir. Bugünün komünist devrimcileri önderlik sorunu konusundaki bu iki eğilimi de alt etmeli ve kollektivite ve materyalist bircilik temelinde birleşik ve merkezi bir önderlik geliştirmelidirler. Ayrıca sonraki aşamalarda ciddi yenilgilerle karşılaşan Perulu devrimciler tarafından önderlik sorununa ilişkin olarak ileri sürülen "*önderlik ölmemeli*", "*bir ikiye bölünür yasası en üst önderliğe uygulanmaz*" vs. gibi bazı yanlış formülasyonlardan da uygun dersler çıkarmalıyız.

Bu bağlamda 'Büyük Tartışma' sürecinde "*Stalin Sorunu*"ndan bahsedilirken ÇKP tarafından ileri sürülen önderlik sorununa ilişkin Marksist-Leninist-Maoist anlayışı hatırlamak önemli olacaktır. Devrimci önderliğin niteliği izah edilirken şöyle denmektedir: "*Böyle bir parti, Marksizm-Leninizm'in evrensel doğrusunu devrimin somut pratiği ile birleştirmede iyi olan uzun dönem denenmiş önderlerden oluşan oldukça sağlam bir çekirdeğe sahip olmalıdır.*"

Burada dikkat edilmesi gereken temel noktalar: "Uzun dönemli-test edilmiş bir önderler grubu" ve "Marksizm-Leninizm

evrensel doğrusunu devrimin somut pratiği ile bütünleştirmede iyi olmak"tır. Çünkü hiçbir devrim önemli bir 'önderler grubu' olmaksızın başarıya ulaşmamıştır ve önderlerin önemini test etmenin en büyük denek taşı, onların, Marksist-Leninist-Maoist bilimin evrensel doğrusunu kendi ülkelerindeki devrimin 'somut pratiği'ne uyarlayıp uyarlamadıklarıdır. Partimiz bu bilimsel ilke temelinde, başkan yoldaş Prachanda'nın önderliğinde yukarıdan aşağıya kadar piramitsel bir yapı içerisinde bir 'kızıl ve uzman' önderler zinciri geliştirme politikasını izlemiştir. Bu politikayı doğru bir şekilde kavrama ve uygulamaya özel önem verilmelidir.

Önderliğe ilişkin başka bir önemli mesele devrimci halefler sorunudur. Bugünün devrimcileri, oluşturulmuş önderliğin ölümü üzerine devrimi sürdürecek devrimci haleflerin yokluğunda geçmişte yaşanan acı karşı-devrim deneyimlerini göz önünde tutarak bir devrimci halefler zincirini zamanında hazırlamaya özel önem vermelidirler. Bu bağlamda, Rusya'daki karşı-devrimden dersler çıkardıktan sonra Mao'nun BPKD sürecinde 'milyonlarca halef eğitme ve yetiştirme' uyarısını sağlam bir şekilde kavramak zorunludur. Bunun için, 'üçlü-birlik' ilkesine uygun şekilde yukarıdan aşağıya kadar yaşlı, yetişkin ve gençlerin bir önder grubunu hazırlamaya yönelik Mao'nun çabası doğru bir şekilde kavranmalı ve bu anlayış zamanla uygulanmalıdır. Önderlik sonuçta doğru ideoloji ve politik çizgi demek olduğu için sürekli bir devrimci halefler zinciri ancak genel kitlelerin doğru ideoloji ve politik çizgide eğitilmesi yoluyla inşa edilebilir. Önderlik ideoloji, politika, örgüt ve mücadelenin toplamını teşkil etse de bunlar içerisinde ideoloji ve politika belirleyicidir. Bu yüzden, ideoloji ve politikayı dikkate almayarak yalnızca örgütsel veya acil pratik çıkar üzerinden bir halefler zinciri yaratma çabasının doğru ve başarılı olamayacağı, uluslararası komünist hareketin deneyimleri ile kanıtlanmaktadır. Dahası, daha sonraki dönemde parti, ordu ve hükümet önderliğinde aynı kişinin olması pratiğini engellemeye ve her yerde aynı kişinin önderlik pozisyonunda olmadığı proletarya veya parti önderliğini tüm alanlarda uygulamanın

yeni bir modelini geliştirmeye yönelik Mao'nun çabalarını daha da geliştirmek zorunludur. Benzer olarak bugünün devrimcileri, aynı kişinin bütün yaşamı boyunca parti veya hükümet önderliğini işgal etme geleneğini yeniden gözden geçirmeye cesaret etmelidirler. Ayrıca diyalektiğin yasasına uygun olarak yeni jenerasyon devrimcileri, doğru çizgi ve önderler tesis etmeye çalışmakla birlikte, oportünist çizgiyi ve bu çizginin parti ve hareket içerisindeki önderlerini genel kitleler içerisinde açıkça teşhir etmeye önem vermelidirler. Bu, sadece karşı-devrime önderlik etmek için partiye geri dönen Deng Şiao-ping döneği gibi örneklerden sonra önemli hale gelmiştir. Bu bağlamda Mao'nun şu örneğini sürekli akılda tutmak faydalı olacaktır: "*Büyük ilke, çizgi ve yön hatalarının yapılmasında başı çeken birinin iyileşmesi güçtür.*"*

f) Kitle Çizgisi ve Çalışma Tarzı Sorunu

Komünist partilerin geçmişteki dejenerasyonlarının ve karşı-devrim olaylarının arkasındaki önemli faktörlerden biri partinin kitlelerle olan gevşek ilişkisiydi. Lenin, bir taraftan partiyi bir "öncü" olarak tanımlarken diğer taraftan, kitlelere önderlik etmesi gereken partinin ancak kitleler ile bağlarını sürdürmesi durumunda bir öncü olarak rolünü yerine getirebileceği konusunda ta başından itibaren uyarmıştı.

Bununla beraber, parti ile kitleler arasında transmisyon (*iletici* -çev.) kayışları olarak hareket etmesi gereken partili olmayan kitle örgütleri yavaş yavaş sadece formaliteye hapsedildiğinde ve kitlelerle ilişkilerin kurumsallaştırılabileceği diğer etkili mekanizmalar olmadığında, partilerin kitlelerden kopma ve bürokratik yapılara dönüşme süreci hızlandı. Ayrıca parti ile kitleler arasındaki mesafenin, partideki ve halk hükümetinin farklı düzlemleri için seçimlerin sadece formaliteye hapsedilmesi durumunda büyümesi doğaldı.

---

* Mao Zedung-1971, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yay., s.251.

Buna bir tepki olarak bugünün devrimcileri Çin devrimi sürecinde Mao tarafından geliştirilen kitle çizgisi politikasını ve bunun doruk noktası olarak sentezlenen BPKD (milyonlarca kitle içerisinde uygulanan en iyi kitle demokrasisi örneği) anlayışını başından itibaren kurumsallaştırmalıdırlar. "Kitlelerden kitlelere", "kitlelere hizmet", "kitleler tarihin yaratıcılarıdırlar", "kitleler toprak gibidir, komünistler tohum gibidir", "kitleler deniz gibidir, gerillalar balık gibidir" ifadelerle formüle edilen bu kitle çizgisi politikası partiyi, orduyu ve halk hükümetini, sürekli kitlelerle ilişkili olmaya ve kitlelerin denetiminde kalmaya zorlar. Komünist hareket içerisindeki birçok kalıplaşmış ve geleneksel pratiği ortadan kaldıran Mao'nun Çin'i, partisiz kitlelerin parti önder ve kadrolarını gazeteler, kitle mitingleri, toplantılar, veya büyük posterlerle eleştirmeleri gibi belli mekanizmaları kurumsallaştırdılar. Ki bugünün devrimcileri bunun daha iyisini yapmalı ve bunu geliştirmelidirler. Bu ayrıca Mao'nun vurgulu bir şekilde ifade ettiği şu söyleminden de anlaşılmaktadır: "*Kitlelerin sadece bunları (yani parti üyelerini) özgürce eleştirme hakkına değil, aynı zamanda gerektiğinde bunları görevden alma ya da görevden alınmalarını önerme ya da partiden atılmalarını önerme ve hatta en kötü unsurları yargılamak ve cezalandırmak üzere halk mahkemelerine teslim etme hakkına sahip oldukları açıklanmalıdır.*"* Benzer olarak Mao, sadece parti içerisinde veya parti dışında eleştiricilik anlayışına yüklenerek şöyle dedi: "*'İç' ve 'dış' arasında ayrım yapma mazeretine başvurmak devrimden korkmaktır.*"**

Özellikle, yeni demokratik veya sosyalist devrimden sonra pratik olarak iktidar üzerinde tekel sahibi olduğu için partinin geçmişte kendi rengini kolaylıkla değiştirmekte olduğu ve diğer

---

* Mao Zedung, Türkçesi; Kaynak Yay., *Seçme Eserler*, Cilt IV, s.186.

** Mao Zedung-Merkezin Önderlerine Hitaben Konuşma-1966, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yayınları, s.209.

partilerin mevcudiyetlerine rağmen onlarla rekabete girmenin gerekli görülmediği ve parti üzerinde etkili dış eleştiri, denetim veya kontrolün olmadığı gerçeği gözden kaçırılmamalıdır. Bu yeni deneyimler temelinde günümüz devrimcileri, proleter karakterini yitiren bir partiden kitlelerin iktidarı alma haklarını garanti altına almak için parti içi rekabet veya bazı diğer uygun periyodik seçim yöntemleri gibi yöntemler keşfetmeye cesaret etmelidirler. Birkaç acı deneyimden sonra iç savaş sürecinde Lenin, 'proletarya diktatörlüğünün ancak komünist partisi aracılığıyla uygulanabileceği'ni ileri sürebilmişse de bunu metafizik bir tarzda ele almak yerine, belirli zaman ve koşullara ilişkin olarak diyalektik bir tarzda ele almalıyız. Ayrıca, başka bir bağlamda Lenin'in diğer partilerle rekabete giren komünist partisine vurgu yaptığını hatırlamalıyız. Örneğin Lenin 1918'de Sovyet iktidarının denetimi üzerinde dururken şöyle demektedir: *"...eğer işçiler kendi partilerinden memnun değillerse başka delegeler seçebilirler, iktidarı başka bir partiye verebilirler ve herhangi bir devrim olmaksızın hükümeti değiştirebilirler.."*

Bununla birlikte bizler, parti üyeleri arasında proleter çalışma tarzını öne çıkararak ve rektifikasyon kampanyaları yoluyla partiyi sürekli olarak proleterleştirerek partinin kendi rengini değiştirmesine izin vermemek ve onu sürekli devrim güzergahında ilerletmek için objektif bir ortam yaratmaya çalışmalıyız. Proletaryanın çalışma tarzından bir tanesi hem "kızıl" hem de "uzman" (özellikle de 'kızıl) olmaktır ve diğeri, basit yaşamak ve yoğun çalışmaktır. Parti ve devlet içerisinde görev alan aşağı sınıflardan gelmiş olanları öne çıkararak ve kafa emeğine yoğunlaşmış olanların fiziksel emek sergilemelerini sağlayarak parti içerisindeki sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılmasına önem verilmelidir. Benzer olarak yeni tipte parti katı eleştiri, öz-eleştiri sisteminin uygulanması ve yanlış fikirlere.ve çalışma tarzına karşı periyodik rektifikasyon (ideolojik rektifikasyon, politik rektifikasyon, örgütsel rektifikasyon ve kültürel rektifikasyon da dahil) kampanyaları aracılığı ile kendisini sürekli olarak proleterleştirmeye

çalışmalıdır. Ayrıca komünist devrimciler, BPKD sürecinde gündeme getirilen "*Kişisel çıkara karşı savaş ve revizyonizmi reddet*" sloganına uygun olarak kişisel çıkara karşı amansız bir şekilde mücadele etmelidirler.

g) Diktatörlük Aracı ve Sönümlenme Sorunu

Marx ve Engels tarafından yazılan "*Komünist Partisi Manifestosu*"nda ifade edildiği gibi komünistlerin hedefi, ilk olarak proletaryayı yönetici katına çıkarmaktır (veya proletarya diktatörlüğünü kurmak) ve son olarak bir sınıf olarak kendi üstünlüğünü ortadan kaldırmaktır. Bu nedenle başlıca sorun, bir taraftan başta güçlü bir devlet veya proletarya diktatörlüğü aracının çelişkili işlevini koordine etmek için yeni tipte bir parti inşa etmek ve sonunda tüm sınıflar ve devlet ile birlikte bir parti olarak kendi mevcudiyetini sona erdirmeye doğru yönlendirmektir. Güçlü bir proleter devlet inşa etme anına kadar rolünü nispi bir kolaylıkla yerine getirmiş fakat nihaî hedefe doğru bu devlete önderlik etmek için sürekli devrim sorununda kötü bir şekilde başarısız olmuş geçmiş partinin acı tarihsel deneyimine sahibiz. Tam da bu bağlamda, Mao'nun önderliğinde sürdürülen proletarya diktatörlüğü altında sürekli devrimi doğru bir şekilde kavrama ve bunu başlangıç noktası yaparak kendi yolumuzu çizme zorlu görevi ile karşı karşıyayız.

Ayrıca tam da bu noktada "zorunluluk" ve "özgürlük" sorunu oldukça önemli bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Şu anda zorunluluk dünyasında olduğumuz ve bunu atlama durumunda olmadığımızdan şüphe yoktur. Bu yüzden şu anda zorunluluk yönü ön plandadır. Bununla beraber diyalektiğin yasasına göre zorunluluk dünyası dinamik ve değişim halindedir ve kendi süreci içerisinde özgürlük dünyasına doğru hareket eder. Dahası bunda insanın bilinci de rol oynar. Bu yüzden Mao şöyle der, "*Özgürlük zorunluluğun anlaşılması ve zorunluluğun dönüştürülmesidir.*

... Sadece zorunluluğu anlamak değil şeyleri dönüştürmek de gerekir."

Yeni tipte parti en az bu bilinci taşımalıdır. Ancak bu şekilde BPKD'nin özünü kavrayabilir ve "proletarya diktatörlüğü" ile özgürlük dünyasına doğru yol alan "sürekli devrim"i birleştirerek ileriye dönük güzergahımızı belirleyebiliriz. Bu birleştirme sorunu 21. yüzyılda devrimciler için en büyük teorik ve pratik problemdir.

Zorunluluk dünyasında olan fakat özgürlük dünyasına yönelen yeni tipte bir partinin diğer özellikleri neler olacaktır? Zorunluluk dünyasına ilişkin birçok mesele önceki sayfalarda ele alındı. Ve yakın gelecekte bu konu hakkında daha fazla konuşmak için zaman olabilir. Bununla beraber Mao'nun önderliğinde BPKD tarafından geliştirilen bazı ilkeler ve görüşleri yerleştirmeye çalışmalıyız. Bunlar içerisinde önde gelen ve en önemli olanı her türden oportünizme, revizyonizme ve gericiliğe karşı isyan ruhunu yerleştirmektir. Bu yüzden Mao'nun şu tespiti esastır: "*Marksizm'de yüzlerce doğru vardır; fakat bunlar tek bir cümlede özetlenebilir: İsyan etmek haktır.*" Özellikle Komintern'den sonra biçimlendirilen eski partilerde pratikte ideolojik olarak aktif olanlar sadece merkez organlar ve bir avuç önderdi ve daha aşağı organların ve kadroların çoğu sadece ideolojik olarak hareketsiz (*inactive* -çev.) olmakla kalmayıp ayrıca sadece körce daha üst organlara itaat edebilen, fakat kendi başına doğruyu yanlıştan ayırt edemeyen ve oportünizme ve karşı-devrime isyan edemeyen aciz varlıklara dönüştüler. Bu yüzden yeni tipte bir partide herkesin her şeyi ve olayı diyalektik bir tarzda değerlendirebileceği ve yanlışa karşı isyan etmeye cesaret edebileceği bir durum yaratılmalıdır. İkinci nokta, bu isyanı doğru kitle çizgisi ile bütünleştirmektir. Ancak 'tarihin yaratıcıları' olarak kitlelerin,

---

Mao Zedung-Felsefe Meseleleri Üzerine Konuşma-1966, Türkçesi; *Yayınlanmamış Yazılar*, May Yayınları, s.181-182.

Marksist bilimin en büyük doğrusu olarak 'isyan' ile uygun bir biçimde bütünleştirilmesi suretiyle böyle bir komünist parti komünizm 'nihaî hedefi'ne doğru ilerleyebilecektir. Ancak ileri bir bilince sahip bir kollektivite doğru bir güzergahta isyana önderlik edebilir. Aksi takdirde tasfiyecilik ve anarşizm batağına saplanma tehlikesi ortaya çıkar. Bu yüzden yeni tipte bir partide 'kitle çizgisi' ile 'isyan'ı doğru bir şekilde kaynaştırmak önemlidir. Ve üçüncü nokta, Komünist Partisi'nin kendi başına bir amaç değil, fakat herhangi bir tarihsel ürün gibi bir gün ortadan kaldırılacağı bilincinin ta başından itibaren kavranmasıdır. Bu yüzden, ancak bu yolla, bir 'kutsal inek'miş gibi partiye tapan ve partiyi ölü bir nesne derekesine düşüren tutucu düşüncelerin alt edilebileceği ve partinin dinamik bir yapıda dönüştürülebileceği bir ortam yaratılacaktır. Mao'nun bu bağlamda söylediklerini akılda tutmak oldukça yararlıdır: "*Komünist Partisi de, demokratik partiler de hep tarihin ürünleridir. Tarihte ortaya çıkan gene tarihte kaybolur. Bu yüzden Komünist Partisi de günün birinde ortadan kaybolacaktır, demokratik partiler de. Bu kötü bir şey mi olacaktır? Bana sorarsanız çok iyi bir şey olacaktır. Bence günün birinde Komünist Partisini ve proletarya diktatörlüğünü ortadan kaldırabilmemiz güzel bir şeydir. Bizim görevimiz bunların ortadan kalkmasını hızlandırmaktır.*"*

2.3. Sonuç

Lenin'in dediği gibi, "*Marksizm cansız bir dogma değil fakat canlı bir eylem kılavuzudur.*" Dahası, Marksizm'in özü 'devrimci diyalektik' ve onun 'eleştirel ruhu'dur. Kısacası diyalektik ve tarihsel materyalizm MLM'nin özüdür. Bu yüzden, dünyadaki her nesneyi ve süreci devinim ve değişim halinde gördüğümüz gibi, dünya komünist hareketinin geçmiş yüzelli yıllık deneyimleri,

---

* Mao Zedung, On Başlıca İlişki Üzerine, Türkçesi; Kaynak Yayınları, *Seçme Eserler*, Cilt V. s.321.

devrimler ve karşı-devrimler ışığında proletarya partisinin ve onun örgütsel yapısının ve sisteminin de tarihsel devinim içerisinde olduğunu görmeli ve kavramalıyız. Sonuç olarak devrimin en önemli sorunu 'zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyi olmayan' tarihin en ileri sınıfı proletarya sınıfının bilinçli öncüsü komünist partisinin gerçek proleter özelliğini koruyup koruyamayacağı ve yeni demokratik ve sosyalist devrimlerden sonra bir dizi Proleter Kültür Devrimi yoluyla sınıfsız ve devletsiz komünizmde kendisini sönümlendirmeye yönelik koşullar için önderlik edip edemeyeceği sorunudur. Bu yüzden, komünist partisinin şimdiye kadarki problemlerinin devrimci diyalektik ve eleştirel bir değerlendirmesini yaptıktan sonra yeni tipte bir partinin temelini atmaya cesaret etmeliyiz. Bu bağlamda her türden sağ revizyonist, tutucu ve anarşist sapmalardan sakınmalıyız. Özellikle dikkatimizi, Lenin tarafından geliştirilen parti örgütünün ilkelerine ve Rosa Luxemburg'un sol devrimci bir bakış açısından bunlara yönelik gündeme getirdiği bazı sorunlara yoğunlaştırmalıyız. Daha sonra özellikle de BPKD sürecinde bu ilkeler üzerinde Mao tarafından yapılan yeni ilerlemeleri sağlam bir şekilde kavramalı ve yeni tipte bir parti inşa etmek için yeni ihtiyaçlar doğrultusunda ilerlemeye cesaret etmeliyiz. Bu, partimizin İkinci Ulusal Konferansı'nda sentezlenen MLM'nin en son fikirler dizisinin ve Prachanda Yolu'nun özüdür ve tarihin bize yüklediği yeni sorumluluktur.

Kasım 2002

Kadınların Bağımsızlık Sorunu ve Bugünün İhtiyacı

Yoldaş Prachanda

Feodal Hindu ataerkil kültürüne dayanan yarı-feodal ve yarı-sömürge Nepal'de kadınların, feodal devlet iktidarı, bürokrat baskıcı burjuva sınıfı tarafından küçük düşürüldükleri ve baskıya uğradıkları bir gerçektir. Nepal'li kadınlar ikinci sınıf vatandaş olmaya zorlanmaktadır. Bugünkü gerici sınıfın sözde demokratik rejiminde kadınların kendi demokratik haklarını elde etmelerinden ziyade, kadın ticareti, tecavüz ve cinayetlerin yoğunlaşmasına bağlı olarak kadınlar daha da küçük düşürülmektedirler. Somut durumdan bağımsız olarak kadınların özgürlüğünden bahseden bugünün yöneticileri eşit bir yasal düzenleme getirmekten bile acizdirler. Aslında hakim sınıf temsilcileri kanunlar çıkarmayacak, veya çıkarsalar bile uygulamada bu hakları kadınlara sağlayamayacaklardır. Bu, şu anki devlet iktidarının, kadınları kendilerine köle yapma gelenek ve düşüncesi üzerine oturmasından kaynaklanmaktadır.

Bir toplumda erkeklerle eşit düzeyde olabilmenin başlıca şartı

mülkiyette eşit haklara sahip olmaktır. Ekonomik eşitlik ve özgürlük olmadan, sosyal ve politik alanlarda kadınların gelişmesinden ve özgürleşmesinden konuşmak yalancılık ve entrikadır. Kadınların diğer haklarının gelişmesi ve özgürlükleri tam da ekonomik alandaki hak ve özgürlüklerle mümkün olabilir. Kadınların ekonomik haklar için savaşımı sadece kadınlar tarafından kazanılabilecek bir savaş değildir. Bu yüzden, kadınlar da dahil tüm emekçi kesimlerin baskı altına alınması ve sömürülmesi üzerinden hayat bulan şu anki devlet iktidarını yıkarak yeni Demokratik iktidarı kurmak zorunludur. Bu yüzden kadınların özgürleşmesi meselesi, tüm toplumun özgürleşmesi meselesi ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır.

Herhangi bir toplumsal düzenin başarısının veya başarısızlığının arkasında kadınların katılımının boyutu ve düzeyi yatar. Belli bir ülkede, dönemde ve koşulda ekonomik, politik ve kültürel baskı ve sömürüye karşı geniş kitlelerin savaşında zafer, bir taraftan kadınların katılımına bağlıdır ve diğer taraftan kadınların kurtuluşu ancak bu yolla olabilir.

Bugünkü Nepal'de kadın haklarını ülkedeki Yeni Demokratik Devrim sürecinden bağımsız bir şekilde konuşmak karşı-devrimci unsurların bir entrikasından başka bir şey olamaz. Aynı zamanda gerici ve oportünist unsurlar, bu tür entrikalarda fazlasıyla aktif rol oynuyorlar. Nepal'de güçlü bir şekilde ilerleyen Yeni Demokratik Devrim sürecine kadınların katılımının artması yoluyla, baskı ve sömürü üzerine inşa edilen devlet iktidarlarının devrilebileceği korkusundan kaynaklı bu kesimlerin faaliyeti daha da artıyor. Ülkenin içinde ve dışında bütün baskıcı ve sömürücü kesimler, kadınları, gerçek özgürlükleri uğruna devrimci mücadeleye katılmaktan alıkoymak için yoğun bir çaba içerisindedirler. Sözde dünya kadın konferansları, çeşitli türlerde seminerler ve toplantılar, hükümetler ve hükümet-dışı birlikler, kuruluşlar ve tüm iletişim medyası bu amaç için kullanıldı. Kadınları kendi görevlerinden saptırmak için pespaye ve yoz kültürü aşılayarak entrikalar çevirmektedirler. Nepal'e emperyalist sermaye,

sözde kadınların mesleki yeteneklerini geliştirme, okuma-yazma kampanyaları vs. adı altında ülkeyi kadın bilinci tarihsel ihtiyacından yoksun bırakmak amacıyla dolup taşmaktadır. Elit kesimden ve küçük burjuva sınıftan bir avuç sözde zeki ve eğitimli kadını hedef alan bu kampanya tüm dünyanın rezil, ırz düşmanı, yağmacı sınıfı tarafından yürütülmektedir.

Nepal'li kadınların sorunu, sözde mesleki yetenek geliştirme veya okuma-yazma sorunu değildir. Belli bir mesleki yeteneğe ve okuma-yazma yeteneğine sahip olanlar bile (ki bunlar haklardan yoksun olup işsizdiler) Hindistan ve dünyanın başka yerlerinde rezilce ve saygıdan yoksun bir yaşam sürmeye zorlandılar. Bu yüzden mesleki yeteneğin geliştirilmesi meselesi sadece gericilerin bir hilesidir. Bu günün sorunu, Hindu ataerkil toplum sistemi üzerinde yükselen devlet iktidarından özgürleşme sorunudur. Gelinen bu kavşakta, halkın dikkatini özgürlük savaşından başka tarafa çekmek için kullanılan tüm maskaralıkların halk karşıtı, saçma ve entrika olduğunu derinden anlamak zorunludur.

Bugünün Nepal'inde Nepal Komünist Partisi (Maoist), kadınlar da dahil olmak üzere tüm emekçi kitlelerin Yeni Demokratik bir devrimde özgürleşmesi hedefiyle kitlelere önderlik etmek için ciddi bir şekilde çalışmaktadır. Bu köhne gerici devlet iktidarı tamamıyla krize girmiştir. Daha fazla krize saplandıkça halkın özgürlük hareketine daha çılgınca saldırmaktadır. Bu durum ülkenin her yerinde kıtlık, anarşi ve kaosu doğurmuştur. Şu anda halk tarafından bu devlete karşı güç kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu nedenle Nepal Komünist Partisi (Maoist), Halk Savaşı yolunda ilerlemek için tüm halka, hazırlanma çağrısında bulunmaktadır.

Bu koşullarda Nepal kadınlarının gerçek kurtuluşu için, elde taleplerle zalim yönetenlere gitmek değil, alanlarda silahlarla savaşma sorunu öncelikli hale gelmiştir. 50 yıldan bu yana Nepalli kadınlar devletten haklarını barışçıl bir şekilde talep etmektedir. Fakat hiçbir zaman haklarını elde edemediler. Tam

tersi kadınların durumu daha da kötüleşiyor. Toplumun tüm diğer kesimlerindeki kitleler arasında mevcut olan sorunların tıpatıp aynısı kadınlar açısından da geçerlidir. Bu yüzden haklar, talep edilerek elde edilebilecek şeyler değildir; onları zorla almaktan başka bir yol yoktur. Halkın hakları sadece, kendisini silahla savunan bu devletle çatışarak elde edilebilir. Tüm halkın geleceği ile birlikte kendi geleceğini kendi ellerine almak için Halk Savaşı sürecine katılmak kadınların özgürleşmesinin koşuludur. Halkın Halk Savaşı sürecine katılmasını engellemeye çalışan tüm unsurların entrikalarını boşa çıkarmak ve bu süreci desteklemek ve işbirliği içerisinde bulunmak bugünün ihtiyacıdır.

Tarih sadece, bu özgürlük savaşında aktif rol oynayan ve binyıllardır var olan bu kölelik zincirini kıran bilinçli, yiğit ve çığır açan kadınları hatırlayacaktır. Şu anda tarih kadınları, feodal ve burjuva sözde eğitim üzerinden değil, toplumu radikal bir şekilde değiştirmede oynadıkları rolleri üzerinden değerlendirecektir.

Haziran 1996

Nepal'deki Halk Savaşı'ndna Kadınların Önderlik Sorunu

Yoldaş Parvati

Giriş

Nepal'de NKP (M) önderliği altında 1996 şubatında başlatılan Halk Savaşı sıçrayarak ve yayılarak gelişiyor. İlk olarak batı Nepal'in birkaç bölgesinde parlayan isyan ateşi şimdi tüm ülkeye yayıldı. Hükümetin kendi ifadesine göre Halk Savaşı Nepal'de 75 bölgeden 73'ünü etk'lemiştir. Tüm bu gelişmeler Nepal Halk Savaşı'nın belkemiği olan kitleler seferber edilmeden gerçekleşemezdi. Halk Savaşı'nda özellikle kadınların harekete geçirilmesi oldukça açık bir şekilde ortadadır. Gözüpek başarılarını düşünün. Onlar, 13 Şubat 1996'da Halk Savaşı'nın başlamasının damgasını vurduğu tarihi darbenin yol açtığı Nepal çapındaki gerginliği ilk kıranlardı. 8 Mart vesilesiyle (Devrimci) Tüm Nepal Kadın Birliği bir seminer düzenlemeye (hepsinin tutuklanacağı güçlü söylentileri arasında) ve kadınlar üzerindeki baskıya bir çözüm olarak genel bir devrimin gerekliliğini haykırmaya cesaret etti. Diğer kitle örgütlerinin kendi programlarını oluşturmaya

başlamaları bu cesur adımdan sonra oldu. Nepal'in batısında bulunan Kalikot bölgesinin Dalit (en alt kast) kadınları, gerici silahlı güçlerden silah ele geçiren ve bunları partinin yerel birimlerine teslim ederek Halk Savaşı'nı bu bölgelerde hızlandıran ilk kişilerdi. 2001'in Mart ayında iyi bir şekilde korunan Gorkha bölgesindeki hapishaneden ilk kez 6 Maoist kadının cesurca gerçekleştirdiği kaçış eylemi belki de dünya tarihinde yaşanmış en ender olaylardan biridir. Kasım 2001'de ilan edilen Olağanüstü Hal'e kadar diğer kitle örgütlerine nazaran kadın örgütü en aktif olan ve hareketin önünde olan örgüttü. Tüm ülkeyi sarsan Ekim 2001'deki içki karşıtı kampanyanın başarısı hükümeti, ANWAIR (Devrimci Tüm Nepal Kadın Örgütü) ile görüşmelere zorladı. Diğer bir gerçek ise, parti içerisindeki kadınların kendi ailesel malvarlıklarından erkeklerden daha önce parti lehine feragat etmeleridir. Ropla'daki kadınlar gönüllü olarak kendi kişisel mücevherlerini yerel parti birimlerine bağışladırlar. Olağanüstü Hal'in ilan edilmesinden sonra çok daha fazla kadın tecavüze uğradı, öldürüldü, hapsedildi veya kaybedildi. Tüm bunlara rağmen Nepal'deki Halk Savaşı'na gittikçe artan bir kadın katılımı vardır.

Şu anda tüm cephelerde kadınların önderliklerini geliştirmenin nesnel koşulları vardır. Bunu fark eden Nepal Komünist Partisi, partinin Merkez Komitesi altında ayrı bir kadın departmanı oluşturdu. Bu departmanın işlevi, partide, orduda ve birleşik cephede politikaları üreten organlara katılabilmeleri için kadınların potansiyelini yükseltecek politikalar üretmektir.

NKP (Maoist) İçerisinde Kadınların Önderlik Sorunu

Bu sorun devrimci birleşik cephelerin, köylerde ve bölge düzeylerinde gerici güçlerin yerini almasıyla daha önemli bir hal almıştır. Kadınların büyük dayanıklılık, fedakarlık ve özveri göstererek daha önce emsali görülmemiş sayılarla mücadeleye katıldıkları görülmekteydi. Bununla beraber harekete önderlik etme

noktasında kadınlarda uzman bilgi eksikliği görülmüştür. Merkezi bir düzeyde Birleşik Devrimci Halk Meclisi'nin çeşitli düzeylerdeki tüm birleşik cephe faaliyetlerini kontrol etmek amacıyla kurulmasıyla bu sorun daha güncel bir hal aldı. Ayrıca Halk Kurtuluş Ordusu'ndaki askeri teşekküllerin artmasıyla kadın sorunu yine kendileri tarafından gündeme getirilmeye başlandı. Bu durum askeri teşekküllerin tugay seviyesine ulaşması ve bu tugaylar içinde de ayrı kadın birlikleri ve bölümleri olduğu için önemli bir hal almıştır. Askeri alanda erkekler 40 yaşından sonra dahi gelişmeye devam ederlerken, bu alanda 25 yaşından sonra devam eden kadınların oldukça az olduğu görülmektedir. Bu alandaki objektif koşullar, kadın kadroların önderlik niteliklerinin geliştirilmesi ihtiyacını zorunlu kılarken, bizzat parti içerisinde, kadınların komünist hareket içerisindeki rolleri üzerine teorik bir tartışma vardı. Sürekli devrimin kurumsallaştırılmasında kadınların rolü ve karşı-devrimi önlemedeki rolleri, Prachanda Yolu'nun kabulüne götüren Nepal'deki Halk Savaşı'nın analiz ve sentezi sürecinde, yani İkinci Ulusal Konferans'ta ciddi bir şekilde tartışıldı. Aslında farklı kadın departmanlarının yaratılması Prachanda Yolu'nun sonucudur. Devrimin üç silahında -Parti, Ordu ve Birleşik Cephe- kadınların rolü tartışıldı. Parti, bu üç silah içerisinde en belirleyici durumda bulunan komünist partisi içerisinde devrimci kadın önderler geliştirme sorununa önem verdi.

Önderlik Sorunu ve Kadınlar

Önderlik meselesinde esas sorun ideolojik-politik önderliğin gerçekleşmesidir. Bu yüzden komünist partisi içerisinde önderliğin niteliğini belirleyen şey ideolojinin kumandasıdır. Bu nitelik sınıf mücadelesi, parti içi mücadele ve iç mücadele ile gelişir. Bu yüzden test edilmiş gerçek önderlik ancak, sınıf mücadelesinin olduğu ülkelerde, acımasız iç mücadele yoluyla bireylerin yüksek bir dönüşüm düzeyi ihtiyacını duyan partinin, sağlıklı parti içi mücadele üzerinden geliştiği ortamlarda ortaya çıkabilir. Doğrusu Rosa Luxembug, Alexandra Kollontai, Clara Zetkin ve

Çiang Çing, hepsi kendi zamanlarının Almanya, Rusya ve Çin'inde süren yoğun sınıf savaşımı ve parti içi mücadelenin ürünleriydiler. Bu kadınlar, ayrıca kadın olmaktan dolayı, kendi dönemlerindeki erkeklerden daha karmaşık bir iç mücadele yürütmek zorunda kaldılar.

Önderlik sorunu ayrıca nesnel zorunluluk ve şans faktörüyle de bağlantılıdır. İkisi arasındaki diyalektik ilişkide, nesnel koşulların bir önderin ortaya çıkışını zorunlu kıldığı doğrudur, fakat kimin bir önder olarak ortaya çıkacağı sorunu şansa bağlıdır. İşte bu noktada kadınların önderlik sorunu biraz daha karmaşık bir hale gelir. Devrimci komünist hareketlerin kadınların öfkelerini açığa çıkardıkları, fakat bu enerjiyi dayanıklı kadın önderler yetiştirmeye kanalize edemedikleri görülmektedir. Marksizm kadınlara yönelik baskıya ilişkin bu kadar derin analizler ve çözümler sunmasına rağmen komünist partilerde neden bu kadar az kadın olduğu sorunu her defasında gündeme gelmiştir. Bu yüzden, objektif koşullara rağmen komünist partilerde kadın önderler yetiştirmede neden şans faktörünün kadınları zorladığı sorunu gündeme gelmektedir. Bu, derin bir analizi gerektirir.

Kadınlar Politik Arenada Geç Kalmışlardır

Kölelik sistemi döneminden beridir ayrıcalıklı sınıftan olan erkekler politik devlet meselelerindeki yeteneklerini geliştirdiler. Erkekler önderlik niteliklerini her iki sınıfın kadınları ve köle erkekler pahasına geliştirdiler. Bu durum şu veya bu şekilde günümüze kadar devam etmiştir. Burada, anaerkilliğin yıkılmasının kadın cinsinin tarihsel yenilgisi olduğu ve erkeklerin evde de komutayı ele aldığı; kadınların köle statüsüne düşürüldüğü ve şehvet kölesine ve sadece çocuk üretme aracına dönüştüklerini söyleyen Engels'i hatırlamak gerekir. Anaerkilliğin kaybedilmesiyle erkekler mülk üzerindeki sahiplik hakkıyla yönetenler; kadınlarsa yönetilenler durumuna düşmüşlerdir. Erkeklerin zihinsel işleri devralması, kadınlarınsa fiziksel işlere koşulmasını öngören

geçerli işbölümü dünyanın analizi ve sentezi alanında erkeklerin deneyim birikiminin önünü açarken kadınların ev işlerinde kaybolmasına yol açmıştır. Böylece erkekler dünyevi bilgi alanını tekeline almış ve aktif olarak sadece dünyayı tanımakla kalmamış aynı zamanda dünyayı değiştirebilme sürecine de müdahil olmuşlardır. Düşünün ki kadınlar, erkekler bu hakkı aldıktan çok sonra oy kullanma hakkına kavuşmuşlardır. Bugünün 21. yüzyılında bile Kuveyt'teki kadınların oy kullanma hakları yoktur. Emperyalist ülkeler tarafından desteklenen Afganistan'da Taliban (şu anda Hamit Karzai yönetiminde daha küçük feodal koalisyon sistemiyle değiştirilmiştir.) ve körfez ülkelerinde şeyhler gibi dinci ortaçağ feodal yönetimlerinde kadınlar kamu hayatına girmekten yasaklanmaktadırlar. Ayrıca batı ülkelerinde feministler tarafından yapılan o kadar gürültüye rağmen politik partilerde az sayıda kadın önder vardır. Nepal'de de kadınlar, hüküm süren feodal monarşik sistemden kaynaklı, daha anne rahminden itibaren yönetme hakları inkâr edilmektedir. Tüm bunlar, politik partilerde ve hatta diğerleriyle kıyaslandığında tarihi yeni olan ve hüküm süren ortayolcu politik partilerle uzlaşmaz olan komünist partilerde, kadınların önderliğini geliştirme mücadelesi üzerinde birikmiş bir etkiye sahiptir.

Hüküm Süren Üretim Biçimi Uygun Değildir

Mevcut toplumun temeli ve üstyapısı genel anlamda sömürüye ve özellikle de kadınların üretici ve eve ilişkin emeğinin sömürüsüne dayanır. Mülkiyet ilişkilerinde kadınlar, erkeğin malı; geleceğe aktarılacak insan neslinin üreticileri olarak görülürler. Hüküm süren üst yapı (örneğin sosyal, kültürel ve eğitsel, politik sistemin tamamı) bu sömürüyü desteklemek için donatılmaktadır. Evlilik kurumunu ele alalım. Evlilik erkekler açısından, mülkiyet ilişkilerinde hegemonyalarını sürdürmeleri için yapılmış sevgi temeli olmayan bir birlikteliktir. Kadınlar için aynı birliktelik onları ev içi esarete mahkûm eder. Maalesef bu durum-daha az derecede olsa da-komünistler içinde de aynıdır.

Güçlü sol hareketlerin olduğu Nepal, periyodik olarak birçok kadın aktivist doğurmuştur, fakat bu aktivistlerin, tanınır tanınmaz gözden kayboldukları görülmektedir. Bunun en göze çarpan sebeplerinden biri, gelecek vaat eden kadın önderlerden bizleri yoksun bırakan evlilik kurumudur. Halk Savaşı'nın bu olguyu değiştirmekte olduğu görülmektedir, buna rağmen Halk Savaşı içerisinde bile, özellikle de evlenmeye ve çocuk yapmaya karar verdikleri zaman, kadın önderliğinin sürekliliği sorunu gündeme gelmeye devam etmektedir. Bu, ileri kapitalist sistemin hüküm sürdüğü ülkelerdeki kapitalist ataerkil sisteme nazaran feodal ataerkil sistemin daha baskıcı olduğu Nepal gibi ülkelerde kadın komünistlerin evlilik yaşamlarının daha karmaşık olmasından kaynaklanmaktadır. Halk Savaşı'nın sürdürülmesi ile birlikte özel mülkiyet kavramı yavaş yavaş ortadan kalkmakla beraber, feodalizmin kültürel zemini birçok biçimde, örneğin geleneksel işbölümü zorunluluğu adına, kendisini ortaya çıkarmaktadır. Buna ek olarak bir de kadının anne olduğu zaman taşımak zorunda olduğu tek taraflı bir yük vardır. Her çocuğun doğuşuyla kadın ev tutsaklığında daha da dibe batar. Aslında Nepal'deki Halk Savaşı'ndna aktif olan birçok kadının, parti aktivitelerinden uzunca bir süre koparıldıkları için çocuk sahibi olmayı disiplin cezasına uğramaya benzettikleri görülmektedir. Bu şekilde, birçok umut veren komünist kadın kendi yoldaşlarıyla ve kendi seçimlerine göre evlenmesinden sonra dahi unutulma riski ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu, özellikle kadınların doğurganlık yıllarında dayanabilecekleri bir destek sisteminin hem kitleler hem de parti tarafından seyrek olarak sağlandığı beyazların hakim olduğu yerlerde (halen geleneksel yerel seçkinlerin hakim oldukları bölgeler) özellikle böyledir. Bununla birlikte, partinin kitle desteğinin ve gücünün, kitlelerin ve partinin kadın önderlerin annelik yükünü omuzlamasını mümkün hale getirdiği Ropla ve Rukum'un bazı temel bölgelerinde bu sorunu çözdüğünü görmek cesaret vericidir. Nepal feodal toplumunun diğer bir yönü, çocuk-özellikle erkek çocuk-yetiştirme konusunda

kadınlar üzerindeki baskıdır. Halk Savaşı'nın başlamasıyla birlikte bu yön bir yere kadar geriletildi, bununla birlikte en azından bir çocuk doğurma konusunda baskı vardır.

Ayrıca kadın kadrolar üzerinde, evli olmama durumundan kaynaklı (erkeklerin ve kadınların şüphesini çeken bekar kadınlar olarak, açıktan veya gizlice evlenmeleri konusunda) bir baskı yaratma eğilimi vardır. Bu, istemlerinin aksine evlenme veya evliliğe hazır hale gelmeden önce evlenme sonucunu doğurmaktadır. Ayrıca politik saldırılardan çok cins temelli saldırılarda bulunma eğilimi de vardır. (Yani politik anlayışını eleştirmekten çok, cinsiyetinden ve buna bağlı konumlanmasından hareketle eleştirme eğilimi -çevirenin notu).

Kadınların Mücadelesi Erkeklerin Mücadelesine Göre Daha Karmaşıktır

Komünist kadınlar için sınıf savaşımına, parti içi mücadeleye ve iç mücadeleye katılmak yeterli değildir. Kadınlar çoğunluğu teşkil eden çizgide olsalar bile parti içinde sık sık azınlıkta kalmaktadırlar. Kadınlar açısından iç mücadele (bu ataerkil yapının ürünü oldukları için) sadece birey olarak birbirlerine karşı değil fakat ayrıca yazgıcılık eğilimi, aşağılık kompleksi, suçlu sendromu, mağdur sendromu gibi ataerkil değerlerin kendileri üzerindeki etkisine karşı mücadeleyi de kapsar. Kadınlar eğer bekarlarsa, boşanmışlarsa veya birden fazla kez evlenmişlerse daha da karmaşık bir mücadele ile yüzleşmek zorundadırlar. Bu, Alexandra Kollontai'nin makalelerinde oldukça iyi belgelenmektedir. Aslında Alexandra Kollontai bu gibi evliliklere karşı en iyi başkaldırı örneğini temsil etmektedir. Kollontai devrim faaliyetine daha fazla yoğunlaşmak için ilk kocasını ve çocuğunu terk etti ve daha sonra da ikinci kocasını (komünist), kocasının evlilik birliğinden basmakalıp beklentilerinden kaynaklı terk etti. Geleneksel evliliklere karşı isyanından dolayı Kollontai sadece burjuva toplumundan gelen zorluklarla karşılaşmadı, ayrıca tutucu

komünistlerden kaynaklanan zorluklarla da karşılaştı. Sonuç olarak Alexandra Kollontai tutucu komünistler içerisinde, komünist mücadeleye ve proleter kadın hareketine katkılarından ziyade, "*bir bardak su teorisi*" (seksin su içmek kadar kolay ve basit olması gerektiği teorisi) ile tanınır. Çiang Çing, geçmiş evliliklerinden dolayı burjuva basın ve kişilerin iftiraları ile yüz yüze kalmıştı ve hatta parti içerisinde bile kendisine dostça yaklaşılmamıştı. Çiang Çing, Mao ile evlenmenin bir koşulu olarak yıllarca politik izolasyona tabi tutulmaya razı olmak zorunda kalmıştı. Bu karar, sağcı Liu Şao-şi parti yönetiminde olduğu zaman alınmıştı.

Komünist Partisinde Ataerkil Değerlerin Ortaya Çıkışı

Feminist hareket burjuva devriminin ürünü olduğu için, çoğu zaman komünist partiler kadın sorunu konusunda aşırı hassas olmaya meyillidirler. Sonuç olarak, teoride kadınların özgürlüğünü kabul ederken bile ataerkil değerlerden kurtulamazlar. Bu birçok biçimde ortaya çıkmaktadır. Örneğin komünist harekette kadınları güvenilir eşit yoldaşlar olarak ele almak yerine, kadınların rolü destekçi olarak değerlendirilir. Sonuç olarak partinin, sınıf mücadelesi ile cinsiyet temelli mücadele arasındaki diyalektik ilişkiyi unutarak cins sömürüsü pahasına sınıf savaşına fazla önem verdiği görülmektedir. Komünist partiler içerisinde ayrı kadın örgütleri oluşturmayı geciktirme veya komünist partilerde var olan kadın örgütlerinin faaliyetlerini geçici olarak durdurma durumları yaşandı. Ayrı kadın örgütlerinin varolduğu partilerde, kadınların kitle cephesine, kendi plan ve programlarını yapmaları için yeteri derecede özgürlük verilmeyen ve böylece onların inisiyatiften ve yaratıcı güçten yoksun kalmalarına yol açan yerlerde sorunlar yaşandı. Bu, en sonunda parti içinde yabancılaşmayı ve kuyrukçuluğu doğurur. Bu ayrıca kadın programının parti programıyla eşgüdümlü hale getirilmemesi ve sonuç olarak parti programının kadın programından öncelikli hale gelmesi yoluyla

da meydana gelebilir. Parti içindeki tutuculuk, kadınları sadece kadınlarla ilgili işlere havale ederek onların parti içi politikalarda ve diğer alanlarda gelişme şanslarını ellerinden almaktadır.

(...) Sık sık partinin, erkek zihinsel işleri yaparken kadınların fiziki işlere terk edildiği erkek ve kadın arasında mevcut olan geleneksel iş bölümüne müdahale etmediği görülmektedir. Bu, ayrıca kadınların özel durumlarına ve ihtiyaçlarına duyarlı olunmayarak kadın ve erkeğin mutlak eşit görülmesi şeklinde de ortaya çıkar. Bu durum kadınların adet görme ve doğurganlık dönemlerinde daha da fazla kendisini belli eder.

Kadın Kadrolar Cephesinde Öznel Çaba Eksikliği

Kadınlar, üzerlerindeki ikili baskı yüzünden daha uzun süreli bir mücadele yürütmek zorundadırlar. Fakat öznel çabalarının yetersizliğinden dolayı daha yolun yarısında kaybediyorlar. Örneğin; feodal değerlere karşı başarılı bir şekilde mücadele ettikleri yerde sınıf savaşında ısrarlı olamadılar. Ve sınıf savaşı sürdürebildikleri yerde ise parti içi mücadelede ısrarcı olamadılar. Parti içi mücadeleye katılmamakla ya da zayıf bir katılım sergilemekle ideolojideki keskinliklerini kaybetmekte ve bu şekilde özgürlükleriyle çok ilintili olan komünist hareketin yönünü belirleme şansını kaybetmektedirler. Öznel çaba eksiklikleri çeşitli yolardan kendisini göstermektedir. İdeolojik alanda, kendi objektif koşullarının üstesinden gelmek için teorik bilgiye çalışmada ve parti içi mücadeleye katılmada yeterince ciddi olmadıkları için, geçmişin objektif koşullarından kaynaklı bu eğilimleri sırasıyla doğuran dogmacılıktan, ekonomizmden, sekterizmden kopamamışlardır.

Pratik alanda tıpkı, babasını izleyen bekar kadın, kocasını izleyen evli kadın ve çocuğunu izleyen dul kadın gibi parti içerisindeki kadınlar sık sık partinin direktiflerini sorgulamadan, gözü kapalı bir şekilde yerine getirerek kuyrukçuluğa düşmektedirler. Bu durum eğer askeri alandaysalar onları en çok plansız

annelikte etkiler. Bu, kendi politik çizgilerini geliştirmek, kendi bağımsız politik yaşamlarına etki etmek yerine kocalarının politik çizgilerini düşüncesiz biçimde takip etmelerinde kendisini gösterir. Kadınlar kendi haklarını savunmada iddialı olmayarak geleneksel iş bölümü tuzağına düşerler. Sonuç olarak kadınlar karşı-devrime götüren muhafazakâr fikirlerin örtülü aracı haline gelirler. Birçok durumda sanki geçici bir işmiş gibi politik/askeri kariyerlerine ara vermek için evlenmektedirler veya çocuk sahibi olmaktadırlar. Benzer şekilde kocalarının çalışma alanlarının istekli ortakları haline gelerek eski çalışma alanlarını kaybederler. Bu yüzden sık yer ve iş değişimi onları erkeklerden daha fazla etkiler. Tüm bu eğilimlerin etkisi kadınlarda bir aşağılık kompleksini doğurur.

Erkeklerin Özel Ayrıcalıklarından Vazgeçmedeki İsteksizlikleri

Kadın kadrolar, haklarını savunma sorunu yaşarken, erkek kadrolar ataerkil yapıyla kendilerine sunulan ayrıcalıklı durumdan feragat etmede sorun yaşamaktadırlar. Bu birçok şekilde ortaya çıkar. Bu, kadınların önderliklerini gerçek anlamda kabul etmeyip, biçimsel olarak kabul etme biçiminde görünür. Böylece partide, HKO'da ve birleşik cephelerde kadın önderliğini oluşturma sürecinde gecikmeler olmaktadır. (...) Bazen erkekler kadınlarla ilgili konuları, sanki kendilerini ilgilendirmiyormuş gibi kadınlara havale ederler. Bu, kadınlarla ilgili konularda yazın okumamada ve kadınların kitle cepheleri tarafından verilen programları uygulamada yerlerini almamada ortaya çıkar. Bazen bu durum örtülü bir şekilde, kadınların güvenliği konusunda aşırı korumacı olmak ve kadınların zihinsel işlerini kendi üzerlerine alma biçiminde kendisini gösterir. Bu ayrıca zihinsel tekelden vazgeçmeyerek ve kadınları her gün angarya işlere göndererek eski geleneksel işbölümüne saplanmalarında görülebilir. Ayrıcalıklı konumlarından vazgeçmeyi istemeyen erkekler,

gelecek vaat eden eşlerinin bağımsız bir işe başlamalarını, işin eşlerini kendilerinden uzaklaştıracağı düşüncesiyle engelleme eğilimindedirler.

Politik Çizgi ve Kadınların Önderlik Sorunu

Komünist kadın önderlerin niteliğini ve kadınların özgürlük yolunu belirleyecek olan, komünist partisinin doğru ideoloji ve politikasıdır. Alexandra Kollantai, Clara Zetkin, Inessa Armand, Krupskaya vb. iyi komünist kadın önderlerin ortaya çıkmasını sağlayan şey Lenin tarafından önderlik edilen Bolşevik Parti'nin doğru politik çizgisiydi. Clara Zetkin ve Rosa Luxemburg gibi komünist kadın önderlerin "8 Mart"ı dünya emekçi kadınlar günü olarak her yıl ve dünya genelinde kutlama anlayışını' geliştirebilmeleri doğru politik çizginin sonucudur. Karar 1910 yılında Stockholm'de ilk uluslararası sosyalist kadın konferansında alındı. Sadece komünistler değil fakat ayrıca burjuvazi de (kendi yöntemiyle) bu kararı bugüne kadar izlemektedir.

Rosa Luxenburg'un "*Reform veya Devrim*" kitabında Bernstein'e karşı mücadelesi ve onu teşhiri, daha sonra dünya devrimci komünistleri arasında fark edilmesini sağlayan Kautski'ye karşı mücadelesi de komünist partisinin doğru politik çizgisinden kaynaklanmaktadır. Luxemburg, demokrasi ve merkeziyetçilik kendi iç ilişkisi içerisinde ve uygulandığı ülkenin spesifik koşulları içerisinde anlaşılmadıkça bürokrasinin parti yapısı içerisinde ortaya çıkabileceği konusunda Lenin'i uyarmaya cesaret etmişti. Onun bu uyarısının, önceki sosyalist devletlerde karşı-devrimin ortaya çıkışıyla ve Halk Savaşı veren devrimci partileri zayıflatmakta olduğu görülen bürokrasi eğilimleriyle beraber değerlendirildiğinde, bugünle bile ilintili olduğu gözlenmektedir.

Benzer şekilde, kadınların öfkesini açığa çıkaran Kültür Devrimi'ni müjdeleyen de yine Mao tarafından izlenen doğru politik çizgiydi. Liu Şiao-şi'yi ihbar eden ilk posteri asıp sağcı karargahlara karşı isyanı müjdeleyen de yine bir kadındı. Çiang Çing'in

bastırılmış önderlik niteliklerini ortaya çıkarıp onu ölümüne (ya da öldürülmesine) kadar kapitalist yolculara karşı azimli savaşçılardan biri haline getiren Kültür Devrimi'ydi. Ayrıca karargahların sağcı Liu Şao-şi tarafından işgal edilmesi sürecinde, Liu'nun, ortaya çıkan işsizlik sorununu çözmek için kadınların evlerine geri dönmelerini emreden kişilerden biri olduğu hatırlanmalıdır. Kadınların yavaş yavaş ticarileşmesini başlatan ve böylece fahişeliği, kumarı, güzellik çekişmesini Rusya ve Çin'de geri getiren, sağcı politika Perestroika ve Deng'in kapitalist politikasıydı.

Tüm bunları söyledikten sonra şunu unutmayalım ki; kadınlar kendi içlerinde farklı sınıflara bölündükleri gibi, komünist kadınlar da sağcı, merkezci ve devrimci çizgilere bölünmüşlerdir. Sağcı ve merkezci çizgiler tarafından izlenen, emekçi kadınların özgürlükleri karşıtı politikalardan dolayı bu çizgilere tabi olan kadınlar eninde sonunda kendi partilerinde marjinalleşir ve kadın karşıtı duruşlarından kaynaklı partilerinin dışında teşhir olurlar. Devrim çizgisinde ısrar eden kadınlar, kendi ülkelerinde devrim yapmasalar bile hâlâ popüler kalabilmektedirler. Örneğin Rosa Luxemburg, şimdiye kadarki en popüler komünist kadın önderdir. Hayalini gerçekleştiremeden öldürülmüştür; bu, komünist bir dünyaya kendini adamış komünist bir önder olarak ona olan saygıyı yükseltti. Benzer şekilde revizyonist Çin'de ölümüne kadarki esaret sürecinde bile Mao'nun devrimci çizgisini savunan Çiang Çing'i cüretkar bir kahraman yapan şey sağlam duruşuydu.

Revizyonistlerle mücadelede devrimci komünist kadınların her zaman saldıran taraf olması oldukça ilginçtir. Bunun sebebi, revizyonizmin sonunda kadınları politikadan yadsıyacak ve ataerkil değerleri güçlendirecek olan bürokratikleşmeyi doğurmasının farkında olmaları olabilir.

Sınıf farklılıklarının yeteri kadar keskin olmadığı Nepal gibi Üçüncü Dünya Ülkeleri'nde parti içi mücadele sık sık cinsiyet temelli, etnik ve bölgesel mücadele biçiminde ortaya çıkabilir. Bu yüzden cinsiyet meselesi sınıfsal meselenin önemli bir parçası

haline gelmektedir. Böyle bir durumda cinsiyet konusunu yabancı bir şey olarak görüp önemsememek sonunda sınıf mücadelesini kesinlikle etkileyecektir.

Özel Mülkiyet ve Kadınların Önderlik Sorunu

Kadın kitlelerin potansiyel kadın önderler üreterek devrimci hareketlere dalga dalga katıldıkları zaman zaman görülmektedir. Fakat olası kadın önderler ile birlikte bu dalganın devrim tamamlandıktan ya da yenilgiye uğradıktan sonra düşmekte olduğu görülmektedir. Bu olgunun arkasındaki başlıca neden, özel mülkiyet anlayışının varlığıdır. Özel mülkiyet var oldukça kadınlar ne kadar sosyal devrim gerçekleşirse gerçekleşsin, erkekler için özel mülk olarak kalarak her zaman bireysel ev faaliyetlerine geri dönme eğilimi içerisinde olacaktır. Bu yüzden komünizme ulaşana kadar sürekli devrim anlayışı, kadınlar açısından stratejik bir yere sahiptir. Çünkü ancak o zaman özel mülkiyet kaldırılacak ve kadınların yaratıcılığı ortaya çıkacaktır. Bu yüzden, komünizme varmada katalizör rolü oynayabilmeleri için devrimci kadın komünist önderlerin gelişimine ortam yaratılması anlayışı doğrultusunda dünyadaki devrimci partilerin bilinçli çaba göstermeleri önemlidir. Bu açıdan komünist kadın önderlerin gelişim sorunu şansa bırakılamaz, kadın önderler bilinçli bir şekilde yetiştirilmeli, işlenmeli ve korunmalıdır.

Nepal'de Kadınların Bazı Önderlik Deneyimleri

Devrimci kadınların ve onların komünist hareket içindeki rollerinin farkına varan NKP (Maoist) bazı cesaret verici sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bugün partinin merkez komitesinde birkaç kadın vardır. Bölgesel düzeyde onlarca, mahalli düzeyde yüzlerce ve daha küçük alan ve hücrelerde binlerce kadın vardır. Halk Kurtuluş Ordusu'nda tugay, takım, manga ve milisler içinde birçok kadın komutan ve yardımcı komutan vardır. Tugay içerisinde birçok ayrı kadın bölümü vardır: kadın müfrezeleri, kadın

manga takımları ve alanda faaliyet gösteren kadın milis takımları. Embriyonik bir merkezi halk hükümetini örgütleme komitesi olan Birleşik Devrimci Halk Meclisi'nde 37 üyeden 4'ü kadındır. Halk meclislerinin tüm düzeylerinde kadın katılımı zorunlu hale getirilmiştir.

Farklı alanlardaki katılıma örnek vermek amacıyla Nepal'in batı bölgesini ele alalım. Sadece bu bölgede 1500 kadın ünitesi vardır. Kadın kitle örgütlerinde kadın üyeliklerinin toplam sayısı 600.000'dir. Askeri alanda, ana güçte (*main force* -çev.) 10 ve temel güçte (*basic force* -çev.) birçok milis komutan bulunmaktadır. Müfreze gücünün sağlık bölümünün tim komutanı bir kadındır. Buradaki kadınlar "bir köy, bir birlik, bir ev, bir arkadaş" kampanyasını başlatmışlardır. Bu, birçok köyün örgütlenmesine ve politikleştirilmesine katkı sunmuştur. Benzer şekilde üretim alanında "Bağlantının olduğu yerde örgüt, örgütün olduğu yerde üretim vardır" adlı bir kampanya başlatılmıştır. Böylece kadınlar üretim alanında da rol almışlardır. Kadınlar ajanların, sarhoşların, kumarbazların, kadın düşkünlerinin ve dolandırıcıların cezalandırıldığı halk mahkemelerinde aktif bir şekilde rol almaktadırlar. Bu gibi davalarda yerel kadın milisler, genellikle köylülerle birlikte aktif rol almaktadırlar. Bu yüzden çeşitli alanlarda kadın önderler yetiştirmedeki nesnel temelin batı bölgelerinde olgunlaştığı söylenebilir. Bugün gittikçe daha fazla kadın, baskıcı ve politik açıdan doğru olmayan evliliklere karşı seslerini cesaretle yükseltebilmektedirler. Örneğin ilk önce gerilla ekibinde komutan, daha sonra partinin bir bölge alt-komite üyesi ve mahalli düzeydeki halk komitesinin başkan yardımcısı olan yoldaş Shilpa'yı ele alalım. Shilpa Mayıs 2002'de gerici ordu güçlerine karşı pusu kurmaya çalışırken kahramanca şehit düştü. Esir düştükten sonra devrimden dönen kocasını mahkûm etmeye ve ondan ayrılmaya cesaret etti. Dulların arasında artan bir evlenme eğilimi vardır. (Ortodoks Hindu geleneği tarafından tepki görmektedir) Şehit aileleri tanımı, devrimci davayı yüzüstü bırakmaksızın yeniden evlenen şehit savaşçıların eşlerine kadar genişletilmiştir.

Bu, şehit düşenlerin geride kalan dul eşlerinin, kendilerini suçlu hissetmeden tekrar evlenmelerine dolaylı biçimde yardımcı olmuştur. Mart 2001'de Gorkha'daki tarihi hapishane firarilerinin komutanı olan yoldaş Shilu örneğini ele alalım. NKP (Maoist)'in ilk şehit politbüro üyesi yoldaş Basu'yu korumak isterken şehit düşen kocası Bhim Sen Pokharel'i kaybettikten sonra başka bir yoldaşla yeniden evlendi. Cesaret isteyen işleri yüklenen birçok kadın-koca vardı. 23 kasım 2001'deki tarihi Dang kışlası saldırısında bir müfrezede bölüm komutanı olan ve kocası yoldaş Bijok ile birlikte aynı saldırıda şehit düşen yoldaş Phul Maya BK'a değinmek yerinde olur. Ayrıca 2002 Nisan'ında Dang'daki Satbaria kışla saldırısında siyasi komiserin bir kadın olduğunu belirtmek de önemlidir. Acil durum ve askeri seferberlik koşullarında birçok koca, kadın ve kız ve erkek çocuk şehit düşmüşlerdir, bu ayrıca Nepal'deki ailenin politikleşme düzeyine de işaret etmektedir.

Sonuç

Yukarıda anlattıklarımızdan hareketle şöyle özetlenebiliriz; komünist partisi içerisinde devrimci kadın önderlikleri, komünist hareketin Yeni Demokratik Devrim'den sosyalizme ve oradan da kadınların özgürlüklerinin tamamıyla garanti altına alındığı, devletin ve özel mülkiyetin olmadığı komünizme ulaşmaya yardım edecek güvenilir, uzun vadeli ve kitlelere dayanan güçler oldukları için stratejik öneme sahiptir. Komünizm ve kadınların özgürlüğü arasındaki ilişkiye değinen Inessa Armand; eğer kadınların özgürlüğü komünizm olmadan düşünülemiyorsa komünizmin de kadınlar tamamen özgürleştirilmeden düşünülemeyeceğini haklı olarak söylemektedir. İsyan etmek haktır, kültür devrimi, sürekli devrim, her yönüyle devrim, kitleye dayalı politikalar vb. anlayışların hepsi ikili ezikliklerinden dolayı kadınlar için güçlü bir talep ve çekiciliğe sahiptir. Onların bu ikili eziklikleri ve hakim sınıf (revizyonist sol partiler de dahil) tarafından verilen yalan eşitlik sözleri, onları herhangi bir karşı-devrime veya revizyonizme

karşı dikkatli olmaya zorlamaktadır. Çünkü kadın haklarına yönelik kazanımların hem Rusya hem de Çin'de parti tarafından ele geçirilen her kapitalist mevki ile birlikte yavaş yavaş eridiği ve kaybolduğu görüldü.

Komünistler, düzeltme kampanyalarıyla periyodik bir biçimde ataerkil değerlerin kontrol altında tutulmaması durumunda bunun yavaş yavaş parti içinde bürokrasiyi doğuracağının farkında olmalıdırlar. Parti içindeki bürokrasinin sonucu olarak partinin kitlelerle bağı kopar. Parti kendi varlığına hizmet ederek kendi içerisinde bir amaç haline geldiğinde sonunda revizyonizmi güçlendirecektir. Bu partinin sömürülen sınıfın yerine sömüren sınıfın öncü koruyucusu olması ve böylece hem sınıf hem de cinsiyet perspektifini kaybetmesi sonucuna götürür.

Komünist hareketin gelişmesi için Rosa Luxemburg veya Clara Zetkin gibi bireysel seçkin kadın komünist önderleri yetiştirmek yeterli değildir, aynı zamanda kendi alanlarının önderleri olan, komünist hareketin önderleri olan kocalarını destekleyen Krupskaya ve Çiang Çing gibi komünist kadın eşler yetiştirmek de o oranda önemlidir. Onlar sadece kocalarına eşlik etmediler fakat aynı zamanda parti içindeki iki-çizgi mücadelesine de aktif olarak katıldılar. Ayrıca Jenny Marx gibi politik ve bireysel kargaşa anında kocalarının yanlarında kaya gibi duran ve sahip oldukları kapasite oranında kocalarına yardımcı olan kadınlara da ihtiyacımız vardır. Bunun için, devrimin kazanımlarını korumak ve sürekli gelişimi için devrimci kadın önderler yetiştirmek yetmez, fakat devrimci komünist erkek önderleri yetiştirmek ve korumak da eşit oranda önemlidir. Kadınlara yönelik baskının derinden analizini sunan ve kadınların kurtuluşunun yolunu gösterenlerin Karl Marks, Engels, Bebel, Lenin, Mao vs. gibi devrimci erkekler olduklarını da unutmamalıyız.

Ayrıca şuna da dikkat edilmelidir ki; proleter halk iktidarındaki her kazanımda kadınların iktidarının göreceli bir kazanımının olduğunu kadınlar nasıl biliyorsa, benzer olarak erkekler de devrim ve devrimin kazanımlarının ancak çok daha fazla kadın

devrime katılıp önderlik ettiği zaman korunup ilerletilebileceğini bilmelidirler. Benzer olarak, kendi sınıfsal bakış açılarına isyan eden herkesin katkılarına proleter hareket ihtiyaç duyduğu gibi, proleter kadın hareketi sadece sınıfsal bakış açılarına isyan etmekle kalmamış, ayrıca klişeleşmiş cinsiyetçi bakış açılarına da isyan etmiş olanların katkılarına ihtiyaç duyar. Bu yüzden devrimci kadınlar ve erkekler arasındaki ittifak sadece istenen bir şey değil aynı zamanda tarihi zorunluluktur. Tüm bunlar devrimci komünist kadın önderler yetiştirmede önemlidir. (...)

Ocak 2003

Halk Savaşı ve Birleşik Cephenin Gelişim Sorunu

Yoldaş Parachanda

Bütün bölge ve uluslardan, anti-emperyalist ve anti-feodal sınıflardan bütün halkın geniş bir birleşik cephesinin oluşturulması, partinin önderliğinde yürütülen Halk Savaşı'nın başarısı ve Yeni Demokratik Devrim'in tamamlanabilmesi için kaçınılmaz bir önkoşuldur. Böyle bir birleşik cephenin dayanağı işçi-köylü birliğidir. Fakat, birleşik cephenin, genel kabul görmüş tezinin yanında, devrimin gelişim şeviyesindeki farklılıklara ve farklı ülkelerin kendine has özelliklerine denk düşecek farklı açılımları vardır. Bir ülkedeki birleşik cephe deneyimi bir başka ülkede mekanik bir biçimde uygulanamaz. Aksine, Marksizm-Leninizm-Maoizm bizlere, farklı ülkelerdeki partilerin, birleşik cephenin temel prensiplerinin ışığında kendi tarihsel gelişim özellikleri ve devrimin gelişim seviyesi ile uyum içinde kendi birleşik cephe modellerini oluşturmaları gerektiğini öğretmiştir.

Nepal Komünist Partisi (Maoist)'in önderliğinde yürütülen Halk Savaşı'nın bir yıllık deneyimi, birleşik cephe meselesi

üzerine özel olarak düşünmeyi gerektirmiştir. Halk Savaşı, birleşik cephe sorununu acilen kavramayı ve mücadelenin bir aracı ve iktidar gücünün embriyonu olarak algılanacak nitel seviyede yeni bir çözüm bulmayı zorunlu kılmıştır. Birleşik cephe sorununa getirilecek doğru bir çözümün Halk Savaşı'nın devamlılığı ve gelişimiyle doğrudan ilişkisi vardır, dolayısıyla Yeni Demokratik Devrim'in tam başarısı ile yakınen ilişkilidir. Halk Savaşı başlamadan önce birleşik cephenin bizim için, genel bir propaganda ve mücadele aracı olarak önemi vardı. Bugün durum değişti. Simdi birleşik cephe, bir yandan Halk Savaşı'nın bütün geleceği için hayati önem taşıyan bir araç olarak görülürken öte yandan yerel düzeyde pratik içinde geliştirilmesi gereken iktidar gücü olarak algılanıyor. Bu nedenle, birleşik cephe sorununun kavranması, Halk Savaşı'nın korunması ve geliştirilmesi için ve de yeni devlet iktidarının yaratılması için aciliyet arz eder.

Bu aşamada kendimizi, birleşik cepheyi çeşitli oportünist grupların birliği olarak yansıtan, revizyonist kampta hüküm süren kısır algı biçiminden tamamıyla kurtarmalıyız. Halk Savaşı'nın sürekliliği ve gelişimi için birleşik cepheyi iki bölüm halinde kavramak ve uygulamak bizim için zorunluluktur. İlk bölümde birleşik cepheyi, baş düşmanı izole etmeye ve mümkün olan en geniş kitleleri her türlü açık ve kapalı, askeri ya da sivil günlük faaliyetlerde partinin önderliği altında birleştirmeye hizmet edecek devamlı bir strateji olarak anlamak ve uygulamak gerekir. Yerel seviyede faaliyetin gerektirdiği gibi, farklı ad ve modeller içinde geniş insan kalabalıklarını bir araya getirmenin önemi, ulusal ve uluslararası koşullarda meydana gelebilecek her derecede değişikliğe rağmen geçerli kalacaktır. İkinci bölümde birleşik cepheyi, bütün ezilen sınıfların, ulusların ve bölgelerin emperyalizme ve feodalizme karşı, Nepal'ın tarihi gelişimini göz ardı etmeden merkezi düzeyde birliğini sağlamak olarak anlamak önemlidir. Esasen, birinci ve ikinci bölüm arasındaki ilişki politikalar arasındaki ilişki değil, parça ile bütün arasındaki ilişkidir. Nihayetinde bu aşamada bizim için temel mesele

birleşik cephe sorununun merkezi düzeyde nasıl çözüleceğidir.

Emperyalizm ve feodalizme karsı Yeni Demokratik Devrim için bir ölüm-kalım mücadelesi içerisindeyiz. Biliyoruz ki, genel olarak anti-emperyalist mücadele ulusal mesele ile ve anti-feodal mücadele de demokrasi mücadelesi ile ilişkilidir. Fakat, günümüz emperyalizm ve proleter devrim çağının özelliklerinden dolayı emperyalizm ve feodalizm birbirine yakından bağlıdır ve emperyalizm ezilen ulusların halklarını feodalizm aracılığıyla yağmalamaktadır. Bu nedenle, emperyalizm ve feodalizm tarafından iki kere sömürülen yarı-feodal ve yarı-sömürge ülkelerde demokrasi için ulusal bir mücadele ve ulusal mesele için de demokratik bir mücadele başlatmak gereklidir. Başka bir ifadeyle, demokrasi olmadan yurtseverlik, yurtseverlik olmadan da demokrasi olmaz.

Birbiriyle yakından ilişkili olan yurtseverlik ve demokrasiyi bilince çıkarmak için birleşik cepheden bahsederken Nepal'in tarihsel gelişim sürecini dikkate almalıyız. Nepal'de merkezi feodal devletin inşası ve kendi bekası için bu devletin emperyalizme teslimiyet sürecinin başlaması ile birlikte Nepal halkının bağımsız ekonomik, politik ve kültürel gelişim çizgisi hüsrana uğratılmıştır. Simdi Nepal halkı dışarıdan emperyalizmin, içeriden ise feodalizmin eşzamanlı sömürüsüne maruz bırakılmıştır. Bu, içeriden ve dışarıdan iki düşmanın, Nepal'in uluslaşma sürecindeki gelişimini engellemek için bir blok oluşturduklarının ifadesidir. Bu durum demokrasinin gelişmesi için de engeldir. Ulusal mücadele simdi sadece dışarıdan bir düşmana karsı değil, feodal yönetici sınıfa ve emperyalizme karsı veriliyor.

Fakat, Nepal feodal yönetici sınıfı, ulusallığın sadece dışsal faktörlerle ilgili olduğu yanılsamasını yaratarak, ülke içinde çeşitli milliyetleri bölmek ve ezmek biçiminde vücut bulan uluskarşıtı karakterini uzun zamandan beri bilinçli bir şekilde gizlemektedir. Benzer bir biçimde, emperyalizmin katliamcı karakterini de, demokrasinin sadece feodalizme karsı mücadele olduğu yalanını yayarak örtmeye çalışmaktadır. Nepal'de revizyonistler

uzun bir süre, doğrudan ya da dolaylı olarak feodalizm ve emperyalizmin bu oyununu tatbik ettiler.

Bu nedenle ulusal meselede, sadece dış düşmana karsı savaşmak değil, aynı zamanda böl ve parçala politikası güden Hindu yüksek kast şovenizmine dayanan feodal yönetici sınıfa karsı da savaşmak bizim için aynı derecede zorunluluktur. Aynı durum demokrasi mücadelesi için de geçerlidir.

Emperyalizm ve feodalizm arasındaki bu danışıklığın kaçınılmaz bir sonucu olarak uzun bir süredir ülkede bölgesel eşitsizlik ve baskı giderek ağırlaşıyor. Terai ve Kamali bölgeleri halklarına reva görülen üvey anne muamelesi bu durumun açık örneğidir. Bütün bölgelerin dengeli gelişimi için de feodalizm ve emperyalizmin yok edilmesi gerekir. Bu sebepten, Nepal'de ulusal ve bölgesel baskıya karsı mücadele ya da bir ulusal mücadele ve demokrasi mücadelesi feodalizm ve emperyalizme karsı mücadele ile yakından ilişkilidir.

Bundan dolayı, Hindu yüksek kast şovenizminden güç alan emperyalizmin kuklası feodal devlete karsı bütün sınıf, kast, ulus ve bölgelerden kitlelerin devasa birleşik mücadelesi başlatılamadığı sürece gericiler "böl ve yönet" politikasıyla yağmalamaya devam edeceklerdir. Bugün, gericilerin "böl ve yönet" politikalarına karşı parti, "birlik ve mücadele" girişimiyle ülkedeki bütün ezilenlerin birleşik cephesini kurmak amacıyla ileri atılmaya kararlı olmalıdır. Halk Savaşı'nın büyük gelişimi, Nepal'de birleşik cephenin bu tarihi gerekliliğinin yaşama geçirilmesine güçlü bir şekilde esin kaynağı olmuştur. Halk Savaşı'nın bir yıllık deneyiminin defalarca kanıtladığı şey, onun en çok isçilerin ve köylülerin en fakirleri, en kıyıda kalmış bölgelerin kalabalıkları ve en çok baskı gören uluslar arsında müthiş yankı bulduğudur. Bu, Nepal halkının büyük birleşik cephesinin oluşturulacağının habercisidir.

Nepal'ın somut tarihsel koşullarını ciddiyetle ele alarak ve de kudretli ideolojisinin ışığında partimiz, ezilen ulusların kendi

kaderlerini tayin hakkına azami önem atfetmiştir. Bugünün dünyasının ve de Nepal'in kendine has toplumsal yapısının bir gereği olarak ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının en doğru biçimde, ulusal özerklik ile sağlanabileceğini açıkça ifade ediyoruz.

Fakat, Halk Savaşı'nın başlatılmasından sonra ortaya çıkacak yeni ihtimaller ve deneyimler ışığında bu söylemin genel ifadesi yeterli olmayacaktı. Yeni Demokratik Devrim'in gerektirdiği birleşik cephe içinde, ulusal ve bölgesel baskıya karsı verilen mücadeleyi kucaklamak için bugün somut ve uygulanabilir bir programa ihtiyacımız vardır. Burada iyice anlaşılması gereken şudur, Napal'in tarihsel dinamikleri ve bugünün özel jeopolitik durumu içinde bütün ezilen sınıfların, ulusların ve bölgelerin halklarının özgürlüğünü garanti ederken, kitlelerin bağımsız girişimciliğini ve yaratıcılığını harekete geçiremeden Yeni Demokratik Devrim'in büyük yürüyüşünü başarıya ulaştırmak mümkün olmayacaktır. Eğer proletarya bu tarihi sorumluluğu gereğince yerine getiremezse, emperyalistler ve feodaller "böl-yönet" politikası altında yoğunlaştırdıkları toplumsal faaliyetleri ile Nepal devrimini engellemeyi başaracaklardır. Bu nedenle, bu meselenin çok yönlü ve uzun erimli önemini kavramak ve gücümüzü en çok ezilen sınıflar, kastlar, uluslar ve bölgeler içinde örgütlülüğün yaygınlaşması için kullanmak zorundayız. Politik gelişim seviyeleri ne olursa olsun, bölgesel ve sınıfsal baskıya karsı dürüstçe mücadele veren farklı örgüt ve kişilerle ulusal, bölgesel ve sınıfsal özgürleşme için birlikte çalışma hususunda ciddi bölgesel ve merkezi diyaloglar başlatmalıyız ve onlarla birleşik cepheyi inşa etme girişiminde bulunmalıyız. Farklı bölgelerin halkları üzerindeki ulusal ve bölgesel baskının doğasına ve onların ekonomik, kültürel, politik, coğrafik arka planlarına ilişkin ciddi çalışma ve araştırmalar yapmak ve ulusal özerkliğe yönelik somut bir program hazırlamak ve bu plan doğrultusunda birleşik cepheyi inşa etmek için çaba göstermeliyiz. Sınıf mücadelesinin esas gelişim bölgelerinde yerel devlet iktidarının hayata geçirilmesinin başlangıç aşamasında, orada hakim olan ulusal

ve sınıfsal duruma uygun bir özerklik siyaseti uygulamalıyız. Değişen durumun ihtiyaçları ışığında bir yandan sınıfsal, bölgesel ve ulusal baskıya karsı mücadele eden bir cephe karakterini taşıyan merkezi cephenin gerekli yeniden örgütlenmesini yapmak ve planlı bir ajitasyon ve propaganda yürütmek, diğer yandan geniş bir cephe örmek için somut inisiyatif almak zorunludur. Ancak böyle sistematik bir çabayla tüm Nepal halkının gerçek bir ulusal birliği ve gerçek bir demokrasi büyük hedefine ulaşabiliriz.

Nisan 1997

Nepal'de Ulusal Sorun

Yoldaş Hisila Yami

Yoldaş Baburam Bhattarai

Giriş

Ulusal sorun Nepal'de Yeni Demokratik Devrim'in en önemli bileşenlerinden biri olmuştur. 1949'da Nepal Komünist Partisi (NKP)'nin kurulusundan buyana ulusal sorunun çözümü komünist devrimcilerin gündemini her şeyden çok meşgul etmiş, parti içinde politik tartışmaların merkezinde olmuştur. Nepal'in bugünkü sosyal yapısı parti tarafından resmi olarak yarı-feodal yarı-sömürge[1] olarak tanımlandığı için sınıfsal ve ulusal yönlerin her

[1] Devrimci parti NKP (Maoist)'ten en gerici klik NKP (UML)'ye kadar, NKP (Mashal), NKP (Birlik Merkezi) gibi ortada duran daha birçok revizyonist ve neo-revizyonist yapı ve grubun da dahil olduğu, "NKP" terminolojisini veya tarihini benimseyen en az dokuz yapı ve grubun tamamının şimdiki Nepal toplumunu ve devletini resmen "yarı-sömürge" olarak tahlil etmeleri gerçekten şaşırtıcıdır. Fakat biz, ülkede Halk Savaşı'na önderlik eden ve Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH)'in katılımcı üyesi olan NKP (Maoist)'i Nepal'de komünist devrimcilerin tek, gerçek ve ana organizasyonu olduğunu düşünüyoruz.

ikisi de demokratik devrimin zorunlu bileşenleridir. Bunun da ötesinde, Nepal, kendi bölgesel sınırları içinde yaşayan, farklı tarihsel gelişim evrelerinde olan farklı bir kaç düzine milletten oluşan çok uluslu bir devlet olduğu için ulusal sorunun hem dışsal (yani dünya emperyalizminin hakimiyeti ve bölgesel yayılmacılık bağlamında) hem de içsel (yani ülke içindeki hakim ulus acısından) boyutları olacaktır. Bu bağlamda, ulusal sorun tartışmalarının enternasyonal düzlemde ve birçok deneyim ile birlikte komünist devrimciler arasında tartışılması, Nepal'de gelişmekte olan Yeni Demokratik Devrim açısından özel önem arz eder.

Fakat, bu yazının sınırlı kapsamı içinde tartışmalarımızı, ulusal sorunun başlıca teorik önermelerine, ulusal sorunun Nepal'deki tarihi zeminine, Nepal açısından meselenin içsel ve dışsal boyutlarına ve bu hususta partinin politikası ve programına ve bazı tamamlayıcı gözlemlere odaklayacağız.

Teorik Önermeler

Ulusal sorun uluslararası komünist harekette yoğun teorik tartışmalara yol açmıştır. Birçok yerde olduğu gibi iki uç tutum ortaya çıkmıştır. Biri sınıfsal bakış açısını tamamıyla ihmal ederek önceliği sadece ulusal soruna verirken, diğeri ulusal sorunu tamamen inkardan gelen saplantılı burjuva modeli sergilemektedir; yani ilkinin tam tersi mahiyettedir. Bu hatalı yaklaşımların her ikisi de uzun zaman önce Lenin tarafından alt edilen (1913-1914) metafizik bakış açısından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu yaklaşımlar üzerinde çok durmadan Lenin'in öğüdünü yeniden aktarmak yeterli olacaktır:

"Burjuvazi, her zaman, kendi ulusal istemlerini ön plana çıkartır. Bunları kesinlikle ileri sürer. Ama proletarya için bu istemler, sınıf savaşımının çıkarlarına bağımlıdır."

Lenin, Türkçesi; *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sol Yay., s.70.

Ulusal sorun üzerine, doğru bir bakış açısına sahip olabilmek için konu tarihsel materyalizmin terimleri ve toplumun tarihsel gelişim aşamaları içinde ele alınmalıdır. Bu şekilde, görülecektir ki tarihte ulusal hareketler sadece meta üretiminin kapitalist ekonomi mantığının gelişmesi ve modern kapitalizmin ilerlemesiyle ortaya çıkmıştır ve görülmektedir ki, kapitalizmin ilkel gelişim aşamasında, güvenli iç pazara duyulan ihtiyaç ulusal hareketler için maddî bir zemin sağlamıştır. Lenin'in özce belirttiği gibi: "*Bütün dünyada kapitalizmin feodalizme karşı sonal zaferi dönemi, ulusal hareketlerle ilgili olmuştur. Bu hareketlerin iktisadi temeli, meta üretiminin, tam zaferini sağlamak için yurtiçi pazarı ele geçirmek zorunda olması, aynı dili konuşan bir halkın yaşadığı bölgeleri siyasal bakımdan birleştirme zorunda olması gerçeğinde yatar, ve bu dilin gelişmesini ve yazınsal alanda kök salmasını önleyen bütün engeller ortadan kaldırılmalıdır.*"*

Dolayısıyla ulusal devletin, ortak bir coğrafyada, ortak bir dille, ortak ekonomik yaşam ve ortak psikolojik kabulleniş ile oluşması kapitalizmin gelişiminin kaçınılmaz bir sonucudur. Bu yönüyle, çok uluslu devletlerin süregiden varlığı tarihsel geriliğin işaretidir. Fakat kapitalizm kendi gelişim sürecinde, ulusal soruna iki farklı veya zıt yaklaşıma yol açan iki tarihsel eğilime sahiptir. Feodalizme karşı nihaî zaferinin ilk aşamalarında kapitalizm, pre-kapitalist mutlakiyetçilik ve bürokratik merkeziyetçiliğin bütün zincirlerini kırarak bağımsız ulusal devletler kurma eğilimindeyken, gelişiminin daha sonraki aşamasında, ticari münasebetler nedeniyle ulusal sınırları aşma ve uluslararası birleşik sermeye ile enternasyonal işçi sınıfı hareketi arasındaki antagonizmayı ön plana çıkarma ve bu şekilde proletarya enternasyonalizminin temelini atma eğilimindedir. Bu yüzden, ulusal sorun üzerine devrimci Marksistlerin doğru program ve politikası, Lenin

* Lenin, Türkçesi; *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, Sol Yayınları.

tarafından ifade edildiği gibi üç temel dayanak üzerine oturmalıdır; 1) bütün uluslar için tam hak eşitliği, 2) ayrılma da dahil olmak üzere, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, 3) bütün ulusların işçilerinin birliği.

Emperyalizmin günümüz çağında Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin büyük çoğunluğu emperyalizmin çeşitli türden yoğun baskı ve sömürüsüne maruz kaldılar. Sonuç olarak geri kalmış uluslar veya ulusal toplulukların gelişimi bu ülkelerde daha güçlü olan ulusal kapitalizm tarafından engellendi ve pre-kapitalist yapıların engin denizinde sadece bir kaç bürokratik kapitalizm adaları ortaya çıktı. Kapitalizmin büyük balık küçük balığı yer mantığına denk düşecek biçimde, Hindistan tekelci kapitalistlerinde olduğu gibi, bürokratik kapitalistlerden daha güçlü olanları dünya emperyalizminin bir uzantısı olarak bölgesel yayılmacılığa evrildiler ve çevre ülkelerde hakimiyet sağlamaya çalıştılar. Çok uluslu ezilen ülkelerde hakim ya da daha gelişmiş olan uluslar ya da ulusal topluluklar daha zayıf ve daha az gelişmiş uluslar ve ulusal topluluklar üzerinde baskı uygulayıp hakimiyet kurdular. Bu nedenle Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ezilen ülkelerinde ulusal sorunun iki boyutu vardır: birincisi, ülkenin tamamının daha güçlü emperyalist veya yayılmacı güçlerin hegemonyası altında olması yönü, ikincisi ise, ezilen ülke içinde daha zayıf ulusların veya ulusal toplulukların daha gelişmiş uluslar veya ulusal topluluklar tarafından hakimiyet altına alınması yönüdür. Fakat, günümüz emperyalizm çağında, ezilen ülkelerin zayıf ulusal burjuvazileri kendi başlarına demokratik devrimler gerçekleştiremedikleri ya da ulusal kurtuluş mücadelelerine önderlik edemedikleri için, proletarya, ezilen ülkelerde hem demokratik devrime hem de ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik etmelidir. Bu nedenledir ki, ulusal sorun sınıfsal mücadeleyle içiçedir ve ancak Yeni Demokratik Devrim ile çözülebilecektir. Nepal'de ya da başka bir yerde ulusal sorunu ele almadan önce bu teorik açıklığın olması şarttır.

Tarihsel Arkaplan

Şimdiki Nepal devleti 18. yüzyılın ikinci yarısında Himalayaların güneyindeki dağlık bölge boyunca dağınık durumda olan yaklaşık 60 küçük kabile ve devletin bu devletlerden bir tanesinin lideri Prithivi Narayan Shah önderliğinde zorla bir araya getirilmesiyle kurulmuştur. Birleşik Nepal devleti oluşturulmadan önce, 100 mil genişliğinde, 500 mil boyunca uzanan bu dağlık bölge 3000 yıl boyunca Hindistan ovalarından ve Tibet platolarından gelen göçebe kabilelerin buluşma noktasıydı. Kuzeyden yüksek Himalayaların, güneyden balta girmemiş sıtmalı ormanların çevrelediği bu bölgeye sürekli akınlar düzenlenmiştir, ama hiçbir zaman Hindistan ovalarında kurulan onlarca imparatorluğa dahil edilmemiştir. Doğusunda ve merkezi kısımlarında daha çok Tibet-Burman ve Moğol kökenliler yaşarken, bölgenin batı kısmında daha çok Hindo-Aryan kökenliler yaşamıştır. MS. ilk bin yıla kadar bu dağlık bölgedeki küçük kabile toplulukları kendi aşamalı evrim süreçlerini takip etmiş gibidirler. Tek istisna bir hayli verimli ve stratejik bir konumu olan ve MS. 3. yüzyıla kadar Yunan şehir devletleri tarzında ilk medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Kathmandu vadisidir. MS. 12. yüzyıldan sonra Hindo-Aryan kökenli Hint göçebelerin Hindistan ovalarından, oradaki Müslüman akınlarının hemen arifesinde bu dağlık bölgeye akın etmesiyle bölgede yeni bir toplumsal dönem başlatılmıştır. Üstün üretim teknolojisinin emeğin mevcut sosyal dağılımı içinde zamanla, bilindik hiyerarşik kast sistemi içinde yerleşmeye başlaması ve MS 14. yüzyılda doğu ve merkezi kesimlerin çoğunda yerli kabile topluluklarının asimile edilmesiyle küçük feodal krallıkların kurulması bölgenin sosyal yapısında ve devlet yapısında nitel değişimler meydana getirmiştir. (Bhattarai, 1990). Bu durum aynı zamanda Hindo-Aryan kökenlilerin, özellikle de üst kast tabakası Brahminler ve Chhetrislerin bölgede, Tibet-Burman ve diğer kökenlerden olanlar üzerinde tarihsel bir hakimiyet kurmasının başlangıcıdır. Hindistan alt kıtasında, dağlık bölgelere uzanan İngiliz sömürgeci imparatorluğunun günden güne

yayılması ve bu bölgenin ilkel ekonomik yapısının, yönetici sınıfların artan artı değer sömürüsünün gereklerini yerine getirememesi, küçük devletlerin 18. yüzyıl ortalarında Hindu krallarından Hindo-Aryan kökenli Prithivi Narayan Shah'ın himayesi altında birleşmesinin tarihsel zeminini yaratmıştır. Devletin genişleme süreci, İngiliz sömürgeci yayılmacılığıyla yapılan ve devletin sınırlarını şu anki mevcut durumla sınırlayan 19. yüzyılın ilk çeyreğindeki anlaşmaya kadar sürmüştür. İngiliz sömürgeci yayılmacılığı bu tarihten sonra Nepal devletinin sınırlarını bugünkü halinde sınırlamıştır. Devletin Yarı- sömürge pozisyonu İngiliz sömürgecileriyle haysiyetsizce yapılan 1876 Sugauli Anlaşmasıyla açıkça kabul edildi ve takip eden yıllarda 'özgür' Hindistan ile yapılan bir dizi eşit olmayan anlaşmayla bu durum iyice pekiştirildi.

Bugün bile hâlâ Nepal devletinin kurucusunun onuncu halefinin yönettiği bir devlet iken* ve daha çok yoksul köylülerin yaşadığı dağlık bölgedeki sosyo-ekonomik durumda ancak minimal değişimler görülebiliyorken, zaman zaman görünüşte aldatıcı değişiklikler öne çıkarılmışsa da, iki yüz yıldan daha fazla bir zaman önce kurulmuş olan Nepal devletinin esas sınıfsal karakteri neredeyse değişmeden kalmıştır. Ayrıca bugünkü Nepal devleti iç dinamikler acısından ulusal temelde değil de feodal yönetici sınıfların pre-kapitalist artı değer fazlası elde etmesi temelinde, dış dinamikler acısından da, emperyalistler ve yayılmacılarla işbirliği içerisinde kurulduğu için, doğal olarak ulusal sorunlar bugünkü sistemde çözülmeden kalacaktı. Bundan dolayı, Nepal toplumunun ve devletinin tarihi gelişim süreci, Yeni Demokratik Devrim'in çözmesi beklenen iki dizi ulusal problemi bıraktı, söyle ki; (1) "dışsal" açıdan emperyalizm ve yayılmacılığın bütün uluslar üzerindeki yarı-sömürgeci hakimiyeti, (2) "içsel" açıdan, yönetici Hindo-Aryan ya da Khas ulusunun Tibet-Burman ve diğer uluslar üzerindeki hakimiyeti.

---

* Yerine kardeşi Gyanendra'nin geçtigi, Haziran 2001'de bütün ailesiyle birlikte katledilen kral Birendra'dan önce.

Ulusal Sorun: "Dışsal" Boyut

Nepal'de ulusal sorunun dışsal boyutu, Hindistan yayılmacılığının yarı-sömürgeci hegemonyası acısından ve diğer emperyalist güçlerin yeni-sömürgeci hegemonyası bağlamında tartışılabilir.

Hindistan Yayılmacılığının Yarı-Sömürgeci Hegemonyası

Güney Asya'da İngiliz sömürgeciliğinin bir mirasçısı olarak Hindistan yayılmacılığı Nepal halkının baş dış düşmanı olmuştur. Sadece coğrafik olarak ülkenin dışarıya açılabilmesine olanak sağlayan üç tarafın Hindistan ile sınır olmasından (Çin sınırını oluşturan kuzey tarafı devasa yükseklikteki Himalayalar nedeniyle dışarıya bağlantı sağlamak için elverişli değildir.) değil, aynı zamanda esasen tarihsel olarak kendisine dayatılan eşit olmayan anlaşmalar ve geliştirilen eşitsiz ilişkiler yüzünden Nepal, Hindistan yayılmacılığının yarı-sömürgeci hegemonyasına maruz kalmıştır. Bu hegemonyanın politik, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda ayırdına varılabilir.

Politik Hegemonya

1950 Hint-Nepal sözde barış ve dostluk anlaşması ve bu anlaşma ile değiştirilen belge, Nepal'in, Hindistan yayılmacılığının yarı-sömürgesi olmasını formüle eden başlıca dökümandır. Anlaşma ve belgenin en iğrenç kısımları sözde karşılıklı güvenlik taahhütleri, Nepal'in gerçekleştireceği silah alımlarına getirilen kısıtlamalar, bir devletin topraksal alanında yaşayan diğer devletin uluslarına "ulusal muamele" göstermek ve iki ülke arasındaki politik sınırın ortadan kaldırılmasıdır. (Bahsin, 1970). Güvenlik açısından Himalayaları Hindistan'ın kuzey sınırı olarak belirleyen utanç verici "*Nehru Doktrini*" burada tekrar gündeme getirilemeyecek kadar çok iyi biliniyor. Kuklalarını işbasına getirmek için Hindu yöneticiler tarafından sürekli denenen politik

manipülasyonlar ve Nepal'deki isyanı bastırmak için gerçekleştirdikleri silahlı girişimler (uzak batı Nepal'de 1953'te Bhim Dutta Pant önderliğindeki köylü ayaklanmasını bastırmak üzere Hindistan ordusu tarafından gerçekleştirilen operasyon vs.) Hindistan yayılmacılığının Nepal üzerindeki politik hegemonyasını anlatmaya yetecek örneklerdir.

Ekonomik Hegemonya

1950 anlaşması ve periyodik olarak yapılan ticaret ve geçis anlaşmaları da dahil olmak üzere bir dizi eşit olmayan anlaşmalarla garanti altına alınan ekonomik yaptırımlar, Hindistan yayılmacılarının Nepal üzerindeki yarı-sömürgeci hegemonyasının en önemli yönleridir. Bu ekonomik hegemonyanın, su kaynaklarının sömürüsü, ucuz emek, vb. birçok işlevinin yanında en önemli işlevi, Nepal'in, Hindistan mallarının pazarlandığı bir kapalı pazar olarak korunmasını sağlamaktır.

Hindistan tekelci kapitalistleri yıllardır endüstri, ticaret ve finans alanları da dahil olmak üzere Nepal ekonomisinin tamamı üzerinde neredeyse tam hakimiyet kurmuşlardır. Bir kaç on yıl önce Hindistan'dan bir akademisyenin yaptığı bir araştırmaya göre, Hindistan kapitalistleri Nepal sanayi ve ticaretinin yaklaşık % 80'ini kontrol etmektedirler. (Rawat, 1972). Bugün bir düzine civarında olan Nepal milyarderinin çoğunun Hindistan'dan göç eden Marwari kapitalistlerinden olduğu bilinmektedir. Hindistan yayılmacılarının Nepal üzerinde öteden beri derinleştirerek uyguladıkları yarı-sömürgeci boğaz sıkma faaliyeti şu basit gerçekle rahatlıkla anlaşılabilir: 1816 Sugauli Anlaşması'ndan önce Nepal'in Hindistan'a ihracatı ithalatından beş kat daha fazla iken, şimdi Hindistan'dan ithalatı ihracatından altı kat daha fazladır[2].

---

[2] 1994/95 mali yılında, 17422.1 milyon Rs. lik bir toplam açıkla, Nepal'in Hindistan'a toplam ihracatı 3369.2 milyon Ruppee. ve Hindistan'dan ithalatı 20791.2 milyon Ruppee olmuştur.

1950'lerde Hindistan'la % 95 seviyelerinde olan toplam dış ticaret hacmi bugüne gelindiğinde % 30'lara kadar düşmüş olmasına rağmen, Hindistan hâlâ Nepal'in en büyük ticaret ortağıdır. Nepal'ın ihracatının %90'dan fazlasını düşük katma değerli öncelikli ürünler oluştururken, Hindistan'dan yapılan ithalatın %70'ten fazlasını yüksek katma değerli ürünlerin oluşturması Hindistan'la olan şaşırtıcı boyutlardaki sömürgeci ve eşit olmayan değişim ilişkilerinin açık seçik beyanıdır. Hindistan ordusunda çarpışmalarda en ön saflarda kullanılan (*cannon fooder* -çev.) Nepalli ücretli askerler de dahil olmak üzere, eşit olmayan değişim ilişkileri benzer bir biçimde Nepal'den Hindistan'a ucuz iş gücü ihracatında da kendini gösterir.

Hindistan yayılmacılarının diğer bir ekonomik hegemonya sahası Mahakali Nehir Sözleşmesi (1996), Gandak Nehir Sözleşmesi (1960), Koshi Nehir Sözleşmesi (1954) gibi bir dizi eşit olmayan anlaşma veya sözleşmelerle elde edilen büyük su kaynakları sömürüsüdür. Nepal'in bu nehir projeleriyle nasıl aldatıldığı, sınır nehri Mahakali üzerindeki Tanakpur projesinden Nepal'in 125 mega-watt elektrikten sadece 7 mega-watt, 20.000 debilik sudan sadece 150 debi su aldığı gerçekliğinde hayal edilebilir. İleride ticari enerji için ihtiyaç arttıkça Hindistan burjuvazisi Nepal'in devasa hidro-elektrik potansiyelini yağmalamak için yeni araçlar devreye sokacaktır.

Sosyo-Kültürel Hegemonya

Sosyo-kültürel hegemonya emperyalistler ve yayılmacılar için ekonomik ve politik hegemonyanın sadece bir sonucu veya aracıdır. Bu bağlamda, Hindistan yayılmacıları Hindu dini milliyetçiliğini yaymaya ve pornografik Hindu dergi ve filmleri ile genç beyinleri esir almaya veya yazılı medya üzerinde kontrol sağlamaya çalışarak Nepal üzerinde sosyo-kültürel hegemonya sağlamak çabasındadırlar.

Emperyalist Güçlerin Yeni-Sömürgeci Hegemonyası

Nepal'in bir yarı-sömürge olarak İngiliz sömürgeci imparatorluğu içerisinde olduğu 1947 yılına kadar İngiliz emperyalistleri Nepal üzerindeki hakimiyetlerine ve Nepal'i sömürmeye yönelik olarak iki yola başvurmuşlardı. Biri, Himalayalar'daki Nepal devletini politik açıdan bağımlı ve tampon bir devlet olarak kuzeydeki Çin İmparatorluğu'na karşı kullanmak, diğeri Nepal'in ucuz, militan ve Hindu olmayan iş gücünü İngiliz imparatorluk ordusunda kullanmak üzere sömürmekti. İngiliz sömürgecilerinin 1947'de Güney Asya'dan ayrılmasından sonra Nepal üzerindeki yarı-sömürgeci miras Hindistan yayılmacılarına devredildi ve ücretli Gurkha askerlerinin sadece küçük bir kısmı İngiliz ordusunda tutuldu, ki bugüne kadarda tutulmuştur. İngiliz emperyalizmi ile olan bu tarihi yarı-sömürgeci ilişkiden başka, ancak 1950'den ve 1960'tan sonra Nepal'ın Japonya, Almanya, ABD gibi diğer güçlerle yeni-sömürgeci ilişki geliştirdiği görülmüştür.

Amerikan emperyalizmi Nepal'i 1960 ve 70'lerde sosyalist Çin'e karşı sıçrama tahtası olarak kullanmaya çalışmışsa da, Çin'de kapitalizmin restorasyonundan sonra Amerikan emperyalizminin Nepal üzerindeki hegemonyası siyasi hegemonyadan çok ekonomik bir hegemonya biçimini almıştır. Nepal üzerinde hakimiyet kurmaya çalışan diğer emperyalist güçler esasen Japonya ve Almanya'dır. Bunların hakimiyet biçimi finans ve ticaret sahasında kendini var eder. Tekil emperyalist güçler dışında Dünya Bankası, IMF, ADB (Asian Development Bank) gibi çokuluslu emperyalist finans kurumları da Nepal üzerinde yeni-sömürgeci hegemonya kurmaya çalışmaktadırlar.

Fakat diğer emperyalist güçlerle kıyaslandığında Hindistan'ın tarihsel ve jeopolitik bir avantaja sahip olmasından dolayı birincileri Nepal üzerinde daha sınırlı bir hegemonya kurabilirler ve bu gelecekte de böyle olacaktır. Bu açıdan bakıldığında, Nepal'de ulusal sorunun pratik olarak en önemli yanı Hindistan yayılmacılığı meselsidir.

Ulusal Sorun: "İçsel" Boyut

Nepal oldukça küçük bir ülke olmasına karşın, ağırlıklı olarak güneyden ve kuzeyden çok farklı göçmen katarlarına cennetlik etmesi ve sahip olduğu ekolojik farklılıklar nedeniyle, ekonomik altyapı, ırk ve etnik yapısı bakımından büyük bir çeşitliliğe sahiptir. Fakat daha önce de ifade edildiği gibi, Hindistan'daki dini zulümden kaçıp MS 12. yüzyılda bölgeye yerleşen Hindo-Aryan kökenli Hintliler, bölgenin batı kısmında ikamet eden gerçek Aryanlar, Khaslar ile kısa sürede kaynaşıp Moğol ve Austric ırklarını zor kullanarak hakimiyeti altına alarak hakim ırkı oluşturdular. Devamında küçük kabile devletlerini zorla birleştirdikten sonra, günden güne suni hakim Nepal 'milliyetine' evrildiler. Hakimiyet altına alınan Moğol (yada Tibet-Burman) ve Austric ırk grupları devlet iktidarının boyunduruğu altında sindirildiler ve gelişim sürecinde geri bırakıldılar. Sahte ve eşitsiz bürokratik kapitalist gelişimin ve burjuva parlamenter demokrasisinin inşasına sebep olan yabancı ticaretin ve finans kapitalin 1950'den buyana nüfuz etmesinden sonradır ki, hükmedilen bu gruplar haklarını dillendirmeye ve ülkede gün yüzüne çıkmaya başladılar. Dolayısıyla, Hindo-Aryan'ların hakimiyetinde olan şimdiki devlet tersini iddia etse de, Nepal çok-uluslu, çok-dilli, çok-dinli ve çok-kültürlü bir ülkedir (NKP-Birlik Merkezi-, 1994) ve ulusal sorun veya ulus sorunu ülkede ciddi bir sorundur.

Şimdi Nepal'de farklı tarihsel gelişim evrelerinde olan, ama kendi ayrı bölgelerinde yaşayan, kendi dillerini konuşan ve farklı kimlik özellikleri taşıyan düzinelerce ulus ve etnik grup mevcuttur. Dili (Nepalce) devletin resmi dili olma ayrıcalığına sahip olan yönetici Khas ulusu, bu uluslar arasında gelişmişlik basamaklarının en üst seviyesini işgal etmektedir. Daha sonra Kathmandu vadisinde yerleşik durumda bulunan Newari ulusu ve güney Terai (düzlük) bölgesinin daha gelişmiş kısımlarını işgal eden Maithili ve Bhojpuri ulusları gelmektedir. Daha sonra da çoğunlukla ülkenin çeşitli bölgelerine mahkûm edilmiş yirmiden fazla Aryan olmayan yerli uluslar gelir. Örneğin doğu tepelerinde Rai,

Limbu, Lepcha, Sherpa, Sunwar; merkez tepelerde Tamang; batı tepelerinde Gurung, Magar, Thakali, Chhantel; Batı Terai ve İç Terai'de Tharu; Doğu Terai'de Dhimal, Rajbanshi, Gangai, Meche ve İç Terai'de Majhi, Darai, Kumal, Raute, Raji, Danuwar ulusları bulunur. Bunlardan başka, Himalaya bölgesinde Bhote'ler, Terai bölgesinde Bengali'ler gibi ayrı topluluklar ve Terai'de Sikhler, Jainiler ve Müslümanlar gibi farklı dini gruplar mevcuttur.

Bu uluslardan veya etnik gruplardan hiçbiri (tek basına) ülkenin toplam nüfusu içinde çoğunluğu oluşturamamasına rağmen, sadece egemen Khas ulusu ve onun dili egemen durumda ve devletin himayesinde iken, diğer uluslar ve etnik gruplar ve onların dilleri devletin baskı ve ayrımcılığına tabi tutulmaktadırlar. Bu durumun bir sonucu olarak, Chpegan, Raute, Raji gibi birçok yerli etnik grup gerçek bir yok olmanın eşiğindedir. Son yıllarda farklı uluslar, üzerlerindeki baskıyı protesto etmeye ve bütün alanlarda eşit hak talebiyle savaşmaya başladılar, ki bu gayet mantıklıdır ve hak ettiği desteği almaktadır. Ancak her yerde olduğu gibi burada da gerici yönetici sınıflar ve onların emperyalist efendileri, ulusal hareketlere ortak ve sekter bir renk vermeye ve onları tüm ülkedeki yeni demokratik hareketten tamamıyla koparmaya çalıştılar. Bu nedenle, uluslar sorununu ciddiyetle ele alıp onu Yeni Demokratik Devrim'in bir parçası ve paydası yapmak devrimci komünistlerin mecburi görevidir.

Parti'nin Program ve Politikası

Nepal'in öne çıkan devrimci Komünist Partisi olarak NKP (Maoist)[3] önemi aşikar ulusal soruna yeterince konsantre olmuş ve bu meseleyi çözmek için açık bir politika ve program formüle etmiştir.

---

[3] Mart 1995'te gerçekleştirilen partinin III. Konferansına kadar NKP (Maoist), NKP (Birlik Merkezi) adını taşımıştır. Bu nedenle, yayınlanmış eski parti belgelerinin birçoğu hâlâ eski, Birlik Merkezi adını taşır. Bu, hâlâ "Birlik Merkezi" terminolojisini kullanan sağ tasfiyeci grupla karıştırılmamalıdır.

"Dışsal" Sorun Üzerine:

Şimdiki Nepal toplumunu yarı-feodal ve yarı-sömürge olarak tanımlayan parti, meseleyi çözmek için Yeni Demokratik Devrim'in taktik ve stratejilerini formüle etmiştir. Bu doğrultuda, partinin Birlik Kongresi'nde (NKP –Birlik Merkezi- 1991) onaylanan "Politik Rapor" ve "Asgari Program Üzerine Politik Karar" belgelerinde devrimin "ulusal" yönüne yeterince vurgu yapılmıştır. Parti, Nepal halkının feodalizm, komprador ve bürokratik kapitalizm, emperyalizm ve Hindistan yayılmacılığı ile olan çelişkisini Demokratik Devrim sürecindeki temel çelişki olarak tanımlamıştır. Benzer biçimde, baş çelişkiye ilişkin bütün önemli meselelerde ya da baş düşmanla ilgili olarak parti, "*Bugün saldırının hedefi veya baş çelişki, Nepal halkının feodal, bürokratik ve komprador kapitalist sınıflardan oluşan ve Hindistan yayılmacılığı tarafından desteklenen yerli gericilik ile yasadığı çelişkidir.*" tespitinde bulunmuştur. (NKP –Birlik Merkezi) Genelde emperyalizmin özelde Hindistan gericiliğinin halkın temel düşmanları olarak bu şekilde tanımlanması Yeni Demokratik Devrim için doğru ulusal politika ve programın formüle edilmesine yardımcı olur.

Bu bağlamda ulusal sorun üzerine "Asgari Program"da parti kesin olarak ilan etmiştir ki; Yeni Demokratik Devrim'den sonra her türden emperyalist ve yayılmacı hegemonya sona erdirilecek, eşit olmayan bütün anlaşmalar ilga edilecek ve ilişkiler bütün ülkelerle eşit bir zeminde kurulacaktır.

"İçsel" Sorun Üzerine

Ülke içerisindeki ulusal sorun konusunda da parti net bir politikaya ve programa sahiptir. 1994'te gerçekleştirilen Birinci Ulusal Konferans'ta onaylanan "Nepal'de Ulusal Sorun Üzerine Karar"da parti, Nepal'i çok-uluslu ve çok-dilli bir ülke olarak ilan etmiş ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini kabul ederek ulusların düşük gelişmişlik seviyelerini ve ülkenin diğer özgüllüklerini göz önünde bulundurarak farklı uluslara özerklik

vaat etmiştir. Ulusların Özgürlüğü İçin 14 Maddelik Program belgesi, bütün ulusların katılımıyla bir Yeni Demokratik devletin kurulması, ulusal, dilsel, dinsel vb. temelde her türden sömürü ve baskının sona erdirilmesi, merkezi halklar meclisi yanında ulusların özerk bölgelerinin orantılı temsiliyet hakkına sahip olduğu bir uluslar konseyinin kurulması, bütün dillere devlet tarafından eşit muamele ve olanak sunulması vb. görüşlerini içermektedir.

Aynı şekilde parti, ulusal hareketlerin Yeni Demokratik Devrim ile ilişkisini geliştirecek, ulusal sorun hususunda hem sağ hem de 'sol' sapmalara karşı duracak net bir politikaya sahiptir. Tüm Nepal Uluslar Birliği* adında bir kitle örgütü, farklı ulusları yukarıda belirtilen çizgi temelinde büyük başarı ile örgütlemektedir.

Sonuç Yerine

Süpergüç emperyalizminin damgasını vurduğu ve Güney Asya özelinde Hindistan yayılmacılığının hüküm sürdüğü bugünün dünyasında, ulusal sorun proleter devrimin gündeminde büyük öneme haizdir. Bu yüzden, Maoist komünist devrimciler gericilerin burjuva milliyetçiliği maskesini düşürmek için özellikle yapabildiklerinin en iyisini yapmalıdırlar ve ulusal sorunun ilerici özünden devrimci kitlelerin sınıf mücadelesini daha ileri taşımak için akılcı bir biçimde faydalanmalıdırlar. Maoist devrimcilerin önderlik ettiği Halk Savaşı'na karşı silahlı müdahale tehlikesini bertaraf etmek için, Hindistan yayılmacılarına ve onların uşaklarına karşı olan tüm ilerici güçlerin birliği, başka hiçbir yerde Nepal'de olduğundan daha fazla acil ve önemli değildir.

Şubat 1996

* Özelikle Ocak 1997'deki Polip Büro Buluşmasını takiben NKP (Maoist)'in ulusal sorun üzerine politikalarını daha da geliştirmesi Magarat Ulusal Kurtuluş Cephesi, Tamuwan Ulusal Kurtuluş Cephesi, Tharuwan Ulusal Kurtuluş Cephesi, Kirat Ulusal Kurtuluş Cephesi, Tamang Ulusal Kurtuluş Cephesi, Newar Ulusal Kurtuluş Cephesi, Madhesi Ulusal Kurtuluş Cephesi ... gibi farklı ulusal kurtuluş cephe organizasyonlarının oluşumuna olanak sağladı.)

Referanslar

1. Bhasin, A.S. (1970), Documents on Nepal's Relations with India and China (1949-1966), Academic Books Ltd.

   >Bhasin, A.S. (1970), Nepal'in Hindistan ve Çin ile Olan İlişkileri Üzerine Belgeler (1949-1960), Akademik Kitaplar Ltd.

2. Bhattarai, Baburam (1990), Nepal: A Marxist View, Kathmandu.

   >Bhattarai, Baburam (1990), Nepal: Marksist Bir Bakış Açısı, Kathmandu.

3. C.P.N. (Unity Center) (1991), Political Documents (Nepali).

   >N.K.P. (Birlik Merkezi) (1990), Politik Belgeler (Nepal).

4. C.P.N. (Unity Center) (1994), Resolution on Nationality Question in Nepal (Nepali).

   >N.K.P. (Birlik Merkezi) (1994), Nepal'de Ulusal Sorun Üzerine Karar (Nepalce).

5. Lenin v.I. (1913), "Critical Remarks on the National Question" in Collected Works Vol.20, Progress Publisher, Moscow, 1964.

   >Lenin V.I. (1913), 'Ulusal Sorun Üzerine Eleştirel Notlar' Bütün Eserleri 20. Cilt, Progress Publisher, Moskova, 1964.

6. Lenin, v.I. (1914), "The Right of Nations to Self-Determination," in op.cit.

   >Lenin V.I. (1914), 'Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakki,'

7. Stalin, J.V.(1912), Marksizm and the National Question, National Book Center, Calcutta.

   >Stalin J.V. (1912), Marksizm ve Ulusal Sorun, National Book Center, Calcutta.

8. Rawat, P.C. (1972), Indo-Nepal Economic Relations, New Delhi.

   >Rawat P.C. (1972), Hindu-Nepal Ekonomik İlişkileri, Yeni Delhi.

Nepal Devrimi: Dünya Devrimi İle Nasıl İlişkilendirilir?

Yoldaş Gaurav

Nepal de görkemli bir Halk Savaşı büyük bir hızla ilerlemekte ve böylece sadece Nepal'in politik-askeri-ekonomik durumunu etkilemekle kalmayıp ayrıca önemli bir dereceye kadar dünya politikasını da etkilemektedir. ABD emperyalizmi, suç ortakları İngiliz emperyalizmi ve Bush'un "terörle savaş"ının müttefik emperyalist güçleri ile beraber, bu devrimci savaşla çarpışmaya and içti. Himalaya ülkesindeki bu devrim ile nasıl savaşacakları konusunda gerici devletlerin uluslararası forumlarında ciddi tartışmalar devam etmektedir. Bu yılın Haziran ayının ortasında Londra'da Tony Blair hükümetinin sponsorluğunda gerçekleştirilen toplantıda Nepal'in Gyanendra-Paras-Deuba rejimine sağlanacak yardımların özelliği ve içeriği hakkında keskin farklılıklar ortaya çıktı. Sendeleyen Nepal Hükümeti'ni askeri yardımlar yoluyla desteklemeye tüm diğer temsilciler muhalefet ettiklerinde ABD ve suç ortağı İngiltere fiilen azınlık durumundaydılar. ABD ve İngiltere dışındaki diğer devletler Nepal'e, askeri ekipmanlar sağlanması yerine insani faaliyetlere ve kalkınma faaliyetlerine

yönelik yardımlar yapılması gerektiği şeklindeki görüşlerini ileri sürdüler. Tony Blair hükümeti, savunma bakanlığı, dışişleri bakanlığı ve Uluslararası Kalkınma Kurumu tarafından işletilen Küresel Çatışmayı Önleme Grubu aracılığıyla Nepal rejimine 2 askeri uçak, 2 MI-17 destek helikopter, patlayıcı maddeleri kullanma düzeneği ve askeri eğitim sağlama konusunda, meseleyi parlamentoda uygun bir şekilde tartışmaksızın anlaşmaya vardığı zaman kendi parlamentosunda teşhir oldu. Belçika'da, hükümet Nepal'in sallantıda olan Gyanendra-Debua rejimi ile askeri bir anlaşma imzalamaya karar verdiği zaman Guy Verhofstadt'ın başkanlık ettiği 6 partiden oluşan bir koalisyon hükümeti vardı. Belçika Yeşiller Partisi lideri ve Belçika hükümetinin başbakan yardımcısı olan Magda Aelvoit, Belçika yasaları iç savaş içerisinde bulunan ülkelere silah ihracatını yasakladığı için modern silahların (özellikle makineli silahlar) satılması anlaşmasını protesto etmek için Ağustos ayının üçüncü haftasının başında kabineden istifa etti. Hükümet bu mesele ile ilgili gensoruda parlamentoda zar zor ayakta kalabildi. Almanya zaten silah sevkıyatını reddetmişti. Silah temin etmek için Belçika'yı ziyaret eden Deuba, burada büyük protesto gösterileriyle karşılaştı. Belçika'daki Nepal'li ilerici örgütlerden biri bu silah anlaşmasına ve Nepal Kraliyet Ordusu tarafından sürdürülen soykırıma karşı protesto mektuplarını hükümete iletti ve ayrıca Nepal'de olağanüstü halin kaldırılmasını talep etti. Bu yüzden, Nepal halk devrimine karşı böyle bir faşist soykırımcı hükümet ile silah anlaşması meselesi Belçika hükümeti açısından kolay bir mesele değildi. Tüm bu gelişmelerden kaynaklı gerici Verhoftadt hükümeti silah ikmalini birkaç ay için ertelemeye zorlandı.

Senatoya (ABD'de -çev.) gelince, senato kendisinin o kadar tutucu gerici olduğunu gösterdi ki, hükümet tarafından herhangi bir ülke ve halkına karşı sürdürülen yağmaya, talana, baskıya, vahşi saldırılara ve zalim savaşa karşı sesini çıkaracak herhangi bir parti yoktur. Parlamentoda gerçek anlamda muhalefetin olmadığı, iktidardaki parti ile "muhalif" partinin benzer olduğu

ABD'nin, dünyanın en büyük demokrasilerinden biri olduğunu iddia etmek utanç vericidir!

Böylece Nepal devrimi dünyadaki politik gelişmeleri farklı düzlemlerde doğrudan etkilemektedir. Çağdaş dünya koşullarında ezilen ülkeler için devrimin yol göstericisi olarak görülen Nepal devrimi, emperyalizmin ve gericiliğin bu çürümüş sistemi için sorun olmaktadır. Bu nedenle, bir taraftan Maoistler ve diğer devrimci güçler Nepal devrimini desteklemek için dünyanın farklı yerlerinde farklı düzlemlerde mücadeleler ve dayanışma eylemleri sürdürürken, diğer taraftan ABD emperyalizmi ve gericiler Nepal devrimini bastırmak için yemin etmektedirler. Bu yüzden süregiden Nepal Devrimi hem devrimci güçler ve kitleler hem de emperyalizm ve gericilik açısından ciddi bir endişe meselesi haline gelmiştir ve herkes kendi bakış açısına ve sınıfsal çıkarına uygun olarak rolünü oynamak zorundadır. Bu yüzden Nepal devrimini dünya perspektifi içerisinde önemsiz olarak düşünmek ve onu Nepal ile sınırlamak tam bir cehalet olacaktır.

Nepal Devrimi: Dünya Devriminin Parçası

Toplumumuzun birçok özgüllüğüne rağmen Nepal Devrimi, Mao yoldaş tarafından ileri sürülen ilkeye dayanmaktadır. Bu devrim anti-emperyalist, anti-feodal, bürokrat ve komprador burjuvazi karşıtı özelliğe sahiptir. Bu devrim, eski tipte değil, fakat yeni tipte bir demokratik devrimidir. Burjuva demokratik karakterine rağmen bu devrimin nasıl dünya devriminin bir parçası olduğunun zorunlu olarak anlaşılması gerekir. Ancak o zaman bu devrimin proletaryadan ve tüm diğer devrimci güçlerden ve ezilen kitlelerden dünya çapında nasıl destek aldığı ve dünya devrimine nasıl hizmet ettiği anlaşılabilir. Mao'dan aşağıdaki alıntı buna oldukça uygun düşmektedir:

"*Sömürge ve yarı-sömürge bir ülkede böyle bir devrim, birinci aşaması ya da birinci adımı sırasında, toplumsal niteliği bakımından temelde hâlâ burjuva demokratik olduğu ve objektif*

hedefi kapitalizmin gelişmesi için yolu açmak olduğu halde, artık, burjuvazinin diktatörlüğü altında kapitalist bir toplum ve kapitalist bir devlet kurmak amacıyla burjuvazinin önderlik ettiği eski tipte bir devrim değildir. Bu devrim, birinci aşamada, yeni demokratik bir toplum ve bütün devrimci sınıfların ortak diktatörlüğü altında bir devlet kurmak amacıyla proletaryanın önderlik ettiği yeni tipte bir devrimdir. Böylece bu devrim, gerçekte, sosyalizmin gelişmesi için daha da geniş bir yol açma görevini yerine getirir. Bu devrimin gelişme süreci içinde, düşman tarafında ve müttefiklerimizin saflarında meydana gelen değişikliklerden dolayı, birkaç alt aşama daha olabilir, ama devrimin temel niteliği değişmez.

Böyle bir devrim emperyalizmin temellerini hedef alır ve bu yüzden emperyalizm onu hoş görmez, ona karşıdır. Ne var ki, sosyalizm ondan yanadır ve sosyalizmin anavatanıyla uluslararası sosyalist proletarya onu destekler.

Bu yüzden, böyle bir devrim kaçınılmaz olarak proleter-sosyalist dünya devriminin bir parçası olur."[1]

Yukarıda verdiğimiz alıntının, bu özel aşamada Nepal devrimini ve onun dünya proleter ve sosyalist devrimi ile bağını nitelendirmek için yeterince aydınlatıcı olduğu açıktır. Proletarya hiçbir zaman gerçekliği gizlemez ve bu yüzden, Mao'nun ölümünü takiben Çin'de gerçekleştirilen darbeden sonra proletaryanın devlet iktidarını ve sosyalist temeli kaybettiği ve bunun sonucu olarak herhangi bir ülkedeki proletarya devriminin proleter veya sosyalist devletin desteğini almaktan yoksun kaldığı şimdiden deklere edilmiştir. Bu yüzden tam da bu noktada proletarya devrimi, Yeni Demokratik veya sosyalist olsun, oldukça güç bir ortam içerisinde ilerlemeye mecburdur... Gelişmekte olan Nepal devrimi bunun istisnası olamaz. Fakat biz Maoistler,

---

[1] Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt II, Yeni Demokrasi Üzerine, Türkçesi; Kaynak Yayınları II. Cilt S. 348-349.

bu mevcut koşullardan hiçbir zaman, devrimin başlatılamayacağı, sürdürülemeyeceği ve geliştirilemeyeceği sonucunu çıkarmayız. Bunun tam tersi olarak çıkardığımız sonuç, devrimin sadece başlatılmak ve sürdürülmekle kalmayıp ayrıca geliştirilebileceği, başarıya ve zafere ulaştırılabileceği şeklindedir. Nepal, Peru, Hindistan, Filipinler ve Türkiye'de süren ve gelişen devrimler ve farklı diğer ülkelerde Maoist partilerin önderliğinde devam eden hazırlıklar anlayışımızın bilimsel yasalara dayandığının canlı kanıtıdır.

Yukarıda tartıştıklarımızdan hareketle, bir sosyalist kamp veya sosyalist üssün yokluğunda proletarya sınıfımızın ve diğer tüm ezilen devrimci kitlelerin daha önce olduğundan çok daha fazla enternasyonal birliğe ihtiyaç duydukları açıktır. Şanlı partimiz NKP (Maoist), mevcut koşullarda sınıfımızın birliğinin şiddetle gerekli olduğunu, bu olmaksızın tek bir ülkedeki devrimin başarıya ulaştırılmasının hemen hemen gerçekleşemez (*unrealizable* -çev.) olduğunu, gerçekleşmesi durumunda bile sürdürülmesinin aynı derecede güç olduğunu düşünmektedir. Partimizin İkinci Ulusal Konferans'ında kabul edilen belgeden iki cümle aktarmak uygun olacaktır:

"*Mevcut özel ekonomik, politik, kültürel ve coğrafi koşullardan ve Hindistan tekelci kapitalizmin hakimiyetinden dolayı Yeni Demokratik Devrim'i tamamıyla başarmak oldukça güçtür, eğer özel koşullarda başarılsa bile sürdürülmesi hemen hemen imkansız olacaktır. Devrimciler dikkatlerini, eşitsiz gelişme koşullarına uygun olarak ortak ve birleşik mücadelenin gücünden kaynaklı belli bir ülkenin veya belli bir ülkenin belli bir alanının özgürleştirilebileceği ve ancak o zaman bu bölgenin, bir bütün olarak bölge devrimi doğrultusunda üs alanı rolünü oynayabileceği noktası üzerinde ciddi bir şekilde odaklandırmalıdırlar.*"[2]

---

[2] NKP (Maoist)'in İkinci Ulusal Konferans'ından belgeler.

Her ne kadar belge Güney Asya Bölgesi'nden bahsediyorsa da anlayışın bugün dünya durumuna da uygun düştüğü görülmektedir. Temel mesele, devrimci görevleri yerine getirmede devrimci güçlerin birliğinin ve dayanışmasının önemini kavramaktır. Proleter devlet veya sosyalist üssün olmadığı mevcut durum, dünyanın tüm devrimcilerinin kendi aralarındaki birliği ve dayanışmayı daha önce hiç olmadığı kadar güçlendirmelerine ve böylece tek tek ülkelerde devrimler gerçekleştirerek emperyalizm ve gericilik ile savaşabilen proletarya ve devrimci kitlelerin muazzam bir gücünü doğurmalarına sebep olmaktadır.

Devrimci güçlerin uluslararası dayanışmasından ve dünya devrimini gerçekleştirmekten bahsettiğimiz zaman böyle bir birlik ve dayanışmanın bir aracı olarak enternasyonal örgütten de bahsetmeliyiz. Bugün bir Enternasyonal'e sahip olmadığımız iyi bilinmektedir, fakat proletarya bu doğrultuda mesafe kaydetmek için yoğun çabalar göstermektedir. Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH)'in kurulması ve güçlendirilmesi bu yürüyüşte önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Devrimci Enternasyonalist Hareket Maoist güçlerin ve diğer devrimci güçlerin dünya çapındaki birliğini güçlendirmede önemli bir rol oynadı ve halen de oynamaktadır. Halen tüm Maoist güçler DEH'e katılmamış olsalar da Maoistlerin enternasyonal bir merkezi olarak DEH önemli oranda tanınmıştır. DEH içerisinde olan ve olmayan Güney Asya'daki hemen hemen tüm Maoistleri içine alan Maoist Parti ve Örgütlerin Koordinasyon Komitesi (CCOMPOSA), son dönemde toplanan ikinci Konferansında oybirliği ile bir Deklerasyon'u kabul etti. Bu deklerasyonda DEH söyle değerlendirilmektedir:

"*Sermayenin sürekli yoğunlaşma ve merkezileşme özelliği ve dünya çapında meydana gelen eşitsiz gelişme dünya emperyalist sisteminin krizini şiddetlendirmiş ve yirmibirinci yüzyılın başında dünya proleter devrimi için mükemmel bir objektif durum yaratmıştır. Bununla beraber sübjektif olarak, Mao'nun ölümünü takiben 1976'da Çin'de revizyonistler gerici bir darbe*

yoluyla hem devlet iktidarını ve hem de parti önderliğini ele geçirdiklerinde uluslararası komünist hareket, tarihindeki en büyük darbelerden birini aldı. Kapitalizmin restorasyonu, proletarya sınıfının, hem uluslararası düzlemde önderlikten, hem de sosyalist bir üsten yoksun kalması sonucunu doğurdu. Bu süreçte sadece Kruşçev'ci ve Deng'ci modern revizyonizm ile değil, fakat ayrıca Hoca'cı dogmato-revizyonizm ile de mücadele edilmek zorunda kalındı. Emperyalizmin ve uşaklarının şiddetli saldırılarına ve bizzat hareket içerisindeki oportünistlerin ihanetlerine rağmen; tüm dünyadaki gerçek Marksist-Leninist-Maoist'ler komünizm için mücadeleyi bırakmayı reddettiler. Dünya proletaryasının güçleri, yeni inisiyatifler doğurarak sınıfımızı enternasyonal düzlemde yeniden örgütlemek için azami çaba gösterdi. Ki bu inisiyatifler içerisinde Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH) en öne çıkandır."[3]

Şu anda Güney Asya'nın dünya devriminin fırtına merkezi olduğu herkes için açıktır. ABD'nin 11 Eylül bahanesiyle Afganistan'a yönelik haçlı seferinden ve Bush'un başında bulunduğu ABD önderlikli emperyalist ittifak tarafından "teröre karşı savaş" (ki gerçekten ezilen kitlelere karşı savaş anlamına gelmektedir) açık deklerasyonunun ilanından ve bağımsız ülkelerin ve emekçi kitlelerin hedeflenmesinden sonra dünya durumu, dünya çapında daha şiddetli devrimci dalga yaratarak ciddi değişikliklere uğramaktadır. Dünyanın bu özel durumunda her devrim dünya devrimi ile ve küresel çaptaki anti-emperyalist mücadele ile daha yakın bağ kurmalı ve birleşmelidir.

Nepal, Peru, Hindistan, Türkiye, Filipinler gibi ülkelerde Maoist partilerin önderliğinde devam etmekte olan devrimler emperyalizme ve gericiliğe karşı etkin mücadelede çok büyük itibar kazanmışlardır. Doğru ve gerçek bir Maoist parti olan Nepal Komünist Partisi (Maoist) önderliğinde Nepal'de gelişen güçlü

---

[3] Ağustos 2002'de toplanan İkinci Yıllık Konferans'ta kabul edilen CCOMPOSA deklerasyonu.

Halk Savaşı (ki şu anda en ön plandadır), gerçekten de dünya açısından bile bugün oldukça önemli bir olaydır. Bu yüzden, Nepal Halk Savaşı'nın dünyanın ezilen kitlelerinden ve devrimcilerden neden büyük destek almakta olduğu ve neden genel anlamda ABD önderlikli emperyalist ittifakın ve özelde ABD-İngiltere emperyalist ittifakının hedefi haline geldiği anlaşılabilir. ABD gibi bir süper güç, neden Nepal gibi küçük ve yoksul bir ülkede gelişen bir devrimle bu kadar fazla alakadar olup Nepal halkının kendi geleceği hakkında karar vermesini engellemektedir. Bu sadece, Nepal ne kadar küçük olursa olsun, Nepal Devrimi'nin tam da emperyalistlerin çıkarlarına darbe vurmakta olmasından ve, emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşmaları konusunda dünyanın milyonlarca ezilen kitlesine ve devrimci güçlerine ilham vermesinden kaynaklanmaktadır.

"*Bugün, ABD emperyalizminin önderliğindeki haçlı seferine karşı çıkmak ile Nepal'deki Halk Savaşı'nı destekleme görevimiz arasındaki doğrudan ilişkiyi daha net bir şekilde görebiliyoruz. Şu anda zaten belli bir dereceye kadar Nepal'e müdahale etmekte olan ve ileriki süreçte niteliksel olarak daha büyük bir çapta bunu yapmakla tehdit eden ve buna hazırlanan ABD ve dünya gericiliğini müdahaleden geri tutma somut ve acil görevi söz konusudur.*"[4] DEH Komitesi tarafından ifade edilen bu anlayış ve kararlılık Nepal'deki Halk Savaşı'nın rolünün ve ABD emperyalizminin nasıl müdahale ettiğinin ve önümüzdeki günlerde bunu niteliksel olarak daha üst bir seviyede nasıl yapacağının gerçek değerlendirmesini yansıtmaktadır. DEH Komitesi'nin öngördüğü gibi "*ABD ve dünya gericiliğinin müdahalesinin engellenmesi*" acil ve somut görevi Nepal'de şimdiye kadar elde edilen kazanımların korunması ve geliştirilmesi için dünya devrimcilerinin acil ve kaçınılmaz bir görevi haline gelmiştir.

Neden dünyanın süper gücü Nepal devrimi ile bu kadar çok ilgilenmektedir?.. Bunun bazı özel nedenleri vardır. Nepal'deki

---

[4] DEH Komitesi Genelgesi, 27 Temmuz 2002.

Halk Savaşı stratejik savunma aşamasından stratejik denge aşamasına ulaştı ve niteliksel olarak stratejik saldırı aşamasına ulaşmak için çaba göstermektedir. İstikrarlı üs alanları varlıklarını sürdürmektedirler ve yeni halk iktidarı geniş kırsal kesimlerde uygulanmaktadır ve tüm ülke çapında iktidarı ele geçirmek için hazırlıklar devam etmektedir. Yönetici sınıf ve rejim başa çıkamayacağı bir kriz içerisindedir ve Maoist Halk Savaşı'na karşı savaşma konusundaki yetersizliği her seferinde ortaya çıkmaktadır ve şu anda emperyalist yardım ile ayakta durmaktadır. ABD'nin ve sallantıdaki uşağı Nepal rejiminin, Halk Savaşı'nı "terörist" olarak göstererek onu izole etmeye yönelik tüm çabalarına rağmen halk bu yalan propaganda ile aldatılmaya hazır değildir ve bunun tersine Halk Savaşı dünyanın çeşitli bölgelerinden farklı kitlelerin desteğine sahiptir. Nepal devrimini hedef haline getirme konusunda kışkırtılan Bush'un Halk Savaşı'nın bu gelişimine tahammül etmesi oldukça zordur.

ABD'nin Saldırı Savaşına Karşı Mücadele

George Bush daha şimdiden, "teröre karşı savaş" görüntüsü altında dünya halklarına karşı savaşı deklere etti. ABD-İngiltere, Afganistan'da binlerce masum insanı katletti, çok daha fazlasını sakatladı ve binlercesini ise sadece Afgan hapishanelerinde değil fakat Küba'daki ABD'nin özel işkence hücrelerinde işkenceden geçirdi. Bu savaş kışkırtıcıları Irak'ı ikinci hedefleri haline getirdiler ve şimdiden savaş uçaklarını Irak göklerinde uçurmaya başladılar. Fakat muazzam uluslararası baskıdan dolayı Irak'ın yoğun bir şekilde bombalanmasından geçici bir süre için geri adım atıldı. ABD'nin Orta Doğu'daki bekçi köpeği İsrail tarafından Filistin halkına yönelik yoğun saldırılar aralıksız devam etmektedir. Nepal'deki ve diğer ülkelerdeki Maoist hareketler ABD'nin "terörist" listesinde olmasalar da bu pek bir farklılık doğurmuyor. Onlar bu isimleri "liste"ye, sadece kitleler içerisinde daha fazla teşhir olacakları korkusuyla koymamaktadırlar. Bu, ABD'de çıkan solcu bir haftalık dergi olan Revolutionary Worker

(*Devrimci İşçi* -çev.)'dan alınan haberler yoluyla doğru bir şekilde anlaşılabilir: *"Nepal'deki Halk Savaşı, El Kaide gibi gruplarla hiçbir ortak yanı olmayan gerçek bir özgürlük savaşıdır. Fakat Nepal hükümeti ve Hindistan hükümeti resmen NKP (Maoist)'i "terörist" ilan ettiler. Ve Nepal yöneticileri, "terörizme karşı küresel savaş"ın parçası olarak ayaklanmaya karşı savaşmak için yabancı yardım savını hazırlamışlardır. Yine de ABD Dışişleri Bakanlığı, NKP (Maoist)'i terör listesine koymamıştır. Fakat ADB hükümeti, İngiltere ve diğer tüm emperyalistlerle birlikte Nepal rejiminin Maoistlere karşı seferberliğini desteklemektedirler. Ki bu seferberlik çerçevesinde Nepal'in kırsal kesimlerinde yüzlerce insan öldürülmekte; "Maoist sempatizan" olmakla suçlanan birçoğu toplanarak hücrelere konmakta; ve tüm anayasal haklar askıya alınmaktadır. ABD dışişleri bakanı Colin Powell kral, başbakan ve Nepal Kraliyet Ordusu yöneticileriyle buluşmak için Ocak ayında Nepal'e gitti. Başkan Bush Nepal başbakanı Deuba ile görüşmek için kendisini Mayıs ayında Beyaz Saray'a davet etti ve daha sonra da kongreden, Nepal'e yönelik 20 milyon dolar askeri ve ekonomik yardımı onaylamasını istedi.*

Güney Asya işlerinden sorumlu ABD dışişleri bakan yardımcısı Christina Rocca Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komitesi'ne şunu söyledi; "Maoistler (Nepal'deki) hem hükümet hedeflerine hem de masum sivillere karşı terörist saldırıları yoluyla kendilerinin acımasız düşmanlar olduklarını göstermişlerdir." Ve ABD hükümeti, Nepal'li yetkililere, "Maoist teröre karşı direnme" üzerine eğitim vermiştir."[5]

Maoistlerden islami köktendincilere kadar sıralanan güçler ABD emperyalizminin hedefleridirler. ABD emperyalizminin acil hedefleri bazı islami güçler olsa da bunlar ABD'nin esas hedefleri değillerdir. Esas hedefler Maoistler, diğer devrimci güçler ve kitlelerdir.

---

[5] *Revolutionary Worker* 1166, 15 Eylül 2002.

Yayılmacı Hindistan devleti, Maoist Halk Savaşı'nın tüm ülke çapında iktidarı fethetme doğrultusunda ilerlediği bugünlerde daha da saldırgan hale gelmiştir. "Dünyanın en büyük demokrasilerinden biri" örtüsünü tamamıyla bir tarafa bırakan faşist Hindistan devleti devamlı olarak gazetecilere, insan hakları aktivistlerine ve Nepal halkının Hindistan'daki sosyal önderlerine saldırmakta ve onları Nepal'in faşist Gyanendra-Debua rejimine teslim etmektedir. Onların tek suçları, Nepal kitlelerinin davasına destek vermeleri ve Nepal rejimi tarafından uygulanan faşist baskıya karşı çıkmalarıdır. Bu saldırı özellikle geçen Ağustos'tan itibaren Hindistan devleti tarafından yoğunlaştırıldı ve halen de aralıksız devam etmektedir. Şu anda Hindistan devletinin görevlerinden biri Maoistleri ve sempatizanlarını –eğer Hindistan'da varlarsa- ispiyonlamak ve onları faşist Nepal rejimine teslim etmek haline gelmiştir. Hindistan polisinin bu kadar Nepal rejimine sadık olması gerçekten alçaltıcıdır. Nepal devrimcilerine yönelik bu türden çıplak saldırılar Hindistan tarihinde ender olarak görülmekteydi. Bu, ABD Nepal devrimini bastırma konusunda öne çıktıktan sonra arttı ve şimdi Hindistan ABD'nin uşağı gibi çalışmaktadır. Temel neden Hindistan devletinin tüm faaliyetlerinde her yönlü faşizmi uygulamasıdır. Hindistan devletinin rehber çizgisi, iç ve dış politikasında uygulanmakta olduğu ve son dönemdeki saldırılar ve Nepal'lilerin iadesinde açık bir şekilde ortaya çıkan Hindu faşizmidir.

Şimdi hepimizin önünde duran sorun, anti-emperyalist mücadeleye kimin önderlik edeceği ve bu mücadelenin nasıl başarıya ulaştırılabileceğidir.

Biz Maoistler, bilimsel tahlil yoluyla, sadece proletaryanın böyle bir anti-emperyalist mücadeleye bütünüyle ve sonuna kadar önderlik etme kapasitesine sahip olduğu sonucuna vardık. Birçok insan bundan şüphe eder ve başka sonuçlara varır. Bazıları bunu El Kaide'den beklemeye kadar vardırdılar. Bu tür bir düşüncenin temel nedeni hüsran ve düş kırıklığıdır. Gerçek pratik her seferinde ve şimdilerde de kanıtladı ki, bunun gibi köktenci güçler anti-emperyalist mücadelelere önderlik edecek

kapasiteye sahip değillerdir. Afganistan'daki Taliban rejiminin ABD saldırısı karşısında bu kadar kolay çöküşü son dönemin örneğidir. Irak'ın ABD'nin saldırısına, dünya halklarının ABD karşıtı anlayışının gücü ve kendi askeri kapasitesi yoluyla direnebileceği muhtemeldir. Fakat bu mücadeleye önderlik etme kapasitesine sahip değildir. Keskin anti-emperyalist çizgiye, böyle bir tarihe ve böyle bir hedefe sahip değildir. (...) Bu, ABD saldırısına karşı savaşlarında Irak halkını desteklememiz gerektiği anlamına gelmez; bu haklı savaşta onları güçlü bir şekilde desteklemeliyiz. Tek mesele, politik güçleri ve mücadelelerini tanımlama bilimsel ilkesini yitirmememiz gerektiğidir.

Bu yüzden anti-emperyalist mücadeleye önderlik etme kapasitesine sahip olanlar Maoist güçlerdir. Burada Maoistlerin, ABD süper gücüne karşı askeri olarak savaşmasından bahsetmiyoruz. ABD'nin bir süper güç olduğu ve devasa boyutlarda öldürücü silah stokuna sahip olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Anti-emperyalist mücadele ile kastettiğimiz şey, ABD ile silahlı çatışma değildir. Mesele, doğru bir çizgi temelinde en geniş boyutta kitleleri birleştirerek dünya ölçeğinde bilinçli ve planlı bir tarzda anti-ABD emperyalist hareket inşa etme sorunudur.

Çağımız emperyalizm ve proleter devrim çağıdır. Bu çağın spesifik özelliği, ister yeni demokratik ya da sosyalist, ister ulusal özgürlük hareketi olsun tek tek ülkelerdeki devrimlerin anti-emperyalist-mücadele ile yakından ilişkili olmasıdır. Açıktır ki emperyalizm tek tek ülkelerde meydana gelen devrimlere istisnasız müdahale eder ve bu devrimlerin karşısında durur. Bu gerçek geçmişte yaşanan ve şu anda ayrıca yaşanmakta olan pratiklerle defalarca doğrulandı. Maoist Halk Kurtuluş Ordusu (HKO) gerici faşist Nepal devletine ve onun silahlı güçlerine darbe vurduğu zaman ABD emperyalizmi kendisi yara almış gibi hissetmekte ve farklı düzlemlerde NKP (M)'ye ve HKO'ya reaksiyon göstermeye başlamaktadır. Bu, geçmişte birkaç defa gerçekleşti. Bugünlerde gerici Nepal devleti ve ordusu, 8 Eylülde Sindhuli ilinin Bhiman bölgesinde ve bir sonraki gün Argakhanchi ilinin

Sandikharka bölgesinde HKO tarafından yürütülen ve tüm silah ve mühimmatın ve banka da dahil olmak üzere tüm hükümet dairelerinin ele geçirildiği ve yaklaşık 125 güvenlik görevlisinin öldürüldüğü birbirini izleyen iki başarılı askeri harekattan sonra oldukça kötü bir şekilde demoralize oldu. Tam bu ortamda ABD'nin Nepal büyükelçisi, 11 Eylül'ü değerlendirme vesilesiyle (ki NKP (M) ve HKO ile hiçbir ilgisi olmamasına rağmen) Maoistlerin silahlarını bırakmaları ve hükümet ile görüşmelere başlamaları gerektiğini söyledi. ABD'nin kendi çıkarlarını Nepal devriminin her kazanımıyla nasıl ilişkilendirdiği açıktır. Ayrıca ABD'nin, Hindistan'da HKP (ML) (HS) ve MKM (*Maoist Komünist Merkez* -çev.) tarafından önderlik edilen silahlı devrimci mücadeleleri bastırma konusundaki merakını nasıl dile getirdiği, Ebu Seyyaf örgütünü ortadan kaldırma adına Filipinler devrimci mücadelesine karşı nasıl hareket ettiği ve Peru ve Türkiye'deki devrimci hareketi bastırmak çabasına ABD'nin nasıl karıştığı dünyanın diğer ülkelerindeki devrimciler tarafından da görülmektedir. Bu yüzden tüm bu işaretler ABD'nin "teröre karşı savaş"ının asıl hedefinin Maoist güçler olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

Bu yüzden Bush'un asıl planı, özellikle dünya durumunda çeşitli açılardan değişimlere neden olan 11 Eylül sonrasında devrimci güçlere karşı, kitlelere karşı ve devletlere karşı saldırı savaşı başlatmaktır. Gelecek ayların ve yılların mükemmel fırsatlar ve, tehlikeler ve sorunlar doğuracağı ve ayaklanmaların ve karşı sindirmelerin geleceğe damgasını vuracağı kesindir. Bu yüzden genel anlamda devrimci güçler ve özelde Maoistler bu yeni sorunlarla başa çıkma ve devrimci dönüşümler için onları mükemmel fırsatlara çevirme konusunda hazırlıklı olmak zorundadırlar. Partimiz, hedefimize ulaşmak için mücadelemizi daha da şiddetlendirmeye dönük olarak tüm Maoistlerin yanında ve diğer devrimci güçlerle birlikte çalışarak bu sorumluluğu omuzlamaya hazırdır. Dünya Maoistleri ve devrimcileri birleşiniz!

Dünyanın işçileri ve ezilen halkları birleşiniz!

Ocak 2003

Yeni Tipte Bir Devlet İnşa Etme Sorunu

Baburam Bhattarai

"*Her devrimin temel sorunu, iktidar sorunudur. Bu sorun anlaşılmadıkça devrimde kendi rolünü bilinçli bir biçimde oynamak ve hele devrimi yönetmek söz konusu olamaz.*" V.İ. Lenin

Devlet iktidarı sorunu, geniş kırsal alanlarda devrimci üsler ve yerel iktidarı kurduktan sonra merkezi devlet iktidarını ele geçirme yolunda ilerleyen Nepal'deki Yeni Demokratik Devrim açısından merkezi bir sorun haline gelmiştir. Sorun önem arz ediyor ve esas olarak iki açıdan tartışılabilir. İlk olarak evrensel bağlamda, ikincisi, somut ulusal bağlamda. İlk olarak, evrensel bağlamda veya genel anlamda proleter devlet iktidarı (yeni demokratik veya sosyalist) tarihteki tüm sömürücü azınlıkların devlet iktidarları ile kıyaslandığında 'yeni tip' bir devlet iktidarıdır. Dahası Rusya'daki, Çin'deki ve geçmişteki diğer sosyalist ve yeni demokratik iktidarların yıkılmasından sonra 21. yüzyılda yeni bir ortamda ortaya çıkan proleter devlet iktidarları çok daha farklı bir tipte olmak zorundadır. İkincisi, eski burjuva devrimin ve devletin bile tamamlanmadığı Nepal'in somut yarı-sömürge,

yarı-feodal ulusal koşullarında proleter devlet doğal olarak 'yeni' bir tipte olacak (olmak zorunda). Bu nedenle öncelikle devlet sorunu üzerine tarihi tecrübelerin genel bir değerlendirmesini yapacağız ve yeni tip devletin temel özelliklerini analiz etmeye çalışacağız.

1- Tarihi Arkaplan

a) Evrensel Bağlam

Devlet iktidarı sorunu uluslararası komünist hareket içerisindeki her büyük ideolojik politik mücadelede merkezi sorun oldu. Marx-Engels dönemi boyunca anarşistlere karşı mücadeleler, Lenin döneminde revizyonistlere karşı mücadeleler, Mao dönemi boyunca ve dönemimizde revizyonistlere ve dogmato-revizyonistlere karşı mücadeleler esas olarak devlet iktidarı sorunu üzerinde merkezileşmektedir. Bu yüzden öncelikle, devlet üzerine küçük burjuva, burjuva, bürokrat burjuva görüşler olarak adlandırılabilecek olan anarşist, revizyonist, dogmato-revizyonist görüşlere karşı Marxist-Leninist-Maoist veya proleter bakış açısının bir özetini yapmak ve yeni tipte bir devlet iktidarı için temel oluşturmak yararlı olur.

Şimdiye kadarki mevcut tarihsel gerçekler ve bunların tarihi-materyalist yorumlarına göre devletin menşei, bir sınıfın diğerleri üzerindeki diktatörlüğünün bir aracı olarak toplumdaki sınıfsal bölünmüşlüğe tabi oldu. Bu yüzden devlet ilkel komünal toplumdan başlayarak köleci, feodal ve modern kapitalist topluma kadarki her tarihi aşamadaki sınıf mücadelelerinin merkezi oldu ve her galip gelen sınıf kendi sınıf çıkarlarına uygun olarak devlet silahını daha da keskinleştirerek güçlendirdi. Başlangıçta toplumun "hizmetçisi" olarak doğan devlet giderek kendisini toplumdan ayırdı ve toplumun "efendisi" biçimini aldı. "En yüksek" ve "son" aşaması olan burjuva cumhuriyete varması ile birlikte büyük bir bürokrasi ve sürekli ordu ile silahlanan devlet

toplum üzerinde korkunç bir asalak mekanizmaya dönüştü. Bununla beraber, doğan her şeyin kendi ölümü ile karşılaşacağını öngören diyalektiğin yasasına göre devlet de bir gün kendi sonu ile karşılaşacaktır.

Toplumsal üretici güçlerin oldukça yüksek bir aşamaya varması bunu hem mümkün ve hem de zorunlu kılmaktadır. Bu, devletin kökeni, gelişimi ve sonu ile ilgili Marksizm'in temel prensibidir. Marksizm'in kurucularından Marx özellikle de "*Fransa'da Sınıf Savaşımı*" (1850), "*Louis Bonaparte'ın Onsekizinci Brumaire'i*" (1852), "*Fransa'da İç Savaş*" (1871) vs. çalışmalarıyla ve Engels özellikle de "*Anti-Dühring*" (1878), "*Aile, Özel Mülkiyet ve Devletin Kökeni*" vs. çalışmalarında bilimsel devlet görüşünün temelini attılar.

Bununla beraber, uluslararası komünist hareket içerisinde en çok üzerinde uyuşmazlığa ve tartışmaya düşülen ve yeni tipte bir devlet inşa ederken azami dikkati gerektiren meselelerden biri, nihaî ve en yüksek aşamadaki burjuva devleti ortadan kaldırma ve onun yerine yeni tipte bir geçiş devleti inşa etme sorunudur. Marx ve Engels, özellikle de Sterner, Prudhon ve Bakunin tarafından önderlik edilen anarşist eğilim ile çatışırken temel ideolojik mücadeleyi bu sorun üzerinde yürüttüler. Anarşistler idealist bir şekilde her çeşit devleti derhal yıkmaktan bahsedip, her çeşit alternatif devletin inşa edilmesine karşı çıkarlarken, Marx ve Engels devleti objektif bir şekilde incelediler ve burjuva devletin yerine, özü proletarya diktatörlüğü olacak yeni bir çeşit geçiş devleti inşa etme görüşünü öne sürdüler.

Engels, Marksistlerin ve Anarşistlerin devlet üzerine görüşleri arasındaki temel farkı izah ederek şöyle dedi;

Sosyal-demokrat işçilerin büyük çoğunluğu, devlet gücünün egemen sınıfların -toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin- kendi toplumsal ayrıcalıklarını korumak için kendilerine sağladıkları örgütten başka bir şey olmadığı konusunda bizimle görüş birliği içinde oldukları halde, Bakunin, sermayeyi yaratanın devlet

olduğunu, kapitalistin kendi sermayesine ancak devletin bir lütfu olarak sahip olduğunu iddia ediyor. Dolayısıyla baş kötülük devlettir, ortadan kaldırılması gereken şey, her şeyden çok devlettir ve o zaman kapitalizm kendiliğinden cehennem olup gidecektir. Biz ise, tersine, şunu diyoruz: sermayeye, her türlü üretim araçlarının birkaç elde toplanmasına son verin, o zaman devlet kendiliğinden yok olacaktır. Aradaki fark özdedir: Önce bir toplumsal devrim olmadan devletin kaldırılması saçmadır; sermayenin kaldırılması işte bu toplumsal devrimdir ve tüm üretim tarzında bir değişikliği gerektirir.*

Böylece devletin, birilerinin sübjektif niyetleri tarafından yaratılan soyut bir görüş olmadığı, toplumun objektif gereklilikleri tarafından yaratılan ve yıkılan somut bir araç olduğu anlayışı yerleşti.

Engels, sömürücü azınlık sınıfın devletinin bilinçli kitlelerin toplumsal devrimi tarafından ortadan kaldırılmasından sonra çoğunluğu oluşturan sömürülen sınıfların, yenilen sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlük uygulamak için ve sınıfsız bir topluma ilerlemek için bir "geçiş" devleti kurmaları gerektiğini söyler, Engels'e göre böyle bir devlet "*Artık kelimenin gerçek anlamıyla bir devlet olmayacak.*"**

Marx ve Engels defalarca böyle bir proleter geçiş devletine en iyi örnek olarak 1871'deki Paris Komünü'nü verdiler.

Paris Komünü deneyiminden sonra Marx, kapitalizmden komünizme doğru uzun bir geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan devlet biçiminin proletarya diktatörlüğünden başka bir şey olmayacağını daha da vurgulu bir şekilde ilan etti. Ki Marx bunu şu şekilde ifade etmektedir:

"*Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında, birinin diğerine devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna bir de bir siyasi*

---

* K. Marx-F. Engels, *Mektuplar*, Türkçesi; Sol Yay., Cilt 2, S. 507.

** Engels, "Bebel'e Mektup" Türkçesi, *Devlet ve Devrim*, İnter Yayınları, S.81.

geçiş dönemi tekabül eder ki, onun devleti, proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz."[•]

Doğrudan seçim ile ve Paris işçilerinin katılımı ile yaratılan, sürekli ordunun dağıtılmasından sonra doğrudan silahlanmış kitleler tarafından savunulan ve idari ve yasal yetkilerle donatılan Paris Komünü Engels tarafından ömrünün sonuna kadar, proletarya diktatörlüğünün en parlak örneği olarak savunuldu. Bu yaklaşım, 18 Mart 1891 yılında Paris Komünü'nün yirminci yılı üzerine Engels'in aşağıdaki söylemine fazlasıyla yansımaktadır:

"Sosyal-demokrat hamkafa (philistin), son zamanlarda proletarya diktatörlüğü sözünün söylendiğini duymakla yararlı bir teröre kapılmıştır. Eh peki, baylar, bu diktatörlüğün neye benzediğini bilmek ister misiniz? Paris Komününe bakınız, Paris Komünü, proletarya diktatörlüğü idi."[••]

Marksizm'in kurucuları proletarya diktatörlüğünü, toplumdan ayrı ve toplum üzerinde hükümranlık eden kalıcı bir şey olarak değil, süreç içerisinde kendisini de sönümlendirecek bir şey olarak tahayyül ettiler. Bu yaklaşım Marx'ın aşağıdaki ilk formülasyonunda iyi bir şekilde ifade edilmektedir:

"... Ve bana gelince, modern toplumdaki sınıfların ya da bunlar arasındaki savaşımın varlığını keşfetmiş olma onuru bana ait değildir. Burjuva tarihçileri bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçılar da sınıfların ekonomik anatomisini benden çok önce açıklamışlardır. Benim yeni olarak yaptığım: 1) Sınıfların varlığının ancak üretimin gelişimindeki belirli tarihsel evrelere bağlı olduğunu; 2) Sınıf savaşımının zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne vardığını; 3) bu diktatörlüğün kendisinin bütün sınıfların ortadan kaldırılmasına ve sınıfız bir topluma geçişten başka bir şey olmadığını tanıtlamak olmuştur."[•••]

[•] *Gotha Programının Eleştirisi*, Türkçesi; İnter Yayınları, S.37.

[••] Marx ve Engels, *Fransa'da İç Savaş*, Türkçesi; Sol Yayınları s. 226.

[•••] Marx'tan New York'taki Weydemer'e Mektuplar, Türkçesi; Marx-Engels *Seçme Yapıtlar*, Cilt 1. Sol Yayınları.

"Bu diktatörlüğün kendisinin ... sınıfsız bir topluma geçişten başka bir şey olmadığı" anlatımı, proletarya diktatörlüğü biçimindeki yeni tip devletin, 'kelimenin gerçek anlamıyla devlet' olmadığını ve tüm sınıfları ve devleti ortadan kaldırmak için bir araç olduğunu açıkça anlatmaktadır.

Yeni tip proletarya devletinin (veya proletarya diktatörlüğü) nasıl gitgide zayıflayacağı ve bir devlet olarak sonunda sönümleneceği Engels'ten yapılan aşağıdaki alıntıda daha da açık bir şekilde ifade edilmektedir:

"*Devlet sonunda tüm toplumun temsilcisi haline gelmekle, kendi kendisini gereksiz kılar. Artık baskı altında tutulacak hiçbir toplumsal sınıf kalmayınca; sınıf egemenliği ve bugüne kadarki üretim anarşisi üzerine kurulu bireysel varoluş mücadelesi, bunlardan doğan çatışma ve aşırılıklarla birlikte ortadan kalkınca, özel bir baskı gücünü, bir devleti zorunlu kılan, bastırılacak hiçbir şey yoktur. Devletin gerçekten tüm toplumun temsilcisi olarak ortaya çıktığı ilk eylem -üretim araçlarına toplum adına el konması-, aynı zamanda onun devlet olarak son eylemidir. Devlet iktidarının toplumsal ilişkilere karışması, bir alanın ardından diğerinde, gereksiz hale gelir ve sonra kendiliğinden uykuya dalar: Kişiler üzerinde yönetimin yerini, şeylerin yönetimi ve üretim süreçlerinin yönetimi alır. Devlet "ortadan kaldırılmaz", o sönüp gider.*"•

Bu uzun alıntı kendi başına o kadar açık ve net ki buna ek bir anlatıma gerek yok. Bununla beraber, sadece 72 gün varlığını koruyan büyük Paris Komünü, Marx ve Engels'in hayatta olduğu dönem boyunca proletarya diktatörlüğü biçimindeki yeni tipte bir devletin tek örneği olduğu için, Marksizm'in kurucularının tahayyül ettikleri, devleti sönümlemeyi hiçbir şekilde uygulama ihtimali yoktu.

Marx ve Engels'in ölümünden sonra değerli ardılları Lenin iktidar sorununa hem pratik anlamda hem de teorik anlamda ek

---

• Engels, *Anti-Dühring*, Türkçesi; İnter Yayınları, S. 367.

katkılar yaptı. Teorik olarak Lenin'in "*Devlet ve Devrim*" (1917) adlı eseri devlet iktidarı sorunu üzerine Marksist bilgiye ve bilime yeni bir temel oluşturdu ve "*Bolşevikler Devlet İktidarını Koruyabilir mi?*" (1917), "*Sovyet Hükümetinin Acil Görevleri*" (1918), "*Proletarya Diktatörlüğü Döneminde Ekonomi ve Politika*" (1919), vs. de dahil olmak üzere diğer çalışmaları Sovyet sistemini yeni tipte bir devlet olarak izah etti. Lenin, tarihi Ekim Sosyalist Devrimi'ni başararak ve yedi yıl boyunca yapılan iç ve dış saldırılara karşı Sovyet sistemi biçimindeki proletarya diktatörlüğünü savunarak ve geliştirerek yeni tipte bir sosyalist devlet inşa etmede pratik olarak öncü bir rol oynadı.

Ekim Devrimi arifesinde Lenin tarafından öne sürülen yeni tipte bir proleter devlet görüşü şu şekildeydi:

"*Proletarya ... mevcut devrimin kazanımlarını korumak ve ilerletmek, barış, ekmek ve özgürlük elde etmek istiyorsa, Marx'ın ifadesiyle bu "hazır" devlet mekanizmasını "yıkmak" ve polis gücünü, orduyu ve bürokrasiyi bütün silahlı halk ile birleştirerek yenisini oluşturmak zorundadır. Proletarya, 1871 Paris Komünü deneyiminin ve 1905 Rus Devrimi'nin gösterdiği yolu izleyerek, devletin iktidar organlarını doğrudan kendi ellerine almaları ve bu devlet iktidar organlarını kendileri oluşturmaları için nüfusun yoksul ve sömürülen kesimlerini örgütlemeli ve silahlandırmalıdır.*"

Eski devleti ortadan kaldırma ve ordu ve bürokrasiyi "tüm silahlı halk" içinde eritme (*merge with* -çev.) ve kitleleri örgütleme ve silahlandırma ve yeni devlet iktidarının organlarını "doğrudan" kitlelerin kendi ellerine verme, Lenin tarafından geliştirilen yeni tip devlet anlayışının kesinlikle en önemli yönüdür. Bu anlayış, ekim devriminden sonra "İşçi, Asker, Köylü Sovyetleri" biçiminde inşa edilen yeni devlette uygulanmaya çalışıldı.

Keza Lenin sürekli ordudan yoksun ve halkın üzerinde yer alan bir bürokrasinin olmadığı yeni tipte bir devlet tasavvur etmişti ve bunu şu şekilde seslendirmişti:

"... *alelade parlamenter burjuva devletini savunmuyorum, daimi ordusunun olmadığı, halk karşıtı polisin olmadığı, halkın üzerinde bürokrasinin olmadığı bir devleti savunuyorum.*"

Buna karşın Kautsky ve İkinci Enternasyonal'in diğer sağcı liderleri, proletarya devleti ve diktatörlüğünü konusundaki sınıf anlayışını bertaraf etmeye ve proleter hareket içerisinde sözde "saf/katıksız demokrasi" (*pure democracy* -çev.) biçiminde burjuva parlamentarizm yanılsamasını yaymaya çalışmışlardı. (Ki Lenin buna karşı sert bir polemik başlatmıştı.) "*Proleter Devrim ve Dönek Kautsky*" (1918) adlı ünlü çalışmasında Lenin, sınıflı bir toplumda demokrasinin de bir sınıfsal karakterinin olacağı ve burjuva demokrasisi ve kurucu meclisin sadece burjuva devletin somut biçimleri olduğunu fazlasıyla açıklığa kavuşturmuştu.

Lenin, bir taraftan Sovyet sistemine karşı yapılan bu eleştirilere cevap verirken diğer taraftan Sovyet demokrasisinin özgüllüklerini sıralamaktaydı:

"... *Rusya'da bürokratik aygıt tamamen yıkılmış, onda taş üzerinde taş bırakılmamış, bütün eski yüksek görevli memurlar kovulmuş, burjuva parlamento dağıtılmıştır; ve özellikle işçiler ve köylülere çok daha erişilebilir bir temsil hakkı verilmiştir; memurların yerine onların Sovyetleri geçmiş ya da onların Sovyetleri memurların üstüne konmuştur; yargıçları seçenler de onların Sovyetleridir. Sovyetler iktidarının, yani proletarya diktatörlüğünün bu biçiminin, burjuva cumhuriyetlerinin en demokratiğinden bir milyon kez daha demokratik olduğunu bütün ezilen sınıfların kabul etmeleri için, tek başına bu olgu yeter.*"*

Böylece, yerelden merkeze, Paris Komünü modeline uygun olarak geliştirilen işçi, köylü, asker ve diğer devrimci sınıf Sovyetleri'nin kapsamlı bir ağı proletarya diktatörlüğünün ve Ekim devriminden sonra yeni tipte bir sosyalist devletin pratik ifadesiydi. Devrimden hemen sonra burjuva temsil organı olan kurucu meclis ve sosyalist temsil organı olan Sovyet arasında bir çelişki

---

* *Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky*, Bilim ve Sosyalizm Yay., S. 34.

ortaya çıktığında, tarihsel olarak gerileyen bir organ olarak kurucu meclis dağıtıldı ve ileriye dönük Sovyet demokrasisi kurumsallaştırıldı. Devrimin hemen ertesinde şiddetli bir emperyalist saldırı ve iç savaş ortaya çıktığında bile seçilmiş Sovyetlerin kongreleri ve toplantıları kısa ve düzenli aralıklarla yapılmaya devam edildi ve devletin tüm önemli kararları Sovyetler aracılığıyla alındı. Bununla birlikte iç savaş şiddetlendiğinde ve iç savaşın sona ermesinden sonra ekonomik inşanın problemleri ile başa çıkmak için devlet kapitalizmi özelliklerine sahip bir 'Yeni Ekonomik Politika' (*New Economic Policy*- NEP) yürürlüğe sokulduğunda ilk Sovyet sisteminin dinamizminde ve canlılığında yavaş yavaş erozyon ortaya çıktı. Üst düzey idari komiteler Sovyet kongresi ve yerel organlar adına daha aktif ve güçlü hale gelmeye başladılar. Devlet, parti ve ordu (başlangıçtaki "Kızıl Muhafızlar" biçiminden sürekli orduya dönüşüyordu) organları birbirinden ayrılmaz bir şekilde iç içe geçtiler. Eski çarcı modelden devşirilen ve halkın üzerinde bir tahakküm aracı haline getirilen bir bürokratik aygıt aşama aşama belirleyici hale gelmeye başladı. Benzer diğer bürokratik sapmalar yeni Sovyet devlet sistemi içerisinde mekanik bir şekilde devşiriliyordu. Devrimci istikrarın ve dinamizmin eşine ender rastlanır bir dahisi ve devrimci bilimi somut zamana ve yere uygulamada kendisini kanıtlamış bir usta olarak Lenin, Sovyet devlet sistemi içerisindeki bürokratik eğilimlerin gelişmesine engel olmak için ve "işçilerin ve köylülerin denetimi", "partisiz işçiler ve köylüler konferansı" vs. yoluyla yeni devlet iktidarı içerisinde devrimci kitlelerin inisiyatifini, denetimini, katılımını sağlamaya yönelik somut çabaları sonuna kadar gösterdi. Sovyet devletindeki ve partideki bürokrasi Lenin'in 1923 yılında yaşamının son dönemlerinde yaptığı aşağıdaki yorumdan anlaşılabilir,

Umalım ki, yeni İşçi ve Köylü Müfettişliğimiz Fransızların pruderie dedikleri, bizim ise gülünç yapmacık ya da gülünç böbürlenme diyebileceğimiz tamamıyla sovyet ve parti bürokrasimizin çıkarlarına yarayacak davranışlarda bulunan şeyi terk etsinler.

Parantez içinde şunu söyleyelim: Sovyet ofislerinde olduğu gibi Parti ofislerinde de bürokratlarımız var.*

Bu bağlamda Rosa Luxemburg'un, belli orandaki idealist ve iradeci sınırlılıklarına rağmen, devrimci bir bakış açısından Sovyet devletinin geleceği üzerine yaptığı uyarılara dikkat etmek önemlidir,

"*Genel seçim-ler, sınırsız basın ve toplantı özgürlüğü, özgür fikir mücadelesi olmadığı sürece, hiçbir kamu kuruluşu varlığını koruyamaz, yalnız bürokra-sinin etkin öğe olduğu bir görünüm ortaya çı-kar. Toplumun yavaş yavaş sesi soluğu kesi-lirken bitmez tükenmez bir gücü ve engin bir tecrübesi olan beş, on parti lideri yönetir ve egemenlik kurarlar. Gerçekte, bu liderler ara-sında sivrilmiş ancak birkaç kişinin kafası yönetimi yürütür, işçi sınıfının 'seçkinleri' li-derlerin konuşmalarını alkışlayıp alınan karar-ları oy birliğiyle onaylamak üzere zaman za-man toplantılara çağrılır; buysa, temelde bir klik yönetimi, bir diktatörlük, ama proletarya-nın olmadığı kesin bir diktatörlük, yalnız bir avuç politikacının diktatörlüğü, yani burjuva anlamda bir diktatörlük...*"

Lenin'in 1924 yılında ölümünden sonra Stalin, Sovyet devletini bir sosyalist güzergahta sürdürmek ve geliştirmek için çabalar gösterdi. Bununla birlikte birincisi; üretici güçlerin gelişiminin kendiliğinden komünizme götüreceğini tasavvur eden bir çeşit ekonomik belirlemeci (*deterministic* -çev.) düşünceden kaynaklı merkezi planlamaya tek taraflı ağırlık verildi. İkincisi; emperyalizm ile çelişkilerin şiddetlendiği İkinci Dünya Savaşı özgünlüğünde "dışsal" neden birincil olarak belirlendi ve, parti ve devlet içerisindeki çelişkileri çözmek için devlet iktidar gücünü kullanma politikası izlendi. Sonuç olarak, Stalin'in 1953'te ölümüne kadar Sovyet devleti ciddi bir bürokratik batağa saplandı ve Kruşçev'in gelişi ile birlikte de açık bir bürokratik kapitalist ve totaliter karaktere büründü. (ki sonunda 1989 yılında çıplak kapitalizme dönüştü.)

---

* Lenin, *İşçi Sınıfı ve Köylülük*, Türkçesi; Sol Yayınları, s.512.

Rusya'da proletarya diktatörlüğünün burjuva diktatörlüğüne 'barışçıl' dönüşümü ile birlikte Mao bundan önemli dersler çıkarmaya çalıştı ve proletarya diktatörlüğü altında (devrimin sürdürülmesi) sürekli devrim teorisini, veya Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni (BPKD) geliştirdi. Hatta Çin devrimi sürecinde Mao, pre-kapitalist veya yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumlarda proletarya önderliğinde burjuva demokratik devrimi tamamlamak ve sosyalizme ilerlemek için "Halkın Demokratik Diktatörlüğü" veya "Yeni Demokrasi" biçiminde yeni tipte bir devlet anlayışını geliştirmişti. Bunlar Mao'nun "*Yeni Demokrasi*" (1939), "*Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine*" (1949) vs. gibi çalışmalarında ifade edilmektedir. Devrimden sonra, halkın demokratik diktatörlüğünün (1956'ya kadar) ve proletarya diktatörlüğünün (1956 sonrası) bürokratikleşme ve burjuva diktatörlüğüne dönüşme tehlikesi karşısında Mao, kitlelerin denetim ve katılımını sağlamak ve toplumda mevcut olan çelişkileri doğru bir şekilde ele almak için yeni yöntemler üzerine arayışa girdi. "*On Büyük İlişki Üzerine*" (1956), "*Halk Arasındaki Çelişkileri Doğru Ele Alma Üzerine*" vs. gibi çalışmalar bu süreçte kaleme alındı. Kruşçevci revizyonistlerin göstere göstere proletarya diktatörlüğü ilkesini terk ettikleri ve "tüm halkın devleti" burjuva anlayışını ileri sürdükleri 1968'lerin sonunda Mao, bu kesimlere karşı, genellikle "Büyük Tartışma" olarak bilinen, güçlü bir tartışma başlattı.

Proletaryanın önderliğinde "büyük demokrasi" pratiği yoluyla devlet işlerine kitlelerin azami ve sürekli katılımını sağlamanın yöntemi, bürokratik sapmaları kontrol altında tutmada ve yeni tipte bir devlet inşa etmede son derece önemli bir meseledir. Ki bu Mao'nun şu savında da yansımasını bulmaktadır;

"*Kendimize güvenimiz olmalıdır. Emperyalizmden bile korkmadığımıza göre büyük demokrasiden niye korkalım? Öğrencilerin sokaklara dökülmesinden niçin korkalım? Ne var ki, parti üyelerimiz arasında, büyük demokrasiden korkanlar var ve bu iyi bir şey değildir. Büyük demokrasiden korkan o bürokratlar*

ciddi bir biçimde Marksizm'i incelemeli ve kendilerini düzeltmelidirler."*

Mao'nun önderliğinde 1966'dan 1976'ya kadar sürdürülen BPKD'nin, yeni tipte bir proleter devletin inşasına tarihsel katkılarda bulunduğu noktasında bir şüphe yoktur. Bu bağlamda özellikle aşağıdakiler dikkate değerdir: "*İsyan etmek haktır*", "*Burjuva karargahları bombalayın*" vs. sloganları; devletin işlevlerini yerine getirmek için Paris Komünü modelinde, partisiz kitlelerden meydana gelen devrimci komiteler; kitlelerin silahlanması yoluyla milyonları bulan Kızıl Muhafızlar'ın oluşumu; işçilerin grev hakkının devlet anayasasına konması; vs.

Bununla beraber mevcut devlet içerisinde karşı-devrimin yeniden ortaya çıkması ve Mao'nun 1976'da ölümünden sonra Çin'de burjuva diktatörlüğünün restorasyonu çağımızın devrimcilerinin omuzlarına yeni tipte bir devlet inşa etme konusunda daha büyük sorumluluklar yüklemiştir. Bu bağlamda Paris Komünü'nden, Rus sovyetine, Çin BPKD'ne kadar proletarya diktatörlüğünün olumlu ve olumsuz pratiklerinden ders çıkararak ilerlemeliyiz. Emperyalizm çağı hüküm sürdükçe ve tek bir ülkede sosyalizmi inşa etme mecburiyeti oldukça hiç kimse bir devrimden sonra karşı-devrim ihtimalini objektif olarak inkâr edemez/etmemelidir. O zaman bile, 21. yüzyılda bir düzine sosyalist ve halkın demokratik devlet sisteminin mevcut olduğu dünyanın yarısında oldukça kolay ve aşağı yukarı 'barışçıl' bir şekilde karşı devrimin ortaya çıkışı ve burjuva diktatörlüğünün restorasyonunun arkasındaki sübjektif faktörlere yönelik bilimsel ve mantıksal cevaplar üretemezsek devrimi gerçekleştirmek, savunmak ve komünizme doğru götürmek için kitlelerin güvenini kazanamayabiliriz. Bu anlamda 21. yüzyılda yeni tipte bir devlet inşa etmenin, devrimden sonra karşı-devrimi engelleyecek ve bir sürekli devrim yoluyla (devrimi -çev.) komünizme götürecek devlet inşa etmek anlamına geldiğini kesinkes kavramamız zorunludur.

---

* Türkçesi; Kaynak Yayınları, *Seçme Eserler*, Cilt V. s.376.

Benzer olarak sınıflı toplum var oldukça duraksamasız bir devrim ve karşı-devrim süreci olacağı için bir karşı-devrimden sonra başka bir devrim ihtimaline karşı gerici psikolojik savaş tehlikelerine ve devrimci kamp içerisindeki tasfiyeci, uzlaşmaz, nihilist, refomist ve revizyonist düşüncelere dikkat etmeliyiz. Bunun için, Marks döneminde de görüldüğü gibi, değişen zaman ve mekana uygun olarak değişik kisvelere giren oportunizmin diyalektik yasaya ilişkin yanlış yaklaşımını doğru bir şekilde kavramalıyız. Örneğin, Marks döneminde devlet sorunu üzerine, devleti derhal yadsımaya yönelen anarşist eğilime karşı savaşma ihtiyacı olduğundan dolayı Marks ve Engels daha çok proletarya diktatörlüğü biçiminde bir geçici devletin gerekliliği üzerinde durdular. Bu gereklilik yönü 2. Enternasyonal revizyonistlerince tek taraflı olarak abartıldı ve biçimsel 'reformlar' yoluyla burjuva devleti devam ettirmek için çaba gösterildi. Lenin buna karşı şiddetli bir ideolojik mücadele başlattı ve Ekim devrimini gerçekleştirdikten sonra yeni Sovyet devlet iktidarını geliştirdi. Lenin'in ölümü üzerine ve 3. Enternasyonal ve Stalin dönemi boyunca, her ne kadar dogmato-revizyonist bir bakış açısıyla proletarya diktatörlüğünün 'gerekliliği' üzerine mekanik bir vurgu vardıysa da, sürekli devrim ve devletin sönümlenmesi sorunu rafa kaldırıldı ve sonrasında bizzat proletarya diktatörlüğünün kendisi yozlaştı ve sonunda bürokratik burjuva diktatörlüğüne veya totalitarizme dönüştü.

Hem revizyonist hem dogmato-revizyonist eğilimlere saldırılması ve hem proletarya diktatörlüğü ve 'sürekli devrim' ve devletin sönümlenmesi sorununa dengeli bir vurgunun yapılması sadece Mao döneminde oldu. Mao'nun kısa bir dönem zarfındaki çabaları kabaca eksik ve tamamlanmamış olduğu için günümüz devrimcileri, bir taraftan proletarya diktatörlüğü ve sürekli devrim meselesini kesinkes kavramaya, tüm geçmiş deneyimleri aşmaya ve yeni tipte bir devlet iktidarı kurmaya cesaret etmelidirler.

b) Ulusal Bağlam

Merkezi Nepal devleti yaklaşık 225 yıl önce Gorkha kralı Prithvi Narayan Shah önderliğinde kuruldu. Her ne kadar 1951 ve 1990'da küçük reformist değişimler olduysa da devletin sınıf karakteri yarı-feodal ve yarı-sömürge olarak kaldı ve politik şekli esas olarak otokratik monarşi olarak kaldı. Toplumun temel sosyo-ekonomik yapısı yarı-feodal ve yarı-sömürge olarak kaldığı ve merkezi devletin kuruluş sürecinden beri ordu ve 1951'den bugüne gelişimi içerisinde bürokrasi esas olarak monarşiye bağlı olduğu için 1951'den sonraki yıllarda 'anayasal monarşi'yi yaşama geçirme girişimleri ve 1990 politik değişimleri başarılı olmadı. 'Anayasal monarşi' ve burjuva parlamenter demokrasi konusundaki en son deneyim, 1996'dan beridir Halk Savaşı biçiminde sürdürülen sınıf mücadelesinin niteliksel gelişimi ile birlikte hemen hemen sona erdi ve eski devlet bir kez daha 4 Ekim 2002 tarihinden itibaren otokratik monarşi ve askeri diktatörlük kisvesine büründü.

Feodal devletin genel ulusal ve bölgesel yapısına uygun olarak eski Nepal devleti Arya-Khas yüksek kast şovenizmine dayanmaktadır. Feodal devlet bir üniter ve aşırı merkeziyetçi devlettir. Sonuç olarak çoğunluğu oluşturan Tibeto-Burman ve Austro-Dravid ulusları ve Madheshi (yani Teria ovalarının yerleşikleri) ve uzak batı Seti-Mahakali ve Karnali bölgeleri üniter ve merkezi feodal devletin yoğun baskısına maruz kalmaktadırlar. Dahası Dalitler sözde Hindu varnarhram sistemi (yani kast hiyerarşisi) içerisinde dokunulmazlar olarak muamele görmektedirler ve ataerkil sistemin hakimiyeti altında olan kadınlar doğuştan itibaren feodal devletin en kötü biçimdeki baskısına maruz kalmaktadırlar.

Bu yüzden Nepal koşullarında yeni tipte bir devletin, ilk olarak burjuva demokratik devrimi tamamlayıp daha sonra sosyalizm ve komünizme doğru ilerlemek anlamına geldiği bir gerçektir. Bu objektif gerçekliği göz önünde bulunduran NKP (Maoist) başlangıcından beri halkın demokratik diktatörlüğü temelinde

yeni bir demokratik devlet kurmanın asgari programını formüle etmiş ve sürekli devrimi devam ettirme yoluyla sosyalizme ve komünizme ulaşma hedefini belirlemiştir. Ayrıca Nepal'in somut koşullarında burjuva demokratik devrim aşamasının ilk biçiminin çeşitli ezilen sınıflar, uluslar, bölgeler, cinsler ve toplulukların proletaryanın önderliği altında ortak demokratik diktatörlüğü olacağı öngörülmüştür.

Kırsal alanların çoğunda eski devletin yıkılması ve bunun yerine farklı düzlem ve biçimlerde devrimci halk iktidarının ortaya çıkması ışığında farklı sınıflar, uluslar, bölgeler, kadınlar ve diğerlerinin NKP (Maoist)'in önderliği altında geniş bir birleşik cephesi olan "*Birleşik Devrimci Halk Meclisi*" (BDHM), yerel halk iktidarını koordine etmek ve ona önderlik etmek için bir embriyonik merkezi devlet iktidarı olarak 2001 Eylül'ünden itibaren geliştirildi. Birinci Ulusal Konferans tarafından kabul edilen DBHM'nin 75 maddelik 'Ortak Asgari Politika ve Programı', devrimden sonra inşa edilecek olan Yeni demokratik veya halkın demokratik devletinin genel bir çerçevesini sağlamaktadır. Bu Minimum Program, BPKD sürecinde geliştirilen proleter demokrasisinin birçok önemli yönünü (yani kitlelerin devlet üzerindeki denetimi, devlet organlarının açık eleştirisi vs.) kapsamaya çalıştı.

Halk Savaşı'nın stratejik denge aşaması, ülkedeki devrimci demokratik parlamenter ve monarşist güçler arasındaki üçlü rekabet, iki dev komşu arasında sıkışmış ülkenin hassas jeo-stratejik konumlanması vs. gibi özgürlükleri göz önünde bulunduran parti barışçıl görüşmeler yoluyla burjuva demokratik devrimi gerçekleştirmenin geleceğe yönelik asgari politik çözümünün bir planını geliştirmiştir. Yeni demokratik/halkın demokratik devletinin bir adım aşağısında olan bir geçiş devleti görüşü "Barış Görüşmelerine Yönelik NKP (Maoist) Tarafından İleri Sürülen Planın Bir Özeti" [Bkz. NKP (Maoist) 2004] 27 Nisan 2003 tarihindeki barış görüşmelerinin en son turunda önerildi. Parti, burjuva parlamentarizminin ilerisinde olan fakat halen Yeni Demokrasi düzlemine ulaşmayan böyle bir geçici devlet görüşünün, hem

teorik hem de pratik olarak Nepal'in somut koşullarına uygun olduğuna inanmaktadır.

Her ne kadar Mao tarafından geliştirilen yeni demokratik devlet görüşü genel anlamda doğru ve uygunsa da geçmişteki karşı-devrim deneyimleri ve sürekli değişen ulusal ve uluslararası koşullar ışığında NKP (Maoist), demokrasi görüşünün daha da geliştirilmesini zorunlu gördü. Bu bağlamda son dönemde, dışa açık bir tartışma için partinin Merkez Komitesi tarafından kabul edilen kararda şöyle denmektedir;

"Belli bir zaman yer ve durumda proleter devrimci olabilen bir parti ve demokratik veya sosyalist olabilen bir devlet başka bir zaman, yer ve durumda karşı devimcileşebilir. Açıktır ki Büyük Proleter Kültür-Devrimi sentezi, yani kitlelerin ve devrimcilerin isyan etmeleri gereken böyle bir durum, kendi yerinde tamamıyla doğrudur. Bununla birlikte sanki partinin önderliği altında yeni demokratik veya sosyalist bir devlet inşa edildikten sonra artık belli bir komünist partisi sonsuza kadar proleter kalacakmış gibi, kitlelerin buna karşı özgür bir demokratik veya sosyalist rekabeti için ya bir fırsat yoktur, ya buna yönelik ortam hazırlanmamaktadır, ya da bu yasaklanmaktadır. Sonuç olarak yönetici parti, kitlelerin içerisinde diğerleriyle (diğer politik partilerle -çev.) politik bir rekabete gereksinim duymadığından dolayı, (bu parti -çev.) özel ayrıcalıklarıyla yavaş yavaş mekanik bir bürokratik partiye dönüşür ve onun önderliği altındaki devlet de bürokratik ve mekanik mekanizmaya dönüşür. Benzer olarak, kitleler biçimsel demokrasinin bir kurbanı haline gelir ve yavaş yavaş kitlelerin sınırsız yaratıcılık ve dinamizm enerjisi tüketilir. Bu tehlike tarihte açık bir şekilde görüldü. Bu sorunu çözmek için sürekli devrim ilkesine uygun olarak kitlelerin devlet üzerindeki kontrol, denetim ve müdahale sürecinin bilimsel ve canlı bir tarzda örgütlenmesine vurgu yapılmalıdır. Bir kez daha buradaki sorun, düşmana karşı diktatörlüğün yararının halk arasında demokrasiyi uygulamanın yararına bağlı olduğu bilimsel gerçekliğini diyalektik bir şekilde örgütlemektir.

Bunun için anti-feodal ve anti-emperyalist demokratik devletin anayasal sınırları içerisinde politik rekabeti organize etmek yoluyla Komünist Partisi'nin sürekli proleterleştirilmesini ve devrimcileştirilmesini garaniti altına almak için bir ortam yaratılmalıdır. Eğer parti kendisini devrimcileştirmeyi başaramazsa, sadece bir alternatif devrimci parti veya devlet önderliği kurmak için kitlelerin haklarını kurumsallaştırma yoluyla karşı-devrim etkili bir şekilde kontrol altında tutulabilir. Demokratik devletin anayasal koşullarını kabul eden farklı anti-emperyalist ve anti feodal politik partiler, örgütler ve kurumlar arasında karşılıklı ilişkiler Komünist Partisi ile bir mekanik işbirliği ilişkisine hapsedilmemelidir, fakat halka hizmette demokratik politik rekabetin diyalektik ilişkisine vurgu yapılmalıdır. Bu süreçte demokratik devlet tarafından belirlenen yasal sınırların çiğnenmesi durumunda çiğneyenin demokratik diktatörlüğe maruz kalacağı açıkça anlaşılmalıdır." [NKP (Maoist) 2004]

Elbette demokrasinin gelişimiyle ilgili yukarıdaki kararda gündeme gelen sorunlar sadece kendi ulusal koşullarımızda değil fakat ayrıca enternasyonal arenada da geniş kapsamlı öneme sahiptir. Bu nedenle sadece bunu doğru kavramak suretiyle ileriki süreçte yeni tipte bir devlet inşa edebiliriz.

2. Yeni Tip Bir Devlet Kurmada Önemli Sorunlar

Yukarıda anlatılan tarihsel deneyimler ve değişen zaman ve mekanın getirdiği yeni gereklilikler ışığında yeni tipte bir devlet inşa etme noktasındaki önemli sorunları analiz etmek değerli bir çaba olacaktır.

a) Eski Devleti Yıkma Sorunu

Yeni tipte bir devlet kurmanın temel şartlarından biri eski devleti tamamen ortadan kaldırmaktır. Eski devlet ne kadar tam ve köklerine kadar ortadan kaldırılırsa daha sağlam ve bütünlüklü bir yeni devlet kurmak o kadar daha olası olacaktır. Bu, tarihi

deneyimler ve gerçeklerle ispatlanmış objektif bir yasadır. Bunun temel nedeni "eski" ve "yeni" devletin karşılıklı benzersiz mantığı ve esaslarıdır. İlkel sınıflı toplumdan gelişmiş burjuva cumhuriyetine kadar eski devlet iktidarının temel özelliği, toplumdaki emekçi sınıflar üzerinde azınlıktaki sömürücü sınıfların diktatörlüğü olmasıdır. Bunun anti-tezi olarak yeni tip proletarya (halk demokrasisi ya da sosyalist) devletinin karakteristik özelliği ise çoğunluktaki emekçi sınıflar adına azınlıktaki parazit sınıfa karşı uygulanan zor ve bu sınıf üzerinde uygulanan diktatörlüktür. Bu iki tip devletin böylesine zıt özelliklerinden dolayı eski devleti genel reformlar yoluyla yeni tip devlete dönüştürmek mümkün değildir. Özellikle toplumun her bir hücresine sayısız kanallarla bağlı olan ve sürekli ordusu ve bürokrasisi ile ayakta duran modern burjuva devletin varlığı koşullarında, eski devleti tamamen yıkmadan yeni devleti kurmayı düşünmek bile mümkün değildir.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları Marks ve Engels'in eski devletin ortadan kaldırılması sorununa her zaman güçlü bir şekilde vurgu yapmalarının nedeni de budur. Marx ve Engels Paris Komünü üzerine düşüncelerini belirtirken şöyle demişlerdir,

"*Özellikle komün, 'işçi sınıfının hazır devlet mekanizmasını ele geçirip, onu kendi amaçları için harekete geçirmeyeceğini' kanıtlamıştır.*"

Dahası Marx 12 Nisan 1871'de, yani Paris Komünü sürecinde Kugelman'a şöyle yazmaktaydı:

"*Eğer 18. Brumaire'imin son bölümüne bakarsan, Fransız devriminin bir sonraki girişimi olarak, artık şimdiye kadar olduğu gibi bürokratik-askeri mekanizmayı bir elden diğerine geçirmeyi değil, bilakis onu param parça etmeyi (altı Marx tarafından çizilmiştir) ifade ettiğimi göreceksin ve bu, kıtadaki her gerçek halk devriminin önkoşuludur. Kahraman Paris'li yoldaşlarımızın girişimi de budur.*"

• Türkçesi; *Devlet ve Devrim*, İnter Yayınları s. 51.

Bu bölüm Lenin'in yol gösterici Devlet ve Devrim isimli çalışmasında özellikle alıntılanan ve vurgulanan yerdir.

Mao tarafından geliştirilen Halk Savaşı'nın temel mantığı ve stratejik temelleri de, yarı-feodal ve yarı-sömürge ülkelerde eski devlet iktidarının aşağıdan parça parça yıkılması ve yeni devlet iktidarının esas olarak kırsal alanlarda kurulmasının devrimci taktikleridir. Bu anlamda eskinin yıkılması ve yeninin kurulması arasında karşılıklı ve ihmal edilemez bir diyalektik ilişki bulunmaktadır. Rusya, Çin ya da başka yerlerdeki devrim ve yeni devleti inşa deneyimlerini incelediğimizde, eskinin büyük bir şiddetle yıkıldığı yerlerde yeninin aynı sağlamlıkta kurulduğunu görmekteyiz. Rusya'da devrim şehirlerden başladığı ve devrimin etkisi kırsal bölgelerde daha düşük bir düzeyde kaldığı için, yeni devletin buralarda inşasında daha büyük güçlüklerle karşılaşıldığını görüyoruz. Bu tarihi gerçek Lenin tarafından da kabul edildi. Ayrıca görülmektedir ki devrimden sonra eski devletten daha çok memur ve teknik eleman almak zorunda kaldığımızda yeni devlet rengini daha kolay ve süratle değiştirebilmektedir. Marx'ın, yeni devleti yönetebilme kabiliyetine sahip olmaları için işçilerin 15, 20 veya 50 yıllık yoğun iç savaş dönemlerinden geçmek zorunda olduğunu söylemesinin nedeni de budur.

Kuşkusuz mali kurumlar, posta sistemi, iletişim ve taşımacılık gibi eski devletin kimi kurumlarının yeni devlete uyarlanması mümkündür. Fakat bunlar devletin başlıca organları değildir. Yeni devleti kurmak için zorunlu olarak ortadan kaldırılması gereken sürekli ordu, bürokrasi, yargı vb. kurumlar devletin başlıca ve belirleyici organlarıdır. Bununla birlikte, yeni devletin kültürel ve ideolojik temellerini inşa etmek için eski devletin ideolojik ve kültürel organlarının da sistematik bir şekilde çözülmesi gerekmektedir. Bu bağlamda tüm gerçek proleter devrimciler anlamalıdır ki eski devletten yeni devlete barışçıl geçişe dair bütün revizyonist ve reformist yanılsamaları reddetmek taktik bir mesele değil, tersine, stratejik ve teorik öneme sahip bir sorundur.

b) Sınıf Diktatörlüğü ve Proleter Önderlik Sorunu

Yeni tip devletin inşasında en önemli ve temel sorun sınıf diktatörlüğü ve proleter önderlik sorunudur. Kelimenin gerçek anlamıyla "devlet"in bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki diktatörlüğü olması nedeniyle tarihteki son sınıfın, zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayanların, yani proletaryanın önderliği söz konusu olmadan hiçbir devlet gerçek anlamda "yeni" olamaz. "Yeni" ile burada aslında yeni araç –(kendisini ortadan kaldıracak-örneğin proletarya sınıfı) kastedilmektedir.

"Diktatörlük" terimi başından beridir tartışılmaktadır ve burjuvazinin komünistleri en sert şekilde kınaması bu kavramın kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Bu saldırılarla sarsılan Nepal dahil dünyanın çeşitli yerlerindeki revizyonist "komünistler", "proletarya diktatörlüğü" kavramını politika ve programlarından çıkarmanın yolunu aramakta ve boş yere gericileri yatıştırmaya çalışmaktadırlar. Fakat nasıl ki güneş, gözlerimizi kapasak bile ışımaya devam ediyor, birilerinin "diktatörlük" kavramını kullanmaması da herhangi bir devletin sınıf diktatörlüğünün içsel karakterini değiştirmez. Sorulması gereken tek soru: hangi sınıfın diktatörlüğü? Eğer bu proletarya diktatörlüğü ya da bizim gibi çok sınıflı ülkelerde olduğu gibi halkın demokratik diktatörlüğü değilse, bu o zaman burjuva diktatörlüğü ya da feodal-bürokratik burjuva diktatörlüğü veya herhangi bir tek/çok sınıflı diktatörlük olacaktır. Marx ve Engels dönemindeki anarşistlerin söylediği "özgür halk devleti" ya da Kruşçev revizyonizminin ileri sürdüğü gibi "bütün halkın devleti" diye bir şey yoktur.

Tam da bu konuya vurgu yapan Engels, 1875 yılında August Bebel'e yazmış olduğu ünlü mektubunda şöyle demektedir:

Devlet, savaşımda, devrimde devrim düşmanlarını bastırmak için yararlanmak zorunda olduğumuz geçici bir kurumdan başka bir şey olmadığına göre, özgür halkçı bir devletten sözetmek saçmadır: proletaryanın devlete gereksinmesi olduğu sürece, o, bunu, özgürlük için değil, hasımlarını altetmek için kullanacaktır.

Ve özgürlükten sözedilmesi olanaklı olduğu gün, devlet, devlet olarak ortadan kalkmış olacaktır.*

Marx ve Engels, iki çatışan sınıfın denk durumda oldukları özel hallerde geçici olarak sınıfsız, nötr bir statü üstlenen devletten istisna olarak söz etmektedirler. Buna örnek olarak da Napoleon Bonaparte'ın ilk dönemlerini (1798-1815) ve Louis Bonaparte'ın yönetimini (1848-1871) vermektedirler. (Bkz., Marx 1871 ve Engels 1884). Bununla birlikte devrimciler, bu istisnai durumların geçici olduğu ve sonunda devletin, bir sınıfın veya diğerinin diktatörlüğü biçimini alacağı gerçeği karşısında en ufak bir şüpheye düşmemelidirler.

Bundan dolayı yeni bir devlet inşa ederken devrimciler her şeyden önce bunun hangi sınıfın diktatörlüğü olduğunu ve hangi sınıfa karşı olduğunu büyük ciddiyet ve açıklıkla belirlemek durumundadırlar. Bizimki gibi yarı-feodal, yarı-sömürge çok sınıflı bir toplumda yeni devletin ilk aşamada, bütün anti-feodal, anti-emperyalist sınıfların ya da proletaryadan köylülüğe ve ulusal burjuvaziye kadar (feodal, komprador ve bürokrat burjuva hariç) tüm sınıfların ortak demokratik diktatörlüğü olacağı kesinlikle kavranmalıdır. Burjuva demokratik devrimin tamamlanmasından ve sosyalizme geçildikten sonra devletin karakteri proletarya diktatörlüğü olacak ve ancak komünizm aşamasında bütün diktatörlük biçimleri ortadan kalkacaktır.

Bu bağlamda proleter devrimciler, gerici sınıflara karşı uygulanacak 'diktatörlük' ile antagonist olmayan sınıflar ve genel kitleler arasında yaşama geçirilecek yasa düzeninin veya demokratik merkeziyetçiliğin bir ve aynı şey olmadığı konusunda açık olmalıdırlar. Diktatörlük, düşman sınıfların özellikle silahlı güçler, cezaevleri vb. araçlarla güç ve baskı kullanılarak bertaraf edilmesidir. Bunun tersine, antagonist olmayan sınıflar ve kitleler içerisinde, onları dönüştürmek için kullanılan antagonist olmayan

---

* Türkçesi; *Marx-Engels Seçme Yapıtlar*, Sol Yayınları, s. 37.

mücadele ve cezalandırma yöntemi demokratik merkeziyetçiliktir. Mao bu konuda şunları demektedir,

"*Halkın saflarında diktatörlük uygulanmaz. Halk kendi üzerinde diktatörlük uygulayamaz, halkın bir kesimi de başka bir kesimini ezmemelidir. Halk içindeki yasayı çiğneyen unsurlar yasaya göre cezalandırılacaktır, ama bu, halk düşmanlarını bastırmak için diktatörlük uygulanmasından ilkede farklıdır. Halk içinde demokratik merkeziyetçilik uygulanır.*"*

Gerici sınıflar üzerine uygulanan diktatörlük yöntemi zamanın ihtiyaçlarına göre ayrıca geliştirilmek durumundadır. İtalyan Marksist düşünür Antonio Gramsci (1891-1937), gerici sınıfların diktatörlüklerini (onun sözleri ile "hegemonya"), silahlı gücün kullanımın yanında ayrıca kültürel ve ideolojik araçlarla insanlar arasında bir kabul yaratarak sürdürdüğü iddiasında bulunmuştur. Bu sav uluslararası komünist harekette büyük bir tartışmaya neden olmuştur. Bununla birlikte bu durum tamamen yeni bir şey değil, başlıca ve esas güç olan fiziksel gücün kullanımına destek olarak psikolojik gücün devreye sokulması olup esasen diktatörlüktür. Yine de, son yıllarda bilgi teknolojisinin ilerlemesiyle birlikte propagandanın artan rolü ışığında yeni tip devlet, diktatörlüğünü korumak için kültürel ve ideolojik silahların kullanılmasına daha fazla dikkat göstermek zorundadır.

Burjuvazinin, diktatörlüğünü parlamenter 'demokratik' örtü altında 'bütün halk' adına kurnazca sürdürdüğü koşullarda, proletarya diktatörlüğünün biçimi ve proletaryanın devlet üzerindeki önderliğini tesis etmesinin pratik yöntemi konusunda uluslararası komünist harekette uzun bir tartışma sürdü. 20. yüzyılda Rusya, Çin ve diğer yerlerdeki proleter diktatörlük uygulamalarındaki ciddi geriye dönüşlerin ışığında bugünün devrimcileri bu deneyimlerden doğru dersler çıkarmak ve yeni modeller geliştirme cesaretini göstermek zorundadırlar. Paris Komünü ve Rusya

---

* Mao, *Halk Arasındaki Çelişkileri Doğru Ele Alma*, Türkçesi; Seçme Eserler, Cilt V, s.421, Kaynak Yayınları.

Sovyetleri deneyimlerinin ardından oluşan genel anlayışa göre proletarya, öncü gücü olarak örgütlenmiş Komünist Partisi aracılığıyla önderlik rolünü yerine getirmeli ve diktatörlük, Sovyetler ya da Paris Komünü sonrasında biçimlenen Halk Konseyleri aracılığıyla uygulanmalıdır. Buna somut bir açıklama getirmek amacıyla 1920 yılında Lenin'in söylediklerine dönelim:

"... *diktatörlük Sovyetlerde örgütlenen proletarya tarafından uygulanır; proletaryaya Komünist Partisi önderlik eder...*"*

Mao halkın demokratik diktatörlüğünü ve proleter önderliği benzer olarak şu şekilde formüle etmiştir,

"... *İşçi sınıfının (komünist partisi aracılığıyla) önderliğinde ve işçilerle köylülerin ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğü.*"**

Ekim devriminden sonra Lenin proletarya diktatörlüğün Sovyetler aracılığıyla sürdürülmesi gerektiğini defalarca belirtti. Bununla birlikte, 1921 yılındaki Üçüncü Komintern Kongresi'ne hitaben söylemiş olduğu "*Proletarya diktatörlüğü Komünist Partisi olmadan işlemez*" sözleri daha sonra genel bir yaklaşım olarak değil mekanik bir şekilde kavrandı. Sonuç olarak her yerde Komünist Partisi ile sosyalist devlet arasındaki bütün farkları ortadan kaldıran ölümcül hatalar işlendi. Bugünün devrimcileri kesinlikle bunları düzeltme cesaretini göstermek zorundadır. Parti ve temsili kurumlar arasında aşama aşama ortaya çıkan erozyon, Komünist Partisi'nin zamanla burjuva bürokratik parti haline dönüşmesi ve partinin devletin önderliğini tekel olarak eline alma iddiası karşısında, sınıf diktatörlüğünü uygulamak ve devlet üzerinde proletarya önderliğini tatbik etmek için doğru ve yeni metotlar geliştirmek zorundayız. Diktatörlüğün parti ya da bir kişinin diktatörlüğü olmadığını, sınıfa ait olduğunu ve proleter önderliğin bir tekel değil devrimci pratik sayesinde kazanılacak bir

* *"Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı*, Türkçesi, Sol Yay., s. 42.

** Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt IV. Kaynak Yayınları, s. 400.

şey olduğunu ve demokratik olarak uygulanması gerektiğini iyice anlamalıyız. Gerici karakterli burjuva diktatörlüğün kendisini çekici bir biçimde sunarak kitleleri aldattığı, buna karşın devrimci bir içeriğe sahip halkın demokratik diktatörlüğünün veya proletarya diktatörlüğünün çirkin bir dışsal biçime sahip olduğu ve kitleler tarafından alternatif olarak görülmediği böyle bir paradoksal duruma bir an önce son vermeliyiz. Bunun için ilk önce Komünist Partisi'nin, önderliği bir tekel olarak almadığı, onu proleter devrimci karakterinden dolayı kazandığı gerçeği pratikte ortaya konulmalı ve proleter özelliğini kaybetmiş partiyi terk ve red etmeleri için sınıf ve kitlelere yönelik kurumsal mekanizmalar garanti altına alınmalıdır. Benzer bir şekilde diktatörlüğün, parti ya da onun yüksek mevkilerinde bulunanların diktatörlüğü olmadığı, kitlelerin seçilmiş temsili organları (Sovyetler veya Halk Konseyleri gibi) tarafından uygulanan sınıf diktatörlüğü olduğu iyice anlaşılmalı ve pratikte uygulanmalıdır. Diktatörlüğün 'muhteva'sı esas olmakla birlikte, 'biçim'in doğru olmaması halinde sonuçta bunun 'muhteva'ya da köstek olacağı diyalektik ilkesi doğru bir şekilde anlaşılmalı ve uygulanmalıdır. Yeni tipte bir devlet kurmanın geleceği bu hayati soruna bağlıdır.

c) Demokrasi Sorunu

Yeni tipte bir devletin özü gerici sınıflar üstünde diktatörlük iken yurtsever-devrimci kitleler için demokrasidir. Toplumun bir kesimine diktatörlük diğer kesimine demokrasi uygulanması arasında bir birinden ayrılamaz bir diyalektik ilişki söz konusudur. Yeni tipte bir devletin inşası ancak bu ilişkinin eklemlenerek birleştirilmesi (*to articulate* -çev.) sürecinde mümkündür. Demokrasi ile diktatörlüğün birbirinden ayrılması veya ikisinin biri içerisinde birleştirilmesi teşebbüsü ciddi sorunların ortaya çıkmasına neden olur. Bu, geçmiş yüzyıldaki yeni tip devlet inşa etme deneyimlerinde kanıtlandı.

Demokrasi ve diktatörlük bir parçanın iki yüzleridir. Sınıflı bir toplumda demokrasi diğer sınıfa karşı diktatörlüktür ve bir sınıf üzerindeki diktatörlük diğer sınıf için demokrasidir. Bu yüzden, yeni proleter devlette bir avuç sömürücü sınıf üzerinde diktatörlük uygulamak, ezici kitleler için demokrasi sağlamaktır ve kitleler için demokrasinin kapsamını genişletmek, gerici sınıflar üzerindeki diktatörlük ilmiğini sıkmaktır. Bu anlamda demokrasi ayrıca bir devlet biçimidir ve proletarya diktatörlüğü gereksiz hale geldiği gibi proletarya demokrasisi de gereksiz hale gelir veya sönümlenir.

Bu yüzden devrimciler burjuvazinin yaydığı "tam demokrasi" veya "herkes için demokrasi" aldatmacalarından kendilerini özgürleştirmelidirler. Burjuva demokrasisi ya da biçimsel demokrasi mutlak monarşiye karşı mücadele içinde doğdu. Burjuva demokrasisi özel bir tarihsel bağlamda ilerici bir karakter ve role sahip olmasına rağmen, başka bir tarihsel bağlamda gericileşir ve proleter demokrasinin, burjuva demokrasisinin yerini alması zorunlu hale gelir ve proleter demokrasinin kendisi de başka bir tarihsel bağlamda ortadan kaldırılır. Bu Lenin'in aşağıdaki ifadesinde daha açık olarak anlaşılabilir:

"*Gelişmenin diyalektiği (ileriye doğru seyri) şöyledir: mutlakiyetten burjuva demokrasisine; burjuva demokrasisinden proleter demokrasiye; proleter demokrasiden demokrasisizliğe.*"*.

Yeni tipte bir devlet inşa etme bağlamındaki temel endişemiz, proleter demokrasiyi nasıl gerçekleştireceğimiz, veya yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemiz bağlamında halk demokrasisini nasıl daha canlı, daha dinamik ve daha geniş katılımlı hale getireceğimizdir. Bu, bir yandan olabildiğince geniş yığınları gerici sınıflar üstünde her yönlü bir diktatörlük uygulamak için bir kez daha seferber etmek ve diğer yandan halk içerisindeki çelişkileri doğru ele almak demektir. Demokrasinin kendisi bir amaç değil sadece

---

* *Burjuva Demokrasisi ve Proletarya Diktatörlüğü*, Türkçesi, Sol Yayınları S. 206..

özel bir amaca ulaşmak için bir araç olduğu için mevcut bağlamda demokrasiden bahsederken diğer taraftan başka türlü düşünmek sadece yanlış değil aynı zamanda zararlı olacaktır. Bu yüzden bizim başta gelen demokratik görevimiz, devletin tüm politik, askeri, ekonomik ve kültürel organlarındaki feodalizm yanlısı, emperyalizm yanlısı unsurlar üzerinde demokratik halk diktatörlüğünü uygulamak için kitleleri mümkün olan en geniş kapsamda seferber etmektir. Benzer olarak bir sonraki demokratik görevimiz, herhangi bir fiziki güç kullanımına başvurmaksızın ve ideolojik mücadeleler ve yasal yollarla ve demokratik merkeziyetçilik ilkesi temelinde farklı halk tabakaları arasındaki çelişkileri çözmek olmalıdır. Geçmişte sosyalist ya da halkın demokratik cumhuriyetlerinde karşı-devrimlerin ortaya çıkmasındaki başlıca faktör, düşmanlar üzerinde diktatörlük uygulamak için geniş kitlelerin devamlı olarak seferber edilmesindeki ve halk arasında demokratik merkeziyetçiliğin uygulanmasındaki başarısızlık ve gerek duyulduğunda kitlelerin isyan edebilmesi için gerekli olan örgütsel yapı konusundaki boşluktu. Bunu kabul etmek ve proleter demokrasiyi ta başından yeni bir biçimde uygulamak zorunludur.

Diğer önemli bir görev ise, bu açık hedefleri olan demokrasiyi uygulamak için yeni bir yöntem ve kurumsal işleyiş üretmektir. Burjuvazinin iki yüzlü biçimsel demokrasisinde olduğu gibi proleter ya da halk demokrasisini belli bir biçime/kalıba sokarak biçimselliğe hapsedemeyiz. Yine de Paris Komünü'nden Sovyet Rusya'ya, Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne kadar yaşanmış deneyimler ışığında proleter demokrasinin belli yöntemlerini genelleştirebilir ve kurumsallaştırabiliriz ve yirmibirinci yüzyılın ihtiyaçlarına uygun olarak bunun daha ilerisine geçen ek yöntemler ve ilkeler benimsemeye cesaret etmeliyiz.

Bu bağlamda, doğrudan demokrasi modeli olarak uygulanan Paris Komünü bugün bile bahsedilmeye değerdir, Marx'ın Komün'e ilişkin yaptığı tasvirinden aşağıdaki alıntıyı yapmak oldukça faydalı olacaktır:

"Komün, kentin çeşitli ilçelerinden genel oy hakkı ile seçilmiş belediye meclisi üyelerinden kurulmuştu. Bu üyeler sorumlu ve her an görevden geri alınabilir idiler. Komün üyelerinin çoğu doğal olarak işçilerden ya da işçi sınıfının ünlü temsilcilerinden oluşuyordu. Komün parlamenter bir örgenlik değil, ama aynı zamanda hem yürütmeci hem de yasamacı, hareketli bir gövde olacaktı. Merkezi hükümetin aleti olmaya devam edecek yerde, polis siyasal özniteliklerinden hemen yoksunlaştırıldı ve Komünün sorumlu ve her an görevden geri alınabilir bir aleti durumuna dönüştürüldü. Yönetimin tüm öbür dallarındaki görevliler (memurlar) için de aynı şey oldu. Komün üyelerinden aşama sırasının en alt düzeyine değin, kamu görevi işçi ücretleri karşılığı görülecekti...

Eski hükümetin maddî iktidar aletleri olan sürekli ordu ile polis bir kez kaldırıldıktan sonra, Komün manevî baskı aletini, "rahiplerin iktidarı"nı kırma işine girişti; varlıklı kurumlar oldukları ölçüde, tüm kiliselerin dağıtılması ve kamulaştırılması buyrultusunu çıkardı. Rahipler, öncelleri olan havariler gibi, müminlerin sadakaları ile yaşamak üzere, özel yaşamın dünya işlerinden dingin elçekmişliğine gönderildiler. Öğretim kurumlarının tümü parasız olarak halka açıldı ve aynı zamanda kilise ile devletin her türlü karışmasından da kurtarıldı. Böylece, sadece öğretimin herkes için erişilebilir kılınması ile kalınmamış, ama bilimin kendisi de, sınıf önyargıları ve hükümet iktidarının ona vurmuş bulunduğu zincirlerden kurtarılmıştı."

"Adalet görevlileri, daha sonra bozmak üzere, sırayla bağlılık yemini etmiş bulundukları ardarda gelen bütün hükümetlere aşağılık bağımlılıklarını gizlemekten başka bir işe yaramayan o yapmacık bağımsızlıktan yoksunlaştırıldılar. Öbür kamu görevlileri gibi, yüksek adalet görevlileri ve yargıçlar da seçilir, sorumlu ve geri alınabilir olacaklardı."

"Komünün en küçük kırsal yerleşme merkezlerinin bile siyasal biçimi olacağı ve kırsal bölgelerde, sürekli ordunun, hizmet

zamanı son derece kısa bir halk milisi ile değiştirileceği, açıkça söylenmiştir.."[*]

Benzer olarak BPKD'nde uygulandığı gibi kitleler için ifade, basın, grev vb. özgürlüklerini garanti altına alma, devletin veya partinin üst mercilerinde bulunan kişilere karşı kitle hareketleri ve açık eleştiri gibi yöntemler kurumsallaştırılmalıdır. Ayrıca geçmişte karşı-devrimlere karşı örgütlü isyanlar yürütmüş kitlelerin acı başarısızlık deneyimlerinden doğru dersler çıkararak yeni koşullarda bir sistemi garanti altına almalıyız ki, kesinlikle ilerici ve devrimci anayasal sınırlar içerisinde kalan partilerin örgütlenmesine izin verilebilsin ve bu partiler sadece 'işbirliği' içerisinde değil fakat aynı zamanda Komünist Partisi'ne karşı 'rekabetçi' bir ruhla çalışmaları konusunda cesaretlendirilebilsin. Burjuva ve feodal sınıfın politik egemenliklerinin kaynakları olan, toprak ve sermaye üzerindeki ekonomik tekeli ve paralı profesyonel ordu üzerindeki askeri tekeli tamamıyla kalktıktan sonra artık belirli bir anayasal yapı içerisinde politik rekabete girmekte tereddüt eden Komünist Partisi'nin, proletarya ve ezilen sınıfların çoğunluğunun temsilcisi olduğunu iddia etmesinin objektif ve mantıksal bir sebebi olamaz. Ciddi bir şekilde kabul edilmelidir ki, bu, burjuva çoğulculuğun savunulması değil, fakat toplum içerisinde sınıfsal bölünme mevcut oldukça halk arasındaki çelişkileri nesnel bir şekilde çözmeye yönelik Marksist-Leninist-Maoist bir yöntemdir. Her ne kadar geçmişte çeşitli nedenlerden dolayı uygulanmamış olsa da, Mao'nun bu doğrultuda hareket ettiği gerçeği aşağıdaki ifadesinden anlaşılabilir,

"Hangisi daha iyi, tek parti mi, yoksa çok parti mi? Şu anda gördüğümüz gibi belki de çok partinin olması daha iyi. Bu geçmiş için olduğu kadar gelecek için de doğru olabilir; uzun vadeli bir arada yaşama ve karşılıklı denetim anlamına gelir."[**]

---

[*] Karl Marx, *Fransa'da İç Savaş*, Türkçesi; Sol Yay., Cilt II, s. 262-263.

[**] *Seçme Eserler*, Cilt IV., On Başlıca Çelişki Üzerine, Türkçesi; Kaynak Yayınları, s.320.

Her ne olursa olsun, bizler dikkatli ve korkusuzca 21. yüzyılın ihtiyaçlarına uygun olarak proleter demokrasiyi ya da halk demokrasisini geliştirmeliyiz. Bu Prachanda'nın önderliği altında, demokrasinin geliştirilmesine ilişkin olarak partimizin almış olduğu yeni kararın mantıksal temelidir. Dahası, otokratik monarşinin varlığı ve burjuva demokrasisinin dahi tamamlanmamış olması özel durumunu da göz önünde bulundurarak, otokratik monarşiden burjuva demokrasisine ve oradan proleter demokrasiye yürüyüşte demokrasinin karma ve geçiş sürecindeki biçimlerini yaşamak zorunda kalacağımız ihtimalini de reddetmemeliyiz.

d) Silahlı Kuvvetler Sorunu

Silahlı kuvvetler ya da ordu tarihteki her devletin belkemiği olmuştur. Ordusuz bir devleti düşünmek, ışıksız bir güneşi hayal etmek gibidir. Bu anlamda yeni tipte bir devletin en önemli organını elbette ordu oluşturacaktır. Marx'ın da kendi gözlemleri sonucu ifade ettiği gibi: "*Proletarya Diktatörlüğünün ilk koşulu proletarya ordusunun varlığıdır*" (Enternasyonal'in Yedinci Yıldönümü). Ordunun ne dereceye kadar ve ne anlamda yeni olacağı devletin de ne kadar 'yeni' olacağını belirler.

Genel olarak mutlak monarşi döneminden itibaren gelişen eski devletin profesyonel daimi ordusu, simdi modern burjuva cumhuriyet altında tarihteki en büyük ve en öldürücü silahlarla donanmış orduya dönüşmüştür. Azınlıktaki sömürücü sınıflar için ezilen çoğunluğa karşı savaştığı ve kitlelerle ve üretken emekle ilişkisi kesildiği için ve böylece paralı bir ordu derekesine düşürüldüğü için gerici daimi ordunun içsel karakteri vahşi, halk karşıtı ve karşı-devrimcidir. Proleter devrim ve devlet önderlerinin, yeni proleter devleti savunmak için düzenli ordunun ortadan kaldırılmasına ve kitlelerin silahlandırılmasına vurgu yapmalarının nedeni budur. Paris Komünü'nü överken Marks şöyle der,

"Komünün ilk buyrultusu (kararnamesi) sürekli ordunun kaldırılması ve silahlanmış halk ile değiştirilmesi oldu."[*]

Benzer biçimde, Ekim Devrimi'nin hemen ertesinde Lenin'in önderlik ettiği Halk Komiserleri Meclisi tarafından 12 Ocak 1918'de yayınlanan Kızıl Ordu'nun kuruluş kararnamesinde şöyle denilmektedir;

"Eski ordu, Burjuvazi tarafından bütün ezilen sınıflar için bir baskı aracı olarak kullanılmaktaydı. Emekçi ve ezilen sınıfların iktidarı ele geçirmeleriyle birlikte Sovyet gücünün kalesi olarak yeni bir ordu yaratma gereği doğmuştur. Bu ordu, düzenli ordunun yerini silahlı halkın almasının zeminini yaratacak ve Avrupa'da yaklaşan sosyalist devrimlerin destekçisi olarak da hizmet edecektir."[**]

Ancak daha önce belirtilen nedenlerden kaynaklı Rusya'daki Kızıl Ordu, Bolşeviklerin, çok yakın zamanda düzenli ordunun yerini silahlanmış halkın almasının zeminini yaratma rüyasını yerine getiremedi. Tersine Kızıl Ordu zamanla kendisini büyük bir profesyonel orduya dönüştürdü ve en sonunda karşı-devrimin bir aracı haline geldi. Benzer şekilde, 22 yıllık uzun Halk Savaşı süreci içerisinde çelikleşen Çin Kızıl Ordusu da devrimden sonra düzenli bir ordu olarak yavaş yavaş rengini değiştirdi ve en sonunda karşı-devrimin silahlı bir gücü olarak hizmet etmeye başladı. Bu acı deneyimler üzerinden ve devlet ve ordu konusunda Marksizm-Leninizm-Maoizm bilimsel ideolojisi rehberliğinde, sürekli devrimin aracı ve proleter devletin savunucusu olarak, kitlelere içtenlikle bağlı ve karşı-devrime karşı kitlelerin silahlı ayaklanmasını örgütleyebilecek yetenekte, devrimci ideoloji ve politikayla donanmış yeni tipte bir orduyu inşa etmeye çalışmalıyız.

Bu bağlamda partimizin merkez komitesi tarafından yakın zamanda benimsenen aşağıdaki kararnameyi uygulamakta ciddi olmalıyız.

---

[*] Karl Marx, *Fransa'da İç Savaş*, Türkçesi; Sol Yayınları, Cilt 2, s. 262.

[**] Troçki'den alıntı, Türkçesi, *İhanete Uğrayan Devrim*, Yazın Yay.

"21. yüzyılın halk ordusunun, devlet iktidarı ele geçirildikten sonra özel silahlarla modernleştirmenin ve bir kışla ile sınırlanmış eğitimin damgasını vurduğu bir ordu değil, kitlelerin silahlandırılmasına ve kitlelere hizmete adanmış devrimin meşalesi bir ordu olarak kalması garanti altına alınmalıdır. Ancak silahlı kitlelerin ideolojik ve fiziki olarak harekete geçirilmesiyle dışardan gelecek saldırılara ve karşı-devrimci saldırılara karşı direnmek mümkündür; silahlı güçlere ilişkin bu gerçeklik ta başından itibaren netliğe kavuşturulmalıdır. 21. yüzyılın Halk Ordusu için esas çalışma dürtüsü, isyan etme haklarını kullanmayı öğrenebilmeleri için bilinçli silahlı kitleleri meydana getirme tarihsel sorumluluğunu yerine getirmektir." [NKP (Maoist)-2004]

e) Birleşik Cephe Sorunu

Yeni tipte bir devleti inşa etmenin diğer önemli bir yönü; birleşik cephe politikasını doğru ele almaktır. Gerçek dünyada feodal/burjuva sınıf ile proletarya arasında birkaç başka sınıf vardır ve bizim gibi yari-feodal, yarı-sömürge koşullarda sınıfsal baskının yanında ulusal, bölgesel ve cinsiyet temelli baskılar da vardır. Bu yüzden, ezilen ve sömürülen kesimlerin bağımsızlığını sağlamanın tarihsel sorumluluğunu üzerine almak zorunda olan işçi sınıfı geçiş döneminde, doğru bir birleşik cephe politikası oluşturabilmeli ve kurulacak devleti tüm bu kesimlerin ortak bir diktatörlüğü yapabilmelidir. Birleşik cephe sorunu esasen demokrasiyi ve diktatörlüğü doğru uygulama sorunudur.

Bu bağlamda, Paris Komünü'nün yenilgiye uğramasının önemli nedenlerinden birinin, Paris işçilerinin köylülükle uygun bir birleşik cephe oluşturamaması olduğunu ve Rusya'da sosyalizmin inşasının başlıca sorunlarından birinin, köylülük içerisindeki çelişkilerin doğru bir biçimde ele alınamaması olduğunu kavramalıyız. Özellikle bizimki gibi yari-feodal koşullarda yeni tipte bir devlet inşa etmenin başlıca zemini, köylülüğün çeşitli

kesimlerini içine alan doğru birleşik cephe politikası olacaktır. Devrimciler bunu, derin bir ciddiyetle kabul etmelidirler.

Benzer biçimde, geçmişte proleter bir devlet inşa ederken karşılaşılan başka bir sorun ise ezilen ulusların bağımsızlığı sorununu doğru bir biçimde ele almaya ilişkindi. Tüm bu tarihi deneyimler ışığında, ulusal sorunun çözümüne yönelik en iyi yöntemin, somut duruma, zamana ve yere uygun olarak ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkının proletaryanın önderliği altında uygulanabilir olduğu kesinlikle kavranmalıdır. Yeni devlet ulusal sorunu Lenin'in aşağıdaki analizlerinin ruhuna uygun olarak ele almaya çalışmalıdır:

"*Nasıl ki, insanlık, sınıfların ortadan kalktığı döneme ancak ezilen sınıfın diktatörlüğünün sürdüğü bir geçiş dönemini aşarak ulaşabilirse, ulusların kaçınılmaz olan bütünleşmesine de, ancak bütün ezilen ulusların kurtulduğu, yani ezen ulustan ayrılma özgürlüğüne kavuştuğu bir geçiş dönemini aşarak varabilir.*"*

Cennetin yarısını kapsayan, fakat yüzyıllardır ataerkil sistem tarafından ezilen kadınların özgürleştirilmesi sorunu yeni devletin önünde duran başka bir önemli görevdir. Bu Lenin'in, 'mesele burjuva demokrasisindeki kadın statüsü ile sosyalizmdeki kadının statüsü arasına çok net bir biçimde sınır çekmektir' şeklindeki tavsiyesinin temel özüdür. Bundan ötürü, aynı göğün altındaki kadın ve erkeğin aynı haklara sahip olmasını sağlayan özel yasaların garanti edilmesi yeni devletin özel görevlerinden biridir.

Benzer bir biçimde, Güney Asya'nın özgünlükleri içerisinde yeni devlet Hindu Varna (kast) sistemi içerisinde dokunulmazlar olarak muamele gören Dalitlerin (özgürleştirilmesi) ve eski devlet tarafından değişik biçimlerde ezilen diğer azınlıkların sorunlarını çözmelidir.

---

* Lenin, *Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı*, Türkçesi; Sol Yayınları, s, 144.

Özet olarak yeni devletin asıl sorunu, ezilen sınıflar, uluslar, bölgeler ve cinsler arasındaki antagonist olmayan çelişkileri, diktatörlük yöntemiyle değil, fakat demokratik merkeziyetçilik yöntemi ile çözmek ve gerici sınıflara karşı tüm bu kesimlerin ortak bir diktatörlüğünü örgütlemektir.

f) Ekonomik Temelin İnşası Sorunu

Toplumun politik üstyapısı ile ekonomik temeli arasında diyalektik bir ilişki vardır. Başlangıçta ekonomik temel politik üst yapıya neden olurken, sonrasında üstyapının sürekli müdahalesi ekonomik temele etki eder. Bu anlamda yeni tipte bir proleter (yani halkın demokratik devleti veya sosyalist devlet) devlet inşa ettikten sonra komünizme doğru ilerlemek için buna tekabül eden bir ekonomik temelin inşa edilmesi zorunludur.

Gerçekte, ilk olarak devletin ortaya çıkışının ve sınıf devletinin başlıca varlık temeli şimdiye kadar toplumsal üretim anarşisi oldu. Bu, Engels'in söylemeye çalıştığı şeydi:

"*Toplumsal üretim anarşisi ortadan kalktığı ölçüde, devletin siyasal otoritesi de uykuya dalar.*"*

Bundan dolayı yeni tipte proleter devletin en önemli görevi, feodal, küçük burjuva, bürokratik burjuva vs ekonomik sistemlerin özünde olan üretim anarşisine son vermek ve geniş çapta planlı, dengeli, örgütlü ve kontrollü sosyalist ekonomik sistem inşa etmektir.

Ayrıca, emek üretkenliğinin gelişimi daha yüksek düzeylere çıkarılmadıkça sosyalizmin ve komünizmin nesnel temeli hazırlanamaz. Toplumda, "*herkesin ihtiyacına göre*" dağıtım sistemini mümkün kılacak yeterlilikte üretim gerçekleştirilmedikçe sınıfsız ve devletsiz komünizm maddî olarak tasavvur edilemez.

Bu yüzden yeni proleter devlet, eğitim ve kültür düzeyinin hızla yükseltilmesi yoluyla emek kapasitesini yükselterek ve bilim

---

* Türkçesi; *Anti-Dühring*, İnter Yayınları, s.373.

ve teknolojinin en üst seviyede kullanılması ve geniş çaplı üretim örgütleri yoluyla üretimi arttırarak sosyalizm ve komünizm için temeli hazırlamalıdır.

Fakat geçmişte, özellikle de Rusya'da Stalin döneminde, yalnızca üretici güçlerin gelişiminin sosyalizm ve komünizmin yolunu açacağını savunan bir mekanik ve metafizik anlayış yaygındı ve devlet mülkiyetini sosyalizm ile eşit gören yanlış bir bakış açısı hakimdi. Elbette bunların yanlış olduğu daha sonraki gelişmeler tarafından kanıtlandı. Üretici güçlerin ve devlet mülkiyetinin gelişmesi sosyalizmin önkoşuludur, fakat bunlar kendi başlarına yeterli ve eksiksiz değiller. Bundan daha önemli olan, devlet ve kitlelerin sosyalist bilincinin gelişimi de dahil olmak üzere tüm üstyapı organlarının sosyalist dönüşümü ve sosyalist emek üretim ilişkileridir. Bu acı deneyimlerden dersler çıkaran Mao önderliğindeki Çin özellikle de BPKD sürecinde, "*devrimi kavra, üretimi arttır*" ilkesi temelinde yeni bir sosyalist ekonomik inşa sistemi geliştirmişti. Ki bugünün devrimcileri bunu model almalı ve değişen koşullara göre daha da geliştirmelidirler. Sürekli akılda tutulmalıdır ki, sosyalizm ve komünizm için ekonomik temelin yaratılması sadece ileri üretici güçler ile geri üretim ilişkileri, kafa emeği ile kol emeği, kır ile kent, tarım ile endüstri, ekonomik üretim ile savunmaya yönelik üretim vs. arasında uzun zamandan beri süregelen çelişkinin planlı ve bilinçli mücadeleler yoluyla çözülmesi ile mümkün olabilir.

Bizimki gibi oldukça geri ve esas olarak tarımsal ve yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik koşullarda halk demokrasisinden sosyalizme doğru ekonomik inşanın yolu çok daha uzun, çok daha çetin ve çok daha karmaşık olacaktır. Bu yüzden kooperatifleşme, kolektifleştirme ve toplumsallaştırma yoluyla geri tarımsal ekonomiyi gelişmiş bir sanayi ekonomisine dönüştürmeye çalışmalı ve devrimci politikaları devamlı olarak merkeze yerleştirmek ve kitlelerin inisiyatifini yükseltmek suretiyle sosyalizm ve komünizmin temelini yaratmak için çaba göstermeliyiz.

Sadece böyle bir maddî temel üzerinde yeni tip devlet inşa edilebilir ve ilerleyebilir.

g) Uluslararası İlişkiler Sorunu

Günümüz Emperyalizm çağında, kapitalizmin eşitsiz ve tek yanlı içsel doğasından kaynaklı dünyanın tek bir ülkesinde dahi sosyalist (yani demokratik halk veya sosyalist) devrimi gerçekleştirme ihtiyacı ve olasılığı bulunmaktadır. Bununla beraber dünyanın tamamı emperyalizmin ekonomik, politik, askeri, kültürel hakimiyetine artarak tabi hale geldiği için tek bir ülkede sosyalist devlet inşa etmede enternasyonal ilişkiler oldukça karmaşık ve önemli bir boyut olacaktır.

Ekim Devrimi'nden sonra Rusya gibi büyük bir ülkede proletarya devletinin enternasyonal bağlantısı hakkında Lenin'in aşağıdaki analizi günümüzün süreci açısından önem taşımaktadır;

"*....Ekim devriminin ta başından itibaren dış politika ve uluslararası ilişkiler sorunu karşı karşıya kaldığımız temel sorun oldu. Bu sadece şu anda bütün ülkelerin emperyalizm tarafından tek bir sistem içerisinde birbirleriyle ilişkili hale getirilmesinden, veya kanlı ve kirli bir birlik içerisinde olmalarından değil, fakat tek başına bir ülkedeki sosyalist devrimin tam zaferinin düşünülemez olmasından ve en azından birkaç gelişmiş ülkenin en aktif işbirliğini gerektirmesinden dolayıdır.*" (6 Kasım 1919, Uluslararası Durum Üzerine Konuşma.)

Geçen yüzyılda, bir düzine sosyalist veya demokratik halk devleti asıl olarak kendi içsel nedenlerinden dolayı çöktülerse de, bu devletlerin yıkılmasında dünya emperyalizminin sabotaj ve müdahalelerinin ikincil bir rol oynadığında bir şüphe yoktur. Bu nedenle kurulacak yeni tip proleter devletin, bir taraftan emperyalizme/yayılmacılığa/hegemonyacılığa karşı direnirken diğer taraftan ta başından itibaren bir ilerleme politikası izlemesi zorunludur. Bunun için bir taraftan stratejik olarak proletarya enternasyonalizmi temelinde dünyadaki tüm proleter güçlerle

birleşmek, diğer taraftan taktiksel olarak farklı devlet sistemleri ile barışçı bir arada yaşama politikası temelinde tüm ülkelerle diplomatik ilişkiler kurmak ve emperyalistler arası çelişkilerden azami derecede yararlanmaya çalışmak zorunludur.

Bu genel politika çerçevesinde ve Nepal'in özel jeo-stratejik koşularında, mevcut iki büyük komşu ile bağlantısızlık ve karşılıklı çıkar temelinde diplomatik ilişkiler kurmaya ve, 2001 yılında gerçekleştirilen partimizin İkinci Ulusal Konferansı tarafından tasarlandığı gibi, tüm Güney Asya'da devrimi gerçekleştirdikten sonra Güney Asya Sovyet Federasyonu'nu kurmak için adım atmaya çalışmalıyız.

b) Sürekli Devrim ve Devletin Sönümlenmesi Sorunu

Marx ve Engels tarafından proletarya devleti veya proletarya diktatörlüğünün kelimenin tam anlamıyla artık bir devlet olarak adlandırılmamasının nedeni, devletin, geleneksel sınıflı toplumda olduğu gibi sınıf çelişkisini muhafaza etmenin veya korumanın aracı değil, fakat sınıflı toplumdan sınıfsız topluma bir geçiş aracı olmasından ve süreç içerisinde bizzat kendisini ortadan kaldırmanın aracı olmasından kaynaklıdır. Bundan dolayı yeni tip devletin temel özelliği veya özgünlüğü, birincisi, arta kalan ve toplum içerisinde yeni ortaya çıkan sınıflara karşı sürekli devrimin aracı olması ve ikincisi, süreç içerisinde sönümlenmesidir. Bu süreç birbirinden bağımsız değil, fakat birbiriyle ilişkili tek bir süreçtir.

Dahası, "sönümlenme"nin, devletin fiziki tasfiyesi anlamına gelmediğini, Engels'in dediği gibi, "insanların yönetilmesi"nin aracı olmaktan "şeylerin idaresi"nin aracı olmaya doğru bir dönüşüm anlamına geldiğini doğru bir şekilde kavramalıyız. Çünkü komünizmde sınıf çelişkisinin ortadan kalkmasıyla birlikte yalnızca bir "özel zorlayıcı güç" olarak devletin "politik" rolü sona erer, fakat toplumda temel mal ve hizmetlerin sağlanması için iradi örgüt mekanizması yerinde kalır.

Bununla birlikte, geçmiş proleter devlet iktidarlarının kitlelere hizmet etmek ve sürekli devrimin bir aracı gibi hareket etmek yerine halkın efendilerine ve karşı-devrimin araçlarına dönüştükleri, devletin sönümlenmesi doğrultusunda ilerlemek yerine, büyük totaliter bürokrasilere ve baskı araçlarına dönüştükleri belli oranda doğrudur. Bugünün devrimcileri bundan doğru dersler çıkarmalı ve başından itibaren yeni tip devlet için uygun temel yaratmaya çalışmalıdırlar.

Bu bağlamda yeni devlet iktidarının en başından itibaren kabul etmesi ve pratiğe dökmesi gereken şey, Lenin'in başlangıçta ileri sürdüğü ve Mao'nun daha sonra yeni bir aşamaya çıkardığı gibi, proletarya diktatörlüğü altında BPKD veya sürekli devrim anlayışıdır. Yenilgiye uğratılmış gerici sınıf yeni bir biçimde ortaya çıkabileceği ve bizzat devlet iktidarının maddî koşulları devrimci kamp içerisinden yeni bir bürokratik sınıfın ortaya çıkmasına neden olabileceği için, proletarya önderliği altında devletin ve üstyapının her alanında geniş kitlelerin katılımını garanti altına alan bir sürekli mücadele mekanizmasını kurumsallaştırmalıyız. Diğer bir deyişle, Çin'deki BPKD'ni esas alarak, eski ve yeni gerici sınıflar üzerinde her yönüyle diktatörlük uygulamak ve bu süreci toplumdaki tüm sınıflar ortadan kalkıncaya kadar sürdürmek için yeni yöntemler aramalıyız.

İkinci olarak, geçmişte kitlelerin efendisi haline gelmiş olan devlet iktidarını dönüştürmek ve nihaî sönümlenme doğrultusunda ona yön vermek için devlet içerisinde geniş kitlelerin katılımını garanti altına almanın veya toplumda demokrasi alanını daha da genişletmenin yöntemleri kurumsal hale getirilmelidir. Bu bağlamda Lenin'in aşağıdaki ifadesini hatırlamak faydalı olabilir:

"Toplumun tüm üyelerinin ya da en azından büyük çoğunluğunun devleti yönetmeyi bizzat öğrendikleri, bu meseleyi bizzat ellerine aldıkları, bir avuç kapitalist azınlık üzerinde, kapitalist alışkanlıklarını sürdürmeyi çok isteyen baylar üzerinde, kapitalizm tarafından demoralize edilmiş işçiler üzerinde denetimi 'harekete geçirdikleri' andan itibaren, bu andan itibaren,

herhangi bir yönetme zorunluluğu genelde ortadan kalkmaya başlar. Demokrasi ne kadar eksiksiz olursa, gereksiz hale geleceği an o kadar yakındır. Silahlı işçilerden oluşan ve 'artık asıl anlamıyla devlet olmayan' 'devlet' ne kadar demokratik olursa, her türlü devlet o kadar hızlı sönüp gitmeye başlar."

Böylece eski sistemin kalıntılarına ve yeni ortaya çıkan sınıflara karşı sürekli devrim ve böyle bir sürekli devrime kitlelerin geniş çaplı katılımının, devletin sönümlenmesinin yöntemi olduğu ilk olarak Marx ve Engels tarafından ortaya atıldı ve daha sonra Lenin ve Mao tarafından geliştirildi. Bu yüzden devletin sönümlenmesi, ne Anarşistlerin iddia ettikleri gibi devletin devrimden sonra derhal lağvedilmesidir, ne de revizyonistlerin ve özellikle de dogmato-revizyonistlerin iddia ettikleri gibi eski burjuva devlet gibi ilk olarak bürokratik bir biçimde gelişir ve daha sonra uzak gelecekteki bir gün mucizevi bir şekilde çöker. Sönümlenme sadece devletin bir baskı aracı olarak politik işlevinin sona ermesi anlamına gelir ve bu (sönümlenme süreci - çev.) tam da devrimin gerçekleştiği günde başlar, fakat ancak eski sınıf kalıntıları ve yeni ortaya çıkan sınıflar üzerinde sürekli devrim yoluyla tam zaferin kazanılması ve kitleler denizinde devletin nihaî batışı ile birlikte tamamlanır. Yeni Proleter (Demokratik Halk Devleti de dahil) devlet, bunu doğru bir şekilde kavramalı ve uygulamalıdır ve ancak bu bilinçle bu devlet eskisinden farklı veya "yeni" olabilir.

3. Sonuç

Emperyalistlerin karşı propagandalarına rağmen 21. yüzyıl yine şiddetli bir sınıf ve iktidar mücadelesi sürecinden geçecektir. Bizim şanlı Halk Savaşımız da yine dünya çapındaki bu sürecin parçasıdır. Bu nedenle herkesin, her devrimin merkezi sorunu olan devlet iktidarı sorunu üzerinde odaklanması şarttır. Her

---

* Türkçesi; *Devlet ve Devrim*, İnter Yayınları, s.122.

devlet aslında belli sınıflar üzerinde bir diktatörlüktür ve diğerleri üzerinde ise demokrasidir. Bu anlamda demokrasi ve diktatörlük aynı paranın iki ayrı yüzü olarak durmaktadır, bu nedenle de bir devletin sadece demokrasi veya sadece diktatörlük olduğunu söylemek sadece gülünçtür. Fakat sömürücü sınıflar üzerinde diktatörlük olan ve sömürülenlerin çoğunluğu için demokrasi olan proleter devletin 'diktatoryal' olarak itham edilmesi, bir avuç sömürücü sınıf için demokrasi ve emekçi yığınların büyük çoğunluğu için diktatörlük olan burjuva demokrasisinin bir ideal ve evrensel demokrasi modeli olarak selamlanması tarihin büyük bir paradoksudur. Sınıfsal önyargı ve emperyalizmin uydurma propagandalarına ek olarak, geçmişteki proleter devletin pratikteki hataları (devlet ile parti arasında pratik anlamda kopukluk, halkın temsili kurumlarının yavaş yavaş durağanlaşmaları veya ortadan kalkmaları, kitleleri silahlandırma yerine sürekli ordunun geliştirilmesi ve büyütülmesi, seçim sistemi ve konuşma ve basın özgürlüğünün etkili bir şekilde işletilmemesi, parti içerisinde ve halk arasındaki çelişkileri çözmek için devlet gücünün kullanılması, devlet yönetimine halkın katılımının, denetiminin ve müdahalesinin olmaması ve totaliter eğilimlerin gelişmesi vs.) da bundan sorumludur. Bu zeminde, MLM'nin ve Prachanda Yolu'nun ideolojik önderliğinde ve Paris Komünü'nden Sovyet Rusya'ya ve BPKD'ne ve şimdiki devrim sürecimize kadar tüm devrimlerin tecrübelerini akılda tutarak yeni tipte bir proleter devlet modelini geliştirmeye cesaret etmeliyiz.

Bu bağlamda Lenin'in aşağıda söylediğini akılda tutmak bizim için önemlidir:

"*Kapitalizmden komünizme geçiş elbette muazzam bir politik biçimler bolluk ve çeşitliliği gösterecektir; fakat özü mutlaka aynı kalacaktır: proletarya diktatörlüğü.*"*

---

* Türkçesi; *Devlet ve Devrim*, İnter Yayınları, s.47.

Başka bir deyişle eski gerici devlet ortadan kaldırıldıktan sonra inşa edilecek olan geçiş sürecinin devrimci devletinin özü proletarya diktatörlüğü veya ezilen halkın demokratik diktatörlüğü olacaktır. Fakat geçiş sürecinin devrimci diktatörlüğünün politik biçimi farklı zaman ve mekan dilimi göz önünde bulundurulduğunda aynı olmayabilir ve bizler bunu pratiğe geçirirken ve geliştirirken kendi devrimci yaratıcılığımızı kullanmalıyız. Özellikle geçmişteki proleter devletlerin kolay bir şekilde totaliter bürokratik burjuva devletlere dönüştükleri tarihi tecrübesi ışığında, "kelimenin gerçek anlamıyla devlet olmayan" geçiş devletinin yeni biçimlerini keşfetmeye çalışmalıyız.

Geçişin, yarı-feodal aristokrasiden burjuva demokrasisi yoluyla komünizme doğru meydana gelmek zorunda olduğu Nepal gibi geri bir toplumdaki geçiş sürecinde doğal olarak fazlasıyla aksilikler ve güçlükler olacaktır. Fakat eğer, sınıfsal, cinsel, bölgesel ve kasta dayalı baskılara maruz kalan farklı kesimlerin bir birleşik cephesini proletarya partisinin doğru önderliği altında geliştirmek suretiyle kitlelerin aktif katılımını sağladığımız sürekli bir diktatörlüğü bir avuç gerici üzerinde uygulamada başarılı olursak sınıfsız ve sömürüsüz toplum hedefine kesinlikle ulaşırız. Temel mesele, partinin doğru proleter bakış açısı ve devlet işlerine kitlelerin aktif ve sürekli katılımını garanti altına alma sorunudur. Bu, partimizin son süreçte demokrasi sorununu yeni bir perspektiften gündeme getirmesinin arkasındaki mantıksal temeldir. Proleter devrimciler, demokrasi sorunu ile yeni tipte bir devlet sorununun ayrılmaz bir biçimde birbiriyle ilişkili olduğunu iyi bir şekilde kavramalı ve kitlelerin büyük demokrasi denizinde devleti batırmak yoluyla devletin sönümlenme sürecini başlatmalıdırlar.

Lenin belirttiği gibi; "*'Devlet' ne kadar demokratik olursa, her türlü devlet o kadar hızlı sönüp gitmeye başlar*".*

---

* Türkçesi, *Devlet ve Devrim*, İnter Yayınları, s.122.

Bu bağlamda, tam da geçiş devletinin gerekliliğini reddeden anarşist eğilimi, proletarya diktatörlüğünü terk eden ve biçimsel burjuva demokrasisinden etkilenen sağ revizyonist eğilimi ve proletarya diktatörlüğünü (veya halkın demokratik diktatörlüğünü) kapitalist bir totaliter bürokratik diktatörlük biçiminde bayağılaştıran dogmato-revizyonist eğilimi alt etmeli ve proletarya diktatörlüğü altında büyük çapta demokrasiyi uygulamak suretiyle sürekli devrim ve devletin sönümlenmesi yoluyla sınıfsız ve devletsiz bir komünizme götürecek olan devrimci Marksist-Leninist-Maoist düşüncenin tesisi için çabalamalıyız. Hiç kimse 21. yüzyılda yeni tipte bir devlet inşa etme kampanyamızı ve sürekli devrim ve devleti sönümlendirme yoluyla komünizme doğru yürüyüşümüzü engelleyemez.

Şubat 2004

Prachanda İle Röportaj

"21. Yüzyılda Everest Dağında Devrimci Bayrağı Dalgalandır!"

Giriş

On yılını tamamlayan büyük Nepal Halk Savaşı onbirinci yılına girdi. Hareketin en önemli önderi olarak bu büyük olay üzerine ne hissettiniz?

Halk Savaşı'nın on yılının şiddetliliği üzerine duygularımı ifade etmem istendiğinde gurur ve sorumluluk hissi beni oldukça duygusallaştırır. Kesinlikle Nepal Halk Savaşı'nın şiddetliliğinin arkasında oldukça fazla unsur var, fakat partimizin görüşüne göre, somut durumun somut analizi ve kitle çizgisi temelinde partinin politikasını, planını ve programını belirleyen Marksist-Leninist-Maoist bakış açısı temel şeydir. Yirminci yüzyıl, devrimciler Marksist bilimin can alıcı noktası olan "somut durumun somut tahlili" ve "kitle çizgisi"ne sahip hatta hareket ettiklerinde büyük devrimlere tanıklık etti; ayrıca yirminci yüzyıl, bu noktadan sapan devrimciler sağ veya sol sübjektivizme saplandıklarında ciddi karşı-devrimlere de tanıklık etti. Halk Savaşı'na hazırlanma sürecinde partimiz, sağ sapmaya karşı mücadele adına

komünist hareket içerisinde büyük oranda gelişmekte olan dogmatik sola karşı mücadele ederken bile somut durumun somut analizi ve kitle çizgisini başlangıç noktası olarak kabul etmişti. Nepal Halk Savaşı'nın yeni bir ivme ve şiddet kazanmasının nedeni budur.

Kitleleri sübjektif idealizmden özgürleştirmek yoluyla toplumsal devrim bilimini kitleler açısından ulaşılabilir kılma kabiliyetimizin Nepal Halk Savaşı'nın doruğunun ve keskinliğinin arkasındaki neden oluşu, benim ilk ve en derin hissimdir.

Her devrimde binlerce şehit canlarını feda ederler. Nepal Halk Savaşı sırasında da binlerce cesur savaşçı canlarını feda ettiler. Diğer birçoğu halen hapiste iken, binlercesi yaralandı, sakatlandı ve kaybedildi. Onları nasıl hatırlıyor ve anıyorsunuz?

Acımasız, fakat ezilen sınıf kitlelerinin, ulusun, bölgenin ve cinsin kendi bağımsızlığını, özgürlüğünü elde etmesi için büyük bir bedel ödemek zorunda oluşu bir sınıflı toplumda her toplumsal devrimin kaçınılmaz kuralıdır. Dünya tarihinde, her büyük devrim bağlamında bu kural istisnasız uygulandı. İnsanoğlu köleci dönemden bugünün kapitalist aşamasına sadece gerekli bedeli ödeyerek ulaştı. Tarih her yerde bütünün güvenliğinin devamı için bir parçanın feda edilmesine büyük değer verdi. Halk Savaşı içerisinde canlarını feda eden binlerce şehit yaşayan insanların kalplerinde sonsuz ilham ve bağlılık kaynağı olarak yüzyıllarca canlı kalacaklardır. Tarih, canlarını eşitlik, özgürlük ve adalet uğruna feda edenleri fazlasıyla onurlandırır. Geniş kitleler onlara kendi oğulları ve kızları gibi değer verecek ve onların anılarını kendi kalplerinde muhafaza edecekler ve parti de, ısrarla ileri gitmek için enerji kaynağı olarak onlara değer vermeyi sürdürecektir. Aynı şekilde Nepal halkı ve parti, yaralanan, sakat kalan, kaybedilen ve zindanlarda işkence gören devrimcilerin durumlarını, sosyal dönüşüm için önemli bir özveri olarak

değerlendirmekte ve değerlendirecektir. Bu özveriden dolayı dünyadaki milyarlarca ezilen, sömürülen ve adalet-yanlısı insan Nepal'i ve Nepal halkını güven ve ilham kaynağı olarak kabul ediyor. Bu bakımdan, dünya nüfusunun geniş çoğunluğunun kalplerine işlemiş özverinin asla boşa gitmeyeceği kesindir. Bu bilimsel ve tarihi gerçeği dile getirerek şanlı Halk Savaşı'nın tüm ölümsüz şehitlerine kızıl selamlarımı ve içten saygılarımı sunuyorum. Yaralanan savaşçılara çabuk bir iyileşme temenni ederek, merkezi karargah adına, tüm parti, HKO ve halk iktidarına, sakat kalan yoldaşlara bakılması, onlara saygı gösterilmesi ve onların tüm geçim ve diğer işleri noktasında aktif görev alınması talimatını veriyorum ve aynı şekilde halk kitlelerine, aktif yardımda bulunmaları için tüm kalbimle çağrıda bulunuyorum. Devrimci selamlarla birlikte, düşman zindanlarında insanlık dışı işkencelerden geçirilen tüm devrimci yoldaşların çabucak serbest bırakılmalarını temenni ediyorum.

Geçmiş 10 yıl içerisinde Halk Savaşı'nın büyük askeri ve politik dönüm noktaları nelerdir?

Dünyadaki her büyük devrim gibi Nepal Halk Savaşı da düz bir hatta ilerlemiyor, fakat geçmiş 10 yıl içerisindeki bir dizi yükseliş ve iniş, dönüş ve sapmalar içerisinde ilerliyor. Politik ve askeri müdahale arasındaki uygun denge şanlı Nepal Halk Savaşı'nın her planının özelliği oldu. Bu nedenle askeri yan politik yan ile ve politika askeri yan ile ayrılamaz bütün oldular. Fakat bu, politik ve askeri faaliyetlerin özgünlüğünün sonu biçiminde anlaşılmamalıdır. Buradan bakılarak, askeri ve politik açıdan Halk Savaşı'nın strateji ve taktiklerini belirleyen MK'nın Üçüncü Genişletilmiş Toplantı'sı bir dönüm noktası olarak düşünülmelidir. Halk Savaşı'nın başlangıç tarihi olan 13 şubat 1996 büyük bir sıçramayı ve bütün bir Nepal toplumunun dönüştürülmesine yönelik yeni bir dönemin bir açılışını ifade etmektedir. Üs alanı ve gerilla bölgesinin tanımına yeni bir boyut ekleyen MK'nın Dördüncü Genişletilmiş Toplantı'sı ayrıca Nepal Halk Savaşı'nın

bir dönüm noktası olarak değerlendirilmelidir. Partimizin İkinci Ulusal Konferansı'nın, ideolojik sentezler açısından başka bir dönüm noktası olduğu tartışmasız bir şekilde nettir. 21. yüzyılda demokrasinin gelişimine ilişkin karar ve bugünlerde tamamlanan MK toplantısında kabul edilen karar politik, örgütsel ve askeri perspektif yönünden ideolojinin geliştirilmesinde önemli dönüm noktaları oldular. Sınıf mücadelesinin büyük öneme sahip dönüm noktalarından başka, ayrıca, daha sonra tartışılacak olan parti içi mücadeleler de var.

Neden Halk Savaşı tam olarak 13 şubat 1996 tarihinde başlatıldı? Halk Savaşı'nın hazırlığı ile ilgili bizi biraz aydınlatabilir miydiniz?

1990 yılındaki tarihi hareketten sonra tüm politik hareket içerisinde genel anlamda ve özelde reformist ve devrimci hareketler arasındaki kutuplaşma keskinleşti. Hareketin gücü ile iktidara gelen büyük politik güçler sadece halkın politik değişim istencini karşılamayı başarmamakla kalmadılar ayrıca Panchalar ve kral ile işbirliği yaparak koltuklarına sadık kalma tavrını sergilediler. Kitlelerin ulusal sorun, demokrasi ve geçim sorunu temelinde militan bir mücadele geliştirmeye yönelik ilerleyebileceği nesnel bir taban, ekonomik, politik ve sosyal değişimler arayan halk kitleleri arasında parlamenter politik önderliğe yönelik büyüyen bıkkınlığın sonucu olarak gelişmeye devam etti. Aynı şekilde 1990 yılındaki tarihi hareket lehe bir ortam yarattı ve bu sayede Nepal Komünist Hareketi içerisinde uzun zamandan beri meydana gelen ideolojik mücadeleler ve çatlaklar süreci, reformist ve devrimci olmak üzere iki büyük kutbu yaratabildi. Buna paralel olarak reformist ve işbirlikçi eğilimi temsil eden UML asıl olarak Madan Bhandari önderliği altında öne çıkarken, devrimci Marksist eğilimi temsil eden Birlik Merkezi asıl olarak Prachanda yoldaşın önderliği altında öne çıktı. Nepal'in özgülüne tekabül eden Halk Savaşı çizgisini birlik kongresinde kabul eden, sağ parlamentarizme karşı yoğun ideolojik politik teşhire

girişen ve hem de kırsal sınıf mücadelesini yoğunlaştıran Birlik Merkezi, Halk Savaşı'na hazırlanma doğrultusunda ilerlerken, çok partili demokrasiyi savunan UML derinden parlamentarizm batağına saptı. Bu süreçte, daha önceleri reformist amaçla Birlik Merkezi'ne katılmış olan Nirma Lama ve Rupa Lal takipçilerinin sağ tasfiyeciliklerini ortaya çıkaran ve onları Birinci Ulusal Konferans'ta atan parti, Halk Savaşı'na yönelik hazırlanma süreci boyunca tekvücut olarak ilerledi. Aynı zamanda parti, Birleşik Halk Cephesi üzerinden legal yoldan ulus-karşıtı, halk-karşıtı politikalara ve iktidarda olan parlamenter politik partilerin yönetimlerine karşı militan mücadeleyi ilerletmeyi sürdürdü. Kentsel halk hareketi ve yine esas olarak batı Nepal'deki Ropla ve Rukum'da meydana gelen kırsal sınıf mücadelesi Halk Savaşı'nın başlatılmasının objektif bir temelini hazırlamaktaydı. Parti, ülkenin özel politik durumunun değerlendirilmesi temelinde ilk parlamento seçimini, legal ve açık bir cephe üzerinden sınırlı bir şekilde kullanma politikasını benimsemişti. Nepal'in o günkü durumunda parlamenter mücadele sürecinin, partinin devrimci ideolojisinin yaygınlaşmasında ve yerleşmesinde önemli rol oynadığını söylemeye değer.

Sınıf mücadelesinin ve ideolojik mücadelenin tüm bu zemininde partinin Üçüncü Genişletilmiş Toplantısı tamamlandı. Partimiz ve Nepal Halk Savaşı tarihinde oldukça büyük bir öneme sahip olan bu genişletilmiş toplantı Nepal toplumunun geçmiş ve mevcut materyalist analizlerini geliştirerek Nepal Halk Savaşı'nın özgün bir taktik ve stratejisini tasarladı. Böylelikle Halk Savaşı'nın 13 Şubat 1996 tarihinde başlaması, sınıf mücadelesinin gelişimi ve ideolojik mücadele arasındaki kendine özgü birleşme ile bağlantılıdır.

Teori/İdeoloji/Felsefe

Düşmanların bile, hareketin en güçlü yönünün net ideolojik ve politik duruş olduğunu kabul etmek zorunda kaldıkları görü-

lüyor. Bu yüzden, başta hareketi terörizm olarak adlandıranlar şimdi seslerini kesmiş durumdadırlar. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tarihteki hiçbir devrimci hareket ideolojik ve politik netliğe ve derin inanca sahip olmaksızın ilerleyemedi ve zafere ulaşamadı. Nepal Halk Savaşı bunun istisnası değil ve olamaz da. Bu bağlamda özellikle vurgulamak istediğim şey, MLM'yi bir bilim olarak doğru bir şekilde kavramak en önemli görevdir. Diyalektik materyalizm, bir bilim olduğu için, sürekli savunulmayı, uygulanmayı ve geliştirilmeyi gerektirmektedir. Partimiz, somut şartların somut tahlilini yapmak için materyalist diyalektiği (gerçekliği arayan Marksist bilimin yaşayan özünü) uygulamanın ve ayrıca gerçekliği halkın gücüne dönüştürmek için kitle çizgisini izlemenin önemini ciddi bir şekilde kavramaktadır. Gerçeklik anlayışımızdan kaynaklı hareketimiz, gerçeklik ile ve kitlelerle ayrılmaz bir şekilde beraberdi ve bu nedenle düşman, hareketimizi "terörizm" olarak değerlendirerek bir tarafa atamadı, bununla beraber bunu yapmak için fazlasıyla çaba harcadı. Benim görüşüme göre bu esas şeydir. Bu ideolojik temel üzerinde yükselen parti, düşmanı ardı ardına yenilgiye uğratabilecek ve uygun bir stratejik katılık ve taktiksel esneklik bağlantısı geliştirme yoluyla halkı büyük oranda muzaffer yapacak bir politik çizgi geliştirmektedir. Düşmana karşı ideolojik ve politik müdahalemizi askeri müdahaleye dönüştüren veya tam tersini sağlayan ve bu ikisi arasında dengeyi sağlayan özelliğimiz düşmanın bize karşı suçlamalarını açık bir şekilde çürütmektedir.

Partinin, Marksizm-Leninizm,-Maoizm'in savunulmasına büyük önem verdiği görülmektedir. Buna paralel olarak, MLM'nin Nepal'e uygulanması yoluyla geliştirilen belirli bir fikirler serisi ayrıca "Prachanda Yolu" olarak sentezlendi. Bazıları, bunun bir "düşünce" veya "izm"e dönüşüp dönüşmeyeceği konusunu merak ediyor. Bu konuda bizi biraz aydınlatabilir misiniz?

21. yüzyıldaki hiçbir devrim, 20 yüzyılın büyük devrimlerinin ve karşı-devrimlerinin deneyimlerinden uygun dersler çıkarılmadan ilerletilemez. Bu itibarla partimiz, MLM'nin temel prensiplerinin savunulmasına, uygulanmasına ve geliştirilmesine büyük önem vermektedir. Bir taraftan bunu yaparken, diğer taraftan 20. yüzyılın ikinci yarısında özellikle Kruşçev revizyonizminin yükselişinden sonra ortaya çıkan, uluslararası komünist hareketteki deneyci, dogmatik eğilimler ile Marksist eğilimler arasındaki mücadeleyi inceleyerek ve ciddi bir şekilde analiz ederek doğru bir sonuca ulaşmaya çalışmaktayız. Genel anlamda karşı-devrimci Kruşçev revizyonizmine karşı mücadeleye öncelik veren parti, Stalin yoldaşın bazı metafizik zayıflıklarını ve bunun olumsuz sonuçlarını bile öven Hocacı dogmato-revizyonizme karşı mücadeleye gerekli vurguyu yapmıştır. Bu temel düşünce, Nepal'de Halk Savaşı'nın başlatılması için ideoloji, strateji ve taktiğ konusundaki anlayışa karar vermek için örgütlenen Parti Merkez Komitesi'nin tarihi Üçüncü Genişletilmiş Toplantı'sında şekillenmeye başladı. Halk Savaşı'nın başlatılmasının, başarısının ve 10 yıl boyunca şiddetli gelişiminin, bir fikirler serisini geliştirdiği sonucuna varan parti, İkinci Ulusal Konferans'ta bunu Prachanda Yolu olarak sentezledi. İkinci Ulusal Konferans'tan "21. Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi"ne ve MK'nın son süreçte gerçekleştirilen toplantısında alınan kararlara varıldığında, ideolojik alanda yeni gelişmelerin meydana geldiği görülür. Fakat, şu anda "düşünce" veya "izm" üzerine polemiğe girmenin veya tartışma yürütmenin zamanının geldiğini sanmıyorum. Temel sorun. 21. yüzyıl emperyalizminin ortaya çıkardığı sorunlarla başa çıkmak için ilerlemektir.

Revizyonizm, Marksizm'i yeniden yapılandırma adına uygulandı. Ayrıca, Marksizm'i değişen döneme, zamana ve koşullara uygun olarak geliştirme bahanesiyle Marksizm'in temel prensiplerinden sapan eğilimler oldu. Bu durumda, Nepal'de geliştirmeye çalıştığınız Marksizm'in, Marks'ın kendi Marksizm'i

olduğunu kanıtlayacak temeli netleştirebilir misiniz?

10 yıldan beridir başarılı bir şekilde ilerleyen devrim, partimizin geliştirmeye çalıştığı ideolojinin Marksist ideolojinin kendisi olduğuna yönelik en gerçek ve uygun delildir. Yaşayan bir devrim dışında gerçek ve uygun başka herhangi bir delil sunabileceğimi sanmıyorum.

Başkan yoldaşın usta önderliği altında NKP (M), Mao'nun bahsettiği Stalin'in %30 hatalarını doğru bir şekilde açıklayarak ve düzelterek ilerliyor. Bu bağlamda, Stalin'i tamamen reddeden ve, Kant ve Hegel'e tekrar yönelen Frankfurt Okulu Marksistleri ve yine Stalin'in zayıflıklarını bile yüceltmeye devam edenler hatırlanmalıdır. Bu iki eğilimden korunarak nasıl ilerlenebilir?

Sınıf mücadelesinin devrimci pratiğinden yalıtılmış soyut tartışma temelinde, büyük devrimci, yoldaş Stalin'e saldıran Frankfurt Okulu şefleri geriledi̇ler. Bu, yoldaş Stalin'in zayıf yönlerini bile överek Marksizm'i durağan bir varlık olarak bayağılaştırmaya teşebbüs eden Hocacıların dejenerasyonu kadar kaçınılmazdır. Sadece bir Marksist devrimci başka bir Marksist devrimcinin zayıflıklarından ders alma ve onları düzelterek ilerleme görevini omuzlayabilir. Sağa veya sola sapanlar için bu mümkün değil.

Sınıf mücadelesinin devrimci pratiği temelinde ısrar eden partimiz, tarihteki diğer devrimlerin olumsuz ve olumlu deneyimlerinden dersler çıkararak ilerliyor. Bugünkü dünya durumunda unutulmamalıdır ki, devrim bilimini yeni bir aşamaya çıkarmaya katkı sunma sorumluluğunun bizim omuzlarımıza bindiğini söylememizin arkasındaki neden, on yıldan beridir ilerleyen başarılı Halk Savaşı'dır. Devrimin bu objektif yaşayan gerçekliği, ideolojiyi geliştirme çabamızın Marksist temelde olduğunu, sağ ve sol olarak değerlendirilemeyeveğini açığa çıkarmaktadır.

Devlet ve ideoloji hakkında konuşunca zorunluluk ve özgürlük sorunu gündeme gelir. Bu sorun Nepal'deki Marksist hareket

içerisinde zaman zaman su yüzüne çıktı. Bu bağlamda başkandan öğrenmek istediğimiz şey; özgürlükten daha çok bahseden Rosa Lüksemburg, Che Guevera vs. Marksizm'in ana akımından genel anlamda dışlanmışken, sizler zaman zaman Rosa Luxemburg'dan da öğrenmekten bahsettiniz. Bu konuda bizi biraz aydınlatabilir misiniz?

Partimiz, Rosa ve Che gibi devrimcileri Marksizm'in ve devrimin ana akımı içerisinde görmeyerek onları farklı bir kampa atmaya kesinlikle karşıdır; tam tersine onlara saygı duyuyoruz ve onların katkılarından öğreniyoruz. Bununla birlikte, zorunluluk ve özgürlük hakkında konuşurken, daha fazla özgürlüğe vurgu yapmanın otomatik olarak daha bilimsel olduğu gibi bir sonuca varılmamalıdır. Yoldaş Lenin, "*Her ne kadar Rosa zorunluluk bilinci ile özgürlüğü edinme arasındaki bilimsel ilişkiyi kavrama meselesinde bazen sübjektif göründüyse de o komünist hareketin bir kartalıydı*" şeklinde doğru bir sonuca vardı. Partimiz, Lenin'in Rosa değerlendirmesinin doğru olduğunu düşünmektedir. Partimiz, Lenin'in zorunluluk ile özgürlük arasındaki ilişkiyi Rosa'dan daha iyi sentezlediği gerçeği konusunda bir yanılsamaya sahip değildir.

Uluslararası Durum ve Komünist Hareket

Son dönemde başkan yoldaş tarafından sunulan ve MK tarafından kabul edilen kararda söyle denmektedir; "21. yüzyılın proleter devrimcilerinin, Lenin ve Mao tarafından yapılan emperyalizm çözümlemesinin ve bu temel üzerinde inşa edilen proleter stratejiye ilişkin birçok görüşün geri kaldığı meselesi üzerinde dikkatlerini yoğunlaştırmaları ihtiyaçtır." Bunu detaylandırır mısınız?

Proleter devrim bilimini geliştirme sorunu emperyalizmin gelişiminin ve biçiminin objektif analizi ile doğrudan bağlantılıdır. Marksizm, kapitalizmin rekabetçi aşamasının incelenmesi sürecinde geliştirildi. Büyük Rus Sosyalist Devrimi, tekelci kapitalizmi

analiz etme yoluyla Marksizm-Leninizm'in geliştirilmesinden sonra mümkün hale geldi ve bürokrat ve tekelci devlet kapitalizminin, kendisine karşı gelişen sınıf mücadelesi süreci ile birlikte analizi sonucu bu gelişim Marksizm-Leninizm-Maoizm'e ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne doğru ilerledi. Bu nedenle açıkça görülmesi gereken şey, proletarya biliminin geliştirilmesi ve onunla birlikte strateji ve taktiklerin geliştirilmesi sadece kapitalizmin, emperyalizmin ve onun özelliklerinin gelişiminin doğru bir şekilde analiz edilmesi temelinde başarılabilir. Mao'nun ölümünden sonra Çin'de kapitalizmin restorasyonunu takiben komünist hareket esas olarak sağ revizyonizme yenik düştü. Doğal olarak beklendiği gibi sağ revizyonizm emperyalizm karşısında geri çekildi, bu nedenle sağ revizyonizmin, emperyalizmi devrim bilimi açısından analiz etme sorunu yoktur. Diğer taraftan devrimci Maoist hareket, sağ revizyonizme karşı MLM'nin temel prensiplerini savunma adına sadece eski şeyleri tekrarlayan ve bir şeyin gelişiminin analizini gözden kaçıran sekter dogmato-revizyonizme yenik düştü. Elbette partimiz tarihi Halk Savaşı'nın başlangıcı öncesinden bugüne kadar asıl olarak sağ revizyonizme ve içte dogmato-revizyonizme karşı fazlasıyla mücadele etmektedir. Partimiz bunu yaparken, somut şartların somut analizini yapmayı ve bu analizin sonucunu kitle çizgisi temelinde uygulamayı kesinkes kavradı. Dokümanda tüm bu sürecin gelişiminden bahseden Merkez Komite, bugünün küreselleşmiş tekelci sermaye kapitalizminin özelliklerini incelemeye ve analiz etmeye vurgu yapmıştır.

Yukarıda bahsedilen dokümanda Marx ve Engels'in, devrimin, Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde eşzamanlı olarak meydana geleceği sonucuna vardıkları, fakat daha sonra, rekabetçi kapitalizm tekelci kapitalizm aşamasına vardığında, Lenin'in önceki analizi geri kalmış olarak değerlendirdiği ve bu temelde devlet ve devrim üzerine yeni stratejik sonuçlara vardığı izah edildi. Bugün, genel olarak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve özelde soğuk savaştan sonra gelişmekte olan küreselleşmiş kapitalizmin

bir dizi özelliği yeni biçimlerde ortaya çıkmıştır ve partimiz, derin bir incelemeyi ve analizi cesaretlendirme sürecini başlatarak, dokümanda yukarıdaki meseleden bahsetmiştir.

Parti şu anda Dünya Sovyet Federasyonu'ndan bahsederken, daha önce Güney Asya Sovyet Federasyonu'ndan bahsetmişti. Bu, devrimin tek bir ülkede gerçekleştirilemeyeceği anlamına mı gelir?

Partimiz tarafından gündemleştirilen Halkın Yeni Dünya Federasyonu'nun gerekliliği, şu anda herhangi bir ülkede devrimin meydana gelemeyeceği anlamına kesinlikle gelmez. Bu, iletişim teknolojisindeki eşi görülmemiş devrimin, küreselleşmiş sömürünün özel doğasının ve tekelci mali sermayenin bir sonucu olarak dünyanın küçük bir birliğe dönüşmekte olduğu gerçeğini kabul etmek ve bu gerçeklik üzerinde bir devrim stratejisi inşa etmeye vurgu yapmak anlamına gelir. Burada açıkça görülmesi gereken şey, Nepal'de veya dünyanın başka bir ülkesinde meydana gelen veya gelecek bir devrimin veya karşı-devrimin dünya çapındaki etkisinin Lenin veya Mao dönemindeki ile kıyaslanamayacağıdır. Bu nedenle de bugünkü dünya koşullarında dünya çapındaki hareket, belli bir ülkedeki devrimi özellikle hem gerçekleştirme hem de savunma yanından kaçınamaz. Bu sebeple, belli bir ülkedeki devrimi dünya devriminin bir üssü olarak ele almaktayız. Objektif gerçeklik temelinde bu görüşü ifade etmek için partimizin son merkez komite toplantısı Halkın Yeni Dünya Federasyonu görüşünü ortaya atmıştı. Bu, halk devriminin bir fırtına merkezine dönüşen Güney Asya Federasyonu görüşünün gereksiz olduğu anlamına gelmez.

DEH son yirmi yıldır mevcut bulunmaktadır. Fakat DEH'in beklenen hızda geliştiği ve genişlediği görülememektedir. Yeni bir Komünist Enternasyonal oluşturma olasılığı ve sorunlar noktasında partinin görüşü nedir?

Mao'nun ölümünden sonra kapitalist restorasyon Çin'de bile

meydana geldi. Bununla beraber emperyalizm ve sağ revizyonizm MLM'nin devrimci ilkelerine yönelik saldırılarını dünya çapında yoğunlaştırdı. Bu zorlu ve karmaşık kavşakta, MLM'nin temel devrimci ilkelerini savunmak için özel inisiyatif almak gerçek devrimci komünistlerin tarihsel sorumluluğuydu. Devrimci Enternasyonalist Hareket (DEH) bu tarihsel sorumluluğu yerine getirme zemininde örgütlendi. DEH'in kuruluşu ve inisiyatifi, MLM'yi emperyalizmin ve revizyonizmin saldırılarına karşı koruması ölçüsünde, kesinlikle önemli bir rol oynadı. Fakat DEH, MLM'yi uygulama ve geliştirme bağlamında sıçramalar gerçekleştiremedi. DEH sadece, eski proleter devrimlerin deneyimlerini analiz etmeyi ve övmeyi tercih eden fakat kitle çizgisi temelinde cesurca strateji ve taktikler geliştirmede tereddüt eden eğilim ve benzeri problemlere karşı mücadele ile, somut şartların somut tahlilini yapma yoluyla gelişebilir.

Özellikle bugünün dünya durumu bağlamında, küreselleşmiş emperyalizme ve küreselleşmiş revizyonizme karşı savaşmak için yeni bir Komünist Enternasyonal oluşturmak, proletarya için kesinlikle zorunlu hale gelmiştir. Bir enternasyonal örgütleme bağlamındaki sorunlar, asıl olarak MLM'nin savunulması, uygulanması ve geliştirilmesi sorunları üzerinde ideolojik birliktelik sağlanması sorunlarıdır. İdeolojik mücadele ve sınıf mücadelesi sürecinde bu soruna göğüs gerilebilir. Olasılığa gelince, "küreselleşme", bir Enternasyonal'in kurulması için iyi zeminler sağlamıştır.

Bir süre önce dünyadaki devrimciler için umudun merkezi olan Peru'daki hareketin şimdi bir kriz içerisine düştüğü görülüyor. Bu konuya ilişkin partinin yaklaşımı nedir? Bundan partinin çıkardığı dersler nelerdir?

20. yüzyılın son 20 yılı içerisinde yoğun gelişme yaşamak ve kapsamlı gerilemeye uğramak zorunda kalan Per ı devrimci hareketinin tecrübesi, 21. yüzyılda devrime önderlik edenler için oldukça önemlidir. Nepal'deki Halk Savaşı'nın hazırlanmasında

ve başlatılmasında Peru'daki Halk Savaşı, bize ilham vermesi bağlamında büyük bir rol oynamıştı ve bu anlamda bu hareketin olumlu ve olumsuz deneyimlerinden dersler çıkarmak bizim için özel bir önem arz ediyor. Bununla beraber hiçbir şekilde. 12 yıl boyunca hızlı bir şekilde gelişen Halk Savaşı'nın, önderliğin esir düşmesini takiben aldığı darbeden kaynaklı olarak şu anda mevcut bir kriz içerisinde olduğu şeklinde bir değerlendirme yapılamaz, yapılmamalıdır. Başkan Gonzalo'nun, hem tutuklanmasından sonra parti içerisinde gelişen iki-çizgi mücadelesinin, hem de silahları bırakarak düşmanla barış anlaşması yapılmasını savunan sağ oportünist çizginin asıl sözcüsü olduğuna ilişkin işaretler durumun ciddiyetini göstermektedir.

MLM, her türlü mekanik, sübjektif ve tek taraflı düşünceye karşı amansız bir mücadele sürdürmek için diyalektik materyalizmin doğru uygulanmasını emretmektedir. Birine karşı mücadele ederken başka bir aşırı uca kaymama noktasında dikkatli olmak zorunludur. Çin'deki karşı-devrimi takiben komünist hareket, bir taraftan sınıf işbirlikçiliğinden yana olan sağ aşırıcılığın tuzağına düştü, diğer taraftan sağa veya sola, geriye veya ileriye bakmadan ilerlemeye çalışan sol aşırılığa teslim oldu. Mao'nun ölümünü takiben, Nikaragua da gerilla savaşı veren Nikaragua Sandinist hareketi birincisinin, yani sağ aşırıcılığın ve Peru'daki büyük devrimci hareket ikincisinin, yani sol aşırıcılığın tuzağına düştü. Esas düşmana karşı, ikincil gerici (veya orta) sınıf ile gerekli ayarlama, uzlaşma veya cephe inşa etme sorununu tamamıyla yadsıma, düşmanın merkezi iktidar denklemine binaen stratejik katılık ve taktiksel esneklik arasında uygun denge sağlamadaki kabiliyetsizlik, bugünün dünya durumuna göre askeri strateji geliştirmek yerine uzun süreli Halk Savaşı'nı mekanik bir şekilde anlama, Gonzalo'yu hiçbir zaman bir yanlış yapmayacak doğaüstü bir önder olarak idealize etme ve onun önderliğini Jefetura (İspanyolca'da 'şeflik' -çev.) olarak değerlendirerek onu tüm partinin ve Merkez Komite'nin ötesinde görme, yoldaş Stalin'in metafizik hatalarından gerçek anlamda

öğrenme konusunda hazırlıklı olamama veya yeteneksizlik vs. örneklerindeki gibi, mekanik ve tek taraflı bir düşüncenin sonucu olarak, 60 bini aşkın kayba rağmen parti bu kadar kısa bir süre içerisinde bir krizin mevcut olduğu aşamaya ulaşmıştır. Biri ne kadar devrimci olursa olsun, diyalektik materyalizm bilimini uygulama bakımından metafizik ve mekanik zayıflıklara yakalanırsa sonuç yine de ölümcül olabilir. Bu büyük Peru Halk Savaşı'ndan ve orada akan binlerce devrimcinin kanından çıkardığımız derstir. "21. Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi", askeri çizginin "kaynaştırılması" (*fusion* -çev.), düşmana karşı benimsenen taktikler serisi vs. gibi partimizin bağlı kalmakta olduğu tüm programlar, Peru'nun tüm olumlu ve olumsuz deneyimlerinden çıkardığımız dersleri kapsar.

Parti bir taraftan CCOMPOSA yoluyla Hindistan'daki ve Güney Asya'daki devrimcilerle ideolojik-politik ilişkiler yakalamışken diğer taraftan Nepal'in özgün jeopolitik konumu içerisinde Hindistan devleti ile diplomatik ilişki kurmaya zonlandığı görülüyor. Parti bu ikisi arasındaki uygun dengeyi nasıl sağlayacak?

Nepal'in özel jeopolitik koşulları içerisinde iki dev komşu, Hindistan ve Çin ile ilişkinin kesinlikle özel ve zorunlu yanları var. Hindistan devleti ile ilişkimiz sorunu, Panchseel* temelinde iki ülke arasındaki karşılıklı ilişkiyi güçlendiren zorunlu bir diplomatik ilişki sorunudur. Bu ilişki, ideoloji ve inanç temelindeki bir ilişki biçiminde değil, karşılıklı menfaat (diplomatik) ilişkisi biçiminde anlaşılmalı ve ele alınmalıdır. CCOMPOSA üzerinden

---

* *Panchseel*: Hindistan devleti ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında 1954 yılında imzalanan ve '1-birbirinin toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına saygı, 2-karşılıklı saldırmazlık, 3-karşılıklı olarak birbirlerinin içişlerine müdahale etmeme, 4-eşitlik ve karşılıklı çıkar, 5-barış içerisinde yaşama' ilkelerini kapsayan bir anlaşma.-çev.

Güney Asya'daki devrimcilerle oluşturduğumuz ilişki esas olarak ideolojik ilişkidir ve bu ilişki, herhangi bir ideolojiyi veya inancı izleme özgürlüğü bağlamında kavranmalı ve ele alınmalıdır. İdeoloji ve inanç kendi yerinde ve iki ülke ile olan diplomatik ilişki kendi yerinde kalacağı için bu ilişkiyi idare etmek o kadar zor olmayacak. Yine de Hindistan'ın tekelci kapitalist yayılmacı karakterinin, Nepal ve Güney Asya'daki devrimci hareket için şimdiye kadarki süreçte başlıca engel durumunda bulunduğu göz önünde bulundurulursa, bu dengeyi sürdürme sorunu oldukça hassas bir sorundur. Ne kadar hassas olursa olsun, diplomatik ilişki ile ideolojik ilişkinin sınırlarını zorlamadan her iki ilişki ilerletilebilir.

Son dönemlerde Amerikan karşıtı parlamenter partiler Latin Amerika'da ardı ardına iktidara gelmektedirler. Parti bu sürece nasıl bakıyor? Partinin Küba hakkındaki görüşü nedir?

Amerika'nın 11. Eylülden sonra Afganistan ve Irak'da başlattığı çıplak askeri saldırılardan sonra dünya kamuoyu hızlı bir şekilde ABD'ye karşı döndü. 'Dünya Sosyal Forumu' ile ilişkili Latin Amerika ülkelerindeki, parlamenter solcular yanlısı halk dalgası, halkın huzursuzluğunu ifade etmektedir. Hemen ABD emperyalizminin burnunun dibinde ortaya çıkan bu anti-emperyalist dalga açık bir şekilde, ufukta mevcut olan yeni bir dünya devrim dalgasına işaret etmektedir. Bu bakımdan, Latin Amerika ülkelerinde tanık olunan kitle dalgası stratejik bir öneme sahiptir.

Küba sorununa gelince, biz bunu ABD emperyalizmine karşı bir birleşik cephe biçiminde ele aldık.

Politika: Strateji ve Taktik

Halk Savaşı'nın gelişiminin sırrının politik ve askeri çizgi arasındaki uygun koordinasyonda yattığı söylenmektedir. Söylendiğine göre bu dengeyi sağlamada bazı problemler oldu.

Gerçeklik nedir? İki kez gerçekleşen barış görüşmelerinin deneyimi nasıldı?

Partimizin oluşumundan, Halk Savaşı'nın hazırlanmasına, başlatılmasına ve şimdiye kadarki gelişim sürecini inceleyen herkes onun, eski komünist hareketlerin hakim ve geleneksel örneklerinin birçoğundan farklı olduğunu görecektir. Bizim yeganeliğimiz, Marksist-Leninist-Maoist ideolojik ve politik çalışma istikametimizi temel olarak oluşturduktan sonra ideolojik ve politik mücadelemizi yeni bir aşamaya ulaştırdığımız ve parti birliğini ilerletmek (sağcılarla bile) yoluyla ideolojik ve politik yönelimimizi halkın içerisinde kurumsallaştırdığımız gerçeğinde görülebilir. Politik ve askeri müdahale arasında bir denge ve koordinasyona vurgu yaparak, parlamentoyu bile kullanarak Halk Savaşı'na hazırlandık ve barış görüşmelerini ve ateşkesi düşmana karşı yeni bir tarzda kullandık. Fakat bu bağlamda, bir şey, yani somut şartların somut tahlilini yaparak ve kitle çizgisini kavrayarak politik devrimci çizgiyi merkeze yerleştirme, süreklidir. Halk Savaşı'nın hazırlanması, başlatılması ve geliştirilmesi bağlamında politik ve askeri çizgi arasında doğru bir koordinasyon geliştiriliyor. Bu denge ve koordinasyon, politik bir temel oluşturmak ve açık bir cephe üzerinden 40 maddelik taleple ülkenin ve halkın temel problemlerini ifade etmek yoluyla Halk Savaşı için inisiyatif elde etme sürecimizde görülebilir. İlk ve ikinci barış görüşmesi, bu koordinasyonun yeni bir gelişimi olarak düşünülebilir. Parti şimdiden iki barış görüşmesinin, partinin politik çizgisinin halk arasında daha kapsamlı bir şekilde kabul görmesinde ve partinin, halkın ihtiyaçları ve istemlerini yansıtan ve askeri çizginin gelişimini ve önemini haklı çıkaran ileri-bakan politik bir çizgi ile barış inşa etme taahhüdünün netlik kazanmasında önemli bir rol oynadığını analiz etti.

Partinin, stratejik katılık ve politik esneklik sorununu başarılı bir şekilde ele alıyor olduğu görülmektedir. Eğer parti politik

esnekliğe vurgu yapmaya devam ederse sapma riski yaşayacağını düşünmüyor musunuz?

Bizim katı düşmanlarımız bile partinin, stratejik katılık ile taktiksel esneklik konusundaki yeteneğimizi kabul etmek zorunda kaldılar. Bizler, stratejik katılık olmaksızın taktiksel esnekliğin reformizm ve revizyonizm batağına ve taktiksel esneklik olmaksızın stratejik katılığın mekanik eğilim ve dogmatizm batağına götüreceğini, sadece stratejik katılık ile taktiksel esneklik arasındaki diyalektik iç ilişkinin uygun bir şekilde uygulanmasının devrimci hareketi uygun ve dinamik bir yoldan ileri götürebileceğini düşünmekteyiz. Bu tespit şimdiden, partimiz ve Halk Savaşı'nın gelişimi tarafından oldukça iyi bir şekilde kanıtlandı. Sadece taktiksel esneklik olsaydı, partimiz sağcı reformistlerle birleşme sürecine batmış olurdu, parlamentodan yararlanma sürecinde parlamento yanlısı olurdu ve düşmanla barış görüşmelerinden sonra hiçbir zjaman yeniden savaşa dönmezdi. Bahsettiğimiz bu örnekler ve diğer birçok örneklerden de açıkça görüldüğü gibi partinin tüm taktiksel planları ve vizyonu, partinin stratejik plan ve vizyonlarıyla ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Aynı şekilde, eğer parti sadece stratejik katılık gösterseydi, sadece halkın devrimdeki inisiyatifini ve sınırsız enerjisini tüketecek, halktan soyutlanmış dar kafalı bir gruba dönüşecekti. Bugün pratik yaklaşımımız, stratejik katılığımızın taktiksel esnekliğimiz yoluyla etkili bir uygulamaya dönüştüğünü açığa çıkarmıştır. Aslında devrimci hareket bir taraftan sadece stratejiden bahseden muhafazakarlardan ve diğer taraftan sadece taktikten bahseden reformistlerden zarar görüyor. Partimiz, bir taraftan sapmaya karşı savaşırken, strateji ve taktik arasındaki iç ilişkiyi anladığı ve bu ilişkiyi işlettiği için Halk Savaşı'nın hızlı gelişmesi mümkün oldu. Devrimi devingen halde tutmak için stratejik katılık ve taktiksel esnekliğe süreklilik kazandırmak gereklidir. Dar gözlüklerden bakanların, esnekliğimizi tehlikeli olarak görüp ona karşı sürekli itiraz ederlerken, reformist gözlüklerden bakanların stratejimizi tehlikeli olarak gördükleri ve sürekli itirazda bulunduk-

larında net olmalıyız. Fakat onların anti-bilimselliğini kanıtlayan parti, diyalektik materyalizmin doğru uygulayıcısı olarak devrim istikametinde hareket etmekte ve ileride de hareket edecektir.

Halk Savaşı'nın başlangıcı sürecinde parti parlamenter güçlere, onların krala saldırdıklarından daha fazla saldırdı, fakat şimdi tam tersi bir durum yaşanıyor. Bunun anlamı nedir? Ulusal sorun ve halk demokrasisi sorunu bununla bağlantılı mıdır?

Yeni halk demokrasisini, kurucu meclisi ve demokratik cumhuriyeti temel stratejik katılık ve taktiksel esneklik arasındaki iç ilişki açısından anlamak yerindedir. Her ne zaman bir proleter parti ideolojik, politik, örgütsel ve fiziki güç açısından zayıflarsa, stratejik sloganları üzerinden çok boyutlu politik teşhir yoluyla ideolojisinin ve güç birikiminin tesis edilmesine vurgu yapar ve böyle de yapmalıdır. Parti güçlü olduğunda ve stratejik hedefine yaklaştığında politik sloganlara vurgu yapmak ve mümkün olduğu kadar çok gücü bir araya getirmek yoluyla politik yolu garanti altına almak için sağduyulu önderlik rolünü öne çıkarır ve tam da böyle yapmalıdır. Fakat burada bir şeyde açık olunmalıdır ki, partimiz 20. yüzyılın devrim ve karşı-devrim deneyimlerinden öğrendikten sonra 21. yüzyılda demokrasinin gelişiminden bahsetmektedir ve buna paralel olarak anti-feodal, anti-emperyalist bir anayasal yapı içerisinde çok partili rekabeti kabul etmiştir. Fakat burada kurucu meclis ve demokratik cumhuriyet meselesi stratejik katılık ve taktiksel esneklik açısından anlaşılmalıdır. Bir rejimi yönetme aşamasına gelindiğinde mücadelenin başlangıç aşamasındaki gibi bir donanım talep etmek veya mücadelenin başlangıç aşamasında bir rejimi yönetme aşamasındaki gibi bir özellik talep etmek diyalektik materyalizmi ifade etmez.

Birçok kez UML'nin çok partili-halk demokrasisi ile Maoistle-

rin çok partili demokratik cumhuriyetinin benzer olduğu söylendi. Gerçeklik nedir?

Bizim demokratik cumhuriyet sloganımız, özel bir güç dengesi durumunda sınıf mücadelesini ilerletmeye yardım eden geçici devrimci sloganı ifade ederken, UML'nin çok partili halk demokrasisi, sınıf eşgüdümünü ve burjuva parlamentarizmin reformist bir çizgisini ifade etmektedir. Bu anlamda aslında UML'nin çok partili halk demokrasisi ile demokratik cumhuriyetimiz arasında büyük bir fark vardır. Son dönemlerde UML ayrıca demokratik cumhuriyete doğru ilerlemekten bahsetti ve aramızdaki temel ortaklıklar üzerine tartışmaları sürdürmekteyiz. Bizler, demokratik cumhuriyet sloganı üzerinden UML'nin de sınıf eşgüdümünün reformist çizgisinden sınıf mücadelesinin devrimci çizgisine doğru ilerleyeceğini umut ediyoruz

Parlamenter partilerle yapılan 12 maddelik anlaşmanın özü nedir? Bu sadece her iki taraf açısından bir çıkar anlaşması mı yoksa uzun dönemli bir öneme sahip midir?

Partimiz, parlamenter partilerle vardığı 12. maddelik anlayışı ciddi bir şekilde ele aldı. Biz bunu bir oyunun planı veya çıkar anlaşması olarak değil, feodal zorba monarşiye karşı halkın barış ve demokrasi istemini yerine getirmek için gerekli bir pratik anlayış ve bir tarihsel temel olarak düşünmekteyiz. Tiranlığa karşı bunu izleyen protestolar, bunun önemini haklı çıkarmakla kalmamış ayrıca bunun kanıtı olmuştur. Bir kurucu meclis seçimi yoluyla tam demokrasiyi (yani bizim anlayışımıza göre demokratik cumhuriyeti) başarma sürecinin ilk dönüm noktası olarak 12. maddelik anlayış uzun vadeli bir öneme sahiptir.

Lenin döneminden sora NKP (M), parlamentoda temsil edildikten sonra bile devrimci güzergahı başarılı bir şekilde yakalayan belki de ilk partidir. Bu konuda bizi aydınlatabilir misiniz?

Birisi, ancak, bir taraftan devrimi ilerletmeye kararlıyken,

diğer taraftan onu sağ ve sol dogmadan uzak tutarak Marksist bilimi benimsediğinde somut şartların somut tahlilini yapacak konumda olur. Partimiz, kuruluş aşaması sürecinde dışta sağcı revizyonizme ve içte Mohan Bikram'ın dogmatik revizyonizmine karşı mücadele yoluyla ilerledi. Bu mücadele bizi, Marksist bilimi formüller olarak anlayan Nepal komünist hareketinin geleneksel sapmasından kendimizi uzak tutmak yoluyla Marksizm'i bir bilim olarak benimsememizde cesaretlendirdi. Bu anlayış bizi, parlamentoyu kullanma kararı yoluyla parlamentonun yararsızlığını ve Halk Savaşı'nın gerekliliğini halka göstermeye muktedir kıldı. Bizler parlamentoyu teşhir ederken, Marksizm'i ve devrimi sabit model olarak anlayan "sol" muhafazakârlar bizi sağ batağa saplanmış görürlerken, sağcılar bizi dogmatik olarak gördüler. Gerçekte bizler ne sağcı ne de dogmatik idik, bizler tarihin şimdiden gösterdiği gibi sadece Marksist-Leninist-Maoist idik. Gerçekte, yapmaya çalıştığımız her ne varsa yeni değil, fakat Lenin'in ölümünden sonra Stalin'in zayıflıklarından kaynaklı kesintiye uğrayan (ve Mao'nun ilerletmeye çalıştığı) uluslararası komünist hareketi bilimsel olarak düzeltme ve gelişimine ivme kazandırma teşebbüsüydü.

Bizler, parlamentoyu kullandıktan sonra Halk Savaşı yoluna başvurduğumuz için dünyadaki herkesin de aynı şeyi yapması gerektiğini söylemiyoruz. Bugünün dünyasında parlamentoyu kullanma yararsız taktiğinin hemen hemen sona erdiğini çok iyi biliyoruz. Fakat bir ülkenin durumunu ve halkını düşünmeksizin bir sistemi sürekli boykot etmek Marksizm değildir. Somut şartların somut tahlilini ve kitle çizgisini önemsememek sadece, onu bir dinsel mezhep düzeyine indirgemek suretiyle Marksizm-Leninizm-Maoizm'i anlamsızlaştırmaktır. Parlamentoyu kullanma deneyimimiz, parlamentonun faydası açısından daha az önemli ve Marksizm'i bir bilim olarak anlamak açısından daha fazla önemlidir.

Prachanda Yolu'nun ideolojik ve pratik yönleri nelerdir?

Doğa, toplum ve insan düşüncesinin tüm süreçleri, mutlak

mücadele ve zıtların göreceli birliği tarafından harekete geçirilir ve sınırlandırılır. Mao bunu, iç çelişkinin bağımsızlığı, çelişkinin özgünlüğü, baş çelişki ve ikincil çelişki olarak açıkladı. Partiyi ve devrimi ilerletme sürecinde çözülmesi gereken çok fazla çelişki olabilir. Başka bir deyişle parti, yapılması gereken dağ gibi bir iş yığını ile sürekli olarak yüzyüze kalır. Böyle bir durumda eğer, acil önem verilmesi gereken görüşlerin, plan ve programların ve sürekli dikkat gerektiren ikincil konumda olanların bile durumlarını hesaplarsak, hedefimize bilimsel bir yolla ulaşabileceğiz.

Partimizin tarihi Üçüncü Genişletilmiş Merkez Komite Toplantısı, iç farklılıkları bilimsel bir yolla harekete geçirme prensibine dayanarak Halk Savaşı'nın tüm gelişiminde, partinin vurgu yapması ve yoğunlaşması gereken bir strateji ve taktikler serisi sundu. Ayrıca parti her yeni politika, plan ve programa karar verirken bu bilimsel prensibi izler.

Parti/Örgüt

Yoldaş Prachanda, birkez oldukça ciddi bir şekilde şöyle yazdınız; "Yeni ideoloji sürekli yeni örgüt gerektirir. Eğer devrimciler talepleri zamanında doğru bir yöntemle çözemezlerse eski örgüt yeni ideolojiyi yiyip bitirir." Bunun zeminini ve özünü biraz daha detaylı bir şekilde açıklayabilir misiniz?

İdeolojiyi ve Nepal devriminin strateji ve taktiğini geliştirme sürecinde partimiz sürekli olarak yeni ideolojilere ve stratejilere uygun yeni örgütler oluşturmaya çalıştı. İdeoloji, örgütsel yapı ve çalışma yöntemi arasında diyalektik bir iç ilişki vardır. Bir iç çelişki durumunda bilimsel fikirlerin hakim geleceğini hiç kimse garanti edemez. Eğer iç çelişki belli bir durumda uygun bir şekilde çözülmezse eski örgüt ve eski çalışma yöntemi yeni fikirleri köreltir ve eski fikirleri dayatır. Burada anlaşılması gereken şey, belli bir örgüt ve belli bir çalışma yöntemi nede olsa belli bir ideolojidir. Bu anlamda yeni ideoloji ile eski örgüt arasındaki iç çatışma nihayetinde yeni ve eski fikirler arasındaki çatışmadır.

Partimizin tarihine baktığımızda, her ne zaman parti önderliğinde yeni fikirler gelişmişse yeni örgüt oluşturmak için cesur teşebbüsler ortaya çıkmıştır. Ekata Kendra'dan Maoist'e kadar, birlik-mücadele-dönüşüm prensibi yoluyla ve yeni bir temel üzerinden yeni birliğin gelişim serisi bu durumu açıklığa kavuşturmaktadır. Yeni fikirlerin gelişimine ve devrimin ihtiyacına uygun olarak eski örgütler ortadan kaldırılmalı, yenileri inşa edilmeli ve sürekli örgütsel dönüşüme ve canlılığa vurgu yapılmalıdır. Partimiz esas olarak bunu yapmaktadır ve merkez komitemizin son dönemdeki çözümlemesi ayrıca belli oranda bunu aydınlatmaktadır ve böylece devrim yeni bir canlılık ve hız kazanmaktadır. Fakat birçok durumda birçok parti önderi, parti tarafından geliştirilen yeni fikirlerin özünü benimsemeyi başaramazlarsa eski örgüte ve çalışma yöntemine sığınmaya meyillenirler. Sanırım o makaleyi, partimizin merkez komitesinin dördüncü genişletilmiş toplantısında üs alanı ve ordu inşa etmek üzerine alınan kararın gerektirdiği yeni bir örgütsel yapıya ve çalışma yöntemlerine girmekte tereddüt eden eğilime saldırarak, örgütsel problemler üzerine yazmıştım. Makale bugün bile ideolojik öneme ve, politik ve örgütsel ilgiye sahiptir. 21. yüzyılda enternasyonal devrime katkı sunan büyük düşünce halen, yerel ve anarşik grupçuluk içerisinde müsamahakarlık ve benmerkezci kişisel çalışma yöntemini benimseme gibi örgütsel hastalıklarla savaşmaktadır.

İkinci Ulusal Konferans'ta kabul edilen ve partinin oluşum sürecini değerlendiren önergede şöyle denmektedir; "10 yıl önce Yoldaş Prachanda tarafından gerçekleştirilen parti birliği gerçekte, Nepal komünist hareketi içerisindeki herhangi bir grubun değişim veya dönüşüm biçimini değil, devrime doğru dev bir adımın başlangıcını, tamamen yeni bir süreci yansıtmaktadır. Birlik Kongresi'nde kabul edilen Yoldaş Pranchanda'nın ideolojik ve politik çizgisi sahte reformistlere karşı uzun mücadelenin bir sonucuydu" Fakat 15 yıldan sonra bile, parti içindeki iç mücadele sürecinde sık sık eski grupların ve alt grupların ruhları yeniden

canlanmaya teşebbüs ettiler ve bu durum birleşik ve merkezi bir partinin gelişimini engelleyerek iç mücadeleyi sağlıksız bir noktaya getirdi. Bu konu üzerine en son yaklaşımınız nedir?

Bilimsel açıdan bakıldığında, partinin tarihi İkinci Ulusal Konferans'ının önergesinde yapılan değerlendirme doğrudur. Fakat, örgütün daha ileri düşünceleri benimseme ve buna uygun olarak kendisini dönüştürme konusunda zayıf bir kültüre ve istence sahip olduğu gerçeği son sağlıksız parti içi mücadele sürecinde açığa çıktı. Nepal toplumu içerisinde mevcut olan küçük burjuva maddî zemin ve anarşik ve yerel grupları kuvvetle seven Mohan Bikram okulunun kalıntıları bunun başlıca sorumlularıdır. Partinin oluşumu konusunda Mohan Bikram okulunun başlıca özelliği, "*mücadele et, bölün, yeniden mücadele et ve yeniden bölün*" şeklindedir. Birlik-mücadele-dönüşüm MLM ilkesi ve yeni zeminlerde yeni birlik ilkesi Mohan Bikram okulunda hiçbir şekilde bulunmaz. Parti üyelerimizin çoğu o tarihsel dönem tarafından bir şekilde etkilendikleri için bazen etki yeniden canlanmakta ve bizler gruplara ayrılmaktan hoşlanırız. Mücadeleyi, dönüşümden ziyade bölünme olarak anlayan negatif diyalektik böyle bir sağlıksız duruma götürür. Mücadele içerisinde birliği ve birlik içerisinde mücadeleyi görmeyen uç düşüncelerden kaynaklı "tez, anti-tez, sentez" ilkesini veya "birlik, mücadele, dönüşüm"ün yaratıcı diyalektiğini uygulamada zorluklar oldu. Bu nedenle parti, küçük burjuva eğilime ve metafiziğe karşı ideolojik mücadeleyi yükselterek dönüşüm boyutu üzerinde yoğunlaşmak istemektedir. "Mücadele-dönüşüm"ün anlamını ve önemini kavrayıncaya kadar veya kavramadıkça Mohan Bikram'in grupçu ve hizipçi eğilimini alt etmek zor olacaktır. Partinin teşebbüsü, önceliği bir gruba veya bir hizbi dönüştürmeye vermekten ziyade önceliği partiye vererek ilerlemektir. Bu röportaj yoluyla önderlik içerisinde yer alanlardan sıradan parti üyelerine kadar herkese, mücadele ve dönüşüm sorunu üzerinde ciddi bir şekilde düşünerek yeni düşünce ve kültürün gelişimi için özel olarak çalışmaları çağrısında bulunuyorum.

Belli bir süre önce (2005) toplanan Merkez Komitesi'nin devrim ve parti içerisinde ortaya çıkan ciddi sapmaları hafifletmek için "devrim içerisinde devrim" kararı verdiği bildirilmektedir. Bunu aydınlatabilir misiniz?

Yarı-feodal ve yarı-yayılmacı ekonomik, politik ve kültürel zeminde doğan küçük burjuva bireyciliğinin gelişimi ve Halk Savaşı'nın ve yeni devletin gelişimi ile birlikte zaman zaman tapınmacı ve taklitçi, anarşik eğilimler ve proleter olmayan sapma işaretleri, parti içerisinde yeterli ideolojik ve politik eğitimin yokluğundan kaynaklı ayrıca su yüzüne çıktı. Böyle bir problem sadece Nepal devriminin gelişim süreci içerisinde değil fakat geçmiş devrimlerde de görüldü. Hatta iktidarı ele geçirdikten sonra Çin ve Rusya'daki büyük partiler, sınıfsal konum olarak yenilenmeye uğradılar ve taklitçi ve kapitalist etkiden kaynaklı karşı-devrimci partilere dönüştüler. Bunu biraz daha doğru anlayan partimiz, tarihsel öneme sahip gelecekteki karşı-devrimi önleme sürecine (ideolojik temeli, Çin'de Mao'nun önderliği altında yürütülen Büyük Proleter Kültür Devrimi içerisinde sürekli bir devrim olarak ileri sürülen) hız kazandırılması için "devrim içinde devrim" başlatma kararı aldı. Büyük Kültür Devrimi'nin ilkeleri ile ilerleme teşebbüsü, devrim içinde devrimin temel özüdür. Karşı-devrimi engellemek için, tartışmalar içerisinde yeni fikirler ve kültürü geliştirerek yeni bir partinin inşası, Merkez Komite kararının özüdür.

Son 10 yıl içersinde başlıca parti içi mücadelelerinin özelliklerinden ve sonuçlarından bahsedebilir misiniz?

Son 10 yıl içerisinde parti içi mücadeleleri detaylıca tartışmak mümkün değildir. Fakat önemli olanlarından bahsetmek gerekirse, Halk Savaşı'nın başlatılmasının ilk planının oluşturulması sürecinde önderlik anlayışı üzerinde tartışma, anılmaya değer ilk iç mücadele olarak düşünülebilir. Halk Savaşı'nın bir yılının tamamlanmasından önce parti merkezinin üç sorumlu yoldaşında

görülen kültürel sapma ve gerçekleştirilen oldukça hassas bir iç mücadele parti içerisindeki ikinci kayda değer iç mücadeledir. Üçüncü önemli iç mücadele, düşmanın yürüttüğü sözde *kilo sera* operasyonu ortasında gerçekleştirilen dördüncü genişletilmiş parti merkezi toplantısı sürecinde merkezileşme ve önderliğin oluşturulması üzerine olandır. Dördüncü genişletilmiş toplantıyı takiben Alok eğilimine karşı sürdürülen mücadele dördüncü önemli iç mücadeledir. Beşinci ve partiyi bir bölünmenin eşiğine getiren en ciddi iç mücadele, geçen yıl meydana gelen ve çok fazla dışarı yansıyan, önderliğin merkezileştirilmesi ve rektifikasyonu üzerine olan çelişkidir. Özetle bu beş iç mücadele son 10 yıl içerisinde meydana gelen önemli iç mücadeleler olarak düşünülebilir. Her ne kadar süreç boyunca çeşitli kişiliklerde çeşitli zayıflıklar görüldüyse de parti, mücadele içerisinde yeni fikirleri geliştirerek ve yeni bir temel üzerinde dönüşüm ile birlikte yeni birliği sağlayarak devrimi yeni bir aşamaya ulaştırmada başarılı oldu. Bunun, partimizin yegane bilimsel özelliği olduğu gerçeğini tarih kanıtladı. Bu bilimsel özellikten onur duyarak biz devrimciler bu süreci daha yeni aşamalara taşımak için sürekli denemelerde bulunmak zorundayız.

Önderlik sorunu uluslararası komünist hareket içerisinde, partinin ve devrimin temel konusu oldu. Prachanda Yolu'nun bu mesele üzerine son görüşü nedir? Aldığımız bilgilere göre başkan son dönemlerde bu mesele üzerine, parti içerisinde tartışılması için yeni bir görüş sundu. Bu konu üzerine bir şeyler söyleyebilir misiniz?

Ezilen sınıfın, kendi içerisinde bir önderliği doğurmadan başarıya ulaşamayacağı tarihin tüm devrimci hareketlerinin deneyimleri ile kanıtlanan bir gerçektir. Bu anlamda, önderlik sorunu partinin ve devrimin başarısının merkezindedir. Önderliğin bu yolla gelişimi, birilerinin isteklerine göre olmaz, sınıfın tarihsel ihtiyacına uygun olarak sınıf mücadelesi ve ideolojik mücadele ile olur. Bu yüzden kimlerin önderler grubunu oluşturacağı ve

kimin onların baş önderi olacağı sadece bir şans meselesidir. Marksizm, araştırma döneminden beridir böyle bir bilimsel tespiti netleştirmiştir. Fakat bunun pratik kullanımına ilişkin, devlet iktidarı parti tarafından ele geçirildiğinde bu sorunun karmaşıklaştığı görülmektedir. İktidarın gelişimi ile birlikte parti içerisindeki mücadelede güç kullanma tehlikesi, ihtimali ve zorunluluğu arttığına göre, 20. yüzyılın devrim ve karşı-devrim deneyimleri, proletarya önderliğinin güçlendirilmesi yoluyla devletlerin sona erdirilmesine doğru ilerlemenin karmaşık ve sorunlu olduğunu şimdiden açık bir şekilde sergilemiştir.

Somut konuşmak gerekirse, Stalin'in önderliği sürecinde iç çelişkide gücün aşırı kullanımı, Kruşçev reformizminin yükselişi ile birlikte karşı-devrim ve Kültür Devrimi'ne rağmen Mao'nun ölümünden sonra Çin'deki karşı-devrim, bugünün proleter devrimcilerini bu konu üzerinde ciddi bir şekilde düşünmeye zorlamış ve onları bu konuda motive etmiştir. Partimiz bu inançla önderliğe ilişkin mesele üzerinde ciddi bir şekilde çalışmakta ve düşünmektedir. Bu arkaplana dayanan önerge, son Merkez Komite toplantısında tartışılması için merkez büro adına sunuldu. Önergenin temel anlayışına göre; önderliğin esas lideri ve çekirdek grubu, kendilerini günlük idari işlerden uzak tutma yoluyla ideolojik işlere odaklanmalı ve yeni devrimci jenerasyonu halefler olarak eğitilmeleri için fiziki ortam yaratmalıdır. Partimizin inancına göre; halefler yaratma süreci, esas önderin ölümünü takiben meydana gelmesi muhtemel olan karşı-devrim tehlikesini önlemek yoluyla sürekli devrimi garantiye alır. Bu mesele ile ilgili daha fazlasını burada tartışmam mümkün değil.

'21. Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi' üzerine partinin önerisi, çok partili rekabet anlayışını (sosyalist toplumda bile) ileri sürdü. Bunun özü ve önemi nedir? Sınıfları, partileri ve devleti ortadan kaldırma hedefini bu yolla başarmak mümkün müdür?

21. yüzyılda demokrasinin gelişimi üzerine partinin önerisi

20. yüzyılın pozitif ve negatif deneyimlerine dayanarak ileri sürüldü. Buna paralel olarak parti, anti-feodal, anti-emperyalist anayasal yapı içerisinde ancak çok partili rekabet yoluyla (bir sosyalist toplumda bile) karşı devrimin önlenebileceğine ve yönetimde halkın kontrolünün ve denetiminin etkili kılınarak proletarya iktidarının güçlendirilebileceğine inanmaktadır. Sadece halk demokrasisine dayanarak güçlendirilen böyle bir proletarya iktidarı sınıfın, partinin ve devletin ortadan kaldırılması nihaî hedefi için gerekli altyapıyı hazırlayabilir. Çok partili rekabet yoluyla halk arasında politik uyanıklığı arttıran bu süreç sosyalist rekabeti canlı kılacaktır. Devletin ortadan kalkmasının temeli, sosyalist rekabeti örgütlediğimiz oranda kapsamlı ve hızlı bir şekilde hazırlanacaktır. Önerimizin asıl özü, proletarya demokrasisini, onu mekanik ve formal olmasını engellemek yoluyla canlı kılmaktır.

Marksist anlayışa göre parti veya ideoloji, devlet ve ordudan ayrılmaz. Parti, ona uygun olarak ordunun formüle edildiği (ve ordunun gücü ile devletin korunduğu) bir ideolojidir. Eğer geleceğin halkın demokratik cumhuriyetinde veya sosyalizmde çok partili rekabet kabul edilirse, her partinin kendi ideolojisine dayanarak kendi ordusunu oluşturmasına izin verip vermeme sorununun oldukça karmaşık olduğu görülecektir. Bu konu üzerine görüşünüz nedir?

Burada açık olması gereken asıl şey devletin sınıfsal yapısıdır. Tarihin deneyimleri ve Marksizm'in tespitleriyle hareket edildiğinde, sınıfsız bir devleti hayal etmek sadece burjuva idealist bir ikiyüzlülüktür. Tasavvur ettiğimiz halkın demokratik cumhuriyeti, proletarya ile anti-feodal, anti-emperyalist halkın çeşitli sınıflarının kolektif diktatörlüğünün bir devletidir. Böyle bir devlet, öncelikle, emperyalizmin ve feodalizmin çıkarlarına hizmet eden devlet ortadan kaldırılmadıkça kurulamaz. Ati-emperyalist, anti-feodal bir devlet kurulduğunda, böyle bir durumda çelişkiler antagonist olmayacağı için, çeşitli sınıfları ve ideolojik inançları

temsil eden politik partiler farklı ordular kurma ihtiyacı duymayacaklar. Orada bunun yerine, halk diktatörlüğü altında, sadece halk devletini daha da güçlendiren bir halkın demokratik rekabeti olacaktır. Farklı bir ordu oluşturma meselesi sadece tamamen farklı iki durumda gündeme gelebilir. Birinci durum, eğer demokratik halk devletine önderlik eden parti karşı-devrimcileşir ve halkı sömürmeye, halkı baskı altına almaya ve halka işkence etmeye başlarsa, rakip politik patilerden herhangi biri halkın isyan etme hakkını kullanarak bir ordu oluşturabilir ve oluşturmalıdır. Diğer durum, eğer rekabet eden bir politik parti halk namına feodalizmi ve emperyalizmi savunma düzeyine düşerse ve onların desteği ve kışkırtmasıyla silahlı faaliyetlere başlarsa, böyle bir durumda halk devleti onlar üzerinde kesinlikle diktatörlüğü uygulayacak ve problemi çözecek. Hiç kimse halkın demokratik sisteminin veya sosyalist anayasal sistemin sınırını unutmamalıdır.

Ordu/Savaş

Nepal bağlamında Halk Savaşı'na hazırlık, Halk Savaşı'nın başlatılması ve geliştirilmesi süreçlerinden kısaca bahsedebilir misiniz? Nepal'de 1996 yılında başlatıldığında Halk Savası'nın hızlı mı yoksa yavaş mı ilerleyeceği konusunda önemli bir tartışma olduğu söylenmektedir. Bugün olaylar hangisini kanıtladı?

Komünist harekete ilk katıldığım 1971 tarihinden beri, dünya ve özellikle Nepal tarihindeki silahlı mücadelelerin ideolojik ve stratejik yönlerine ilişkin incelemeler dikkatimi çekti. O zamanki NKP (Dördüncü Kongre)'nin 1981'deki Ayodhya toplantısında Mohan Bikram'ın, "*silahlı mücadelenin hazırlanması*" üzerine yazılı sunumundan sonra, 1982 yılında, o dönemin gençlik önderi olarak kendi kapasitem çerçevesinde silahlı mücadelenin ideolojik ve pratik yönleri üzerine özel çalışmalarda bulunma konusunda kendime ortam yaratmıştım. Bizler, o dönemki Mashal

grubunun önderliği içinde, 1990'daki tarihi halk hareketinin eşiğinde bir silahlı mücadelenin hazırlanması ve başlatılması aktif teşebbüsünde bulunmuştuk. Halk Savaşı'na hazırlık sürecinde bu amaçla silah satın almak için yoldaş Badal ile birlikte yoldaş Dev Gurung ve yoldaş Ganesh Bahadur Gurung'la buluşmaya gittiğimizi hatırlamaya değer. Hatta ilk merkezi düzeyde ordu eğitimini, Dev Gurung'un gizlice Gorkha'ya getirdiği iki silahı Ganesh Bahadur'un bize iletmesinden sonra gerçekleştirdik. Ben ve yoldaş Badal'ın, ordu dokümanları, yoldaş Lekhnath Bhatta'nın partiye temin ettiği bir tabanca ile Gorkha'ya gidişimizi ve Tanahu ilçesinin güvenlik güçleri tarafından hemen Muglin köprüsünün karşısında yapıla bir aramadan kurtulduğumuzu hatırladıkça heyecan duyarım.

İlk hazırlığı ve 1990 hareketini hesaba katarak bir Halk Savaşı için ideolojik, politik, örgütsel hazırlıkların fazlasıyla yetersiz olduğunu hissettik. Nepal'in yeni politik durumundaki zaafın üstesinden gelme umudundan ilham alan bizler farklı gruplara dağılmış devrimcileri birleştirmek için inisiyatif aldık ve neticede NKP (Ekata Kendra) ortaya çıktı. 1991 yılında gerçekleştirilen birlik kongresinde Ekata Kendra içerisindeki çeşitli reformist eğilimlere karşı savaşarak Nepal koşullarına uygun bir uzun süreli Halk Savaşı çizgisini ezici çoğunlukla kabul ettirdik. Kongreyi takiben, Halk Savaşı'na hazırlık olarak dört düzlemde (ideolojik-politik, örgütsel, teknik ve mücadele) ilerledik. Bir taraftan kırsaldaki sınıf mücadelesine vurgu yaparken, diğer taraftan açık halk cephesi üzerinden sürekli Nepal *bandhları* (bkz. s. 213'deki dipnot), toplantılar ve kitlesel mitingler üzerinden çeşitli yakıcı ulusal meseleleri gündeme getirerek, çeşitli halk eğitim programları yürüttük. Hazırlıklarımızı gören parti içerisindeki reformistlerin başlıca temsilcileri Nirmal Lama, Rupal Bishwakarma vs. dehşete düştüler. Hatta Lama, Halk Savaşı'nın başlamasından hemen 15 gün önce. kendi yolunda ilerleyeceğini ilan etti. Böyle bir durumda doğal olarak Ekata Kendra içerisindeki iki-çizgi mücadelesi antagonist bir biçime büründü. Nihayetinde partinin,

ilk ulusal konferansının Lama ve Bishwakarma hiziplerini sağcı tasfiyeciler olarak tanımlayarak partiden atmasından sonra Halk Savaşı için somut ve teknik hazırlıkları sağlamlaştırmaya yönelik yol netleşti.

Bundan birkaç ay sonra Parti Merkez Komitesi'nin Üçüncü Genişletilmiş Toplantısı gerçekleştirildi. Bu toplantı, Nepal toplumunun geçmiş ve bugünkü özelliklerini analiz etme yoluyla ilk kez Halk Savaşı'nın aşamalarını, alt-aşamalarını, stratejilerini ve çalışma politikasını sistematik bir tarzda netleştirdiği için Nepal Halk Savaşı tarihinde oldukça önemli bir yer işgal eder. Toplantıda yürütülen tartışmalar ve kabul edilen dokümanlar, Halk Savaşı hakkında tek bir anlayış oluşturulmasını sağladı. Bundan önce bazılarının, Halk Savaşı'na, ara verilmeksizin ağır ağır ve yavaş bir şekilde süreklilik kazandırılması gerektiğini düşündüklerini, diğer taraftan Baburam Bhattarai hakkında, her ne kadar hareket içerisinde önderlik düzeyinde sorumluluk almış ise de, halen bir entelektüel olarak görüldüğü için Halk Savaşı'na katılması noktasında belli şüpheler olduğunu söylemeye değmez. Fakat bu toplantı, ara vermeksizin yavaş bir şekilde Halk Savaşı'nı sürdürme düşüncesini ikna ederek ve diğer taraftan ayrıca toplantı kararını bir dönüm noktası olarak tanımlayan ve güçlü bağlılığını ifade eden Baburam Bhattarai hakkındaki şüpheleri ortadan kaldırarak, Halk Savaşı'na ilişkin görüşleri birleştirdi. Bu şekilde Üçüncü Genişletilmiş Toplantı parti içerisinde benzersiz bir ideolojik, politik, duygusal ve sağlam birlik sağladı. Bu cesaretlendirici birlikten dolayı yoldaş Bhakra Bahadur Shrestha tarafından Lakhan Thapa hakkında sarf edilen küçük bir söz, toplantının belli bir süre durmasına neden olan unutulmaz bir kahkaha tufanının kopmasını tetikledi.

Halk Savaşı haritasının açık bir şekilde çizilmesinden sonra parti, savaşın son hazırlıklarını halk içerisinde parti çizgisi içinde ve dışında planlı bir tarzda ilerletti. Bu bağlamda düşmanın "*Romeo Operasyonu*" adı altında Ropla-Rukum'daki kırsal köy-
[illegible]i mücadelesini vahşi bir şekilde bastırması, Halk Savaşı'nın

ulus çapındaki hazırlığına karşı oldukça önemli bir rol oynadı. Nihayetinde Halk Savaşı'nın başlatılmasının planlanmasını sonuçlandırmak için tarihi Merkez Komite toplantısı gerçekleşti. Toplantıda tartışmalar başlıca iki önemli sorun üzerinde yoğunlaştı. Önemli bir sorun, Halk Savaşı'nın hızlı bir şekilde mi yoksa yavaş bir hızda mı ilerleyeceği idi. Bazı yoldaşlar çabuk zafer elde etme mantığı üreteceği için "hızlı" denmemesi gerektiğini savunurken, diğer taraftan, parti önderleri de dahil birçok yoldaşın savunduğu ve sonunda üzerinde anlaşılan görüşe göre Halk Savaşı hızlandırılacaktı. Diğer önemli sorun önderlik sorunuydu. Partiden atılan reformist unsurların, Halk Savaşı'nın başlatılmasının hemen eşiğinde çeşitli gruplar içerisinde, içimizde paralel bir önderlik ve çeşitli karargahlar olduğu yönlü yaptıkları propagandalarla kafa karışıklığı yaratmaya çalışmalarından sonra, partinin en azından bu konuda net olması gerektiğine inanarak önderlik sorunu üzerine tartışmalar başlattık. Yoldaş Kiran güçlü bir şekilde o zamanın genel sekreteri yoldaş Prachanda'yı savunduğunda tartışma sert ve alaycı bir tarzda büyüdü. Sonunda tartışma, esas önderliğin gerçekten esas önderlik olduğu yönlü genel bir mutabakattan sonra çözüldü. Nihayetinde toplantı, Halk Savaşı'nın ilk planı gündemine geçti. Plan için hazırlık son aşamasına varmışken, bir politik müdahale olarak, açık cephe (halk cephesi) yoluyla o zamanki parlamenter hükümetin önüne 40 maddelik talep koyduk. Kathmandu'da toplanan yetkili organ tarafından tüm bu sürecin son bir değerlendirmesi yapıldı. Tüm ulusal ve uluslararası durumun değerlendirilmesinden sonra Halk Savaşı'nın Şubat 1996 tarihinde başlatılması önerisi kabul edildi. Gün geldi ve planlandığı gibi Nepal toplumunda yeni bir dönemin habercisi olan Halk Savaşı uygulamaya kondu.

On yıldan sonra şimdi Halk Savaşı'nın hazırlanması ve başlatılması sürecine geri bakıldığında herkes, Halk Savaşı'nın hızlı bir güzergahta ilerlediğinin bizzat olayların gelişimiyle kanıtlanmış olduğunu anlıyor.

Halk Kurtuluş Ordusu'nun başkomutanı olarak ordunun güçlü yanlarını ve zayıflıklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Devrimci düşüncelere, devrimci önderliğe ve yüksek fedakarlık duygusuna yönelik gevşemeyen bağlılığın Halk Kurtuluş Ordusu'nun en büyük güçleri olduğunu düşünüyorum. Teknik kaynakların ve eğitimin yetersizliği, HKO'nun zayıflıkları olarak düşünülebilir. Yine de Halk Kurtuluş Ordusu, savaşı savaşarak öğrenme ve savaş lojistiğini savaşın bizzat kendisinden edinme doğrultusunda hızla ve kararlılıkla ilerlemektedir. Halk Kurtuluş Ordusu'nun başkomutanı olmanın gururu ile bu tarihsel süreçte bütün bir Halk Kurtuluş Ordusu'nu takdir ediyor ve selamlıyorum.

Partinin İkinci Ulusal Konferansı (2000), bugünkü Nepal ve Dünya bağlamında uzun süreli Halk Savaşı'nın ve silahlı mücadelenin iki farklı askeri stratejisinin bir bileşiminin gerekliliğini öne sürmüştü, fakat şimdi parti Halk Savaşı'nın yeni bir askeri faaliyet yönünü geliştirmekten bahsetmeye başladı. Bunu ayrıntılandırabilir misiniz?

Nepal Halk Savaşı'nın arkasında yatan fikirlerin eşsizliği ve yeniliği yukarıda farklı bağlamlarda tartışıldı. Tarihi İkinci Ulusal Konferans tüm bu fikirlerin gelişimini "*Prachanda Yolu*" olarak kabul etti. İkinci Konferans, 20. yüzyılın iki askeri stratejisi (genel silahlı mücadele ve uzun süreli bir Halk Savaşı) arasında bir Çin seddi yaratarak veya bu modellerden birine veya diğerine hapsolarak savaşı daraltan eğilime karşı önemli bir karar aldı. Bilgi teknolojisindeki devrim, modern, küreselleşmiş emperyalizmin birleşik ve merkezileşmiş bir baskı-sömürüsünden kaynaklı daha da küçülen bugünkü dünya bağlamında parti, geçmiş yüzyılın pozitif ve negatif deneyimlerine dayanarak ilerlemek için, silahlı mücadele içerisinde uzun süreli Halk Savaşı stratejileri ve Halk Savaşı içerisinde silahlı mücadele stratejilerinin bir bileşimine sahip olmanın gerekli olduğu tespitini yaptı. Bu tespit, cesur bir saldırıdan barış görüşmelerine, ateşkese, yeniden

saldırı ve yeniden görüşmeler içerisinde Nepal Halk Savaşı'nın ileriye doğru mesafe alması konusunda yeni bir ufuk açtı ve açıyor. İkinci Konferans, 21. yüzyılın yeni bir askeri stratejisinin temelini oluşturdu.

21. yüzyılda yeni bir askeri stratejinin gelişimi meselesi, partinin, 21. yüzyılda Halk Demokrasisi'nin gelişimine ilişkin önerisine ve son Merkez Komite toplantısında kabul edilen tarihi dokümanın ruhuna dayanmaktadır. Dünya şu anda, 1920 ve 1930'ların dünyasından çok daha ileri bir noktaya varmıştır. Üretici güçler yeni bir konumda, emperyalizm yeni bir konumda, emperyalizme karşı savaşan halk yeni bir konumda ve bilgi, iletişim ve teknoloji yeni bir konumda. Bu nedenle, proletaryanın askeri stratejilerinin yeni bir konumda olması zorunludur. Partinin, sembolik olarak "düşmanı, sırtına binerek başından vurmak" politikası ayrıca 21. yüzyılın askeri stratejisinin bir parçasıdır. Bu politika sadece askeri bir strateji değildir, fakat ayrıca 21. yüzyılda Marksizm-Leninizm-Maoizm'in tezlerini geliştirme sorununu ile ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Sağcı revizyonistlere karşı kararlı mücadele sürdürmeye ek olarak bu sorun ayrıca, komünist hareket içerisinde gelişen geleneksel, ortodoks ve klişeleşmiş eğilimlere karşı savaşmak suretiyle somut durumun somut analizini yapma Marksist ruhunu canlandırıcı fiiliyatını da ifade etmektedir. Başarılı bir şekilde uygulanmakta olan askeri strateji 21. yüzyılda yeni fikirlerin oluşturulmasında kesinlikle önemli bir rol oynayacaktır.

Bazı eleştirilere göre Peru'daki Halk Savaşı'nın, daha savunma aşamasında olmasına rağmen stratejik denge aşamasında olduğu ilan edildi. Nepal'de hızlı bir zafer kazanmaya şartlanma yoluyla savaşın aşamasını belirlemede bir hata yapılmadığı düşüncesini haklı çıkaracak sağlam temelleri biraz aydınlatabilir misiniz?

Bizim görüşümüze göre Peru'daki Halk Savaşı'nın başarısızlığa

uğramasının temel nedeni, savunma ve dengenin ilan edilmesindeki isabetsizlik değildi. Bunun arkasındaki temel neden, stratejik katılık ve taktiksel esnekliğin kullanımında (stratejiye tek taraflı vurgu) dengesizlik, bugünün değişen dünya bağlamında somut durumun somut analizi içerisinde fikirler geliştirme sorunundaki ve önderliği yüceltme idealist düşüncesindeki yanlış tutumdur. Bu, temel şeydir. Nepal Halk Savaşı'na gelince, Halk Savaşı'nın hazırlığı ve başlatılması sürecinden bugüne kadar geliştirilen yeni ideolojik, politik ve askeri stratejik görüşler hareketimizin, Peru'daki hareketin karşılaştıkları sorunlarla karşılaşmayacağı, tam tersine zaferlere yol açacağı iddiasının güvenilir bir temelidir.

Şiddetli askerileşme süreci içerisinde parti, devamlı orduya gerek olmadığını söyledi. İkisi arasındaki diyalektiği biraz aydınlatabilir misiniz?

Karl Marx ve Frederich Engels, proleter devrimin ve gelecekteki sosyalist toplumun teorik temelini hazırlarken, düzenli bir orduyu değil, bir silahlı topluluklar denizini tasavvur ediyorlardı. Partinin, devamlı bir orduyu gerektirmeyen bir ortamı yaratma fikrinin arkasında, karşı-devrimi püskürtmeye yönelik bir temel yaratmak için silahlı toplulukları hazırlama düşüncesi yatmaktadır. Rusya ve Çin'de fazlasıyla güçlü düzenli ordular, sonunda karşı-devrimleri önleyemediler, tam tersine bizzat düzenli ordular karşı-devrimlerin polis gücüne dönüştüler. Bu düşüncenin temelini oluşturan öz, iktidarı ele geçirdikten sonra kışlalara hapsedilecek burjuva düzenli ordu gibi teknik yönlere vurgu yapmak yerine, eğer belli koşullar altında silahlandırılır ve eğitilirse halkın doğru anlamda kendi geleceğine sahip çıkmasını sağlayabileceğimizdir. Elbette kraliyet ordusuna, tiranco feodal unsurların paralı askerlerine karşı bir gerilla savaşı, gezici, sistematik savaş sürdürürken güçlü bir halk kurtuluş ordusuna ihtiyacımız var. Bizler, aynı halk kurtuluş ordusunun kışlalara hapsedilmek yerine, halka gitmesi ve silahlı bir halk

denizi yaratması ve halkın içerisinde kendisini dağıtması durumunda, bunun kendi başına halk demokrasisi ve diktatörlüğü ile devletin sönümlenmesi arasındaki dengeyi doğru bir şekilde yansıtacağına inanıyoruz. Partideki tartışmalar içerisinde bunun formüle edileceğinden ve 21. yüzyılda enternasyonal devrime önderlik etmeye önemli ölçüde katkı sunacağından kesinlikle eminim.

Bir partinin temel organının ordu olduğu fikri ile Regis Debre'nin "foko" ilkesi (özellikle de Latin Amerika bağlamında) arasındaki fark nedir?

Regis Debre'nin "Foko"su ile, örgütün temel organının ordu olduğu Maoist görüşü arasında kıyaslanamaz bir fark vardır. Debre'nin fokoculuğu, kendilerini devrime adamış eğitilmiş bir kısım gençliğin rolünü belirleyici düşünen ve halkın genel rolünü ikincil veya seyirci düzeyine indirgeyen anti-bilimsel, temelsiz bir düşünceyi yansıtmaktadır, halbuki orduyu temel organ olarak düşünen görüşümüz, genel halkı çeşitli biçimlerdeki ve düzlemlerdeki askeri örgütlerle bütünleştirme görüşünü veya halkı devrimin belirleyici gücü olarak gören bilimsel görüşü yansıtmaktadır. Bu iki görüş arasında perspektif anlamında temel farklılıklar olduğu açıktır.

12 maddelik anlaşmayı takiben, Halk Kurtuluş Ordusu ve Nepal Kraliyet Ordusu'nu güvenilir bir Uluslararası denetimin altında tutma ve yeni demokratik rejimde yeni bir ulusal ordu oluşturma meselesi var. Bu mesele merak ile beraber yeni bir tartışmayı tetikledi. Bu konuda partinin şu andaki anlayışı ve önerisi nedir?

7 parlamenter parti ile 12 maddelik anlaşmadan sonra partimiz açık bir şekilde defalarca, özgür ve adil bir kurucu meclis seçimi kararına uygun olarak askeri örgütü yeniden yapılandırmaya hazır olduğumuzu açıkladı.

Devlet/Cephe

Çok kısa bir süre içerisinde, ülkenin çoğu bölgesinde eski devletin yıkılışını ve yeni bir devletin kuruluş sürecinin başlangıcını görecek noktaya geldik. Bu gelişim sürecinin somut deneyimleri konusunda bizi aydınlatabilir misiniz?

Şanlı Halk Savaşı'nın 6-7 yıllık kısa bir süreci içerisinde eski feodal devlet kırsal alanların tamamından sökülüp atılmıştı ve onun yerine yeni bir halk iktidarının tohumları ekilmişti. Bugün bu tohumlar farklı ulusal ve bölgesel cumhuriyet hükümetleri içerisinde ve merkezileşmiş bir biçimde aktiftirler ve Nepal özgünlükleri ile birlikte bir federal sistem yaratma yönünde ilerliyorlar. Şüphesiz partinin doğru ideolojisi, politikası, planı, programları bu sürecin gelişiminin temeli oldu. Aslında doğrusunu söylemek gerekirse ülkenin %80'inde yeni hak iktidarının gelişimini mümkün kılan şeyin, sınıfsal, ulusal, bölgesel ve cins temelli sorunları doğru bir şekilde tahlil etmek yoluyla bir devrimci birleşik cephe politikasını canlı ve faal hale getirme konusunda partinin yeteneği olduğunu düşünüyorum.

Parti, ta Halk Savaşı'nın hazırlık ve başlangıç günlerinde merkezi düzeyde halkın birleşik cephesi biçiminde bir birleşik cephe mekanizması oluşturdu. 2001 yılında, bir devrimci halk cephesi biçiminde ve halkın merkezi hükümetine doğru yönelen Birleşik Devrimci Halk Meclisi'ni kurdu. Bu pratik, başka yerlerde görülenlerden biraz daha farklı. Bunun önemi ve özelliği ile ilgili bize bir şeyler söyleyebilir misiniz?

Burada tekrar partinin bilimsel yönelimi ve, somut şartların somut tahlili ve kitle çizgisini uygulama pratiğine vurgu yapmak gereklidir. Halk Savaşı'nın başlatılmasından önce sınırlı bir zaman için halkın, açık ve selahiyetli bir tarzda Halkın Birleşik Cephesi adına parti tarafından harekete geçirilebilmesi ve politize edilebilmesi bundan dolayıdır. Halk iktidarının adımlarının kendisini tüm kırsal alanda hissettirmesinden sonra parti, halkın

merkezi hükümetine yönelen devrimci halk cephesi biçiminde Birleşik Devrimci Halk Meclisi'ni kurma sürecinde inisiyatifi ele aldı. Son dönemde gerçekleştirilen Parti Merkez Komitesi toplantısı, Birleşik Devrimci Halk Meclisi'nin Merkez Komitesi'ni feshetti ve ağır ulusal politik arenada bir örgütsel komite rolünü oynayacak yeni bir Merkezi Örgütsel Komite inşa etti. Bunun arkasındaki niyet, mücadelemize son şeklini vermek için eski devlete karşı politik müdahaleyi arttırmaktır. Teorik anlamda bu adımımız, yoldaş Mao tarafından çerçevesi çizilen devrimin üç silahı ile uyumludur. Fakat doğrusu bu, Nepal'in özgünlüğünde uygulanması sürecinde, yeni bir biçimde teorik olarak zenginleşti. Halkın muazzam kesimlerinin kitle hareketine katılımını sağlamaya yönelik bir kitle çizgisi olarak bu birleşik cephe pratiği, kendi somut özelliğine sahiptir. Ve bu sürecin önemi ve özelliği burada yatmaktadır.

Nepal Halk Savaşı'nın hızlı gelişiminin nedenlerinden birinin, sınıfsal, ulusal, bölgesel, cinsiyet ile ilgili ve kast temelli sorunları birleşik ve bağlantılı bir tarzda ele alma konusundaki yeteneği olduğu söylenmektedir. Gerçeklik nedir?

Nepal Halk Savaşı'nın hızlı gelişmesinin arkasındaki nedenin, sınıfsal, bölgesel ve cinsiyet temelli soruları doğru bir şekilde ele alma konusunda Halk Savaşı'nın yeteneği olduğu birçok bağlamda yukarıda açıklığa kavuşturuldu. Nepal topraksal alan bakımından küçük de olsa, milliyet ve coğrafya bakımından farklılığından dolayı yine de büyüktür. Fakat Hindu yüksek-kast aşırı milliyetliğine (Brahmanizm) dayanan 237 yıllık feodal devletin gelişimi, diğer sınıflara, uluslara, bölgelere ve cinsiyete tabi grupların hem kültür hem de dil haklarını engelledi ve bir ayrımcılık, zulüm, baskı, sömürü politikası halen uygulamaktadır. Partimizin bir Halk Savaşı başlatma inisiyatifini eline alması, tüm ezilen halk için demokratik bir temelde yeni bir Nepal yaratmaya yönelik (bu adil olmayan feodal devletin dışında) bu şanlı amaç içindi. Bu kadar kısa bir zaman içerisinde Halk Savaşı'nın

geniş halk kesimleri içerisinde popülaritesini yükseltmesi, feda ruhuyla birlikte bu inisiyatiften kaynaklıdır.

Parti tarafından ileri sürülen, ulusların ve bölgelerin kendi kaderlerini tayin hakkı ile birlikte özerk yönetim politikası ve programının ezilen ulus, bölge ve Madhes halkı arasında büyük heyecan yarattığı görülmektedir. Fakat politik güçlerin bazıları böyle bir politikanın, ulusun parçalanmasına götürebileceği gerçeği üzerine şüphelerini dile getirmektedirler. Bu korkuya ilişkin olarak halkı nasıl ikna edeceksiniz?

Ülke, kendi kaderini tayin hakkı veya özerklik nedeniyle parçalanmayacaktır. Tam tersi, demokratik çizgiler ile birlikte yeni bir ulusal birlik bağı oluşturarak gerçek anlamda birleşik ve güçlü bir Nepal oluşacaktır, bizim düşüncemize göre Hindu yüksekkast aşırı milliyetçiliğine (Brahmanizm) dayanan feodal devlet ülkenin çoğunluğuna karşı baskı uygulamaktadır. Bölgesel baskı altında olan tüm uluslar, alt-uluslar, Dalitler, kadınlar vs. kendi kaderini tayin hakkı ve özerklik programımızdan kaynaklı olarak doğru bir biçimde birleştiklerini hissediyorlar. Kendi kaderini tayin hakkı ve özerklik nedeniyle ulusun parçalanacağı gibi söylentileri yayan gerici güçler, 'eğer kadınlara boşanma hakkı tanınırsa tüm kadınların kocalarını terk etmeye başlayacakları'nı düşünenlerden daha az feodal bir kafa yapısına sahip değiller.

Madhes sorununun, Nepal'deki mücadele açısından önemli ve hassas bir sorun olacağı düşünülüyor. Parti bu meseleye nasıl bakıyor?

Partimiz Madhes ulusu sorununu Nepal'deki mücadele açısından stratejik önemdeki sorunlardan bir tanesi olarak ele almaktadır. Coğrafi erişilebilirlik, ekonomik ilerleme, dilsel gelişmeden dolayı Madhes halkının, ulus yaşamının tüm alanlarına katılımını temin etmek ve ayrıca güçlü bir ulusal birlik ile gelişme yolunda ülkeyi hızlı bir şekilde ileri taşımak zorunludur.

Fakat yüksek-kast aşırı milliyetçiliğine dayanan feodal merkezi iktidar, Madhes halkını asla vatandaşlar olarak görmedi. Feodal devlet, çeşitli entrika ve aldatmalar yoluyla baskı, sömürü, psikolojik saldırı ve mezhepçiliğe hız vermeyi sürdürdü. Feodal devlet, Madhes halkının haklarına ve duyarlılıklarına yönelik hiçbir şey sağlayamadı ve Nepal'in ekonomik gelişim açısından geride kalmasında bu faktör önemli bir nedendir. Bu tarihi gerçeklik partimizin, Halk Savaşı daha başlamadan önceki süreçten bu yana Madhes meselesini merkezi bir sorun olarak ele almakta olduğunu akla getirmektedir. Partimiz, çeşitli ulusal cepheleri bir araya getiren Madhesi Cephesi konferansını gerçekleştirdi ve buna katılım bizzat merkezler adınaydı. (*merkezi düzeyde* -çev.) Son süreçte partimiz, Madhes meselesini daha kapsamlı ölçekte incelemek ve tartışmak, görüşmek ve önderler geliştirmek ve Madhes'teki devrimci hareketi daha ileri bir noktaya vardırmak için somut bir kararı kabul etti.

Nepal Halk Savaşı'na kadınların ve Dalitlerin eşi görülmemiş bir katılımı gözlemlenmektedir. Partinin bu konudaki gözlemi nedir?

Kadınların ve Dalitlerin eşi görülmemiş katılımı ve onların sergilemiş oldukları fedakarlık ve cesaret, sadece Nepal'deki feodal unsurlara büyük bir darbe olmamış, ayrıca dünya emperyalizmini de tehdit etmiştir. Ayrıca Nepal Halk Savaşı'nda kadınların ve Dalitlerin oynamış oldukları üstün rol dünya üzerindeki anti-emperyalist kitlelere yeni ve güçlü bir ilham veriyor. Partimiz, kadınların ve Dalitlerin Halk Savaşı'na katılımlarına yüksek bir değer verdi ve ayrıca onları karşı-devrim tehlikesine karşı koymak için ileri bir güç olarak geliştirmeye karar verdi.

Halk Savaşı'nın hızlı gelişmesinde köylü, işçi, öğrenci ve aydın hareketleri ile diğer kitle ve sınıf örgütleri de önemli bir rol oynadılar. Fakat Halk Savaşı'nın gelişimi ile kıyaslandığında bu

kitle ve sınıf örgütlerinin yeterince gelişmediği belirtilmektedir. Bu konuda partinin görüşü nedir?

Bir savaş ortamında ve bir devrimci hareketin iniş-çıkış sürecinde bazı özel sınıf ve kitle örgütlerinin ve bazı özel sınıf ve kitle hareketlerinin belli bir özel durumda hakim oldukları görülür, buna karşın, bazı diğer durumlarda başka bir kitle ve sınıf hareketinin hakim olduğu görülür. Yine de, bir ilke sorunu olarak partimiz, tüm kitle ve sınıf hareketlerini dengeli bir tarzda geliştirmeye vurgu yapmaktadır. Ülkede devrimin en mümkün olduğu ve partinin o doğrultuda adımlar attığı bir dönemde, çeşitli kitle ve sınıf gruplarının hareketlerini birleşik, merkezi ve yoğunlaşmış bir tarzda öne çıkarmak önemlidir.

Feodal ve emperyalist kültürün kirliliğinin bir biçimi olarak parti içerisindeki kültürel bozulmaya ilişkin problemler sık sık duyuldu. Bu problemlere karşı parti ve hareket nasıl savaşmaktadır?

Kültürel dönüşüm sorunu, çok daha ciddi, hassas ve politik dönüşüm ile kıyaslandığında uzun dönemli bir doğaya sahip bir sorundur. (...) Marksist-Leninist-Maoistler sürekli olarak, bir politik devrimden sonra bile kültürel devrimin sürdürülmesi gerektiği gerçeğini vurguladılar. Feodaller ve emperyalistler tarafından yüzlerce yıldan beridir yaygınlaştırılan ideolojik ve kültürel kirlenme, sosyal kirlenmeye zemin hazırladı. Bu alışkanlığı değiştirme sorunu, tümünün ve her bir bireyin duygusal dönüşümü sorunu ve bilimsel kültürü verme sorunu basit, kolay değildir. Bundan dolayı partimiz, kültürel dönüşüm sorununa öncelik vermekte ve kültürel cepheyi daha dinamik ve etkili bir hale getirmeye vurgu yapmaktadır. (...)

Mayıs 2006

Not: NKP (M) Başkanı Prachanda ile yapılan bu röportaj MKP(M)'nin merkezi yayın organı The Worker'ın Mayıs 2006 tarihli 10. sayısında yayınlandı.

Sönümlenme sadece devletin bir baskı aracı olarak politik işlevinin sona ermesi anlamına gelir, ve bu sönümlenme tam da devrimin gerçekleştiği günde başlar, fakat ancak eski sınıf kalıntıları ve yeni ortaya çıkan sınıflar üzerinde sürekli devrim yoluyla tam zaferin kazanılması ve kitleler denizinde devletin nihai batışı ile birlikte tamamlanır....

Önergenin temel anlayışına göre; önderliğin esas lideri ve çekirdek gurubu, kendilerini günlük idari işlerden uzak tutma yoluyla ideolojik işlere odaklanmalı ve yeni devrimci jenerasyonu halefler olarak eğitilmeleri için fiziki ortamı yaratmalıdır. Partimizin inancına göre; halefler yaratma süreci, esas önderin ölümünü takiben meydana gelmesi muhtemel olan karşı-devrim tehlikesini önlemek yoluyla sürekli devrimi garantiye alır...

21. Yüzyılda Demokrasinin Gelişimi Teorisi: Bu teori, parti, ordu ve halk iktidarı içerisinde demokrasinin geliştirilmesi sorunu temeline dayanmaktadır. Bu teori, parti, ordu ve iktidarın halkın kontrolünde ve denetiminde tutulmasını, halkın hizmetinde kullanılmasını, sürekli olarak demokratikleştirilmesini ve devrimcileştirilmesini garanti eden ve bu üç alanın tümünde isyan hakkını güvence altına alan bir anlayış sunmuştur. Burada hesaplanan şeyler; komünist partisinin sürekli olarak proleterleşmesini devam ettirmek, eğer yanlış yöne kayarsa başka bir komünist partisinin kurulması hakkını güvenceye almak, partinin bir kesimini iktidara katmak ve diğer kesimi halkın hizmetine vermek, iki-çizgi mücadelesinde kuvvet kullanılmasını engellemek, orduyu kışlalara kapatmak yerine halka ulaştırmak ve kitleleri silahlandırmak, tüm sınıfların iktidara rekabetçi bir tarzda katılmasını, ve sadece eşgüdüm rolü ile sınırlanmamalarını sağlamak vs. Bunu kurumsallaştırmak için belli teorileri, yöntemleri ve anlayışları oluşturmaya ve geliştirmeye özel vurgu yapılmıştır....

ISBN 975-01747-0-4
9 789750 174704